

ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΚΑΡΔΙΤΣΑΣ

ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΙΑ Ο.Τ.Α. (ΑΝ.ΚΑ Α.Ε.)

Φάκελος Α: (Προετοιμασία Τοπικού Προγράμματος)

Αναμορφωμένη Πρόταση

**Στρατηγικής Τοπικής Ανάπτυξης με Πρωτοβουλία Τοπικών
Κοινοτήτων CLLD / LEADER της Περιφερειακής Ενότητας Καρδίτσας**

**ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ
(ΠΑΑ) 2014-2020**

ΙΟΥΛΙΟΣ 2017

ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΤΙΚΟ ΣΥΜΜΟΡΦΩΣΗΣ
ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

ΕΛΟΤ EN ISO 9001:2008

Αριθ. QA-C-1321/16 ΕΒΕΤΑΜ Α.Ε.

ΕΠΙΒΕΒΑΙΩΣΗ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ
ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΙΚΗΣ ΕΠΑΡΚΕΙΑΣ

ΕΛΟΤ 1429:2008

ΕΛΟΤ 1431-1:2008, ΕΛΟΤ 1431-2:2008,

ΕΛΟΤ 1431-3:2008

Αριθ. QA-C-1322/16 ΕΒΕΤΑΜ Α.Ε.

Πρόγραμμα Αγροτικής
Ανάπτυξης της Ελλάδας
(ΠΑΑ) 2014-2020

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1. ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΥΠΟΨΗΦΙΟΥ ΦΟΡΕΑ	3
1.1. Η ΕΤΑΙΡΙΚΗ ΣΧΕΣΗ.....	3
1.1.1. Γενικά Στοιχεία.....	3
1.1.2. Εταιρικό Σχήμα	5
1.1.3. Τεκμηρίωση της αντιπροσωπευτικότητας των φορέων που συμμετέχουν στο εταιρικό σχήμα.....	6
1.1.4. Χρηματοοικονομική επάρκεια της ΟΤΔ.....	7
1.2. ΕΠΙΠΕΔΟ ΛΗΨΗΣ ΑΠΟΦΑΣΕΩΝ.....	8
1.2.1. Αναλυτική παρουσίαση της Επιτροπής Διαχείρισης Προγράμματος (ΕΔΠ LEADER 2014-2020).....	8
1.2.2. Τεκμηρίωση της επιλογής των φορέων που συμμετέχουν στο επίπεδο λήψης αποφάσεων	9
1.3. ΣΤΕΛΕΧΙΑΚΗ ΔΟΜΗ - ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ - ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΣ	11
1.3.1. Το προσωπικό που ήδη απασχολεί ή προτίθεται να απασχολήσει ο υποψήφιος φορέας στο πλαίσιο εφαρμογής της στρατηγικής τοπικής ανάπτυξης	11
1.3.2. Τεκμηρίωση της επάρκειας της στελεχιακής δομής.....	12
1.3.3. Παρουσίαση κτιριακών υποδομών και εξοπλισμού.....	15
1.4. ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ Τ.Π. LEADER ΤΟΥ ΑΞΟΝΑ 4 ΤΟΥ ΠΑΑ 2007-2013	16
1.5. ΛΟΙΠΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΟΥ ΥΠΟΨΗΦΙΟΥ ΦΟΡΕΑ	17
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2. ΚΑΘΟΡΙΣΜΟΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ ΚΑΙ ΤΟΥ ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ ΠΟΥ ΚΑΛΥΠΤΕΤΑΙ ΑΠΟ ΤΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΤΟΥ ΤΟΠΙΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ	18
2.1. ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ	18
2.2. ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΩΝ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΩΝ ΑΝΑΓΚΩΝ ΚΑΙ ΤΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ.....	28
2.2.1. Φυσικό περιβάλλον.....	39
2.2.2. Δημογραφικά και κοινωνικά χαρακτηριστικά του πληθυσμού	46
2.2.3. Οικονομικά στοιχεία	57
Α. Γενικά Στοιχεία	57
Β. Ο πρωτογενής τομέας	70
Γ. Ο δευτερογενής τομέας.....	81
Δ. Ο τριτογενής τομέας.....	88
2.2.4. Χωροταξική – πολεοδομική οργάνωση.....	105
2.2.5. Τεχνική Υποδομή – Κοινωνική Υποδομή – Αναπτυξιακές Παρεμβάσεις.....	112
2.3. Τεκμηρίωση της επιλογής της περιοχής εφαρμογής	125

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3. ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗΣ ΚΑΙ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ ΚΑΙ ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΗΣ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΚΑΘΟΡΙΣΜΟΥ ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ.....	129
3.1. ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗΣ	132
3.2. ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ.....	140
3.3. ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΗΣ	142
3.4. ΛΟΙΠΕΣ ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ	143

ΕΠΙΣΥΝΑΠΤΟΜΕΝΑ ΕΓΓΡΑΦΑ - ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΑ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι. ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΑ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ. ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΚΑΙ ΠΙΝΑΚΕΣ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ 1 & 2

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙΙ. ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ 3 ΠΑΡΑΣΤΑΤΙΚΑ/ ΠΑΡΟΥΣΙΟΛΟΓΙΑ ΕΝΕΡΓΕΙΩΝ
ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗΣ/ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ/ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΗΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1. ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΥΠΟΨΗΦΙΟΥ ΦΟΡΕΑ

1.1. Η ΕΤΑΙΡΙΚΗ ΣΧΕΣΗ

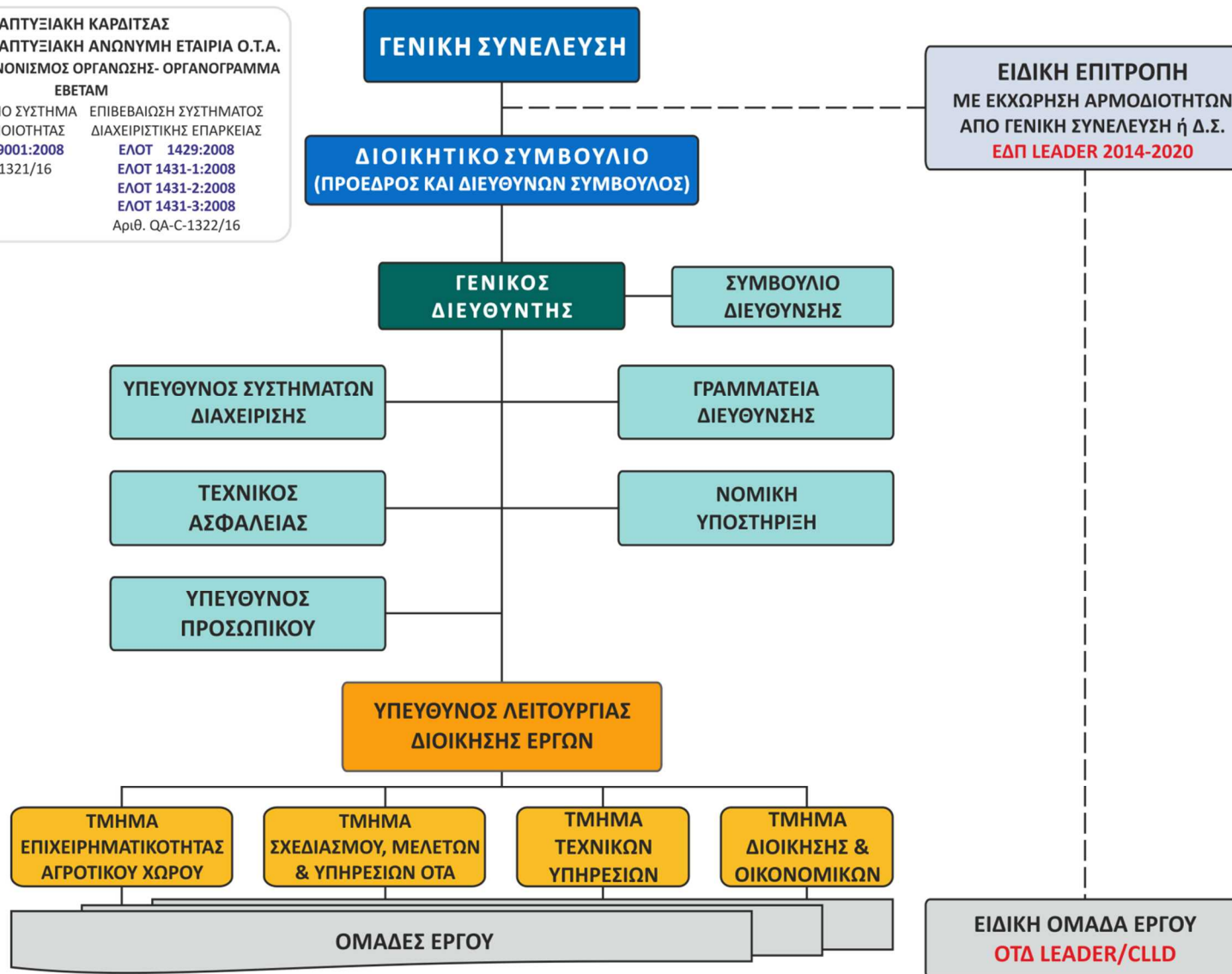
1.1.1. Γενικά Στοιχεία

- Πλήρης επωνυμία του υποψήφιου Φορέα : **Αναπτυξιακή Καρδίτσας Αναπτυξιακή Ανώνυμη Εταιρία Ο.Τ.Α.**
- Διακριτικός τίτλος : **ΑΝ.ΚΑ Α.Ε.**
- Νομική μορφή : **Αναπτυξιακή Ανώνυμη Εταιρία Ο.Τ.Α. (Ν. 3463/2006)**
- Έτος σύστασης : **1989 (Σύσταση ΦΕΚ ΑΕ-ΕΠΕ 820/14-04-1989)**
- Αριθμός Μ.Α.Ε.: **19295/030/Β/89/0001**
- Αριθμός ΓΕΜΗ: **019088131000**
- Τόπος εγκατάστασης και Γενικά στοιχεία του υποψήφιου Φορέα
  - Περιφέρεια : **Θεσσαλίας**
  - Περιφερειακή Ενότητα : **Καρδίτσας**
  - Δήμος : **Καρδίτσας**
  - Ταχ. Δ/ση / Ταχ. Κώδικας : **Μεγ. Αλεξάνδρου 34, Καρδίτσα / 431 32**
  - Αριθμός τηλεφώνου : **24410 42363, 26345**
  - Αριθμός fax : **24410 71636**
  - e-mail : **anka@anka.gr**
  - Α.Φ.Μ. : **094150026 / Δ.Ο.Υ : Καρδίτσας**

avka ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΚΑΡΔΙΤΣΑΣ
ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΙΑ Ο.Τ.Α.
ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ- ΟΡΓΑΝΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΒΕΤΑΜ

ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΜΕΝΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΕΛΟΤ EN ISO 9001:2008 Αριθ. QA-C-1321/16	ΕΠΙΒΕΒΑΙΩΣΗ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΙΚΗΣ ΕΠΑΡΚΕΙΑΣ ΕΛΟΤ 1429:2008 ΕΛΟΤ 1431-1:2008 ΕΛΟΤ 1431-2:2008 ΕΛΟΤ 1431-3:2008 Αριθ. QA-C-1322/16
---	--

Οργανόγραμμα φορέα

• **Διοικητικό Συμβούλιο**

α/α	Όνοματεπώνυμο	Θέση	Ιδιότητα
1	Αλεξάκος Φώτιος	Πρόεδρος	Δήμαρχος Καρδίτσας
2	Παππάς Βύρων	Διευθύνων Σύμβουλος	Πρόεδρος Δ.Σ. Επιμελητηρίου
3	Αναγνωστόπουλος Δημήτριος	Αντιπρόεδρος	Περιφερειακός Σύμβουλος Θεσσαλίας
4	Τόλια Σοφία	Εντεταλμένος Σύμβουλος	Πρόεδρος Δημοτικού Συμβουλίου Μουζακίου
5	Τσίρας Άρης	Γραμματέας	Δημοτικός Σύμβουλος Παλαμά
6	Δεληγιάννης Θωμάς	Μέλος	Διοικ. Σύμβουλος Συνεταιριστικής Τράπεζας
7	Μυλωνάς Αριστοτέλης	Μέλος	Διοικ. Σύμβουλος Συνεταιριστικής Τράπεζας
8	Κοντοβάς Δημήτριος	Μέλος	Δημοτικός Σύμβουλος Σοφάδων
9	Τσιβόλας Λάμπρος	Μέλος	Δήμαρχος Αργιθέας
10	Γώγουλος Γεώργιος	Μέλος	Αντιδήμαρχος Λίμνης Πλαστήρα

Ο υποψήφιος φορέας έχει πιστοποιηθεί από την ΕΒΕΤΑΜ Α.Ε. κατά **ΕΛΟΤ EN ISO 9001:2008** σύμφωνα με το αριθ. QA-C-1321/16 από 08-02-2016 πιστοποιητικό συμμόρφωσης συστήματος διαχείρισης και κατά **ΕΛΟΤ 1429:2008** (ΕΛΟΤ 1431-1:2008, 1431-2:2008, 1431-3:2008) σύμφωνα με το αριθ. QA-C-1322/16 από 08-02-2016 πιστοποιητικό συμμόρφωσης συστήματος **Διαχειριστικής Επάρκειας** για το παραπάνω οργανόγραμμα. Περισσότερες λεπτομέρειες για τα πεδία εφαρμογής των δύο συστημάτων διαχείρισης της ΑΝ.ΚΑ Α.Ε. στο υποκεφάλαιο 1.5

1.1.2. Εταιρικό Σχήμα

Πίνακας φορέων – μετόχων ΑΝ.ΚΑ Α.Ε.

α/α	Φορέας	Αριθμός Μετοχών	Ποσοστό Συμμετοχής	Κατηγορία βάσει των συμφερόντων που αντιπροσωπεύουν (Δημόσιος / Ιδιωτικός)	
1	Περιφέρεια Θεσσαλίας	19.585	9,9383%	Δημόσιος	74,0273%
2	Περιφερειακή Ένωση Δήμων (ΠΕΔ) Θεσσαλίας	9.981	5,0648%		
3	Δήμος Καρδίτσας	52.337	26,5582%		
4	Δήμος Μουζακίου	16.750	8,4997%		
5	Δήμος Σοφάδων	16.733	8,4911%		
6	Δήμος Παλαμά	13.901	7,0540%		
7	Δήμος Λίμνης Πλαστήρα	6.912	3,5075%		
8	Δήμος Αργιθέας	5.690	2,8874%		
9	Δήμος Φαρσάλων	2.098	1,0646%		
10	Δήμος Δομοκού	1.895	0,9616%		
11	Επιμελητήριο Καρδίτσας	1.193	0,6054%	Ιδιωτικός	25,9727%
12	Συνεταιριστική Τράπεζα Καρδίτσας (Συν.Π.Ε.)	27.240	13,8229%		
13	Ένωση Αγροτικών Συνεταιρισμών Καρδίτσας (Ε.Α.Σ.Κ)	22.750	11,5444%		
ΣΥΝΟΛΟ		197.065	100%		100%

* η διάρθρωση του μετοχικού κεφαλαίου της εταιρείας παρουσιάζεται αναλυτικά στο προσάρτημα του υποβληθέντος ισολογισμού

Στο μετοχικό κεφάλαιο της ΑΝ.ΚΑ. Α.Ε. συμμετέχει η Περιφέρεια Θεσσαλίας, η Περιφερειακή Ένωση Δήμων (ΠΕΔ) Θεσσαλίας αλλά και οι 6 Δήμοι (Αργιθέας, Καρδίτσας, Λίμνης Πλαστήρα Μουζακίου, Παλαμά και Σοφάδων) της Περιφερειακής Ενότητας Καρδίτσας.

Το ποσοστό εκπροσώπησης της Τοπικής Αυτοδιοίκησης Α' και Β' βαθμού της περιοχής παρέμβασης διαμορφώνεται σε 100%.

Στο μετοχικό κεφάλαιο συμμετέχει το Επιμελητήριο Καρδίτσας και η Συνεταιριστική Τράπεζα Καρδίτσας από την κατηγορία των Οικονομικών / Επιχειρηματικών Φορέων.

Η Ένωση Αγροτικών Συνεταιρισμών Καρδίτσας συμμετέχει από την κατηγορία των Αγροτικών Φορέων.

1.1.3. Τεκμηρίωση της αντιπροσωπευτικότητας των φορέων που συμμετέχουν στο εταιρικό σχήμα

Στο εταιρικό σχήμα της ΑΝ.ΚΑ Α.Ε., όπως παρουσιάζεται στον Πίνακα φορέων - μετόχων, συμμετέχει και εκπροσωπείται με ποσοστό **74,03%** των μετοχών, το **σύνολο των φορέων της Τοπικής Αυτοδιοίκησης** (Α' και Β' βαθμού) της περιοχής της Καρδίτσας, δηλαδή οι 6 Δήμοι, η Περιφέρεια και η ΠΕΔ Θεσσαλίας, της προτεινόμενης περιοχής εφαρμογής.

Άλλωστε, η ΑΝ.ΚΑ ιδρύθηκε το 1989 μετά από πρωτοβουλία της Τοπικής Αυτοδιοίκησης με μπροστάρη την ΤΕΔΚ Νομού Καρδίτσας και την Ένωση Αγροτικών Συνεταιρισμών.

Το υπόλοιπο **25,97%** των μετοχών, όπως παρουσιάζεται στον Πίνακα, κατανέμεται σε 3 φορείς που εκπροσωπούν τα σημαντικότερα συλλογικά συμφέροντα του Ιδιωτικού Τομέα και συγκεκριμένα:

- το **Επιμελητήριο Καρδίτσας** που εκπροσωπεί το σύνολο των 6.598 φυσικών και νομικών προσώπων που δραστηριοποιούνται στους κλάδους του εμπορίου, της βιοτεχνίας, της βιομηχανίας και των επαγγελματιών της Περιφερειακής Ενότητας Καρδίτσας και συγκεκριμένα **3.933** μέλη του που δραστηριοποιούνται στην προτεινόμενη περιοχή παρέμβασης (Μητρώο Επιχειρήσεων Επιμελητηρίου – Ιούνιος 2016).
- στη **Συνεταιριστική Τράπεζα Καρδίτσας (Συν.Π.Ε.)** που με τη μορφή Συνεταιρισμού Περιορισμένης Ευθύνης και με στοιχεία 31-12-2015 είχε :

Μέλη	7.060
Ενεργητικό	83.050.752,00 €
Ίδια κεφάλαια	11.660.898,00 €
Καταθέσεις	70.462.263,00 €
Χορηγήσεις	63.077.352,00 €
Κέρδη προ φόρων	562.774,00 €

Οι χορηγήσεις του έτους 2014 κατανεμήθηκαν σε ποσοστό 72% σε παραγωγικές και επιχειρηματικές δραστηριότητες και αναλυτικά σε ποσοστό 41% προς ατομικές επιχειρήσεις, ελεύθερους επαγγελματίες και αγρότες, σε ποσοστό 17% προς τη μεταποίηση, τη βιοτεχνία και βιομηχανία και σε ποσοστό 14% προς εμπορικές δραστηριότητες.

Η Συνεταιριστική Τράπεζα Καρδίτσας δίνει δυναμικά το παρόν της στην ανάπτυξη της τοπικής οικονομίας και αποτελεί τον σταθερό αναπτυξιακό βραχίονα της περιοχής της

Καρδίτσας. Έχοντας αποκτήσει την εμπιστοσύνη όχι μόνο του επιχειρηματικού κόσμου αλλά και του συνόλου των κατοίκων του νομού, η Τράπεζα εξελίσσεται συνεχώς με τις δυνάμεις της στραμμένες στην ανάπτυξη της Καρδίτσας και στις ανάγκες των 7.060 μελών της.

- στην Ένωση Αγροτικών Συνεταιρισμών Καρδίτσας που εκπροσωπεί τους Πρωτοβάθμιους Αγροτικούς Συνεταιρισμούς και τους αγρότες – μέλη αυτών της περιοχής.

Από τα προαναφερόμενα προκύπτει ότι το εταιρικό σχήμα της ΑΝ.ΚΑ Α.Ε. εκφράζει καθολικά την τοπική αυτοδιοίκηση και σχεδόν απόλυτα τις παραγωγικές, επιχειρηματικές και οικονομικές δυνάμεις της περιοχής παρέμβασης.

1.1.4. Χρηματοοικονομική επάρκεια της ΟΤΔ

Με βάση τα στοιχεία του εγκεκριμένου Ισολογισμού έτους 2016 της εταιρείας (χρήση 01/01/2015 έως 31/12/2015) προκύπτουν:

Οικονομικά Στοιχεία (σε €) – Δείκτες 2015	
Καθαρή θέση (Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων)	346.085,37
Κυκλοφορούν ενεργητικό	3.364.094,79
Μεταβατικοί λογαριασμοί ενεργητικού	199.992,13
Βραχυπρόθεσμες απαιτήσεις	3.934.166,06
Μεταβατικοί λογαριασμοί παθητικού	0,00
Δείκτης ρευστότητας	0,906
Καθαρά κέρδη	23.848,47

Το Μετοχικό Κεφάλαιο της εταιρίας ανέρχεται σε **591.195,00 €** (197.065 ονομαστικές μετοχές αξίας 3,00 € η καθεμιά), ενώ μετά την αριθ. 1/23-02-2016 απόφαση της Έκτακτης Γενικής Συνέλευσης των μετόχων, εξελίσσεται η διαδικασία αύξησης του Μετοχικού Κεφαλαίου κατά 180.000,00 €, ώστε αυτό να διαμορφωθεί σε 771.195,00 €.

1.2. ΕΠΙΠΕΔΟ ΛΗΨΗΣ ΑΠΟΦΑΣΕΩΝ

1.2.1. Αναλυτική παρουσίαση της Επιτροπής Διαχείρισης Προγράμματος (ΕΔΠ LEADER 2014-2020)

Στον πίνακα που ακολουθεί παρουσιάζεται η αναλυτική σύνθεση της **ΕΔΠ LEADER 2014-2020**

α/α	Όνοματεπώνυμο Εκπροσώπου / (Αναπληρωτή)	Φορέας που εκπροσωπείται	Κατηγορία Φορέα βάσει των συμφερόντων που αντιπροσωπεύουν (Δημόσιος / Ιδιωτικός)	Ποσοστό Συμμετοχής %
1	Αλεξάκος Φώτιος / (Σκάρλος Αθανάσιος)	Περιφερειακή Ένωση Δήμων (ΠΕΔ) Θεσσαλίας	Δημόσιος	20%
2	Μάττας Γεώργιος / (Κόκκαλη-Κουβέλη Γεωργία)	Περιφέρεια Θεσσαλίας	Δημόσιος	20%
3	Ζυγογιάννης Κωνσταντίνος / (Κηρύκος Απόστολος)	Επιμελητήριο Καρδίτσας	Ιδιωτικός	20%
4	Ψαχούλας Ορέστης / (Παπακώστας Γεώργιος)	Συνεταιριστική Τράπεζα Καρδίτσας (Συν.Π.Ε.)	Ιδιωτικός	20%
5	Αγραφιώτης Βασίλειος / (Τσιγγόπουλος Γεώργιος)	Ένωση Πολιτιστικών Συλλόγων Νομού Καρδίτσας	Ιδιωτικός	20%

Προκειμένου να εκχωρηθεί η αρμοδιότητα και ευθύνη διαχείρισης, εφαρμογής και αποτελεσματικής υλοποίησης του τοπικού προγράμματος με το αριθ. **4/23-06-2016** πρακτικό αποφάσεων (**2ο θέμα**) του Διοικητικού Συμβουλίου της ΑΝ.ΚΑ Α.Ε. συγκροτήθηκε επίπεδο λήψης αποφάσεων με την ονομασία **Επιτροπή Διαχείρισης Προγράμματος LEADER 2014-2020** εφεξής «**ΕΔΠ LEADER 2014-2020**» της υποψήφιας ΟΤΔ, το οποίο είναι **πενταμελές** και θα αποτελείται από εκπροσώπους των πέντε φορέων που θα ορίζονται με αποφάσεις των αρμοδίων αποφασιστικών οργάνων τους.

Με την ίδια απόφαση του Δ.Σ ορίστηκαν και όλες οι αρμοδιότητες (Κανονισμός Λειτουργίας) που μεταβιβάζονται στην ΕΔΠ LEADER 2014-2020. Με τον Κανονισμό Λειτουργίας της ΕΔΠ LEADER 2014-2020 εξασφαλίζεται πλήρως η αυτόνομη, αποτελεσματική, πολυσυμμετοχική και διαφανής λειτουργία του Επιπέδου Λήψης Απόφασης, σύμφωνα με το Καταστατικό της εταιρίας και τους όρους της πρόσκλησης.

- Το ποσοστό συμμετοχής στην ΕΔΠ LEADER 2014-2020, φορέων που ανεξάρτητα από τη νομική τους μορφή εξυπηρετούν συμφέροντα του Δημοσίου τομέα της περιοχής παρέμβασης ανέρχεται στο **40%**.
- Το ποσοστό συμμετοχής στην ΕΔΠ LEADER 2014-2020, οικονομικών και κοινωνικών εταίρων της περιοχής, καθώς και άλλων εκπροσώπων της κοινωνίας των πολιτών της περιοχής ανέρχεται στο **60%**.

Οι φορείς όρισαν τους εκπροσώπους τους με τις παρακάτω αποφάσεις των αρμοδίων αποφασιστικών οργάνων τους.

- Η αριθ. **110/27-06-2016** απόφαση (ΑΔΑ: 64Μ27ΛΠ-5ΗΡ) του Περιφερειακού Συμβουλίου της Περιφέρειας Θεσσαλίας για συμμετοχή στην ΕΔΠ LEADER 2014-2020 και ορισμό των εκπροσώπων της (τακτικού μέλους Μάττα Γεωργίου και αναπληρωματικού μέλους Κόκκαλη - Κουβέλη Γεωργίας)

- Η αριθ. **745/12-07-2016** απόφαση (ΑΔΑ: 7224ΟΚΖ4-33Ξ) του Διοικητικού Συμβουλίου της Περιφερειακής Ένωσης Δήμων Θεσσαλίας για τη συμμετοχή στην ΕΔΠ LEADER 2014-2020 και τον ορισμό των εκπροσώπων της (τακτικού μέλους Αλεξάκου Φώτιου και αναπληρωματικού μέλους Σκάρλου Αθανάσιου)
- Το αριθ. **22/27-06-2016** πρακτικό Δ.Σ. (**4^ο θέμα**) της Συνεταιριστικής Τράπεζας Καρδίτσας Συν.Π.Ε. για ορισμό εκπροσώπων της (τακτικού μέλους Ψαχούλα Ορέστη και αναπληρωματικού μέλους Παπακώστα Γεωργίου) στην ΕΔΠ LEADER 2014-2020
- Η αριθ. **2/07-07-2016** απόφαση (**2^ο θέμα**) του Δ.Σ. της Ένωσης Πολιτιστικών Συλλόγων Ν. Καρδίτσας για ορισμό εκπροσώπων της (τακτικού μέλους Αγραφιώτη Βασιλείου και αναπληρωματικού μέλους Τσιγγόπουλου Γεωργίου) στην ΕΔΠ LEADER 2014-2020
- Η αριθ. **2/13-07-2016** απόφαση (**2^ο θέμα**) του Δ.Σ. του Επιμελητηρίου Καρδίτσας για ορισμό εκπροσώπων του (τακτικού μέλους Ζυγογιάννη Κωνσταντίνου και αναπληρωματικού μέλους Κηρύκου Απόστολου) στην ΕΔΠ LEADER 2014-2020

1.2.2. Τεκμηρίωση της επιλογής των φορέων που συμμετέχουν στο επίπεδο λήψης αποφάσεων

Για την εκπροσώπηση των φορέων της προτεινόμενης περιοχής παρέμβασης στην **ΕΔΠ LEADER 2014-2020** επιλέχθηκε το επιτυχημένο μοντέλο λειτουργίας του Επιπέδου Λήψης Αποφάσεων της Κοινοτικής Πρωτοβουλίας LEADER+ και της προσέγγισης LEADER του Άξονα 4 του ΠΑΑ 2007-2013, που αποτέλεσε ένα ολιγάριθμο, ευέλικτο και αποτελεσματικό όργανο.

Το Δ.Σ. της ΑΝ.ΚΑ Α.Ε. μεταξύ των φορέων και μετόχων που εκπροσωπούν συμφέροντα του Δημοσίου επέλεξε για την **ΕΔΠ LEADER 2014-2020** :

- την **ΠΕΔ Θεσσαλίας** ως τον φορέα που εκπροσωπεί το σύνολο των ΟΤΑ Α' βαθμού της περιοχής παρέμβασης (Αργιθέας, Καρδίτσας, Λίμνης Πλαστήρα, Μουζακίου, Παλαμά και Σοφάδων)
- και την **Περιφέρεια Θεσσαλίας** ως τον εκπρόσωπο του Β' βαθμού Αυτοδιοίκησης

Μεταξύ των φορέων και μετόχων που εκπροσωπούν συλλογικά συμφέροντα του Ιδιωτικού Τομέα επιλέχθηκαν :

- το **Επιμελητήριο Καρδίτσας** που εκπροσωπεί το σύνολο των 6.598 φυσικών και νομικών προσώπων που δραστηριοποιούνται στους κλάδους του εμπορίου, της βιοτεχνίας, της βιομηχανίας και των επαγγελματιών της Περιφερειακής Ενότητας Καρδίτσας και συγκεκριμένα **3.933** μέλη του που δραστηριοποιούνται στην προτεινόμενη περιοχή παρέμβασης (Μητρώο Επιχειρήσεων Επιμελητηρίου – Ιούνιος 2016).
- η **Συνεταιριστική Τράπεζα Καρδίτσας (Συν.Π.Ε.)** που με τη μορφή Συνεταιρισμού Περιορισμένης Ευθύνης είχε 7.060 μέλη (στοιχεία 31-12-2015) και τα παρακάτω στοιχεία ισολογισμού :

Ενεργητικό	83.050.752,00 €
Ίδια κεφάλαια	11.660.898,00 €
Καταθέσεις	70.462.263,00 €
Χορηγήσεις	63.077.352,00 €
Κέρδη προ φόρων	562.774,00 €

Τα επιχειρηματικά δάνεια (ποσοστό 81,51% επί του συνόλου), έχουν την ακόλουθη κατανομή με στοιχεία 31-12-2015 του Απολογισμού Χρήσης:

Επιχειρηματικά δάνεια	Σε Ευρώ	Συμμετοχή
Γεωργία - Κτηνοτροφία	3.102.396	6,0%
Ορυχεία - Μεταποίηση	4.885.659	9,5%
Βιομηχανία	4.426.332	8,6%
Οικοδομικές - Κατασκευαστικές	4.361.851	8,5%
Εμπόριο	16.024.239	31,2%
Τουρισμός	2.368.986	4,6%
Ενέργεια	7.438.404	14,5%
Μεταφορές	2.066.857	4,0%
Λοιπές κατηγορίες	6.737.670	13,1%

Η Συνεταιριστική Τράπεζα Καρδίτσας δίνει δυναμικά το παρόν της στην ανάπτυξη της τοπικής οικονομίας και αποτελεί τον σταθερό αναπτυξιακό βραχίονα της περιοχής παρέμβασης. Η συμμετοχή 7.060 μελών (ποσοστό 17% επί του οικονομικά ενεργού πληθυσμού της Π.Ε.) αναδεικνύει την εμπιστοσύνη με την οποία περιβάλλεται όχι μόνο από τον επιχειρηματικό κόσμο αλλά από το σύνολο των κατοίκων της Καρδίτσας.

- η **Ένωση Πολιτιστικών Συλλόγων Νομού Καρδίτσας** που ιδρύθηκε το 1985 εκπροσωπεί 213 πρωτοβάθμιους Πολιτιστικούς, Περιβαλλοντικούς, Γυναικείους, Νεανικούς Φορείς, Συλλόγους και Ενώσεις της Περιφερειακής Ενότητας Καρδίτσας (στοιχεία Μητρώου Ένωσης) από τους οποίους οι 150 έχουν έδρα σε Τοπικές Κοινότητες της περιοχής παρέμβασης ενώ οι υπόλοιποι 63 αν και εδρεύουν σε Καρδίτσα ή Αθήνα αναφέρονται σε μεγάλο ποσοστό σε Κοινότητες της περιοχής παρέμβασης ως σύλλογοι καταγόμενων ή αποδήμων.

Μέλη Ένωσης	Σύνολο Π.Ε.	Με έδρα στην περιοχή παρέμβασης
Πολιτιστικοί φορείς	184	127
Περιβαλλοντικοί φορείς	5	2
Γυναικείοι φορείς	19	16
Φορείς Νέων	5	5
Σύνολο	213	150

Η Ένωση Πολιτιστικών Συλλόγων Νομού Καρδίτσας αντιπροσωπεύει το σύνολο της πολιτιστικής, πνευματικής και περιβαλλοντικής δραστηριότητας και των σχετικών δρώμενων που διοργανώνονται στην περιοχή παρέμβασης και στοχεύει στην προώθηση και προβολή των πολιτιστικών πόρων και εκτός περιοχής της Π.Ε.

Επίσης, στην Ένωση εκπροσωπούνται 16 Γυναικείοι Σύλλογοι, 5 Σύλλογοι Νέων και 2 Περιβαλλοντικοί φορείς με έδρα στην περιοχή παρέμβασης.

Η Ένωση, μεταξύ άλλων, διοργανώνει κάθε χρόνο τα δύο κορυφαία πολιτιστικά γεγονότα της περιοχής, τα Καραϊσκάκεια κάθε Ιούνη με συμμετοχές από όλο τον κόσμο και το Πανελλήνιο Φεστιβάλ Ερασιτεχνικού Θεάτρου κάθε Μάρτιο.

1.3. ΣΤΕΛΕΧΙΑΚΗ ΔΟΜΗ - ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ - ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΣ**1.3.1. Το προσωπικό που ήδη απασχολεί ή προτίθεται να απασχολήσει ο υποψήφιος φορέας στο πλαίσιο εφαρμογής της στρατηγικής τοπικής ανάπτυξης**

Η ΑΝ.ΚΑ Α.Ε. απασχολεί σε μόνιμη βάση με συμβάσεις εργασίας αορίστου χρόνου **11 στελέχη** διαφόρων ειδικοτήτων, (γεωτεχνικοί, μηχανικοί, οικονομολόγοι κτλ) και έχει σταθερή συνεργασία με **5 μόνιμους εξωτερικούς συνεργάτες**, με συμβάσεις παροχής ανεξάρτητων υπηρεσιών σε ισχύ, διαμορφώνοντας συνολικά μια επιχειρησιακή δομή (μαζί με τον Γενικό Διευθυντή) **17 στελεχών**.

Το προσωπικό της ΟΤΔ που θα αποτελέσει τον βασικό υπηρεσιακό πυρήνα για την εφαρμογή της στρατηγικής τοπικής ανάπτυξης είναι αυτό που υλοποίησε το πρόγραμμα LEADER του Άξονα 4 του ΠΑΑ 2007-2013 και έχει αναλάβει να διεκπεραιώσει τα έργα που συνεχίζονται ως ανειλημμένες υποχρεώσεις στο ΠΑΑ 2014-2020 ή έχει υλοποιήσει ως αντένα του Περιφερειακού Μηχανισμού Υποστήριξης του Άξονα 3 – ΠΑΑ 2007-2013 τα αντίστοιχα έργα στην Περιφερειακή Ενότητα Καρδίτσας.

α/α	Όνοματεπώνυμο	Θέση στην ομάδα	Έτος πρόσληψης	Τίτλοι σπουδών - Ειδικότητα	Εμπειρία / απασχόληση στον Φορέα
1	Ντανοβασίλης Παναγιώτης	Συντονιστής	2010	Γεωπόνος M.sc.	16 έτη
2	Σακελλαρίου Ευάγγελος	Αξιολογητής – Επιτροπή Πιστοποίησης	2010	Διπλ. Ηλεκτρολόγος Μηχανικός ΑΕΙ	22 έτη
3	Σωτηρόπουλος Απόστολος	Αξιολογητής – Επιτροπή Πιστοποίησης	2010	Οικονομολόγος ΑΕΙ	16 έτη
4	Αναστασοπούλου Μαρία	Αξιολογητής – Επιτροπή Πιστοποίησης	2010	Διπλ. Πολιτικός Μηχανικός M.sc.	8 έτη
5	Χαλιαμάλιας Παντελεήμων	Αξιολογητής – Επιτροπή Πιστοποίησης	2011	Γεωπόνος - Γεωργοοικονομολόγος	16 έτη
6	Βασιλόγλου Νίκη	Αξιολογητής – Επιτροπή Πιστοποίησης	2011	Διπλ. Πολιτικός Μηχανικός M.sc.	10 έτη
7	Κοσπεντάρη Μαρίνα	Γραμματειακή Υποστήριξη – ΟΤΔ και ΕΔΠ LEADER	1991	Διοίκηση Συνεταιριστικών Οργανώσεων ΤΕΙ	26 έτη
8	Δημοπούλου Δέσποινα	Λογιστική Υποστήριξη - Ταμείο	1997	Δ.Ε Διοικητικός	19 έτη
9	Γανιάς Βασίλειος	Λογιστική Υποστήριξη & οικονομική παρακολούθηση	2012	Οικονομολόγος M.Sc. P.M (IPMA– Level D)	10 έτη
10	Σέγγη Χρυσανγή	Ενέργειες εμπύχωσης/ Υποστήριξη δράσεων καινοτομίας	2013	Γεωπόνος P.M (IPMA– Level D)	17 έτη

Επιπρόσθετα κατά την υλοποίηση και εφαρμογή του τοπικού προγράμματος από την ΟΤΔ, θα απασχοληθούν τόσο ο Γενικός Διευθυντής όσο και οι μόνιμοι εξωτερικοί συνεργάτες για την υποστήριξη ενεργειών όπως :

- Ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης του τοπικού πληθυσμού.
- Δημοσιοποίησης και προβολής.
- Κινητοποίησης, εμπύχωσης και υποστήριξης του τοπικού πληθυσμού και των τοπικών φορέων σε ειδικά θέματα όπως της επιχειρηματικότητας, της κοινωνικής οικονομίας, του συνεργατισμού, του περιβάλλοντος, του πολιτισμού κ.α.
- Υποστήριξης και εφαρμογής πρακτικών αξιολόγησης και αυτό-αξιολόγησης.
- Υποστήριξης και συντονισμού διατοπικών και διακρατικών σχεδίων συνεργασίας

α/α	Όνοματεπώνυμο	Θέση στην ομάδα	Τίτλοι σπουδών - Ειδικότητα	Εμπειρία / απασχόληση στον Φορέα
1	Μπέλλης Βασίλειος	Υπεύθυνος προώθησης και ανάπτυξης της Κοινωνικής Οικονομίας και Συνεργατισμού	Χημικός Μηχανικός/ Γενικός Διευθυντής P.M (IPMA– Level D)	27 έτη
2	Μπρουζιώτης Θεόφιλος	Υποστήριξη φορέων – δικαιούχων σε θέματα περιβάλλοντος/ σχέδια συνεργασίας	Βιολόγος M.Sc	21 έτη
3	Καβράκη Γιώτα	Υποστήριξη εφαρ. πληροφορικής & GIS/ σχέδια συνεργασίας	GIS. - Τεχνικός Εφαρμογών Πληροφορικής	7 έτη
4	Κατσέα Χρύσα	Δημόσιες σχέσεις ενέργειες δημοσιότητας & προβολής/ σχέδια συνεργασίας	ΤΕΙ Δημοσίων Σχέσεων & Επικοινωνίας	7 έτη
5	Χαλάτσης Θωμάς	Επιχειρηματικότητα / σχέδια συνεργασίας / ευπαθείς ομάδες	Δημόσια Διοίκηση	8 έτη
6	Τριάντου Λαμπρινή	Επιχειρηματικότητα / σχέδια συνεργασίας/ υποστήριξη δικτύων	Σύμβουλος Επιχειρήσεων	15 έτη

Επίσης κατά την διάρκεια υλοποίησης του Τοπικού Προγράμματος θα απασχοληθεί για τις ανάγκες καθαριότητας των γραφείων της ΟΤΔ η κ. Κοσπεντάρη Αγνή (Δ.Ε. καθαρίστρια με έτος πρόσληψης 1998).

1.3.2. Τεκμηρίωση της επάρκειας της στελεχειακής δομής

Η ΟΤΔ είναι απόλυτα επαρκής και με δεδομένη τεχνογνωσία καθώς έχει υλοποιήσει τα Τοπικά Προγράμματα LEADER του Άξονα 4 του ΠΑΑ 2007-2013, της Κ.Π LEADER+ (2000-2006) και της Κ.Π LEADERII (1996-1999) και έχει λειτουργήσει ως Αντένα του Ν. Καρδίτσας για την εφαρμογή καθεστώτων ενίσχυσης (Ιδιωτικές Επενδύσεις) του Άξονα 3 του ΠΑΑ 2007–2013 και των ΟΠΑΑΧ 2000-2006

Αρκετά από τα στελέχη της έχουν απασχοληθεί στην υλοποίηση 2 ή και 3 Προγραμμάτων Αγροτικής Ανάπτυξης (LEADER II, LEADER+, Άξονας 3 ΠΑΑ 2007-2013, LEADER - Άξονα 4) και διαθέτουν σημαντική επάρκεια σε διαχειριστικά θέματα που θα κληθεί να αντιμετωπίσει η ΟΤΔ κατά την υλοποίηση του Τοπικού Προγράμματος όπως :

- της διενέργειας προσκλήσεων, της ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης του τοπικού πληθυσμού, της αξιολόγησης επενδυτικών προτάσεων, της επιλογής και παρακολούθησης της κανονικότητας υλοποίησης των έργων,
- καθώς και της σύνταξης και υποβολής τεχνικών δελτίων και του χειρισμού πληροφοριακών συστημάτων : ΟΠΣ, Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα Αγροτικής Ανάπτυξης και Αλιείας (ΟΠΣΑΑ) και Πληροφοριακό Σύστημα Κρατικών Ενισχύσεων (ΠΣΚΕ).

Τα στελέχη της ΑΝ.ΚΑ διαθέτοντας εμπειρία στην παροχή εξειδικευμένης τεχνικής υποστήριξης σε Δημόσιους, Αυτοδιοικητικούς, Συνεργατικούς, Κοινωνικούς, Ιδιωτικούς φορείς και εταιρίες, με επιστημονικό τρόπο και επιχειρησιακή επάρκεια καθημερινά υπηρετούν δύο πολύ σημαντικές κοινωνικές διαδικασίες: την πληροφόρηση πολιτών και φορέων και την υποστήριξη της διαβούλευσης μεταξύ διάφορων ομάδων συμφερόντων ή ενδιαφερόντων για κάθε θέμα που άμεσα ή έμμεσα συναρτάται με την Τοπική Ανάπτυξη.

Σχετική εμπειρία συνοπτικά:

Ντανοβασίλης Παναγιώτης

- Συντονιστής ΟΤΔ στο LEADER - Άξονα 4 του ΠΑΑ 2007-2013 από 1/7/2009 έως σήμερα.
- Στέλεχος ΟΤΔ στο πρόγραμμα Κ.Π. LEADER+ από 1/1/2002 έως 30/6/2009

Σακελλαρίου Ευάγγελος

- Στέλεχος ΟΤΔ στο LEADER - Άξονα 4 του ΠΑΑ 2007-2013 από 1/7/2009 έως σήμερα
- Συντονιστής ΟΤΔ στο πρόγραμμα Κ.Π. LEADER+ από 1/1/2002 έως 30/6/2009
- Συντονιστής ΟΤΔ στο πρόγραμμα Κ.Π. LEADER II από 1/7/1998 έως 31/12/2001
- Στέλεχος ΟΤΔ στο πρόγραμμα Κ.Π. LEADER II από 1/9/1996 έως 30/6/1998
- Υπεύθυνος τμήματος Επιχειρηματικότητας Αγροτικού Χώρου από 15/12/2014 έως σήμερα
- Πιστοποιημένος Διαχειριστής – Διοικητής Έργων (Project Manager) από International Project Management Association (IPMA) – Level D από 7/2008

Σωτηρόπουλος Απόστολος

- Στέλεχος ΟΤΔ στο LEADER - Άξονα 4 του ΠΑΑ 2007-2013 από 1/7/2009 έως σήμερα
- Στέλεχος ΟΤΔ στο πρόγραμμα Κ.Π. LEADER+ από 1/1/2002 έως 30/6/2009
- Στέλεχος ΟΤΔ στο πρόγραμμα Κ.Π. LEADER II από 1/10/2000 έως 31/12/2001
- Υπεύθυνος Συστημάτων Διαχείρισης από 30/4/2008 έως σήμερα

Αναστασοπούλου Μαρία

- Στέλεχος ΟΤΔ στο LEADER - Άξονα 4 του ΠΑΑ 2007-2013 από 1/7/2009 έως σήμερα
- Στέλεχος ΟΤΔ στο πρόγραμμα Κ.Π. LEADER+ από 1/5/2008 έως 30/6/2009

Χαλιαμάλιας Παντελεήμων

- Υπεύθυνος Αντένας Ν. Καρδίτσας για την υλοποίηση καθεστώτων ενίσχυσης (Ιδιωτικές Επενδύσεις) του Άξονα 3 του ΠΑΑ 2007–2013 από 16/6/2011 έως 30/6/2016
- Μέλος Ομάδας Έργου Ολοκληρωμένων Προγραμμάτων Ανάπτυξης Αγροτικού Χώρου (ΟΠΑΑΧ) Νομού Καρδίτσας, ΠΕΠ Θεσσαλίας 2000-2006 από 1/3/2003 έως 31/3/2009
- Στέλεχος ΟΤΔ στο πρόγραμμα Κ.Π. LEADER+ από 1/1/2002 έως 30/9/2002
- Στέλεχος ΟΤΔ στο πρόγραμμα Κ.Π. LEADER II από 1/10/2000 έως 31/12/2001

Βασίλογλου Νίκη

- Μέλος Ομάδας Έργου Αντένας Ν. Καρδίτσας για την υλοποίηση καθεστώτων ενίσχυσης (Ιδιωτικές Επενδύσεις) του Άξονα 3 του ΠΑΑ 2007–2013 από 16/6/2011 έως 30/6/2016
- Μέλος Ομάδας Έργου Ολοκληρωμένων Προγραμμάτων Ανάπτυξης Αγροτικού Χώρου (ΟΠΑΑΧ) Νομού Καρδίτσας, ΠΕΠ Θεσσαλίας 2000-2006 από 1/1/2006 έως 31/3/2009

Κοσπεντάρη Μαρίνα

- Στέλεχος ΟΤΔ στο LEADER - Άξονα 4 του ΠΑΑ 2007-2013 από 1/7/2009 έως σήμερα
- Στέλεχος ΟΤΔ στο πρόγραμμα Κ.Π. LEADER+ από 1/1/2002 έως 30/6/2009
- Στέλεχος ΟΤΔ στο πρόγραμμα Κ.Π. LEADER II από 1/9/1996 έως 31/12/2001

Δημοπούλου Δέσποινα

- Στέλεχος ΟΤΔ στο LEADER - Άξονα 4 του ΠΑΑ 2007-2013 από 1/7/2009 έως σήμερα
- Στέλεχος ΟΤΔ στο πρόγραμμα Κ.Π. LEADER+ από 1/1/2002 έως 30/6/2009
- Στέλεχος ΟΤΔ στο πρόγραμμα Κ.Π. LEADER II από 1/6/1998 έως 31/12/2001

Γανιάς Βασίλειος

- Υπεύθυνος Τμήματος Διοίκησης και Οικονομικών

Στρατηγική Τοπικής Ανάπτυξης με Πρωτοβουλία Τοπικών Κοινοτήτων CLLD / LEADER της Περιφερειακής Ενότητας Καρδίτσας (Φάκελος Α)

- Μέλος Ομάδας Έργου Αντένας Ν. Καρδίτσας για την υλοποίηση καθεστώτων ενίσχυσης (Ιδιωτικές Επενδύσεις) του Άξονα 3 του ΠΑΑ 2007–2013 από 15/11/2012 έως 30/6/2016
- Στέλεχος ΟΤΔ στο πρόγραμμα Κ.Π. LEADER+ από 09/07/2008 - 30/06/2009

Σέγγη Χρουσαυγή

- Υπεύθυνη Τμήματος Σχεδιασμού, Μελετών και Υπηρεσιών ΟΤΑ
- Στέλεχος ΟΤΔ στο πρόγραμμα Κ.Π. LEADER+ από 1/1/2002 έως 30/9/2002 και Κ.Π. LEADER II από 1/09/1999 έως 31/12/2001
- Συντονίστρια Τοπικής Αντένας (Δομή Στήριξης Στερεάς Ελλάδας) για την υλοποίηση των ΟΠΑΑΧ του Υπ. Γεωργίας του Ν. Φθιώτιδας (2003-2008)
- Υπεύθυνη Πράξεων (ΤΟΠΕΚΟ και ΤΟΠΣΑ Θεσσαλίας) για την προώθηση ανέργων στην αγορά εργασίας (2012-2015)

Μπέλλης Βασίλειος

- Γενικός Διευθυντής
- Συντονιστής ΟΤΔ στο πρόγραμμα Κ.Π. LEADER II από 1996 έως 1998
- Στέλεχος ΟΤΔ στο πρόγραμμα Κ.Π. LEADER+ από 1/1/2002 - 30/6/2009
- Τεχνική υποστήριξη δικτύων επιχειρήσεων, συνεργατικών και συλλογικών σχημάτων μέσω της «θερμοκοιτίδας Συνεργατισμού.
- Συντονισμός Διατοπικού Σχεδίου «Γεύσεις Ελλήνων Εκλεκτές» (2015)

Μπρουζιώτης Θεόφιλος

- Στέλεχος ΟΤΔ στο πρόγραμμα Κ.Π. LEADER+ από 01/01/2002 - 31/12/2008
- Υλοποίηση προγραμμάτων περιβαλλοντικής εκπαίδευσης και ενημέρωσης
- Υλοποίηση Ευρωπαϊκών και Εθνικών περιβαλλοντικών και οικονομικών προγραμμάτων (LIFE, Interreg, ΕΠΠΕΡ, ΕΤΕΡΠΣ).

Καβράκη Γιώτα

- Υποστήριξη Γεωγραφικών Συστημάτων Πληροφοριών (G.I.S), εφαρμογών πληροφορικής και μηχανογραφικού συστήματος.
- Στέλεχος Δικτύου Europe Direct Καρδίτσας (2009-2016)
- Υποστήριξη Διατοπικού Σχεδίου «Γεύσεις Ελλήνων Εκλεκτές» (2015)

Κατσέα Χρύσα

- Στέλεχος Δικτύου Europe Direct Καρδίτσας (2009-2016)
- Υπεύθυνη Δημοσίων Σχέσεων και Επικοινωνίας
- Υποστήριξη Διατοπικού Σχεδίου «Γεύσεις Ελλήνων Εκλεκτές» (2015)

Χαλάτσης Θωμάς

- Υποστήριξη ΜΜΕ, ΚοινΣΕΠ, Ο.Τ.Α και Τοπικών Φορέων
- Υλοποίηση & διαχείριση διακρατικών συνεργασιών (Leonardo Da Vinci, Interreg MED, Grundvig, ERASMUS+)
- Mentoring ανέργων σε θέματα επιχειρηματικότητας & καριέρας

Τριάντου Λαμπρινή

- Επιχειρηματικά σχέδια ΜΜΕ και υποστήριξη «Δικτύων Επιχειρήσεων» (Clusters)
- Υλοποίηση & διαχείριση διακρατικών συνεργασιών (Leonardo Da Vinci, Interreg MED, Grundvig, ERASMUS+)
- Mentoring ανέργων σε θέματα επιχειρηματικότητας & καριέρας

1.3.3. Παρουσίαση κτιριακών υποδομών και εξοπλισμού

Η ΟΤΔ στεγάζεται σε μισθωμένα γραφεία επί της οδού Μεγ. Αλεξάνδρου 34 κοντά στη Δημοτική Αγορά της Καρδίτσας. Συγκεκριμένα στον 1ο όροφο βρίσκεται χώρος γραφείου Α1 (Διεύθυνση, τμήμα Διοίκησης - Οικονομικών) επιφάνειας 86,85 m², ενώ στο 2ο όροφο βρίσκεται χώρος γραφείου Β1 επιφάνειας 45,84 m² και χώρος 2 ενοποιημένων γραφείων Β2 επιφάνειας 113,43 m² για τα τμήματα Επιχειρηματικότητας Αγροτικού Χώρου, Τεχνικών Υπηρεσιών και Σχεδιασμού - Μελετών & Υπηρεσιών ΟΤΑ καθώς και χώρος συνεδριάσεων Β3 επιφάνειας 39,11 m² με 24 θέσεις συμμετεχόντων εξοπλισμένος με βιντεοπροβολέα και οθόνη προβολής.

Συνολικά οι 5 χώροι γραφείων έχουν επιφάνεια 285,23 m² και διαθέτουν προς χρήση 20 θέσεις εργασίας (7 θέσεις στον 1^ο και άλλες 13 θέσεις στο 2^ο όροφο).

Στον εξοπλισμό περιλαμβάνονται είκοσι (20) πλήρεις θέσεις εργασίας με Η/Υ σε δίκτυο τομέα (Windows 2012 Small Business Server) μαζί με σύγχρονο εξοπλισμό τηλεφωνικού κέντρου, laptop, εκτυπωτών laser, έγχρωμου plotter Α0, projectors και φωτοτυπικών μηχανημάτων.

Η ΟΤΔ διαθέτει VDSL σύνδεση ταχύτητας 30 Mbps της COSOTE για όλες τις θέσεις εργασίας.

Στα προγράμματα λογισμικού (software) περιλαμβάνονται:

- Λειτουργικό Windows Vista (Business) και Windows 10 με MS Office 2007
- Λογισμικό εφαρμογών GIS : Map Info, Vertical Mapper,
- Σχεδιαστικά προγράμματα: Corel draw, Adobe
- Εμπορικές εφαρμογές: Κεφάλαιο, Γενική Λογιστική, Μισθοδοσία
- Εφαρμογή Διοίκησης Έργων (Project Management) σε Oracle.

Η ΟΤΔ τηρεί μηχανογραφημένο λογιστήριο και εφαρμόζει αναλυτική λογιστική για τα υποστηριζόμενα επενδυτικά σχέδια ενώ παράλληλα έχει αναπτύξει ένα σημαντικό αριθμό εργαλείων (σε περιβάλλον ms access) για την παρακολούθηση και υποστήριξη έργων και διαδικασιών (ηλεκτρονικό πρωτόκολλο, εφαρμογή έκδοσης εντολών μετακίνησης, εφαρμογή ανάθεσης – παρακολούθησης εργασιών κ.λπ.).

1.4. ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ Τ.Π. LEADER ΤΟΥ ΑΞΟΝΑ 4 ΤΟΥ ΠΑΑ 2007-2013

Η ΑΝ.ΚΑ Α.Ε. υλοποίησε, ως Ομάδα Τοπικής Δράσης το Τοπικό Πρόγραμμα LEADER - Άξονας 4 του ΠΑΑ 2007-2013 με συνολικό κόστος **11.050.911,88 €** και δημόσια δαπάνη ίση με **7.346.980,00 €**.

Στη διάρκεια υλοποίησης του Τ.Π. LEADER δημοσιοποιήθηκαν και ολοκληρώθηκαν 5 προσκλήσεις εκδήλωσης ενδιαφέροντος του Μέτρου 41 προς τους τελικούς δικαιούχους, συνολικού προϋπολογισμού δημόσιας δαπάνης ίσου με **15.709.682,21 €** (1^η πρόσκληση: **5.750.000,00 €**, 2^η πρόσκληση: **4.217.782,66 €**, 3^η πρόσκληση: **3.509.989,75 €**, 4^η πρόσκληση: **1.402.418,39 €** και 5^η πρόσκληση: **829.491,41 €**).

Στο πλαίσιο των 5 προσκλήσεων υποβλήθηκαν **126** επενδυτικές προτάσεις – φάκελοι υποψηφιότητας αιτούμενης Δ.Δ. **10.297.030,88 €** και εγκρίθηκαν συνολικά **93 έργα** συνολικής δημόσιας δαπάνης **7.310.502,33 €**, από τα οποία συμβασιοποιήθηκαν **78 έργα** προϋπολογισμού Δ.Δ. **6.479.857,65 €**.

Μέχρι τις **31-12-2015** ολοκληρώθηκαν **50** έργα του Μέτρου 41 συνολικής δημόσιας δαπάνης **2.117.786,46 €** (συγχρηματοδοτούμενης Δ.Δ. 1.989.253,39 € και ΦΠΑ από Εθνικούς Πόρους ίσου με 128.532,87 €), ενώ πραγματοποιήθηκαν συνολικά **117 πληρωμές** προς τους δικαιούχους του Τοπικού Προγράμματος ύψους δημόσιας δαπάνης **3.364.871,41 €** (συγχρηματοδοτούμενης Δ.Δ. 3.198.377,35 € και ΦΠΑ από Εθνικούς Πόρους ίσου με 166.494,06 €).

Ως συνεχιζόμενα έργα στο ΠΑΑ 2014-2020, μεταφέρονται, **21** έργα συνολικής δημόσιας δαπάνης **1.278.217,97 €** (συγχρηματοδοτούμενης Δ.Δ. 1.149.571,91 € και ΦΠΑ από Εθνικούς Πόρους ίσου με 128.646,06 €), ενώ η ΟΤΔ συμμετείχε σε 2 έργα Διατοπικής - Διακρατικής συνεργασίας του Μέτρου 421 με πληρωμές Δ.Δ. 39.075,59 €.

Αναλυτικά στοιχεία των έργων, των νομικών δεσμεύσεων και των πληρωμών παρουσιάζονται στον Πίνακα 1 του Παραρτήματος II.

Στοιχεία υλοποίησης τοπικού προγράμματος του Άξονα 4 του ΠΑΑ (σε Δημόσια Δαπάνη)

Συνολικό ποσό Δημόσιας Δαπάνης νομικών δεσμεύσεων, εκτός των λειτουργικών δαπανών, του Τοπικού Προγράμματος μέχρι και στις 31/12/2015	4.999.080,02
Ποσό Δημόσιας Δαπάνης πληρωμών, εκτός των λειτουργικών δαπανών, του Τοπικού Προγράμματος στις 31/12/2015	3.237.452,94
Ποσό Δημόσιας Δαπάνης Τοπικού Προγράμματος, εκτός των λειτουργικών δαπανών, στις 31/12/2015	6.139.150,00
Αριθμός σχεδίων Μέτρου 421, στα οποία ήταν συντονιστής / εθνικός συντονιστής η ΟΤΔ 2007-2013	0
Αριθμός σχεδίων Μέτρου 421, στα οποία ήταν εταίρος (εκτός συντονιστή) η ΟΤΔ 2007-2013	2

* Στοιχεία ΟΠΣΑΑ 31-12-2015 (τα ποσά αφορούν την επιλέξιμη προς συγχρηματοδότηση Δημόσια Δαπάνη, δεν υπολογίζεται ο ΦΠΑ)

1.5. ΛΟΙΠΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΟΥ ΥΠΟΨΗΦΙΟΥ ΦΟΡΕΑ

Ο υποψήφιος φορέας ΑΝ.ΚΑ Α.Ε. έχει πιστοποιηθεί κατά **ΕΛΟΤ EN ISO 9001:2008** σύμφωνα με το αριθ. **QA - C - 1321/ 16** από **08-02-2016** πιστοποιητικό συμμόρφωσης συστήματος διαχείρισης της ΕΒΕΤΑΜ Α.Ε. με πεδίο εφαρμογής τις ακόλουθες δραστηριότητες :

«Προγραμματισμός, σχεδιασμός και ωρίμανση έργων και υπηρεσιών, διενέργεια διαγωνισμών, παρακολούθηση και διαχείριση, πιστοποίηση φυσικού αντικείμενου και οικονομική διαχείριση των έργων και υπηρεσιών που πραγματοποιούνται από τα τμήματα Επιχειρηματικότητας Αγροτικού Χώρου, Σχεδιασμού, Μελετών και Υπηρεσιών ΟΤΑ, Τεχνικών Υπηρεσιών και τμήμα Διοίκησης και Οικονομικών».

Επίσης, η ΑΝ.ΚΑ Α.Ε. έχει πιστοποιηθεί κατά **ΕΛΟΤ 1429:2008** (ΕΛΟΤ 1431-1:2008, 1431-2:2008, 1431-3:2008) σύμφωνα με το αριθ. **QA - C - 1322/ 16** από **08-02-2016** πιστοποιητικό συμμόρφωσης συστήματος **Διαχειριστικής Επάρκειας** της ΕΒΕΤΑΜ Α.Ε. με πεδίο εφαρμογής τις ακόλουθες δραστηριότητες :

- *Υλοποίηση δημόσιων τεχνικών έργων*
- *Υλοποίηση έργων ανάθεσης και εκτέλεσης δημόσιων συμβάσεων μελετών, προμηθειών και υπηρεσιών, αρμοδιότητας Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Ο.Τ.Α.), των Ενώσεών τους και της Αποκεντρωμένης Κρατικής Διοίκησης*
- *Υλοποίηση ειδικών δράσεων*

στις υπηρεσιακές μονάδες: τμήμα Επιχειρηματικότητας Αγροτικού Χώρου, τμήμα Σχεδιασμού, Μελετών και Υπηρεσιών ΟΤΑ, τμήμα Τεχνικών Υπηρεσιών, και τμήμα Διοίκησης και Οικονομικών του υποψήφιου φορέα. Τα αντίστοιχα πιστοποιητικά περιλαμβάνονται στα δικαιολογητικά συμμετοχής.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2. ΚΑΘΟΡΙΣΜΟΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ ΚΑΙ ΤΟΥ ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ ΠΟΥ ΚΑΛΥΠΤΕΤΑΙ ΑΠΟ ΤΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΤΟΥ ΤΟΠΙΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

2.1. ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ

Με βάση τις προϋποθέσεις του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1305/2013, το εγκεκριμένο Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης της Ελλάδας 2014–2020 (ΠΑΑ) και την πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος, η προτεινόμενη περιοχή παρέμβασης του προγράμματος LEADER / CLLD αποτελείται από **144** Δημοτικές / Τοπικές Κοινότητες που ανήκουν στους **6** Δήμους της Περιφερειακής Ενότητας Καρδίτσας με μόνιμο πληθυσμό **76.488** κατοίκους (απογραφή ΕΛΣΤΑΤ 2011), έκταση **2.630,36 km²** και πληθυσμιακή πυκνότητα **29,08 κάτοικοι/km²**.

Σε σύγκριση με την απογραφή του 2001, ο μόνιμος πληθυσμός έχει μειωθεί από τους 86.526 κατοίκους κατά 11,6%.

Η έκταση της προτεινόμενης περιοχής είναι μικρότερη της έκτασης (2.637,46 km²) της Περιφερειακής Ενότητας Καρδίτσας κατά 7,1 km², όση είναι η έκταση του σχεδίου πόλης της Καρδίτσας, το οποίο δεν συμπεριλαμβάνεται στην περιοχή και εξαιρείται λόγω του μόνιμου πληθυσμού των 37.056 κατοίκων.

Η εκτός σχεδίου πόλης, περιοχή της Δημοτικής Κοινότητας Καρδίτσας που συμπεριλαμβάνεται στην περιοχή παρέμβασης, έχει έκταση 27,25 km² και μόνιμο πληθυσμό **2.063** κατοίκους. (**σύμφωνα με την τεκμηρίωση του πληθυσμιακού κριτηρίου που ακολουθεί*).

Οι 144 Δημοτικές / Τοπικές Κοινότητες της προτεινόμενης περιοχής παρέμβασης ανήκουν όλες στην Περιφερειακή Ενότητα Καρδίτσας της Περιφέρειας Θεσσαλίας, ενώ υπάρχουν 2 Δ.Κ με μόνιμο πληθυσμό άνω των 5.000 κατοίκων, 6 Τ.Κ με πληθυσμό μεταξύ 1.500 και 2.500 κατοίκων, 5 Τ.Κ με πληθυσμό μεταξύ 1.000 και 1.500 κατοίκων, 30 Τ.Κ με πληθυσμό μεταξύ 500 και 1.000 κατοίκων ενώ οι υπόλοιπες 101 Τ.Κ έχουν μόνιμο πληθυσμό κάτω των 500 κατοίκων.

Χαρακτηρισμός Δημοτικής / Τοπικής Κοινότητας (Οδηγία 75/268/ΕΟΚ)	Αριθμός	Έκταση (km ²)	Ποσοστό έκτασης	Μόνιμος Πληθυσμός (ΕΛΣΤΑΤ- 2011)	Ποσοστό μόνιμου πληθυσμού
Ορεινές	61	1.277,290	48,56%	15.263	19,95%
Μειονεκτικές	8	168,909	6,42%	5.552	7,26%
Πεδινές	75	1.184,157	45,02%	55.673	72,79%
Σύνολο περιοχής παρέμβασης	144	2.630,356	100,00%	76.488	100,00%

Η προτεινόμενη περιοχή παρέμβασης ουσιαστικά είναι το σύνολο της Περιφερειακής Ενότητας (Νομού), Καρδίτσας με μόνη εξαίρεση το σχέδιο πόλης της Καρδίτσας, και αποτελεί μια ενιαία διοικητική, γεωγραφική και κοινωνικοοικονομική ενότητα (όπως παρουσιάζεται αναλυτικά στο υποκεφάλαιο 2.3) με επαρκή κρίσιμη μάζα πληθυσμού και χρηματοοικονομικών πόρων στην οποία προτείνεται να εφαρμοστεί μια στρατηγική τοπικής ανάπτυξης που θα αναδείξει τη συμπληρωματικότητα και αλληλεξάρτηση της πεδινής και ορεινής ζώνης.

* Δημοτική Κοινότητα Καρδίτσας (εκτός σχεδίου περιοχή) – τεκμηρίωση πληθυσμιακού κριτηρίου και μεθοδολογία προσέγγισης.

Για τον ακριβή προσδιορισμό της έκτασης και του μόνιμου πληθυσμού της περιοχής παρέμβασης και με δεδομένο ότι σ' αυτή περιλαμβάνεται και η εκτός σχεδίου περιοχή της Δημοτικής Κοινότητας Καρδίτσας του Δήμου Καρδίτσας, ακολουθήθηκε η εξής διαδικασία :

Προμήθεια από την ΕΛΣΤΑΤ των ψηφιακών χαρτογραφικών υποβάθρων του οικισμού της Καρδίτσας σε κλίμακα 1:5.000, (ΕΓΣΑ '87) για τις απογραφές του 2001 και 2011 στα οποία περιλαμβάνονται τα περιγράμματα των οικοδομικών τετραγώνων και η αρίθμησή τους.

Προμήθεια από την ΕΛΣΤΑΤ σε αρχείο excel των στοιχείων της απογραφής 2001 και 2011 του μόνιμου πληθυσμού του οικισμού της Καρδίτσας σε επίπεδο οικοδομικού τετραγώνου και απογραφικού τομέα και η σύνδεσή τους με το αντίστοιχο ψηφιακό χαρτογραφικό υπόβαθρο του οικισμού.

Προμήθεια από το Δήμο Καρδίτσας του ψηφιακού χαρτογραφικού υποβάθρου (ΕΓΣΑ '87) με τα όρια του Σχεδίου Πόλης του οικισμού της Καρδίτσας.

Προμήθεια από την ΕΛΣΤΑΤ των ψηφιακών χαρτογραφικών υποβάθρων με τα Απογραφικά / Διοικητικά όρια του Καλλικράτη (όρια Περιφερειών, Περιφερειακών Ενοτήτων, Δήμων, Δημοτικών και Τοπικών Κοινοτήτων και Οικισμών) σε ΕΓΣΑ '87.

Μετά από επεξεργασία των ψηφιακών υποβάθρων, των ορίων του Σχεδίου Πόλεως της Καρδίτσας και των ορίων της Δημοτικής Κοινότητας Καρδίτσας και της Περιφερειακής Ενότητας Καρδίτσας, υπολογίστηκε η έκταση της εκτός σχεδίου περιοχής και στη συνέχεια η συνολική έκταση της προτεινόμενης περιοχής παρέμβασης LEADER.

Γεωγρ. Περιοχή	Έκταση Km ²	Παρατηρήσεις
Περιφερειακή Ενότητα Καρδίτσας	2.637,4630	(1) - ΕΛΣΤΑΤ Απογραφή 2011
Δ.Κ. Καρδίτσας	34,3590	(2)- ΕΛΣΤΑΤ Απογραφή 2011
Δ.Κ. Καρδίτσας (Σχέδιο Πόλης)	7,1070	(3) – Επεξεργασία σε GIS
Δ.Κ. Καρδίτσας (Εκτός Σχεδίου Πόλης)	27,2520	(4) = (2)-(3)
Σύνολο Περιοχής Παρέμβασης	2.630,3560	(5) = (1)-(3)

Με την επεξεργασία σε λογισμικό GIS (Qgis) του ψηφιακού χαρτογραφικού υποβάθρου του οικισμού της Καρδίτσας και του υποβάθρου των ορίων του Σχεδίου Πόλεως ομαδοποιήθηκαν τα οικοδομικά τετράγωνα σε 2 κατηγορίες (σε εντός σχεδίου και σε εκτός σχεδίου). Στη συνέχεια βάσει των στοιχείων της ΕΛΣΤΑΤ για την απογραφή του 2011 ανά οικοδομικό τετράγωνο υπολογίστηκε αθροιστικά το σύνολο του μόνιμου πληθυσμού ανά κατηγορία (**1.906** μόνιμοι κάτοικοι στην εκτός σχεδίου περιοχή και **37.213** κάτοικοι στην εντός σχεδίου).

Συνεπώς η ένταξη στην προτεινόμενη περιοχή παρέμβασης του εκτός σχεδίου πόλης τμήματος της Δημοτικής Κοινότητας Καρδίτσας, με μόνιμο πληθυσμό **1.906 < 15.000** κατοίκων, εκπληρώνει το πληθυσμιακό κριτήριο σύμφωνα με τους όρους της πρόσκλησης (σημείο 2.2.1).

Για την αποτύπωση της υφιστάμενης κατάστασης της περιοχής παρέμβασης λόγω της ιδιαιτερότητας που προκύπτει από την ενσωμάτωση της εκτός σχεδίου περιοχής της Δ.Κ. Καρδίτσας επιλέχθηκε αρχικά η προσέγγιση της επεξεργασίας των στατιστικών στοιχείων της ΕΛΣΤΑΤ ανά οικοδομικό τετράγωνο για την εντός σχεδίου περιοχή και η αφαίρεσή τους από το σύνολο του Δήμου Καρδίτσας.

Από την επεξεργασία των ψηφιακών χαρτογραφικών υποβάθρων της ΕΛΣΤΑΤ διαπιστώθηκε ότι υπάρχει αδυναμία ταύτισης των οικοδομικών τετραγώνων του οικισμού της Καρδίτσας, εξαιτίας του γεγονότος ότι έχουν πραγματοποιηθεί συγχωνεύσεις και διασπάσεις οικοδομικών τετραγώνων του οικισμού μεταξύ των απογραφών 2001 και 2011 και ως εκ τούτου ήταν αδύνατη η εξαγωγή συγκρίσιμων και αξιόπιστων δεδομένων.

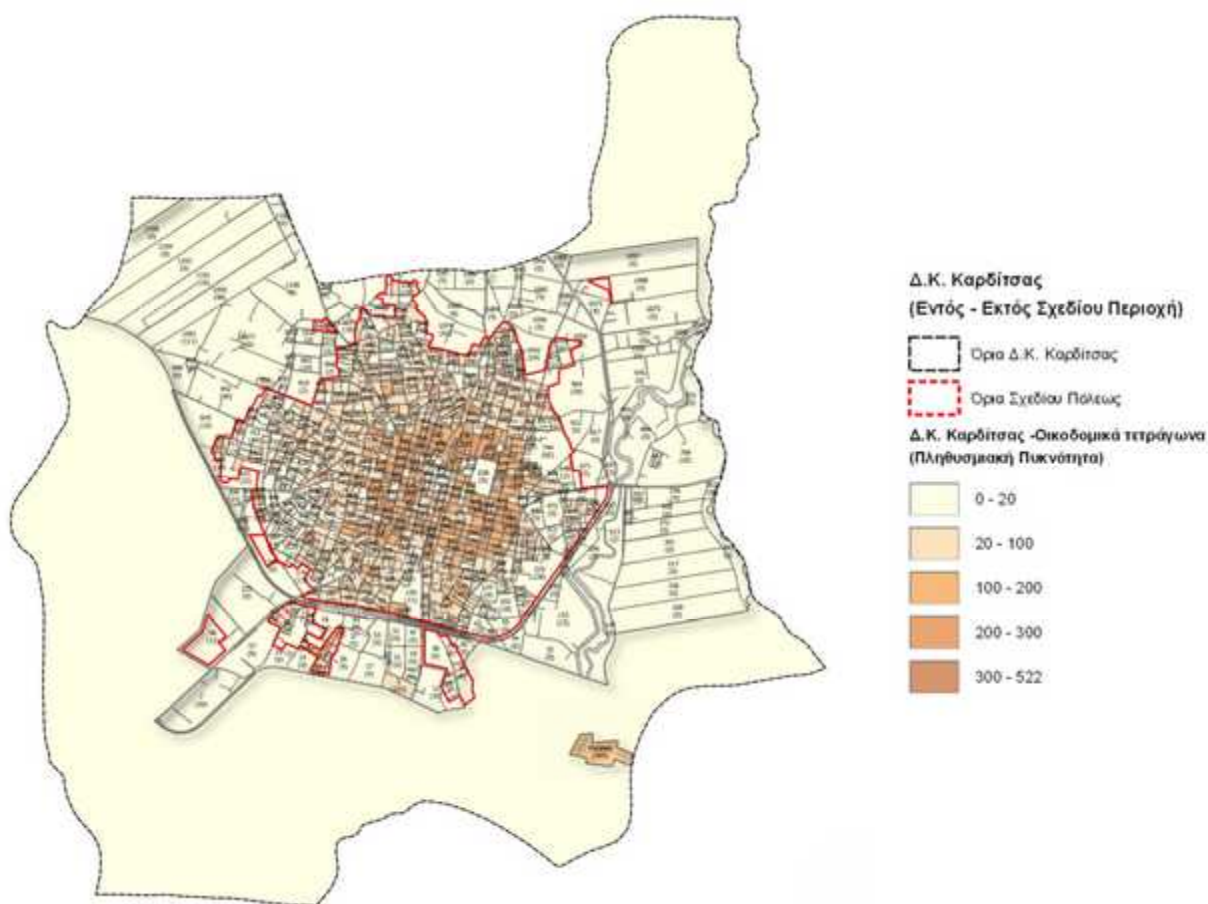
Δεδομένης της πολυπλοκότητας και της αντικειμενικής δυσκολίας της προμήθειας του συνόλου των στοιχείων των απογραφών 2001 και 2011 από την ΕΛΣΤΑΤ σε επίπεδο οικοδομικού

τετραγώνου και για τη διευκόλυνση της έρευνας επιλέχθηκε να χρησιμοποιηθούν ως στοιχεία για την εκτός σχεδίου περιοχή της Δ.Κ. Καρδίτσας τα στοιχεία των απογραφών 2001 και 2011 της Δ.Κ. Καρδίτσομαγούλας (2.063 κάτοικοι μόνιμος πληθυσμός το 2011) .

Εκτός από την μικρή απόκλιση ως προς το μέγεθος του μόνιμου πληθυσμού μεταξύ του οικισμού της Καρδίτσομαγούλας και του εκτός σχεδίου τμήματος του οικισμού της Καρδίτσας (2.063 κάτοικοι έναντι 1.906), οι δύο περιοχές γειτνιάζουν και παρουσιάζουν σημαντική ομοιότητα ως προς τα δημογραφικά, κοινωνικά και οικονομικά χαρακτηριστικά. Ο οικισμός της Καρδίτσομαγούλας αποτελεί ουσιαστικά συνέχεια της πόλης της Καρδίτσας (για την ακρίβεια τείνουν να συνενωθούν) αφού χωρίζονται μεταξύ τους μόνο από την περιφερειακή οδό της πόλης της Καρδίτσας.

Στη συνέχεια της έρευνας για τον υπολογισμό του συνολικού πληθυσμού της περιοχής και την συμφωνία των αθροισμάτων των πινάκων που παρατίθενται αντί του καταμετρημένου μόνιμου πληθυσμού 1.906 κατοίκων της εκτός σχεδίου πόλης περιοχής της Δημοτικής Κοινότητας Καρδίτσας χρησιμοποιείται ο πληθυσμός της Δημοτικής Κοινότητας Καρδίτσομαγούλας (2.063 κάτοικοι για το 2011 και 2.232 κάτοικοι για το 2001).

Μόνιμος Πληθυσμός Περιοχής Παρέμβασης (ΕΛΣΤΑΤ Απογραφή 2001 & 2011)	2011	2001	Παρατηρήσεις
Περιφερειακή Ενότητα Καρδίτσας	113.544	120.265	(1) - ΕΛΣΤΑΤ Απογραφή 2011
Δ.Κ. Καρδίτσας	39.119	35.971	(2) - ΕΛΣΤΑΤ Απογραφή 2011
Δ.Κ. Καρδίτσας (Εκτός Σχεδίου Πόλης)	2.063	2.232	(3) - Παραδοχή
Δ.Κ. Καρδίτσας (Σχέδιο Πόλης)	37.056	33.739	(4) = (2)-(3)
Σύνολο Περιοχής Παρέμβασης	76.488	86.526	(5) = (1)-(3)

Πίνακας 2.1.1. Παρουσίαση περιοχής παρέμβασης LEADER ΠΑΑ 2014-2020

A/A	Περιφερειακή Ενότητα	Δήμος	Δημοτική / Τοπική Κοινότητα	Δημοτική / Τοπική Κοινότητα	Γεωγραφικός Κωδικός Καλλικράτη	Χαρακτηρισμός Οδηγία 75/268/ΕΟΚ	Έκταση (km ²)	Μόνιμος Πληθυσμός (ΕΛΣΤΑΤ 2011)
1	Καρδίτσας	Καρδίτσας	Δ.Κ. Καρδίτσας (εκτός σχεδίου πόλης) *	Καρδίτσας	90920401	Πεδινή	27,252	2.063
2	Καρδίτσας	Καρδίτσας	Τ.Κ. Αγιοπηγής	Αγιοπηγής	90920403	Πεδινή	8,304	341
3	Καρδίτσας	Καρδίτσας	Τ.Κ. Αρτεσιανού	Αρτεσιανού	90920404	Πεδινή	16,115	1.296
4	Καρδίτσας	Καρδίτσας	Δ.Κ. Καρδισομάγουλας	Καρδισομάγουλας	90920402	Πεδινή	26,396	2.063
5	Καρδίτσας	Καρδίτσας	Τ.Κ. Παλαιοκκλησίου	Παλαιοκκλησίου	90920405	Πεδινή	14,834	718
6	Καρδίτσας	Καρδίτσας	Τ.Κ. Ρούσσου	Ρούσσου	90920406	Πεδινή	10,729	465
7	Καρδίτσας	Καρδίτσας	Τ.Κ. Καλλίθρου	Καλλίθρου	90920103	Πεδινή	21,429	928
8	Καρδίτσας	Καρδίτσας	Τ.Κ. Αμαράντου	Αμαράντου	90920101	Ορεινή	22,827	111
9	Καρδίτσας	Καρδίτσας	Τ.Κ. Αμπελικού	Αμπελικού	90920102	Ορεινή	5,824	358
10	Καρδίτσας	Καρδίτσας	Τ.Κ. Καροπλεσίου	Καροπλεσίου	90920104	Ορεινή	61,926	259
11	Καρδίτσας	Καρδίτσας	Τ.Κ. Καστανέας	Καστανέας	90920105	Ορεινή	36,161	294
12	Καρδίτσας	Καρδίτσας	Τ.Κ. Καταφυγίου	Καταφυγίου	90920106	Ορεινή	15,08	154
13	Καρδίτσας	Καρδίτσας	Τ.Κ. Νεράιδας	Νεράιδας	90920107	Ορεινή	43,736	267
14	Καρδίτσας	Καρδίτσας	Τ.Κ. Ραχούλας	Ραχούλας	90920108	Ορεινή	30,11	286
15	Καρδίτσας	Καρδίτσας	Τ.Κ. Καλλιφωνίου	Καλλιφωνίου	90920204	Πεδινή	26,847	1.032
16	Καρδίτσας	Καρδίτσας	Τ.Κ. Απιδέας	Απιδέας	90920201	Ορεινή	48,834	346
17	Καρδίτσας	Καρδίτσας	Τ.Κ. Δαφνοσπηλιάς	Δαφνοσπηλιάς	90920202	Μειονεκτική	19,52	225
18	Καρδίτσας	Καρδίτσας	Τ.Κ. Ζαϊμίου	Ζαϊμίου	90920203	Πεδινή	5,487	326
19	Καρδίτσας	Καρδίτσας	Τ.Κ. Μολόχας	Μολόχας	90920205	Ορεινή	26,719	203
20	Καρδίτσας	Καρδίτσας	Τ.Κ. Παλιουρίου	Παλιουρίου	90920206	Μειονεκτική	27,166	369
21	Καρδίτσας	Καρδίτσας	Τ.Κ. Σταυρού	Σταυρού	90920307	Πεδινή	13,709	792
22	Καρδίτσας	Καρδίτσας	Τ.Κ. Αγίου Θεοδώρου	Αγίου Θεοδώρου	90920301	Πεδινή	15,643	682
23	Καρδίτσας	Καρδίτσας	Τ.Κ. Μακρυχωρίου	Μακρυχωρίου	90920302	Πεδινή	15,525	822
24	Καρδίτσας	Καρδίτσας	Τ.Κ. Μέλισσας	Μέλισσας	90920303	Πεδινή	6,259	224
25	Καρδίτσας	Καρδίτσας	Τ.Κ. Μυρίνης	Μυρίνης	90920304	Πεδινή	17,635	684
26	Καρδίτσας	Καρδίτσας	Τ.Κ. Προδρόμου	Προδρόμου	90920305	Πεδινή	13,967	811
27	Καρδίτσας	Καρδίτσας	Τ.Κ. Πτελοπούλας	Πτελοπούλας	90920306	Πεδινή	7,47	240
28	Καρδίτσας	Καρδίτσας	Τ.Κ. Μητρόπολης	Μητρόπολης	90920504	Πεδινή	11,061	1.262
29	Καρδίτσας	Καρδίτσας	Τ.Κ. Αγίου Γεωργίου	Αγίου Γεωργίου	90920501	Ορεινή	18,93	342
30	Καρδίτσας	Καρδίτσας	Τ.Κ. Γεωργικού	Γεωργικού	90920502	Πεδινή	4,653	412
31	Καρδίτσας	Καρδίτσας	Τ.Κ. Κρύας Βρύσης	Κρύας Βρύσης	90920503	Πεδινή	3,685	421
32	Καρδίτσας	Καρδίτσας	Τ.Κ. Ξινονερίου	Ξινονερίου	90920505	Πεδινή	8,877	451
33	Καρδίτσας	Καρδίτσας	Τ.Κ. Πορτίτσας	Πορτίτσας	90920506	Ορεινή	6,694	83
34	Καρδίτσας	Καρδίτσας	Τ.Κ. Φράγκου	Φράγκου	90920507	Πεδινή	4,147	361
35	Καρδίτσας	Αργιθέας	Τ.Κ. Ανθηρού	Ανθηρού	90910201	Ορεινή	43,039	462
36	Καρδίτσας	Αργιθέας	Τ.Κ. Αργιθέας	Αργιθέας	90910202	Ορεινή	19,182	209
37	Καρδίτσας	Αργιθέας	Τ.Κ. Ελληνικών	Ελληνικών	90910203	Ορεινή	13,417	142
38	Καρδίτσας	Αργιθέας	Τ.Κ. Θερινού	Θερινού	90910204	Ορεινή	12,212	79
39	Καρδίτσας	Αργιθέας	Τ.Κ. Καλής Κώμης	Καλής Κώμης	90910205	Ορεινή	14,251	135
40	Καρδίτσας	Αργιθέας	Τ.Κ. Καρυάς	Καρυάς	90910206	Ορεινή	12,83	137
41	Καρδίτσας	Αργιθέας	Τ.Κ. Μεσοβουνίου	Μεσοβουνίου	90910207	Ορεινή	13,835	82

A/A	Περιφερειακή Ενότητα	Δήμος	Δημοτική / Τοπική Κοινότητα	Δημοτική / Τοπική Κοινότητα	Γεωγραφικός Κωδικός Καλλικράτη	Χαρακτηρισμός Οδηγία 75/268/ΕΟΚ	Έκταση (km ²)	Μόνιμος Πληθυσμός (ΕΛΣΤΑΤ 2011)
42	Καρδίτσας	Αργιθέας	Τ.Κ. Πετρωτού	Πετρωτού	90910208	Ορεινή	21,711	128
43	Καρδίτσας	Αργιθέας	Τ.Κ. Πετρίλου	Πετρίλου	90910105	Ορεινή	33,016	315
44	Καρδίτσας	Αργιθέας	Τ.Κ. Βλασίου	Βλασίου	90910101	Ορεινή	16,817	98
45	Καρδίτσας	Αργιθέας	Τ.Κ. Δροσάτου	Δροσάτου	90910102	Ορεινή	6,423	42
46	Καρδίτσας	Αργιθέας	Τ.Κ. Κουμπουριανών	Κουμπουριανών	90910103	Ορεινή	13,394	93
47	Καρδίτσας	Αργιθέας	Τ.Κ. Λεοντίτου	Λεοντίτου	90910104	Ορεινή	15,292	98
48	Καρδίτσας	Αργιθέας	Τ.Κ. Πετροχωρίου	Πετροχωρίου	90910106	Ορεινή	9,042	113
49	Καρδίτσας	Αργιθέας	Τ.Κ. Στεφανάδας	Στεφανάδας	90910107	Ορεινή	31,095	93
50	Καρδίτσας	Αργιθέας	Τ.Κ. Φουντωτού	Φουντωτού	90910108	Ορεινή	9,761	56
51	Καρδίτσας	Αργιθέας	Τ.Κ. Βραγκιανών	Βραγκιανών	90910302	Ορεινή	39,582	502
52	Καρδίτσας	Αργιθέας	Τ.Κ. Αργυρίου	Αργυρίου	90910301	Ορεινή	11,019	227
53	Καρδίτσας	Αργιθέας	Τ.Κ. Καταφυλλίου	Καταφυλλίου	90910303	Ορεινή	25,545	231
54	Καρδίτσας	Αργιθέας	Τ.Κ. Μαράθου	Μαράθου	90910304	Ορεινή	12,022	208
55	Καρδίτσας	Λίμνης Πλαστήρα	Τ.Κ. Μορφοβουνίου	Μορφοβουνίου	90930204	Ορεινή	27,574	576
56	Καρδίτσας	Λίμνης Πλαστήρα	Τ.Κ. Κερασιάς	Κερασιάς	90930201	Ορεινή	13,943	390
57	Καρδίτσας	Λίμνης Πλαστήρα	Τ.Κ. Λαμπερού	Λαμπερού	90930202	Ορεινή	21,545	559
58	Καρδίτσας	Λίμνης Πλαστήρα	Τ.Κ. Μεσενικόλα	Μεσενικόλα	90930203	Ορεινή	20,106	459
59	Καρδίτσας	Λίμνης Πλαστήρα	Τ.Κ. Μοσχάτου	Μοσχάτου	90930205	Ορεινή	10,744	428
60	Καρδίτσας	Λίμνης Πλαστήρα	Τ.Κ. Πεζούλας	Πεζούλας	90930106	Ορεινή	11,613	367
61	Καρδίτσας	Λίμνης Πλαστήρα	Τ.Κ. Καρβασαρά	Καρβασαρά	90930101	Ορεινή	10,79	28
62	Καρδίτσας	Λίμνης Πλαστήρα	Τ.Κ. Καρίτσας Δολόπων	Καρίτσας Δολόπων	90930102	Ορεινή	21,451	134
63	Καρδίτσας	Λίμνης Πλαστήρα	Τ.Κ. Κρουονερίου	Κρουονερίου	90930103	Ορεινή	11,848	595
64	Καρδίτσας	Λίμνης Πλαστήρα	Τ.Κ. Μπελοκομίτη	Μπελοκομίτη	90930104	Ορεινή	12,002	178
65	Καρδίτσας	Λίμνης Πλαστήρα	Τ.Κ. Νεοχωρίου	Νεοχωρίου	90930105	Ορεινή	17,178	589
66	Καρδίτσας	Λίμνης Πλαστήρα	Τ.Κ. Φυλακτής	Φυλακτής	90930107	Ορεινή	18,422	332
67	Καρδίτσας	Μουζακίου	Δ.Κ. Μουζακίου	Μουζακίου	90940202	Μειονεκτική	10,035	1.961
68	Καρδίτσας	Μουζακίου	Τ.Κ. Αμυδαλής	Αμυδαλής	90940203	Ορεινή	5,61	61
69	Καρδίτσας	Μουζακίου	Τ.Κ. Ανθοχωρίου	Ανθοχωρίου	90940204	Ορεινή	17,092	211
70	Καρδίτσας	Μουζακίου	Τ.Κ. Βατσουνιάς	Βατσουνιάς	90940205	Ορεινή	14,369	387
71	Καρδίτσας	Μουζακίου	Τ.Κ. Γελάνθης	Γελάνθης	90940206	Πεδινή	5,186	435
72	Καρδίτσας	Μουζακίου	Τ.Κ. Δρακότρυπας	Δρακότρυπας	90940207	Ορεινή	19,058	562
73	Καρδίτσας	Μουζακίου	Τ.Κ. Ελληνόκαστρου	Ελληνόκαστρου	90940208	Ορεινή	11,516	104
74	Καρδίτσας	Μουζακίου	Τ.Κ. Κρουοπηγής	Κρουοπηγής	90940209	Ορεινή	9,4	247
75	Καρδίτσας	Μουζακίου	Τ.Κ. Λαζαρίνας	Λαζαρίνας	90940210	Πεδινή	7,871	435
76	Καρδίτσας	Μουζακίου	Τ.Κ. Μαγουλίτσας	Μαγουλίτσας	90940211	Πεδινή	9,56	542
77	Καρδίτσας	Μουζακίου	Δ.Κ. Μαυρομματίου	Μαυρομματίου	90940201	Μειονεκτική	15,816	1.530
78	Καρδίτσας	Μουζακίου	Τ.Κ. Οξυάς	Οξυάς	90940212	Ορεινή	27,631	368
79	Καρδίτσας	Μουζακίου	Τ.Κ. Πευκόφυτου	Πευκόφυτου	90940213	Ορεινή	8,454	169
80	Καρδίτσας	Μουζακίου	Τ.Κ. Πορτής	Πορτής	90940214	Ορεινή	16,852	279
81	Καρδίτσας	Μουζακίου	Τ.Κ. Φαναρίου	Φαναρίου	90940107	Πεδινή	18,267	580
82	Καρδίτσας	Μουζακίου	Τ.Κ. Αγίου Ακακίου	Αγίου Ακακίου	90940101	Ορεινή	8,118	199
83	Καρδίτσας	Μουζακίου	Τ.Κ. Ελληνόπυργου	Ελληνόπυργου	90940102	Ορεινή	18,905	290
84	Καρδίτσας	Μουζακίου	Τ.Κ. Καναλίων	Καναλίων	90940103	Πεδινή	19,741	389

A/A	Περιφερειακή Ενότητα	Δήμος	Δημοτική / Τοπική Κοινότητα	Δημοτική / Τοπική Κοινότητα	Γεωγραφικός Κωδικός Καλλικράτη	Χαρακτηρισμός Οδηγία 75/268/ΕΟΚ	Έκταση (km2)	Μόνιμος Πληθυσμός (ΕΛΣΤΑΤ 2011)
85	Καρδίτσας	Μουζακίου	Τ.Κ. Καππά	Καππά	90940104	Πεδινή	5,052	137
86	Καρδίτσας	Μουζακίου	Τ.Κ. Λοξάδας	Λοξάδας	90940105	Πεδινή	4,75	167
87	Καρδίτσας	Μουζακίου	Τ.Κ. Πύργου Ιθώμης	Πύργου Ιθώμης	90940106	Ορεινή	3,966	136
88	Καρδίτσας	Μουζακίου	Τ.Κ. Χάρματος	Χάρματος	90940108	Πεδινή	2,302	146
89	Καρδίτσας	Μουζακίου	Τ.Κ. Αγναντερού	Αγναντερού	90940301	Πεδινή	18,827	1.764
90	Καρδίτσας	Μουζακίου	Τ.Κ. Κρανέας	Κρανέας	90940302	Πεδινή	13,391	615
91	Καρδίτσας	Μουζακίου	Τ.Κ. Μαγούλας	Μαγούλας	90940303	Πεδινή	7,954	698
92	Καρδίτσας	Μουζακίου	Τ.Κ. Παλαιοχωρίου	Παλαιοχωρίου	90940304	Πεδινή	5,262	360
93	Καρδίτσας	Μουζακίου	Τ.Κ. Ριζοβουνίου	Ριζοβουνίου	90940305	Πεδινή	8,297	350
94	Καρδίτσας	Παλαμά	Δ.Κ. Παλαμά	Παλαμά	90950101	Πεδινή	49,899	5.745
95	Καρδίτσας	Παλαμά	Τ.Κ. Αγίου Δημητρίου	Αγίου Δημητρίου	90950102	Μειονεκτική	12,794	103
96	Καρδίτσας	Παλαμά	Τ.Κ. Βλοχού	Βλοχού	90950103	Πεδινή	21,556	596
97	Καρδίτσας	Παλαμά	Τ.Κ. Γοργοβιτών	Γοργοβιτών	90950104	Πεδινή	10,195	470
98	Καρδίτσας	Παλαμά	Τ.Κ. Καλυβακίων	Καλυβακίων	90950105	Πεδινή	8,607	147
99	Καρδίτσας	Παλαμά	Τ.Κ. Κοσκινά	Κοσκινά	90950106	Πεδινή	22,946	746
100	Καρδίτσας	Παλαμά	Τ.Κ. Μάρκου	Μάρκου	90950107	Πεδινή	12,805	689
101	Καρδίτσας	Παλαμά	Τ.Κ. Μεταμορφώσεως	Μεταμορφώσεως	90950108	Πεδινή	15,062	407
102	Καρδίτσας	Παλαμά	Τ.Κ. Προαστίου	Προαστίου	90950205	Πεδινή	29,555	1.666
103	Καρδίτσας	Παλαμά	Τ.Κ. Αγίας Τριάδος	Αγίας Τριάδος	90950201	Πεδινή	10,073	699
104	Καρδίτσας	Παλαμά	Τ.Κ. Καλογριανών	Καλογριανών	90950202	Πεδινή	8,578	589
105	Καρδίτσας	Παλαμά	Τ.Κ. Μαραθέας	Μαραθέας	90950203	Πεδινή	19,815	901
106	Καρδίτσας	Παλαμά	Τ.Κ. Πεδινού	Πεδινού	90950204	Πεδινή	20,999	696
107	Καρδίτσας	Παλαμά	Τ.Κ. Ιτέας	Ιτέας	90950302	Πεδινή	25,464	1.254
108	Καρδίτσας	Παλαμά	Τ.Κ. Αστρίτσας	Αστρίτσας	90950301	Πεδινή	10,029	116
109	Καρδίτσας	Παλαμά	Τ.Κ. Λεύκης	Λεύκης	90950303	Πεδινή	13,737	252
110	Καρδίτσας	Παλαμά	Τ.Κ. Ορφανών	Ορφανών	90950304	Πεδινή	14,868	367
111	Καρδίτσας	Παλαμά	Τ.Κ. Πέτρινου	Πέτρινου	90950305	Μειονεκτική	26,143	311
112	Καρδίτσας	Παλαμά	Τ.Κ. Συκεώνας	Συκεώνας	90950306	Μειονεκτική	24,692	294
113	Καρδίτσας	Παλαμά	Τ.Κ. Φύλλου	Φύλλου	90950307	Πεδινή	24,504	678
114	Καρδίτσας	Σοφάδων	Δ.Κ. Σοφάδων	Σοφάδων	90960401	Πεδινή	57,839	6.056
115	Καρδίτσας	Σοφάδων	Τ.Κ. Αγίας Παρασκευής	Αγίας Παρασκευής	90960402	Πεδινή	10,227	343
116	Καρδίτσας	Σοφάδων	Τ.Κ. Αγίου Βησσαρίου	Αγίου Βησσαρίου	90960403	Πεδινή	12,757	134
117	Καρδίτσας	Σοφάδων	Τ.Κ. Αμπέλου	Αμπέλου	90960404	Πεδινή	16,285	425
118	Καρδίτσας	Σοφάδων	Τ.Κ. Ανωγείου	Ανωγείου	90960405	Πεδινή	4,375	122
119	Καρδίτσας	Σοφάδων	Τ.Κ. Γεφυριών	Γεφυριών	90960406	Πεδινή	25,895	377
120	Καρδίτσας	Σοφάδων	Τ.Κ. Δασοχωρίου	Δασοχωρίου	90960407	Πεδινή	8,081	336
121	Καρδίτσας	Σοφάδων	Τ.Κ. Καππαδοκικού	Καππαδοκικού	90960408	Πεδινή	9,565	457
122	Καρδίτσας	Σοφάδων	Τ.Κ. Καρποχωρίου	Καρποχωρίου	90960409	Πεδινή	16,051	999
123	Καρδίτσας	Σοφάδων	Τ.Κ. Μασχολουρίου	Μασχολουρίου	90960410	Πεδινή	12,962	431
124	Καρδίτσας	Σοφάδων	Τ.Κ. Μαυραχάδων	Μαυραχάδων	90960411	Πεδινή	14,306	413
125	Καρδίτσας	Σοφάδων	Τ.Κ. Μελισσοχωρίου	Μελισσοχωρίου	90960412	Πεδινή	9,094	291
126	Καρδίτσας	Σοφάδων	Τ.Κ. Πασχαλίτσας	Πασχαλίτσας	90960413	Πεδινή	22,3	347
127	Καρδίτσας	Σοφάδων	Τ.Κ. Φίλιας	Φίλιας	90960414	Πεδινή	20,218	422

A/A	Περιφερειακή Ενότητα	Δήμος	Δημοτική / Τοπική Κοινότητα	Δημοτική / Τοπική Κοινότητα	Γεωγραφικός Κωδικός Καλλικράτη	Χαρακτηρισμός Οδηγία 75/268/ΕΟΚ	Έκταση (km ²)	Μόνιμος Πληθυσμός (ΕΛΣΤΑΤ 2011)
128	Καρδίτσας	Σοφάδων	Τ.Κ. Ματαράγκας	Ματαράγκας	90960103	Πεδινή	30,06	1.421
129	Καρδίτσας	Σοφάδων	Τ.Κ. Ερμητσίου	Ερμητσίου	90960101	Πεδινή	25,487	262
130	Καρδίτσας	Σοφάδων	Τ.Κ. Κυψέλης	Κυψέλης	90960102	Πεδινή	21,6	580
131	Καρδίτσας	Σοφάδων	Τ.Κ. Πύργου Κιερίου	Πύργου Κιερίου	90960104	Πεδινή	12,735	341
132	Καρδίτσας	Σοφάδων	Τ.Κ. Κέδρου	Κέδρου	90960204	Πεδινή	27,394	682
133	Καρδίτσας	Σοφάδων	Τ.Κ. Αηδονοχωρίου	Αηδονοχωρίου	90960201	Ορεινή	26,765	230
134	Καρδίτσας	Σοφάδων	Τ.Κ. Βαθυλάκκου	Βαθυλάκκου	90960202	Ορεινή	25,784	126
135	Καρδίτσας	Σοφάδων	Τ.Κ. Θραψιμίου	Θραψιμίου	90960203	Ορεινή	31,182	196
136	Καρδίτσας	Σοφάδων	Τ.Κ. Λουτροπηγής	Λουτροπηγής	90960205	Ορεινή	49,213	313
137	Καρδίτσας	Σοφάδων	Τ.Κ. Λουτρού	Λουτρού	90960206	Πεδινή	10,411	303
138	Καρδίτσας	Σοφάδων	Τ.Κ. Ρεντίνας	Ρεντίνας	90960301	Ορεινή	56,821	295
139	Καρδίτσας	Σοφάδων	Τ.Κ. Λεονταρίου	Λεονταρίου	90960506	Πεδινή	30,096	881
140	Καρδίτσας	Σοφάδων	Τ.Κ. Ανάβρας	Ανάβρας	90960501	Μειονεκτική	32,743	759
141	Καρδίτσας	Σοφάδων	Τ.Κ. Ασημοχωρίου	Ασημοχωρίου	90960502	Πεδινή	9,264	222
142	Καρδίτσας	Σοφάδων	Τ.Κ. Αχλαδέας	Αχλαδέας	90960503	Πεδινή	19,331	349
143	Καρδίτσας	Σοφάδων	Τ.Κ. Γραμματικού	Γραμματικού	90960504	Πεδινή	32,648	449
144	Καρδίτσας	Σοφάδων	Τ.Κ. Κτιμένης	Κτιμένης	90960505	Ορεινή	39,012	302
Σύνολο Περιοχής Παρέμβασης							2.630,36	76.488
Σύνολο Περιφερειακής Ενότητας Καρδίτσας							2.637,46	113.544
Σύνολο Περιφέρειας Θεσσαλίας							14.051,84	732.762

(* Πλην Σχεδίου Πόλεως Δ.Κ. Καρδίτσας, Πηγή : ΕΛΣΤΑΤ απογραφή Μόνιμου Πληθυσμού 2011)

Πίνακας 2.2.2. Περιοχές NATURA εντός των ορίων της περιοχής παρέμβασης

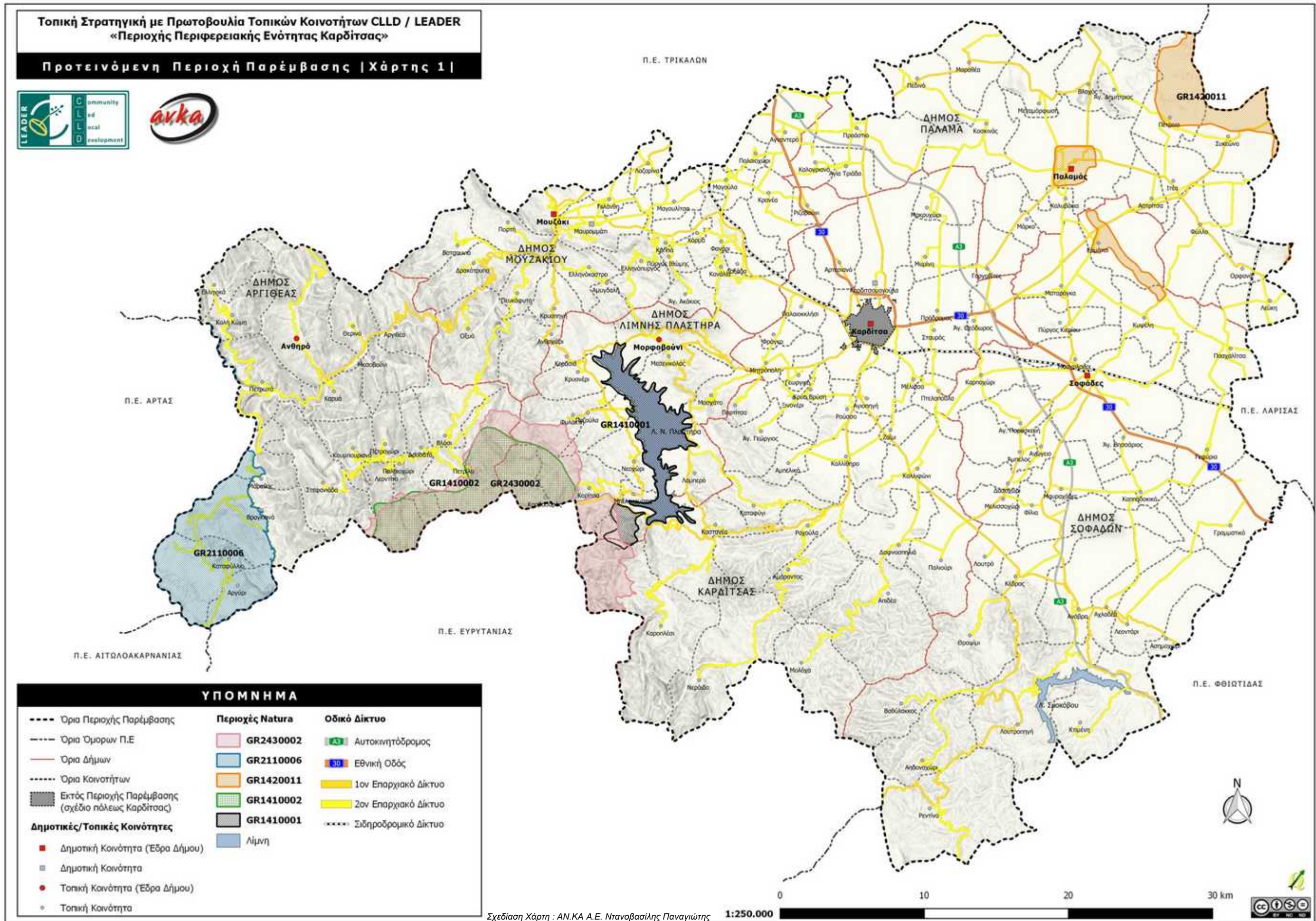
Κωδικός	Ονομασία	Συνολική Έκταση (Km ²)	Έκταση στην Περιοχή Παρέμβασης (Km ²)
GR 1410001	Περιοχή Λίμνης Ταυρωπού	29,82	29,82
GR 1410002	Άγραφα	97,53	46,17
GR 1420011	Περιοχή Θεσσαλικού Κάμπου	955,96	38,37
GR 2110006	Κοιλάδα Αχελώου και Όρη Βάλτου	467,38	61,69
GR 2430002	Όρη Άγραφα	390,62	82,42
Έκταση περιοχών NATURA 2000		1.941,31	258,47
Έκταση περιοχής παρέμβασης		2.630,36	
Ποσοστό στο σύνολο της περιοχής παρέμβασης		9,83%	

Χάρτες της περιοχής παρέμβασης

Για την ακριβή απεικόνιση της προτεινόμενης περιοχής παρέμβασης ακολουθούν **2 χάρτες** κλίμακας **1:250.000**.

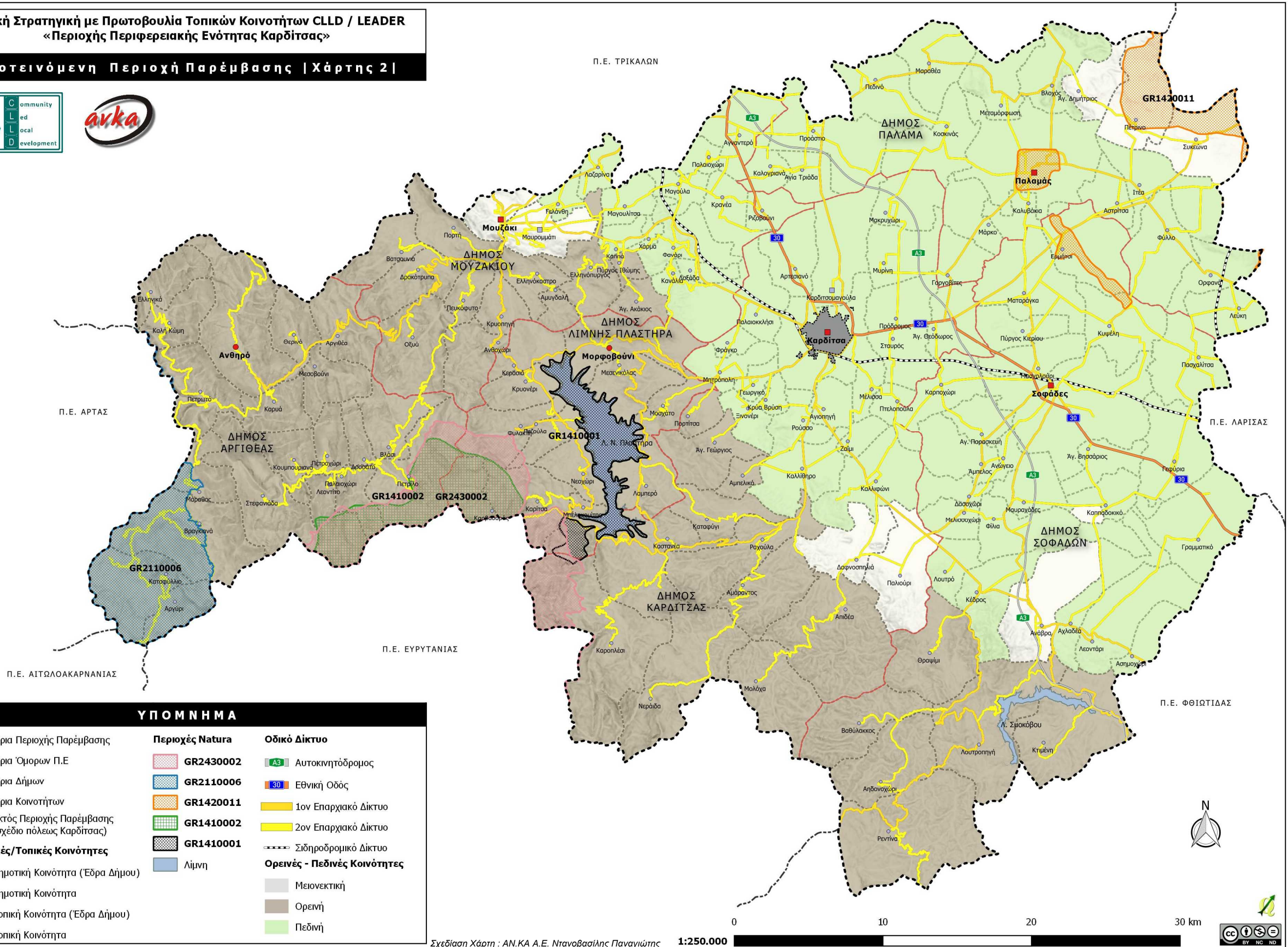
Χάρτης 1 : Αποτύπωση των ορίων της περιοχής παρέμβασης του τοπικού προγράμματος LEADER / CLLD, των διοικητικών ορίων της Περιφερειακής Ενότητας Καρδίτσας, των Δήμων και Δημοτικών / Τοπικών Κοινοτήτων, Οικισμοί, ασφαλτοστρωμένο οδικό δίκτυο, ανάγλυφο και περιοχές Natura.

Χάρτης 2 : Αποτύπωση των ορίων της περιοχής παρέμβασης του τοπικού προγράμματος LEADER / CLLD, των διοικητικών ορίων της Περιφερειακής Ενότητας Καρδίτσας, των Δήμων και Δημοτικών / Τοπικών Κοινοτήτων, Οικισμοί, ασφαλτοστρωμένο οδικό δίκτυο, ανάγλυφο και περιοχές Natura και **επί πλέον, με ειδική γραμμογράφιση, τις χαρακτηρισμένες ορεινές, μειονεκτικές και πεδινές περιοχές (βάσει της Οδηγίας (ΕΟΚ) 75/268).**

Τοπική Στρατηγική με Πρωτοβουλία Τοπικών Κοινοτήτων CLLD / LEADER
«Περιοχής Περιφερειακής Ενότητας Καρδίτσας»

Προτεινόμενη Περιοχή Παρέμβασης | Χάρτης 2 |

ΥΠΟΜΝΗΜΑ		
--- Όρια Περιοχής Παρέμβασης	Περιοχές Natura	Οδικό Δίκτυο
--- Όρια Όμορων Π.Ε	GR2430002	A3 Αυτοκινητόδρομος
--- Όρια Δήμων	GR2110006	30 Εθνική Οδός
--- Όρια Κοινοτήτων	GR1420011	1ον Επαρχιακό Δίκτυο
--- Εκτός Περιοχής Παρέμβασης (σχέδιο πόλεως Καρδίτσας)	GR1410002	2ον Επαρχιακό Δίκτυο
Δημοτικές/Τοπικές Κοινότητες	GR1410001	--- Σιδηροδρομικό Δίκτυο
■ Δημοτική Κοινότητα (Έδρα Δήμου)	Λίμνη	Ορεινές - Πεδινές Κοινότητες
■ Δημοτική Κοινότητα		Μειονεκτική
● Τοπική Κοινότητα (Έδρα Δήμου)		Ορεινή
○ Τοπική Κοινότητα		Πεδινή

Σχεδίαση Χάρτη : ΑΝ.ΚΑ Α.Ε. Νταναβασίλης Παναγιώτης

1:250.000

2.2. ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΩΝ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΩΝ ΑΝΑΓΚΩΝ ΚΑΙ ΤΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ

Η περιγραφή της υφιστάμενης κατάστασης βασίζεται στα επίσημα στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ των απογραφών 2001 & 2011 σε επίπεδο Δημοτικής / Τοπικής Κοινότητας για την Περιφερειακή Ενότητα Καρδίτσας (κατόπιν υποβολής ερευνητικής πρότασης από την υποψήφια ΟΤΔ και υπογραφής σχετικής σύμβασης για την πρόσβαση σε εμπιστευτικά δεδομένα για ερευνητικούς σκοπούς) καθώς και άλλων επίσημων πηγών, διεθνών, εθνικών ή τοπικών, όπως είναι η Eurostat, ο Ε.Ο.Τ., ο Ο.Α.Ε.Δ., η Δ.Ο.Υ., το Επιμελητήριο Καρδίτσας, τα Ξενοδοχειακό Επιμελητήριο Ελλάδος, το αρχείο της ΑΝ.ΚΑ Α.Ε. καθώς και σε συμπεράσματα διαθέσιμων μελετών και επιχειρησιακών σχεδίων.

Διοικητική δομή και γεωγραφική θέση

Η προτεινόμενη περιοχή παρέμβασης περιλαμβάνει τους Δήμους Αργιθέας, Καρδίτσας, Λίμνης Πλαστήρα, Μουζακίου, Παλαμά και Σοφάδων καλύπτοντας το σύνολο της Περιφερειακής Ενότητας Καρδίτσας με μόνη εξαίρεση την περιοχή του σχεδίου πόλης Καρδίτσας, εξαιτίας του μόνιμου πληθυσμού της.

Αν και η προτεινόμενη περιοχή παρέμβασης αποτελείται από δύο διαφορετικές γεωμορφολογικές ζώνες (ορεινή / ημιορεινή σε ποσοστό 55% και πεδινή σε ποσοστό 45%) παραδοσιακά παρουσιάζει μεγάλη συνοχή με συμπληρωματικότητα και έντονες αλληλεπιδράσεις. Η ορεινή ζώνη γεωγραφικά αποτελεί τμήμα και προέκταση της οροσειράς της Πίνδου, ενώ η πεδινή αποτελεί τμήμα του Θεσσαλικού Κάμπου.

Η περιοχή παρέμβασης διοικητικά διαιρείται σε 6 Δήμους και 21 Δημοτικές Ενότητες και περιλαμβάνει 144 Δημοτικές / Τοπικές Κοινότητες και 285 οικισμούς. Σύμφωνα με τα επίσημα στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ του 2011 η περιοχή καταλαμβάνει συνολική έκταση 2.630,36 km², ενώ ο μόνιμος πληθυσμός της ανέρχεται σε 76.488 κατοίκους.

Η προτεινόμενη περιοχή ανήκει στην Περιφέρεια Θεσσαλίας (ΕΛ-14) με κατά κεφαλή ΑΕΠ 69,33% (Μ.Ο. τριετίας 2008-2010) της ΕΕ-27 και εντάσσεται στις προτεινόμενες περιοχές «α» του άρθρου 107 παράγραφος 3 της ΣΛΕΕ, σύμφωνα με το Χάρτη Περιφερειακών Ενισχύσεων 2014-2020 της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

Η περιοχή παρέμβασης συνορεύει βόρεια με την Π.Ε. Τρικάλων, ανατολικά με την Π.Ε. Λάρισας, νοτιοανατολικά με την Π.Ε. Φθιώτιδας, νότια με τις Π.Ε. Ευρυτανίας και Αιτωλοακαρνανίας και δυτικά με την Π.Ε. Άρτας.

Σημαντικό στοιχείο της περιοχής παρέμβασης είναι ότι καταλαμβάνει ένα ενιαίο τμήμα του ορεινού όγκου της οροσειράς της Πίνδου, η οποία εκτείνεται από το βόρειο έως και το νότιο άκρο της ηπειρωτικής Ελλάδας και ένα ενιαίο πεδινό τμήμα του Θεσσαλικού κάμπου. Κύριο χαρακτηριστικό του ορεινού τμήματος είναι οι τεχνητές λίμνες Νικ. Πλαστήρα και Σμοκόβου, καθώς και η μικρή λίμνη Στεφανιάδας στην περιοχή της Ανατολικής Αργιθέας. Από την άλλη, το πεδινό τμήμα διαρρέεται από τους παραποτάμους του Πηνειού και χαρακτηρίζεται από την εντατική γεωργική δραστηριότητα με μακροχρόνια ενασχόληση με τη μονοκαλλιέργεια του βαμβακιού και δευτερευόντως των σιτηρών και των άλλων βιομηχανικών φυτών, το οποίο και αποτελεί ενιαίο χαρακτηριστικό της ευρύτερης περιοχής του Θεσσαλικού κάμπου που εκτείνεται πέρα από την Καρδίτσα, στα Τρίκαλα και στη Λάρισα.

Φυσιογνωμία - κυριότερα χαρακτηριστικά της περιοχής παρέμβασης

Στην προτεινόμενη περιοχή παρέμβασης εντοπίζονται τυπικά χαρακτηριστικά μειονεκτικής περιοχής με διαρθρωτικά και αναπτυξιακά προβλήματα. Στον πίνακα που ακολουθεί παρουσιάζονται συνοπτικά ορισμένα από τα κύρια στοιχεία - δείκτες της περιοχής παρέμβασης τα οποία αναδεικνύουν το μειονεκτικό της χαρακτήρα και την αναπτυξιακή υστέρηση και σχολιάζονται αναλυτικά στη συνέχεια.

Αγροτικός Χαρακτήρας της περιοχής	
Ποσοστό απασχόλησης στον Πρωτογενή Τομέα 2011	43,97%
Συμμετοχή πρωτογενή τομέα στην Ακαθάριστη Προστιθέμενη Αξία (ΑΠΑ) της περιοχής	18,32%
Δημογραφικά Χαρακτηριστικά	
Μεταβολή μόνιμου πληθυσμού 2001 - 2011	- 11,60%
Μόνιμος πληθυσμός ορεινών περιοχών	15.263
Ποσοστό μόνιμου πληθυσμού ορεινών περιοχών προς συνολικό πληθυσμό της περιοχής	19,95%
Ποσοστό μόνιμου πληθυσμού κάτω των 35 ετών προς τον αντίστοιχο άνω των 55 ετών	68,47%
Δείκτης Νεανικότητας 2011	11,51%
Δείκτης Γήρανσης 2011	2,79
Δείκτης Εξάρτησης 2011	0,77
Μεταβολή απασχολούμενων 2001 - 2011	-31,13%
Μεταβολή ποσοστού ανεργίας 2001 - 2011	+8,05%

Τα κυριότερα αναπτυξιακά προβλήματα που εντοπίστηκαν στην προτεινόμενη περιοχή παρέμβασης μπορούν να συνοψιστούν στα εξής:

- Ο έντονος αγροτικός χαρακτήρας της περιοχής σε φθίνουσα πορεία

Η απασχόληση στον πρωτογενή τομέα παραγωγής ανέρχεται σχεδόν στο **44%** (2011) της συνολικής απασχόλησης στην περιοχή παρέμβασης σε σύγκριση με το 59% (2001). Το υψηλό ποσοστό απασχόλησης στον πρωτογενή τομέα είναι τετραπλάσιο του Εθνικού ποσοστού και υπερδιπλάσιο του Περιφερειακού.

Ο πρωτογενής τομέας το 2011 εξακολουθεί να είναι σημαντικός για την Π.Ε. Καρδίτσας, εφόσον συμμετέχει με ποσοστό 10,60% στη συνολική Ακαθάριστη Προστιθέμενη Αξία, ενώ η αντίστοιχη συμμετοχή στην Περιφέρεια Θεσσαλίας είναι 9,06% και σε επίπεδο Χώρας είναι μόνο 3,36%. Με προσεγγιστική μεθοδολογία υπολογίστηκε η συμμετοχή του πρωτογενή τομέα στην ΑΠΑ της περιοχής παρέμβασης ενδεικτικά στο **18,32%**.

Παρουσιάστηκε μείωση σχεδόν στο 1/2 των απασχολούμενων στον πρωτογενή τομέα της περιοχής σε σχέση με το 2001, μείωση κατά -43,5% της ΑΠΑ (από 197 εκατ. σε 112 εκατ. Ευρώ) του πρωτογενή τομέα στην Π.Ε. και μείωση του πληθυσμού κυρίως των πεδινών αγροτικών Δήμων από 63.874 (2001) σε 55.673 (2011) κατοίκους.

• Συρρίκνωση παραγωγικής βάσης και τοπικής αγοράς

Με βάση στοιχεία του Μητρώου Επιμελητηρίου (Ιούνιος 2016) υπήρχαν 6.598 επιχειρήσεις στην Περιφερειακή Ενότητα Καρδίτσας, ενώ με τα στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ (2010) είχαμε 8.850 επιχειρήσεις, δηλαδή μία μείωση του αριθμού των επιχειρήσεων σε ποσοστό -25,45%.

Στην περιοχή παρέμβασης τον Ιούνιο του 2016 δραστηριοποιούνταν 3.933 επιχειρήσεις με κατανομή 122 στον πρωτογενή, 875 στον δευτερογενή και 2.936 στον τριτογενή τομέα παραγωγής.

Διαπιστώνεται συρρίκνωση του επιχειρηματικού ιστού της περιοχής κατά το 1/4 την περίοδο μεταξύ 2010 και 2016, η οποία οφείλεται στην οικονομική ύφεση, στη χαμηλή ανταγωνιστικότητα και εξωστρέφεια των επιχειρήσεων της περιοχής αλλά και στη μικρή ενσωμάτωση αποτελεσμάτων έρευνας ή και καινοτομιών στην παραγωγική διαδικασία τους.

• Μείωση οικονομικά ενεργού πληθυσμού και της απασχόλησης

Ο οικονομικά ενεργός πληθυσμός της προτεινόμενης περιοχής μεταξύ 2001 και 2011, μειώθηκε κατά 8.196 άτομα (-24,1%). Η ίδια τάση παρατηρείται και στην απασχόληση, η οποία μειώθηκε την ίδια περίοδο κατά 9.194 απασχολούμενους (μείωση -31,1%).

Στον πρωτογενή τομέα ο αριθμός απασχολούμενων καταγράφει δραματική μείωση σε ποσοστό -48,8% από 17.466 (2001) σε 8.943 (2011), στο δευτερογενή τομέα καταγράφει μείωση της τάξης του -20,6% από 3.536 (2001) σε 2.808 (2011) ενώ στον τριτογενή τομέα έχουμε μικρή αύξηση 0,7% από 8.529 (2001) σε 8.588 (2011) απασχολούμενους.

Απασχόληση κατά τομέα παραγωγής /Περιοχή	2011			2001		
	Πρωτογενής	Δευτερογενής	Τριτογενής	Πρωτογενής	Δευτερογενής	Τριτογενής
Περιοχή παρέμβασης	43,97%	13,81%	42,22%	59,15%	11,97%	28,88%
Π.Ε. Καρδίτσας	28,80%	13,92%	57,28%	43,19%	13,65%	43,16%
Θεσσαλία	18,21%	17,51%	64,28%	28,82%	20,04%	51,14%
Ελλάδα	9,99%	17,34%	72,67%	15,23%	22,96%	61,81%

Ο δείκτης εξάρτησης (αναλογία οικονομικά ανενεργού προς οικονομικά ενεργό πληθυσμό) έχει επιδεινωθεί από 0,65 το 2001 σε 0,77 το 2011.

• Αύξηση της ανεργίας

Στην προτεινόμενη περιοχή παρέμβασης το ποσοστό ανεργίας ανήλθε στο 21,26% (2011) έναντι 13,21% (2001) σύμφωνα με τα στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ. Στους νέους 15-24 ετών η ανεργία αυξήθηκε από 47,64% (2001) σε 59,46% (2011), ενώ σύμφωνα με τα στοιχεία του ΟΑΕΔ οι εγγεγραμμένοι άνεργοι στις 6-7-2016 ήταν 10.915 στην Περιφερειακή Ενότητα Καρδίτσας έναντι 8.397 ανέργων το 2001.

Ανεργία / Γεωγραφική Περιοχή	2011			2001		
	Σύνολο	Γυναίκων	Ηλικίες 15-24	Σύνολο	Γυναίκων	Ηλικίες 15-34
Περιοχή παρέμβασης	21,26%	21,69%	59,46%	13,21%	14,08%	47,64%
Π.Ε. Καρδίτσας	20,27%	20,93%	58,84%	13,17%	14,58%	46,90%
Θεσσαλία	18,71%	20,60%	50,86%	10,73%	13,38%	33,87%
Ελλάδα	18,73%	19,43%	45,77%	11,10%	13,38%	29,69%

Επίσης, παρατηρούμε ότι τα υψηλότερα ποσοστά ανεργίας το 2011, παρουσιάζει ο ορεινός και απομακρυσμένος Δήμος Αργιθέας (28,68%), ο αστικός Δήμος Καρδίτσας (25,08%) ενώ τα χαμηλότερα ο πεδινός Δήμος Παλαμά (14,92%). Σε απόλυτους αριθμούς το 67,5% των εγγεγραμμένων ανέργων (7.364) κατοικούν στο Δήμο Καρδίτσας (ΟΑΕΔ, Ιούλιος 2016).

Διαπιστώνουμε ότι τα χρόνια της οικονομικής κρίσης η ανεργία αναδεικνύεται στο σημαντικότερο πρόβλημα της περιοχής και ειδικότερα των νέων ηλικιών και των γυναικών με συνεχώς αυξητικές τάσεις και επιπλέον οι δείκτες ανεργίας είναι δυσμενέστεροι σε σύγκριση με την Περιφερειακή Ενότητα, την Περιφέρεια ή το σύνολο της Χώρας.

- Χαμηλό επίπεδο ευημερίας

Οι δείκτες ευημερίας στην περιοχή παρέμβασης εμφανίζονται πολύ χαμηλοί σε σχέση με τους αντίστοιχους των άλλων περιοχών της Περιφέρειας ή της Χώρας σύμφωνα με τα στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ.

Ενδεικτικά, η Περιφερειακή Ενότητα Καρδίτσας παρουσίασε μείωση του κατά κεφαλή ΑΕΠ κατά **22,3%** από 12.342 € το 2009 (υψηλότερη τιμή) σε 9.591 € (2013), έχοντας το μικρότερο κατά κεφαλή ΑΕΠ από όλους τους νομούς της χώρας σε τρέχουσες τιμές.

Μεταξύ 2001 και 2011 το κατά κεφαλή ΑΕΠ αυξήθηκε κατά 23,6% από 8.398 € σε 10.379 €, ενώ μεταξύ 2001 και 2013 έχει αυξηθεί μόλις κατά 14,2%.

Με τα προσωρινά στοιχεία του 2013 το κατά κεφαλή ΑΕΠ της Καρδίτσας αντιστοιχεί στο 76,4% του Περιφερειακού και στο 58,3% του Εθνικού κατά κεφαλή ΑΕΠ.

Με βάση τα στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ το κατά κεφαλή ΑΕΠ του 2013 σε τρέχουσες τιμές είναι μόλις 4,2% υψηλότερο αυτού του έτους 2002.

Αντίστοιχα, το Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν της Περιφερειακής Ενότητας Καρδίτσας μειώθηκε κατά **24,9%** από 1.438 εκατ. Ευρώ το 2009 (υψηλότερη τιμή) σε 1.080 εκατ. Ευρώ το 2013 σε τρέχουσες τιμές.

Μεταξύ 2001 και 2011 το ΑΕΠ αυξήθηκε κατά 17,9% από 1.016 εκατ. € σε 1.197 €, ενώ μεταξύ 2001 και 2013 έχει αυξηθεί μόλις κατά 6,3% σε τρέχουσες τιμές.

Είναι προφανές ότι οι δείκτες για την περιοχή παρέμβασης (εκτός του σχεδίου πόλης της Καρδίτσας) είναι ακόμη χαμηλότεροι κατατάσσοντας την περιοχή μεταξύ των πιο αδύναμων αναπτυξιακά περιοχών της χώρας.

Γεωγραφική Περιοχή	2013*		2011		2009		2001	
	προσωρινά στοιχεία Κατά κεφαλή ΑΕΠ	ΑΕΠ σε εκατ. €	Κατά κεφαλή ΑΕΠ	ΑΕΠ σε εκατ. €	Κατά κεφαλή ΑΕΠ	ΑΕΠ σε εκατ. €	Κατά κεφαλή ΑΕΠ	ΑΕΠ σε εκατ. €
Π.Ε. Καρδίτσας	9.591	1.080	10.379	1.197	12.342	1.438	8.398	1.016
Θεσσαλία	12.552	9.284	13.328	9.953	15.831	11.814	10.888	8.803
Σύνολο Ελλάδος	16.451	180.389	18.643	207.029	21.386	237.534	14.011	152.194

- **Φτώχεια και κοινωνικός αποκλεισμός**

Στο πλαίσιο υλοποίησης του Επιχειρησιακού Προγράμματος Επισιτιστικής και Βασικής Υλικής Συνδρομής (ΤΕΒΑ) 2015-2016, η Κοινωνική Σύμπραξη Περιφερειακής Ενότητας Καρδίτσας διένειμε προϊόντα σε 4.604 νοικοκυριά με 9.920 μέλη (φτωχά νοικοκυριά που διαβιούν σε καθεστώς φτώχειας ή ακραίας φτώχειας ή κινδύνου φτώχειας, νοικοκυριά με παιδιά, και Στρατηγική Τοπικής Ανάπτυξης με Πρωτοβουλία Τοπικών Κοινοτήτων CLLD / LEADER της Περιφερειακής Ενότητας Καρδίτσας (Φάκελος Α)

ιδιαίτερως τα μονογονεϊκά και τρίτεκνα / πολύτεκνα νοικοκυριά, τα οποία πλήττονται περισσότερο από συνθήκες αποστέρησης, πολυμελείς οικογένειες).

Στην περιοχή παρέμβασης υπάρχουν 2 θύλακες περιθωριοποιημένων κοινοτήτων ΡΟΜΑ, ο οικισμός Μαύρικα της Δ.Κ. Καρδίτσας με 565 κατοίκους και οι 2 οικισμοί της Δ.Κ. Σοφάδων με 2.380 κατοίκους, αποκλειστικά αθίγγανους. Με βάση εκτιμήσεις των τοπικών φορέων και κοινωνικών υπηρεσιών οι μόνιμοι κάτοικοι ανέρχονται σε 1.500 και 3.000 αντίστοιχα.

Σύμφωνα με την Περιφερειακή Στρατηγική για την Κοινωνική Ένταξη και την Καταπολέμηση της Φτώχειας, οι Δήμοι Καρδίτσας και Σοφάδων είναι 2 από τους 3 Δήμους της Περιφέρειας Θεσσαλίας που παρουσιάζουν την υψηλότερη επίδοση ως προς φαινόμενα έξαρσης του κοινωνικού διαχωρισμού και της φτώχειας.

- Αρνητικές πληθυσμιακές τάσεις και εγκατάλειψη της περιοχής

Το ποσοστό μείωσης του μόνιμου πληθυσμού της περιοχής παρέμβασης κατά **-11,6%** από 86.526 (2001) σε 76.488 κατοίκους (2011), δείχνει τις τάσεις πληθυσμιακής αποδυνάμωσης, κυρίως στο πεδινό της τμήμα (μείωση 12,84%) καθώς εκεί παρατηρούνται οι μεγαλύτερες πληθυσμιακές μειώσεις, με ροές μετακίνησης προς την πόλη της Καρδίτσας, άλλα μεγάλα αστικά κέντρα και το εξωτερικό. Η τάση αυτή μείωσης έχει ενισχυθεί περαιτέρω μετά την απογραφή του 2011 εξαιτίας της συνεχιζόμενης οικονομικής κρίσης.

- Αρνητική ηλικιακή διάρθρωση

Βασικό πρόβλημα της προτεινόμενης περιοχής παρέμβασης αποτελεί η αρνητική ηλικιακή διάρθρωση και η τάση γήρανσης του πληθυσμού.

Ο δείκτης γήρανσης έχει επιδεινωθεί σημαντικά από 1,86 (2001) σε **2,79** (2011).

Ο δείκτης νεανικότητας (ποσοστό πληθυσμού μικρότερο των 14 ετών) έχει μειωθεί από 13,75% (2001) σε **11,51%** (2011).

- Συγκοινωνιακή απομόνωση της περιοχής

Η περιοχή παρέμβασης αν και έχει κεντροβαρική θέση στον Ελλαδικό χώρο βρίσκεται γεωγραφικά και συγκοινωνιακά σε απομόνωση.

Η οδική σύνδεση με Άρτα, Ευρυτανία και Αιτωλοακαρνανία είναι δύσβατη και χρονοβόρα μέσα από χαμηλής ποιότητας δρόμους και ουσιαστικά χρησιμοποιείται από λίγους κατοίκους, ελάχιστους διερχόμενους και καθόλου για εμπορευματικές μεταφορές.

Η σύνδεση με τον Αυτοκινητόδρομο Α1 - ΠΑΘΕ (με κατεύθυνση προς Θεσσαλονίκη και βόρεια Ελλάδα) γίνεται μέσω της επαρχιακής οδού Καρδίτσας – Λάρισας στο ύψος της Λάρισας και σε απόσταση 61,1 km (χρόνος διαδρομής 49 min) από την Καρδίτσα, ενώ με κατεύθυνση προς Αθήνα και νότια Ελλάδα γίνεται μέσω της εθνικής οδού Καρδίτσας – Ν. Μοναστηριού – Δομοκού – Λαμίας στο ύψος της Λαμίας και σε απόσταση 92,2 km (χρόνος διαδρομής 77 min).

Η σύνδεση με την Εγνατία (με κατεύθυνση προς Ήπειρο και Δυτική Μακεδονία) γίνεται μέσω της εθνικής οδού Καρδίτσας – Τρικάλων – Καλαμπάκας – Ιωαννίνων στο ύψος της Παναγιάς και σε απόσταση 93,3 km (χρόνος διαδρομής 98 min).

Διαπιστώνουμε ότι η πρόσβαση από την πόλη της Καρδίτσας στους 2 κύριους αυτοκινητόδρομους της χώρας απαιτεί χρόνους διαδρομής 50 και 100 λεπτών αντίστοιχα, τεκμηριώνοντας την οδική απομόνωση της περιοχής.

Η ολοκλήρωση κατασκευής του αυτοκινητόδρομου Κεντρικής Ελλάδος Ε65 (τμήμα Τρίκαλα – Καρδίτσα - Ξυνιάδα το 2017) αμβλύνει το πρόβλημα της οδικής απομόνωσης της περιοχής αλλά δεν το επιλύει, καθώς το βόρειο άκρο σύνδεσης με την Εγνατία και το νότιο άκρο σύνδεσης με τον ΠΑΘΕ, προγραμματίζονται να κατασκευαστούν σε μεταγενέστερη φάση χωρίς να έχει διασφαλιστεί, έως σήμερα, η χρηματοδότηση κατασκευής τους.

Η περιοχή συνδέεται με τον κύριο σιδηροδρομικό άξονα Αθήνας – Θεσσαλονίκης μέσω της μονής γραμμής Καλαμπάκα - Τρίκαλα - Καρδίτσα - Παλαιοφάρσαλος χωρίς ηλεκτροκίνηση και χωρίς να υπάρχουν κατά μήκος της οποιεσδήποτε σύγχρονες υποδομές logistics ή συνδυασμένων μεταφορών.

Το κοντινότερο εμπορικό λιμάνι είναι αυτό του Βόλου σε απόσταση 1,5 ώρας ενώ το κοντινότερο αεροδρόμιο είναι αυτό της Ν. Αγχιάλου που εξυπηρετεί κυρίως πτήσεις τσάρτερ από ορισμένες πόλεις του εξωτερικού αλλά όχι εσωτερικά δρομολόγια.

- Ελλείψεις σε επίπεδο τεχνικών και κοινωνικών υποδομών

Ως προς τις τεχνικές υποδομές παρατηρούνται σοβαρότερες ελλείψεις στα αρδευτικά έργα (κλειστοί αγωγοί, λιμνοδεξαμενές κ.λπ.), στα συγκοινωνιακά έργα (πρόσβαση ορεινών περιοχών, άξονες προς Άρτα και Ευρυτανία), στα αντιπλημμυρικά έργα και στις πολιτιστικές υποδομές.

Στην περιοχή παρέμβασης δεν υπάρχουν κοινωνικές υποδομές που να εξυπηρετούν εξαρτημένα ή απ' εξαρτημένα από ουσίες άτομα, γυναίκες ή παιδιά, θύματα κακοποίησης, πρόσφυγες και αιτούντες άσυλο, πρόσφυγες, παλιννοστούντες και ηλικιωμένους (άνω των 65 ετών) χωρίς ασφάλιση υγείας.

Τα παραπάνω χαρακτηριστικά αποτελούν τους κυριότερους ανασταλτικούς παράγοντες σε κάθε προσπάθεια ανάπτυξης της περιοχής παρέμβασης.

Η κοινωνικο-οικονομική εξέλιξη της περιοχής

Στην περιοχή παρέμβασης διακρίνουμε το ορεινό και το πεδινό τμήμα με διαφορετικά επίπεδα ανάπτυξης λόγω των διαφορετικών κοινωνικών συνθηκών, των ιστορικών συγκυριών, καθώς και των διαφορετικών οικονομικών και παραγωγικών δραστηριοτήτων που αναπτύχθηκαν στα δύο αυτά τμήματα.

Ορεινό – μειονεκτικό τμήμα περιοχής

Η φυσιογνωμία του ορεινού τμήματος της περιοχής άλλαξε το 1959 με τη δημιουργία της τεχνητής λίμνης Νικολάου Πλαστήρα (Ταυρωπού) στο οροπέδιο της Νεβρόπολης, περιοχή η οποία αποτελεί σήμερα την αιχμή της τουριστικής δραστηριότητας της Καρδίτσας. Την ίδια επίπτωση αλλά σε μικρότερη κλίμακα είχαμε και στην περιοχή του Σμοκόβου με τη δημιουργία της ομώνυμης τεχνητής λίμνης στις αρχές της δεκαετίας του 2000.

Παράλληλα στην περιοχή της Αργιθέας από το 1996 κατασκευάζονται τα έργα εκτροπής του Αχελώου (φράγμα και ταμιευτήρας Συκιάς, σήραγγα εκτροπής 17,5 km) που σήμερα έχουν ανασταλεί και δεν προβλέπεται να ολοκληρωθούν, τουλάχιστον στο άμεσο μέλλον, με βάση τον αρχικό σχεδιασμό τους για μεταφορά 600 εκατ. m³ νερού προς το Θεσσαλικό κάμπιο.

Τη δεκαετία του '80 στην περιοχή της λίμνης Νικολάου Πλαστήρα έγιναν παρεμβάσεις και κατασκευάστηκαν βασικές υποδομές (πλαζ, δρόμοι, κοινοτικοί ξενώνες κ.λπ.) που έθεσαν τα θεμέλια για την τουριστική αξιοποίηση. Από τα μέσα της δεκαετίας του '90 η εφαρμογή των

προγραμμάτων των Κοινοτικών Πρωτοβουλιών LEADER II, LEADER+, του LEADER - Άξονας 4 του ΠΑΑ 2007-2013, των Αναπτυξιακών Νόμων 1892/90, 2601/98, 3299/04 του ΕΠΑΝ (2000-2006) και ΕΠΑΝ II (2007-2013) συνέβαλε καθοριστικά στην κινητοποίηση του τοπικού κεφαλαίου και στη δημιουργία σύγχρονων και ποιοτικών τουριστικών υποδομών μικρής κλίμακας, χωρίς να παρατηρείται εκείνη η μαζική παρέμβαση που θα αλλοίωνε τη φυσιογνωμία και αισθητική της περιοχής. Δυστυχώς, παράλληλα παρατηρήθηκε η εγκατάλειψη παραδοσιακών ορεινών καλλιεργειών και της κτηνοτροφίας προς χάριν της παροχής υπηρεσιών στον τουριστικό τομέα.

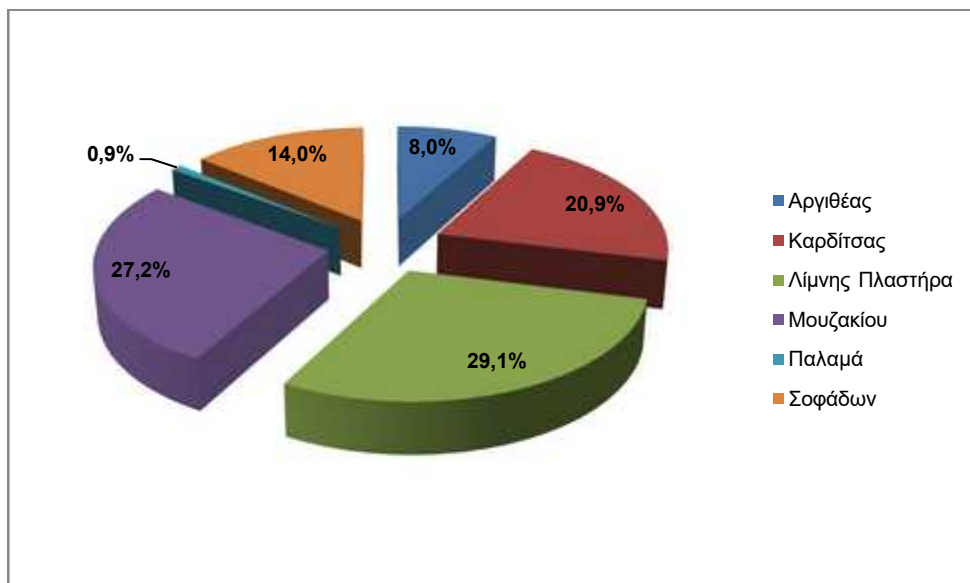
Ειδικά, την περίοδο 1993 – 2010 είχαμε δυναμική τουριστική ανάπτυξη της περιοχής της λίμνης που αποτυπώθηκε στη μεγάλη αύξηση των κλινών, των αφίξεων / διανυκτερεύσεων και στη δημιουργία επιχειρήσεων εξυπηρέτησης του τουρισμού υπαίθρου, παροχής ειδικών και εναλλακτικών μορφών τουρισμού καθώς και μικροεπιχειρήσεων παραγωγής τοπικών προϊόντων.

Παρατηρήθηκε τάση δημιουργίας τουριστικού προϊόντος με μικρότερη ένταση και στην ορεινή περιοχή της Αργιθέας – Μουζακίου ενώ στην περιοχή της λίμνης Σμοκόβου είχαμε κυρίως αναβάθμιση των υποδομών των λουτρών Σμοκόβου και Δρανίστας – Καΐτσας στο πλαίσιο εφαρμογής των Ολοκληρωμένων Προγραμμάτων Ανάπτυξης Αγροτικού Χώρου 2000-2006 και των δράσεων του Άξονα 3 του ΠΑΑ 2007-2013. Στην περιοχή του Μουζακίου αναπτύχθηκαν επιχειρήσεις σε συγκεκριμένους κλάδους (ξύλο – έπιπλο, κρέας, τυροκομικά) όπου η περιοχή διαθέτει συγκριτικά πλεονεκτήματα.

Μετά το 2010 στο ορεινό τμήμα της περιοχής παρέμβασης διαπιστώνουμε μικρή άνοδο των αφίξεων και της δυναμικότητας κλινών ενώ οι διανυκτερεύσεις σταθεροποιήθηκαν στη ζώνη μεταξύ 120.000 και 130.000 ετησίως. Δημιουργήθηκαν μεγαλύτερες ξενοδοχειακές μονάδες 4 και 5 αστερίων αλλά ταυτόχρονα έκλεισαν αρκετές μικρές επιχειρήσεις ξενοδοχείων και ενοικιαζόμενων δωματίων χαμηλών κατηγοριών στη λίμνη Ν. Πλαστήρα και στην περιοχή Σμοκόβου.

Στον Πίνακα που ακολουθεί αποτυπώνονται τα έργα και οι επενδύσεις που υλοποιήθηκαν στην περιοχή παρέμβασης από τα Προγράμματα Αγροτικής Ανάπτυξης της περιόδου 1996-2015.

Πρόγραμμα / Έργα – Επενδύσεις 1996-2015	Σύνολο		Ιδιωτικά / Επιχειρηματικότητα		Δημόσιου Χαρακτήρα		Συλλογικών Φορέων	
	Αριθμός	Προϋπολογισμός	Αριθμός	Προϋπολογισμός	Αριθμός	Προϋπολογισμός	Αριθμός	Προϋπολογισμός
Κ.Π. LEADER II	108	8.434.960	68	7.030.021	37	1.328.608	3	76.332
Κ.Π. LEADER+	79	8.328.130	34	6.140.210	32	1.992.298	13	195.622
ΟΠΑΑΧ 2000-2006	46	9.322.919	38	8.072.348	6	1.216.571	2	34.000
LEADER - Άξονας 4 ΠΑΑ 2007-2013	72	7.684.313	43	5.670.845	15	1.707.688	14	305.780
Άξονας 3 ΠΑΑ 2007-2013	20	5.338.165	9	1.488.991	11	3.849.173	0	0
Σύνολο	325	39.108.486	192	28.402.414	101	10.094.338	32	611.734

Διάγραμμα 2.2.1 : Κατανομή προϋπολογισμού ιδιωτικών έργων / επενδύσεων Προγραμμάτων Αγροτικής Ανάπτυξης ανά Δήμο

Τα 325 έργα / επενδύσεις ιδιωτικού, συλλογικού ή δημόσιου χαρακτήρα που υλοποιήθηκαν με συνολικό προϋπολογισμό ίσο με 39,11 εκατ. € (στοιχεία αρχείου ΑΝ.ΚΑ) κατανέμονται σε 212 σε ορεινούς οικισμούς και τα υπόλοιπα 113 σε μειονεκτικούς και πεδινούς οικισμούς. Από τα 192 έργα επιχειρηματικότητας που υλοποιήθηκαν στην περιοχή παρέμβασης τα 91 αφορούν τον τομέα του τουρισμού (84 σε ορεινούς οικισμούς), τα οποία κατανέμονται σε 48 στην περιοχή της λίμνης Πλαστήρα, 9 στην περιοχή της λίμνης Σμοκόβου, 9 στην περιοχή της Αργιθέας και 10 στα ορεινά της περιοχής του Μουζακίου.

Μεγάλες δημόσιου χαρακτήρα παρεμβάσεις διαρθρωτικού χαρακτήρα στην ορεινή ζώνη της περιόδου 2007-2013, είναι :

α) το δίκτυο αποχέτευσης λυμάτων και η εγκατάσταση επεξεργασίας λυμάτων οικισμών λεκάνης απορροής της λίμνης Πλαστήρα με προϋπολογισμό δημόσιας δαπάνης 7,54 εκατ. €.

β) η κατασκευή δρόμου για την παράκαμψη των οικισμών Νεοχωρίου και Μπελοκομίτη του οδικού κυκλώματος λίμνης Πλαστήρα με προϋπολογισμό δημόσιας δαπάνης 3,9 εκατ. € και

γ) τα έργα ύδρευσης Καλυβίων Πεζούλας - Πεζούλας - Νεράιδας - Νεοχωρίου του Δήμου Πλαστήρα με προϋπολογισμό δημόσιας δαπάνης 1,2 εκατ. €.

Τα τελευταία χρόνια στο ορεινό τμήμα της περιοχής παρέμβασης παρατηρείται ενίσχυση της αναπτυξιακής υστέρησης, παρά τους θετικούς πληθυσμιακούς δείκτες της απογραφής του 2011, οι οποίοι οφείλονται σε κινητοποίηση πολλών καταγόμενων από τις ορεινές κοινότητες για απογραφή στον τόπο γέννησής τους (χαρακτηριστικά παραδείγματα οι Κοινότητες των Δήμων Αργιθέας και Λίμνης Πλαστήρα) το έτος 2011.

Η αναπτυξιακή υστέρηση οφείλεται στη μείωση των ενεργών επιχειρήσεων, στα μειωμένα έσοδα των επισκεπτών / τουριστών (μεγάλη πτώση του ιαματικού τουρισμού – μείωση διάρκειας διαμονής) και στην εγκατάλειψη της αγροτικής παραγωγής (κύρια της κτηνοτροφικής) παρά την εκδήλωση αξιόλογων προσπάθειών μεταποίησης / εμπορίας επιλεγμένων ποιοτικών γεωργικών προϊόντων (κρασί, μέλι, τυροκομικά, αρωματικά φυτά κ.α.). από μεμονωμένους νέους επιχειρηματίες.

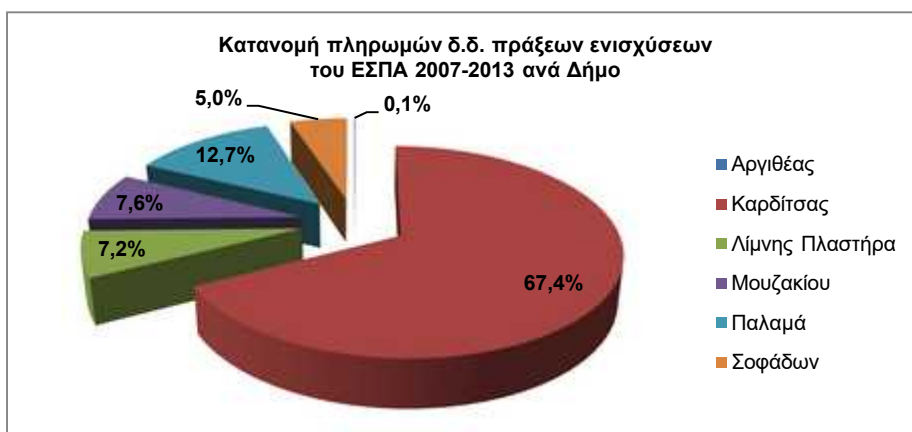
Πεδινό τμήμα περιοχής

Στο πεδινό τμήμα της περιοχής από τις αρχές της δεκαετίας του '80, με την εκμηχάνιση της γεωργικής παραγωγής και την δυναμική ανάπτυξη της βαμβακοκαλλιέργειας με τις υψηλές ενισχύσεις ως μονοκαλλιέργειας για τα περισσότερα πεδινά χωριά, και μέχρι και τα μέσα της δεκαετίας του '90 παρουσιάστηκε μια συνεχόμενη αναπτυξιακή πορεία. Από το σημείο εκείνο, τα οικονομικά δεδομένα για την πεδινή ζώνη άρχισαν να αντιστρέφονται με αποτέλεσμα, μετά την εφαρμογή των μεταρρυθμίσεων της ΚΑΠ, την αδυναμία εφαρμογής διαρθρωτικών αλλαγών στο μοντέλο και στο είδος των καλλιεργειών, τη μη κατασκευή μεγάλων έργων αγροτικών υποδομών, τη σημαντική αύξηση του κόστους παραγωγής και την επικράτηση χαμηλών εμπορικών τιμών και μειωμένων ενισχύσεων για τα βασικά προϊόντα της πεδινής ζώνης να έχουν εμφανιστεί αρνητικές επιπτώσεις τόσο δημογραφικές όσο και οικονομικές και απασχόλησης στην περιοχή.

Ως προς τις καλλιεργούμενες εκτάσεις κυριαρχεί ακόμη το βαμβάκι (53,7%), τα σιτηρά (23%), οι καλλιέργειες ζωοτροφών (7,7%) και ο αραβόσιπος (6,6%) (στοιχεία ΟΣΔΕ 2012). Η μείωση των στρεμμάτων και της απόδοσης της βαμβακοκαλλιέργειας, όπως και της βιομηχανικής τομάτας συρρίκνωσε τις αντίστοιχες μεταποιητικές μονάδες (εκκοκκιστήρια κ.λπ.) με επιπτώσεις στην απασχόληση. Επίσης, για περίοδο κάποιων ετών σχεδόν εξαφανίστηκε η καπνοκαλλιέργεια, η οποία, όμως, ανακάμπτει σταδιακά λόγω αυξημένης ζήτησης. Η στροφή των παραγωγών προς άλλες δυναμικές καλλιέργειες, όπως τα όσπρια, η πιπεριά, τα κηπευτικά, οι βιολογικές καλλιέργειες για ζωοτροφές, συντελείται με αργούς ρυθμούς και είναι προς τη σωστή κατεύθυνση.

Στο πλαίσιο των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων του ΕΣΠΑ 2007-2013 στην Π.Ε. Καρδίτσας υλοποιήθηκαν ή ολοκληρώνονται 2.050 πράξεις ενισχύσεων με προϋπολογισμό δημόσιας δαπάνης ίσο με 50,61 εκατ. € και πληρωμές ίσες με 38,09 εκατ. € (Στοιχεία ΟΠΣ - 15-06-2016, <http://anartyxi.gov.gr>) σε κλάδους του δευτερογενή και τριτογενή τομέα.

Δήμος	Πράξεις ενισχύσεων	Προϋπολογισμός Δ.Δ.	Πληρωμές ενισχύσεων
Αργιθέας	6	51.122,00	36.122,000
Καρδίτσας	1.661	33.747.764,00	25.664.822,00
Λίμνης Πλαστήρα	57	4.834.670,00	2.731.467,00
Μουζακίου	100	4.389.657,00	2.909.883,00
Παλαμά	127	5.252.719,00	4.827.276,00
Σοφάδων	99	2.329.755,00	1.923.018,00
Σύνολο	2.050	50.605.687,00	38.092.588,00

Παράλληλα, υλοποιήθηκαν ή συνεχίζονται 94 δημόσια έργα (42 ολοκληρωμένα και 52 συνεχιζόμενα) με προϋπολογισμό δημόσιας δαπάνης συμβάσεων 137,35 εκατ. € και πληρωμές ίσες με 104,91 εκατ. €.

Το μεγαλύτερο αναπτυξιακό έργο της περιοχής παρέμβασης είναι το οδικό έργο παραχώρησης “Αποπεράτωση του αυτοκινητόδρομου Κεντρικής Ελλάδος Ε65”, με προϋπολογισμό δημόσιας δαπάνης σύμβασης ίση με 231,4 εκατ. € και πληρωμές ίσες με 203,55 εκατ. €.

Άλλες μεγάλες δημόσιου χαρακτήρα παρεμβάσεις διαρθρωτικού χαρακτήρα της πεδινής περιοχής με τους αντίστοιχους προϋπολογισμούς δ.δ. σύμβασης είναι :

α) η ύδρευση της ανατολικής πλευράς του Νομού από τη λίμνη Σμοκόβου με 19,53 εκατ. €,

β) η δυτική παράκαμψη της Καρδίτσας με 11,55 εκατ. € και η παράκαμψη Αρτεσιανού και Ριζοβουνίου της Ε.Ο. Καρδίτσας – Τρικάλων με 9,77 εκατ. €,

γ) τα αντιπλημμυρικά έργα στον Ποταμό «Μέγα» με 8,05 εκατ. €,

δ) τα δίκτυα αποχέτευσης λυμάτων και οι εγκαταστάσεις επεξεργασίας λυμάτων Δ.Δ. Μουζακίου, Παλαμά και Σοφάδων με 7,89 εκατ., 7,17 εκατ. και 6,30 εκατ. € αντίστοιχα.

Διαπιστώνουμε ότι η στήριξη και ενίσχυση σχεδόν 2.100 πράξεων / έργων επιχειρηματικότητας / ιδιωτικών επενδύσεων που κατευθύνθηκαν σε δικαιούχους κυρίως στο πεδινό τμήμα της περιοχής παρέμβασης (σε ποσοστό 90%) δεν στάθηκε ικανή να αντισταθμίσει τη μείωση κατά 25% του αριθμού των επιχειρήσεων κατάφερε, όμως, να απορροφήσει μέρος των απασχολούμενων που εγκατέλειψαν τον πρωτογενή τομέα προσφέροντας ευκαιρίες απασχόλησης, κυρίως, σε επιχειρήσεις του τριτογενή τομέα και λιγότερο σε επιχειρήσεις του δευτερογενή τομέα.

Η αξιοποίηση των προγραμμάτων και των ενισχύσεων την προηγούμενη προγραμματική περίοδο είχε ως αποτέλεσμα τη δημιουργία νέων παραγωγικών μονάδων στη μεταποίηση / εμπορία των γεωργικών προϊόντων σε γεωργικά ή μη προϊόντα από ιδιώτες ή / και συλλογικές - συνεργατικές μορφές. Ως καλά παραδείγματα αναφέρονται οι δραστηριότητες της Ενεργειακής Συνεταιριστικής Εταιρίας Καρδίτσας, του Αγροτικού Συνεταιρισμού Στέβιας, του Αγροτικού Συνεταιρισμού Υπερτροφών και του Αγροτικού Συνεταιρισμού Οσπρίων.

Επίσης, δημιουργήθηκαν επιχειρήσεις στον αγροδιατροφικό τομέα (κρασί - τσίπουρο, μπίρα, εμφιαλωμένο νερό, λουκάνικα, μέλι, σάλτσες, βότανα, αρωματικά κ.α.), στις ΑΠΕ (αξιοποίηση βιομάζας, φωτοβολταϊκά), στην αλυσίδα αξίας (ξύλο – έπιπλο), στην παραγωγή δομικών υλικών – κατασκευών και στις δημιουργικές επιχειρήσεις (οικοτεχνία, χειροτεχνία, καλλιτεχνήματα, είδη δώρων, αναμνηστικά).

Προοπτικές

Η ολοκλήρωση του αυτοκινητόδρομου Κεντρικής Ελλάδος Ε65 (μήκους 78 km) το 2017, αποτελεί έργο – τομή για την προτεινόμενη περιοχή παρέμβασης που θα αλλάξει τα αναπτυξιακά δεδομένα μαζί με την ηλεκτροκίνηση της σιδηροδρομικής γραμμής Καλαμπάκα - Τρίκαλα - Καρδίτσα - Παλαιοφάρσαλος. Ο Ε65 θα συμβάλλει στην άρση της οδικής απομόνωσης της περιοχής εφόσον κατασκευαστούν το βόρειο άκρο σύνδεσης με την Εγνατία και το νότιο άκρο σύνδεσης με τον ΠΑΘΕ. Ωστόσο, επειδή θα πρόκειται για έναν κλειστό αυτοκινητόδρομο ταχείας κυκλοφορίας και για να αποφευχθεί το φαινόμενο της “σήραγγας” θα πρέπει να σχεδιαστούν μέτρα ώστε ο Ε65 να διασυνδεθεί λειτουργικά με την αναπτυξιακή διαδικασία της περιοχής.

Στην αναπτυξιακή διαδικασία μπορεί να συμβάλει μακροπρόθεσμα η αξιοποίηση του πεδίου προσγείωσης ελαφρών αεροσκαφών της Μυρίνης (δημιουργία κατάλληλων υποδομών), το οποίο βρίσκεται δίπλα στον Ε65 και μόλις 7 km από την πόλη. Η πίστα είναι η μοναδική αδειοδοτημένη στην περιοχή της Δυτικής Θεσσαλίας και έχει φορέα διαχείρισης το Δήμο Καρδίτσας.

Η ολοκλήρωση της ύδρευσης των 39 οικισμών του ανατολικού τμήματος της Π.Ε. Καρδίτσας από τη λίμνη Σμοκόβου θα επιλύσει το βασικό πρόβλημα της επάρκειας και ποιότητας πόσιμου νερού για 40.000 κατοίκους της περιοχής παρέμβασης. Η ολοκλήρωση των αποχετευτικών δικτύων και των βιολογικών καθαρισμών των οικισμών Σοφάδων, Παλαμά, Μουζακίου, Μαυρομματίου και 9 οικισμών της λεκάνης της λίμνης Πλαστήρα θα επιλύσει το πρόβλημα αποχέτευσης λυμάτων 17.500 κατοίκων της περιοχής παρέμβασης

Χωρίς αμφιβολία, η επανεκκίνηση και ολοκλήρωση κατασκευής του έργου μερικής εκτροπής των νερών του Αχελώου προς το Θεσσαλικό κάμπο, θα αποτελέσει έργο – ανάσα για την περιβαλλοντική και υδρολογική ισορροπία της πεδιάδας της Καρδίτσας για τα επόμενα 50 χρόνια.

Η στρατηγική τοπικής ανάπτυξης LEADER / CLLD θα σχεδιαστεί μετά από την ολοκλήρωση της κοινωνικής διαβούλευσης και θα εξειδικευτεί στη β' φάση της πρόσκλησης.

Ως αρχικό συμπέρασμα, από την παρουσίαση των αναπτυξιακών προβλημάτων και των διαθέσιμων πόρων της περιοχής, προκύπτει ότι προτεραιότητα της στρατηγικής τοπικής ανάπτυξης θα μπορούσε να είναι η δημιουργία νέων οικονομικών δραστηριοτήτων και η στήριξη των τοπικών αγορών μέσω της ενίσχυσης κάθε μορφής επιχειρηματικότητας (ιδιωτικής, συλλογικής, συνεταιριστικής, κοινωνικής) στους τομείς προτεραιότητας της Περιφερειακής Στρατηγικής της Θεσσαλίας με εστίαση και προτεραιότητα στον αγροδιατροφικό τομέα, στον τουρισμό σε διασύνδεση με τους πολιτιστικούς πόρους, στην αλυσίδα αξίας ξύλο – έπιπλο, στις κατασκευές και στην παραγωγή δομικών υλικών, στην αξιοποίηση των ανανεώσιμων ενεργειακών μορφών και των περιβαλλοντικών πόρων και στις δημιουργικές – χειροτεχνικές – οικοτεχνικές δραστηριότητες.

2.2.1. Φυσικό περιβάλλον

Φυσικοί πόροι και φυσικό περιβάλλον

Ανάγλυφο: Η προτεινόμενη περιοχή χαρακτηρίζεται από τις έντονες διαφοροποιήσεις του ανάγλυφου μεταξύ του πεδινού και ορεινού της τμήματος. Το ανάγλυφο μεταβάλλεται σχετικά απότομα από τα νοτιοδυτικά όπου κυριαρχεί ο ορεινός όγκος Αγραφών (Βουτσικάκι - Ίταμος) και μέρος της οροσειράς της Πίνδου (Αργιθέα) προς τα βορειοανατολικά όπου κυριαρχούν οι πεδινές περιοχές (Θεσσαλική πεδιάδα). Με βάση το υψόμετρο και τις κλίσεις διακρίνονται δύο σαφείς γεωγραφικές ενότητες της περιοχής:

- Η γεωγραφική ενότητα που αποτελείται από τους Δήμους Παλαμά, Καρδίτσας και τμήμα των Δήμων Μουζακίου, και Σοφάδων, με μικρές κλίσεις κλιτύων και μικρό υψόμετρο που δεν ξεπερνά τα 100 - 200m και
- Η γεωγραφική ενότητα που αποτελείται από τους Δήμους Αργιθέας, Λίμνης Πλαστήρα και τμήμα των Δήμων Μουζακίου και Σοφάδων, όπου συναντούμε υψόμετρα έως και 2.200m και έντονες κλίσεις που φτάνουν έως και τις 80 μοίρες.

Κλιματολογικές συνθήκες: Το κλίμα στην περιοχή χαρακτηρίζεται ως ηπειρωτικό με δύο παραλλαγές, ορεινού και πεδινού, ανάλογα με το υψόμετρο και τη διαμόρφωση του εδάφους. Κατά τη χειμερινή περίοδο επικρατούν χαμηλές θερμοκρασίες και υψηλή υγρασία, ενώ κατά τη θερινή, ελάχιστες βροχοπτώσεις και υψηλές θερμοκρασίες. Στην ορεινή περιοχή συναντούμε μικρότερες θερμοκρασίες και περισσότερες βροχοπτώσεις.

Ορυκτός πλούτος: Ο ορυκτός πλούτος της περιοχής είναι περιορισμένος. Αναφέρονται εμφανίσεις χαλκούχων ορυκτών, μαγγανίου, λιγνίτη και χρωμίτη, τα οποία όμως προς το παρόν παραμένουν μη εκμεταλλεύσιμα. Επίσης, συναντώνται μικρά - μη εκμεταλλεύσιμα - κοιτάσματα μαγγανίου τα οποία φιλοξενούνται μέσα σε δολερίτες. Εκμεταλλεύσιμο ορυκτό πλούτο παρουσιάζουν περιοχές του Δήμου Καρδίτσας και του Δήμου Παλαμά όπου λειτουργούν λατομεία αδρανών υλικών.

Έδαφος: Τα εδάφη του πεδινού τμήματος της προτεινόμενης περιοχής είναι αλλουβιακά και προέρχονται κυρίως από την αποσάθρωση ψαμμιτικού φλύσχη, καλύπτονται από επιφανειακό στρώμα, του οποίου το μεγαλύτερο μέρος αποτελείται από εδάφη ουδέτερα έως ελαφρώς αλκαλικά. Έτσι στο σύνολό τους πρόκειται για εδάφη υψηλής παραγωγικότητας. Στην ορεινή περιοχή κυριαρχούν ορφνά δασικά εδάφη, με δομή και σύνθεση αργιλοπηλώδη έως αργιλώδη, αργιλοαμμώδη μέχρι αμμώδη και κατά θέσεις χαλικώδους συστάσεως. Σε πλαγιές με μεγάλες κλίσεις, κυρίως στις θέσεις όπου το μητρικό πέτρωμα είναι ο ασβεστόλιθος, παρατηρούνται φαινόμενα διάβρωσης, συμπίεσης και γενικά υποβάθμισης του εδάφους.

Υπέδαφος: Η πεδινή περιοχή δομείται από λεπτομερείς προσχώσεις με περιορισμένες εμφανίσεις αδρομερέστερων υλικών ενώ η ημιορεινή, κυρίως από μάρμαρα. Το υπόβαθρο αποτελείται από σύστημα αργιλικών σχιστόλιθων - μαργαϊκών ασβεστόλιθων. Το γεωλογικό υπόστρωμα στα ορεινά αποτελείται κατά κύριο λόγο από ψαμμιτικούς φλύσχες με την εμφάνιση κατά θέσεις (ράχες, κορυφογραμμές) εξάρσεων σκληρού ασβεστόλιθου.

Σεισμικότητα: Από τα διαθέσιμα σεισμολογικά και γεωλογικά στοιχεία προκύπτει ότι στην ευρύτερη περιοχή ασκούνται εφελκυστικές δυνάμεις με αποτέλεσμα ο φλοιός να επεκτείνεται κατά τη διεύθυνση βορρά-νότου με ταχύτητα περίπου 1 εκατ. το χρόνο (1 cm/yr). Συνέπεια αυτής της παραμόρφωσης είναι η διάρρηξη του φλοιού και η δημιουργία δύο συστημάτων ρηγμάτων τα οποία έχουν διευθύνσεις ανατολής-δύσης. Το ένα σύστημα με τα μεγαλύτερα

ρήγματα βρίσκεται κατά μήκος της νότιας Θεσσαλίας και το άλλο κατά μήκος του Πηνειού ποταμού. Το μεγαλύτερο γνωστό ρήγμα είναι αυτό των Σοφάδων με μήκος περίπου 50 km, και στο οποίο γεννήθηκε ο σεισμός του 1954 μεγέθους $M=7.0$ που ισοπέδωσε κυριολεκτικά την ομώνυμη πόλη και προκάλεσε εκτεταμένες καταστροφές σε ολόκληρο το νομό Καρδίτσας.

Καταφύγια Άγριας Ζωής: Στα όρια της περιοχής παρέμβασης και με σκοπό την διατροφή, διαχείριση, αναπαραγωγή ή διάσωση των ειδών της άγριας πανίδας ή αυτοφυούς χλωρίδας, έχουν χαρακτηριστεί ως καταφύγια άγριας ζωής οι περιοχές: Κ241 Σωτήρας – Κάστρο Τιτανίου (Μεταμόρφωσης), Κ261 Λογγιές (Καταφυγίου), Κ279 Δημόσιο Δασών Αγράφων, Καμάρια, Κ284 Μάρτσα - Κοκκινόβρυση (Κλειστού), Κ287 Μπεσιώτη - Μέγδοβας – Λαχανόρεμα, Κ288 Παληοκαίτσα - Θερμάκια (Μακρυράχχης), Κ295 Αν Κλίτυς – Όρος Τυμφρηστού (Πιτσιωτών Νεοχώριου - Μαυρίλου - Μερκάδας), Κ930 Ξηροβούνι Δήμου Ταμασίου, Κ621 Τσούκα – Σακκά – Ασπρόρεμα, Κ755 Νησί Νιάγκα Λίμνης Πλαστήρα Δήμου Ιτάμου

Ζώνη Οικιστικού Ελέγχου: Στην περιοχή παρέμβασης υπάρχει θεσμοθετημένη Ζώνη Οικιστικού Ελέγχου και συγκεκριμένα στο τμήμα της Π.Ε Καρδίτσας (περιοχή παραλίμνιων δημοτικών/τοπικών διαμερισμάτων). Η Ζ.Ο.Ε. έχει θεσμοθετηθεί το 1998 με στόχο να εμποδιστεί η απρογραμματίστη δόμηση και να προστατευτούν οι ευαίσθητες περιοχές της γεωργικής γης, των δασικών εκτάσεων και της παραλίμνιας ζώνης.

Τα κυριότερα περιβαλλοντικά προβλήματα και οι απειλές προς το περιβάλλον, παρουσιάζουν διαφοροποίηση μεταξύ του ορεινού και πεδινού τμήματος της περιοχής και μπορούν να συνοψιστούν ως εξής:

Οι Πεδινές περιοχές γενικά διατηρούνται σε κρίσιμη οικολογικά κατάσταση εξαιτίας κυρίως της εντατικής καλλιέργειας με σημαντικότερα προβλήματα την εκχέρσωση και καταστροφή βιοτόπων, τη δημιουργία εστιών ρύπανσης από την ανεξέλεγκτη διάθεση στερεών αποβλήτων γεωργικής προέλευσης, τη μείωση της στάθμης του υπόγειου υδροφορέα, τη νιτρορύπανση και την υποβάθμιση της ποιότητάς των εδαφών.

Οι Ορεινές περιοχές γενικά διατηρούνται σε καλή κατάσταση αν και σε αρκετές περιπτώσεις είναι εμφανή, κατά περιοχές, προβλήματα τα οποία είναι αποτέλεσμα της πιεστικής διαχείρισής τους από τον άνθρωπο. Η περιοχή της Αργιθέας αντιμετωπίζει σοβαρά προβλήματα από τη διάβρωση εδαφών και τις επιπτώσεις της.

Προστατευόμενες περιοχές

Εντός των ορίων της προτεινόμενης περιοχής παρέμβασης (χάρτης 1 & 2) ανήκουν πέντε περιοχές «Τόποι» Κοινοτικής Σημασίας (SCI - Sites of Community Importance) του δικτύου NATURA 2000 (οδηγία 92/43 της ΕΟΚ).

Η περιοχή **GR 1410001 «Περιοχή λίμνης Ταυρωπού»**, η οποία ανήκει εξ' ολοκλήρου στην Π.Ε. Καρδίτσας, περιλαμβάνει τη λίμνη Ταυρωπού (λίμνη Ν. Πλαστήρα) και τα δασικά οικοσυστήματα, κυρίως του δάσους Μπελοκομίτη. Η κλίσεις κυμαίνονται από μέτρια (20%) σε απότομο (80%). Χαρακτηρίζεται από την υψηλή βιοποικιλότητα χλωρίδας, πανίδας και οικοτόπων. Οι πιο εκτεταμένες συστάδες δέντρων αποτελούνται από καθαρή ελάτη και υβριδογενή ελάτη. Για την «Περιοχή λίμνης Ταυρωπού» έχει εκπονηθεί το έτος 2000 η Ειδική Περιβαλλοντική Μελέτη» (ΕΠΜ) καθώς και τα εξής Ειδικά Διαχειριστικά Σχέδια:

α) «Διαχειριστικό Σχέδιο παρόχθιων οικοσυστημάτων περιοχής λίμνης Ταυρωπού»,

β) «Διαχειριστικό Σχέδιο για την προστασία του κοινοτικού ενδιαφέροντος τύπου οικοτόπου σκληρά – ολιγομεσοτροφικά ύδατα με βενθική βλάστηση χαροειδών και

γ) «Διαχειριστικό Σχέδιο οικοσυστημάτων μαύρης Πεύκης περιοχής λίμνης Ταυρωπού».

Η περιοχή **GR2430002 «Όρη Άγραφα»**, η οποία είναι ιδιοκτησία του ελληνικού δημοσίου και των τοπικών κοινοτήτων και ανήκει κατά 21,1% στην Π.Ε. Καρδίτσας και το υπόλοιπο στην Π.Ε. Ευρυτανίας. Τα Άγραφα είναι το νότιο όριο του ορεινού όγκου της Πίνδου. Πρόκειται για μια σειρά από υψηλές κορυφές, που καλύπτονται ως επί το πλείστον από αυτοφυή δάση κωνοφόρων ή σε μίξη με φυλλοβόλα είδη καθώς και απότομα γυμνά βράχια, σάρες και εσωτερικά γκρεμνά. Στην αλπική ζώνη υπάρχουν πολλά βοσκοτόπια. Η περιοχή είναι πολύ σημαντική για τα αρπακτικά πουλιά, όπως το Όρνιο, ο Χρυσαιτός, ο Πετρίτης και ο Φιδαετός. Είναι επίσης πολύ σημαντική και για την Κοκκινοκαλιακούδα.

Η περιοχή **GR2110006 «Κοιλιάδα Αχελώου και Όρη Βάλτου»**, η οποία είναι δημόσια, κοινοτική και ιδιωτική και ανήκει κατά 13,20% στην Π.Ε. Καρδίτσας και το υπόλοιπο στις Π.Ε. Άρτας, Ευρυτανίας και Αιτωλοακαρνανίας. Η περιοχή καλύπτει μια απότομη, μερικώς δασωμένη χαράδρα και περιλαμβάνει το τμήμα του ποταμού το οποίο καθορίζει τα σύνορα μεταξύ των Π.Ε. Άρτας και Τρικάλων και εκείνα μεταξύ των Π.Ε. Άρτας και Καρδίτσας. Ξεκινά από το χωριό Μυρόφυλλο και καταλήγει στο χωριό Μεσόπυργος.

Η περιοχή περιλαμβάνει ένα μεγάλο τμήμα της κοιλάδας του ποταμού Αχελώου στη Ν. Πίνδο, περιλαμβανομένων των χωριών Φτέρη και Πετρωτό. Κατά μήκος του ποταμού υπάρχουν δάση με Λεύκη, Μαύρη Λεύκη, Κλήθρο και Νερόφραξο. Αυτά τα δάση κάλυπταν μεγάλες εκτάσεις κατά το παρελθόν. Το παρόχθιο δάσος περιβάλλεται από μακκία και φρυγανώδη βλάστηση. Κοντά στο χωριό Συκιά έχει κατασκευαστεί υδροηλεκτρικό φράγμα. Ένα σημαντικό τμήμα της περιοχής καλύπτεται από μικτό δάσος δρυός. Το δάσος αυτό είναι κατά τόπους υποβαθμισμένο. Ένα μικρό τμήμα της περιοχής καλύπτεται από δάσος με το ελληνικό ενδημικό έλατο. Η κοιλάδα του Αχελώου μπορεί να θεωρηθεί τμήμα της υπο-ηπειρωτικής βιογεωγραφικής περιοχής.

Η περιοχή **GR1410002 «Άγραφα»** η οποία είναι ιδιοκτησία του ελληνικού δημοσίου και των τοπικών κοινοτήτων και ανήκει κατά 47,34% στην Π.Ε. Καρδίτσας και το υπόλοιπο στην Π.Ε. Ευρυτανίας. Η περιοχή των Αγράφων βρίσκεται στην περιοχή της Νότιας Πίνδου. Σχηματίζεται από δύο κορυφές με απόκρημνες πλαγιές, το Βουτσικάκι και το Αυγό, φθάνοντας έως 2154μ και 2163 μ, αντίστοιχα. Η οροσειρά της Πίνδου αποτελείται κυρίως από φλύσχη και πλάκες από ασβεστόλιθο. Ο χαρακτήρας της περιοχής είναι τυπικός των ορεινών εκτάσεων της Ελλάδας, με αντιπροσωπευτικούς οικοτόπους και είδη της αλπικής και υποαλπικής ζώνης. Βασικό στοιχείο για την αξιολόγηση της περιοχής είναι το πλήθος των ενδημικών φυτών της Βαλκανικής Χερσονήσου, της Ελλάδας και των τοπικών ενδημικών φυτικών ειδών. Η ύπαρξη πλήθους ενδημικών ειδών αποδίδεται στη γεωμορφολογία, στη σχετική απομόνωση και στο υψόμετρο της περιοχής. Οι αλπικοί και υποαλπικοί βιότοποι συγκροτούν ενδιαιήματα σπάνιων ειδών που χρήζουν προστασίας. Οι συστάδες της υβριδογενούς ελάτης διατηρούνται σε άριστη κατάσταση, ενώ η παρουσία προστατευόμενων θηλαστικών και αρπακτικών πτηνών προσδίδουν στην περιοχή μεγάλη αξία.

Η περιοχή **GR 1420011 «Περιοχή Θεσσαλικού Κάμπου»**, η οποία ανήκει κατά 4,01% στην Π.Ε. Καρδίτσας και το υπόλοιπο στον Θεσσαλικό κάμπο. Πρόκειται για μια σημαντική περιοχή αναπαραγωγής του παγκοσμίως απειλούμενου *Falco naumanni* (Κιρκινέζι, είδος γνήσιου γερακιού). Επίσης, είναι περιοχή αναπαραγωγής Αητογερακίνας, Νυχτοκόρακα, Αργυροτσικνιάς, Σταχτοτσικνιάς, και άλλων αξιόλογων πτηνών. Η εντατικοποίηση της γεωργίας στην περιοχή έχει σημαντικές επιπτώσεις στους πληθυσμούς του Κιρκινεζίου και των υπόλοιπων πτηνών.

Αξίζει επίσης να αναφερθεί το Έλος Μεταμόρφωσης Σωτήρας (Δήμος Παλαμά), το οποίο αν και δεν είναι ενταγμένο στο δίκτυο NATURA 2000, αποτελεί ένα σημαντικό περιβαλλοντικό στοιχείο της περιοχής αλλά και δυνητικός πόλος έλξης περιβαλλοντικά ευαίσθητοποιημένων επισκεπτών.

Υδατικοί πόροι

Στο ορεινό τμήμα της προτεινόμενης περιοχής παρέμβασης το υδατικό δυναμικό χαρακτηρίζεται ως αρκετά πλούσιο, είναι πυκνό, δενδροειδές, με έντονες και ραγδαίες βροχοπτώσεις, με πληθώρα χειμάρρων και ρευμάτων και εκτεταμένες λεκάνες απορροής, που τροφοδοτούν ποταμούς, όπως ο Αχελώος, ο Πάμισος και με σημαντικούς χειμαρροπόταμους (Μέγδοβας, Άσπρος, Σαρανταπορίτης, Μέγας).

Στην περιοχή πηγάζουν ο ποταμός Ονόχωνος και πολλά ρέματα όπως Ξεριάς, Χλωριάς, Καλαφούτο, Παπαδιάς, Κούφια, Αραπόβρυση, Μακρή, Ακλόβα, Τσαμασόρεμα, κ.α. Ο Ονόχωνος πηγάζει από το Ξεροβούνι (τοποθεσία Τρανή Λάκκα) και το Τσαμασόρεμα πηγάζει από τον Κατάχλωρο (τοποθεσίες Μαγδαρά και Σμοκοβίτικα). Επίσης, από τον ορεινό όγκο της περιοχής (ορεινούς και λοφώδεις όγκους Ψηλορράχης, Κοτρωνίου, κ.λπ.), ξεκινά μεγάλος αριθμός χειμάρρων που καταλήγουν στον παραπόταμο "Κακάρα" που αυτός με τη σειρά του εκβάλλει στο Σοφαδίτη. Τα υπόλοιπα ρέματα χύνονται στο ποταμό Καλέντζη ο οποίος εκβάλλει επίσης στο Σοφαδίτη με τελική κατάληξη τον Πηνειό ποταμό που είναι ο αποδέκτης όλων των ποταμών και χειμάρρων που πηγάζουν από την ορεινή Θεσσαλία. Τέλος, ο Μολοχιώτης που διασχίζει τη Μολόχα και τη Νεράιδα χύνεται στον ποταμό Μέγδοβα.

Η λίμνη Πλαστήρα που βρίσκεται στο οροπέδιο της Νεβρόπολης. Είναι τεχνητή λίμνη με επίσημο όνομα λίμνη Ταυρωπού. Σχηματίστηκε το 1959 με την ολοκλήρωση του φράγματος στο νότιο άκρο της επί της αρχής του ποταμού Ταυρωπού ή Μέγδοβα, η δε ιδέα για την κατασκευή της αποδίδεται στον στρατηγό και πρωθυπουργό Νικόλαο Πλαστήρα, καταγόμενο από το Μορφοβούνι. Η χωρητικότητα της λίμνης είναι 400 εκατ. m³ νερού, έχει μέγιστο μήκος 12km, μέγιστο πλάτος 4km, η συνολική της επιφάνεια είναι 25 km², ενώ το μέγιστο βάθος της είναι γύρω στα 60m και το ανώτατο υψόμετρο της είναι στα 792m (όριο υπερχειλίσης φράγματος). Το νερό της χρησιμοποιείται για άρδευση και ηλεκτροπαραγωγή, καθώς εκεί κοντά, μεταξύ των οικισμών Μητρόπολης και Μοσχάτου, βρίσκεται το υδροηλεκτρικό εργοστάσιο ισχύος 129,9 MW, το οποίο τέθηκε σε λειτουργία στις 10/10/1962. Μετά τα μέσα της δεκαετίας του '80 η λίμνη έχει αξιοποιηθεί τουριστικά, με αρκετές δραστηριότητες πάνω και γύρω από τη λίμνη και έχει εξελιχθεί σε δημοφιλή ορεινό τουριστικό προορισμό για όλες τις εποχές.

Η λίμνη Σμοκόβου είναι τεχνητή λίμνη, στις πλαγιές των Αγράφων. Η κατασκευή της ολοκληρώθηκε το 2002 και καταλαμβάνει έκταση περίπου 8,5 km². Ο σκοπός κατασκευής της λίμνης είναι να αρδεύει το νοτιοανατολικό τμήμα του κάμπου της Π.Ε. Καρδίτσας, καθώς και το βορειοδυτικό τμήμα του κάμπου του Δήμου Δομοκού, της Π.Ε. Φθιώτιδας. Επίσης έχει γίνει και υδροηλεκτρική εγκατάσταση. Το φράγμα της λίμνης κατασκευάστηκε μεταξύ του 1981 και 1994. Οι εργασίες είχαν σταματήσει για μεγάλο διάστημα λόγω αντιδράσεων των κατοίκων. Το φράγμα έφτασε σε ύψος τα 104m, 450m μήκος και 11m πλάτος στην κορυφή του. Στην βάση του έχει μήκος 30 m και πλάτος 460m.

Στην καρδιά του Αργιθεάτικου τοπίου, κάτω από την κορυφογραμμή της Τσουρνάτας και ακριβώς δίπλα στο χωριό Στεφανιάδα υπάρχει η ομώνυμη λίμνη που σχηματίστηκε από κατολίσθηση. Η λίμνη της Στεφανιάδας αποτελεί μια ιδιαίτερη περίπτωση γιατί, ενώ σχηματίστηκε από φυσικά αίτια (κατολίσθηση) εντούτοις, έχει όμοια χαρακτηριστικά με τις τεχνητές λίμνες φραγμάτων λόγω της μικρής ηλικίας της (μερικές δεκαετίες). Η παρουσία της

προσθέτει κατά πολύ στην εικόνα του γύρω τοπίου. Το σχήμα της είναι ελλειπτικό με διαστάσεις περίπου 200x400m).

Επίσης, υπάρχουν ιαματικές πηγές (τρία συμπλέγματα θερμομεταλλικών πηγών) τα λουτρά Σμοκόβου στη Λουτροπηγή, τα λουτρά Δρανίστας - Καϊτσας στην Κτιμένη και τα λουτρά Σουλαντά στο Αηδονοχώρι - Βαθύλακκο. Οι πηγές δέχονται τουριστικό ρεύμα σε μικρό χρονικό διάστημα (Αύγουστος - Σεπτέμβριος).

Σχετικά με τα έργα του Αχελώου αποτέλεσαν αντικείμενο συζητήσεων ανάμεσα στις κυβερνήσεις της χώρας και των τοπικών φορέων και οργανώσεων από τη δεκαετία του '70, θεωρήθηκε ως έργο ζωής για την Θεσσαλία και είχε μία μακρά πορεία με αμφισβητήσεις, οπισθοδρόμηση και υπαναχωρήσεις. Το έργο εξακολουθεί να αμφισβητείται παρότι έχουν κατασκευαστεί μέρος του φράγματος Συκιάς και της σήραγγας εκτροπής προς τη Θεσσαλική πεδιάδα.

Στην πεδινή ζώνη, το υδατικό δυναμικό χαρακτηρίζεται από την παρουσία μερικών κύριων ποτάμιων κλάδων (Πάμισος, Μέγας, Καράμπλαης, Καλέντζης, Ονόχωνος, Σοφαδίτης, Φαρσαλίτης, Ενιππέας) ενώ απουσιάζουν οι λίμνες και οι μεγάλες πηγές, με εξαίρεση αυτών του έλους Μεταμόρφωσης, κάτι που οφείλεται κυρίως στο ήπιο ανάγλυφο, τη μικρή δασοκάλυψη και στη γεωλογία της πεδινής περιοχής που δεν επιτρέπει την ανάπτυξη μεγάλων υδροφορέων και άρα μεγάλου υδατικού δυναμικού. Επίσης, η εκμετάλλευση των υπόγειων υδροφορέων γίνεται με γεωτρήσεις ιδιωτικές, κρατικές και κοινοτικές, οι οποίες αποτελούνται από βαθιές γεωτρήσεις (100-150m), που αντλούν τα νερά των χαμηλών οριζόντων και από αβαθείς γεωτρήσεις, που εκμεταλλεύονται το φρεάτιο υδροφόρο ορίζοντα. Λόγω της συνεχούς άντλησης υπογείων υδάτων κατά τις τελευταίες δεκαετίες για τις ανάγκες των καλλιεργειών στην πεδινή ζώνη, παρουσιάζεται σημαντική ταπείνωση της στάθμης του υδροφόρου ορίζοντα.

Πολιτισμικό περιβάλλον και πολιτιστικά στοιχεία

Η γεωγραφική θέση της Π.Ε. Καρδίτσας από πολύ νωρίς αποτέλεσε το πέρασμα, σημείο συνάντησης, συναλλαγών και επικοινωνίας μεταξύ διαφορετικών λαών και πληθυσμών και συντέλεσε στον εμπλουτισμό των επιμέρους πολιτισμικών στοιχείων και χαρακτηριστικών της περιοχής. Τα παλαιότερα ευρήματα τοποθετούνται στην πρώιμη νεολιθική εποχή και ο νεολιθικός πολιτισμός του τόπου, χωρίς να είναι λαμπρός, παραμένει όμως ενδιαφέρον και από τους πρωιμότερους της Ευρώπης.

Ο τόπος είναι κατάσπαρτος από λείψανα οικισμών, τείχη και άλλα ευρήματα οικιακής καθημερινής χρήσης τα οποία με την πρώτη ευκαιρία έρχονται στο φως. Το δυστύχημα βέβαια είναι ότι τα σημαντικότερα αρχαιολογικά ευρήματα ή λεηλατήθηκαν από τους αρχαιοκάπηλους ή πήραν το δρόμο για τα μουσεία άλλων πόλεων. Η περιοχή κατά τη διάρκεια της βυζαντινής περιόδου γνώρισε αλληπάλληλες εισβολές (Σλάβοι, Βλάχοι, Καταλανοί). Στα μέσα του 15^{ου} αιώνα και για τρεις περίπου αιώνες στον εύφορο Θεσσαλικό κάμπο εγκαταστάθηκαν Τούρκοι εποικιστές, οι Κονιάροι (Κονιάρηδες) των οποίων την επέκταση και την τελική επικράτησή σε βάρος των ντόπιων ευνόησαν οι ιστορικές συγκυρίες με αποτέλεσμα τη δημιουργία των πρώτων τσιφλικιών.

Εξαιρετικής ιστορικής – αρχαιολογικής σημασίας είναι τα ευρήματα των πόλεων της αρχαίας Εστιαιώτιδας (Ιθώμη, Μητρόπολη), η αρχαία πόλη και ακρόπολη "Κιερίου" και ομηρική "Άρνη" (Πύργος Κιερίου), ο αρχαίος οικισμός στην Μυρίνη και η αρχαία Κτιμένη, πρωτεύουσα της Δολοπίας. Επίσης, από τα σημαντικότερα ιστορικά μνημεία είναι το βυζαντινό κάστρο του Φαναρίου που επιβάλλεται στους επισκέπτες τόσο λόγω της θέσης του, όσο και εξ αιτίας της κατασκευής του. Από τα βυζαντινά μνημεία, ευτυχώς διατηρήθηκαν πολλές εκκλησίες και

μοναστήρια όπως η Ι.Μ. της Παναγίας Πελεκητής (Καρίτσα), Ι.Μ. Κορώνας (Μοσχάτο), Ι.Μ. Πέτρας (Καταφύγι), ο Άγιος Αθανάσιος Ρουμ (Παλαμάς), Ι.Μ. Κατουσίου και Ι.Μ. Κοιμήσεως της Θεοτόκου (Ανθρό), Ι.Μ. Μεταμορφώσεως του Σωτήρα (Βραγκιανά), Ι.Ν. Κοιμήσεως της Θεοτόκου (Μεσοβούνι), Ι.Μ. Κοιμήσεως της Θεοτόκου (Ρεντίνα), που ως αδιάφευστοι μάρτυρες της θρησκευτικής ζωής του τόπου διατηρούν τη σπουδαιότητά τους παρά το πέρασμα του χρόνου. Αναλυτική παρουσίαση των κυριότερων αρχαιολογικών, βυζαντινών, μεταβυζαντινών, νεώτερων μνημείων και στοιχείων ιστορικού και πολιτιστικού ενδιαφέροντος παρατίθεται στον Πίνακα 75 του Παραρτήματος ΙΙ.

Συχνά ήταν τα επαναστατικά κινήματα του περασμένου αιώνα μέχρι τη συνθήκη της απελευθέρωσης της Θεσσαλίας 1881. Τα χρόνια που ακολούθησαν χαρακτηρίζονται από την ανασυγκρότηση του τόπου και τον αγώνα για πρόοδο με σημαντικότερο αυτόν των αγροτών για τη δίκαιη κατανομή της γης με αποκορύφωμα την εξέγερση του Κιλελέρ.

Η εισβολή των Ιταλών και των Γερμανών θα ανακόψει την πορεία πρόδου, που σημειώθηκε κατά το μεσοπόλεμο αλλά η μαζική συμμετοχή του πληθυσμού στην Αντίσταση θα αποτελέσει σημαντικό παράγοντα του απελευθερωτικού αγώνα. Το 1944 η επαρχία Καρδίτσας ανακηρύσσεται σε νομό και σημειώνονται αξιόλογα βήματα ανάπτυξης σε όλους τους τομείς (οικονομικό, κοινωνικό, πολιτιστικό κ.λπ.) της ζωής του τόπου.

Στην περιοχή παρέμβασης παρατηρείται αξιόλογη πολιτιστική κίνηση με τη δραστηριοποίηση πολυπληθών πολιτιστικών και αθλητικών συλλόγων και φορέων (σχεδόν ένας ή και περισσότεροι σύλλογοι σε κάθε οικισμό). Πολλοί πολιτιστικοί σύλλογοι και κυρίως αυτοί του ορεινού τμήματος έχουν έδρα στην Καρδίτσα.

Η συνεισφορά των Πολιτιστικών Συλλόγων της περιοχής είναι από κάθε άποψη σημαντική, και κυρίως στη διάσωση των λαϊκών παραδόσεων, τη μεταφορά στις νέες γενιές χορών, τραγουδιών, ηθών και εθίμων, ενισχύοντας έτσι την τοπική πολιτιστική ταυτότητα. Στις σημαντικότερες εκδηλώσεις της περιοχής μπορούμε να αναφέρουμε τη Γιορτή Κρασιού Μεσενικόλα, τα Πλαστήρεια, το φεστιβάλ λίμνης Ν. Πλαστήρα, τα Τιτάνεια στον Παλαμά, το αντάμωμα των Αργιθεατών, τα τοπικά πανηγύρια του καλοκαιριού, τα “Ρογκατσάρια” και το έθιμο της “γουρνοχαράς” την περίοδο των Χριστουγέννων στα πεδινά, τις Πασχαλιάτικες εκδηλώσεις (διπλός χορός Αγράφων στο Μορφοβούνι) σε όλες τις τοπικές κοινότητες κ.λπ.

Στην περιοχή παρέμβασης λειτουργούν αξιόλογες υποδομές περιβαλλοντικής ευαισθητοποίησης και προώθησης της περιβαλλοντικής εκπαίδευσης, όπως τα Κέντρα Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης Νεοχωρίου και Μουζακίου, ο Βοτανικός Κήπος Νεοχωρίου, το Μουσείο Χλωρίδας & Πανίδας Αγράφων Καστανιάς.

Συμπεράσματα – προοπτικές

Η περιοχή παρέμβασης, αποτελεί μια ενιαία γεωγραφική και περιβαλλοντική οντότητα της Κεντρικής Ελλάδας. Περιοχή με πλούσιο ιστορικό και πολιτιστικό υπόβαθρο, στο διάβα των αιώνων γνώρισε έντονη κοινωνική και πολιτιστική ανάπτυξη, αψευδείς μάρτυρες της οποίας αποτελούν τα διάσπαρτα ιστορικά, θρησκευτικά μνημεία και τα κτίσματα αγροτικής κληρονομιάς. Ταυτίστηκε με τους απελευθερωτικούς αγώνες, αφού από τα χρόνια της τουρκοκρατίας μέχρι την Εθνική Αντίσταση, δεν έλειψε από κανένα κίνημα.

Το φυσικό περιβάλλον της περιοχής συνδιαλέγεται μοναδικά με τον ιστορικό χρόνο και σε συνδυασμό με επιμέρους οικονομικές και κοινωνικές παραμέτρους, δημιουργεί την ιστορική και πολιτιστική ταυτότητα της περιοχής. Η ταυτότητα αυτή, μπορεί να αποτελέσει συστατικό στοιχείο στην αναπτυξιακή διαδικασία και να επανατροφοδοτήσει την δυναμική της τοπικής κοινωνίας.

Το αξιόλογο φυσικό περιβάλλον, κυρίως της ορεινής ζώνης, της περιοχής παρέμβασης έχει αποτελέσει πεδίο για σημαντικές προσπάθειες, στην κατεύθυνση της ανάπτυξης του αγροτουρισμού, του οικοτουρισμού και της περιβαλλοντικής προστασίας. Η προώθηση των παραπάνω στηρίχθηκε στην υλοποίηση προγραμμάτων όπως το Life (1993–1997 & 1999–2003), το Ε.Π.ΠΕΡ. (1995–2000), το Ε.Τ.Ε.Ρ.Π.Σ (2003–2004), το και Interreg III B Archimed “Archicharter” (2006–2007) κ.α. Μέσω αυτών των πρωτοβουλιών των τοπικών φορέων επιχειρήθηκε η ανάπτυξη ενός πλαισίου προστασίας, διαχείρισης και ανάδειξης του φυσικού περιβάλλοντος και σε συνδυασμό με τα προγράμματα LEADER II, LEADER+, ΟΠΑΑΧ ΠΕΠ Θεσσαλίας 2000-2006, Άξονες 3 και 4 του ΠΑΑ 2007-2013 προωθήθηκαν ειδικές και εναλλακτικές μορφές τουρισμού.

Στόχος της στρατηγικής τοπικής ανάπτυξης LEADER / CLLD θα πρέπει να είναι η ενσωμάτωση των πολιτιστικών δρώμενων και της γαστρονομικής παράδοσης στο τουριστικό προϊόν και η ανάπτυξη ιστορικού, θρησκευτικού και περιβαλλοντικού τουριστικού προϊόντος τόσο στην ορεινή όσο και στην πεδινή ζώνη της περιοχής παρέμβασης.

2.2.2. Δημογραφικά και κοινωνικά χαρακτηριστικά του πληθυσμού

Η ποιότητα του ανθρώπινου δυναμικού μιας περιοχής είναι από τους κυριότερους παράγοντες που επηρεάζουν την επιτυχία μιας αναπτυξιακής προσπάθειας. Αυτή ακριβώς η ποιότητα διερευνάται σε αυτή την ενότητα μέσα από τη μελέτη των πληθυσμιακών μεταβολών, της ηλικιακής διάρθρωσης, του μορφωτικού επιπέδου και της θέσης που κατέχει ο ενεργός πληθυσμός στην απασχόληση.

Επίπεδο και εξέλιξη πληθυσμού προτεινόμενης περιοχής παρέμβασης

Σύμφωνα με τα επίσημα στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ για την απογραφή του 2011 (Πίνακας 2, Παράρτημα ΙΙ), ο συνολικός Μόνιμος πληθυσμός της προτεινόμενης περιοχής παρέμβασης ανέρχεται σε **76.488** άτομα. Κατά τη δεκαετία 2001-2011 παρουσιάζεται μια **σημαντική μείωση** τόσο του **μόνιμου** όσο και του Πραγματικού πληθυσμού της. Ο **μόνιμος πληθυσμός** μειώθηκε κατά 10.038 κατοίκους (**ποσοστό -11,60%**) ενώ ο πραγματικός πληθυσμός αντίστοιχα κατά 14.413 κατοίκους (ποσοστό -14,48%).

Συγκρίνοντας την πληθυσμιακή μεταβολή της περιοχής παρέμβασης με τις αντίστοιχες μεταβολές σε επίπεδο Χώρας, Περιφέρειας και Νομού και σε συνδυασμό με το γεγονός ότι σ' αυτή δεν περιλαμβάνεται το σχέδιο πόλης της Δημοτικής Κοινότητας Καρδίτσας διαπιστώνεται ότι οι ρυθμοί μεταβολής είναι δυσμενέστεροι.

Ειδικότερα σε επίπεδο Δήμων όπως παρουσιάζεται στον πίνακα που ακολουθεί, η σημαντικότερη μείωση του **μόνιμου πληθυσμού** παρατηρείται στους Δήμους Μουζακίου (-20,02%), Καρδίτσας (-15,67%), Σοφάδων (-13,30%) και Παλαμά (-9,59%) ενώ στους Δήμους Λίμνης Πλαστήρα και Αργιθέας παρατηρείται αύξηση της τάξης του 15,24% και 38,67 αντίστοιχα.

Πίνακας 2.2.2.1 : Μεταβολή πληθυσμού 2001 – 2011

Γεωγραφική Περιοχή	Μόνιμος πληθυσμός			Πραγματικός πληθυσμός		
	2001	2011	% 01-11	2001	2011	% 01-11
Δήμος Καρδίτσας *	23.350	19.691	-15,67%	25.975	20.665	-20,44%
Δήμος Αργιθέας	2.488	3.450	38,67%	6.084	5.414	-11,01%
Δήμος Λίμνης Πλαστήρα	4.022	4.635	15,24%	7.392	8.874	20,05%
Δήμος Μουζακίου	16.407	13.122	-20,02%	17.910	13.768	-23,13%
Δήμος Παλαμά	18.500	16.726	-9,59%	19.144	16.998	-11,21%
Δήμος Σοφάδων	21.759	18.864	-13,30%	23.043	19.416	-15,74%
Σύνολο Περιοχής Παρέμβασης *	86.526	76.488	-11,60%	99.548	85.135	-14,48%
Πεδινές (75 Κοινότητες)	63.874	55.673	-12,84%	65.820	56.697	-13,86%
Ορεινές (61 Κοινότητες)	15.584	15.263	-2,06%	26.623	23.025	-13,51%
Μειονεκτικές (8 Κοινότητες)	7.068	5.552	-21,45%	7.105	5.413	-23,81%
Π.Ε. Καρδίτσας	120.265	113.544	-5,59%	129.541	119.686	-7,61%
Περιφέρεια Θεσσαλίας	740.115	732.762	-0,99%	753.888	737.485	-2,18%
Σύνολο Χώρας	10.934.097	10.816.286	-1,08%	10.964.020	10.940.777	-0,21%

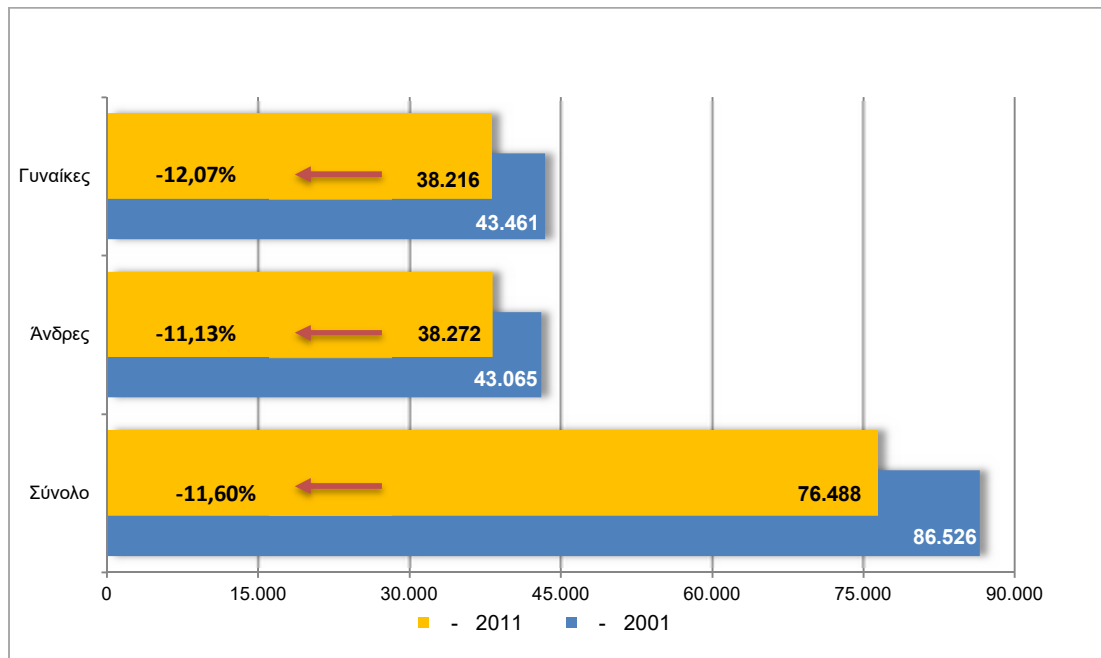
* πλην Σχεδίου Πόλεως Δ.Κ. Καρδίτσας (Πηγή : ΕΛΣΤΑΤ απογραφή 2001 και 2011)

Από μια πιο αναλυτική διερεύνηση της μεταβολής του **μόνιμου πληθυσμού** στην περιοχή κατά την τελευταία δεκαετία (2001-2011) προκύπτει ότι η πληθυσμιακή μείωση είναι πιο έντονη στις πεδινές (-12,84%) και μειονεκτικές περιοχές (-21,45%) σε αντίθεση με τις ορεινές (-2,06%) ως αποτέλεσμα κυρίως της εγκατάλειψης που παρατηρείται σήμερα στον κάμπο λόγω της συρρίκνωσης του αγροτικού εισοδήματος και της κρίσης που διέρχεται ο πρωτογενής τομέας.

Αντίστοιχα αρνητική είναι και η μεταβολή του πραγματικού πληθυσμού σε επίπεδο Δήμων όπου τη σημαντικότερη μείωση της τάξης του -23,13% παρουσιάζει ο Δήμος Μουζακίου ακολουθεί ο

Δήμος Καρδίτσας με μείωση της τάξης του -20,44%, ο Δήμος Σοφάδων με -15,74%, ο Δήμος Παλαμά με -11,21% και ο Δήμος Αργιθέας με μείωση της τάξης του -11,01%. Μόνη εξαίρεση αποτελεί ο Δήμος Λίμνης Πλαστήρα που παρουσιάζει αύξηση κατά +20,05% κυρίως λόγω του γεγονότος ότι συγκεντρώνει το μεγαλύτερο δυναμικό τουριστικών επιχειρήσεων και τουριστικής ανάπτυξης της Περιοχής.

Διάγραμμα 2.2.2.1: Εξέλιξη Μόνιμου πληθυσμού κατά φύλο στην περιοχή παρέμβασης*.

* πλην Σχεδίου Πόλεως Δ.Κ Καρδίτσας (Πηγή : ΕΛΣΤΑΤ απογραφή 2001 και 2011)

Πληθυσμιακή πυκνότητα

Η μέση πληθυσμιακή πυκνότητα (Πίνακας 3, Παράρτημα ΙΙ), της περιοχής παρέμβασης είναι ίση με 29,08 κάτοικοι ανά τετραγωνικό χιλιόμετρο εμφανώς μειωμένη σε σχέση με το 2001 ως αποτέλεσμα της μείωσης του πληθυσμού. Σημαντική διαφοροποίηση της πληθυσμιακής πυκνότητας παρουσιάζεται μεταξύ των πεδινών (47,01) και ορεινών (14,39) τμημάτων της περιοχής καθώς και μεταξύ των αγροτικών (28,3) και των αστικών κοινοτήτων (102,6)

Πίνακας 2.2.2.2 : Πληθυσμιακή πυκνότητα 2001 – 2011

Γεωγραφική Περιοχή	Έκταση (km ²)	Μόνιμος Πληθυσμός		Πληθυσμιακή πυκνότητα (Κάτ/Κm ²)	
		2001	2011	2001	2011
Δήμος Καρδίτσας *	643,55	23.350	19.691	36,28	30,60
Δήμος Αργιθέας	373,49	2.488	3.450	6,66	9,24
Δήμος Λίμνης Πλαστήρα	197,22	4.022	4.635	20,39	23,50
Δήμος Μουζακίου	313,28	16.407	13.122	52,37	41,89
Δήμος Παλαμά	382,32	18.500	16.726	48,39	43,75
Δήμος Σοφάδων	720,50	21.759	18.864	30,20	26,18
Σύνολο περιοχής παρέμβασης*	2.630,36	86.526	76.488	32,90	29,08
Πεδινές	1.184,16	63.874	55.673	53,94	47,01
Ορεινές & Μειονεκτικές	1.446,20	22.652	20.815	15,66	14,39
Αστικές (≥2.000 κατ)	161,39	15.927	16.564	98,7	102,6
Αγροτικές (<2.000 κατ)	2.468,97	60.561	69.962	24,5	28,3
Π.Ε. Καρδίτσας	2.637,46	120.265	113.544	45,60	43,05
Περιφέρεια Θεσσαλίας	14.051,84	740.115	732.762	52,67	52,15

* πλην Σχεδίου Πόλεως Δ.Κ Καρδίτσας (Πηγή : ΕΛΣΤΑΤ απογραφή 2001 και 2011)

Δείκτης Γήρανσης¹

Σύμφωνα με τα στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ (απογραφή Μόνιμου πληθυσμού 2001 - 2011) ο δείκτης γήρανσης εμφανίζει μια σημαντική αύξηση από **186,38** το 2001 σε **276,78** το 2011 γεγονός που αναδεικνύει το έντονο δημογραφικό πρόβλημα της γήρανσης του πληθυσμού της περιοχής παρέμβασης. Στον πίνακα που ακολουθεί παρουσιάζεται ο δείκτης γήρανσης του Μόνιμου Πληθυσμού, για τα έτη 2001 και 2011, στη προτεινόμενη περιοχή παρέμβασης, στην Περιφερειακή Ενότητα Καρδίτσας, στη Περιφέρεια Θεσσαλίας και στο Σύνολο της Χώρας.

Πίνακας 2.2.2.3: Σύγκριση δείκτη γήρανσης της περιοχής

Περιοχή	2001			2011		
	Σύνολο	Άνδρες	Γυναίκες	Σύνολο	Άνδρες	Γυναίκες
Σύνολο Περιοχής Παρέμβασης*	186,4	162,3	211,2	278,8	246,7	311,6
Π.Ε Καρδίτσας	147,3	128,7	166,6	199,0	175,7	223,0
Περιφέρεια Θεσσαλίας	116,6	103,4	130,3	149,3	131,3	168,0
Σύνολο Χώρας	110,0	95,4	125,6	134,4	115,8	153,9

* εκτός Σχεδίου Πόλης Δ.Κ. Καρδίτσας (Πηγή : ΕΛΣΤΑΤ απογραφή 2001 και 2011)

Συγκρίνοντας τον δείκτη γήρανσης των παραπάνω περιοχών παρατηρούμε ότι η περιοχή παρέμβασης παρουσιάζει τη μεγαλύτερη τιμή και μάλιστα με σημαντική απόκλιση από το μέσο όρο της χώρας. Αντίστοιχη είναι η εικόνα και για τα δύο φύλα με εντονότερο βαθμό γήρανσης 311,6 του γυναικείου πληθυσμού για την περιοχή παρέμβασης και 223 αντίστοιχα για την Π.Ε. Καρδίτσας (Πίνακες 4-7 Παράρτημα ΙΙ).

Δείκτης Εξάρτησης²

Σύμφωνα με τα στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ (απογραφή Μόνιμου πληθυσμού 2001 - 2011) στην προτεινόμενη περιοχή ο συνολικός δείκτης εξάρτησης είναι ίσος με **77,3** ο δείκτης εξάρτησης του νεανικού πληθυσμού **20,4** και ο δείκτης εξάρτησης του γεροντικού πληθυσμού **56,9**.

Ο συνολικός δείκτης εξάρτησης στην περιοχή παρέμβασης κατά τη δεκαετία 2001-2011 παρουσιάζει μια σημαντική αύξηση (κατά 12 μονάδες) ως αποτέλεσμα της γήρανσης του πληθυσμού. Συγκρίνοντας τους επί μέρους δείκτες γήρανσης της περιοχής παρέμβασης, με τους αντίστοιχους της Περιφερειακής Ενότητας Καρδίτσας, της Θεσσαλίας και της Χώρας, παρατηρούμε ότι υπάρχουν αρκετά μεγάλες αποκλίσεις και ιδιαίτερα του δείκτη εξάρτησης του γεροντικού πληθυσμού (και για τα δύο φύλα) που σχεδόν διπλασιάζεται σε σχέση με τις αντίστοιχες τιμές σε σύνολο Χώρας (Πίνακες 4 - 7 Παράρτημα ΙΙ).

Αναλυτικά στον πίνακα που ακολουθεί παρουσιάζονται οι δείκτες εξάρτησης (συνολικός, παιδικού και γεροντικού πληθυσμού), για τα έτη 2001 και 2011 στο σύνολο του Μόνιμου Πληθυσμού καθώς και για τα δύο φύλα, για την προτεινόμενη περιοχή παρέμβασης, την Περιφερειακή Ενότητα Καρδίτσας, τη Περιφέρεια Θεσσαλίας και το Σύνολο της Χώρας.

Πίνακας 2.2.2.4.: Σύγκριση δείκτη εξάρτησης της περιοχής

¹ Ο δείκτης γήρανσης δίνει τον πληθυσμό των ηλικιωμένων (ηλικίας 65 ετών και άνω) σε σχέση με τον πληθυσμό των παιδιών (ηλικία 0-14 ετών). Εκφράζεται σε αναλογία 100 ατόμων (δηλαδή αριθμός γερόντων σε 100 παιδιά).

² Ο δείκτης εξάρτησης δείχνει τον πληθυσμό των συντηρούμενων παιδιών και γερόντων που αντιστοιχούν σε 100 άτομα ενεργού πληθυσμού (ηλικίας 15-64). Εκτιμάται δηλαδή το «βάρος» που συνιστούν οι συντηρούμενοι στον ενεργό πληθυσμό σε μια δεδομένη χρονική στιγμή.

Περιοχή	2001			2011		
	Σύνολο	Άνδρες	Γυναίκες	Σύνολο	Άνδρες	Γυναίκες
Σύνολο Περιοχής Παρέμβασης*						
Συνολικός :	65,0	58,1	72,4	77,3	67,5	88,3
Παιδικού Πληθυσμού :	22,7	22,1	23,3	20,4	19,5	21,5
Γεροντικού Πληθυσμού :	42,3	35,9	49,1	56,9	48,1	66,9
Περιφερειακή Ενότητα Καρδίτσας						
Συνολικός :	59,9	55,2	64,8	66,8	60,8	73,0
Παιδικού Πληθυσμού :	24,2	24,1	24,3	22,3	22,1	22,6
Γεροντικού Πληθυσμού :	35,7	31,1	40,5	44,4	38,8	50,4
Περιφέρεια Θεσσαλίας						
Συνολικός :	51,8	49,3	54,5	58,1	54,3	62,1
Παιδικού Πληθυσμού :	23,9	24,2	23,7	23,3	23,5	23,2
Γεροντικού Πληθυσμού :	27,9	25,0	30,8	34,8	30,8	38,9
Σύνολο Χώρας						
Συνολικός :	46,8	44,8	48,9	51,5	48,5	54,5
Παιδικού Πληθυσμού :	22,3	22,9	21,7	22,0	22,5	21,5
Γεροντικού Πληθυσμού :	24,5	21,9	27,2	29,5	26,0	33,0

* εκτός Σχεδίου Πόλης Δ.Κ. Καρδίτσας (Πηγή : ΕΛΣΤΑΤ απογραφή 2001 και 2011)

Ηλικιακή Διάρθρωση Πληθυσμού

Κύριο χαρακτηριστικό της προτεινόμενης περιοχής παρέμβασης είναι η γήρανση του πληθυσμού της (αύξηση του αριθμού των ηλικιωμένων ατόμων και μείωση των νέων). Η μέση ηλικία των κατοίκων, κατά την δεκαετία 2001 – 2011, αυξήθηκε από τα 44,5 έτη το 2001 (43,4 για τους άνδρες και 45,7 για τις γυναίκες) στα 48,6 έτη το 2011 (47,2 για τους άνδρες και 50 για τις γυναίκες) και είναι σαφώς διαφοροποιημένη και μεγαλύτερη σε σχέση με τη μέση ηλικία της Περιφέρειας Θεσσαλίας (43 έτη) και της Χώρας (41,9 έτη).

Πίνακας 2.2.2.5.: Μέση Ηλικία και αναλογία φύλων στην περιοχή παρέμβασης

Περιοχή	2001			2011		
	Σύνολο	Άνδρες	Γυναίκες	Σύνολο	Άνδρες	Γυναίκες
Σύνολο Περιοχής Παρέμβασης						
Μέση ηλικία	44,5	43,4	45,7	48,6	47,2	49,9
Αναλογία Φύλων		99,1			100,20	
Περιφερειακή Ενότητα Καρδίτσας						
Μέση ηλικία	42,5	41,5	43,5	45,6	44,5	46,6
Αναλογία Φύλων		97,8			97,8	
Περιφέρεια Θεσσαλίας						
Μέση ηλικία	40,3	39,4	41,3	43,0	41,9	44,0
Αναλογία Φύλων		98,1			97,7	
Σύνολο Χώρας						
Μέση ηλικία	39,3	38,2	40,4	41,9	40,7	43,1
Αναλογία Φύλων		98,1			96,2	

* εκτός Σχεδίου Πόλης Δ.Κ. Καρδίτσας (Πηγή : ΕΛΣΤΑΤ απογραφή 2001 και 2011)

Η ηλικιακή ομάδα του πληθυσμού **μέχρι 35 ετών** αριθμεί 23.056 άτομα (απογραφή **2011**), τα οποία αποτελούν το **30,14%** του συνολικού πληθυσμού (31,15% στους άνδρες και 29,14% στις γυναίκες) έναντι του 36,68% το 2001 (37,76% στους άνδρες και 35,61% στις γυναίκες).

Η ηλικιακή ομάδα του πληθυσμού **άνω των 55 ετών** αριθμεί 34.638 άτομα τα οποία αποτελούν το **45,29%** του συνολικού πληθυσμού (42,46% στους άνδρες και 48,12% στις γυναίκες) έναντι 40,27% το 2001 (37,16% στους άνδρες και 43,35% στις γυναίκες). Η ποσοστιαία αναλογία (μόνιμος πληθυσμός **<35 ετών** προς τον αντίστοιχο **>55 ετών**) των δυο ηλικιακών ομάδων είναι ίση με **66,56%**, (**Κριτήριο Επιλογής Α.3** – Ομάδα Α: Αξιολόγηση Περιοχής Παρέμβασης).

Πίνακας 2.2.2.6 : Κατανομή Μόνιμου πληθυσμού ανά ομάδες ηλικιών στην περιοχή παρέμβασης *

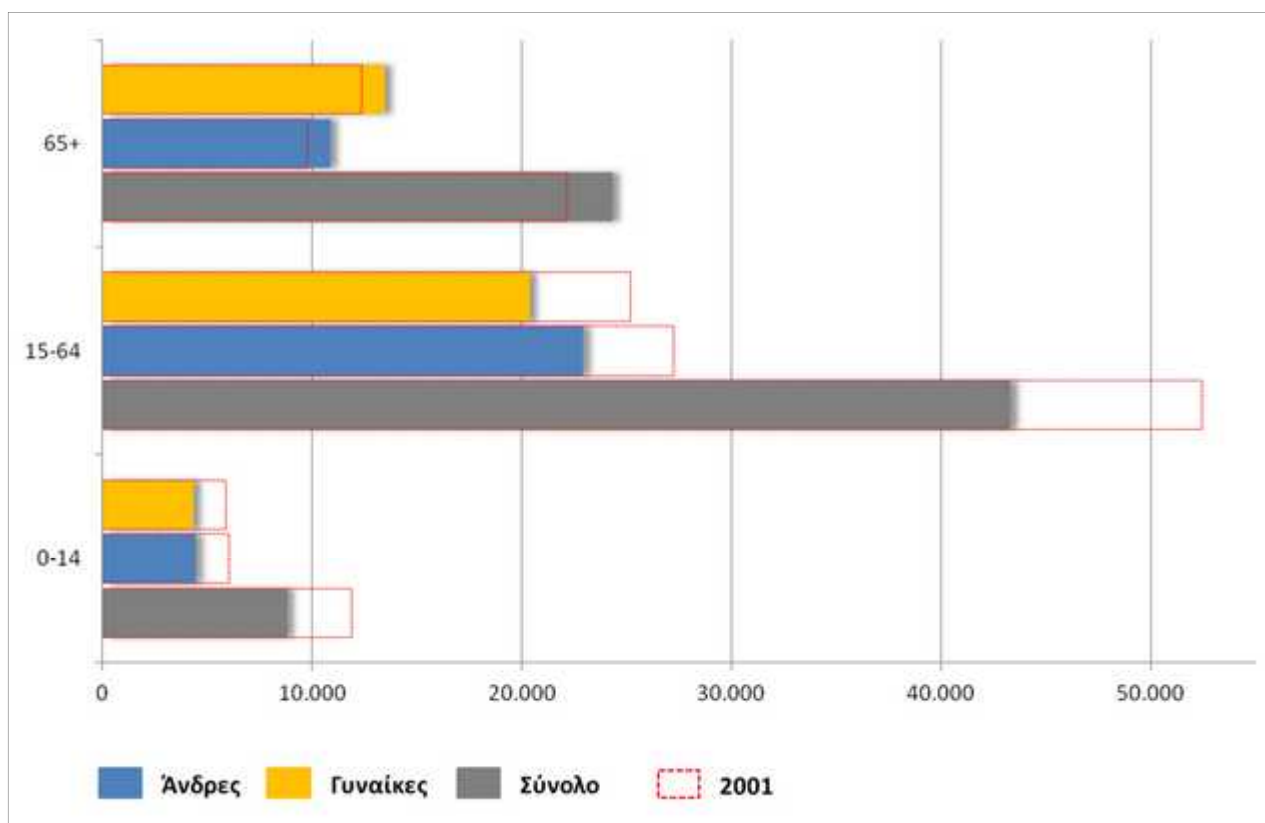
Ομάδες Ηλικιών	2001			2011		
	Σύνολο	Άνδρες	Γυναίκες	Σύνολο	Άνδρες	Γυναίκες
(%) 0-14 :	13,75	14,01	13,50	11,51	11,63	11,40
(%) 15-64 :	60,62	63,26	58,00	56,40	59,69	53,10
(%) 65+ :	25,63	22,73	28,50	32,09	28,68	35,50
(%) 0-34 :	36,68	37,76	35,61	30,14	31,15	29,14
(%) 55+ :	40,27	37,16	43,35	45,29	42,46	48,12

* εκτός Σχεδίου Πόλης Δ.Κ. Καρδίτσας (Πηγή : ΕΛΣΤΑΤ απογραφή Μόνιμου Πληθυσμού 2001 και 2011)

Εξετάζοντας και τις υπόλοιπες πληθυσμιακές ομάδες 0-14, 15-64 και 65+ ετών, οι οποίες χρησιμοποιούνται για την εξαγωγή των δημογραφικών δεικτών, διαπιστώνεται πως η ηλικιακή δομή του πληθυσμού εμφανίζει αρνητική μεταβολή μεταξύ του 2001 και του 2011 αναδεικνύοντας το έντονο δημογραφικό πρόβλημα που παρουσιάζει η περιοχή παρέμβασης, με την γήρανση του πληθυσμού της και την μείωση του νέου πληθυσμού και των παραγωγικών ατόμων.

Διάγραμμα 2.2.2.2: Διάρθρωση Μόνιμου πληθυσμού ανά φύλο και ηλικία (2001-2011)

Ηλικίες	Σύνολο			Άνδρες			Γυναίκες		
	2001	2011	% 01-11	2001	2011	% 01-11	2001	2011	% 01-11
0-14	11.898	8.805	-26,00%	6.032	4.450	-26,23%	5.866	4.355	-25,76%
15-64	52.452	43.136	-17,76%	27.245	22.844	-16,15%	25.207	20.292	-19,50%
65+	22.176	24.547	10,69%	9.788	10.978	12,16%	12.388	13.569	9,53%

* εκτός Σχεδίου Πόλης Δ.Κ. Καρδίτσας (Πηγή : ΕΛΣΤΑΤ απογραφή Μόνιμου Πληθυσμού 2001 και 2011)

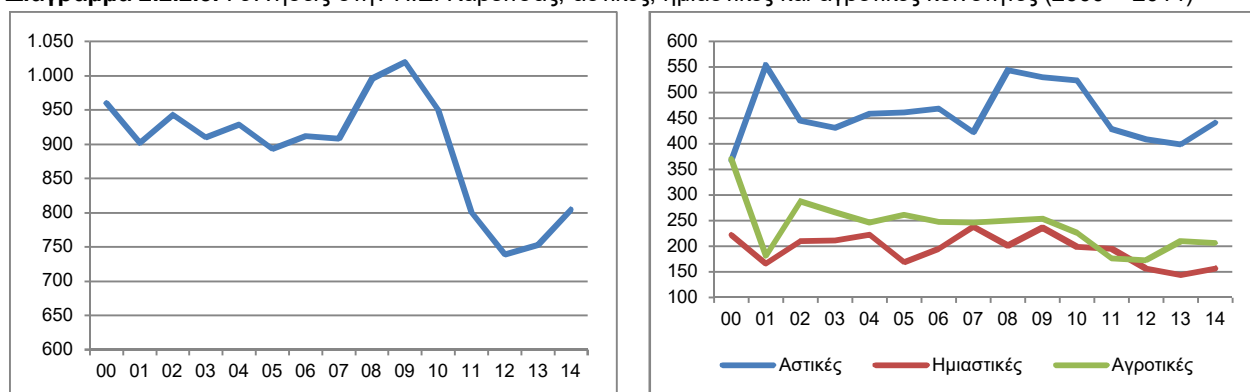
Ο νεανικός πληθυσμός ηλικίας **0-14 ετών** αποτελεί μόλις το **11,5%** του συνολικού πληθυσμού, έναντι του 13,75% το 2001 καταγράφοντας μια δραματική μείωση της τάξης του -26%,

οι παραγωγικές ηλικίες των **15-64 ετών** αποτελούν το **56,4%** συνολικού πληθυσμού, έναντι 60,62% το 2001) καταγράφοντας επίσης σημαντική μείωση της τάξης του 17,76%,

ο γεροντικός πληθυσμός ηλικίας **άνω των 65 ετών** αποτελεί το **32,1%** του συνολικού πληθυσμού, έναντι του 25,63% το 2001 παρουσιάζοντας αύξηση κατά 10,69%,

Η δομή της πληθυσμιακής πυραμίδας της περιοχής παρέμβασης μεταξύ των ετών 2001 και 2011 παρουσιάζει την χαρακτηριστική δομή αυτής του γεροντικού πληθυσμού, εμφανίζοντας σημαντική συρρίκνωση της βάσης και διόγκωση της κορυφής εξαιτίας της μείωσης της θνησιμότητας (αύξηση προσδόκιμου ζωής) σε συνδυασμό με την φυγή του πληθυσμού προς το αστικό κέντρο της Καρδίτσας και της μείωσης του αριθμού των γεννήσεων.

Διάγραμμα 2.2.2.3: Γεννήσεις στην Π.Ε. Καρδίτσας, αστικές, ημιαστικές και αγροτικές κοινότητες (2000 – 2014)

* Πηγή : ΕΛΣΤΑΤ

Σε απόλυτα νούμερα πληθυσμού και σε σύγκριση με τα στοιχεία του 2001 στον νεανικό πληθυσμό **0-19 ετών** παρατηρούμε μια δραματική μείωση της τάξης του -26,42% (-26,14% στον ανδρικό και -26,7% στο γυναικείο πληθυσμό) κυρίως ως αποτέλεσμα της μείωσης της γεννητικότητας.

Στις ηλικίες **20-34 ετών** η μείωση του πληθυσμού είναι ακόμη μεγαλύτερη (-28,39% συνολικά και -27,29% στον ανδρικό και -29,6% στο γυναικείο πληθυσμό) κυρίως λόγω της μετανάστευσης των νέων και της μετακίνησής τους προς τα αστικά κέντρα.

Στις ηλικίες **35-54 ετών** η μεταβολή του πληθυσμού είναι επίσης αρνητική αλλά μικρότερης έντασης (-5,75% συνολικά και -6,45% στον ανδρικό και -4,91% στο γυναικείο πληθυσμό).

Αξιοσημείωτη είναι η μείωση κατά 22,84% του πληθυσμού των ηλικιών **55-69 ετών** (-17,6% στον ανδρικό και -27,71% στο γυναικείο πληθυσμό) ως πιθανή απόρροια της αύξησης της θνησιμότητας σε αυτές της ηλικίες, ενώ στις ηλικίες **70 ετών και άνω** εμφανίζεται μια αύξηση της τάξης του 30% (31% στον ανδρικό και 29,8% στο γυναικείο πληθυσμό) ως αποτέλεσμα της αύξησης του προσδόκιμου ζωής.

Ως προς την ηλικιακή δομή σε σχέση με την ποσοστιαία αναλογία των φύλων παρατηρούμε ότι στις ηλικίες 0-19 και 60-69 ετών υπάρχει μια ισόποση κατανομή του πληθυσμού μεταξύ των δύο φύλων ενώ στις ηλικίες 15-59 ετών υπάρχει σαφής αναλογία υπέρ του ανδρικού πληθυσμού, που αναδεικνύει κυρίως την τάση εγκατάλειψης της υπαίθρου από τις γυναίκες και της μετακίνησής τους προς τα αστικά κέντρα. Αντίθετα, στις ηλικίες άνω των 70 ετών η αναλογία υπέρ των γυναικών εμφανίζεται ιδιαίτερα αυξημένη.

Πίνακας 2.2.2.7: Μεταβολή της ηλικιακής διάρθρωσης στην περιοχή παρέμβασης (2001-2011)

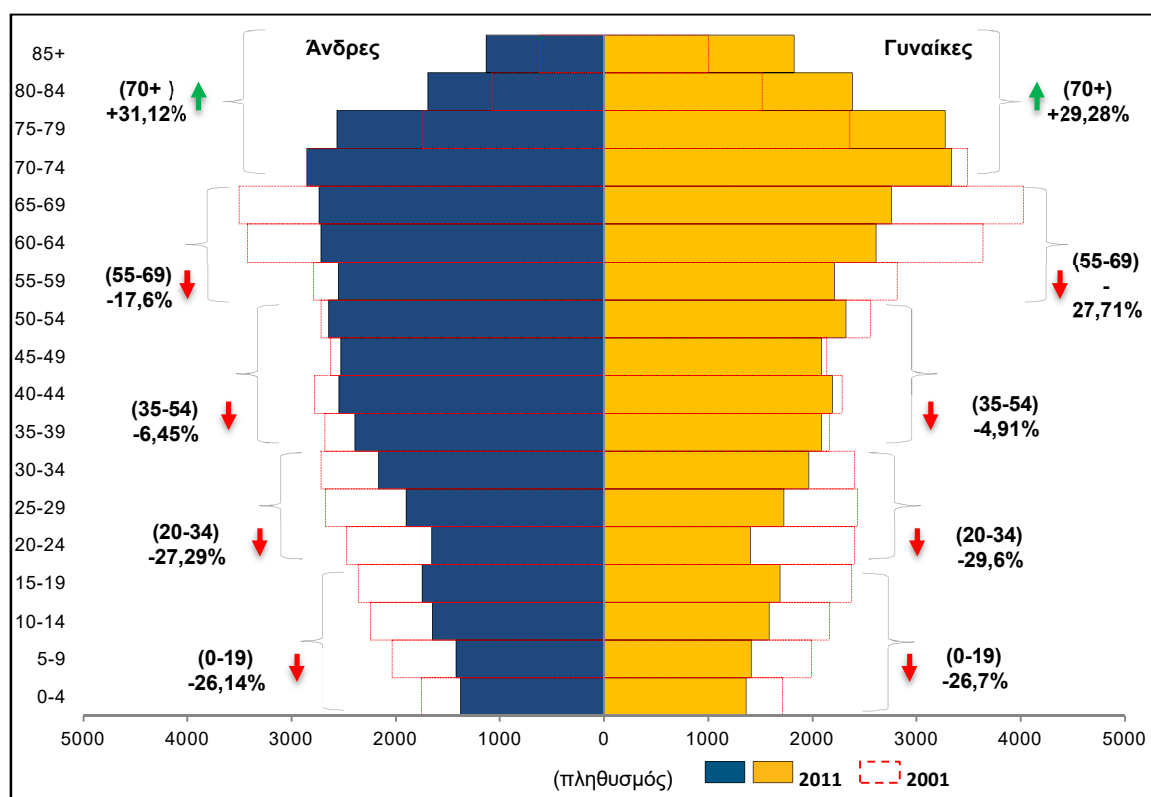
Ηλικίες	Σύνολο			Άνδρες			Γυναίκες		
	2001	2011	% 01-11	2001	2011	% 01-11	2001	2011	% 01-11
0-19	16.634	12.240	-26,42%	8.393	6.199	-26,14%	8.241	6.041	-26,70%
20-34	15.105	10.816	-28,39%	7.868	5.721	-27,29%	7.237	5.095	-29,60%
35-54	19.940	18.794	-5,75%	10.799	10.102	-6,45%	9.141	8.692	-4,91%
55-69	20.197	15.583	-22,84%	9.720	8.009	-17,60%	10.477	7.574	-27,71%
70+	14.650	19.055	30,07%	6.285	8.241	31,12%	8.365	10.814	29,28%
0-34	31.739	23.056	-27,36%	16.261	11.920	-26,70%	15.478	11.136	-28,05%
55+	34.847	34.638	-0,60%	16.005	16.250	1,53%	18.842	18.388	-2,41%

* εκτός Σχεδίου Πόλης Δ.Κ. Καρδίτσας (Πηγή : ΕΛΣΤΑΤ απογραφή 2001 και 2011)

Δεδομένου ότι από την Περιφερειακή Ενότητα Καρδίτσας στην προτεινόμενη περιοχή παρέμβασης εξαιρείται μόνο ο οικισμός της Καρδίτσας (σχέδιο πόλεως Δ.Κ. Καρδίτσας) και συγκρίνοντας τις αντίστοιχες μεταβολές για τα έτη 2001 – 2011 (Πίνακας 8 Παράρτημα II) διαπιστώνουμε ότι μεγάλο ποσοστό του τοπικού πληθυσμού έχει μετακινηθεί προς το αστικό κέντρο της Καρδίτσας, το οποίο εμφανίζει μια αύξηση του συνολικού μόνιμου πληθυσμού κατά 9,83% και παρόμοια αύξηση σε όλες σχεδόν της ηλικιακές ομάδες με εξαίρεση αυτών των 10-29 και 65-69 ετών.

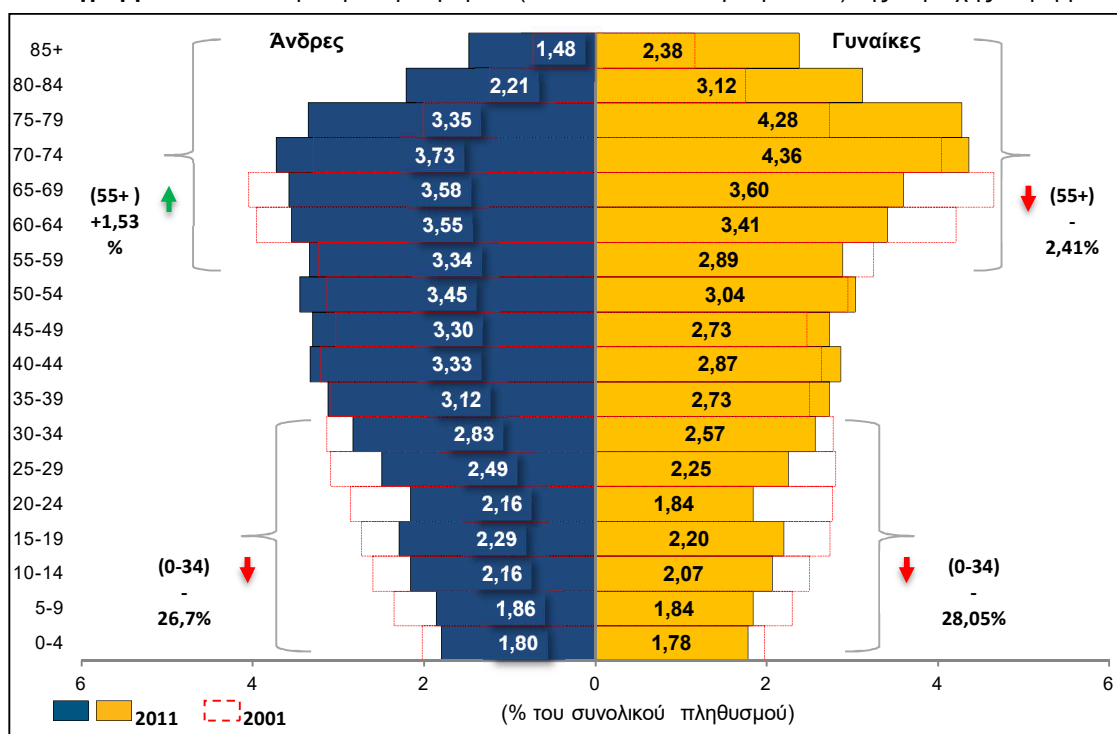
Αναλυτικά στοιχεία για το επίπεδο και την εξέλιξη του μόνιμου πληθυσμού παρατίθενται στους Πίνακες 3 έως 8 του Παραρτήματος II

Διάγραμμα 2.2.2.4: Πληθυσμιακή πυραμίδα της περιοχής παρέμβασης *

Διάγραμμα 2.2.2.5: Πληθυσμιακή πυραμίδα (ποσοστιαία αναλογία φύλλων) της περιοχής παρέμβασης *

* εκτός Σχεδίου Πόλης Δ.Κ Καρδίτσας (Πηγή : ΕΛΣΤΑΤ απογραφή Μόνιμου Πληθυσμού 2001 και 2011)

Συγκρίνοντας τα αντίστοιχα ποσοστά για τις ομάδες ηλικιών στην περιοχή παρέμβασης, με αυτά της Περιφερειακής Ενότητας Καρδίτσας, της Περιφέρειας Θεσσαλίας και της Χώρας, τα οποία παρουσιάζονται στον παρακάτω πίνακα, παρατηρούμε ότι ο πληθυσμός της προτεινόμενης περιοχής εμφανίζει μεγαλύτερα ποσοστά στην ηλικιακή ομάδα 65+ από όλες τις περιοχές σύγκρισης και τα χαμηλότερα στις ηλικιακές ομάδες 0-14 και 15-64.

Πίνακας 2.2.2.8.: Σύγκριση της ηλικιακής δομής της περιοχής

Γεωγραφική Περιοχή	2001			2011		
	Σύνολο	Ανδρες	Γυναίκες	Σύνολο	Ανδρες	Γυναίκες
Σύνολο Περιοχής Παρέμβασης *	86.526	43.065	43.461	76.488	38.272	38.216
(%) 0-14 :	13,75	14,01	13,50	11,51	11,63	11,40
(%) 15-64 :	60,62	63,26	58,00	56,40	59,69	53,10
(%) 65+ :	25,63	22,73	28,50	32,09	28,68	35,51
(%) 0-34 :	36,68	37,76	35,61	30,14	31,15	29,14
(%) 55+ :	40,27	37,16	43,35	45,29	42,46	48,12
Π.Ε Καρδίτσας	120.265	59.467	60.798	113.544	56.138	57.406
(%) 0-14 :	15,15	15,55	14,75	13,39	13,72	13,06
(%) 15-64 :	62,54	64,43	60,68	59,96	62,18	57,80
(%) 65+ :	22,32	20,02	24,57	26,65	24,10	29,13
(%) 0-34 :	39,60	40,46	38,76	34,15	35,03	33,30
(%) 55+ :	35,64	33,14	38,09	39,22	37,32	41,07
Π. Θεσσαλίας	740.115	366.585	373.530	732.762	362.194	370.568
(%) 0-14 :	15,77	16,23	15,31	14,75	15,21	14,30
(%) 15-64 :	65,85	67,00	64,74	63,24	64,83	61,68
(%) 65+ :	18,38	16,78	19,95	22,02	19,97	24,02
(%) 0-34 :	43,12	44,55	41,72	38,14	39,51	36,80
(%) 55+ :	30,68	28,64	32,68	34,18	32,24	36,08
Σύνολο Χώρας	10.934.097	5.413.426	5.520.671	10.816.286	5.303.223	5.513.063
(%) 0-14 :	15,19	15,83	14,56	14,51	15,14	13,90
(%) 15-64 :	68,10	69,06	67,15	65,99	67,32	64,71
(%) 65+ :	16,71	15,10	18,29	19,50	17,53	21,39
(%) 0-34 :	45,18	47,15	43,25	39,72	41,56	37,94
(%) 55+ :	27,69	25,62	29,72	31,39	29,28	33,41

* πλην Σχεδίου Πόλεως Δ.Κ Καρδίτσας (Πηγή : ΕΛΣΤΑΤ απογραφή Μόνιμου Πληθυσμού 2001 και 2011)

Κοινωνικά Χαρακτηριστικά ΠληθυσμούΕπίπεδο Εκπαίδευσης

Σύμφωνα με τα δεδομένα της απογραφής του 2011 (Πίνακας 9, Παράρτημα II) για το σύνολο της προτεινόμενης περιοχής παρέμβασης ένα αρκετά σημαντικό ποσοστό του μόνιμου πληθυσμού της τάξης του 10,17% δεν γνωρίζει γραφή και ανάγνωση όταν το αντίστοιχο ποσοστό σε επίπεδο Χώρας ανέρχεται στο 2,26%, σε επίπεδο Περιφέρειας Θεσσαλίας στο 4,03% και σε επίπεδο Περιφερειακής Ενότητας Καρδίτσας στο 7,71%.

Αν σ' αυτό το ποσοστό προστεθεί και το τμήμα του πληθυσμού που είναι απόφοιτοι Δημοτικού (37,41%), κι εκείνο που εγκατέλειψε το Δημοτικό, αλλά γνωρίζει γραφή και ανάγνωση (8,19%), το σύνολο των ατόμων που έχει τελειώσει τουλάχιστον το Δημοτικό ανέρχεται στο 55,17% του συνολικού πληθυσμού (χωρίς να υπολογίζεται το 9,69% των παιδιών που φοιτούν στο δημοτικό ή γεννήθηκαν μετά την 1/1/2005, τα οποία είναι βέβαιο ότι θα προχωρήσουν στην ανώτερη βαθμίδα εκπαίδευσης).

Το μεγαλύτερο ποσοστό του πληθυσμού που δεν γνωρίζει γραφή και ανάγνωση, εγκατέλειψε το δημοτικό ή που έχει τελειώσει τουλάχιστον το Δημοτικό αντιστοιχεί στις ηλικίες άνω των 65 ετών (γεννηθέντα πριν το 1946) τα οποία λόγω της κατοχής και του εμφυλίου δεν είχαν τη δυνατότητα πρόσβασης ή ολοκλήρωσης της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης.

Το ποσοστό των κατόχων διδακτορικού ή μεταπτυχιακού τίτλου / Πτυχιούχων Πανεπιστημίου - Πολυτεχνείου, ΑΤΕΙ, ΑΣΠΑΙΤΕ, ανώτερων επαγγελματικών και ισότιμων σχολών ανέρχεται μόλις στο 5,47% το οποίο συγκρινόμενο με τα αντίστοιχα μεγέθη της Περιφερειακής Ενότητας Καρδίτσας (10,61%) κάνει εμφανή τη διαφορά μεταξύ των αγροτικών περιοχών και του αστικού κέντρου της Καρδίτσας (δεδομένου ότι στην προτεινόμενη περιοχή εφαρμογής από το σύνολο της Π.Ε. Καρδίτσας δεν περιλαμβάνεται μόνο το Σχέδιο Πόλεως της Δ.Κ. Καρδίτσας).

Εξετάζοντας το επίπεδο εκπαίδευσης ως προς την αναλογία μεταξύ των δύο φύλων (Πίνακας 10, Παράρτημα II) παρατηρούμε ότι στις ανώτερες βαθμίδες (πτυχιούχοι ανώτατων σχολών, ανωτέρων σχολών και μεταδευτεροβάθμιας εκπαίδευσης) ο γυναικείος πληθυσμός υπερτερεί σημαντικά έναντι του ανδρικού. Αντίστοιχα στις κατηγορίες απόφοιτοι Λυκείου, τριτάξιου γυμνασίου & επαγγελματικών σχολών και απόφοιτοι Δημοτικού ο ανδρικός πληθυσμός εμφανίζει μεγαλύτερα ποσοστά.

Σημαντική διαφοροποίηση παρουσιάζεται και στη κατηγορία των ατόμων που εγκατέλειψαν το Δημοτικό αλλά γνωρίζουν γραφή και ανάγνωση / "δεν γνωρίζουν γραφή και ανάγνωση" στην οποία οι γυναίκες υπερτερούν αισθητά των ανδρών (αναλογία 65,54% έναντι 35,64%). Το γεγονός αυτό δικαιολογείται αν ληφθεί υπόψη ότι υπάρχει μεγάλος αριθμός ηλικιωμένων γυναικών, οι οποίες λόγω της νοοτροπίας που επικρατούσε παλιότερα στην ύπαιθρο δεν πήγαν ποτέ σχολείο

Ανά βαθμίδα εκπαίδευσης, οι διαφορές μεταξύ των δύο φύλων σε ορισμένες κατηγορίες εμφανίζονται αρκετά σημαντικές. Σχεδόν σε όλες τις κατηγορίες οι άνδρες είναι περισσότεροι από τις γυναίκες με εξαίρεση τις κατηγορίες "πτυχιούχοι μεταδευτεροβάθμιας εκπαίδευσης", "εγκατέλειψαν το Δημοτικό αλλά γνωρίζουν γραφή και ανάγνωση" και ιδιαίτερα την κατηγορία "δεν γνωρίζουν γραφή και ανάγνωση" στην οποία οι γυναίκες υπερτερούν αισθητά των ανδρών (αναλογία 81% έναντι 19%). Το γεγονός αυτό δικαιολογείται αν σκεφτεί κανείς ότι υπάρχει μεγάλος αριθμός ηλικιωμένων γυναικών, οι οποίες λόγω της νοοτροπίας που επικρατούσε παλιότερα στην ύπαιθρο δεν πήγαν ποτέ σχολείο.

Συγκρίνοντας τα διαθέσιμα στοιχεία του επιπέδου εκπαίδευσης μεταξύ των απογραφών του 2001 και 2011 (Πίνακας 11, Παράρτημα II) παρατηρείται μια σημαντική μείωση του

αναλφάβητου πληθυσμού κατά 31,76% με αντίστοιχη μετατόπιση προς τις ανώτερες βαθμίδες εκπαίδευσης. Ιδιαίτερα σημαντική είναι η αύξηση του ποσοστού των κατόχων διδακτορικού ή μεταπτυχιακού τίτλου και Πτυχιούχων Πανεπιστημίου - Πολυτεχνείου, ΑΤΕΙ, ΑΣΠΑΙΤΕ, ανώτερων επαγγελματικών και ισότιμων σχολών κατά 51,83% καθώς και των πτυχιούχων μεταδευτεροβάθμιας εκπαίδευσης κατά 6,61%.

Θέση στο Επάγγελμα

Η προτεινόμενη περιοχή παρέμβασης θεωρείται αγροτική περιοχή και το μεγαλύτερο ποσοστό του ενεργού πληθυσμού της απασχολείται στη γεωργία, στην κτηνοτροφία, στη μελισσοκομία και άλλα συναφή επαγγέλματα.

Αναλύοντας την κατανομή του ενεργού πληθυσμού στις κατηγορίες επαγγελματιών (Πίνακας 12, Παράρτημα II), παρατηρούμε ότι ποσοστό άνω του 40% του ενεργού πληθυσμού της προτεινόμενης περιοχής είναι ειδικευμένοι γεωργοί, κτηνοτρόφοι, δασοκόμοι, μελισσοκόμοι και αλιείς. Συγκρίνοντάς το, με τα αντίστοιχα μεγέθη της Π.Ε. Καρδίτσας, της Περιφέρειας Θεσσαλίας και της Χώρας, συμπεραίνουμε ότι πληθυσμός της περιοχής που απασχολείται στη γεωργία και άλλα συναφή επαγγέλματα, είναι κατά πολύ μεγαλύτερο από όλες τις υπόλοιπες περιοχές αναφοράς.

Ως προς τη θέση στο επάγγελμα ανά κλάδο, στον πρωτογενή τομέα οι εργαζόμενοι απασχολούνται είτε για δικό τους λογαριασμό (71,6%) είτε ως μισθωτοί / ημερομίσθιοι (18,6%), ενώ στους κλάδους του δευτερογενή και τριτογενή τομέα το μεγαλύτερο ποσοστό (άνω του 60%) εργάζονται ως μισθωτοί / ημερομίσθιοι και άνω του 20% για δικό τους λογαριασμό.

Ως προς τη θέση στο επάγγελμα και το επίπεδο εκπαίδευσης στην περιοχή παρέμβασης (Πίνακες 13 & 14, Παράρτημα II), το μεγαλύτερο ποσοστό των κατόχων διδακτορικού / μεταπτυχιακού και αποφοίτων πανεπιστημίου και ανωτέρων σχολών εργάζονται ως μισθωτοί / ημερομίσθιοι και ένα μικρότερο ποσοστό της τάξης του 20% ως απασχολούμενοι για δικό τους λογαριασμό. Αντίθετα στις χαμηλότερες βαθμίδες εκπαίδευσης το μεγαλύτερο ποσοστό του πληθυσμού απασχολείται για δικό του λογαριασμό.

Μεταξύ των δύο φύλων σε όλες τις κατηγορίες επαγγελματιών οι άνδρες είναι περισσότεροι, με εξαίρεση στους κλάδους της εκπαίδευσης και των δραστηριοτήτων που σχετίζονται με την ανθρώπινη υγεία και την κοινωνική μέριμνα όπου η αναλογία των γυναικών είναι μεγαλύτερη.

Νοικοκυριά και μέλη αυτών κατά μέγεθος νοικοκυριού

Ως προς τα στοιχεία του αριθμού και του μεγέθους των νοικοκυριών της περιοχής διαθέσιμα στοιχεία υπάρχουν μόνο σε επίπεδο Δήμων και Περιφερειακών ενοτήτων (Πίνακας 15, Παράρτημα) όπου σε σύγκριση με τον εθνικό μέσο όρο (2,6 μέλη ανά νοικοκυριό) και της Περιφέρειας Θεσσαλίας (2,7), δεν παρατηρείται αξιοσημείωτη διαφοροποίηση για την Π.Ε. Καρδίτσας (2,7). Παρατηρείται όμως μια σημαντική μείωση τόσο του απόλυτου αριθμού των νοικοκυριών όσο και των μελών τους (και του αντίστοιχου μέσου όρου) σε σχέση με τα στοιχεία της απογραφής του 2001 κυρίως λόγω της μείωσης του πληθυσμού της περιοχής αλλά και των δυσμενών οικονομικών συνθηκών (Πίνακας 15, Παράρτημα 1).

Φτώχεια και κοινωνικός αποκλεισμός

Στην περιοχή παρέμβασης εντοπίζονται δύο θύλακες περιθωριοποιημένων κοινοτήτων Ρομά, ο οικισμός Μαύρικα της Δ.Κ. Καρδίτσας με 565 κατοίκους και οι δύο οικισμοί της Δ.Κ. Σοφάδων με 2.380 κατοίκους, αποκλειστικά αθίγγανους. Με βάση εκτιμήσεις των τοπικών φορέων και κοινωνικών υπηρεσιών οι μόνιμοι κάτοικοι ανέρχονται σε 1.500 και 3.000 αντίστοιχα.

Σύμφωνα με την Περιφερειακή Στρατηγική για την Κοινωνική Ένταξη και την Καταπολέμηση της Φτώχειας, οι Δήμοι Καρδίτσας και Σοφάδων είναι 2 από τους 3 Δήμους της Περιφέρειας Θεσσαλίας που παρουσιάζουν την υψηλότερη επίδοση ως προς φαινόμενα έξαρσης του κοινωνικού διαχωρισμού και της φτώχειας.

Στο πλαίσιο υλοποίησης του Επιχειρησιακού Προγράμματος Επισιτιστικής και Βασικής Υλικής Συνδρομής (ΤΕΒΑ) 2015-2016, η Κοινωνική Σύμπραξη Περιφερειακής Ενότητας Καρδίτσας διένειμε προϊόντα σε 4.604 νοικοκυριά με 9.920 μέλη (φτωχά νοικοκυριά που διαβιούν σε καθεστώς φτώχειας ή ακραίας φτώχειας ή κινδύνου φτώχειας, νοικοκυριά με παιδιά, και ιδιαίτερος τα μονογονεϊκά και τρίτεκνα / πολύτεκνα νοικοκυριά, τα οποία πλήττονται περισσότερο από συνθήκες αποστέρησης, πολυμελείς οικογένειες).

Συμπεράσματα – Προοπτικές

Κύριο χαρακτηριστικό της προτεινόμενης περιοχής παρέμβασης είναι ο υψηλός δείκτης γήρανσης που αναλύεται σε μεγάλο αριθμό ηλικιωμένων σε σχέση με τους νέους, γεγονός που αντικατοπτρίζει το δημογραφικό πρόβλημα της περιοχής. Η μείωση των γεννήσεων και η μετανάστευση του τοπικού πληθυσμού, σε συνδυασμό με την αύξηση του προσδόκιμου χρόνου ζωής οδηγεί την περιοχή σε πληθυσμιακό μαρασμό.

Ο δείκτης εξάρτησης στην προτεινόμενη περιοχή παρέμβασης, που αντικατοπτρίζει τον ποσοστό των συντηρούμενων ατόμων επί του ενεργού πληθυσμού παρουσιάζει μια αρνητική μεταβολή μεταξύ των δύο τελευταίων απογραφών, γεγονός που τεκμηριώνει τη δημογραφική γήρανση και δείχνει μια βαθμιαία κλιμακούμενη ανισορροπία μεταξύ ενεργού και μη ενεργού πληθυσμού.

Όσον αφορά στο επίπεδο εκπαίδευσης του πληθυσμού, αυτό θα μπορούσε να χαρακτηριστεί χαμηλό μιας και το σύνολο των ατόμων που έχει τελειώσει τουλάχιστον το Δημοτικό ανέρχεται στο 55,17% του συνολικού πληθυσμού, ενώ παρατηρείται μια σημαντική τάση μείωσης του αναλφάβητου πληθυσμού με αντίστοιχη μετατόπιση προς τις ανώτερες βαθμίδες εκπαίδευσης δημιουργώντας μια κρίσιμη μάζα ανθρώπινου δυναμικού με υψηλό μορφωτικό επίπεδο που μπορεί να στηρίξει τοπικές αναπτυξιακές και επιχειρηματικές δράσεις.

Το μεγαλύτερο ποσοστό του οικονομικά ενεργού πληθυσμού απασχολείται σε επαγγέλματα του πρωτογενή τομέα παραγωγής (γεωργία, κτηνοτροφία, δασοκομία, αλιεία), αναδεικνύοντας τον αγροτικό χαρακτήρα της προτεινόμενης περιοχής παρέμβασης. Ωστόσο, τα τελευταία χρόνια όλο και λιγότεροι είναι οι νέοι που αποφασίζουν να απασχοληθούν στον πρωτογενή τομέα ή να γίνουν διάδοχοι μιας αγροτικής εκμετάλλευσης. Η απαξίωση του αγροτικού επαγγέλματος, η συρρίκνωση του αγροτικού εισοδήματος, η αβεβαιότητα που χαρακτηρίζει τον τομέα καθώς και οι συνεχείς αλλαγές σε επίπεδο πολιτικών (π.χ. ΚΑΠ) που διέπουν τους κλάδους της πρωτογενούς παραγωγής αποθαρρύνουν τους νέους και τους οδηγούν στην αναζήτηση επαγγελματικών διεξόδων μακριά από τον τόπο τους.

Χαρακτηριστικό είναι επίσης το φαινόμενο, που ισχύει φυσικά και σε όλη τη Χώρα, λόγω της οικονομικής ύφεσης, της φυγής των ατόμων με υψηλό επίπεδο εκπαίδευσης. Λαμβάνοντας υπόψη ότι αυτή η μείωση του ανθρώπινου δυναμικού αφορά κυρίως στο ενεργό και νέο ανθρώπινο δυναμικό, η έξοδος του πληθυσμού έχει αρνητικές επιπτώσεις στην τοπική οικονομία λόγω της μείωσης του παραγόμενου εισοδήματος της περιοχής. Για να δημιουργηθούν ικανές συνθήκες ανάσχεσης του φαινομένου θα πρέπει να υπάρξουν κίνητρα ως προς τη δημιουργία θέσεων εργασίας και ανάπτυξης της επιχειρηματικής δραστηριότητας.

2.2.3. Οικονομικά στοιχεία

Α. Γενικά Στοιχεία

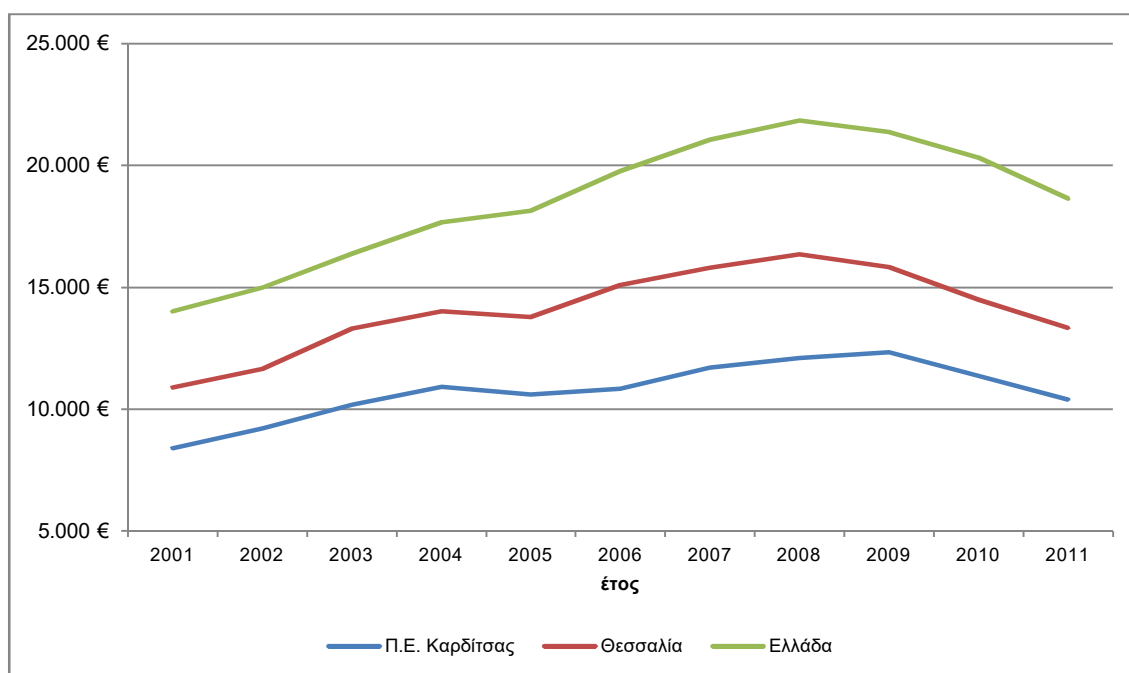
Ενδεικτικά στοιχεία ΑΕΠ 2001 – 2011

Το συνολικό Ακαθάριστο Εθνικό Προϊόν της Π.Ε. Καρδίτσας ανέρχεται σε 1.197 εκατομμύρια Ευρώ το 2011 (σε τρέχουσες τιμές), αποτελεί δε το 0,58% του συνολικού ΑΕΠ της Χώρας κατά το ίδιο έτος και το 12,03% του συνολικού ΑΕΠ της Περιφέρειας Θεσσαλίας (Πίνακας 16, Παράρτημα ΙΙ). Κατά την περίοδο 2001-2011, το ΑΕΠ της Π.Ε. Καρδίτσας σημείωνε αύξηση μέχρι το 2009 (εκτός από το 2005), ενώ το 2010 και το 2011 σημείωσε σημαντική μείωση (8,29% το 2010 και 9,18% το 2011). Αντίστοιχη περίπτωση είναι και η εικόνα στην Περιφέρεια Θεσσαλία και στο σύνολο της χώρας. Αξίζει να αναφέρουμε ότι το ΑΕΠ της Π.Ε. Καρδίτσας συμμετείχε κατά 0,67% στο συνολικό ΑΕΠ της χώρας το 2001, ενώ το 2011 μόνο κατά 0,58%.

Το κατά κεφαλήν ΑΕΠ στην Π.Ε. Καρδίτσας διαμορφώνεται σε 10.379 ευρώ το 2011, αντιστοιχεί δε στο 55,67% του κατά κεφαλήν ΑΕΠ στο σύνολο της χώρας, ενώ το 2001 αντιστοιχούσε στο 59,93% (Πίνακας 17, Παράρτημα ΙΙ). Σε σχέση με την Περιφέρεια Θεσσαλίας, το κατά κεφαλήν ΑΕΠ της Π.Ε. Καρδίτσας το 2011 αντιστοιχεί στο 77,87% του κατά κεφαλήν ΑΕΠ της Περιφέρειας, ενώ το 2001 αντιστοιχούσε στο 77,13%. Οπότε, βλέπουμε ότι το κατά κεφαλήν ΑΕΠ στην Π.Ε. Καρδίτσας υπολείπεται σημαντικά από το αντίστοιχο της Περιφέρειας και ακόμη περισσότερο από το αντίστοιχο της χώρας.

Κατά την περίοδο 2001-2011, το κατά κεφαλήν ΑΕΠ της Π.Ε. Καρδίτσας σημείωνε αύξηση μέχρι το 2009 (εκτός από το 2005), ενώ το 2010 και το 2011 σημείωσε σημαντική μείωση (8,03% το 2010 και 8,57% το 2011). Αντίστοιχη περίπτωση είναι και η εικόνα στην Περιφέρεια Θεσσαλία και στο σύνολο της χώρας.

Διάγραμμα 2.2.3.1 : Εξέλιξη του κατά κεφαλήν ΑΕΠ

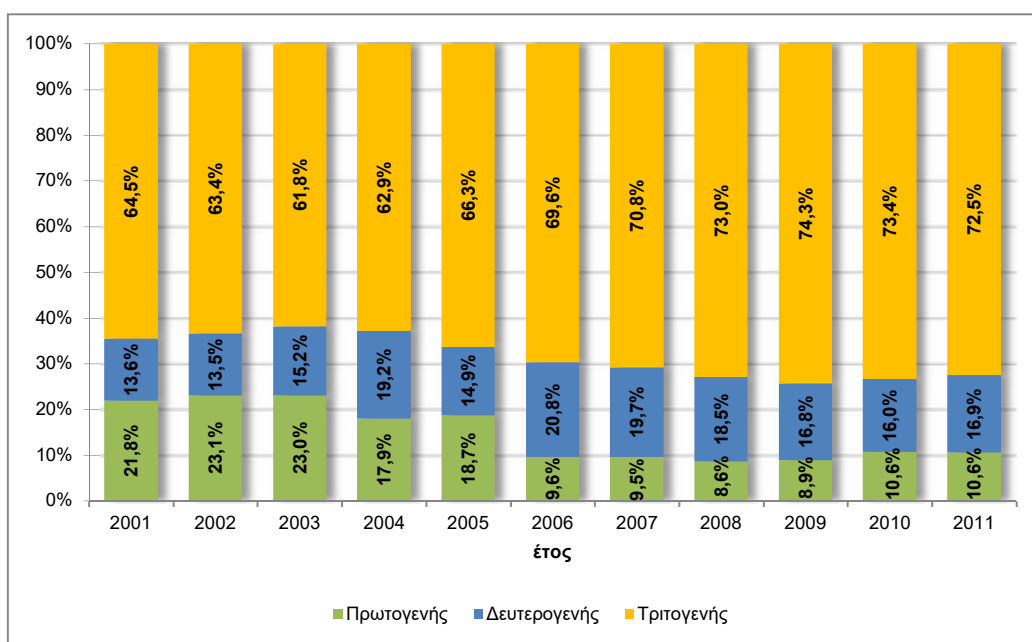
(Πηγή : ΕΛΣΤΑΤ)

Σύμφωνα με τα στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ για την Ακαθάριστη Προστιθέμενη Αξία (ΑΠΑ), στην Π.Ε. Καρδίτσας το 2011, παράγεται το 1,83% της ΑΠΑ του πρωτογενή τομέα, το 0,63% της ΑΠΑ του δευτερογενή τομέα και το 0,52% του τριτογενή τομέα της Χώρας. Σε σχέση με την Περιφέρεια

Θεσσαλίας, στην Π.Ε. Καρδίτσας το 2011 παράγεται το 14,07% της ΑΠΑ του πρωτογενή τομέα, το 11,13% της ΑΠΑ του δευτερογενή τομέα και το 12% της ΑΠΑ του τριτογενή τομέα. Κατά την περίοδο 2001-2011 παρατηρούμε σημαντική μείωση της συνεισφοράς της ΑΠΑ του πρωτογενή τομέα της Π.Ε. Καρδίτσας σε σχέση με την αντίστοιχη της Χώρας και της Περιφέρειας, αύξηση του δευτερογενή και μικρή μείωση του τριτογενή τομέα (Πίνακας 18, Παράρτημα ΙΙ).

Η οικονομία της Π.Ε. Καρδίτσας το έτος 2011 στηρίζεται κατά κύριο λόγο στον τριτογενή τομέα (72,54%) και εν συνεχεία στο δευτερογενή (16,86%) και στον πρωτογενή τομέα (10,60%). Το έτος 2001 η εικόνα ήταν διαφορετική, αφού ο τριτογενής τομέας κυριαρχούσε με μικρότερο ποσοστό (64,53%), ακολουθούσε ο πρωτογενής (21,83%) και τελευταίος ο δευτερογενής (13,64%).

Διάγραμμα 2.2.3.2 : Εξέλιξη ΑΠΑ ανά τομέα στην Π.Ε. Καρδίτσας

(Πηγή ΕΛΣΤΑΤ)

Η ΑΠΑ που παράγεται από τον πρωτογενή τομέα της Π.Ε. Καρδίτσας ανέρχεται σε 112 εκατομμύρια ευρώ το 2011 (τρέχουσες τιμές), από 197 εκατομμύρια ευρώ το 2001. Κατά την περίοδο 2001-2011 παρατηρούμε σημαντική μείωση (43,52%) της ΑΠΑ του πρωτογενή τομέα στην Π.Ε. Καρδίτσας. Την ίδια περίοδο παρατηρούμε μικρότερες μειώσεις σε επίπεδο Θεσσαλίας (18,63%) και χώρας (22,85%). Ο πρωτογενής τομέας όμως εξακολουθεί να είναι σημαντικός στην Π.Ε. Καρδίτσας, όπου το 2011 συμμετέχει στη συνολική ΑΠΑ με ποσοστό 10,60%, ενώ ο αντίστοιχος στην Περιφέρεια Θεσσαλίας με 9,06% και στη Χώρα με 3,36%.

Η ΑΠΑ που παράγεται από το δευτερογενή τομέα της Π.Ε. Καρδίτσας ανέρχεται σε 177 εκατομμύρια ευρώ το 2011 (τρέχουσες τιμές), από 123 εκατομμύρια ευρώ το 2001. Κατά την περίοδο 2001-2011 παρατηρούμε σημαντική αύξηση (43,86%) της ΑΠΑ του δευτερογενή τομέα στην Π.Ε. Καρδίτσας. Την ίδια περίοδο παρατηρούμε μικρή αύξηση σε επίπεδο Θεσσαλίας (4,48%) και μικρή μείωση σε επίπεδο Χώρας (3,73%). Τα τελευταία όμως 4 χρόνια (2008-2011) ο τομέας παρουσιάζει μείωση σε όλες τις περιοχές. Ο δευτερογενής τομέας το 2011 στην Π.Ε. Καρδίτσας, συμμετέχει στην συνολική ΑΠΑ με ποσοστό 16,86% και ο αντίστοιχος στην Περιφέρεια Θεσσαλίας με 18,22% και στη Χώρα με 15,57%.

Η ΑΠΑ που παράγεται από τον τριτογενή τομέα της Π.Ε. Καρδίτσας ανέρχεται σε 763 εκατομμύρια ευρώ το 2011 (τρέχουσες τιμές), από 584 εκατομμύρια ευρώ το 2001. Κατά την

περίοδο 2001-2011 παρατηρούμε σημαντική αύξηση (30,78%) της ΑΠΑ του τριτογενή τομέα στην Π.Ε. Καρδίτσας. Την ίδια περίοδο παρατηρούμε μεγαλύτερες αυξήσεις σε επίπεδο Θεσσαλίας (35,43%) και χώρας (50,29%). Τα τελευταία όμως 2 χρόνια (2010 και 2011) ο τομέας παρουσιάζει μείωση σε όλες τις περιοχές. Ο τριτογενής τομέας το 2011 στην Π.Ε. Καρδίτσας, συμμετέχει στην συνολική ΑΠΑ με ποσοστό 72,54% και ο αντίστοιχος στην Περιφέρεια Θεσσαλίας με 72,72% και στη Χώρα με 81,07%.

Ενδείξεις για επίπεδο και κατανομή ΑΠΑ στην περιοχή παρέμβασης

Επειδή δεν υπάρχουν στοιχεία για το επίπεδο της ΑΠΑ στην περιοχή παρέμβασης, επιχειρείται η εύρεση μιας ενδεικτικής τιμής, μέσω της προσέγγισης της σχετικής συμμετοχής των απασχολούμενων ανά τομέα στη διαμόρφωση της ΑΠΑ της Π.Ε. Καρδίτσας το έτος 2011 και επομένως της περιοχής παρέμβασης, όπως παρουσιάζεται στον παρακάτω Πίνακα.

Πίνακας 2.2.3.1. Διάρθρωση της ΑΠΑ και της Απασχόλησης σε επίπεδο Π.Ε. και περιοχής παρέμβασης

Τομέας	Π.Ε. Καρδίτσας			Περιοχή παρέμβασης *	
	Κατανομή ΑΠΑ	Απασχόληση	Ποσοστό απασχόλησης	Απασχόληση	Συμμετοχή % στην απασχόληση της Π.Ε.
Πρωτογενής	10,60%	9.512	28,80%	8.943	94,02%
Δευτερογενής	18,86%	4.596	13,92%	2.808	61,10%
Τριτογενής	72,54%	18.916	57,28%	8.588	45,40%

* εκτός Σχεδίου Πόλης Καρδίτσας (Πηγή ΕΛΣΤΑΤ, Απογραφή 2011)

Με την υπόθεση ότι η παραγωγικότητα των απασχολούμενων στην περιοχή παρέμβασης δεν διαφέρει σημαντικά από αυτή της υπόλοιπης Π.Ε. ανά τομέα, η εκτίμηση της ΑΠΑ της περιοχής παρέμβασης γίνεται με τη μέθοδο της αναγωγής των στοιχείων της Π.Ε. σε επίπεδο περιοχής, σταθμίζοντας την τομεακή κατανομή της απασχόλησης.

Στον πρωτογενή τομέα της περιοχής παρέμβασης οι 8.943 απασχολούμενοι αποτελούν το 94,02% της αντίστοιχης απασχόλησης της Π.Ε. Επομένως, αφού το 28,80% των απασχολούμενων της Π.Ε. στον πρωτογενή τομέα παράγει το 10,60% της συνολικής ΑΠΑ, τότε μπορούμε να θεωρήσουμε ότι το 94,02% απ' αυτούς δημιουργεί το $94,02 \times 10,60 = 9,97\%$ της συνολικής ΑΠΑ της Π.Ε. Έτσι, με βάση τα στοιχεία του 2011 μπορούμε να θεωρήσουμε ότι στην περιοχή παρέμβασης η ΑΠΑ του πρωτογενή τομέα ανέρχεται σε 104,88 εκατομμύρια Ευρώ ($9,97\% \times 1.052$ εκατομμύρια Ευρώ).

Ομοίως, στο δευτερογενή τομέα το 13,92% των απασχολούμενων στην Π.Ε. Καρδίτσας, παράγει το 18,86% της συνολικής ΑΠΑ. Συνεπώς, το 61,10% που αντιστοιχεί στην περιοχή παρέμβασης μπορούμε να θεωρήσουμε ότι δημιουργεί το $61,10 \times 18,86 = 11,52\%$ της συνολικής ΑΠΑ της Π.Ε., ήτοι 121,19 εκατομμύρια Ευρώ.

Στον τριτογενή τομέα το 57,28% των απασχολούμενων στην Π.Ε. Καρδίτσας, παράγει το 72,54% της συνολικής ΑΠΑ. Έτσι, το 45,40% που αντιστοιχεί στην περιοχή μελέτης, μπορούμε να θεωρήσουμε ότι δημιουργεί το $45,40 \times 72,54 = 32,93\%$ της συνολικής ΑΠΑ της Π.Ε., δηλαδή, 346,42 εκατομμύρια Ευρώ.

Σύμφωνα με τα παραπάνω, η κατανομή τη ΑΠΑ στην περιοχή παρέμβασης (ΕΛΣΤΑΤ 2011) διαμορφώνεται ως εξής:

Τομέας	ΑΠΑ (εκ. ευρώ)	Ποσοστό
Πρωτογενής	104,88	18,32%
Δευτερογενής	121,19	21,17%
Τριτογενής	346,42	60,51%
Σύνολο περιοχής	572,49	

Είναι σαφές, ότι η οικονομία της περιοχής παρέμβασης στηρίζεται κατά κύριο λόγο στον τριτογενή τομέα, εν συνεχεία στο δευτερογενή και τέλος στον πρωτογενή τομέα. Σε σύγκριση όμως με την Π.Ε. Καρδίτσας ο πρωτογενής τομέας στην περιοχή παρέμβασης είναι ενισχυμένος (18,32% στην περιοχή έναντι 10,60% στην Π.Ε.), ο δευτερογενής λίγο μεγαλύτερος (21,17% στην περιοχή έναντι 18,86% στην Π.Ε.) και ο τριτογενής αρκετά μικρότερος (60,51% στην περιοχή έναντι 72,54% στην Π.Ε.).

Απασχόληση, ενεργός πληθυσμός, ανεργία

Στη συνέχεια ακολουθεί η ανάλυση της εξέλιξης του ενεργού πληθυσμού, της απασχόλησης και της ανεργίας στην περιοχή παρέμβασης. Εκτός από τα στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ (απογραφή Μόνιμου πληθυσμού 2001 & 2011) για την εκτίμηση των πιο πρόσφατων στοιχείων της ανεργίας χρησιμοποιήθηκαν δεδομένα εγγεγραμμένης ανεργίας από το τοπικό γραφείο Καρδίτσας του Ο.Α.Ε.Δ. Τα αναλυτικά στοιχεία παρατίθενται στους πίνακες 19 έως 26 του Παραρτήματος ΙΙ.

Απασχόληση (συνολική και κατά τομέα - κλάδο) 2001 – 2011.

Το συνολικό **ποσοστό απασχόλησης** στην περιοχή παρέμβασης, σύμφωνα με τα διαθέσιμα στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ (απογραφή Μόνιμου πληθυσμού - 2011), ανέρχεται σε **78,74%** (20.339 απασχολούμενοι επί των 25.831 ατόμων συνολικά ενεργού πληθυσμού) μειωμένο κατά **8,05** μονάδες σε σχέση με το αντίστοιχο ποσοστό (86,79%) το 2001 (29.533 απασχολούμενοι επί των 34.027 ατόμων συνολικά ενεργού πληθυσμού).

Το ποσοστό της συνολικής απασχόλησης στην περιοχή παρέμβασης για το 2011 δεν διαφοροποιείται σημαντικά από το αντίστοιχο της Π.Ε. Καρδίτσας (79,73%) αλλά είναι σαφώς δυσμενέστερο συγκρινόμενο με τη Περιφέρεια Θεσσαλίας (81,29%) και το σύνολο της Χώρας (81,27%).

Σύμφωνα με τα στοιχεία απογραφής του μόνιμου πληθυσμού στην περιοχή παρέμβασης ανά τομέα και κλάδο για το έτος 2011, 8.943 άτομα επί των 20.339 συνολικά απασχολούμενων απασχολούνται στον πρωτογενή τομέα (43,97%), 2.808 άτομα στον δευτερογενή τομέα (13,81%) και 8.588 άτομα στον τριτογενή τομέα (42,22%) (Πίνακες 19 έως 21, Παράρτημα ΙΙ).

Στον πρωτογενή τομέα το ποσοστό απασχόλησης της περιοχής (**43,97%**) είναι κατά πολύ μεγαλύτερο από αυτό της Χώρας (9,99%) και της Περιφέρειας Θεσσαλίας (18,21%). Η Περιφερειακή Ενότητα Καρδίτσας το 2011 με ποσοστό απασχόλησης στον πρωτογενή τομέα 28,8%, κατατάσσεται 5^η σε επίπεδο χώρας ενώ το υψηλότερο ποσοστό απασχόλησης πανελλαδικά σε επίπεδο Π.Ε. είναι 38,98% αναδεικνύοντας τον έντονο αγροτικό της χαρακτήρα και την έντονη εξάρτησή της από την πρωτογενή παραγωγή.

Σε επίπεδο Δήμων, τα μεγαλύτερα ποσοστά απασχόλησης στον πρωτογενή τομέα εμφανίζουν οι πεδινοί Δήμοι Παλαμά (56,01%) και Σοφάδων (52,66%), ακολουθεί ο Δήμος Μουζακίου με 37,45% ο Δήμος Αργιθέας με 36%, ο Δήμος Καρδίτσας με 32,15% και ο Δήμος Λίμνης Πλαστήρα με 23%.

Στον δευτερογενή τομέα το ποσοστό απασχόλησης της περιοχής παρέμβασης (13,81%) είναι μικρότερο από το αντίστοιχο της Χώρας (17,34%) και της Περιφέρειας Θεσσαλίας (17,51%), με τα μεγαλύτερα ποσοστά απασχόλησης να καταγράφονται στους Δήμους Αργιθέας (21,5%) Καρδίτσας 19,54% και Λίμνης Πλαστήρα (18,31%). Οι κυριότεροι κλάδοι του δευτερογενή τομέα ως προς τα ποσοστά απασχόλησης είναι αυτοί των κατασκευών (7,14%) και της μεταποίησης (5,65%)

Στον τριτογενή τομέα το ποσοστό απασχόλησης της περιοχής (42,22%) υπολείπεται κατά πολύ του ποσοστού της Χώρας (72,67%) και της Περιφέρειας Θεσσαλίας (64,28%) με το μεγαλύτερο ποσοστό απασχόλησης να καταγράφεται στον ορεινό Δήμο Λίμνης Πλαστήρα (58,68%) ο οποίος συγκεντρώνει και τον μεγαλύτερο αριθμό τουριστικών επιχειρήσεων και ακολουθούν οι Δήμοι Καρδίτσας με 48,31% και Μουζακίου με 46,9%.

Οι κυριότεροι κλάδοι του τριτογενή τομέα ως προς τα ποσοστά απασχόλησης (Πίνακας 21, Παράρτημα Ι) είναι αυτοί του χονδρικού / λιανικού εμπορίου & επισκευής οχημάτων (12,68%) της παροχής υπηρεσιών καταλύματος και εστίασης (6,05%), της δημόσιας διοίκησης (5,94%) και της εκπαίδευσης (4,14%).

Συμπερασματικά, οι πεδινοί Δήμοι της περιοχής παρέμβασης εμφανίζουν τα υψηλότερα ποσοστά απασχόλησης στον πρωτογενή τομέα και τα χαμηλότερα στον τριτογενή ενώ αντίθετα οι ορεινοί Δήμοι εμφανίζουν τα υψηλότερα ποσοστά απασχόλησης στον τριτογενή τομέα και ειδικότερα στον κλάδο της Παροχής υπηρεσιών καταλύματος & εστίασης.

Πίνακας 2.2.3.2: Απασχόληση κατά τομέα στην περιοχή παρέμβασης

Γεωγραφική Περιοχή	2001				2011			
	Σύνολο	Πρωτογενής	Δευτερογενής	Τριτογενής	Σύνολο	Πρωτογενής	Δευτερογενής	Τριτογενής
Δήμος Καρδίτσας *	7.804	3.850 49,33%	1.448 18,55%	2.506 32,11%	5.204	1.673 32,15%	1.017 19,54%	2.514 48,31%
Δήμος Αργιθέας	689	436 63,28%	88 12,77%	165 23,95%	572	206 36,01%	123 21,50%	243 42,48%
Δήμος Λίμνης Πλαστήρα	1.046	381 36,42%	215 20,55%	450 43,02%	956	220 23,01%	175 18,31%	561 58,68%
Δήμος Μουζακίου	4.962	2.544 51,27%	703 14,17%	1.715 34,56%	3.322	1.244 37,45%	520 15,65%	1.558 46,90%
Δήμος Παλαμά	7.329	5.063 69,08%	530 7,23%	1.736 23,69%	5.492	3.076 56,01%	499 9,09%	1.917 34,91%
Δήμος Σοφάδων	7.703	5.176 67,19%	559 7,26%	1.968 25,55%	4.793	2.524 52,66%	474 9,89%	1.795 37,45%
Συν. Περιοχής Παρέμβασης *	29.533	17.468 59,15%	3.536 11,97%	8.529 28,88%	20.339	8.943 43,97%	2.808 13,81%	8.588 42,22%
Π.Ε. Καρδίτσας	41.357	17.862 43,19%	5.644 13,65%	17.851 43,16%	33.024	9.512 28,80%	4.596 13,92%	18.916 57,28%
Περιφέρεια Θεσσαλίας	266.453	76.798 28,82%	53.396 20,04%	136.259 51,14%	230.405	41.954 18,21%	40.351 17,51%	148.100 64,28%
Σύνολο Χώρας	4.102.089	624.727 15,23%	942.035 22,96%	2.535.327 61,81%	3.727.633	372.209 9,99%	646.489 17,34%	2.708.935 72,67%

* εκτός Σχεδίου Πόλεως Δ.Κ Καρδίτσας (Πηγή ΕΛΣΤΑΤ, Απογραφή 2001 & 2011)

Μεταβολή της απασχόλησης

Ο συνολικός αριθμός των απασχολούμενων ατόμων της περιοχής παρέμβασης, μεταξύ των ετών 2001 – 2011, σημείωσε μια δραματική μείωση κατά -31,13% (20.339 απασχολούμενοι το 2011 έναντι 29.533 το 2001) ενώ το ποσοστό της συνολικής απασχόλησης μειώθηκε κατά **8,05 μονάδες** από 86,79% το 2001, σε 78,74% το 2011.

Ως προς τον αριθμό των απασχολούμενων ανά τομέα η μεγαλύτερη μείωση (-48,8%) εμφανίζεται στον πρωτογενή (από 17.468 άτομα το 2001 σε 8.943 άτομα το 2011) και ακολουθεί ο δευτερογενής (-20,59%) με τους απασχολούμενους να μειώνονται από 3.536 το 2001 σε 2.808 το 2011. Αντίθετα ο αριθμός των απασχολούμενων στον τριτογενή τομέα εμφανίζει μια μικρή αύξηση κατά 0,69% (από 8.529 το 2001 σε 8.588 το 2011).

Στον πρωτογενή τομέα και σε επίπεδο Δήμων η απώλεια θέσεων απασχόλησης και η εγκατάλειψη της αγροτικής παραγωγής είναι πιο έντονη στους Δήμους Καρδίτσας (-56,55%), Σοφάδων (-51,24%), Αργιθέας (-52,75%) και Μουζακίου (-51,1%).

Στον δευτερογενή τομέα τη σημαντικότερη μείωση του αριθμού των απασχολούμενων παρουσιάζουν οι Δήμοι Καρδίτσας (-29,77%), Μουζακίου (-26,03%) και Λίμνης Πλαστήρα (-18,6%) ενώ ο Δήμος Αργιθέας είναι ο μοναδικός που εμφανίζει αύξηση κατά 39,77% η οποία αφορά κυρίως τους κλάδους μεταποίησης και κατασκευών.

Στον τριτογενή τομέα και σε επίπεδο Δήμων της περιοχής παρέμβασης η σημαντικότερη μείωση του αριθμού των απασχολούμενων παρατηρείται στους Δήμους Μουζακίου (-9,15%) και Σοφάδων (-8,79%) ενώ αντίθετα οι Δήμοι Αργιθέας, Λίμνης Πλαστήρα και Παλαμά σημειώνουν αύξηση κατά 47,27%, 24,67% και 10,43% αντίστοιχα.

Ως προς το ποσοστό συμμετοχής του κάθε τομέα στην συνολική απασχόληση μεταξύ των ετών 2001 – 2011 παρατηρείται μια σημαντική μείωση του ποσοστού του πρωτογενή κατά 15,18 μονάδες (από 59,19% το 2001 σε 43,79% το 2011) και μετατόπιση των απασχολούμενων στον δευτερογενή και τριτογενή. Συγκεκριμένα το ποσοστό του δευτερογενή τομέα αυξήθηκε κατά 1,83 μονάδες (από 11,97% το 2001 σε 13,81% το 2011) και του τριτογενή αντίστοιχα κατά 13,37 μονάδες (από 28,88% το 2001 σε 42,22% το 2011).

Πίνακας 2.2.3.3: Μεταβολή της απασχόλησης (συνολική και κατά τομέα)

Γεωγρ. Περιοχή	Έτος	Συνολική	Πρωτογενής	Δευτερογενής	Τριτογενής
Συν. Περιοχής Παρέμβασης*	2001	86,79%	59,15%	11,97%	28,88%
	2011	78,74%	43,97%	13,81%	42,22%
	Μεταβολή	-8,05	-15,18	1,83	13,34
Π.Ε. Καρδίτσας	2001	86,83%	43,19%	13,65%	43,16%
	2011	79,73%	28,80%	13,92%	57,28%
	Μεταβολή	-7,10	-14,39	0,27	14,12
Περιφέρεια Θεσσαλίας	2001	89,27%	28,82%	20,04%	51,14%
	2011	81,29%	18,21%	17,51%	64,28%
	Μεταβολή	-7,98	-10,61	-2,53	13,14
Σύνολο Χώρας	2001	88,90%	15,23%	22,96%	61,81%
	2011	81,27%	9,99%	17,34%	72,67%
	Μεταβολή	-7,63	-5,24	-5,62	10,87

* εκτός Σχεδίου Πόλεως Δ.Κ Καρδίτσας (Πηγή ΕΛΣΤΑΤ, Απογραφή 2011)

Αρνητική επίσης, αλλά ηπιότερη είναι η μεταβολή του αριθμού των συνολικά απασχολούμενων (Πίνακας 22, Παράρτημα Ι) σε επίπεδο Περιφέρειας Θεσσαλίας (-13,53%) και σε επίπεδο Χώρας (-9,13%) και εξίσου δραματική η μείωση των απασχολούμενων στον πρωτογενή τομέα τόσο σε επίπεδο Π.Ε. Καρδίτσας (-46,75%), όσο σε επίπεδο Περιφέρειας Θεσσαλίας (-45,37%) και επίπεδο Χώρας (-40,42%)

Ως προς τη συμμετοχή του κάθε τομέα στη συνολική απασχόληση τόσο σε επίπεδο Χώρας όσο και σε επίπεδο Περιφέρειας Θεσσαλίας παρατηρείται μείωση του ποσοστού απασχόλησης στον πρωτογενή και δευτερογενή τομέα και αύξηση στον τριτογενή.

Απασχολούμενοι κατά τόπο εργασίας

Σύμφωνα με τα στοιχεία της απογραφής τους 2011 το 80,4% των απασχολούμενων της περιοχής παρέμβασης εργάζεται εντός των ορίων του Δήμου μόνιμης κατοικίας ενώ το 19,6% εκτός του Δήμου μόνιμης κατοικίας. Το μεγαλύτερο ποσοστό των εργαζομένων που απασχολούνται εκτός του τόπου μόνιμης κατοικίας, εμφανίζουν ο Δήμος Λίμνης Πλαστήρα (37,5%), ο Δήμος Μουζακίου (27,5%) και ο Δήμος Αργιθέας (26,9%).

Πίνακας 2.2.3.4: Απασχολούμενοι κατά τόπο εργασίας

Γεωγραφική Περιοχή	Σύνολο	Τόπος εργασίας			
		στο Δήμο της μόνιμης διαμονής		εκτός Δήμου της μόνιμης διαμονής	
Δήμος Καρδίτσας*	5.204	4.517	86,8%	687	13,2%
Δήμος Αργιθέας	572	418	73,1%	154	26,9%
Δήμος Λίμνης Πλαστήρα	956	597	62,5%	359	37,5%
Δήμος Μουζακίου	3.322	2.409	72,5%	913	27,5%
Δήμος Παλαμά	5.492	4.424	80,6%	1.068	19,4%
Δήμος Σοφάδων	4.793	3.995	83,4%	798	16,6%
Σύνολο Περιοχής Παρέμβασης*	20.339	16.360	80,4%	3.979	19,6%
Π.Ε Καρδίτσας	33.024	27.003	81,8%	6.021	18,2%
Περιφέρεια Θεσσαλίας	230.405	192.189	83,4%	38.216	16,6%

* πλην Σχεδίου Πόλεως Δ.Κ Καρδίτσας (Πηγή ΕΛΣΤΑΤ, Απογραφή 2011)

Απασχόληση κατά ηλικία

Όσον αφορά την ηλικιακή διάρθρωση του απασχολούμενου πληθυσμού της περιοχής παρέμβασης τα χαμηλότερα ποσοστά απασχόλησης εντοπίζονται στις ηλικιακές ομάδες 15-24 ετών (40,54%), 25-34 ετών (68,75%) και 35-44 ετών (83,95%), αντίθετα στις ηλικιακές ομάδες 55-64 και άνω των 65 ετών το ποσοστό απασχόλησης ξεπερνά το 90%.

Πίνακας 2.2.3.5: Ποσοστό απασχόλησης κατά ηλικία

Γεωγραφική Περιοχή	ΣΥΝ.	15-24	25-34	35-44	45-54	55-64	65+
Σύνολο Περιοχής Παρέμβασης *	78,74%	40,54%	68,75%	83,95%	88,62%	90,83%	98,17%
Π.Ε. Καρδίτσας	79,73%	41,16%	70,51%	84,74%	89,24%	91,13%	98,82%
Περιφέρεια Θεσσαλίας	81,29%	49,14%	74,97%	86,14%	88,57%	89,73%	98,37%
Σύνολο Χώρας	81,27%	54,23%	77,19%	85,45%	86,75%	86,83%	97,66%

* πλην Σχεδίου Πόλεως Δ.Κ Καρδίτσας (Πηγή ΕΛΣΤΑΤ, Απογραφή 2011)

Τα ποσοστά απασχόλησης κατά ηλικιακή κατηγορία στην προτεινόμενη περιοχή συγκρινόμενα με τα αντίστοιχα ποσοστά της Περιφέρειας Θεσσαλίας και της Χώρας είναι χαμηλότερα για τις ηλικιακές ομάδες 15-24, 25-34 και 35-44 ενώ για τις ομάδες 45-54, 55-64 και 65+ υψηλότερα.

Απασχόληση κατά φύλο:

Όσον αφορά την απασχόληση κατά φύλο, στην περιοχή παρέμβασης από τους 20.339 απασχολούμενους οι 13.858 είναι άνδρες και οι 6.841 γυναίκες. Οι άνδρες απασχολούμενοι αποτελούν το 78,94% του οικονομικά ενεργού ανδρικού πληθυσμού ενώ το αντίστοιχο ποσοστό για τις γυναίκες είναι 78,31%.

Η αναλογία ανδρών / γυναικών (68% / 32%) επί των συνολικά απασχολούμενων το 2011 έχει μεταβληθεί αρνητικά σε σχέση με το 2001 και αποτυπώνει την δυσκολία πρόσβασης στην αγορά εργασίας του γυναικείου φύλου. Παρουσιάζει δε σημαντική διαφοροποίηση σε σχέση με την αντίστοιχη αναλογία σε επίπεδο Χώρας (59% / 41%).

Πίνακας 2.2.3.6: Απασχολούμενοι και αναλογία φύλων

Γεωγραφική Περιοχή	2001		2011	
	Άνδρες	Γυναίκες	Άνδρες	Γυναίκες
Σύνολο Χώρας	63	37	59	41
Περιφέρεια Θεσσαλίας	65	35	63	37
Π.Ε. Καρδίτσας	64	36	64	36
Σύνολο Περιοχής Παρέμβασης *	65	35	68	32
15-24	65	35	71	29
25-34	63	37	66	34
35-44	65	35	66	34
45-54	64	36	69	31
55-64	67	33	71	29
65+	79	21	79	21

* εκτός Σχεδίου Πόλεως Δ.Κ. Καρδίτσας (Πηγή : ΕΛΣΤΑΤ απογραφή 2001 & 2011)

Εξέλιξη Οικονομικά Ενεργού Πληθυσμού (2001 – 2011).

Μεταξύ των ετών 2001-2011 παρατηρείται μια δραματική ποσοστιαία μείωσή του ενεργού πληθυσμού κατά 24,09%, 8.196 άτομα σε απόλυτους αριθμούς (Πίνακας 23, Παράρτημα Ι). Ο οικονομικά ενεργός πληθυσμός της περιοχής παρέμβασης το 2011 ανέρχεται σε 25.831 άτομα και αποτελεί το 33,77% του συνολικού πληθυσμού της, εν συγκρίσει με τα 34.027 άτομα το 2001 που αποτελούσαν το 39,33% του συνολικού της πληθυσμού. Μεταξύ των δύο φύλων εντονότερη είναι η μεταβολή του γυναικείου οικονομικά ενεργού πληθυσμού με την μείωση να αγγίζει το -31% και -20,37% αντίστοιχα για τον ανδρικό πληθυσμό.

Σε επίπεδο διοικητικών ορίων εντός της περιοχής παρέμβασης η μεγαλύτερη μείωση καταγράφεται στους Δήμους Σοφάδων (-28,39%), Μουζακίου (-27,08%), Παλαμά (-23,46%) και Καρδίτσας (-23,63%), ενώ το μεγαλύτερο ποσοστό μείωσης του γυναικείου ενεργού πληθυσμού καταγράφεται στο Δήμο Σοφάδων (-39,69%) και του ανδρικού στο Δήμο Μουζακίου (-28,31%).

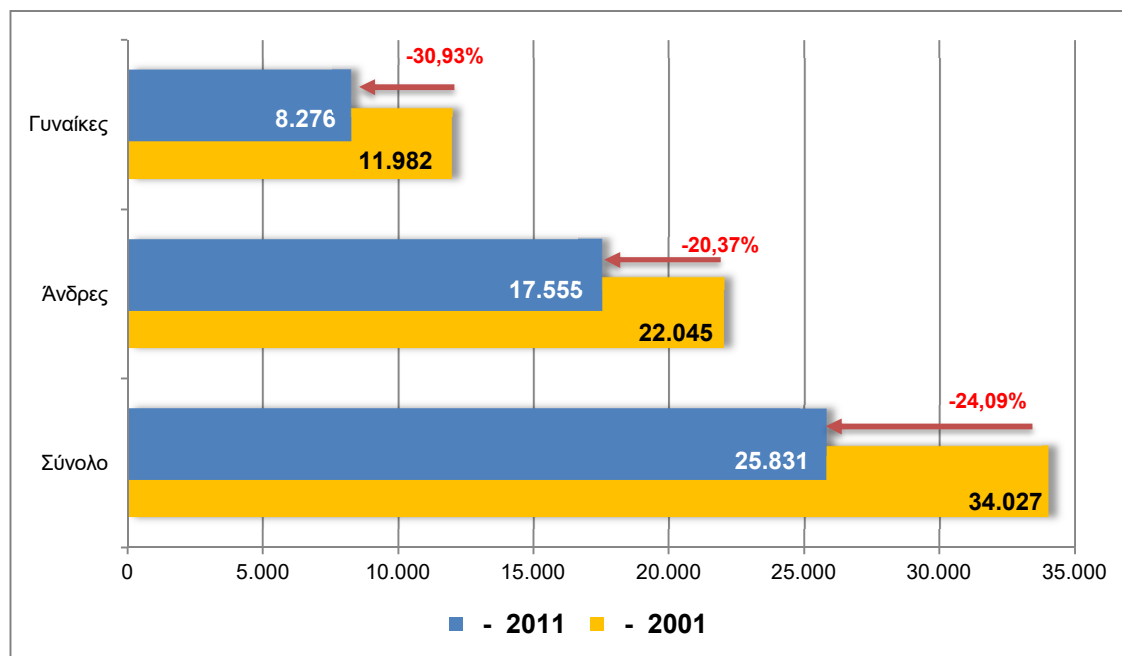
Συγκριτικά με την περιοχή παρέμβασης, η αντίστοιχη μείωση του οικονομικά ενεργού πληθυσμού για το ίδιο χρονικό διάστημα (2001-2011), σε επίπεδο Περιφέρειας Θεσσαλίας ήταν της τάξης του 5,05% ενώ σε επίπεδο χώρας καταγράφεται αύξηση κατά 0,61%.

Πίνακας 2.2.3.7: Εξέλιξη οικονομικά ενεργού πληθυσμού 2001-2011

Γεωγραφική Περιοχή	Ανδρες			Γυναίκες			Σύνολο		
	2001	2011	% 01-11	2001	2011	% 01-11	2001	2011	% 01-11
Δήμος Καρδίτσας *	5.992	4.660	-22,23%	3.103	2.286	-26,33%	9.095	6.946	-23,63%
Δήμος Αργιθέας	568	639	12,50%	233	163	-30,04%	801	802	0,12%
Δήμος Λίμνης Πλαστήρα	829	795	-4,10%	351	361	2,85%	1.180	1.156	-2,03%
Δήμος Μουζακίου	3.840	2.753	-28,31%	1.961	1.477	-24,68%	5.801	4.230	-27,08%
Δήμος Παλαμά	5.168	4.317	-16,47%	3.265	2.138	-34,52%	8.433	6.455	-23,46%
Δήμος Σοφάδων	5.648	4.391	-22,26%	3.069	1.851	-39,69%	8.717	6.242	-28,39%
Συν. Περιοχής Παρέμβασης *	22.045	17.555	-20,37%	11.982	8.276	-30,93%	34.027	25.831	-24,09%
Π.Ε. Καρδίτσας	30.419	26.384	-13,26%	17.212	15.037	-12,64%	47.631	41.421	-13,04%
Περιφέρεια Θεσσαλίας	191.434	175.078	-8,54%	107.053	108.349	1,21%	298.487	283.427	-5,05%
Σύνολο Χώρας	2.708.094	2.876.876	6,23%	1.878.542	1.737.623	-7,50%	4.586.636	4.614.499	0,61%

* εκτός Σχεδίου Πόλεως Δ.Κ Καρδίτσας (Πηγή : ΕΛΣΤΑΤ απογραφή 2001 & 2011)

Διάγραμμα 2.2.3.3 : Εξέλιξη οικονομικά ενεργού πληθυσμού 2001-2011 στην περιοχή παρέμβασης*

* εκτός Σχεδίου Πόλεως Δ.Κ. Καρδίτσας (Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ απογραφή 2001 & 2011)

Εξέλιξη Ανεργίας – Προσέγγιση επιπέδου υποαπασχόλησης.

Η **ανεργία** της περιοχής παρέμβασης το 2011 (Πίνακες 24 & 25, Παράρτημα Ι) ανήλθε στο **21,26%** έναντι του **13,21%** το 2001 παρουσιάζοντας μια ανησυχητική αύξηση κατά **8,05** μονάδες (**5.492** άνεργοι επί 25.831 οικονομικά ενεργού πληθυσμού).

Στην Π.Ε. Καρδίτσας το 2011 (Πίνακες 24 & 25, Παράρτημα Ι) η ανεργία ανέρχεται στο **20,27%** έναντι του **13,17%** το 2001 παρουσιάζοντας αύξηση κατά **7,1** μονάδες (**8.397** άνεργοι επί 41.421 οικονομικά ενεργού πληθυσμού).

Σύμφωνα με τα στοιχεία της απογραφής της ΕΛΣΤΑΤ το 2011, στην Π.Ε. Καρδίτσας και στην περιοχή παρέμβασης, καταγράφονται τα υψηλότερα ποσοστά ανεργίας της Περιφέρειας Θεσσαλίας.

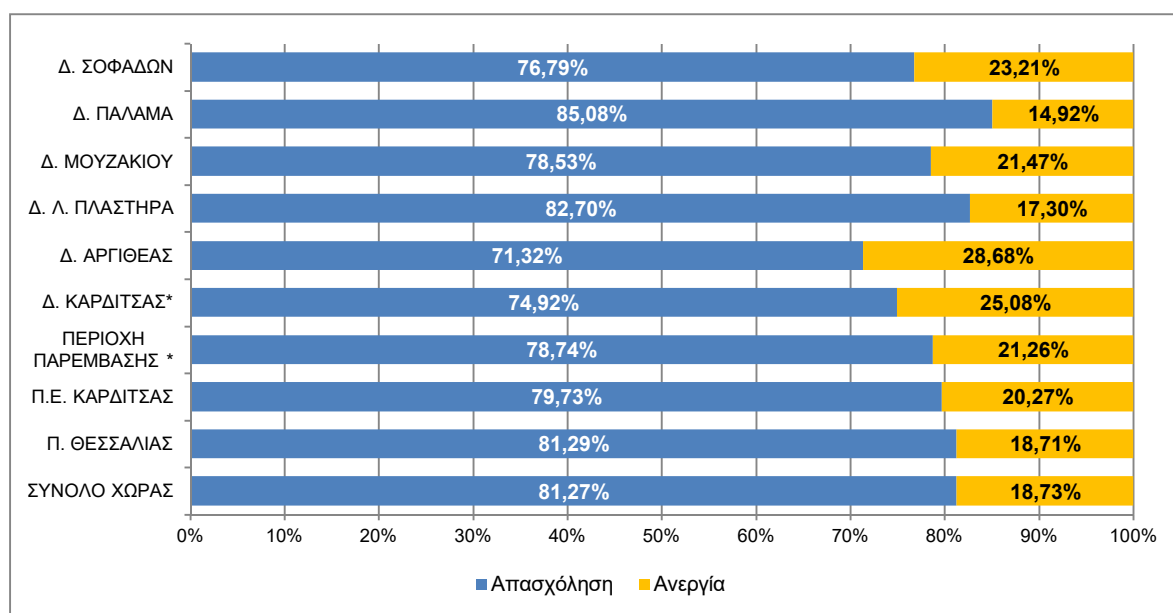
Στρατηγική Τοπικής Ανάπτυξης με Πρωτοβουλία Τοπικών Κοινοτήτων CLLD / LEADER της Περιφερειακής Ενότητας Καρδίτσας (Φάκελος Α)

Πίνακας 2.2.3.8: Ποσοστά απασχόλησης και ανεργίας 2011

Γεωγρ. Περιοχή	Οικον. Ενεργοί			Απασχολούμενοι			Ανεργοί		
	Σύνολο	Ανδρες	Γυναίκες	Σύνολο	Ανδρες	Γυναίκες	Σύνολο	Ανδρες	Γυναίκες
Σύνολο Περιοχής Παρέμβασης*	25.831	17.555	8.276	20.339	13.858	6.481	5.492	3.697	1.795
				78,74%	78,94%	78,31%	21,26%	21,06%	21,69%
Περιφέρεια Θεσσαλίας	283.427	175.078	108.349	230.405	144.376	86.029	53.022	30.702	22.320
				81,29%	82,46%	79,40%	18,71%	17,54%	20,60%
Π.Ε. Λάρισας	112.522	69.082	43.440	92.713	58.063	34.650	19.809	11.019	8.790
				82,40%	84,05%	79,77%	17,60%	15,95%	20,23%
Π.Ε. Καρδίτσας	41.421	26.384	15.037	33.024	21.134	11.890	8.397	5.250	3.147
				79,73%	80,10%	79,07%	20,27%	19,90%	20,93%
Π.Ε. Μαγνησίας	74.526	45.342	29.184	60.344	37.427	22.917	14.182	7.915	6.267
				80,97%	82,54%	78,53%	19,03%	17,46%	21,47%
Π.Ε. Σποράδων	5.836	3.671	2.165	4.942	3.142	1.800	894	529	365
				84,68%	85,59%	83,14%	15,32%	14,41%	16,86%
Π.Ε. Τρικάλων	49.122	30.599	18.523	39.382	24.610	14.772	9.740	5.989	3.751
				80,17%	80,43%	79,75%	19,83%	19,57%	20,25%

* εκτός Σχεδίου Πόλεως Δ.Κ. Καρδίτσας (Πηγή : ΕΛΣΤΑΤ απογραφή 2001 & 2011)

Διάγραμμα 2.2.3.4 : Απασχόληση & ανεργία στην περιοχή παρέμβασης (2011) *

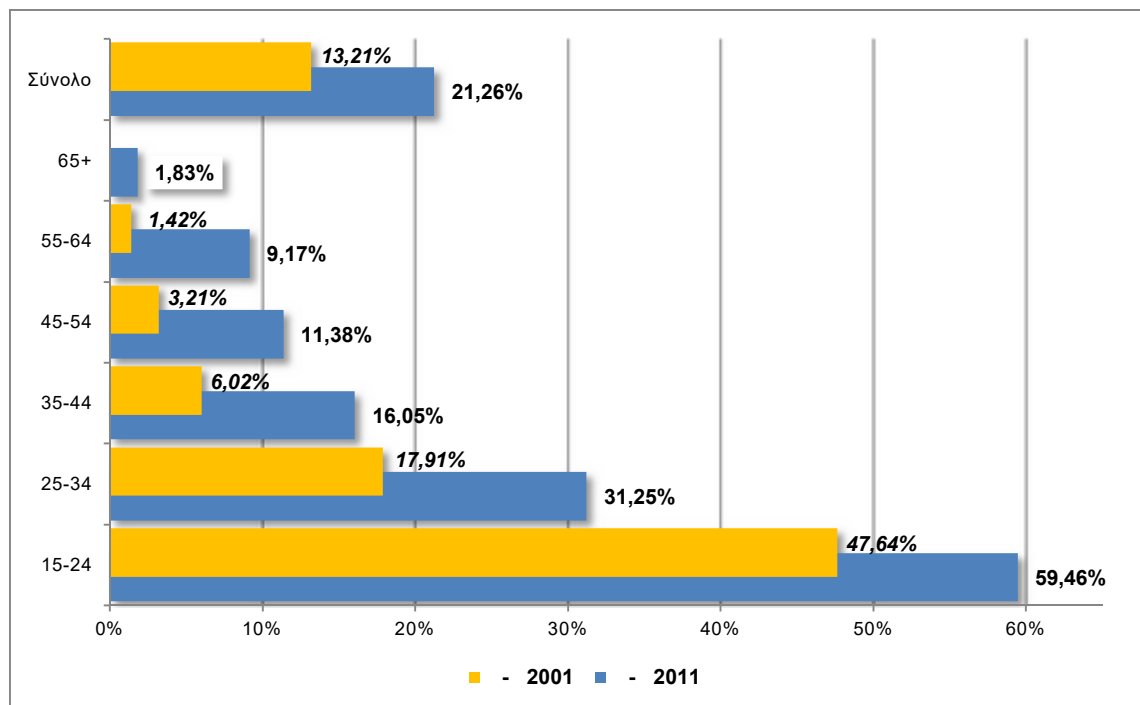
* εκτός Σχεδίου Πόλεως Δ.Κ. Καρδίτσας (Πηγή : ΕΛΣΤΑΤ απογραφή 2011)

Σε επίπεδο διοικητικών ορίων εντός της περιοχής παρέμβασης τα μεγαλύτερα ποσοστά ανεργίας σημειώνονται στους Δήμους Αργιθέας (28,68%), Καρδίτσας (25,08%), Σοφάδων (23,21%), Μουζακίου (21,47%) και Λίμνης Πλαστήρα (17,30%) ενώ το μικρότερο στο Δήμο Παλαμά (14,92%).

Η ανεργία στην περιοχή παρέμβασης πλήττει ιδιαίτερα τους νέους, με τα υψηλότερα ποσοστά για το 2011 να καταγράφονται στις ηλικιακές ομάδες των 15-24 (59,46%), 25-34 (31,25%) και 35-44 ετών (16,05%). Στις ίδιες ηλικιακές ομάδες εντοπίζεται και η μεγαλύτερη αύξηση της ανεργίας σε σύγκριση με τα αντίστοιχα ποσοστά του 2001, με σημαντικότερη αυτή της ομάδας 25-34 ετών που αυξήθηκε κατά 13,34 μονάδες (31,25% από 17,91%). Ανησυχητικό φαινόμενο αποτελεί και η αύξηση της ανεργίας στις μεγαλύτερες ηλικιακές ομάδες των 55-64 ετών (9,17%

από 1,42% το 2001) και άνω των 65ετών (1,83% από μηδενική το 2001) λόγω της δυσκολίας ένταξης στην αγορά εργασίας των ατόμων αυτών των ηλικιών.

Διάγραμμα 2.2.3.5 : Μεταβολή ποσοστού Ανεργίας ανά ομάδα ηλικιών στην Περιοχή Παρέμβασης (2001-2011)*

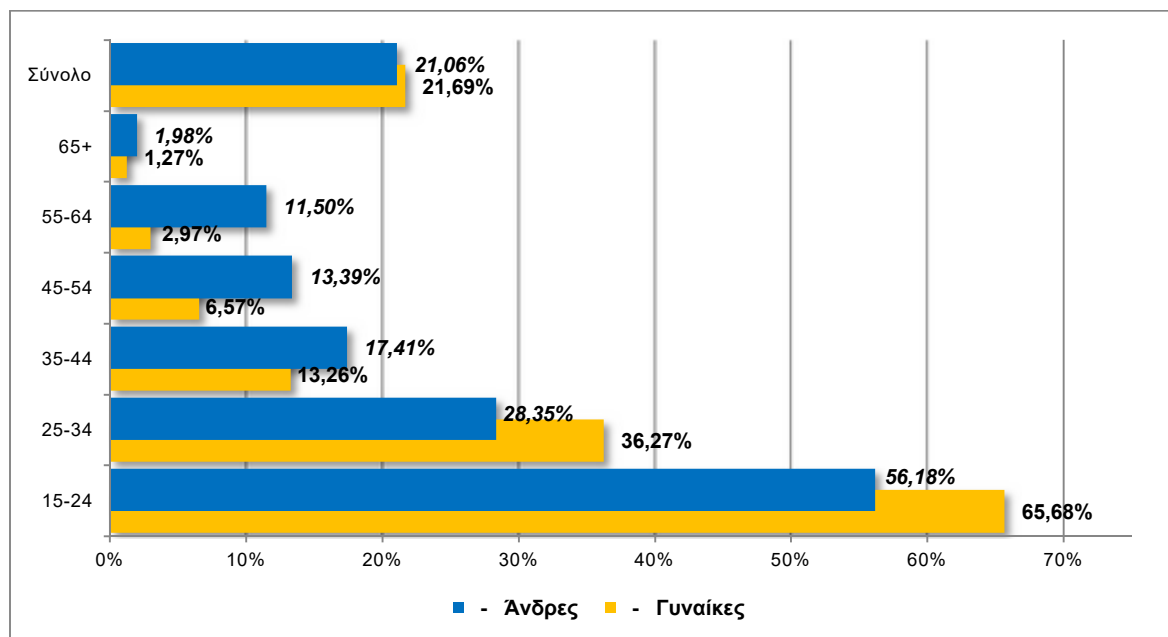
* εκτός Σχεδίου Πόλεως Δ.Κ. Καρδίτσας (Πηγή : ΕΛΣΤΑΤ απογραφή 2001 & 2011)

Αν και στο σύνολο περιοχής παρέμβασης το ποσοστό ανεργίας μεταξύ των δύο φύλων δεν παρουσιάζει ιδιαίτερη απόκλιση (21,06% ανεργία στους άνδρες και 21,69% στις γυναίκες) σημαντικές διαφοροποιήσεις εντοπίζονται τόσο σε επίπεδο Δήμων όσο και σε επίπεδο ηλικιακών ομάδων.

Σε επίπεδο διοικητικών ορίων εντός της περιοχής παρέμβασης παρατηρείται σημαντική διαφοροποίηση στους Δήμους Αργιθέας (26,29% ανεργία στους άνδρες και 38,04% στις γυναίκες), Παλαμά (13,09% ανεργία στους άνδρες και 18,62% στις γυναίκες) και Σοφάδων (24,16% ανεργία στους άνδρες και 20,96% στις γυναίκες).

Ως προς τις ηλικιακές ομάδες η μεγαλύτερη διαφοροποίηση της ανεργίας μεταξύ των δύο φύλων εντοπίζεται στην κατηγορία των 15-24 ετών στην οποία καταγράφονται τα μεγαλύτερα ποσοστά και για τα δύο φύλα (56,18% ανεργία στους άνδρες και 65,68% στις γυναίκες) και στην κατηγορία των 25-34 ετών (28,35% ανεργία στους άνδρες και 36,27% στις γυναίκες). Αντίθετα στις ηλικιακές ομάδες άνω των 35 ετών (35-44, 45-54, 55-64 και 65+) καταγράφονται υψηλότερα ποσοστά ανεργίας στον ανδρικό πληθυσμό.

Διάγραμμα 2.2.3.6 : Ποσοστό Ανεργίας ανά φύλο και ομάδα ηλικιών στην Περιοχή Παρέμβασης (2011)

* εκτός Σχεδίου Πόλεως Δ.Κ. Καρδίτσας (Πηγή : ΕΛΣΤΑΤ απογραφή 2011)

Εγγεγραμμένη ανεργία (στοιχεία ΟΑΕΔ):

Σύμφωνα με τα πιο πρόσφατα στοιχεία για την ανεργία (επίσημα στοιχεία ΟΑΕΔ Καρδίτσας, Ιούλιος 2016) οι **εγγεγραμμένοι άνεργοι** στο σύνολο της **Π.Ε. Καρδίτσας** ανήλθαν σε **10.915**, εκ των οποίων οι 7.364 στο Δήμο Καρδίτσας, 997 στο Δήμο Μουζακίου, 872 στο Δήμο Παλαμά, 1.585 στο Δήμο Σοφάδων, 65 στο Δήμο Πλαστήρα και 32 στο Δήμο Αργιθέας.

Αριθμός εγγεγραμμένων ανέργων (Πηγή: ΟΑΕΔ Καρδίτσας - Ιούλιος 2016)	
Δήμος Καρδίτσας	7.364
Δήμος Αργιθέας	32
Δήμος Λίμνης Πλαστήρα	65
Δήμος Μουζακίου	997
Δήμος Παλαμά	872
Δήμος Σοφάδων	1.585
Σύνολο Π.Ε. Καρδίτσας	10.915

Σύμφωνα με τα πλέον πρόσφατα δεδομένα της ΕΛΣΤΑΤ (Έρευνα εργατικού δυναμικού Α' Τρίμηνο 2016) η ανεργία στην Χώρα μας ανέρχεται στο **24,89%** με τους ανέργους να ξεπερνούν το **1,1 εκατ.** ενώ στην Π.Ε Καρδίτσας το ποσοστό ανεργίας αγγίζει το **26,8%**

Επίπεδο υποαπασχόλησης³:

Τα μόνα επίσημα διαθέσιμα στοιχεία προσέγγισης της υποαπασχόλησης είναι σε επίπεδο Περιφέρειας Θεσσαλίας (έρευνα εργατικού δυναμικού της ΕΛΣΤΑΤ - Α' τρίμηνο 2016 – Πίνακας 26, Παράρτημα ΙΙ) σύμφωνα με τα οποία τα μεγαλύτερα ποσοστά υποαπασχόλησης των

³ (Έρευνα εργατικού δυναμικού ΕΛΣΤΑΤ – Α' Τρίμηνο 2016) Υποαπασχολούμενοι μερικής απασχόλησης: τα άτομα ηλικίας 15 – 74 ετών τα οποία την εβδομάδα αναφοράς εργάστηκαν σε μερική απασχόληση, επιθυμούσαν να εργαστούν περισσότερες ώρες και ήταν διαθέσιμοι να εργαστούν περισσότερο αν δινόταν η ευκαιρία.

εργαζομένων εντοπίζονται στις ηλικίες 15-19 (37,99%) και 20-24 (36,10%) ετών. Η υποαπασχόληση του γυναικείου φύλου είναι υψηλότερη σε όλες της ηλικιακές ομάδες και σχεδόν διπλάσια κατά μέσο όρο από αυτή των ανδρών (10,15% έναντι 5,3%).

Πίνακας 2.2.3.9: Ποσοστό υποαπασχόλησης επί των εργαζομένων ανά φύλο και ηλικία

	Σύνολο	15-19	20-24	25-29	30-44	45-64
Ανδρες	5,30%	0,00%	32,05%	10,57%	4,03%	3,76%
Γυναίκες	10,15%	100,00%	52,36%	20,11%	11,68%	5,97%
Σύνολο	7,26%	37,99%	36,10%	13,98%	7,21%	4,65%

* Περιφέρεια Θεσσαλίας (Πηγή : ΕΛΣΤΑΤ έρευνα εργατικού δυναμικού Α' τρίμηνο 2016)

Η ανεργία πλήττει επίσης σε σημαντικό βαθμό και τις ευπαθείς κοινωνικές ομάδες (ΑμεΑ, άτομα εξαρτημένα ή με παραβατική συμπεριφορά, γυναίκες, Ρομά, μετανάστες) της περιοχής παρέμβασης. Τα άτομα αυτά απειλούνται με κοινωνικό και εργασιακό αποκλεισμό και η διευκόλυνση της πρόσβασής τους στο εργασιακό και κοινωνικό περιβάλλον μπορεί να επιτευχθεί μόνο μέσα από συγκεκριμένες πολιτικές και στρατηγικές.

Τα ποσοστά ανεργίας στην Π.Ε Καρδίτσας (άρα και στην περιοχή παρέμβασης) θα ήταν ακόμη μεγαλύτερα εάν μια σειρά από ολοκληρωμένες δράσεις (στις οποίες συνέβαλε αποφασιστικά και η Αναπτυξιακή Καρδίτσας) δεν υλοποιούνταν και δεν απέδιδαν σημαντικά αποτελέσματα μερικά εκ των οποίων παρουσιάζονται στη συνέχεια:

Ε.Π. Κοινοτικής Πρωτοβουλίας LEADER+: Μέσω του τοπικού προγράμματος δημιουργήθηκαν 48 νέες θέσεις πλήρους απασχόλησης, νέες θέσεις μερικής και εποχιακής εργασίας ισοδύναμες με 13,58 ΕΜΕ, διατηρήθηκαν 25 υπάρχουσες θέσεις εργασίας, ενώ κατά την υλοποίηση των επενδυτικών σχεδίων δημιουργήθηκαν 189,53 ΕΜΕ. Επίσης, ενισχύθηκαν 31 επενδυτικά σχέδια με δικαιούχους νέους και 16 επενδυτικά σχέδια με δικαιούχους γυναίκες.

Άξονας 4 ΠΑΑ 2007-2013 – προσέγγιση LEADER: Μέσω του τοπικού προγράμματος LEADER και της υλοποίησης 71 επενδυτικών σχεδίων αναμένεται η διατήρηση 49,4 υφιστάμενων και η δημιουργία 42,4 νέων θέσεων απασχόλησης σε ΕΜΕ, ενώ δημιουργήθηκε κι ένας σημαντικός αριθμός θέσεων πρόσκαιρης απασχόλησης κατά τη διάρκεια κατασκευής των έργων του προγράμματος

Επίσης, στην Π.Ε. Καρδίτσας υλοποιήθηκαν 7 τοπικά σχέδια απασχόλησης στο πλαίσιο των έργων ΤοπΣΑ και ΤοπΕΚΟ, από όπου δημιουργήθηκαν 30 νέες θέσεις εργασίας για τους ωφελούμενους.

Συμπεράσματα – προοπτικές

Η προτεινόμενη περιοχή παρέμβασης διακρίνεται για τον κατ'εξοχήν αγροτικό χαρακτήρα της όπως τεκμηριώνεται από τα ιδιαίτερα **υψηλά ποσοστά απασχόλησης (43,97%) στον πρωτογενή τομέα (2001).**

Η συγκριτική ανάλυση της απασχόλησης κατά ηλικία οδηγεί στο συμπέρασμα ότι τα ποσοστά απασχόλησης είναι τα μεγαλύτερα στις ηλικιακές ομάδες άνω των 45 ετών, ενώ τα μεγαλύτερα ποσοστά ανεργίας καταγράφονται στην κατηγορία των νέων 15-24 και 25-34 ετών.

Στην περιοχή παρέμβασης κατά τη δεκαετία 2001-2011 παρατηρείται **σημαντική μείωση του οικονομικά ενεργού πληθυσμού και της συνολικής απασχόλησης με αντίστοιχη αύξηση κατά 8,05% της ανεργίας**, ενώ ιδιαίτερα ανησυχητική είναι και η μείωση που εμφανίζεται στην απασχόληση του πρωτογενή τομέα.

Αντίθετα, εμφανίζεται ενίσχυση της απασχόλησης του τριτογενούς τομέα με άξονα κυρίως την τουριστική ανάπτυξη των ορεινών παραλίμνιων Δήμων (περιοχή λίμνης Ν. Πλαστήρα) η οποία όμως δεν είναι ικανή να εξισορροπήσει την απώλεια θέσεων απασχόλησης του πρωτογενή τομέα.

Ιδιαίτερη έμφαση θα πρέπει να δοθεί στην προώθηση της κοινωνικής συνοχής ενισχύοντας τις ευπαθείς κοινωνικά ομάδες (Ρομά, ΑμεΑ, μετανάστες, γυναίκες) που η παρουσία τους είναι σημαντική σε όλη την περιοχή παρέμβασης. Επομένως, οι δυσκολίες κοινωνικής ένταξης και προώθησης στην απασχόληση των ατόμων αυτών είναι σκόπιμο να εξεταστούν στο πλαίσιο του παρόντος σχεδίου προγράμματος συμπληρωματικά προς τις οριζόντιες Εθνικές και Ευρωπαϊκές πολιτικές.

Η διατήρηση των θέσεων εργασίας και η αύξηση της απασχόλησης στην περιοχή παρέμβασης θα πρέπει να αποτελέσει τον κυρίαρχο στόχο του παρόντος σχεδίου προγράμματος και θα εξαρτηθεί από τις ευκαιρίες που θα δημιουργηθούν από την εφαρμογή δράσεων διαφοροποίησης προς μη γεωργικές δραστηριότητες, υποστήριξης του πρωτογενούς τομέα μέσα από παρεμβάσεις μεταποίησης των γεωργικών προϊόντων, ανάπτυξης εξωστρεφούς και καινοτόμου δευτερογενή τομέα και εμπλουτισμού του τριτογενή τομέα με νέες και ποιοτικές υπηρεσίες.

B. Ο πρωτογενής τομέας

Στην περιοχή ο πρωτογενής τομέας και ειδικότερα η γεωργία, είχε και εξακολουθεί να έχει, σημαντική θέση, τόσο ως τομέας οικονομικής δραστηριότητας, όσο και ως παράγοντας διατήρησης της κοινωνικής και οικονομικής συνοχής. Στην παρούσα φάση επιχειρείται η συνοπτική παρουσίαση της γεωργοοικονομικής φυσιογνωμίας της προτεινόμενης περιοχής παρέμβασης. Συγκεκριμένα, εξετάζεται η κατάσταση στον τομέα γεωργία - κτηνοτροφία - δάση.

Οι κυριότερες μορφές δραστηριότητας του πρωτογενή τομέα στην προτεινόμενη περιοχή είναι καταρχήν η γεωργική και δευτερευόντως η κτηνοτροφική και δασοκομική. Στο πεδινό τμήμα της περιοχής, οι αγρότες ασχολούνται κυρίως με τη γεωργία και έως πολύ πρόσφατα κυρίως με την βαμβακοκαλλιέργεια. Η δυσμενής εξέλιξη που παρουσιάζει η πορεία της βαμβακοκαλλιέργειας ωθεί όλο και μεγαλύτερο αριθμό αγροτών προς την πολυκαλλιέργεια καθώς και στην εξεύρεση εναλλακτικών πηγών εισοδήματος. Στο ορεινό τμήμα της περιοχής, οι αγρότες ασχολούνται τόσο με τη γεωργία όσο και με τη κτηνοτροφία.

Στην ανάλυση των στοιχείων του πρωτογενή τομέα, λαμβάνουμε υπόψη τα στοιχεία που αναφέρονται σε ολόκληρη την Περιφερειακή Ενότητα Καρδίτσας, αφού στο σχέδιο πόλης της Καρδίτσας που εξαιρείται από την περιοχή παρέμβασης δεν υπάρχουν αναπτυσσόμενες δραστηριότητες πρωτογενούς παραγωγής.

Κύρια χαρακτηριστικά

Στην περιοχή παρέμβασης, σύμφωνα με την απογραφή γεωργίας - κτηνοτροφίας 2009, υπάρχουν 13.590 εκμεταλλεύσεις (Πίνακας 27, Παράρτημα II) που διακρίνονται σε μικτές (γεωργο-κτηνοτροφικές), γεωργικές και κτηνοτροφικές. Οι μικτές εκμεταλλεύσεις ανέρχονται σε 4.993 (36,74%), οι γεωργικές σε 8.096 (59,57%) και οι κτηνοτροφικές σε 501 (3,69%). Σε σχέση με την Περιφέρεια Θεσσαλίας η περιοχή εμφανίζει μεγαλύτερο ποσοστό μικτών εκμεταλλεύσεων, μικρότερο ποσοστό αμιγώς γεωργικών και παρόμοιο ποσοστό αμιγώς κτηνοτροφικών. Στην

πλειοψηφία τους, όμως, οι μικτές εκμεταλλεύσεις έχουν λίγα ζώα τα οποία κυρίως προορίζονται για ίδια κατανάλωση.

Όσον αφορά στο καθεστώς κατοχής της χρησιμοποιούμενης γεωργικής έκτασης (Πίνακας 28, Παράρτημα II), οι εκμεταλλεύσεις διακρίνονται σε ιδιόκτητες, νοικιασμένες, μεσιακές και άλλου καθεστώτος κατοχής. Το 2009 σε σύνολο 826.000 στρεμμάτων γεωργικής έκτασης το 63,56% ήταν ιδιόκτητη, το 35,47% ήταν ενοικιασμένη και το υπόλοιπο 0,97% ήταν μεσιακή και άλλου καθεστώτος. Τα ίδια περίπου ποσοστά εμφανίζονται και σε επίπεδο Περιφέρειας Θεσσαλίας.

Σχετικά με την χρησιμοποιούμενη γεωργική έκταση των εκμεταλλεύσεων, κατά βασικές κατηγορίες χρήσης (Πίνακας 29, Παράρτημα II) το 91,53% των εκτάσεων χρησιμοποιήθηκε για ετήσιες καλλιέργειες, ακολουθούν τα λιβάδια και οι βοσκότοποι με 4,24%, οι δενδρώδεις καλλιέργειες με 0,61%, τα αμπέλια με 0,48% και οι λοιπές εκτάσεις. Τα παραπάνω ποσοστά αποκλίνουν σημαντικά από αυτά της Περιφέρειας Θεσσαλίας, και της Χώρας όπου το ποσοστό των ετήσιων καλλιεργειών είναι πολύ μικρότερο ενώ το ποσοστό των δενδρωδών καλλιεργειών και των βοσκοτόπων είναι κατά πολύ μεγαλύτερο.

Πίνακας 2.2.3.10 : Χρησιμοποιούμενη γεωργική έκταση κατά βασικές κατηγορίες χρήσης

Γεωγραφική Περιοχή	Ετήσιες καλλιέργειες	Δενδρώδεις καλλιέργειες	Αμπέλια και σταφιδάμπελα	Μόνιμα λιβάδια και βοσκότοποι	Λοιπές εκτάσεις
Σύνολο περιοχής Παρέμβασης	91,53%	0,61%	0,48%	4,24%	3,15%
Περιφέρεια Θεσσαλίας	75,75%	10,94%	1,07%	8,70%	3,55%
Σύνολο Χώρας	46,49%	24,76%	2,48%	21,58%	4,68%

(Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, Απογραφή γεωργίας - κτηνοτροφίας 2009)

Το 2009 στην περιοχή αρδεύτηκε το 97,31% των εκμεταλλεύσεων και το 93,25% των χρησιμοποιούμενων γεωργικών εκτάσεων (Πίνακας 30, Παράρτημα II), ποσοστά υψηλότερα από τα αντίστοιχα της Περιφέρειας Θεσσαλίας, και εξαιρετικά υψηλότερα από της Χώρας.

Το μέσο μέγεθος των εκμεταλλεύσεων το 2009 με βάση τη χρησιμοποιούμενη γεωργική έκταση στην περιοχή παρέμβασης είναι 60,63 στρ./εκμετάλλευση. Σημαντικό χαρακτηριστικό όμως των εκμεταλλεύσεων είναι ότι οι περισσότερες από αυτές αποτελούνται από μικρά τεμαχισμένα αγροτεμάχια, τα οποία βρίσκονται σε μεγάλη απόσταση μεταξύ τους.

Η προτεινόμενη περιοχή παρέμβασης αποτελείται από δύο ευδιάκριτα γεωγραφικά και με διαφορετική γεωργική ταυτότητα τμήματα. Από τη μία πλευρά το τμήμα της ορεινής περιοχής του Νομού Καρδίτσας και από την άλλη το πεδινό, που αποτελεί σχεδόν το σύνολο της γεωργικής γης της περιοχής παρέμβασης. Η γεωργική φυσιογνωμία είναι έντονα διαφοροποιημένη μεταξύ του ορεινού και του πεδινού τμήματος και κατά συνέπεια η διαφοροποίηση της γεωργικής παραγωγής είναι εμφανής με την σύγκριση των κυριότερων καλλιεργειών.

Στο ορεινό τμήμα της περιοχής η άσκηση της γεωργικής δραστηριότητας περιορίζεται σε μικρές γεωργικές εκμεταλλεύσεις προσανατολισμένες στην παραγωγή προϊόντων για ίδια κατανάλωση, τροφοδοσία της τοπικής αγοράς και παραγωγή ζωοτροφών για τις κτηνοτροφικές εκμεταλλεύσεις. Κύριες καλλιέργειες είναι η μηδική και ο αραβόσιτος ως κτηνοτροφικά φυτά, τα φασόλια και η πατάτα ως εδώδιμα κηπευτικά ενώ συναντούμε και δενδρώδεις καλλιέργειες (καρυδιά, καστανιά, αμυγδαλιά, μηλιά, κερασιά) καθώς και αμπέλια. Η αμπελοκαλλιέργεια είναι αναπτυγμένη κυρίως στην περιοχή του Δήμου λίμνης Πλαστήρα όπου παράγεται και το κρασί

«Μαύρο Μεσενικόλα» χαρακτηρισμένο ως Ονομασίας Προέλευσης Ανώτερης Ποιότητας (Ο.Π.Α.Π). Το κρασί αυτό παράγεται από σταφύλια της ποικιλίας «Μαύρο Μεσενικόλα» κατά 70% και κατά 30% από σταφύλια ποικιλίας «Carignan» ή «Syrah». Τα τελευταία χρόνια έχει αναπτυχθεί αξιοσημείωτη κινητικότητα και γόνιμος προβληματισμός για την πορεία και την ανάπτυξη του αμπελο-οινικού κλάδου της περιοχής με την έντονες προσπάθειες ανάπτυξης της αμπελοκαλλιέργειας και σε άλλα τμήματα του νομού.

Στο πεδινό τμήμα της περιοχής υπάρχουν μεγαλύτερες εκμεταλλεύσεις με σύγχρονο μηχανολογικό εξοπλισμό. Το βαμβάκι εξακολουθεί να κυριαρχεί, παρά τη σημαντική μείωση των τελευταίων ετών. Μπορούμε να αναφέρουμε ότι ενώ παλιά η καλλιέργεια βάμβακος στην περιοχή μελέτης έφτανε περίπου τα 700.000 στρ. τα τελευταία χρόνια κυμαίνεται μεταξύ 320.000 στρ. (το 2009) και 474.918 στρ. (το 2012). Ακολουθούν το σκληρό σιτάρι, ο αραβόσιτος, η μηδική της οποίας η βιολογική καλλιέργεια έχει αυξηθεί σημαντικά τα τελευταία χρόνια, τα λιβάδια – βοσκοτόπια, η βιομηχανική τομάτα, ενώ αξιοσημείωτη είναι η καλλιέργεια πεπονιών και καρπουζιών στην περιοχή της Δ.Ε. Σελλάνων. Μικρότερες εκτάσεις καταλαμβάνουν τα σιτηρά πέραν του σκληρού σίτου, άλλα κτηνοτροφικά φυτά πέραν της μηδικής και διάφορα είδη κηπευτικών και δένδρων. Αναλυτικά παρουσιάζονται τα στοιχεία στον Πίνακα 31, Παράρτημα II.

Σύμφωνα με στοιχεία του ΟΣΔΕ 2012 (Πίνακας 32, Παράρτημα II), στην περιοχή μελέτης κυριαρχεί το βαμβάκι (53,69%), ακολουθεί το σκληρό σιτάρι (14,88%), λοιπά σιτηρά (8,12%), καλλιέργειες ζωοτροφές (7,71%), αραβόσιτος (6,57%) και κηπευτικά (1,31%).

Τα τελευταία χρόνια παρατηρείται κινητικότητα στην καλλιέργεια αρωματικών και φαρμακευτικών φυτών όπως και διάσπαρτες καλλιέργειες ενεργειακών φυτών.

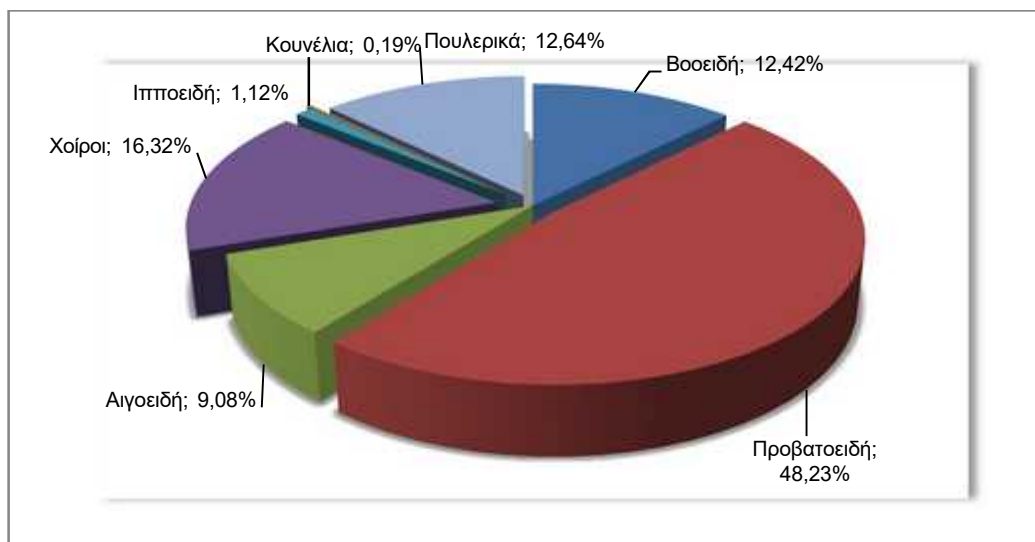
Η κτηνοτροφία στην προτεινόμενη περιοχή παρέμβασης είναι ιδιαίτερα ανεπτυγμένη τόσο στο ορεινό όσο και στο πεδινό τμήμα, με ιδιαίτερη ανάπτυξη της προβατοτροφίας, ενώ πολλά είναι τα νοικοκυριά που εκτρέφουν ζώα προκειμένου να καλύψουν τις ανάγκες της οικογένειας. Τα παραγόμενα κτηνοτροφικά προϊόντα, προϊόντα άριστης ποιότητας, διοχετεύονται στην τοπική αγορά αλλά και στην αγορά της ευρύτερης περιοχής προς μεταποίηση ή για να καταναλωθούν ως έχουν.

Όσον αφορά στην κατανομή των κτηνοτροφικών εκμεταλλεύσεων στην προτεινόμενη περιοχή παρέμβασης, τα στοιχεία της απογραφής Γεωργίας / Κτηνοτροφίας 2009 παρουσιάζονται αναλυτικά στον Πίνακα 33, Παράρτημα II. Με εξαίρεση την πτηνοτροφία, που αφορά κυρίως εκτροφές για οικιακή χρήση, από τους υπόλοιπους κλάδους ο κλάδος της προβατοτροφίας είναι αυτός που συμμετέχει με το μεγαλύτερο ποσοστό εκμεταλλεύσεων και ακολουθούν ο κλάδος της αιγοτροφίας, της χοιροτροφίας, της βοοτροφίας και τέλος της μελισσοκομίας.

Ο συνολικός αριθμός των προβάτων στην περιοχή παρέμβασης ανέρχεται στις 176.100 κεφαλές, οι αίγες στις 33.160 κεφαλές, οι χοίροι στις 25.597 κεφαλές και τα βοοειδή στις 6.908 κεφαλές.

Σχετικά με την αναγωγή σε ζωικές μονάδες (Πίνακας 34, Παράρτημα II), παρατηρούμε ότι κυριαρχούν τα προβατοειδή (48,23%) και ακολουθούν οι χοίροι (16,32%), τα πουλερικά (12,64%), τα βοοειδή (12,42%), τα αιγοειδή (9,08%) και τέλος τα ιπποειδή (1,12%) και τα κουνέλια (0,19%).

Διάγραμμα 2.2.3.7 : Κατανομή ζωικών μονάδων ανά κλάδο ζωικής παραγωγής

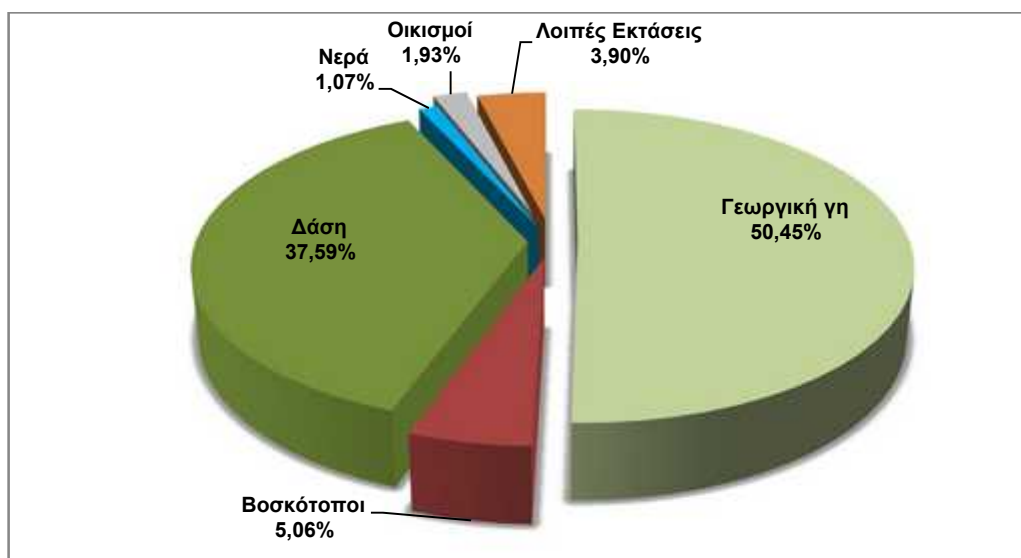
(Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ Απογραφή Γεωργίας / Κτηνοτροφίας 2009)

Σε επίπεδο Περιφέρειας Θεσσαλίας η εικόνα είναι διαφορετική. Κυριαρχούν μεν τα προβατοειδή αλλά με μικρότερο ποσοστό (39,21%) και ακολουθούν τα βοοειδή (25,15%), οι χοίροι (16,38%), τα αιγοειδή (13,52%), τα πουλερικά (4,71%) τα ιπποειδή (0,96%) και τέλος τα κουνέλια (0,06%).

Κύριες χρήσεις αγροτικής γης

Από την κατανομή των βασικών κατηγοριών χρήσεων γης (ΕΛΣΤΑΤ – απογραφή 1999/2000) στην προτεινόμενη περιοχή παρέμβασης παρατηρείται ότι η γεωργική γη (καλλιεργούμενη και αγροαπαύσεις) καταλαμβάνει το μεγαλύτερο ποσοστό 50,45% των εκτάσεων, τα δάση 37,59%, οι βοσκότοποι 5,06% και οι οικισμοί, τα νερά και οι λοιπές εκτάσεις το 6,91% της συνολικής έκτασης.

Διάγραμμα 2.2.3.8 : Ποσοστιαία κατανομή έκτασης σε βασικές κατηγορίες χρήσεων γης

(Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ 1999/2000).

Από τα στοιχεία προκύπτει ξεκάθαρα ο αγροτικός χαρακτήρας της προτεινόμενης περιοχής, με τις γεωργικές εκτάσεις να καταλαμβάνουν πάνω από το μισό των συνολικών εκτάσεων, όπως φαίνεται και στην αναλυτική παρουσίαση των χρήσεων γης της ΕΛΣΤΑΤ (Πίνακας 35, Παράρτημα ΙΙ). Διαφάνεται η ανάγκη αναδιάρθρωσης των καλλιεργειών, τουλάχιστον για ένα

σημαντικό τμήμα της καλλιεργήσιμης έκτασης. Λαμβάνοντας υπόψη ότι οι προωθούμενες καλλιέργειες και τα καλλιεργητικά συστήματα, (όπως π.χ. κηπευτικά, βιολογική και ολοκληρωμένη γεωργία - κτηνοτροφία, ενεργειακά φυτά κλπ.) παράγουν προϊόντα τα οποία απαιτούν μετέπειτα επεξεργασία, μεταποίηση ή τυποποίηση, διαφαίνεται για την περιοχή μία τάση δημιουργίας μικρών επιχειρήσεων μεταποίησης - τυποποίησης, ειδικά στην πεδινή ζώνη.

Παραγωγή αγροτικών προϊόντων

Τα γεωργικά προϊόντα που παράγονται κυρίως στην περιοχή (όπως προαναφέρθηκε), είναι βιομηχανικά φυτά, σιτηρά και κτηνοτροφικά φυτά. Σε μικρότερες ποσότητες έχουμε σπυρολαχανικά, αμπέλια και δένδρωδεις καλλιέργειες.

Στην περιοχή παρέμβασης παράγονται ποιοτικά προϊόντα, τα οποία όμως σε πολύ μικρό βαθμό είναι πιστοποιημένα. Σύμφωνα με τον Πίνακα 36 του Παραρτήματος II, το 2009 δραστηριοποιούνταν 153 εκμεταλλεύσεις με βιολογικά προϊόντα και 11.630,4 στρέμματα καλλιεργούμενης έκτασης.

Αξίζει να σημειωθεί πως στον ορεινό όγκο κυρίως, λόγω της φυσικής απομόνωσης, των παραδοσιακών καλλιεργητικών τεχνικών που εξακολουθούν να εφαρμόζονται και τέλος λόγω του ακατάλληλου φυσικού ανάγλυφου για εντατική γεωργία είναι πολύ κοντά στην εφαρμογή της βιολογικής γεωργίας. Πολλά από τα προϊόντα θα μπορούσαν εύκολα να χαρακτηρισθούν βιολογικά, όπως σιτάρι, κηπευτικά και σπυροφόρα δένδρα. Η μετάβαση από τον συμβατικό τρόπο καλλιέργειας στη βιολογική γεωργία ουσιαστικά θα ήταν ανώδυνη για τους παραγωγούς και εύκολο να υλοποιηθεί καθώς οι περισσότερες πρακτικές είναι οι ίδιες με αυτές που σήμερα εφαρμόζονται. Λόγω επίσης της φυσικής απομόνωσης και του ιδιαίτερου ανάγλυφου του ορεινού όγκου ιδιαίτερα της Αργιθέας, η περιοχή θα μπορούσε να χρησιμοποιηθεί ως τράπεζα γενετικού υλικού. Πολλές ποικιλίες παραδοσιακές συνεχίζουν να καλλιεργούνται ακόμα και σήμερα στην περιοχή, και με τη συνεργασία Πανεπιστημίων θα ήταν εφικτή η πραγματοποίηση της παραπάνω δράσης.

Σημαντική, επίσης, είναι τα τελευταία χρόνια και η προσπάθεια εφαρμογής συστημάτων ποιότητας στην παραγωγική διαδικασία όπως η ολοκληρωμένη διαχείριση της παραγωγής σε προϊόντα όπως η βιομηχανική τομάτα, το βαμβάκι και τα κηπευτικά. Η υιοθέτηση και εφαρμογή συστημάτων ποιότητας αποτελεί μονόδρομο για τη διασφάλιση της ποιότητας στα παραγόμενα προϊόντα σε συνδυασμό με την προστασία του περιβάλλοντος και του ανθρώπου κατά την δραστηριότητα άσκησης της γεωργίας. Η αναγνώριση και η επιβράβευση με υψηλότερη τιμή αγοράς αυτών των προϊόντων θα αποτελέσει εγγύηση για τη συνέχιση και εξάπλωση της εφαρμογής των συστημάτων ποιότητας.

Στην προτεινόμενη περιοχή παρέμβασης παράγεται και το πιστοποιημένο κατά Ο.Π.Α.Π. (Ονομασία Προέλευσης Ανώτερης Ποιότητας) κρασί «Μαύρο Μεσενικόλα», ενώ σημαντικό γεγονός για την αναβάθμιση της τοπικής παραγωγής οίνου είναι η αναγνώριση του «Τοπικού Οίνου Καρδίτσας» (ΦΕΚ 1086/11-06-2008 Αριθ. Απόφασης 300448). Δίνεται πλέον έτσι το δικαίωμα χρήσης της ένδειξης για την περιγραφή λευκών, ερυθρών, και ερυθρωπών ξηρών, ημίξηρων και ημίγλυκων επιτραπέζιων οίνων από σταφύλια αμπελώνων που βρίσκονται στην Π.Ε. Καρδίτσας και σε υψόμετρο από 100m και άνω και πληρούν τις προϋποθέσεις παραγωγής, καλλιεργούμενων ποικιλιών, μεταποίησης και αλκοολικού τίτλου.

Τα κτηνοτροφικά προϊόντα που παράγονται στην προτεινόμενη περιοχή παρέμβασης είναι κυρίως κρέας, γάλα, τυρί, αυγά και μέλι. Στους Πίνακες 37, 38, 39 και 40 του Παραρτήματος II παρουσιάζονται αναλυτικά τα κτηνοτροφικά προϊόντα που παράγονται στην περιοχή

παρέμβασης καθώς και οι παραγόμενες ποσότητες αυτών, με βάση στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ για το 2012.

Τα ζώα βιολογικής εκτροφής στην προτεινόμενη περιοχή παρέμβασης το 2009 (Πίνακας 36 Παράρτημα ΙΙ) προέρχονται από 5 εκμεταλλεύσεις και αφορούν 1.292 κεφαλές προβάτων.

Πίνακας 2.2.3.11 : Παραγόμενα κτηνοτροφικά προϊόντα στην περιοχή παρέμβασης

Προϊόν / Ποσότητα	Αυγά 10.305 χιλ. τεμ.	Τυρί μαλακό 699 τον.	Μυζήθρα 24 τον.	Μέλι 466 τον.	Κερί 17 τον.
Προϊόν / Ποσότητα	Πρόβειο γάλα 14.141 τον.	Αίγιο γάλα 2.746 τον.	Αγελαδινό γάλα 8.573 τον.	Βόειο κρέας 1.309 τον.	Χοιρινό κρέας 1.440 τον
Προϊόν / Ποσότητα	Κρέας Πρόβειο 2.005 τον.	Αίγιο κρέας 414 τον.	Κρέας πουλερικών - κουνελιών 651 τον		

(Πηγή ΕΛΣΤΑΤ, Ετήσια Δελτία Γεωργικής Απογραφής 2012)

Στην προτεινόμενη περιοχή παρέμβασης παράγονται τα παρακάτω πιστοποιημένα προϊόντα Προστατευόμενης Ονομασίας Προέλευσης (Π.Ο.Π.) και Προστατευόμενης Γεωγραφικής Ένδειξης (Π.Γ.Ε.) :

ΠΟΠ Τυρί Γραβιέρα Αγράφων	ΠΟΠ Τυρί Τελεμές
ΠΟΠ Τυρί Φέτα	ΠΟΠ Τυρί Κασέρι
ΠΟΠ Τυρί Μανούρι	ΠΓΕ Οίνοι Καρδίτσα
ΠΟΠ Τυρί Ανθότυρος	ΠΟΠ Οίνος Μεσενικόλα
ΠΟΠ Τυρί Κεφαλοτύρι	ΠΓΕ Τσίπουρο Μουζακίου
ΠΟΠ Τυρί Μυζήθρα	
Εκλεκτά προϊόντα: Παραδοσιακό λουκάνικο χοιρινό με πράσα	

Βαθμός μεταποίησης αγροτικών προϊόντων

Τα παραγόμενα προϊόντα από τα βιομηχανικά φυτά (βαμβάκι, βιομηχανική τομάτα κλπ), οδηγούνται στις μεταποιητικές βιομηχανίες για περαιτέρω επεξεργασία. Ο κλάδος της μεταποίησης της περιοχής περιορίζεται κυρίως στον τομέα του βάμβακος. Σημαντική είναι και η παραγωγή οίνου και τσίπουρου. Στην περιοχή λειτουργούν και κάποιες άλλες μονάδες όπως, σύγχρονη μονάδα μεταποίησης τομάτας και φρούτων, μεταποιητικές μονάδες αρωματικών και φαρμακευτικών φυτών, μονάδα μεταποίησης υπερτροφών, μονάδες παραγωγής μαρμελάδων και γλυκών του κουταλιού, μονάδα παραγωγής γλυκοζιτών στεβιόλης και μονάδα παραγωγής pellets μηδικής.

Τα τοπικά παραγόμενα κτηνοτροφικά προϊόντα κυρίως προωθούνται σε μεταποιητικές μονάδες εντός και εκτός της περιοχής παρέμβασης. Οι μεταποιητικές μονάδες κτηνοτροφικών προϊόντων της περιοχής παρέμβασης δραστηριοποιούνται στην επεξεργασία κρέατος (μονάδες παραγωγής λουκάνικων, αλλαντοποιία, τυποποίηση κρέατος) και στη μεταποίηση γάλακτος (μονάδες παραγωγής φέτας, γιαουρτιού, γαλακτοκομικών προϊόντων). Στην ευρύτερη περιοχή υπάρχουν αρκετές μεταποιητικές μονάδες (γαλακτοβιομηχανίες, βιοτεχνίες παραγωγής μελιού, μεταποίησης κρέατος κ.λπ.) οι οποίες απορροφούν μεγάλες ποσότητες κτηνοτροφικών προϊόντων (γάλα, κρέας, μέλι κ.λπ.) που παράγονται στην περιοχή παρέμβασης.

Υπάρχουσα κατάσταση στην εμπορία των αγροτικών προϊόντων

Το βαμβάκι εμπορεύεται κυρίως μέσω μεσιτών. Τα σιτηρά και ο αραβόσιτος διοχετεύονται στην αγορά κυρίως από εμπόρους ενώ ένα ποσοστό τους καταναλώνεται από τους κτηνοτρόφους της περιοχής ως ζωοτροφή, η μηδική οδηγείται μέσω εμπόρων σε κτηνοτροφικές μονάδες της περιοχής και άλλων περιοχών της χώρας ενώ μέρος αυτής εμπορεύεται από τους παραγωγούς σε κτηνοτρόφους της περιοχής. Τα κηπευτικά που παράγονται στην προτεινόμενη περιοχή παρέμβασης απορροφούνται στο σύνολο τους από την τοπική αγορά και από τις αγορές των πλησιέστερων αστικών κέντρων.

Όσον αφορά στο γάλα, αγελαδινό και αιγοπρόβειο, αυτό συλλέγεται από τις γαλακτοβιομηχανίες. Σε μερικές περιπτώσεις τα γάλα διοχετεύεται στην τοπική αγορά του κάθε χωριού ή μεταποιείται από τους ίδιους τους παραγωγούς σε τυρί και γιαούρτι για να καλύψει ανάγκες του νοικοκυριού τους (ιδιοκατανάλωση), αλλά και για διάθεση σε φίλους και γνωστούς κατόπιν παραγγελιών. Τα ζώα είτε πωλούνται σε κρεοπώλες - έμπορους και μεταφέρονται στα σφαγεία της περιοχής, είτε σφάζονται τοπικά, για τοπική κατανάλωση.

Χαρακτηριστικά απασχολούμενων στην γεωργία και προσέγγιση επιπέδου πολύ-απασχόλησης

Σύμφωνα με την απογραφή του 2009 (Πίνακας 41, Παράρτημα II), στην προτεινόμενη περιοχή εμφανίζονται 13.590 αγροτικές εκμεταλλεύσεις, στις οποίες απασχολούνται 21.836 άτομα (1,61 απασχολούμενοι ανά εκμετάλλευση). Εμφανίζονται 124 εκμεταλλεύσεις με μόνιμους εργάτες (248 απασχολούμενοι) και 2.529 εκμεταλλεύσεις με εποχικούς εργάτες (12.735 απασχολούμενοι).

Σχετικά με τους κατόχους και τους απασχολούμενους που εργάστηκαν στις ατομικές εκμεταλλεύσεις το 83,98% απασχολήθηκε αποκλειστικά στην εκμετάλλευση του κατόχου, το 4,66% απασχολήθηκε κυρίως και το 11,36% δευτερευόντως στην εκμετάλλευση του κατόχου.

Σε σχέση με την ηλικιακή διάρθρωση των απασχολούμενων (οικογένεια και κάτοχοι), το 4,34% είναι 15-29 ετών, το 35,88% 30-49 ετών και το 59,78% άνω των 50 ετών (Πίνακας 42, Παράρτημα II).

Το 60,33% των απασχολούμενων (οικογένεια και κάτοχοι) είναι άντρες και το 39,67% γυναίκες. Από τους άντρες απασχολούμενους, το 4,69% είναι 15-29 ετών, το 33,29% 30-49 ετών και το 62,02% άνω των 50 ετών. Από τις γυναίκες που απασχολούνται στις γεωργικές εκμεταλλεύσεις, το 3,82% είναι 15-29 ετών, το 39,82% 30-49 ετών και το 56,36% άνω των 50 ετών. Τα ίδια περίπου ποσοστά εμφανίζονται και σε επίπεδο Περιφέρειας Θεσσαλίας και χώρας. Παρατηρούμε ότι ο γεωργικός πληθυσμός είναι γηρασμένος και το ποσοστό των γυναικών εξακολουθεί να υπολείπεται των ανδρών.

Σχετικά με την απασχόληση οικογένειας και κατόχων σε άλλη δραστηριότητα, κύρια και δευτερεύουσα (Πίνακας 43, Παράρτημα II), εμφανίζεται σε 3.139 εκμεταλλεύσεις και αφορά 3.496 απασχολούμενους. Από αυτούς, στο 70,91% η άλλη δραστηριότητα είναι κύρια απασχόληση και στο 29,09% δευτερεύουσα.

Δασοπονία

Η προτεινόμενη περιοχή παρέμβασης χαρακτηρίζεται γεωμορφολογικά από την αντίθεση του αμιγώς ορεινού και του τμήματος. Στην πεδινή ζώνη σχεδόν απουσιάζουν τα δασικά οικοσυστήματα ενώ στην ορεινή, η οποία χαρακτηρίζεται από το έντονο ανάγλυφο και τις απότομες κλίσεις εμφανίζονται όλες οι ζώνες βλάστησης.

Ειδικότερα, στα υψηλότερα υψόμετρα της προτεινόμενης περιοχής παρέμβασης τα δάση συντίθεται αμιγώς από έλατα και πλατάνια. Στα χαμηλότερα υψόμετρα κυριαρχούν κυρίως φυλλοβόλα είδη (δρυς, οξιά, καστανιά, λεύκα, ιτιά, καρυδιά, φράξος, σφένδαμος κ.ά.), σχηματίζοντας μεικτά οικοσυστήματα. Στα υψόμετρα κάτω από 1.000 μ. κυρίαρχο στοιχείο της βλάστησης παραμένει το πουρνάρι το οποίο, ανάλογα με τις τοπικές εδαφολογικές και μικροκλιματικές συνθήκες, αντικαθίσταται ή συμπληρώνεται από το γαύρο, την αριά και όλους τους σκληρόφυλλους θάμνους της μεσογειακής μακκίας (φυλλίκι, αγριοκουμαριά, κουμαριά, ρείκι, λαδανιά και ασφάκα).

Κατά μήκος των κυριότερων υδροφόρων ποταμών και ρεμάτων συναντάται η παραποτάμια χλωρίδα με αντιπροσωπευτικότερο είδος τον πλάτανο τον ανατολικό (*platanus orietalis*). Τα δασικά οικοσυστήματα της περιοχής παρέμβασης διακόπτονται από γεωργικές καλλιέργειες, καθώς και από διάκενα-ξέφωτα, στα οποία κυριαρχεί η φτέρη (*Pteridium aquilinum*) και δημιουργεί ξεχωριστούς οικοτόπους. Αυτό συμβαίνει κυρίως στην παραλίμνια ζώνη, όπου οι πιέσεις είναι εντονότερες από την ανάπτυξη των οικισμών.

Η κατάσταση διατήρησης των δασικών οικοσυστημάτων της περιοχής ποικίλλει, με τα περισσότερα από αυτά να φέρουν έντονα τα σημάδια της κακοδιαχείρισης λόγω της εντατικής εκμετάλλευσής τους (υλοτομίες, κλαδονομή), ενώ η υπερβόσκηση αποτελούσε τον κυριότερο λόγο υποβάθμισής τους. Ειδικότερα, τα δάση οξιάς της περιοχής βρίσκονται σε διαρκή οπισθοδρομική πορεία, απειλούμενα με πλήρη οικολογική κατάρρευση και εξαφάνιση, ενώ τα οικοσυστήματα ελάτης, παρόλο που έχουν υποφέρει κατά το παρελθόν, βρίσκονται σε μια δυναμική εξελικτική πορεία, με εμφανή την τάση ανασυγκρότησης, αλλά και επέκτασής τους.

Στην περιοχή μελέτης το 37,59% της συνολικής έκτασης (Πίνακας 44, παράρτημα II) αφορά δασικές εκτάσεις. Συγκεκριμένα η συνολική δασική έκταση ανέρχεται σε 991,6 χιλ. στρ. εκ των οποίων 460,2 χιλ. στρ. είναι δάση, 257 χιλ. στρ. μεταβατικές δασώδεις - θαμνώδεις εκτάσεις και 274,4 χιλ. στρ. συνδυασμοί θαμνώδους και / ή ποώδους βλάστησης.

Τα δάση στην περιοχή παρέμβασης ανάλογα με το ιδιοκτησιακό καθεστώς διακρίνονται στις εξής τέσσερις κατηγορίες:

Δημόσια δάση: είναι τα δάση που την υψηλή κυριότητα και την επικαρπία έχει το Δημόσιο.

Κοινοτικά δάση (Δημοτικά): είναι τα δάση που την υψηλή κυριότητα και την επικαρπία έχει ο Δήμος.

Διακατεχόμενα δάση: είναι τα δάση που ανήκουν κατά πλήρες δικαίωμα κυριότητας στο Δημόσιο, οι δε διακάτοχοι (Κοινότητα – Συνεταιρισμοί) ασκούσανε και ασκούν περιορισμένα δικαιώματα καρπώσεως, χωρίς να μπορούν να χρησιμοποιήσουν αυτά για άλλους εκτός της δασικής εκμετάλλευσης σκοπούς (δηλ. εκχερσώσεις, κατατμήσεις, κ.λπ.). Υποπερίπτωση αυτής της κατηγορίας αποτελούν τα συνδιακατεχόμενα δάση, στα οποία την υψηλή κυριότητα έχει το Δημόσιο και την επικαρπία έχουν οι ιδιώτες

Ιδιωτικά δάση: είναι τα δάση που την υψηλή κυριότητα και την επικαρπία έχουν φυσικά ή νομικά πρόσωπα.

Τα δημοτικά δάση διαχειρίζονται από τους αντίστοιχους δήμους, οι οποίοι δημοπρατούν τα προϊόντα τους ενώ τα δημόσια ενοικιάζονται και είναι διαχειριζόμενα από τους εκάστοτε ενοικιαστές. Στην περιοχή υπάρχουν επίσης σημαντικές εκτάσεις χώρων πρασίνου (με φυσική ή τεχνητή βλάστηση) χαρακτηρισμένες ως περιστασιακά δάση με κύριο σκοπό την αισθητική αναψυχή.

Σε ότι αφορά τα προϊόντα της εκμετάλλευσης των δασών της προτεινόμενης περιοχής, αυτή εστιάζεται κυρίως στην παραγωγή τεχνητής ξυλείας ελάτης καθώς και καυσόξυλων ελάτης,

δρυός και καστανιάς, ενώ απουσιάζει η παραγωγή προϊόντων για βιομηχανική αξιοποίηση (π.χ. ρητίνη). Συγκεκριμένα, από υλοτομίες που πραγματοποιούνται, στην περιοχή και ανήκουν στη περιφέρεια του Δασαρχείου Καρδίτσας, υπάρχει παραγωγή τεχνητής ξυλείας ελάτης καθώς και καυσόξυλων ελάτης, δρυός και καστανιάς. Με την πάροδο των ετών, οι ποσότητες κυμαίνονται στα ίδια επίπεδα, παρουσιάζοντας ανεπαίσθητη πτωτική τάση.

Η μεταποίηση των δασοκομικών προϊόντων στην περιοχή παρέμβασης είναι υποτυπώδης ως σχεδόν ανύπαρκτη δεδομένου, ότι οι σχετικές δραστηριότητες είναι περιορισμένες. Σχετικά με τη μεταποίηση και την εμπορία των δασοκομικών προϊόντων σημειώνεται ότι στην περιοχή του Ν. Καρδίτσας λειτουργούν σήμερα 3 πριστήρια ξυλείας, ενώ με την εμπορία δασοκομικών προϊόντων ασχολείται πληθώρα ξυλεμπόρων.

Το υπάρχον οδικό δασικό δίκτυο δεν κρίνεται ικανοποιητικό. Το συμπέρασμα αυτό οφείλεται στη μη συνεχή συντήρηση και βελτίωση αυτού, καθώς και στη ύπαρξη μερικής ανάγκης διάνοιξης νέων δασοδρόμων. Οι υφιστάμενοι δασικοί δρόμοι Β΄ και Γ΄ κατηγορίας εξυπηρετούν τις ανάγκες σύνδεσης μεταξύ των δημοτικών διαμερισμάτων, τη μεταφορά των δασικών προϊόντων, τη πρόσβαση στους βοσκότοπους, τη μεταφορά υλικών για την κατασκευή τεχνικών και αναδασωτικών εργασιών, την αντιπυρική προστασία των δασών, τις υλοτομικές εργασίες και τη συνολική διαχείριση του δάσους. Συμπερασματικά στο δασικό τομέα, παρά τις δυνατότητες και προοπτικές που υπάρχουν λόγω έκτασης και ικανοποιητικής δασοκαλλιέργειας, η έλλειψη μεταποιητικών μονάδων και η γενικότερη πληθυσμιακή εγκατάλειψη των ορεινών όγκων εμποδίζουν την ανάπτυξη δασοπονικών δραστηριοτήτων, με αποτέλεσμα η συμβολή του τομέα των δασών στον πρωτογενή τομέα να είναι ασήμαντη.

Όσον αφορά στον τομέα της μεταποίησης και εμπορίας δασικών προϊόντων, αυτός αποτελεί, κατά κανόνα, συμπληρωματική οικονομική δραστηριότητα των κατοίκων και παρουσιάζει χαμηλό βαθμό ανάπτυξης. Επιπλέον, οι απασχολούμενοι στον τομέα της δασοπονίας αποτελούν πολύ μικρό ποσοστό του συνόλου των απασχολούμενων στον αγροτικό τομέα.

Ως σημαντικότεροι κίνδυνοι θεωρούνται οι πυρκαγιές (εργαλείο για την κάλυψη αναγκών της κτηνοτροφίας), η αλλαγή στη χρήση γης (μείωση της δασοκάλυψης από φωτιά ή υπερβόσκηση), η υπερβόσκηση, η μη ελεγχόμενη θήρα, η κατασκευή δρόμων χωρίς ορθολογικό σχεδιασμό και η διάβρωση των εδαφών.

Η διαχείριση των δασών της περιοχής πρέπει να θέτει ως προτεραιότητα τη διατήρηση του βιολογικού αποθέματος, εξασφαλίζοντας ικανοποιητικές συνθήκες ενδιαιτήματος για τα δασικά είδη φυτών και ζώων. Διατηρώντας τον παραγωγικό ρόλο των δασικών συστάδων, η διαχείριση πρέπει να προνοεί για τη διατήρηση της ετερογένειας των δασικών οικοτόπων αποφεύγοντας τις αποψιλωτικές υλοτομίες. Οι αναδασώσεις πρέπει να έχουν χαρακτήρα προστατευτικό, κυρίως σε θέσεις με μεγάλη κλίση που είναι ευάλωτες στη διάβρωση και τις κατολισθήσεις.

Αλιεία και υδατοκαλλιέργεια

Στην προτεινόμενη περιοχή παρέμβασης ο κλάδος είναι σχεδόν ανύπαρκτος. Οι ερασιτέχνες κυρίως, παράκτιοι αλιείς που απαντώνται στην περιοχή καταφεύγουν στους υδροβιότοπους της ευρύτερης περιοχής όπως είναι η λίμνη Νικ. Πλαστήρα (Ταυρωπού), καθώς και η λίμνη Σμοκόβου, προκειμένου να αλιεύσουν.

Το 2012 στην περιοχή εμφανίζονται 92 αλιείς και εκτροφείς αλιευμάτων, εκ των οποίων οι 86 είναι ερασιτέχνες, με 18 χρησιμοποιούμενα σκάφη, εκ των οποίων τα 15 είναι ερασιτεχνικά. Η παραγωγή ανέρχεται σε 12 τόνους πέστροφες, 1 τόνος κυπρίνοι και 15 τόνοι λοιπά αλιεύματα. Σύμφωνα με στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ το 2014 είχαμε 5 μονάδες υδατοκαλλιέργειας με παραγωγή 19,5 τόνων.

Άλλες δραστηριότητες του πρωτογενή τομέα

Στη περιοχή μελέτης οι μόνες άλλες δραστηριότητες στον πρωτογενή τομέα είναι η ενασχόληση με τη μελισσοκομία, την ορνιθοτροφία την κονικλοτροφία, την σαλιγκαροτροφία και την παραγωγή αρωματικών / φαρμακευτικών φυτών και υπερτροφών.

Στη μελισσοκομία, το 2009, έχουμε 270 εκμεταλλεύσεις με 30.011 κυψέλες. Στην ορνιθοτροφία έχουμε 8.760 εκμεταλλεύσεις με 421.533 κεφαλές, οι οποίες όμως ανήκουν στην κατηγορία της χωρικής εκτροφής. Στην κονικλοτροφία έχουμε 510 εκμεταλλεύσεις οι οποίες ανήκουν επίσης στην κατηγορία της χωρικής εκτροφής.

Η καλλιέργεια αρωματικών / φαρμακευτικών φυτών και υπερτροφών έχει αρχίσει τα τελευταία χρόνια, όπου οι αγρότες είναι σε αναζήτηση εναλλακτικών καλλιεργειών, αλλά εμφανίζεται σε περιορισμένες, ακόμη, εκτάσεις.

Συμπεράσματα – Προοπτικές

Η άσκηση της γεωργίας στην προτεινόμενη περιοχή παρέμβασης βρίσκεται σε στάδιο έντονων ανακατατάξεων και αλλαγών. Η μεταρρύθμιση της Κοινής Αγροτικής Πολιτικής και η εφαρμογή της επηρέασαν έντονα και προβλέπεται να επηρεάσουν και τα επόμενα χρόνια τη γεωργική φυσιογνωμία της περιοχής. Καλλιέργειες όπως το βαμβάκι που αποτελούσε μονοκαλλιέργεια στην περιοχή, αντικαθίσταται από άλλες καλλιέργειες (σιτηρά, αραβόσιτος, μηδική) αλλά εξακολουθεί να είναι η κυρίαρχη καλλιέργεια της περιοχής.

Σημαντικό είναι το πρόβλημα της άρδευσης λόγω συνεχούς πτώσης του υδροφόρου ορίζοντα γεγονός που οφείλεται στην υπεράντληση των υπόγειων υδάτων και στις κλιματικές αλλαγές. Το πρόβλημα αυτό μπορεί να αντιμετωπιστεί με καλύτερη διαχείριση του αρδευτικού νερού, με την υιοθέτηση νέων συστημάτων άρδευσης και την εισαγωγή νέων καλλιεργειών μειωμένων απαιτήσεων σε νερό.

Το αγροτικό εισόδημα διαχρονικά φθίνει λόγω της έλλειψης προγραμματισμού και εναλλακτικών λύσεων στον πρωτογενή τομέα παραγωγής και οι αγροτικές εκμεταλλεύσεις, αν και προβληματικές, επιβιώνουν λόγω του επιπρόσθετου εισοδήματος, που προέρχεται από τις εισοδηματικές ενισχύσεις που δίδονται στην πλειονότητα των φυτών που καλλιεργούν. Η δημιουργία συλλογικών σχημάτων, η προώθηση νέων συστημάτων παραγωγής, η διαφοροποίηση και η πρόσθεση υπεραξίας στα παραγόμενα προϊόντα θα μπορούσαν να καταστήσουν βιώσιμη τη γεωργική δραστηριότητα στην περιοχή.

Η ηλικιακή διάρθρωση των αρχηγών των γεωργικών εκμεταλλεύσεων στον τομέα προβληματίζει, δεδομένου ότι οι γηραιότεροι αγρότες δεν είναι πρόθυμοι να εγκαταλείψουν τη γεωργική δραστηριότητα εξαιτίας του γεγονότος ότι αποτελεί την κύρια πηγή του εισοδήματός τους. Όξυνση του προβλήματος αποτελεί επίσης το γεγονός ότι οι γηραιότεροι αγρότες δεν έχουν βασικές γνώσεις οικονομικής και τεχνικής διαχείρισης της εκμετάλλευσής τους και τις απαιτούμενες ικανότητες για την εισαγωγή νέων τεχνολογιών και γενικότερα καθυστερούν να ανταποκριθούν στις συνεχώς μεταβαλλόμενες απαιτήσεις της αγοράς

Η ανάπτυξη της κτηνοτροφίας και ο εκσυγχρονισμός των κτηνοτροφικών εκμεταλλεύσεων καθώς και η σύνδεσή της με την καλλιέργεια κτηνοτροφικών φυτών θα μπορούσε να αποτελέσει προοπτική για την στήριξη του γεωργικού εισοδήματος της περιοχής. Τα τελευταία χρόνια έχουν ιδρυθεί αρκετές σύγχρονες μονάδες προβατοτροφίας στο πεδινό τμήμα της περιοχής μελέτης.

Η εστιασμένη χωρικά καλλιέργεια ενεργειακών φυτειών, και για είδη που θα παρουσιάσουν προσαρμοστικότητα στις εδαφοκλιματικές συνθήκες της περιοχής, θα μπορούσε να αποτελέσει

πηγή συμπληρωματικού εισοδήματος, ενώ θα πρέπει να μελετηθεί σοβαρά η καλλιέργεια αρωματικών και φαρμακευτικών φυτών αφού πρώτα εξεταστεί η σύνδεση της προσφοράς τους με τη ζήτηση.

Επίσης καλλιέργειες κηπευτικών όπως το πεπόνι, το καρπούζι, η πιπεριά κ.α. θα πρέπει να παραχθούν, να τυποποιηθούν και να εμπορευθούν με πιο οργανωμένη μορφή, με στόχο την αύξηση των καλλιεργούμενων εκτάσεων, την παραγωγή ποιοτικότερων προϊόντων, την αναζήτηση νέων αγορών και τη μεγιστοποίηση του κέρδους των παραγωγών μέσω της υπεραξίας.

Το γεωργικό μέλλον της περιοχής θα εξαρτηθεί από το βαθμό αναδιάρθρωσης των καλλιεργειών αλλά και από τον τρόπο παραγωγής. Η παραγωγή ποιοτικών προϊόντων βάσει αναγνωρισμένων προτύπων, η τυποποίηση και μεταποίησή τους εντός της περιοχής αποτελεί μονόδρομο. Επίσης έντονη είναι η ανάγκη για ανάληψη συλλογικών πρωτοβουλιών εκ' μέρους των παραγωγών με σκοπό τη μείωση του κόστους παραγωγής και την ενδυνάμωση της διαπραγματευτικής τους δύναμης. Αν και οι επιδοτήσεις θα αποτελέσουν και τα επόμενα χρόνια σημαντικό κομμάτι του γεωργικού εισοδήματος, η ανάγκη για παραγωγή προϊόντων, που θα μπορούν να παράγουν κέρδος χωρίς επιδοματική στήριξη γίνεται ολοένα και πιο έντονη.

Όσον αφορά στον τομέα της μεταποίησης και εμπορίας δασικών προϊόντων, αυτός αποτελεί, κατά κανόνα, συμπληρωματική οικονομική δραστηριότητα των κατοίκων και παρουσιάζει χαμηλό βαθμό ανάπτυξης. Επιπλέον, οι απασχολούμενοι στον τομέα της δασοπονίας αποτελούν πολύ μικρό ποσοστό του συνόλου των απασχολούμενων στον αγροτικό τομέα.

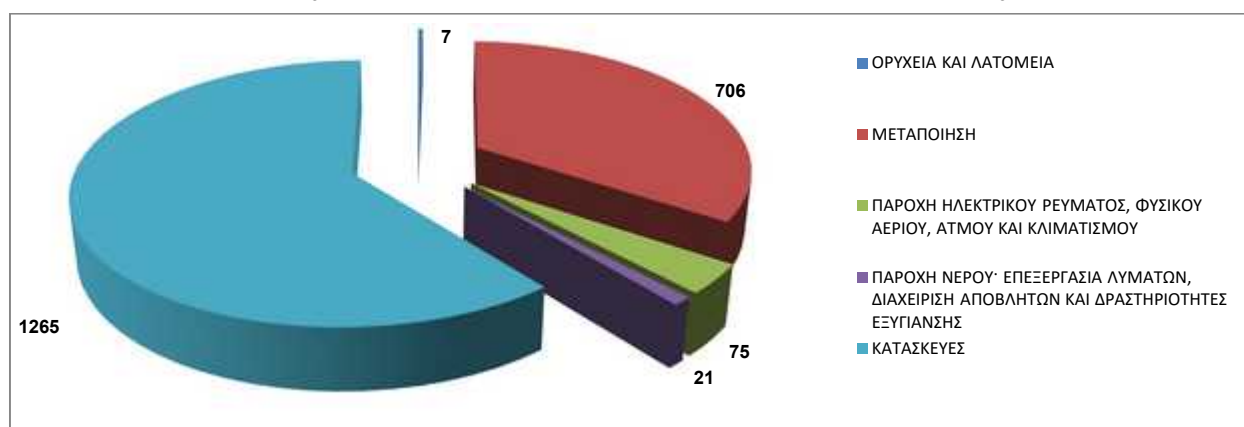
Γ. Ο δευτερογενής τομέας

Η πλειονότητα των επιχειρήσεων του δευτερογενούς τομέα στην προτεινόμενη περιοχή παρέμβασης, όπως και γενικότερα σε όλη τη Θεσσαλία, αποτελείται από μικρές ή πολύ μικρές σε μέγεθος μονάδες με παραδοσιακή δομή και προσανατολισμένες στην τοπική αγορά και κατανάλωση, με χαμηλό βαθμό εξωστρέφειας, με χαμηλό βαθμό εισαγωγής καινοτομιών, πολύ μικρές ιδιωτικές δαπάνες για έρευνα και ανάπτυξη και ελάχιστη συνεργασία με ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης και ερευνητικά κέντρα.

Διάρθρωση δευτερογενή τομέα

Τα πλέον πρόσφατα διαθέσιμα στοιχεία του μητρώου επιχειρήσεων της ΕΛΣΤΑΤ, αφορούν το έτος 2010 σε επίπεδο Δήμων και σύμφωνα με αυτά, στην Π.Ε. Καρδίτσας, δραστηριοποιούνταν 2.074 επιχειρήσεις, εκ των οποίων οι περισσότερες εντοπίζονται στο Δήμο Καρδίτσας και οι λιγότερες στο Δήμο Αργιθέας (Πίνακας 45, Παράρτημα ΙΙ).

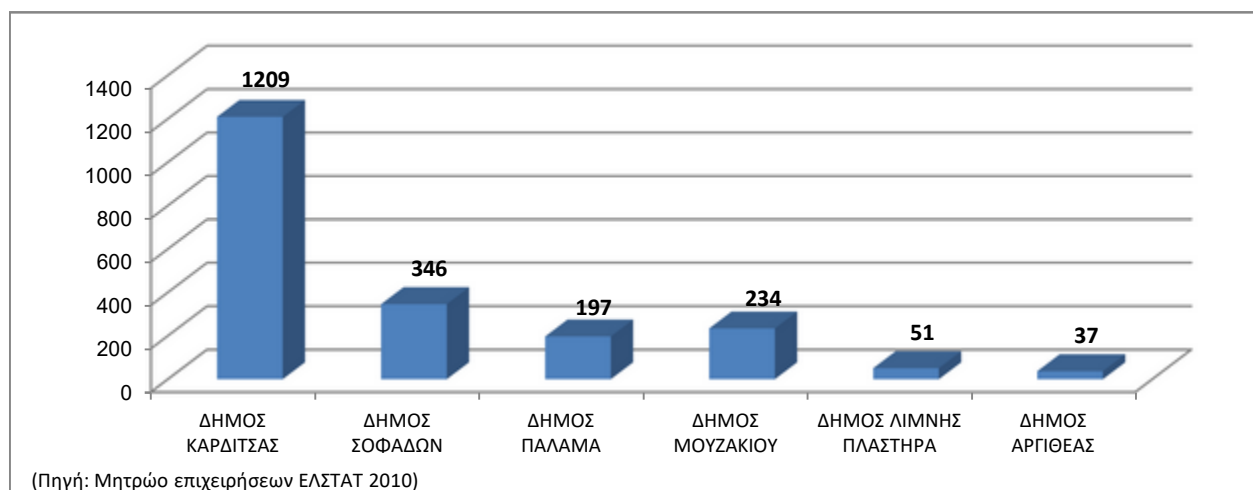
Διάγραμμα 2.2.3.9 : Αριθμός επιχειρήσεων ανά κλάδο στην Περιφερειακή Ενότητα Καρδίτσας

(Πηγή: Μητρώο επιχειρήσεων ΕΛΣΤΑΤ 2010)

Σε επίπεδο κλάδων οικονομικής δραστηριότητας (ΣΤΑΚΟΔ08), ο μεγαλύτερος αριθμός επιχειρήσεων εμφανίζεται στις “Κατασκευές” με 1.265 μονάδες (61%) και στη “Μεταποίηση” με 706 επιχειρήσεις (34%). Οι δύο αυτοί κλάδοι αντιπροσωπεύουν το 95% των επιχειρήσεων, ενώ το υπόλοιπο 5% κατανέμεται στους κλάδους “Παροχή ηλεκτρικού ρεύματος, φυσικού αερίου, ατμού και κλιματισμού” με 75 επιχειρήσεις (3,6%), “Παροχή νερού, επεξεργασία λυμάτων, διαχείριση αποβλήτων και δραστηριότητες εξυγίανσης” με 21 επιχειρήσεις (1%) και “Ορυχεία και Λατομεία” με 7 επιχειρήσεις (0,3%).

Διάγραμμα 2.2.3.10 : Αριθμός επιχειρήσεων ανά Δήμο

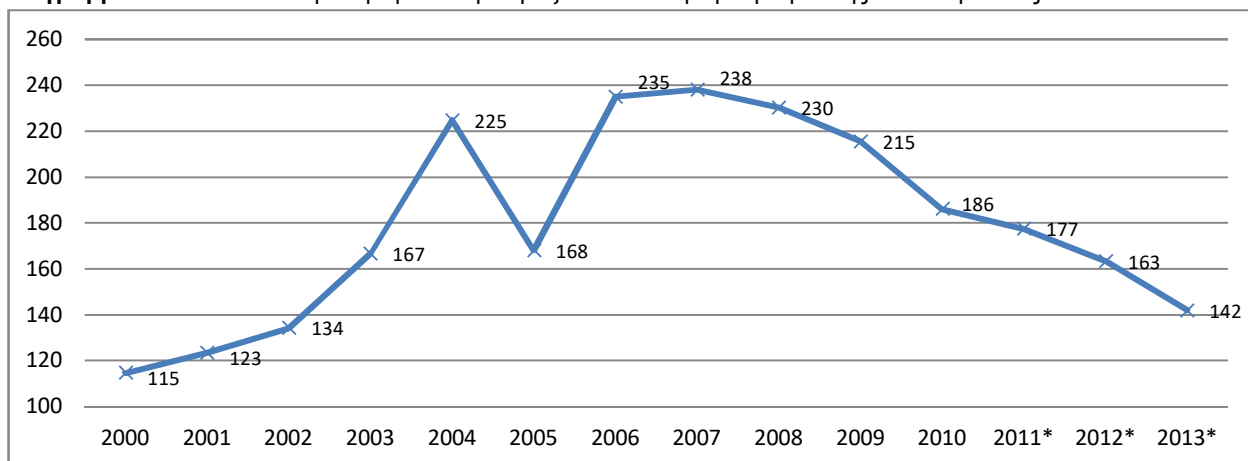
(Πηγή: Μητρώο επιχειρήσεων ΕΛΣΤΑΤ 2010)

Ανάλογη είναι και η εικόνα σε επίπεδο Δήμων, όπου οι κατασκευές αποτελούν τον κλάδο με τις περισσότερες επιχειρήσεις, με εξαίρεση την περιοχή του Δήμου Παλαμά όπου η μεταποίηση αποτελεί τον βασικό κλάδο.

Τα στοιχεία της Ακαθάριστης Προστιθέμενης Αξίας (ΑΠΑ) στην Περιφερειακή Ενότητα Καρδίτσας (τα διαθέσιμα δεδομένα της ΕΛΣΤΑΤ είναι μόνο σε επίπεδο Π.Ε.) για το έτος 2013 (Πίνακας 46, Παράρτημα ΙΙ) δείχνουν ότι υπάρχει υστέρηση της συμβολής του δευτερογενή τομέα (14,81%) στη διαμόρφωση της συνολικής ΑΠΑ, τόσο σε σχέση με την Περιφέρεια Θεσσαλίας (19,16%), όσο και σε σχέση με τη Χώρα (16,37%). Αυτό δικαιολογείται από τον αγροτικό χαρακτήρα της περιοχής, όπου η συμβολή του πρωτογενούς τομέα (12,20%) είναι αρκετά υψηλότερη από το μέσο όρο της χώρας (3,73%).

Όσον αφορά τη διαχρονική εξέλιξη της ΑΠΑ στην Περιφερειακή Ενότητα Καρδίτσας (Πίνακας 47, Παράρτημα ΙΙ), η καλύτερη επίδοση σημειώνεται το 2007 ενώ η μεγαλύτερη συμμετοχή του δευτερογενή τομέα στη διαμόρφωση της ΑΠΑ σημειώνεται το 2006 (ποσοστό 20,80%). Από το 2007 ο δευτερογενής τομέας βρίσκεται σε μόνιμη φθίνουσα πορεία και μέχρι το 2013 η μείωση αγγίζει σε ποσοστό το -40,4%.

Διάγραμμα 2.2.3.11 : Ακαθάριστη Προστιθέμενη Αξία του δευτερογενή τομέα της Π.Ε. Καρδίτσας

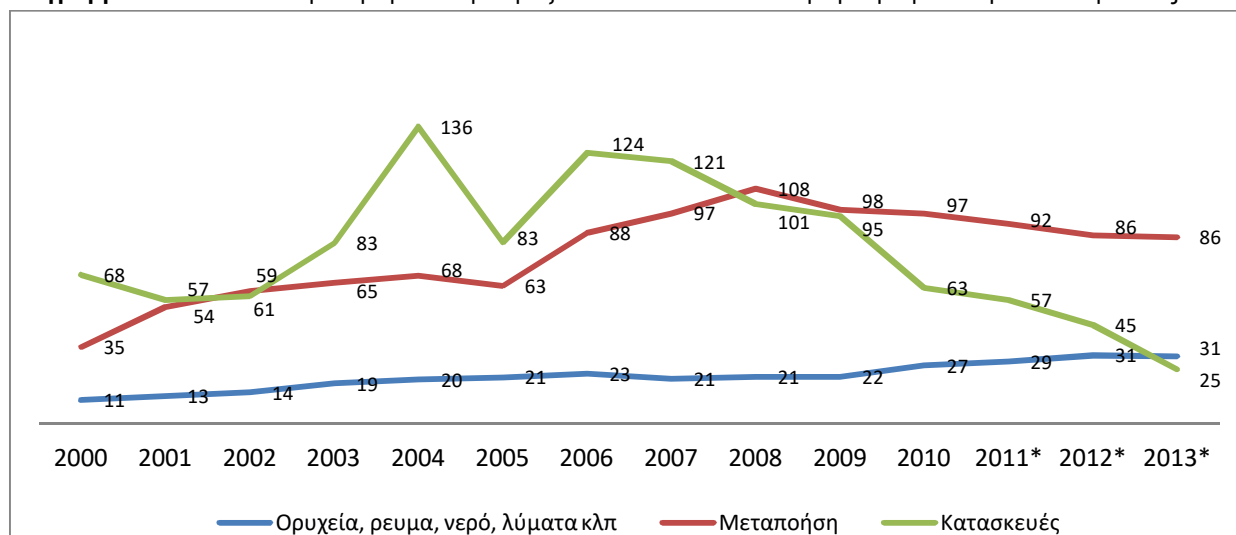
(Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ 2000-2013, σε εκατ. Ευρώ) *για τα έτη 2011-2013 τα στοιχεία είναι προσωρινά

Σε επίπεδο κλάδων (Πίνακας 48, Παράρτημα ΙΙ) οι κατασκευές ήταν ο κυρίαρχος κλάδος μέχρι το 2007 και είχε τη μεγαλύτερη συμβολή στη διαμόρφωση της Ακαθάριστης Προστιθέμενης Αξίας. Έκτοτε ακολουθεί φθίνουσα πορεία η οποία μετά το 2009 έχει τη μορφή της κατάρρευσης. Ο κλάδος των κατασκευών από το 2004 που σημείωσε τη μέγιστη τιμή μέχρι το 2013 έχει σημειώσει πτώση -81,6%.

Ο κλάδος της μεταποίησης είχε μια σταθερή ανοδική πορεία από το 2000 μέχρι το 2009 και μετά την κατάρρευση των κατασκευών αποτελεί τον κλάδο με τη μεγαλύτερη συμβολή στην διαμόρφωση της Ακαθάριστης Προστιθέμενης Αξίας του τομέα. Σημειώνοντας πτώση κατά 20,4% από την μέγιστες τιμές του 2008, τα τελευταία χρόνια δείχνει σημάδια σταθεροποίησης.

Ο μόνος ανοδικός κλάδος, είναι αυτός των Ορυχείων - λατομείων, παροχή ηλεκτρικού ρεύματος, φυσικού αερίου, ατμού, κλιματισμού και νερού, επεξεργασία λυμάτων, διαχείριση αποβλήτων και δραστηριότητες εξυγίανσης (στα στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ οι 3 κλάδοι με την μικρότερη συμβολή εμφανίζονται ενοποιημένοι) που παρά τη μικρή του συμβολή στην Ακαθάριστη Προστιθέμενη Αξία, έχει από το 2000 μέχρι και σήμερα μια συνεχή ανοδική πορεία, φαίνεται να μην έχει επηρεαστεί από την οικονομική κρίση, ενώ το 2013 ξεπέρασε σε ΑΠΑ τον κλάδο των κατασκευών.

Διάγραμμα 2.2.3.12: Ακαθάριστη Προστιθέμενη Αξία κατά κλάδο του δευτερογενή τομέα στην Π.Ε. Καρδίτσας

(Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ 2000-2013) *για τα έτη 2011-2012-2013 τα στοιχεία είναι προσωρινά

Για την ορθότερη αποτύπωση της υφιστάμενη κατάσταση του δευτερογενή τομέα στην προτεινόμενη περιοχή παρέμβασης, χρησιμοποιούνται τα πλέον πρόσφατα στοιχεία του μητρώου επιχειρήσεων του Επιμελητηρίου Καρδίτσας, με περίοδο αναφοράς τον Ιούνιο του 2016.

Με βάση τα στοιχεία των ενεργών επιχειρήσεων (Πίνακας 49, Παράρτημα ΙΙ), στο σύνολο της περιοχής παρέμβασης δραστηριοποιούνται 3.933 επιχειρήσεις εκ των οποίων οι 875 ανήκουν στο δευτερογενή τομέα (ποσοστό 22,25%).

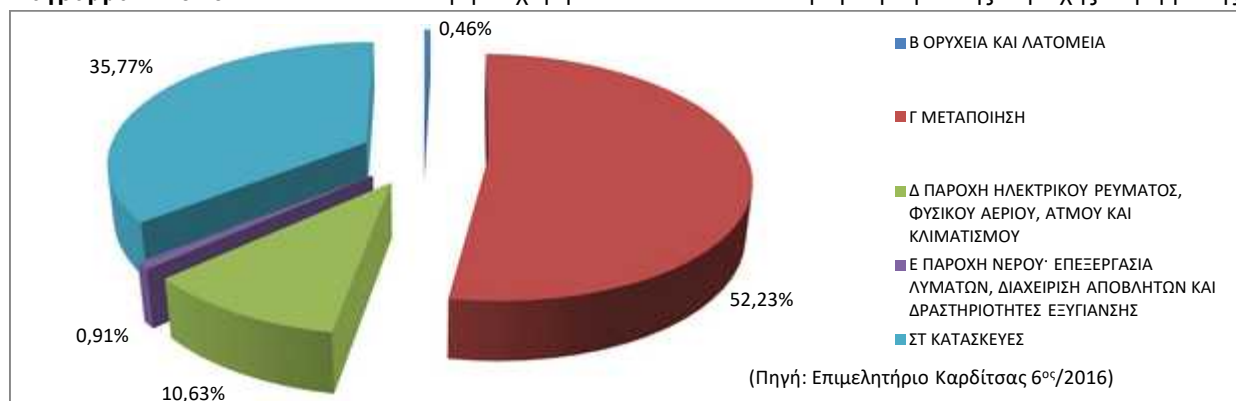
Πίνακας 2.2.3.12 : Κατανομή Επιχειρήσεων ανά Τομέα

Τομέας	Αριθμός Επιχειρήσεων	Ποσοστό συμμετοχής
Πρωτογενής	122	3,10%
Δευτερογενής	875	22,25%
Τριτογενής	2.936	74,65%
Σύνολο	3.933	100,00%

(Πηγή: Επιμελητήριο Καρδίτσας, Ιούνιος 2016)

Στις επιχειρήσεις του δευτερογενή τομέα της περιοχής παρέμβασης ο κυρίαρχος κλάδος είναι αυτός της μεταποίησης με 457 επιχειρήσεις, ακολουθεί ο κλάδος των κατασκευών με 313 επιχειρήσεις, η παροχή ηλεκτρικού ρεύματος κ.λπ. με 93 επιχειρήσεις, η παροχή νερού κ.λπ. με 8 επιχειρήσεις και τα ορυχεία - λατομεία με 4 επιχειρήσεις.

Διάγραμμα 2.2.3.13 : Ποσοστιαία κατανομή επιχειρήσεων ανά κλάδο δευτερογενή τομέα της περιοχής παρέμβασης

(Πηγή: Επιμελητήριο Καρδίτσας 6^{ος}/2016)

παρατηρείται δε, σημαντική συγκέντρωση στους παρακάτω υπο-κλάδους:

- εξειδικευμένες κατασκευαστικές δραστηριότητες με 27,20%
- τροφίμων – ποτών με 14,51%
- κατασκευή μεταλλικών προϊόντων με 12,00%
- παροχή ηλεκτρικού ρεύματος με 10,63%

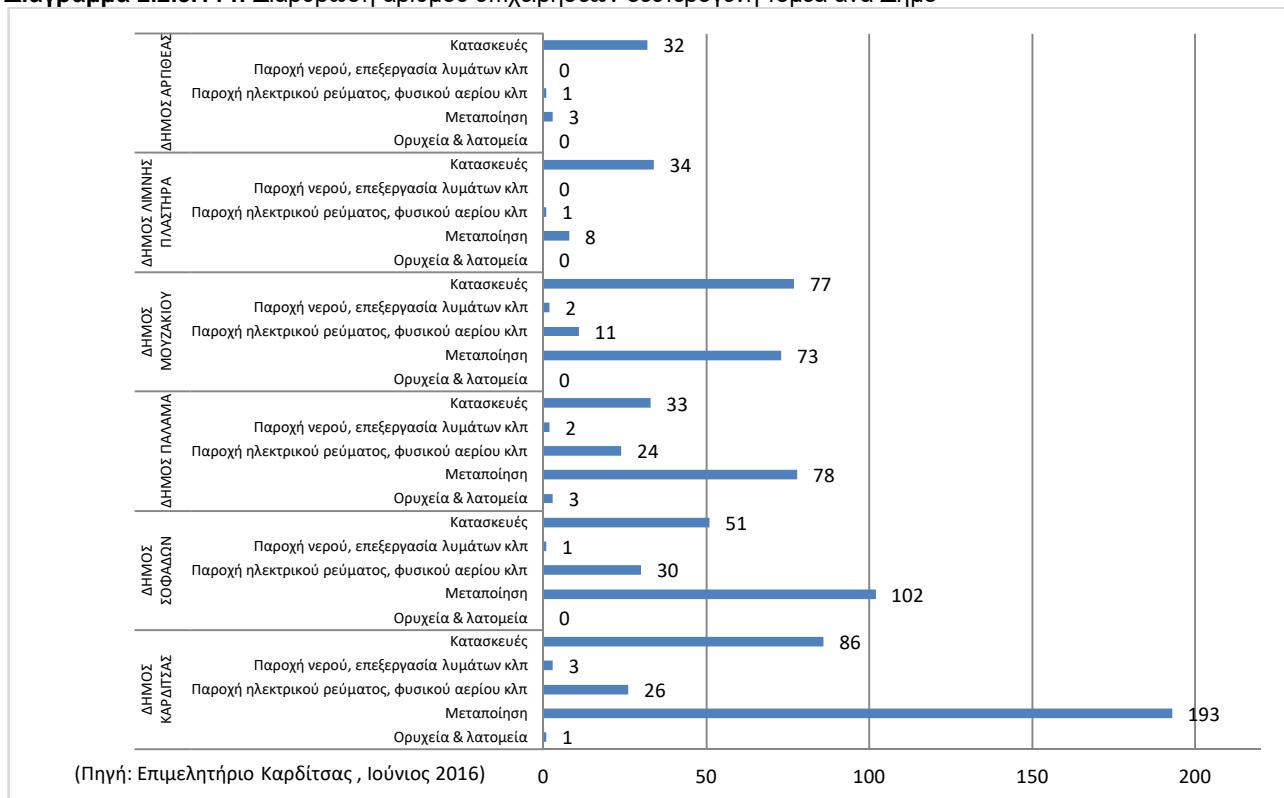
Στον υπο-κλάδο των εξειδικευμένων κατασκευαστικών δραστηριοτήτων (Πίνακας 50, Παράρτημα ΙΙ), παρατηρείται συγκέντρωση επιχειρήσεων στη κατηγορία των χωματοουργικών (31,93%), ηλεκτρολογικών εργασιών (17,23%), υδραυλικών (13,87%) και ξυλουργικών εργασιών (16,39%).

Όσον αφορά τον κλάδο των τροφίμων – ποτών (Πίνακας 51, Παράρτημα ΙΙ) το μεγαλύτερο ενδιαφέρον εντοπίζεται στην κατηγορία αρτοποιία και παραγωγή νωπών ειδών ζαχαροπλαστικής με 70 επιχειρήσεις (55,12%) και ακολουθεί η κατηγορία επεξεργασίας και συντήρησης φρούτων και λαχανικών (επιχειρήσεις παραγωγής μαρμελάδας, ξηρών καρπών, τοματοπολτού) που περιλαμβάνει 9 επιχειρήσεις (7,09%). Επίσης ενδιαφέρον παρουσιάζουν οι κατηγορίες παραγωγή προϊόντων κρέατος και κρέατος πουλερικών, λειτουργία γαλακτοκομείων και τυροκομία, παραγωγή προϊόντων αλευρόμυλων και παραγωγή ζωοτροφών.

Στον κλάδο των μεταλλικών προϊόντων (Πίνακας 52, Παράρτημα ΙΙ), παρατηρείται μεγάλη συγκέντρωση επιχειρήσεων στην κατηγορία των μεταλλικών παραθύρων & πορτών (61,90%), ενώ ενδιαφέρον παρουσιάζουν και οι κατηγορίες της κατασκευής μεταλλικών σκελετών (14,29%), καθώς και της τόννευσης και οξυγονοκόλλησης - ηλεκτροσυγκόλλησης (11,43%).

Τέλος, όσον αφορά τον κλάδο της παροχής ηλεκτρικού ρεύματος, φυσικού αερίου, ατμού και κλιματισμού (Πίνακας 53, Παράρτημα ΙΙ), η συντριπτική πλειοψηφία αφορά επιχειρήσεις παραγωγής ενέργειας από ΑΠΕ (95,70%) που γνώρισαν μεγάλη άνθηση την τελευταία δεκαετία, ενώ υπάρχουν και 4 επιχειρήσεις παραγωγής παγακίων (4,30%).

Διάγραμμα 2.2.3.14 :: Διάρθρωση αριθμού επιχειρήσεων δευτερογενή τομέα ανά Δήμο

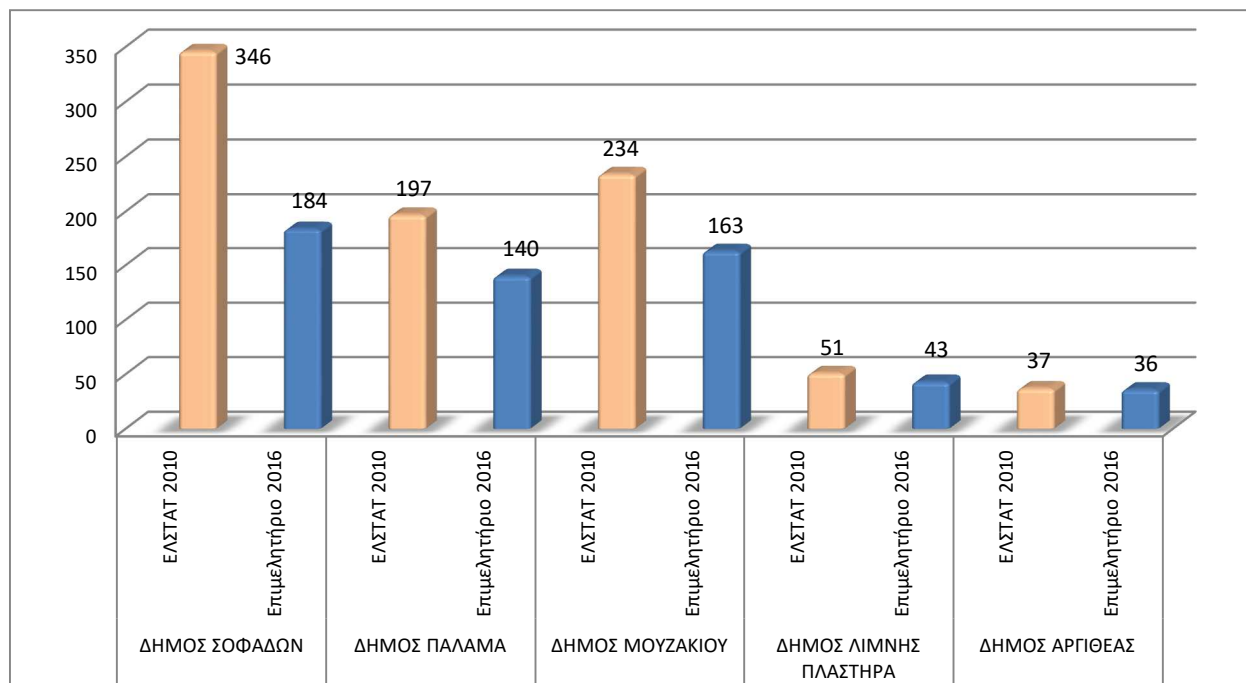
Σε επίπεδο Δήμων της περιοχής παρέμβασης (Πίνακας 49, Παράρτημα ΙΙ) οι περισσότερες επιχειρήσεις του δευτερογενή τομέα βρίσκονται στο Δήμο Καρδίτσας (309), στο Δήμο Σοφάδων (184), στο Δήμο Μουζακίου (163), στο Δήμο Παλαμά (140), ενώ οι λιγότερες στο Δήμο Λίμνης Πλαστήρα (43) και στο Δήμο Αργιθέας (36).

Στους Δήμους Καρδίτσας, Παλαμά και Σοφάδων η μεταποίηση είναι ο κυρίαρχος κλάδος (ως προς τον αριθμό των επιχειρήσεων), ενώ στους Δήμους Μουζακίου, Λίμνης Πλαστήρα και Αργιθέας είναι οι κατασκευές.

Συγκρίνοντας τα στοιχεία επιχειρήσεων της ΕΛΣΤΑΤ (2010) και του Επιμελητηρίου (2016) προκύπτουν πολύ χρήσιμα συμπεράσματα για την εξέλιξη της επιχειρηματικότητας του δευτερογενή τομέα στην προτεινόμενη περιοχή παρέμβασης. Για τη σύγκριση αυτή χρησιμοποιούνται στοιχεία των 5 Δήμων (Σοφάδων, Παλαμά, Μουζακίου, Λίμνης Πλαστήρα & Αργιθέας), των οποίων τα δεδομένα μπορούν να συγκριθούν, ενώ εξαιρέθηκε ο Δήμος Καρδίτσας λόγω αδυναμίας σύγκρισης των στοιχείων (τα στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ είναι σε επίπεδο δήμων και επομένως περιλαμβάνουν και την πόλη της Καρδίτσας). Η σύγκριση των στοιχείων μεταξύ της ΕΛΣΤΑΤ και του Επιμελητηρίου παρότι δεν αποτελεί ορθή πρακτική, χρησιμοποιείται έχοντας μοναδικό σκοπό την ανίχνευση της τάσης εξέλιξης της επιχειρηματικότητας το χρονικό διάστημα 2010-2016 στην προτεινόμενη περιοχή παρέμβασης.

Το πρώτο συμπέρασμα που προκύπτει από τη σύγκριση των στοιχείων είναι ότι έχει συντελεστεί μια μεγάλη μείωση του αριθμού των επιχειρήσεων στην προτεινόμενη περιοχή παρέμβασης της τάξης του -34,57%. Σε επίπεδο Δήμων η μεγαλύτερη μείωση εμφανίζεται στο Δήμο Σοφάδων με -46,82%, ακολουθεί ο Δήμος Μουζακίου με -30,34%, ο Δήμος Παλαμά με -28,93%, ο Δήμος Λίμνης Πλαστήρα με -16,69% ενώ στο Δήμο Αργιθέας ο αριθμός των επιχειρήσεων παραμένει ο ίδιος.

Διάγραμμα 2.2.3.15 : Σύγκριση στοιχείων ΕΛΣΤΑΤ 2010 - Επιμελητηρίου Καρδίτσας 2016 (εκτός Δήμου Καρδίτσας)

(Πηγή: Επιμελητήριο Καρδίτσας, Ιούνιος 2016, Μητρώο επιχειρήσεων ΕΛΣΤΑΤ 2010)

Το δεύτερο συμπέρασμα αφορά την επίπτωση της οικονομικής κρίσης στους επιμέρους κλάδους. Η μεγαλύτερη ποσοστιαία μείωση των επιχειρήσεων εμφανίζεται στις κατασκευές με μείωση κατά -55,75%, ακολουθεί ο κλάδος παροχή νερού – λύματα - απόβλητα κ.λπ. με μείωση 44,44%, τα ορυχεία & λατομεία με μείωση 40%, ενώ ο κλάδος της μεταποίησης δείχνει σημεία Στρατηγική Τοπικής Ανάπτυξης με Πρωτοβουλία Τοπικών Κοινοτήτων CLLD / LEADER της Περιφερειακής Ενότητας Καρδίτσας (Φάκελος Α)

ανθεκτικότητας με μείωση 9,59%. Αντίθετα, ο κλάδος παροχή ηλεκτρικού ρεύματος - φυσικού αερίου κ.λπ. εμφανίζει εντυπωσιακή άνοδο κατά 45,65%, αντισταθμίζοντας τη μείωση στους άλλους κλάδους.

Πίνακας 2.2.3.13 : Σύγκριση αριθμού επιχειρήσεων ανά κλάδο 5 Δήμων της προτεινόμενης περιοχής παρέμβασης

Κλάδος	ΕΛΣΤΑΤ 2010	Επιμελητήριο 2016	Μεταβολή Αριθμός	Μεταβολή %
Ορυχεία και λατομεία	5	3	-2	-40,00%
Μεταποίηση	292	264	-28	-9,59%
Παροχή ηλεκτρικού ρεύματος, φυσικού αερίου, ατμού και κλιματισμού	46	67	21	+45,65%
Παροχή νερού, επεξεργασία λυμάτων, διαχείριση αποβλήτων και δραστηριότητες εξυγίανσης	9	5	-4	-44,44%
Κατασκευές	513	227	-286	-55,75%
Σύνολα	865	566	-299	-34,57%

Απασχόληση στο δευτερογενή τομέα

Στην προτεινόμενη περιοχή παρέμβασης η απασχόληση στο δευτερογενή τομέα αντιστοιχεί στο 13,81% των συνολικά απασχολούμενων, ποσοστό χαμηλότερο του αντίστοιχου ποσοστού της Χώρας (17,55%) αλλά και της Περιφέρειας Θεσσαλίας (17,51%). Ο λόγος αυτής της μεγάλης απόκλισης είναι λόγω της μεγάλης συμμετοχής του πρωτογενή τομέα (43,97%) στην απασχόληση (Πίνακας 54, Παράρτημα II).

Σε επίπεδο εργαζομένων ανά επιχείρηση (Πίνακας 55, Παράρτημα II), τα στοιχεία είναι σε επίπεδο Δήμων και επομένως αφορούν όλη την Π.Ε. Καρδίτσας. Ο κλάδος της παροχής νερού, επεξεργασία λυμάτων, αποβλήτων κ.λπ. έχει 9,48 εργαζομένους ανά επιχείρηση, ακολουθεί ο κλάδος των ορυχείων - λατομείων με 5,86 εργαζομένους, ο κλάδος της παροχής ηλεκτρικού ρεύματος, φυσικού αερίου, κλιματισμού με 2,96 εργαζομένους, η μεταποίηση με 2,73 εργαζομένους και οι κατασκευές με 1,74 εργαζομένους. Από τα παραπάνω είναι σαφές ότι η πλειονότητα των επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται στην ευρύτερη περιοχή είναι πολύ μικρές επιχειρήσεις (κάτω των 10 εργαζόμενων) και οικογενειακής φύσης.

Υποδομές επιχειρηματικότητας μεταποιητικού τομέα

Εντός της περιοχής παρέμβασης υπάρχει η Βιομηχανική Περιοχή (ΒΙ.ΠΕ) Καρδίτσας που είναι χωροθετημένη στην Τ.Κ. Γοργοβιτών του Δήμου Παλαμά. Από τα διαθέσιμα στοιχεία, μέχρι σήμερα στη ΒΙ.ΠΕ. έχουν διατεθεί 98 στρέμματα σε 4 επιχειρήσεις παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας (από φωτοβολταϊκά στοιχεία) και 56 στρέμματα σε 7 μεταποιητικές επιχειρήσεις, επί του συνόλου των 438 διαθέσιμων στρεμμάτων βιομηχανικής γης. Υπάρχουν δηλαδή διαθέσιμα 284 στρέμματα για την εγκατάσταση και λειτουργία επιχειρήσεων του μεταποιητικού τομέα.

Επενδύσεις δευτερογενή τομέα

Από τα διαθέσιμα στοιχεία του Υπουργείου Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας (Πίνακας 56, Παράρτημα II) στην Περιφερειακή Ενότητα Καρδίτσας εντάχθηκαν στο ΕΣΠΑ 2007-2013 συνολικά για υλοποίηση 85 δημόσια έργα και 2.205 έργα κρατικών ενισχύσεων με συνολικό προϋπολογισμό Δημόσιας Δαπάνης 752,22 εκατ. Ευρώ (περιλαμβάνεται και ο αυτοκινητόδρομος Ε65). Σε επίπεδο δευτερογενή τομέα (επενδύσεις σε επιχειρηματικότητα και ενέργεια) εντάχθηκαν έργα συνολικού προϋπολογισμού Δημόσιας Δαπάνης 24,90 εκατ. Ευρώ που αντιστοιχεί στο 3,31% της συνολικής δημόσιας δαπάνης.

Όσο αφορά τα προγράμματα του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων, που υλοποιήθηκαν στην περιοχή παρέμβασης (LEADER II, LEADER+, ΟΠΑΑΧ, Άξονας 3 & Άξονας 4 ΠΑΑ 2007-2013), μέσω της Αναπτυξιακής Καρδίτσας ως Ο.Τ.Δ. ή Δομής Στήριξης (Πίνακας 57, Παράρτημα II) και αφορούν τον Δευτερογενή Τομέα, ανέρχονται σε 76 με προϋπολογισμό Δημόσιας Δαπάνης 6,66 εκατ. Ευρώ.

Αναλυτικότερα στη προγραμματική περίοδο 2007-2013 εντάχθηκαν για υλοποίηση 24 επενδυτικά σχέδια με συνολική δημόσια δαπάνη 2,54 εκατ. Ευρώ, στη προγραμματική περίοδο 2000-2006 εντάχθηκαν 19 επενδυτικά σχέδια με δημόσια δαπάνη 2,11 εκατ. Ευρώ και στη προγραμματική περίοδο 1994-1999 εντάχθηκαν 28 επενδυτικά σχέδια με δημόσια δαπάνη 2,02 εκατ. Ευρώ. Το μεγαλύτερο ενδιαφέρον συγκέντρωσε ο κλάδος των τροφίμων και ποτών (κρεατοσκευάσματα, αρτοσκευάσματα & είδη ζαχαροπλαστικής, γλυκοζιτών στεβιόλης, μαρμελάδες & γλυκά κουταλιού, μέλι, τυροκομεία, μπύρα, οινοποιεία & αλκοολούχα αποστάγματα), καθώς και μικρές βιοτεχνικές επιχειρήσεις (ξύλο - έπιπλο, σίδηρο, αλουμίνιο, μάρμαρο κ.α.).

Δικτυώσεις επιχειρήσεων (clusters)

Μέσα από τη συνεργασία της πρώην Ν.Α. Καρδίτσας, του Επιμελητηρίου και της ΟΤΔ δημιουργήθηκαν και υποστηρίζονται 2 δίκτυα επιχειρήσεων :

Δίκτυο Τροφίμων & Ποτών Ν. Καρδίτσας : Ξεκίνησε τη λειτουργία του το 2009 με νομική μορφή Αστικής μη Κερδοσκοπικής Εταιρίας. Σκοπός του είναι η προώθηση, η υποστήριξη και η εξεύρεση σημαντικών αγορών για τα προϊόντα που παράγονται από τις επιχειρήσεις του δικτύου. Σήμερα αποτελείται από 17 επιχειρήσεις διαφορετικών κατηγοριών τροφίμων, 15 εκ των οποίων λειτουργούν ή έχουν την μεταποιητική τους δραστηριότητα εντός της προτεινόμενης περιοχής παρέμβασης (Πίνακας 58, Παράρτημα II).

Δίκτυο Δομικών Υλικών : Ξεκίνησε τη λειτουργία του το 2009. Βασικός στόχος της δημιουργίας του δικτύου είναι να παρέχει καινοτόμες, ολοκληρωμένες λύσεις στον κατασκευαστικό κλάδο και παράλληλα να προωθήσει την κατασκευή λιγότερο ενεργοβόρων σπιτιών και κατασκευών γενικότερα, με το μικρότερο δυνατό κόστος. Το δίκτυο αποτελείται από 13 συνεργαζόμενες επιχειρήσεις που όλες έχουν την παραγωγικές τους μονάδες εντός της προτεινόμενης περιοχής παρέμβασης (Πίνακας 59, Παράρτημα II).

Συμπεράσματα – Προοπτικές

Τα στοιχεία από την εξέταση της προτεινόμενης περιοχής παρέμβασης ανανακλούν σε σημαντικό βαθμό, την κατάρρευση του μοντέλου οικονομικής ανάπτυξης της χώρας, όπως αυτό διαμορφώθηκε στη διάρκεια της μεταπολεμικής και ειδικότερα της μεταπολιτευτικής περιόδου.

Ο βίαιος οικονομικός μετασχηματισμός που συντελείται τα τελευταία χρόνια δεν επέτρεψε την ομαλή προσαρμογή των επιχειρηματικών μονάδων στις νέες συνθήκες που διαμορφώθηκαν, με αποτέλεσμα, το χρονικό διάστημα 2010-2016, να διαφαίνεται ότι το 1/3 των επιχειρήσεων έχει διακόψει τη λειτουργία του.

Ο κλάδος των κατασκευών, η άλλοτε ατμομηχανή της Ελληνικής οικονομίας, βρίσκεται σε οικονομικό μαρασμό, παρότι συνεχίζει και συγκεντρώνει μεγάλο αριθμό επιχειρήσεων και εργαζομένων. Από το 2004 συρρικνώνεται σταθερά, ενώ σε επίπεδο Ακαθάριστης Προστιθέμενης Αξίας η πτώση αγγίζει το 81,6% (2004-2013).

Ο κλάδος της μεταποίησης αναδεικνύεται ως ο κυρίαρχος του δευτερογενή τομέα, προσφέροντας διέξοδο στην οικονομική κρίση. Η βιομηχανία τροφίμων και ποτών επιδεικνύει Στρατηγική Τοπικής Ανάπτυξης με Πρωτοβουλία Τοπικών Κοινοτήτων CLLD / LEADER της Περιφερειακής Ενότητας Καρδίτσας (Φάκελος Α)

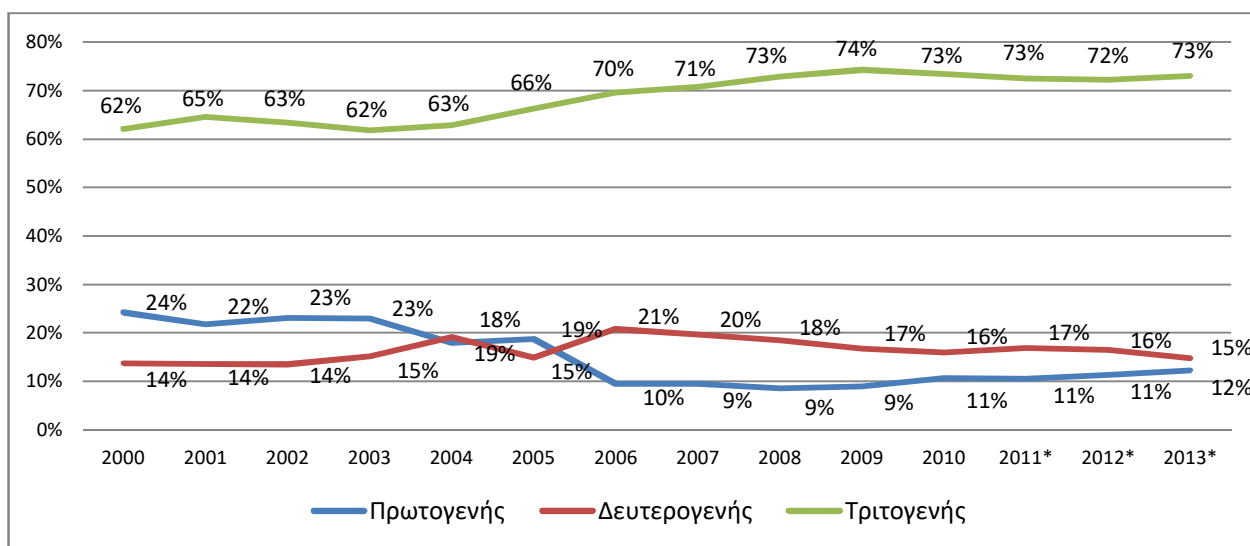
αξιόλογη ανθεκτικότητα και αποτελεί μια από τις κινητήριες δυνάμεις της μεταποίησης, ακολουθούμενη από τα μεταλλικά προϊόντα. Η περιοχή παρέμβασης πλούσια σε γεωργικά / κτηνοτροφικά / δασικά προϊόντα προσφέρεται για την ανάπτυξη επιχειρήσεων τόσο επεξεργασίας και μεταποίησης γεωργικών προϊόντων όσο και επιχειρήσεων παραγωγής τροφίμων. Η εμπειρία και τα αποτελέσματα από την υλοποίηση του προηγούμενου προγράμματος (LEADER του Άξονα 4 ΠΑΑ 2007-2013) συνηγορούν προς αυτή την κατεύθυνση, όπου χαρακτηριστικά το 79% της δημόσιας δαπάνης των επενδύσεων στο δευτερογενή τομέα κατευθύνθηκαν προς αυτές τις επιχειρηματικές κατηγορίες.

Οι υπόλοιποι κλάδοι (ηλεκτρικό ρεύμα, νερό, λατομεία) φαίνεται ότι δεν έχουν επηρεαστεί ιδιαίτερα από την οικονομική κρίση, έχουν μια σταθερή ανοδική πορεία και το 2013 ξεπέρασαν σε Ακαθάριστη Προστιθέμενη Αξία τον κλάδο των κατασκευών, ενώ αποτελούν και τη μοναδική κατηγορία όπου σημειώνεται αύξηση του αριθμού των επιχειρήσεων. Αυτή η δυναμική οφείλεται, κυρίως, στις επιχειρήσεις παραγωγής ηλεκτρικού ρεύματος, εξαιτίας της διείσδυσης των ΑΠΕ που έλαβε χώρα τα προηγούμενα χρόνια.

Δ. Ο τριτογενής τομέας

Ο τριτογενής τομέας αποτελεί τον ισχυρότερο οικονομικό τομέα με όρους Ακαθάριστη Προστιθέμενη Αξία (ΑΠΑ), τόσο στην Περιφερειακή Ενότητα Καρδίτσας όσο και σε επίπεδο Περιφέρειας και Χώρας. Διαχρονικά έχει τη μεγαλύτερη συμβολή στη διαμόρφωση της ΑΠΑ της Περιφερειακής Ενότητας Καρδίτσας, η οποία και έχει σταθεροποιηθεί τα τελευταία χρόνια στο 72% με 73% της συνολικής, τη στιγμή που η συμβολή του δευτερογενή τομέα φθίνει και του πρωτογενή φθίνει ακόμη περισσότερο προς χαμηλά επίπεδα. Ο τριτογενής τομέας σημείωσε την καλύτερη επίδοση το 2009 και έκτοτε φθίνει, χάνοντας μέχρι το 2013 το 26,83% της αξίας του (Πίνακας 60, Παράρτημα II).

Διάγραμμα 2.2.3.16 : Ποσοστιαία κατανομή της ΑΠΑ ανά τομέα παραγωγής στην Περιφερειακή Ενότητα Καρδίτσας

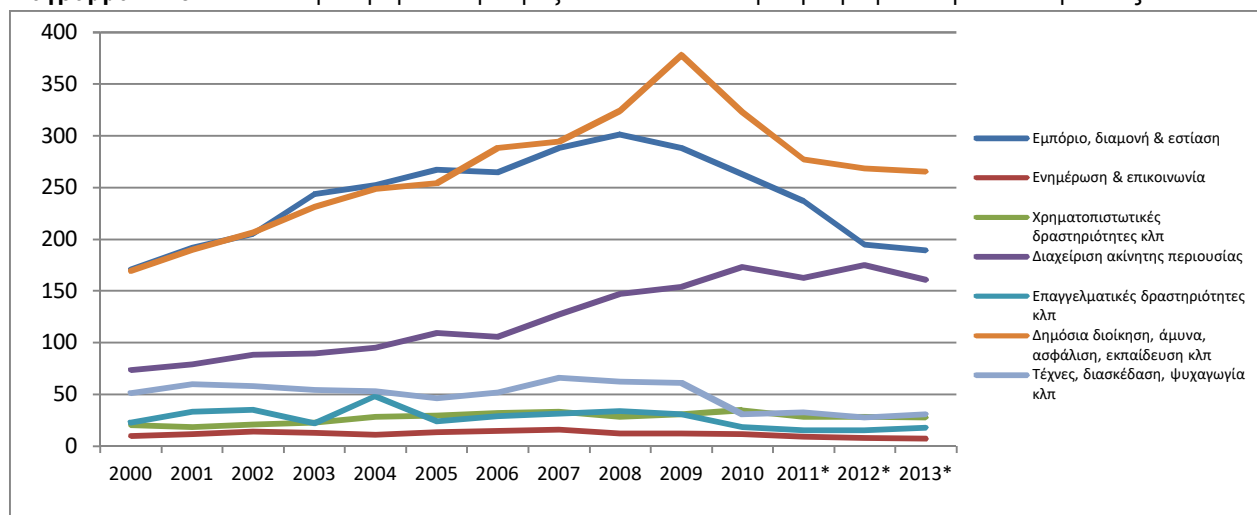
(Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ 2000-2013, * προσωρινά στοιχεία)

Διάρθρωση τριτογενή τομέα

Με βάση την Ακαθάριστη Προστιθέμενη Αξία, ο κυριότερος κλάδος του τριτογενή τομέα (Πίνακας 61, Παράρτημα II) στην Π.Ε. Καρδίτσας για το έτος 2013 (τελευταία διαθέσιμα στοιχεία) είναι ο «Δημόσια διοίκηση και άμυνα, υποχρεωτική κοινωνική ασφάλιση, εκπαίδευση, δραστηριότητες σχετικές με την ανθρώπινη υγεία και την κοινωνική μέριμνα» με ποσοστό συμμετοχής 38,01%, ακολουθεί ο κλάδος «Χονδρικό και λιανικό εμπόριο, επισκευή μηχανοκίνητων οχημάτων και

μοτοσυκλετών, μεταφορές και αποθήκευση, δραστηριότητες υπηρεσιών παροχής καταλύματος και υπηρεσιών εστίασης» με 27,04%, ο κλάδος «Διαχείριση ακίνητης περιουσίας» με 23,03%, ενώ αρκετά μικρότερη συμβολή έχουν οι κλάδοι «Τέχνες, διασκέδαση, ψυχαγωγία, άλλες δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών, δραστηριότητες νοικοκυριών ως εργοδοτών, μη διαφοροποιημένες δραστηριότητες νοικοκυριών που αφορούν την παραγωγή αγαθών και υπηρεσιών για ίδια χρήση, δραστηριότητες ετερόδικων οργανισμών» με 4,37%, «Χρηματοπιστωτικές και ασφαλιστικές δραστηριότητες» με 3,95%, «Επαγγελματικές, επιστημονικές και τεχνικές δραστηριότητες, διοικητικές και υποστηρικτικές δραστηριότητες» με 2,57% και «Ενημέρωση & επικοινωνία» με 1,01%.

Διάγραμμα 2.2.3.17 : Ακαθάριστη Προστιθέμενη Αξία ανά κλάδο του τριτογενή τομέα στην Π.Ε. Καρδίτσας

(Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ 2000-2013, * προσωρινά στοιχεία)

Ο κλάδος «Δημόσια διοίκηση και άμυνα, υποχρεωτική κοινωνική ασφάλιση, εκπαίδευση, δραστηριότητες σχετικές με την ανθρώπινη υγεία και την κοινωνική μέριμνα» σημείωσε την καλύτερη επίδοση το 2009 και έκτοτε φθίνει χάνοντας το 29,74% της αξίας του μέχρι το 2013. Επίσης ο κλάδος «Χονδρικό και λιανικό εμπόριο, επισκευή μηχανοκίνητων οχημάτων και μοτοσυκλετών, μεταφορές και αποθήκευση, δραστηριότητες υπηρεσιών παροχής καταλύματος και υπηρεσιών εστίασης» σημείωσε την καλύτερη επίδοση το 2008 και έκτοτε φθίνει χάνοντας το 37,31% της αξίας του μέχρι το 2013 και τέλος ο κλάδος «Διαχείριση ακίνητης περιουσίας» δείχνει να έχει μια σταθερά ανοδική πορεία χωρίς να έχει επηρεαστεί ιδιαίτερα από την οικονομική κρίση μετά το 2010. Οι υπόλοιποι κλάδοι από το 2010 και μετά παρουσιάζουν μια εικόνα σχετικής σταθεροποίησης.

Όσον αφορά τον αριθμό των επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται στην Περιφερειακή Ενότητα Καρδίτσας, με βάση τα στοιχεία του μητρώου επιχειρήσεων της ΕΛΣΤΑΤ (στοιχεία διαθέσιμα μόνο σε επίπεδο Δήμων) του έτους 2010 (Πίνακας 62, Παράρτημα ΙΙ), στον τριτογενή τομέα δραστηριοποιούνται 6.408 επιχειρήσεις. Από αυτές οι περισσότερες συναντώνται στον κλάδο του εμπορίου με 3.072 επιχειρήσεις, ακολουθεί ο κλάδος της παροχής καταλύματος και υπηρεσιών εστίασης με 1.133 επιχειρήσεις, ο κλάδος των επαγγελματικών, επιστημονικών και τεχνικών δραστηριοτήτων με 1.043 επιχειρήσεις και τέλος ο κλάδος της μεταφοράς και αποθήκευσης με 422 επιχειρήσεις. Οι υπόλοιπες 738 επιχειρήσεις κατανέμονται στους άλλους 9 κλάδους.

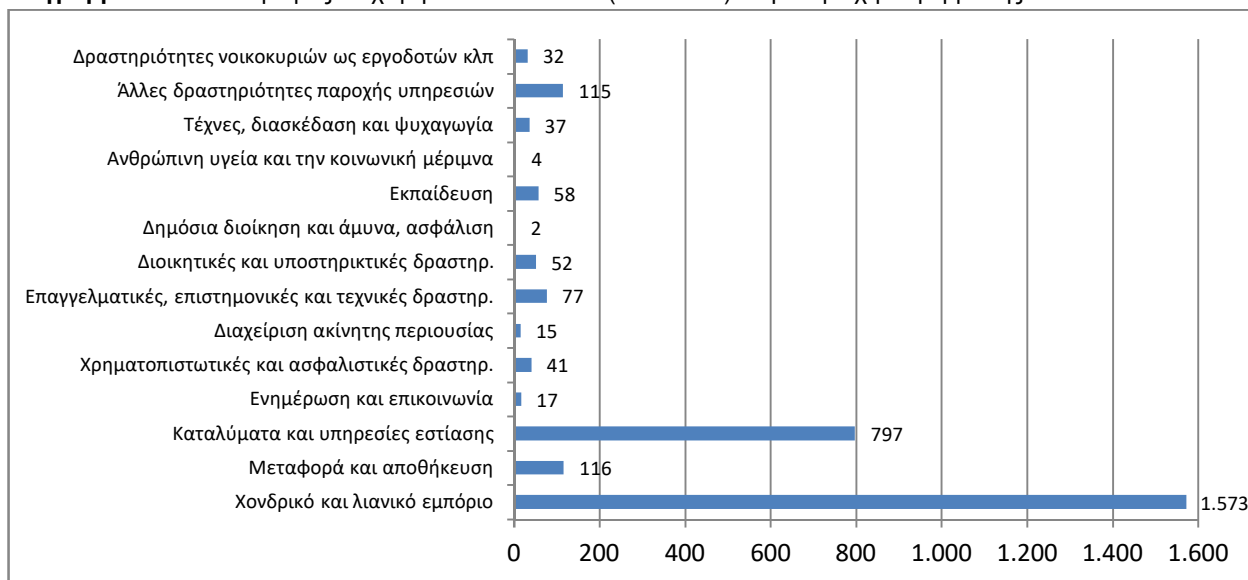
Τόσο τα στοιχεία που αφορούν την Ακαθάριστη Προστιθέμενη Αξία, όσο και του μητρώου επιχειρήσεων της ΕΛΣΤΑΤ, περιλαμβάνουν στοιχεία σε επίπεδο Δήμων και επομένως αφορούν όλη τη Περιφερειακή Ενότητα Καρδίτσας (συμπεριλαμβάνουν και την πόλη της Καρδίτσας) και

όχι αποκλειστικά την προτεινόμενη περιοχή παρέμβασης. Για το λόγο αυτό θα χρησιμοποιηθούν τα στοιχεία του μητρώου επιχειρήσεων του Επιμελητηρίου Καρδίτσας, με περίοδο αναφοράς τον Ιούνιο του 2016.

Σύμφωνα με τα στοιχεία του Επιμελητηρίου Καρδίτσας (Πίνακας 63, Παράρτημα II), στην προτεινόμενη περιοχή παρέμβασης δραστηριοποιούνται 2.936 επιχειρήσεις, οι περισσότερες εκ των οποίων συναντώνται στο Δήμο Καρδίτσας (757 επιχειρήσεις), ακολουθούν ο Δήμος Παλαμά με 728, ο Δήμος Σοφάδων με 712, ο Δήμος Μουζακίου με 529, ενώ οι λιγότερες συναντώνται στο Δήμο Λίμνης Πλαστήρα με 154 επιχειρήσεις και στο Δήμο Αργιθέας με 56.

Σε επίπεδο κλάδων (ΚΑΔ 2008) η μεγαλύτερη συγκέντρωση εντοπίζεται στο εμπόριο (χονδρικό - λιανικό) όπου συναντάται το 53,58% των επιχειρήσεων, στη δεύτερη θέση βρίσκεται ο κλάδος της παροχής υπηρεσιών καταλύματος και εστίασης με ποσοστό 27,15% και ακολουθεί ο κλάδος των μεταφορών με 3,95%. Από τους 14 κλάδους του τριτογενή τομέα, οι παραπάνω τρεις κλάδοι συγκεντρώνουν το 85% περίπου των επιχειρήσεων.

Διάγραμμα 2.2.3.18 : Αριθμός επιχειρήσεων ανά κλάδο (ΚΑΔ 2008) στην περιοχή παρέμβασης

(Πηγή: Επιμελητήριο Καρδίτσας Ιούνιος 2016)

Εμπόριο: Με βάση τα στοιχεία του Επιμελητηρίου (Πίνακας 63, Παράρτημα II), από τις 1.573 επιχειρήσεις του εμπορικού κλάδου στην περιοχή παρέμβασης, οι 961 ασχολούνται με το λιανικό εμπόριο (61,09%), οι 386 με το χονδρικό εμπόριο (24,54%) και οι 226 με το εμπόριο – επισκευές οχημάτων (14,37%). Πιο αναλυτικά οι τρεις κατηγορίες με τις περισσότερες επιχειρήσεις είναι το λιανικό εμπόριο τροφίμων (super markets, παντοπωλεία κ.λπ.) με 198 επιχειρήσεις, η επισκευή & συντήρηση οχημάτων με 142 επιχειρήσεις και το λιανικό εμπόριο καυσίμων με 99 επιχειρήσεις (Πίνακας 64, Παράρτημα II).

Μεταφορές: Στον κλάδο των μεταφορών, από τις 102 επιχειρήσεις της περιοχής παρέμβασης, οι 28 δραστηριοποιούνται στη μεταφορά επιβατών (αστικά - υπεραστικά λεωφορεία και ταξί) και οι 74 στη μεταφορά εμπορευμάτων.

Τουρισμός: Σύμφωνα με τα στοιχεία του Ξενοδοχειακού Επιμελητηρίου Ελλάδος, σήμερα στην περιοχή παρέμβασης λειτουργούν 32 ξενοδοχειακές μονάδες συνολικής δυναμικότητας 767 δωματίων και 1.597 κλινών. (Πίνακας 65 και 66, Παράρτημα II).

Κατηγορία σε Αστέρια	*****	****	***	**	*	Σύνολο
Μονάδες	2	5	11	13	1	32
Δωμάτια	121	136	233	225	52	767
Κλίνες	277	285	467	438	130	1.597

(Πηγή : Ξενοδοχειακό Επιμελητήριο Ελλάδος, 2016)

Όσο αφορά τα ενοικιαζόμενα δωμάτια / διαμερίσματα και τις επιπλωμένες κατοικίες που δραστηριοποιούνται στην περιοχή παρέμβασης, από στοιχεία της Περιφερειακής Ενότητας Καρδίτσας και του Επιμελητηρίου Καρδίτσας, προκύπτει ότι λειτουργούν 90 επιχειρήσεις με 539 δωμάτια και 1.133 κλίνες.

Από συνεντεύξεις με ξενοδόχους της περιοχής παρέμβασης προκύπτει μια διαφορετική εικόνα ως προς τη λειτουργία αυτών των καταλυμάτων, σύμφωνα με τις οποίες το τελευταίο διάστημα έχουν διακόψει την δραστηριότητά τους αρκετές εξ αυτών. Σύμφωνα με αυτά τα επεξεργασμένα στοιχεία (Πίνακας 67, Παράρτημα ΙΙ) σήμερα βρίσκονται σε λειτουργία 64 επιχειρήσεις (ενοικιαζόμενων δωματίων / διαμερισμάτων, τουριστικών κατοικιών) με 422 δωμάτια και 880 κλίνες. Υπάρχει δηλαδή μια μείωση περίπου 29% σε επίπεδο επιχειρήσεων και 20% σε επίπεδο κλινών και δωματίων. Επίσης, ένα άλλο ενδιαφέρον ποιοτικό στοιχείο είναι ότι οι επιχειρήσεις που φαίνεται να έχουν διακόψει την δραστηριότητά τους ανήκουν στις πιο χαμηλές ποιοτικές κατηγορίες (βάση κατάταξης του ΕΟΤ) του 1 ή 2 κλειδιών.

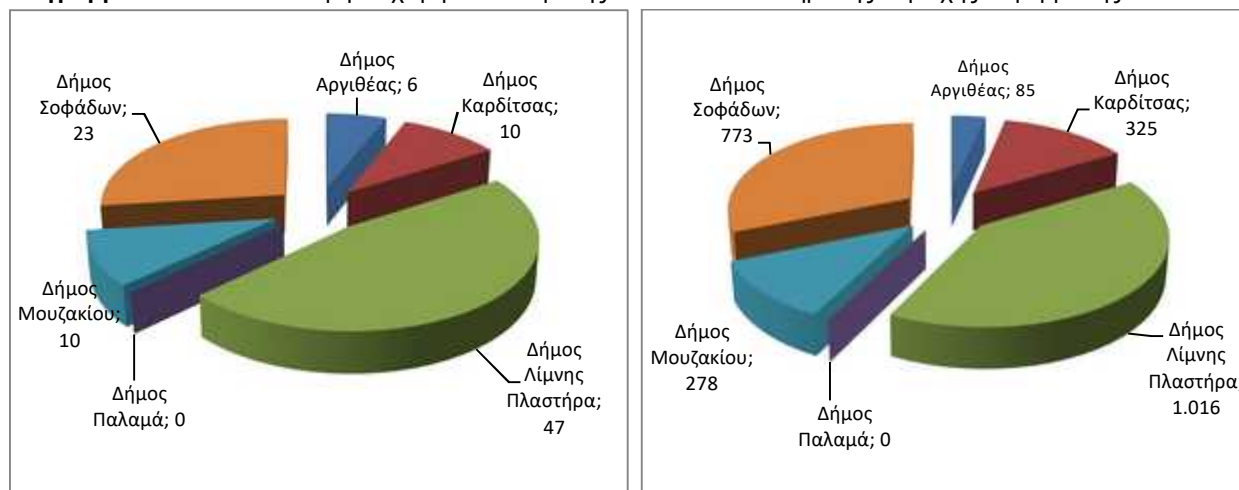
Κατηγορία σε Κλειδιά	4	3	2	1	Επιπλ. Κατοικίες	Σύνολο
Μονάδες	6	11	30	11	6	64
Δωμάτια	50	87	159	64	61	422
Κλίνες	102	191	304	144	139	880

(Πηγή : Π.Ε. Καρδίτσας, Επιμελητήριο Καρδίτσας, εκπρόσωποι Ξενοδόχων)

Με βάση τα παραπάνω στοιχεία στο σύνολο της προτεινόμενης περιοχής παρέμβασης λειτουργούν σήμερα 96 επιχειρήσεις καταλυμάτων όλων των τύπων και κατηγοριών. Οι 47 βρίσκονται στο Δήμο Λίμνης Πλαστήρας, οι 23 στο Δήμο Σοφάδων, οι 10 στο Δήμο Καρδίτσας, οι 10 στο Δήμο Μουζακίου, οι 6 στο Δήμο Αργιθέας ενώ στο Δήμο Παλαμά δεν υπάρχει καμία επιχείρηση καταλύματος.

Σε επίπεδο κλινών οι περισσότερες βρίσκονται Δήμο Λίμνης Πλαστήρας με 1.016 κλίνες (41,02%), ακολουθούν ο Δήμος Σοφάδων με 773 κλίνες (31,21%), ο Δήμος Καρδίτσας με 325 κλίνες (13,12%), ο Δήμος Μουζακίου με 278 κλίνες (11,22%) και τέλος ο Δήμος Αργιθέας με 85 κλίνες (3,43%).

Διάγραμμα 2.2.3.19 : Κατανομή επιχειρήσεων διαμονής και κλινών ανά Δήμο της περιοχής παρέμβασης

(Πηγή : Π.Ε. Καρδίτσας, Επιμελητήριο Καρδίτσας, εκπρόσωποι Ξενοδόχων)

Σε επίπεδο ποιοτικών χαρακτηριστικών (βάση κατάταξης από τον ΕΟΤ) η εικόνα δείχνει να είναι μοιρασμένη. Οι κλίνες σε καταλύματα υψηλών ποιοτικών χαρακτηριστικών (ξενοδοχεία 5*, 4*, 3*, ενοικιαζόμενα δωμάτια / διαμερίσματα 4Κ, τουριστικές επιπλωμένες κατοικίες) ανέρχονται σε 1.270 (51,27%), ελαφρώς περισσότερες από τις κλίνες καταλυμάτων χαμηλών ποιοτικών χαρακτηριστικών (ξενοδοχεία 2* & 1*, ενοικιαζόμενα δωμάτια / διαμερίσματα 3Κ, 2Κ, 1Κ), οι οποίες ανέρχονται σε 1.207 (48,73%).

Ο μέσος όρος "αστεριών" των ξενοδοχείων της περιοχής παρέμβασης διαμορφώνεται σε 3,09, ενώ ο μέσος όρος "κλειδιών" των ενοικιαζόμενων δωματίων / διαμερισμάτων σε 2,02.

Ο Δήμος Μουζακίου συγκεντρώνει το υψηλότερο ποσοστό (77%) σε κλίνες υψηλής ποιότητας, ακολουθεί ο Δήμος Καρδίτσας και ο Δήμος Λίμνης Πλαστήρα, ενώ στο Δήμο Σοφάδων το υψηλότερο ποσοστό (72%) είναι κλίνες χαμηλών ποιοτικών προδιαγραφών.

Σύνολο Περιοχής Παρέμβασης		Δήμος Λίμνης Πλαστήρα		Δήμος Σοφάδων		Δήμος Καρδίτσας		Δήμος Μουζακίου		Δήμος Αργιθέας	
Υψηλή Ποιότητα	Χαμηλή Ποιότητα	Υψηλή Ποιότητα	Χαμηλή Ποιότητα	Υψηλή Ποιότητα	Χαμηλή Ποιότητα	Υψηλή Ποιότητα	Χαμηλή Ποιότητα	Υψηλή Ποιότητα	Χαμηλή Ποιότητα	Υψηλή Ποιότητα	Χαμηλή Ποιότητα
1.270	1.207	587	429	214	559	207	118	214	64	48	37
51,27%	48,73%	57,78%	42,22%	27,68%	72,32%	63,69%	36,31%	76,98%	23,02%	56,47%	43,53%

(Πηγή : Π.Ε. Καρδίτσας, Επιμελητήριο Καρδίτσας, εκπρόσωποι Ξενοδόχων)

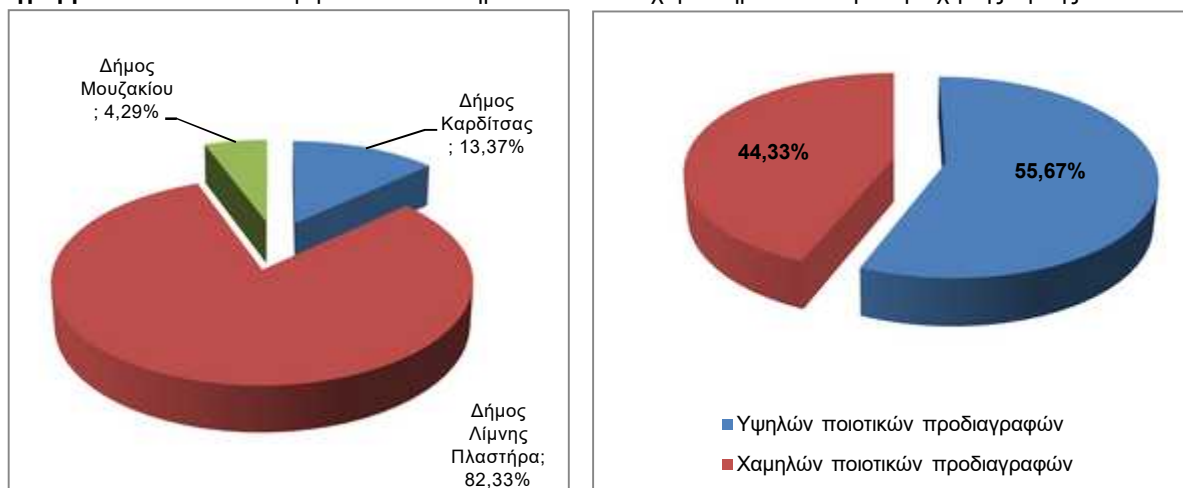
Ως προς τη γεωγραφική κατανομή των κλινών διακρίνονται δύο περιοχές με ιδιαίτερη συγκέντρωση κλινών, οι οικισμοί γύρω από τη λίμνη Ν. Πλαστήρα και η περιοχή των ιαματικών πηγών του Δήμου Σοφάδων (τρία συμπλέγματα θερμομεταλλικών πηγών).

Στην περιοχή της λίμνης Ν. Πλαστήρα λειτουργούν 57 καταλύματα με 1.234 κλίνες εκ των οποίων τα 47 με 1.016 κλίνες (82,33%) ανήκουν στο Δήμο Λίμνης Πλαστήρα, τα 9 με 165 κλίνες (13,37%) στο Δήμο Καρδίτσας και τα 2 με 53 κλίνες (4,29%) στο Δήμο Μουζακίου.

Όσον αφορά τη διασπορά των καταλυμάτων διαπιστώνεται ότι αυτά είναι συγκεντρωμένα στη δυτική πλευρά της λίμνης, όπου χαρακτηριστικά στο Νεοχώρι βρίσκονται 16 μονάδες καταλυμάτων με 349 κλίνες (ποσοστό 27,88% της περιοχής), ακολουθεί η Πεζούλα με 13 μονάδες, 220 κλίνες (17,57%) και το Κρουονέρι με 7 μονάδες, 159 κλίνες (12,70%).

Ως προς τα ποιοτικά χαρακτηριστικά, τα 17 καταλύματα (αφορά κυρίως μεγαλύτερες ξενοδοχειακές μονάδες) με 687 κλίνες (55,67%) είναι υψηλών ποιοτικών προδιαγραφών, ενώ τα 41 καταλύματα (κυρίως μικρές, οικογενειακές μονάδες) με 547 κλίνες (44,33%) είναι χαμηλών ποιοτικών προδιαγραφών.

Διάγραμμα 2.2.3.20 : Κατανομή κλινών ανά Δήμο και ποιοτικά χαρακτηριστικά στην περιοχή της λίμνης Ν. Πλαστήρα

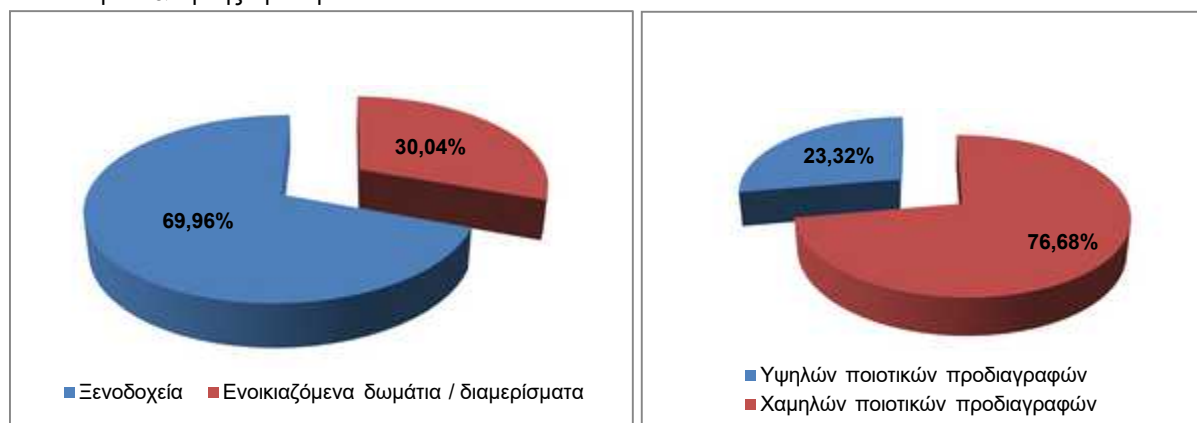
(Πηγή : Π.Ε. Καρδίτσας, Επιμελητήριο Καρδίτσας, εκπρόσωποι Ξενοδόχων)

Στην περιοχή των ιαματικών πηγών του Δήμου Σοφάδων λειτουργούν 21 επιχειρήσεις καταλυμάτων με 729 κλίνες. Οι 6 μονάδες με 510 κλίνες (70%) ανήκουν στην κατηγορία των ξενοδοχείων, ενώ τα υπόλοιπα 15 καταλύματα με 219 κλίνες (30%) ανήκουν στην κατηγορία των ενοικιαζόμενων δωματίων / διαμερισμάτων. Όσον αφορά τη διασπορά, οι 18 μονάδες με 641 κλίνες (88%) δραστηριοποιούνται στην περιοχή της Λουτροπηγής, όπου βρίσκονται και τα λουτρά Σμοκόβου.

Ως προς τα ποιοτικά χαρακτηριστικά, τα 3 καταλύματα με 170 κλίνες (23,32%) είναι υψηλών ποιοτικών προδιαγραφών και τα 18 καταλύματα με 559 κλίνες (76,68%) είναι χαμηλών ποιοτικών προδιαγραφών (βάση κατάταξης από τον ΕΟΤ).

Διάγραμμα 2.2.3.21 : Ποσοστιαία κατανομή κλινών ανά τύπο καταλύματος και ποιοτικά χαρακτηριστικά στην περιοχή των λουτρών & λίμνης Σμοκόβου

(Πηγή : Π.Ε. Καρδίτσας, Επιμελητήριο Καρδίτσας)

Επιχειρήσεις Εστίασης και Αναψυχής: Σύμφωνα με τα στοιχεία του Επιμελητηρίου Καρδίτσας, στην περιοχή παρέμβασης λειτουργούν συνολικά 729 μονάδες εστίασης και αναψυχής (Πίνακας 68, Παράρτημα ΙΙ), δηλαδή ταβέρνες, ψησταριές, αναψυκτήρια, καφεενεία, καφετέριες, μπαρ, κ.λπ. Ο μεγαλύτερος αριθμός των επιχειρήσεων βρίσκονται στο Δήμο Καρδίτσας με 176 μονάδες και ακολουθούν οι Δήμοι Σοφάδων και Παλαμά από 169 μονάδες και ο Δήμος Μουζακίου με 147, ενώ οι λιγότερες μονάδες συναντώνται στο Δήμο Λίμνης Πλαστήρα με 47 και στο Δήμο Αργιθέας με μόλις 21 επιχειρήσεις.

Ως προς τη διάθρωση των επιχειρήσεων, στην κατηγορία “Καφεενεία / Καφετέριες / Αναψυκτήρια” βρίσκουμε 363 μονάδες (49,8%) και ακολουθούν “Ψησταριές / Ψητοπωλεία” με 133 μονάδες (18,2%), “Μπαρ / Καφέ-μπαρ / Σνακ μπαρ / Κέντρα διασκέδασης” με 63 μονάδες (8,6%) και η κατηγορία “Εστιατόρια / Ταβέρνες” με 61 μονάδες (8,4%).

Πίνακας 2.2.3.14 : Διάθρωση επιχειρήσεων εστίασης και αναψυχής στην περιοχή παρέμβασης

Επιχειρήσεις εστίασης και αναψυχής	Σύνολο	%
Εστιατόρια / Ταβέρνες	61	8,37%
Ψησταριές / Ψητοπωλεία	133	18,24%
Καταστήματα ταχείας εξυπηρέτησης (φαστ - φουντ)	35	4,80%
Πιτσαρίες	6	0,82%
Ουζερί / Μεζεδοπωλεία	26	3,57%
Επιχειρήσεις τροφοδοσίας εκδηλώσεων (catering)	4	0,55%
Καφεενεία / Καφετέριες / Αναψυκτήρια	363	49,79%
Μπαρ / Καφέ-μπαρ / Σνακ μπαρ / Κέντρα διασκέδασης	63	8,64%
Καντίνες / Κυλικεία	18	2,47%
Άλλες μορφές επιχ/σεων παρ. υπηρεσιών εστίασης & παροχής ποτών	20	2,74%
Σύνολο	729	100%

(Πηγή: Επιμελητήριο Καρδίτσας Ιούνιος 2016)

Ειδικές τουριστικές υποδομές:

α) Υποδομές ιαματικού τουρισμού:

Στην προτεινόμενη περιοχή παρέμβασης υπάρχουν τρία συμπλέγματα ιαματικών - θερμομεταλλικών πηγών:

Λουτρά Σμοκόβου: Οι φυσικές ιαματικές πηγές Σμοκόβου ανήκουν στην κατηγορία Τουριστικής Σημασίας (ΕΟΤ), βρίσκονται σε απόσταση 35 km από την Καρδίτσα, στις νοτιοανατολικές υπώρειες των Αγράφων και σε υψόμετρο 450m. Τη διαχείριση και λειτουργία των εγκαταστάσεων έχει η Δημοτική Επιχείρηση Λουτρών Σμοκόβου του Δήμου Σοφάδων. Οι ευεργετικές και θεραπευτικές ιδιότητες των ιαματικών πηγών (θειούχων - αλκαλικών) ήταν γνωστές από την αρχαιότητα, ενώ το 1662 κτίστηκαν τα πρώτα καταλύματα λούσης και διαμονής. Το 19ο αιώνα, από τους πιο διάσημους επισκέπτες των λουτρών ήταν ο Αλή Πασάς των Ιωαννίνων, ο Μαχμούτ Πασάς -γνωστός σε όλους μας και ως Δράμαλης- καθώς και ο Οσμάν Πασάς, λίγο πριν τη συμμετοχή του στον Ρωσο-τουρκικό πόλεμο του 1877-78. Προς τιμήν των δύο πρώτων, δύο ιαματικές πηγές ονομάστηκαν "του Αλή Πασά" και "του Μαχμούτ Πασά" αντίστοιχα.

Ως προς τις υποδομές, στη λουτρόπολη λειτουργεί SPA το οποίο διαθέτει πισίνα, ένα πλήρως εξοπλισμένο γυμναστήριο, δυο κλασικές και δυο διαθερμικές σάουνες, δυο αίθουσες χαμάμ και δυο αίθουσες χαλαρωτικού μασάζ (χειρωνακτικού ή μηχανικού). Στο υδροθεραπευτήριο οι υπάρχουν ατομικοί λουτήρες με υδρομασάζ, αίθουσα ατομικών εισπνοών και αίθουσα ρινοπλύσεων. Τα νερά των φυσικών ιαματικών πηγών Σμοκόβου θερμοκρασίας από 29 °C έως 42oC ενδείκνυνται για χρόνιες ρευματοπάθειες – αρθροπάθειες, παθήσεις αναπνευστικού συστήματος, παθήσεις πεπτικού συστήματος, παθήσεις δέρματος, ενδοκρινείς ανεπάρκειες, γυναικολογικές παθήσεις, χαλάρωση – αναζωογόνηση – ευεξία.

Λουτρά Δρανίστας – Καΐτσας: Οι ιαματικές πηγές Δρανίστας – Καΐτσας ανήκουν στη κατηγορία Τοπικής Σημασίας (ΕΟΤ) και είναι γνωστές από την εποχή της τουρκοκρατίας. Η κανονική και οργανωμένη λειτουργία τους ανάγεται στο 1890 οπότε συναντάται και η πρώτη καταγραφή των ιαματικών τους ιδιοτήτων. Τη διαχείριση και λειτουργία των εγκαταστάσεων έχει η Διαδημοτική Επιχείρηση Ιαματικών Λουτρών Δρανίστας – Καΐτσας, όπου συμμετέχουν ισομερώς οι Δήμοι Σοφάδων και Δομοκού της Π.Ε. Φθιώτιδας. Οι πηγές βρίσκονται σε ένα πανέμορφο, καταπράσινο φυσικό τοπίο, σε απόσταση 44 km από την Καρδίτσα και υψόμετρο 440m. Το νερό των πηγών αναβρύζει από ασβεστολιθικά πετρώματα, με θερμοκρασία 22oC και ενδείκνυται για αρθροπάθειες, νευροπάθειες και διάφορες νευρολογικές παθήσεις, για χρόνιους ρευματισμούς, οσφυοϊσχιαλγίες, σπονδυλοαρθρίτιδα, παραμορφωτική αρθρίτιδα, μυαλγίες, πονοκεφάλους, αυχενικό σύνδρομο, γυναικολογικές παθήσεις.

Η υποδομή των λουτρών αποτελείται από σύγχρονο υδροθεραπευτήριο που διαθέτει 24 λουτήρες και καλύπτει πλήρως τις ανάγκες και τις απαιτήσεις των επισκεπτών.

Ιαματικές πηγές Σουλαντά: Οι ιαματικές πηγές Σουλαντά βρίσκονται περίπου 30 km νότια της Καρδίτσας μεταξύ των οικισμών Βαθύλακκου και Αηδονοχωρίου του Δήμου Σοφάδων. Τα νερά των πηγών είναι θειούχα θερμά 36oC και ενδείκνυνται για δερματοπάθειες και αρθρίτιδες. Οι πηγές έχουν φυσική ανάβλυση και η εκμετάλλευσή τους γίνεται σε υποτυπώδεις εγκαταστάσεις και δεν έχει συσταθεί κάποιος φορέας για την αξιοποίησή τους.

β) Υποδομές συνεδρίων & εκδηλώσεων:

Στην περιοχή παρέμβασης υπάρχουν 8 τουριστικές μονάδες με δυνατότητα φιλοξενίας συνεδρίων και εκδηλώσεων. Τα 2 ξενοδοχεία βρίσκονται στο Δήμο Καρδίτσας (1 εκτός σχεδίου στην Καρδίτσα με 2 συνεδριακούς χώρους δυναμικότητας 1000 και 500 ατόμων και 1 στη Στρατηγική Τοπικής Ανάπτυξης με Πρωτοβουλία Τοπικών Κοινοτήτων CLLD / LEADER της Περιφερειακής Ενότητας Καρδίτσας (Φάκελος Α)

Μούχα Καστανιάς με αίθουσα δυναμικότητας 250 ατόμων), 4 ξενοδοχεία στη λίμνη Πλαστήρα (2 στο Νεοχώρι με χώρους δυναμικότητας 300 και 200 ατόμων αντίστοιχα, 1 στα Καλύβια Πεζούλας με αίθουσα δυναμικότητας 300 ατόμων και 1 στα Καλύβια Φυλακτής με συνεδριακό χώρο δυναμικότητας 500 ατόμων) και 2 ξενοδοχεία στο Δήμο Μουζακίου (1 στο Μουζάκι με χώρο δυναμικότητας 400 ατόμων και 1 στο Ανθοχώρι που προγραμματίζει την κατασκευή πρότυπου συνεδριακού χώρου).

γ) Κατασκηνώσεις:

Υποδομές παιδικών κατασκηνώσεων υπάρχουν στη Νεράιδα Πεζούλας (Δημοτική), στο Νεοχώρι (Ι.Μ. Θεσσαλιώτιδος & Φαναριοφερσάλων), στην Κερασιά (Χριστιανική Αγωγή) στην περιοχή της λίμνης Πλαστήρα και στην Καστανιά (Δημοτική) του Δήμου Καρδίτσας. Σήμερα καμία από τις παραπάνω εγκαταστάσεις δεν βρίσκεται σε λειτουργία για διάφορους λόγους.

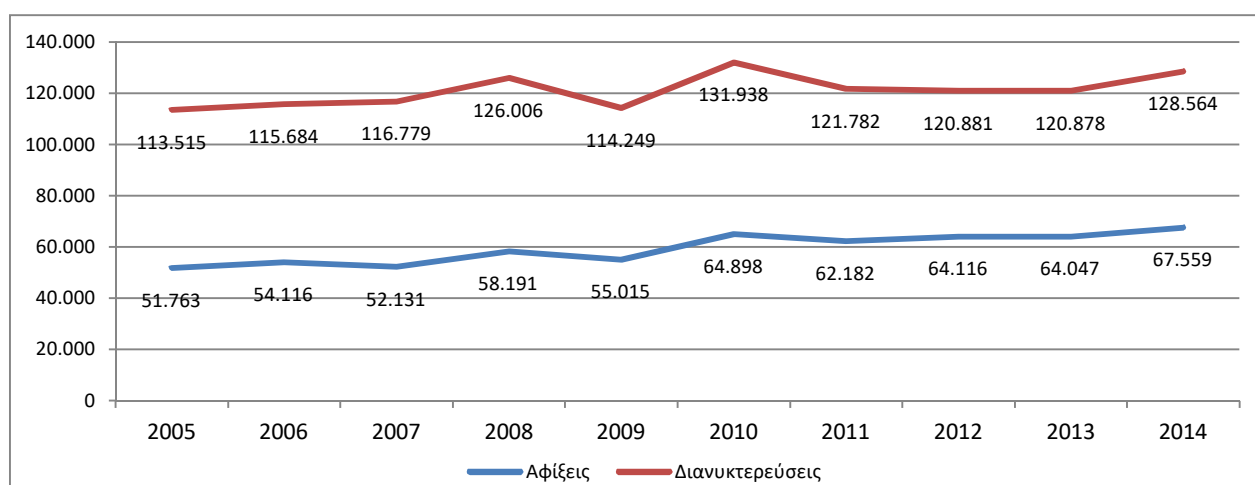
Επιχειρήσεις που σχετίζονται έμμεσα με τον τουρισμό

Στην περιοχή παρέμβασης, δραστηριοποιείται ένας μεγάλος αριθμός επιχειρήσεων, οι οποίες έχουν έμμεση σχέση με τον τουρισμό, όπως δραστηριότητες υπαίθριων ψυχαγωγικών εκδηλώσεων, ιππικά κέντρα, εργαστήρια χειροτεχνημάτων, πρατήρια πώλησης παραδοσιακών προϊόντων, λιανικό εμπόριο αναμνηστικών & ειδών λαϊκής τέχνης κ.α. Οι περισσότερες από αυτές τις επιχειρήσεις λειτουργούν στους παραλίμνιους οικισμούς της λίμνης Ν. Πλαστήρα.

Τουριστική Κίνηση

Όλα τα στοιχεία αφίξεων, διανυκτερεύσεων και πληρότητας της ΕΛΣΤΑΤ που αναφέρονται παρακάτω αφορούν τα καταλύματα ξενοδοχείων της περιοχής και δεν αναφέρονται σε ενοικιαζόμενα δωμάτια / διαμερίσματα όλων των κατηγοριών ή άλλης μορφής για τα οποία δεν υπάρχουν διαθέσιμα στοιχεία από την ΕΛΣΤΑΤ. Τα στοιχεία είναι σε επίπεδο Δήμων και επομένως τα στοιχεία σε επίπεδο Περιφερειακής Ενότητας Καρδίτσας περιέχουν και στοιχεία των ξενοδοχείων της πόλης της Καρδίτσας που δεν περιλαμβάνεται στην περιοχή παρέμβασης. Η παρουσίαση των στοιχείων σε επίπεδο Περιφερειακής Ενότητας αποσκοπεί στην περιγραφή την γενικής τάσης, ενώ ακολουθεί ανάλυση των στοιχείων για τους Δήμους με τη μεγαλύτερη συγκέντρωση κλινών.

Διάγραμμα 2.2.3.22 : Διαχρονική εξέλιξη αφίξεων και διανυκτερεύσεων ξενοδοχείων της Π.Ε Καρδίτσας

(Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ 2005-2014)

Από τη εξέταση των στοιχείων των τελευταίων δέκα ετών διαπιστώνεται ότι υπάρχει μια σταθερά ανοδική πορεία των αφίξεων (Πίνακας 69, Παράρτημα ΙΙ), οι οποίες το τελευταίο έτος για το

οποίο υπάρχουν διαθέσιμα στοιχεία (2014) παρουσιάζουν την καλύτερη επίδοση, ενώ στο χρονικό διάστημα από το 2005 έως το 2014 οι αφίξεις σημειώνουν άνοδο 30,52%.

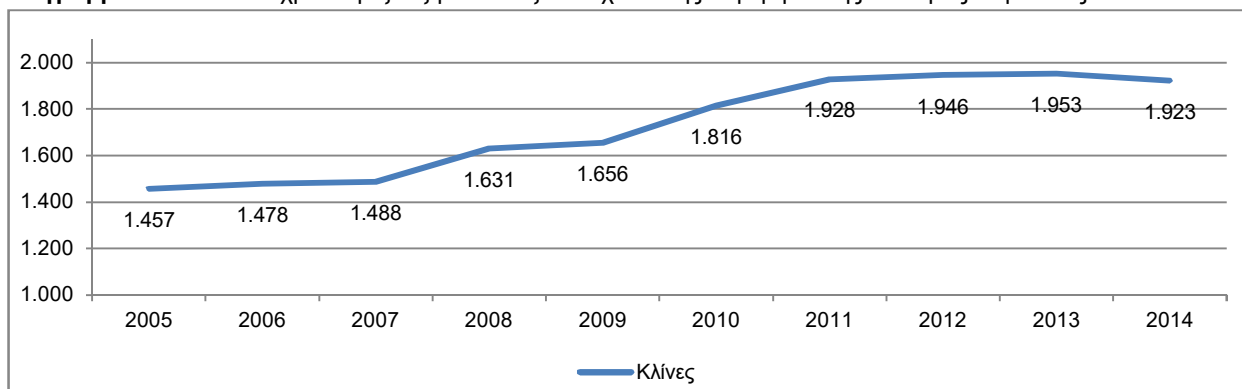
Όσον αφορά τις διανυκτερεύσεις (Πίνακας 70, Παράρτημα ΙΙ), σημειώνουν την καλύτερη επίδοση το 2010 και ακολουθεί μια τριετία μικρής κάμψης, ενώ το τελευταίο έτος (2014) δείχνει σημάδια ανάκαμψης. Οι διανυκτερεύσεις στο χρονικό διάστημα από 2005 έως 2014 σημειώνουν άνοδο 13,26%, αύξηση που είναι σαφώς μικρότερη αυτής των αφίξεων.

Ενδιαφέρον παρουσιάζει και η εξέλιξη των κλινών στην Περιφερειακή Ενότητα Καρδίτσας (Πίνακας 71, Παράρτημα ΙΙ), όπου και εδώ υπάρχει μια σταθερή ανοδική πορεία +31,98% από το 2005 έως το 2014.

Το 2005 αντιστοιχούσαν 77,91 διανυκτερεύσεις ανά κλίνη, ενώ το 2014 μειώθηκαν σε 66,86 διανυκτερεύσεις ανά κλίνη. Η πληρότητα από 27,70% (2010) διαμορφώθηκε σε 22,70% (2014), σημειώθηκε δηλαδή μια μείωση της τάξης του 18%.

Συμπερασματικά, προκύπτει ότι το χρονικό διάστημα 2005 - 2014 στην περιοχή υπάρχει μια σταθερή αύξηση των επισκεπτών (αφίξεις) οι οποίοι διαμένουν μικρότερο χρονικό διάστημα (λιγότερες διανυκτερεύσεις ανά άτομο) και η διαμονή τους διαχέεται σε περισσότερα ξενοδοχεία.

Διάγραμμα 2.2.3.23 : Διαχρονική εξέλιξη κλινών ξενοδοχείων της Περιφερειακής Ενότητας Καρδίτσας

(Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ 2005-2014)

Στον Δήμο Λίμνης Πλαστήρα όπου συγκεντρώνονται τα περισσότερα ξενοδοχεία της Περιφερειακής Ενότητας Καρδίτσας, αλλά και η περιοχή που δέχεται το μεγαλύτερο όγκο επισκεπτών εξαιτίας της λίμνης Ν. Πλαστήρα, η εικόνα των αφίξεων και διανυκτερεύσεων είναι καλύτερη από τον μέσο όρο της Π.Ε. Καρδίτσας, με εξαίρεση τα έτη 2009 έως 2011 όπου σημειώνεται μια μείωση.

Οι αφίξεις από 14.559 (2005) ανήλθαν σε 21.474 (2014), σημείωσαν δηλαδή μέσα σε μια δεκαετία αύξηση 47,50%. Αντίστοιχα εντυπωσιακά είναι τα στοιχεία και για τις διανυκτερεύσεις, οι οποίες από 26.470 (2005) ανήλθαν σε 45.106 (2014), σημείωσαν δηλαδή αύξηση 70,40%.

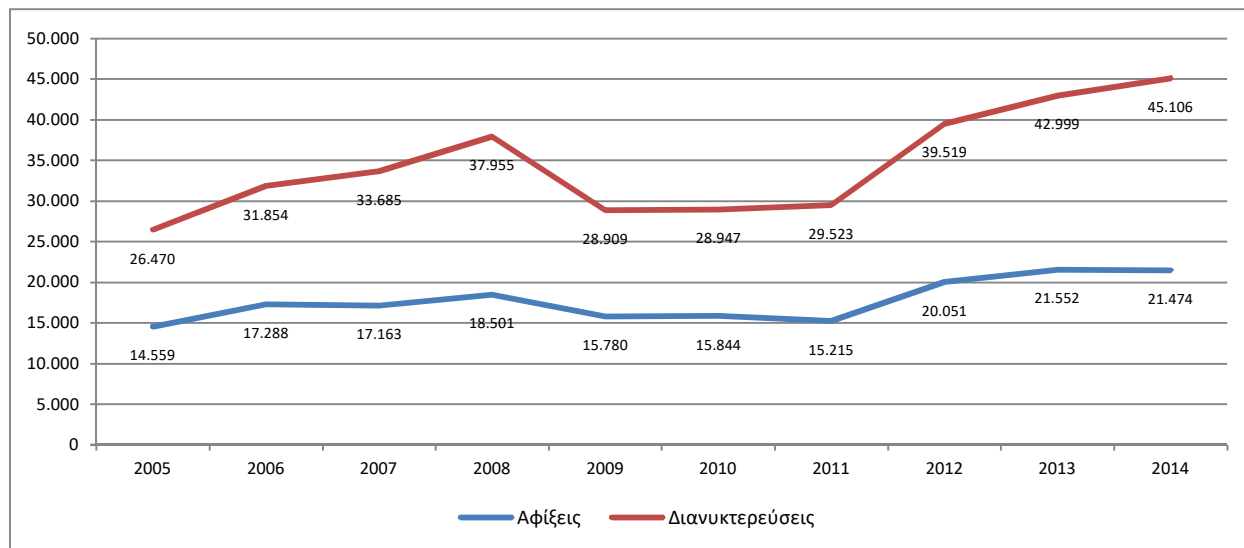
Η Λίμνη Πλαστήρα αν και είναι ένας από τους κορυφαίους τουριστικούς προορισμούς της Χώρας, δέχεται στη συντριπτική πλειοψηφία ημεδαπούς επισκέπτες, κάτι που αναδεικνύει τα χαμηλά επίπεδα εξωστρέφειας των επιχειρήσεων και προβολής της περιοχής στις ξένες αγορές. Η προσέλκυση ημεδαπών από το 2008 ακολουθεί μια φθίνουσα πορεία, ενώ η προσέλκυση αλλοδαπών μόνο το τελευταίο έτος (2014) παρουσιάζει μια μικρή αύξηση.

Σε αριθμούς, οι αλλοδαποί επισκέπτες το 2005 ανήλθαν σε 170, ενώ το 2014 ήταν 939. Μπορεί το ποσοστό αύξησης να είναι μεγάλο, στην πραγματικότητα όμως ο αριθμός των αλλοδαπών είναι πολύ μικρός και σίγουρα μικρότερος από αυτόν που θα μπορούσε να προσελκύσει η

περιοχή και θα δημιουργούσε άλλα οικονομικά δεδομένα για τις επιχειρήσεις και την τοπική αγορά.

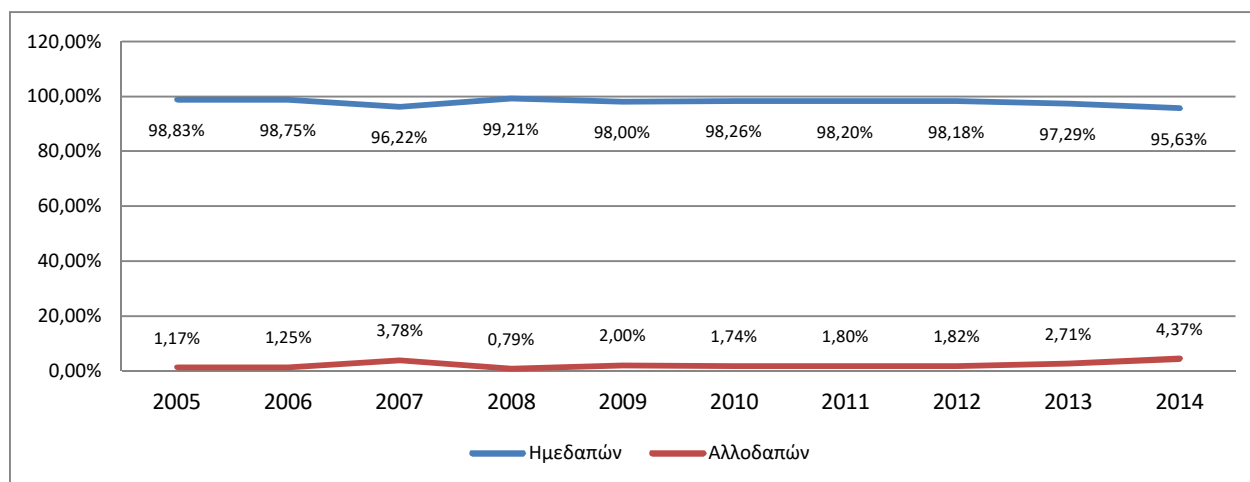
Όσον αφορά την πληρότητα αυτή εμφανίζει μια σταθερά ανοδική πορεία, από το 18% (2010) αυξήθηκε στο 21,8% (2014).

Διάγραμμα 2.2.3.24 : Διαχρονική εξέλιξη αφίξεων & διανυκτερεύσεων ξενοδοχείων Δήμου Λίμνης Πλαστήρα

(Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ 2005-2014)

Διάγραμμα 2.2.3.25 : Διαχρονική κατανομή αφίξεων μεταξύ ημεδαπών & αλλοδαπών στα ξενοδοχεία του Δήμου Λίμνης Πλαστήρα

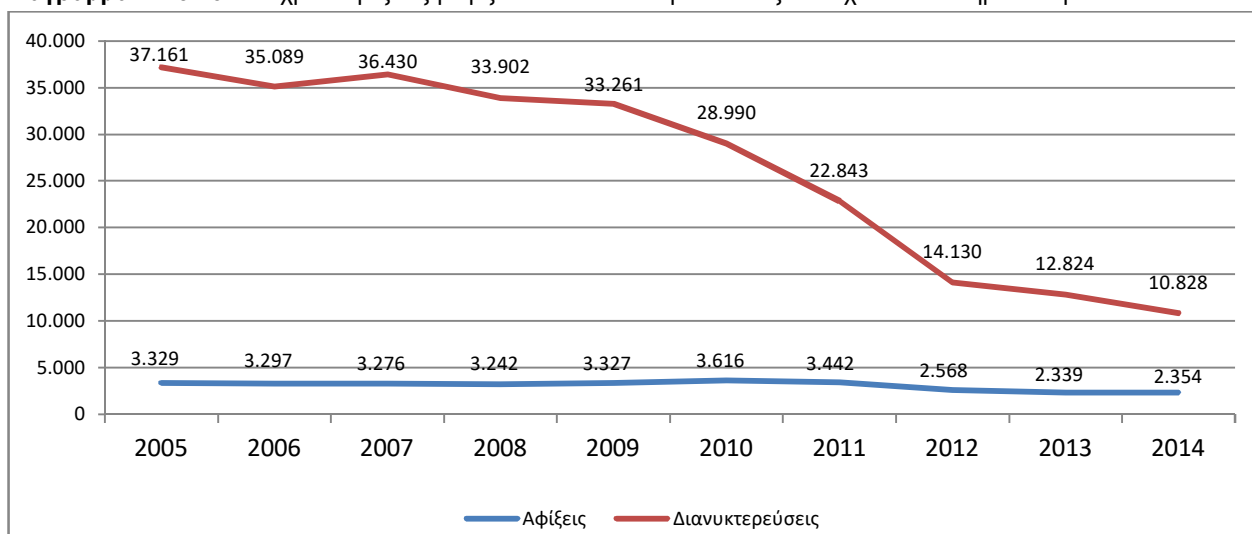

(Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ 2005-2014)

Στο Δήμο Σοφάδων όπου τα περισσότερα ξενοδοχεία εξυπηρετούν τους επισκέπτες των ιαματικών λουτρών Σμοκόβου και των λουτρών Δρανίστας - Καΐτσας, τα στοιχεία δείχνουν εικόνα μαρασμού. Οι αφίξεις εμφανίζουν μια σταθερή πτωτική πορεία και από 3.329 (2005) μειώθηκαν σε 2.354 (2014), σημείωσαν δηλαδή μείωση κατά 29,29%. Οι διανυκτερεύσεις εμφανίζουν σταθερή πτώση που από το 2009 και μετά έχει τη μορφή της κατάρρευσης, χάνοντας μέσα σε μια δεκαετία το 70,89% των διανυκτερεύσεων. Παρόμοια είναι η εικόνα και στην πληρότητα που από 32,8% (2010) διαμορφώθηκε στο 12,10% (2014), σημειώνοντας πτώση 63,11%.

Σε επίπεδο διάθρωσης των επισκεπτών τα στοιχεία δείχνουν ότι η περιοχή δεν έχει καταφέρει να προσελκύσει αλλοδαπούς επισκέπτες και βασίζεται αποκλειστικά σε εγχώριους. Μέχρι το 2011 οι αφίξεις των αλλοδαπών είναι μηδενικές, το 2012 και 2013 εμφανίζονται κάποιες μικρές αφίξεις οι οποίες σχεδόν μηδενίζονται το 2014.

Διάγραμμα 2.2.3.26 : Διαχρονική εξέλιξη αφίξεων και διανυκτερεύσεων ξενοδοχείων του Δήμου Σοφάδων

(Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ 2005-2014)

Πόλοι προσέλκυσης επισκεπτών

Ο σημαντικότερος πόλος προσέλκυσης επισκεπτών στην περιοχή παρέμβασης είναι η Λίμνη Ν. Πλαστήρα και το πλούσιο φυσικό και οικιστικό τοπίο των παραλίμνιων οικισμών. Η ευρύτερη περιοχή της λίμνης Ν. Πλαστήρα με τη σημαντική ανάπτυξη των τουριστικών υποδομών που έχει πραγματοποιηθεί τα τελευταία χρόνια κυρίως με τη συμβολή των Κοινοτικών Πρωτοβουλιών LEADER 2 και LEADER+, αποτελεί ένα σημαντικό τουριστικό προορισμό όπου ο επισκέπτης εκτός από τη διαμονή έχει στη διάθεσή του πολλαπλές επιλογές δραστηριοτήτων.

Στο αντίποδα της τουριστικής λίμνης Ν. Πλαστήρα, τα χωριά της Αργιθέας μόλις τα τελευταία χρόνια άρχισαν να εμφανίζονται στον τουριστικό χάρτη, προσελκύνοντας επισκέπτες που αναζητούν παρθένους προορισμούς, δημιουργώντας νέες επενδυτικές ευκαιρίες για την περιοχή.

Επίσης νέος τουριστικός προορισμός αποτελεί η τεχνητή λίμνη Σμοκόβου, η παρουσία της οποίας έχει αλλάξει ολοκληρωτικά το τοπίο της περιοχής και δημιουργεί νέες προοπτικές τουριστικής ανάπτυξης σε συνδυασμό με τα ιαματικά λουτρά της περιοχής.

Σε αντίθεση με τη λίμνη Ν. Πλαστήρα όπου οι τουριστικές υποδομές βρίσκονται σε ένα ικανοποιητικό επίπεδο, στην περιοχή της Αργιθέας και της λίμνης Σμοκόβου τα τελευταία χρόνια έκαναν την εμφάνισή τους υποδομές εστίασης και διαμονής κυρίως μέσα από τα προγράμματα LEADER 2, ΟΠΑΑΧ και του Άξονα 3 του ΠΑΑ 2007-2013.

Τέλος, το σύνολο της περιοχής παρέμβασης ενδείκνυται για θρησκευτικό και ιστορικό τουρισμό, καθώς υπάρχει ικανοποιητικός αριθμός θρησκευτικών και ιστορικών μνημείων (Πίνακας 75, Παράρτημα Ι).

Στη συνέχεια περιγράφονται συνοπτικά τα σημαντικότερα σημεία επίσκεψης και οι σημαντικότερες δραστηριότητες που μπορούν να αναπτύξουν οι επισκέπτες στην προτεινόμενη περιοχή παρέμβασης.

Σημεία φυσικού κάλλους και ιδιαίτερου ενδιαφέροντος

Φράγμα Λίμνης Ν. Πλαστήρα: Η πραγματοποίηση του έργου αλλά και η υλοποίηση της ιδέας του Νικολάου Πλαστήρα ολοκληρώθηκε το 1959. Το φράγμα μήκους 220m αποτελεί μια εντυπωσιακή τσιμεντένια κατασκευή, ένα κομψό τόξο που μοιάζει να αγκαλιάζει τον τεράστιο όγκο του νερού της λίμνης, είναι ένα όμορφο σημείο για να αγναντέψει κανείς τη λίμνη, αλλά και την πίσω πλευρά του φράγματος που βουτά σε βάθος 83m, κάθετα ανάμεσα στα βράχια.

Λίμνη Σμοκόβου: Η τεχνητή λίμνη Σμοκόβου βρίσκεται πολύ κοντά στις τοπικές κοινότητες Ανάβρας και Κτιμένης στα όρια της Π.Ε. Καρδίτσας με την Π.Ε. Φθιώτιδας και τον οδικό άξονα Κέδρος - Ρεντίνα - Φουρνά. Εγκαινιάστηκε το 2002 και καταλαμβάνει έκταση περίπου 8,5 km². Η παρουσία της αλλάζει ολοκληρωτικά το τοπίο της περιοχής και δημιουργεί νέες προοπτικές τουριστικής ανάπτυξης.

Λίμνη Στεφανιάδας: Βρίσκεται σε απόσταση 70km δυτικά της πόλης της Καρδίτσας, στο Δήμο Αργιθέας και περίπου 2km από τη Μονή Σπηλιάς. Η μικρή λίμνη Στεφανιάδας, η οποία σχηματίστηκε από κατακρήμνιση του εδάφους το 1963-64 και τη δημιουργία λεκάνης που σιγά - σιγά γέμισε νερό, έχει επιφάνεια μόλις 175 στρεμμάτων. Έχει απότομες σχετικά ακτές και η στάθμη της επηρεάζεται από τις εποχιακές βροχές.

Παρατηρητήριο: Στη θέση «Ζυγογιαννείκα», μεταξύ φράγματος και του οικισμού Μπελοκομίτης, σε υψόμετρο 1230m, βρίσκεται το «Παρατηρητήριο» με τη μοναδική θέα προς τη λίμνη, τον θεσσαλικό κάμπο και τις κορυφές των Αγράφων.

Σπηλιά του Καΐμακιά: Το σπήλαιο του Καΐμακιά βρίσκεται στην περιοχή Μέγα Ρέμα η οποία είναι σχετικά κοντά στο ορειβατικό καταφύγιο και αποτελεί το μεγαλύτερο σπήλαιο της Καρδίτσας. Έχει εξερευνηθεί και στο εσωτερικό του υπάρχει υπόγειο ποτάμι τα νερά του οποίου εξέρχονται από αυτό τους χειμερινούς και ανοιξιάτικους μήνες. Έχει εντυπωσιακό διάκοσμο και επεκτείνεται σε δυο επίπεδα τα οποία περιλαμβάνουν συνολικό μήκος διαδρόμων 470m.

Σπηλιά του Γάκη: Βρίσκεται στην περιοχή της Καρίτσας και απαιτεί έμπειρο οδηγό για την επίσκεψη στο εσωτερικό της καθώς δεν έχει αξιοποιηθεί. Έχει εντυπωσιακό διάκοσμο με σταλακτίτες και σταλαγμίτες και ζουν σε αυτό μεγάλος αριθμός νυχτερίδων. Το συνολικό μήκος των διαδρόμων του φτάνει τα 190m ενώ στο τέρμα του υπάρχει σιφόνι γεμάτο με νερό που παραμένει ανεξερεύνητο.

Ορειβατικό καταφύγιο Αγράφων: Το Ορειβατικό Καταφύγιο Αγράφων, βρίσκεται σε υψόμετρο 1.536m στην περιοχή Καραμανώλη. Πρόκειται για ένα καλά οργανωμένο καταφύγιο που στεγάζεται σε πέτρινο κτίριο σύγχρονων προδιαγραφών με πλήρη εξοπλισμό και δυνατότητα φιλοξενίας. Προσφέρει τις βασικές εξυπηρετήσεις όπως κεντρική θέρμανση, τζάκι, κουκέτες, κουβέρτες, κουζίνα, τουαλέτα, ζεστό νερό, ντους, διευκολύνσεις φαγητού και μαγειρέματος. Επίσης διαθέτει άνετη τραπέζα και μπορεί να φιλοξενήσει μέχρι 30 άτομα.

Ορειβατικό Καταφύγιο "Ελατάκος": Το Ορειβατικό Καταφύγιο «Ελατάκος» βρίσκεται στην ομώνυμη θέση, σε υψόμετρο 1.455m στο δάσος Μπελοκομίτη. Είναι ξύλινο με επιφάνεια 17m², ανοιχτό όλο το χρόνο και διαθέτει ελάχιστες ανέσεις. Έχει ικανότητα φιλοξενίας έως και 12 ατόμων και προσφέρει θέα στη λίμνη Ν. Πλαστήρα.

Πεζοπορικά – Ορειβατικά μονοπάτια

Στην περιοχή περιμετρικά της λίμνης Ν. Πλαστήρα έχει αναπτυχθεί ένα δίκτυο ορειβατικών μονοπατιών:

- Καταφύγιο Αγράφων – Σπηλιά Γάκη (μήκος: 7.850μ., βαθμός δυσκολίας: μικρός ως μέτριος)

- Καταφύγιο Αγράφων – Αγ. Νικόλαος Πετρίλου (μήκος: 12,2χλμ., βαθμός δυσκολίας: μέτριος ως μεγάλος)
- Καταφύγιο Αγράφων – Φυλακτή (μήκος: 7,34χλμ., βαθμός δυσκολίας: μέτριος)
- Φυλακτή Αγράφων – Γκαβελ (όρος Βουτσικάκι), (μήκος: 10.410μ., βαθμός δυσκολίας: μεγάλος)
- Γέφυρα Κερασιάς – Μαντάνια – Προφήτης Ηλίας (μήκος: 3.500μ., βαθμός δυσκολίας: μικρός)
- Γέφυρα Μοσχάρου – Τσαρδάκι – Ι. Μονή Κορώνας (μήκος: 2.900μ., βαθμός δυσκολίας: μέτριος)
- Καλύβια Πεζούλας – Νεράιδα – Καταφύγιο Καραμανώλη (μήκος: 4.500μ., βαθμός δυσκολίας: μέτριος)
- Νεοχώρι – Αγία Παρασκευή – Καταφύγιο Καραμανώλη (μήκος: 4.500μ., βαθμός δυσκολίας: μέτριος)
- Φυλακτή – Μαλαρέικα – Άη Λιάς – Απέλινα (μήκος: 2.300μ., βαθμός δυσκολίας: μικρός)
- Αλεπότρυπες – Χαλικιάκι Μοσχάτου (μήκος: 400μ., βαθμός δυσκολίας: μικρός)
- Μορφοβούνι (Κοντοστεργείκα) – Βρύσες Άη Γιώργη (μήκος: 1.800μ., βαθμός δυσκολίας: μέτριος)
- Μπελοκομίτης – Λίμνη (μήκος: 1000μ., βαθμός δυσκολίας: μικρός ως μέτριος)
- Λίμνη – Ζυγογιαννείκα (μήκος: 1.650μ., βαθμός δυσκολίας: μικρός ως μέτριος)
- Λίμνη – Παρατηρητήριο (μήκος: 2.500μ., βαθμός δυσκολίας: μικρός ως μεγάλος)
- Ρ. Γαλατάδες – Ζυγογιαννείκα (μήκος: 1.500μ., βαθμός δυσκολίας: μικρός ως μέτριος)
- Παρατηρητήριο – Ζυγογιαννείκα (μήκος: 2.400μ., βαθμός δυσκολίας: μικρός)

Περιβαλλοντικές - Εκπαιδευτικές Υποδομές

Βοτανικός Κήπος: Βρίσκεται ανάμεσα στον οικισμό του Νεοχωρίου και της Πεζούλας του Δήμου Λίμνης Πλαστήρα. Πρόκειται για μια έκταση 10 στρεμμάτων στην οποία έχει γίνει η συγκέντρωση και αποθεματοποίηση μέρους των χλωριδικών στοιχείων της ευρύτερης περιοχής της λίμνης Πλαστήρα. Κάθε χρόνο δέχεται μεγάλο αριθμό επισκεπτών, είτε μαθητές στο πλαίσιο περιβαλλοντικής εκπαίδευσης είτε πλήθος άλλων ομάδων ή μεμονωμένων επισκεπτών που επιθυμούν να αποκομίσουν περισσότερες και εξειδικευμένες πληροφορίες για την χλωρίδα της περιοχής.

Κέντρα Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης: Στην ευρύτερη περιοχή της λίμνης υπάρχουν δύο Κέντρα Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης, ένα στο Νεοχώρι και ένα στο Μουζάκι. Το Κ.Π.Ε Νεοχωρίου στεγάζεται στο παλαιό λιθόκτιστο σχολείο του οικισμού αποτελεί μια περιβαλλοντική δομή για την παρακολούθηση και διαχείριση του περιβάλλοντος της περιοχής λίμνης Ν. Πλαστήρα. Υλοποιεί προγράμματα παρακολούθησης και διαχείρισης του φυσικού περιβάλλοντος της περιοχής ενώ μια από τις κύριες δραστηριότητές του είναι η διεξαγωγή προγραμμάτων Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης, τα οποία απευθύνονται κυρίως σε μαθητές πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, σπουδαστές των ΤΕΙ και φοιτητές των ΑΕΙ. Προωθεί την επιστημονική διερεύνηση του φυσικού και ανθρωπογενούς περιβάλλοντος μέσω προγραμμάτων περιβαλλοντικής εκπαίδευσης και διαθέτει εργαστηριακό και εποπτικό εξοπλισμό για εκπαίδευση και έρευνα στους τομείς των χερσαίων, δασικών και λιμναίων οικοσυστημάτων.

Εκπαιδευτικό Δάσος Μπελοκομίτη: Πρόκειται για δασική έκταση στην οποία δημιουργήθηκαν βασικές υποδομές που εξυπηρετούν την περιήγηση, πεζοπορία και διεξαγωγή προγραμμάτων περιβαλλοντικής εκπαίδευσης. Το εκπαιδευτικό δάσος Μπελοκομίτη αποτελεί μέρος του δημοσίου δασικού συμπλέγματος Αγράφων και καλύπτει μια έκταση 5.688 στρεμμάτων. Στο Δάσος έχουν σημανθεί ειδικές διαδρομές πεζοπορίας, με σκοπό την παρατήρηση σημαντικών στοιχείων του φυσικού περιβάλλοντος, ως τρόπου εκπαίδευσης και εναλλακτικής μορφής ψυχαγωγίας. Το συνολικό τους μήκος ανέρχεται στα 15km. Έξι οικολογικά μονοπάτια έχουν δημιουργηθεί μέσα στο Πανεπιστημιακό δάσος. Ένα από τα έξι οδηγεί στο Παρατηρητήριο με θαυμάσια θέα. Στο δάσος έχει γίνει αναλυτική καταγραφή της φύσης (Ευρωπαϊκό δίκτυο Natura 2000) και αποτελεί πηγή γνώσης για εκπαιδευτικά ιδρύματα και απλούς επισκέπτες.

Κέντρο Χλωρίδας και Πανίδας: Το Κέντρο Χλωρίδας και Πανίδας Αγράφων της Πίνδου στην Καστανιά του Δήμου Καρδίτσας, ξεκίνησε να λειτουργεί το Νοέμβριο του 2008, έπειτα από αξιοποίηση του παλαιού δημοτικού σχολείου Καστανιάς και την προμήθεια εξοπλισμού και εκθεμάτων στο πλαίσιο του LEADER+.

Αθλητικές δραστηριότητες

Ορειβασία - πεζοπορία: Σε όλη την ορεινή περιοχή παρέμβασης υπάρχουν μονοπάτια τα οποία προσφέρονται για πεζοπορία ή για ποδήλατο βουνού. Κάποιες διαδρομές είναι εύκολες ούτως ώστε να μπορούν να τις απολαύσουν όλοι, ενώ κάποιες άλλες είναι δύσκολες και απευθύνονται κυρίως σε έμπειρους πεζοπόρους. Επίσης, στην περιοχή έμπειροι οδηγοί βουνού αναλαμβάνουν την περιήγηση του επισκέπτη. Το έντονο ανάγλυφο της περιοχής σε συνδυασμό με το καταπράσινο τοπίο μαγεύει τον επισκέπτη προσφέροντάς του παράλληλα εναλλακτικούς τρόπους άθλησης και ψυχαγωγίας.

Αεραθλητισμός – Αλεξίπτωτο πλαγιά: Διαμορφωμένες πίστες συναντιόνται στις κορυφές Τέμπλα ή Αγκώνας (Νεράιδα) και Κουφόλογγος (Κρυονέρι), όπως επίσης στην κορυφή «Κουνάκια» του Αγίου Γεωργίου και στο εξωκκλήσι του Αγίου Αθανασίου στον Ελληνόπυργο, καθώς και στην Πορτή της περιοχής Μουζακίου.

Off road διαδρομές: Σε όλο τον ορεινό όγκο υπάρχουν δεκάδες διαδρομές μέσα σε δάση και έλατα μοναδικής ομορφιάς όπου μπορούν να διασχιστούν με ποδήλατο βουνού, μοτοσυκλέτα ή αυτοκίνητο.

Σκι: Στη θέση 'Καραμανώλη' στη Νεράιδα Πεζούλας, στην ανατολική πλαγιά του όρους "Βουτσικάκι" σε υψόμετρο 1530m, λειτουργεί χιονοδρομικό κέντρο, υπό την επίβλεψη του Ο.Χ.Ο.Κ. (Ορειβατικός Χιονοδρομικός Όμιλος Καρδίτσας). Αν και οι εγκαταστάσεις είναι υποτυπώδεις, (διαθέτει μόνον ένα συρόμενο αναβατήρα), κάθε χρόνο αρκετός κόσμος τις επισκέπτεται για να απολαύσει τα χιονισμένα Άγραφα.

Ιππασία: Όσοι αγαπούν τα άλογα και την ιππασία μπορούν να απολαύσουν μια αξέχαστη βόλτα με άλογο στις εγκαταστάσεις των Ιππικών κέντρων που λειτουργούν στο Ρούσσο Καρδίτσας, στην Κερασιά του Δήμου Λίμνης Πλαστήρα και στη Λοξάδα του Δήμου Μουζακίου.

Ψάρεμα: Για τις περιβαλλοντικές ανάγκες της λίμνης Ν. Πλαστήρα το ψάρεμα επιτρέπεται μόνο με καλάμι. Περιμετρικά της λίμνης υπάρχουν πολλά κατάλληλα σημεία, ενώ απαγορεύεται κοντά στο φράγμα και τις εγκαταστάσεις της ΔΕΗ.

Υδροποδήλατα - κανό: Στο Δήμο Λίμνης Πλαστήρα δίνεται η ευκαιρία στους φίλους των ναυαθλητικών δραστηριοτήτων να κάνουν υδροποδήλατα, κανό, καγιάκ και ιστιοπλοΐα. Η περιήγηση ξεκινάει από την πλαζ της Πεζούλας ή από την πλαζ Λαμπερού και περνά από διάφορα νησάκια και φιόρδ της λίμνης. Μια τέτοια εκδρομή αποτελεί αξέχαστη εμπειρία καθώς ο επισκέπτης μπορεί να απολαύσει τα μοναδικά τοπία της περιοχής.

Σκοποβολή – τοξοβολία: Οργανωμένοι χώροι για σκοποβολή υπάρχουν στο Ρούσσο και στο Καλλίθηρο του Δήμου Καρδίτσας, αλλά και στη Νεράιδα του Δήμου Λίμνης Πλαστήρα.

Canyoning: Στο Μέγα Ρέμα κοντά στην Ι.Μ. Αγίου Γεωργίου, υπάρχει όμορφο μικρό φαράγγι ιδανικό για διάσχιση και εξάσκηση για μικρούς και μεγάλους σε ηλικία, λάτρεις του αθλήματος. Ο βαθμός δυσκολίας της διαδρομής είναι μικρός.

Απασχόληση

Στην περιοχή παρέμβασης η απασχόληση στον τριτογενή τομέα αντιστοιχεί στο 42,22% των συνολικά απασχολούμενων, ποσοστό κατά πολύ χαμηλότερο του Εθνικού μέσου όρου (72,67%) λόγω διογκωμένου πρωτογενή τομέα (43,97% όταν ο Εθνικός Μ.Ο. είναι 9,99%.

Εξετάζοντας τη διαχρονική εξέλιξη της απασχόλησης στον τριτογενή τομέα διαπιστώνεται ότι από το 28,88% που ήταν η συμβολή του το 2001, εκτινάσσεται στο 42,22% το 2011, υπάρχει δηλαδή μια αύξηση 13,34% ποσοστιαίων μονάδων μέσα σε μια δεκαετία. Βέβαια, εξετάζοντας τον αριθμό των απασχολούμενων του τριτογενή τομέα διαπιστώνεται ότι από τους 8.529 (2001) αυξήθηκαν μόλις σε 8.588 (2011) δηλαδή υπήρξε αύξηση μόλις 0,69%. Αυτή η διαφορετική εικόνα οφείλεται στην αύξηση της ανεργίας που από το 13,21% (2001) εκτινάχθηκε στο 21,26% (2011). Τα μεγαλύτερα ποσοστά απασχόλησης του τριτογενή τομέα εμφανίζονται στους παρακάτω κλάδους:

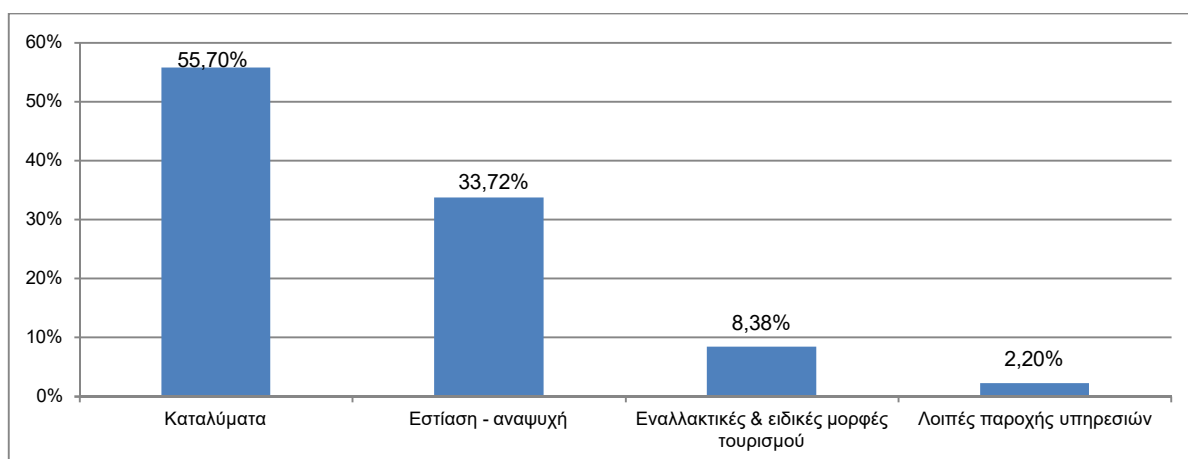
- το 30,03% απασχολείται στο χονδρικό και λιανικό εμπόριο,
- το 14,33% απασχολείται στις επιχειρήσεις εστίασης και διαμονής,
- το 14,07% απασχολείται στη δημόσια διοίκηση και κοινωνική ασφάλιση,
- το 9,80% απασχολείται στην εκπαίδευση (δημόσια, ιδιωτική και φροντιστήρια),
- το 8,91% απασχολείται στην ανθρώπινη υγεία και κοινωνική μέριμνα

Επενδύσεις τριτογενή τομέα

Από το 1998 μέχρι και σήμερα, στην προτεινόμενη περιοχή παρέμβασης, χρηματοδοτήθηκαν από προγράμματα του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων (LEADER II, LEADER+, ΟΠΑΑΧ, Άξονας 3 & Άξονας 4 του ΠΑΑ 2007-2013) μέσω της Αναπτυξιακής Καρδίτσας (ως ΟΤΔ & Δομή Στήριξης), η δημιουργία ή ο εκσυγχρονισμός 98 επενδυτικών σχεδίων του τριτογενή τομέα, συνολικής δημόσιας δαπάνης 9,04 εκατ. Ευρώ.

Από τα 98 επενδυτικά σχέδια (Πίνακας 72, Παράρτημα II) τα 36 αφορούν την κατηγορία των καταλυμάτων με δημόσια δαπάνη 5,04 εκατ. Ευρώ, τα 49 αφορούν επιχειρήσεις εστίασης – αναψυχής με δημόσια δαπάνη 3,05 εκατ. Ευρώ, τα 10 αφορούν εναλλακτικές & ειδικές μορφές τουρισμού με δημόσια δαπάνη 0,76 εκατ. Ευρώ, ενώ τα υπόλοιπα 3 με δημόσια δαπάνη 0,2 εκατ. Ευρώ λοιπές μορφές επιχειρήσεων παροχής υπηρεσιών.

Διάγραμμα 2.2.3.27 : Κατανομή Δ.Δ. ανά κατηγορία επενδύσεων τριτογενή τομέα Προγραμμάτων Αγροτικής Ανάπτυξης

(Πηγή: ΟΤΔ ΑΝ.ΚΑ Α.Ε.)

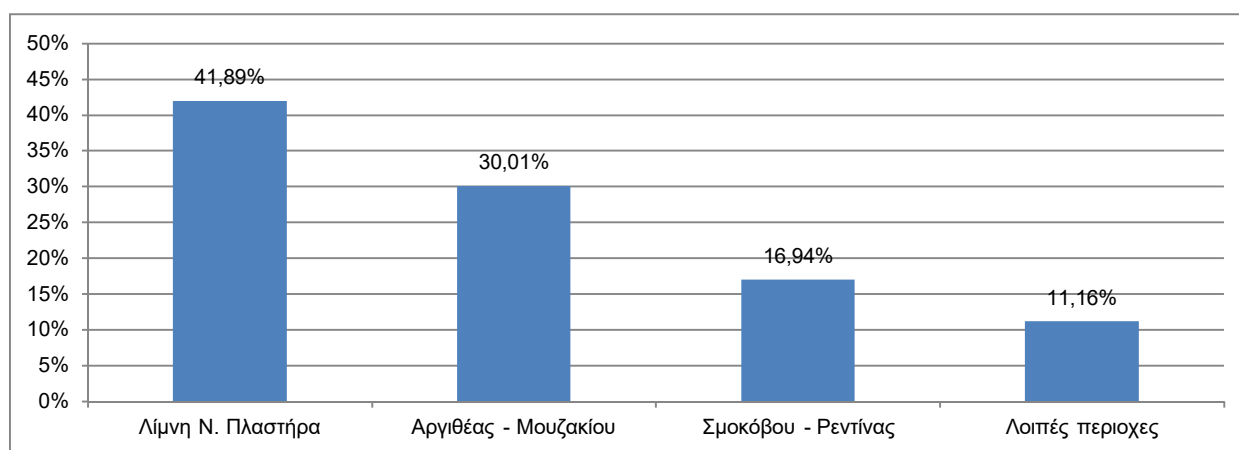
Στρατηγική Τοπικής Ανάπτυξης με Πρωτοβουλία Τοπικών Κοινοτήτων CLLD / LEADER της Περιφερειακής Ενότητας Καρδίτσας (Φάκελος Α)

Επίσης, από τα 98 επενδυτικά σχέδια τα 51 αφορούν την δημιουργία νέας επιχείρησης, ενώ τα υπόλοιπα 47 αφορούν εκσυγχρονισμό ή επέκταση υφιστάμενων εγκαταστάσεων. Στην κατηγορία των καταλυμάτων, από τα 36 επενδυτικά σχέδια που χρηματοδοτήθηκαν, τα 23 ήταν νέα καταλύματα και τα υπόλοιπα 13 αφορούν ποιοτικό εκσυγχρονισμό υφιστάμενων μονάδων.

Σε σύνολο 96 καταλυμάτων που λειτουργούν στην προτεινόμενη περιοχή παρέμβασης, το 1/3 δημιουργήθηκε ή εκσυγχρονίστηκε από τα προγράμματα του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων.

Ως προς τη γεωγραφική κατανομή των επενδύσεων (Πίνακας 73, Παράρτημα ΙΙ) τα 46 επενδυτικά σχέδια με δημόσια δαπάνη 3,79 εκατ. Ευρώ (41,89%) αφορούν την περιοχή της λίμνης Ν. Πλαστήρα (παραλίμνιοι οικισμοί), τα 21 αφορούν την περιοχή Μουζακίου-Αργιθέας με δημόσια δαπάνη 2,38 εκατ. Ευρώ (26,36%), τα 9 την περιοχή Σμοκόβου-Ρεντίνας με δημόσια δαπάνη 1,41 εκατ. Ευρώ (15,64%) και τα υπόλοιπα 22 τις υπόλοιπες περιοχές με δημόσια δαπάνη 1,46 εκατ. Ευρώ (16,11%).

Διάγραμμα 2.2.3.28 : Κατανομή Δ.Δ. επενδύσεων τριτογενή τομέα από Προγράμματα Αγροτικής Ανάπτυξης ανά περιοχή ενδιαφέροντος

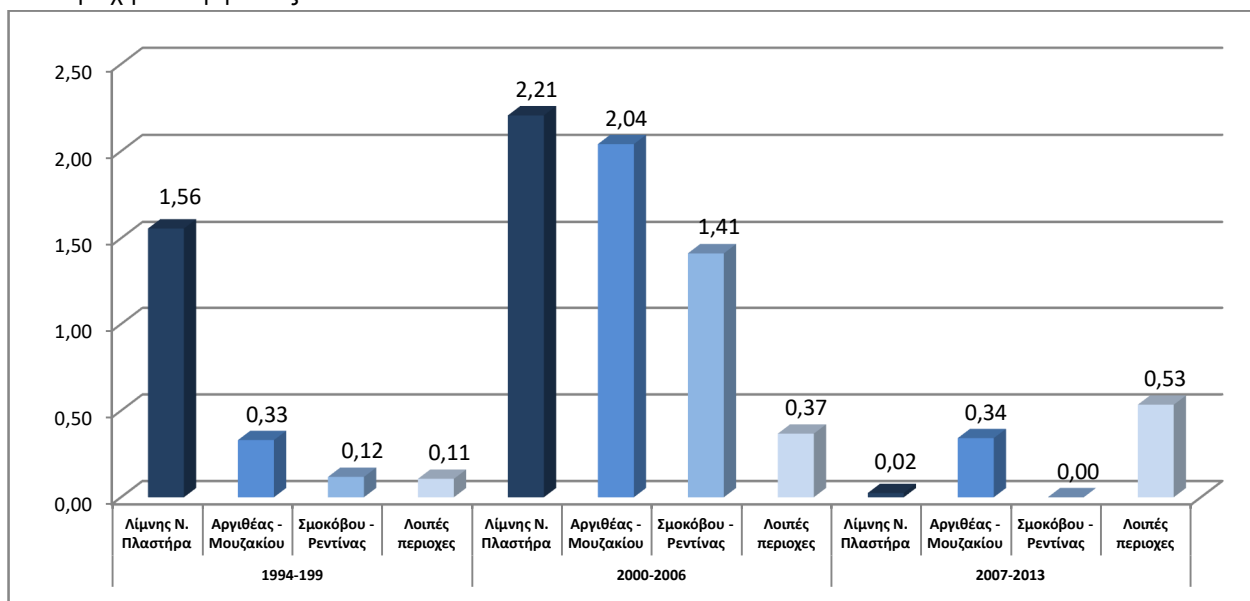
(Πηγή: ΟΤΔ ΑΝ.ΚΑ Α.Ε.)

Εξετάζοντας το επενδυτικό ενδιαφέρον ανά προγραμματική περίοδο, διαπιστώνεται ότι κατά την προγραμματική περίοδο 1994-1999 το μεγαλύτερο ενδιαφέρον επικεντρώνεται στην περιοχή της λίμνης Ν. Πλαστήρα η οποία απορροφά το 74% της δημόσιας δαπάνης, ενώ στις υπόλοιπες περιοχές γίνονται τα πρώτα δειλά επενδυτικά βήματα. Είναι η εποχή που η λίμνη Ν. Πλαστήρα αρχίζει να εντάσσεται στον τουριστικό χάρτη της χώρας ως τουριστικός προορισμός, αλλά οι υποδομές της περιοχής δεν επαρκούν και αυτές που υπήρχαν δεν μπορούσαν να ανταποκριθούν στις απαιτήσεις της αυξανόμενης ζήτησης.

Η προγραμματική περίοδο 2000-2006 είναι η εποχή της οικονομικής άνθησης, ειδικά του τουρισμού. Η περιοχή της λίμνης Ν. Πλαστήρα έχει πλέον καταξιωθεί ως ένας από τους κορυφαίους τουριστικούς προορισμούς και η ζήτηση για επενδύσεις υπερκαλύπτει τους διαθέσιμους πόρους. Παράλληλα, η τουριστική κίνηση αρχίζει και διαχέεται και σε άλλες περιοχές με κυριότερο πόλο έλξης την περιοχή Αργιθέας - Μουζακίου η οποία αρχίζει και εμφανίζεται στον τουριστικό χάρτη. Η ανάγκη για επενδύσεις αυξάνεται κατακόρυφα και συναγωνίζεται σε απορρόφηση πόρων (ποσοστό 34%) την περιοχή της λίμνης Ν. Πλαστήρα με απορρόφηση (37%). Τέλος, αρχίζει να εκδηλώνεται ενδιαφέρον και στην περιοχή του Σμοκόβου - Ρεντίνας με απορρόφηση (23%), τόσο λόγω της προσπάθειας εκσυγχρονισμού των λουτροπόλεων της περιοχής αυτής, όσο και της δημιουργίας της τεχνητής λίμνης Σμοκόβου που αύξησε το τουριστικό ενδιαφέρον.

Στην 4η προγραμματική περίοδο 2007-2013 η εικόνα αλλάζει ριζικά. Είναι η εποχή της οικονομικής κρίσης που μετασχηματίζει βίαια το παραγωγικό μοντέλο και επομένως και το επενδυτικό ενδιαφέρον. Το ενδιαφέρον για επενδύσεις στον τριτογενή τομέα μειώνεται αισθητά, το ενδιαφέρον για επενδύσεις στις ορεινές περιοχές περιορίζεται δραματικά, το ενδιαφέρον και οι επενδύσεις σε καταλύματα σχεδόν μηδενίζονται, ενώ το λιγοστό ενδιαφέρον που εκδηλώνεται έχει ως στόχο κυρίως την κάλυψη των αναγκών των αστικών πληθυσμών της ευρύτερης περιοχής.

Διάγραμμα 2.2.3.29 : Κατανομή Δ.Δ. (σε εκατ. Ευρώ) επενδύσεων τριτογενή τομέα ανά προγραμματική περίοδο και ανά περιοχή ενδιαφέροντος

(Πηγή: ΟΤΔ ΑΝ.ΚΑ Α.Ε.)

Συμπεράσματα – Προοπτικές

Η αύξηση τα τελευταία χρόνια της σχετικής σημασίας του τριτογενούς τομέα στο παραγωγικό σύστημα της Περιφερειακής Ενότητας Καρδίτσας, σε βάρος του δευτερογενή τομέα, επιβεβαιώνει την μεταβολή του παραγωγικού μοντέλου της περιοχής. Η μείωση του δευτερογενή τομέα, κυρίως λόγω της κατάρρευσης των κατασκευών, οδήγησε σε μετατόπιση του ενδιαφέροντος αλλά και αναζήτηση οικονομικού διεξόδου σε επιχειρήσεις παροχής υπηρεσιών, με κατεύθυνση κυρίως στον κλάδο του εμπορίου (κυρίως στο λιανικό εμπόριο τροφίμων & ποτών) και στον κλάδο της εστίασης & αναψυχής.

Στην προτεινόμενη περιοχή παρέμβασης, ο τουρισμός αποτέλεσε, την προηγούμενη δεκαετία, τον κυριότερο πόλο έλξης επενδυτικού ενδιαφέροντος, επιτρέποντας να δημιουργηθούν οι κατάλληλες υποδομές για την εξυπηρέτηση της τουριστικής ζήτησης. Η έλευση της οικονομικής κρίσης επηρέασε δραματικά την επενδυτική συμπεριφορά με αποτέλεσμα να εμφανίζονται σημάδια στασιμότητας αλλά και αποεπένδυσης.

Σε επίπεδο Περιφερειακής Ενότητας Καρδίτσας τα στοιχεία του τουρισμού (αφίξεις – διανυκτερεύσεις) δείχνουν ανθεκτικότητα, αλλά από την εξέταση των επιμέρους περιοχών αναδεικνύεται μεγάλη ανομοιομορφία ως προς τη διάχυση της τουριστικής κίνησης μεταξύ των περιοχών ενδιαφέροντος.

Η περιοχή της λίμνη Ν. Πλαστήρα έχει καταφέρει να διατηρήσει την ελκυστικότητα της, εντούτοις το μεγαλύτερο πρόβλημα είναι η αδυναμία ποιοτικής αναβάθμισης ενός μεγάλου μέρους των

καταλυμάτων της, ειδικά των ενοικιαζομένων δωματίων / διαμερισμάτων, τα οποία φαίνεται ότι δεν μπορούν αντεπεξέλθουν στον ανταγωνισμό. Παρόμοιο πρόβλημα θα αντιμετωπίσουν σύντομα και οι πιο σύγχρονες μονάδες, εξαιτίας της απουσίας ενεργειών εκσυγχρονισμού και της στασιμότητας που εμφανίζουν τα τελευταία χρόνια.

Για την περιοχή των ιαματικών λουτρών Σμοκόβου και Δρανίστας - Καΐτσας, τα στοιχεία δείχνουν ότι βρίσκονται σε οικονομικό μαρασμό και ότι με τη σημερινή τους μορφή δεν μπορούν να προσελκύσουν επισκέπτες. Τέτοια δραματική επιδείνωση των στοιχείων (οφειλόμενη και στη μεγάλη μείωση των κοινωνικών προγραμμάτων λουτροθεραπείας που απευθύνονταν σε ηλικιωμένους και συνταξιούχους) απαιτεί εκ βάθρων αλλαγή προσέγγισης και ριζικές παρεμβάσεις για να αποτελέσει η περιοχή ένα σύγχρονο τουριστικό προϊόν. Αναβάθμιση των εγκαταστάσεων των λουτροπόλεων σε spa resorts, προώθηση χειμερινών προγραμμάτων για την εξάλειψη της εποχικότητας, αναβάθμιση καταλυμάτων, δράσεις εξωστρέφειας και προβολής των ευεργετικών επιπτώσεων των ιαματικών νερών, είναι μερικές από τις παρεμβάσεις που θα μπορούσαν να γίνουν και να προσελκύσουν νέου τύπου επισκέπτες.

Σε όλες τις περιοχές αναδεικνύεται η αδυναμία προσέλκυσης αλλοδαπών επισκεπτών, η οποία θα μπορούσε να αλλάξει σημαντικά τα οικονομικά δεδομένα όλου του τουριστικού κλάδου. Αυτές οι παρεμβάσεις δεν μπορούν να αποτελέσουν αντικείμενο μεμονωμένων ενεργειών, αλλά απαιτούνται συλλογικές δράσεις και στοχευμένες παρεμβάσεις στο πλαίσιο μιας στρατηγικής τοπικής ανάπτυξης.

2.2.4. Χωροταξική – πολεοδομική οργάνωση

Η προτεινόμενη περιοχή παρέμβασης του τοπικού προγράμματος εντάσσεται στα όρια της Περιφερειακής Ενότητας Καρδίτσας, και καλύπτει το νοτιοδυτικό τμήμα της Θεσσαλίας. Αν και στην ευρύτερη περιοχή υπάρχουν σε μικρή απόσταση μεγάλα αστικά κέντρα (Λάρισα, Τρίκαλα, Βόλος), η προτεινόμενη περιοχή παρέμβασης βρίσκεται αρκετά μακριά από την ΠΑΘΕ, η οποία αποτελεί το βασικό οδικό άξονα σύνδεσης της νότιας με τη βόρεια Ελλάδα και η οδική της σύνδεση γίνεται είτε δια μέσω της επαρχιακής οδού Καρδίτσας - Λάρισας, με κοντινότερο σημείο στην ΠΑΘΕ την Τ.Κ. Συκεώνα του Δήμου Παλαμά και η οποία χρησιμοποιείται κατά κύριο λόγο για τη σύνδεση της περιοχής με τη βόρεια Ελλάδα (κατεύθυνση προς Θεσσαλονίκη), είτε δια μέσω της Ε.Ο. Καρδίτσας – Δομοκού – Λαμίας, με κοντινότερο σημείο την Τ.Κ. Γεφυριών του Δήμου Σοφάδων, για τη σύνδεση της περιοχής με τη νότια Ελλάδα (κατεύθυνση προς Αθήνα).

Η μόνη εθνική οδός που διασχίζει την περιοχή από βορειοδυτική προς νοτιοανατολική κατεύθυνση είναι ο άξονας Τρίκαλα - Καρδίτσα - Σοφάδες - Ν. Μοναστήρι, ενώ η ολοκλήρωση του κλειστού αυτοκινητόδρομου Α3 (Ε65) τμήμα Τρίκαλα - Ξυνιάδα το Μάρτιο του 2017 δεν επιλύει την οδική απομόνωση της περιοχής καθώς το βόρειο άκρο σύνδεσης με την Εγνατία και το νότιο άκρο σύνδεσης με τον ΠΑΘΕ, ώστε ο Ε65 να αποτελέσει ενιαίο αυτοκινητόδρομο, από τον ΠΑΘΕ (Λαμία) μέχρι την Εγνατία (Γρεβενά), προγραμματίζονται για το τέλος της προγραμματικής περιόδου.

Στο τμήμα Ξυνιάδα - Καρδίτσα - Τρίκαλα, μήκους 78,5 km, του Ε65 έχει ολοκληρωθεί το 77% και θα περιλαμβάνει 4 ανισόπεδους κόμβους (Προαστίου, Καρδίτσας, Σοφάδων, Ανάβρας) τον μετωπικό σταθμό διοδίων Σοφάδων και 2 πλευρικούς (Προάστιο, Ανάβρα).

Άλλοι σημαντικοί οδικοί άξονες της προτεινόμενης περιοχής παρέμβασης είναι η επαρχιακή οδός Καρδίτσα - Τρίκαλα, η επαρχιακή οδός Καρδίτσα - Λάρισα, ο οδικός άξονας Καρδίτσα - Ν.

Μοναστήρι - Φάρσαλα - Βόλος, ο άξονας Καρδίτσα - Μουζάκι - Αργιθέα - Άρτα και η οδικός άξονας Καρδίτσα - Ρεντίνα - Φουρνά Ευρυτανίας.

Την περιοχή παρέμβασης διασχίζει η μονή σιδηροδρομική γραμμή Καλαμπάκα - Τρίκαλα - Καρδίτσα - Παλαιοφάρσαλος, συμβάλλοντας στην σιδηροδρομική σύνδεση των Π.Ε. της Θεσσαλίας και στη σύνδεση αυτών με τον βασικό σιδηροδρομικό άξονα Αθήνας - Θεσσαλονίκης. Σύμφωνα με το σχεδιασμό για την περίοδο 2014-2020, προβλέπεται η δημοπράτηση της ηλεκτροκίνησης της γραμμής και η προοπτική επέκτασης του σιδηροδρομικού δικτύου προς Κοζάνη και ενδεχομένως προς Ηγουμενίτσα (σιδηροδρομική Εγνατία), δημιουργώντας προϋποθέσεις για άρση της γεωγραφικής και συγκοινωνιακής απομόνωσης της Καρδίτσας και συνεπώς της περιοχής παρέμβασης προς την Ήπειρο και Δυτική Μακεδονία.

Τέλος, αναφορικά με το κοντινότερο εμπορικό λιμάνι είναι αυτό του Βόλου σε εγγύτητα 1,5 ώρας, ενώ σε εγγύτητα περίπου 3 ωρών βρίσκεται το Διεθνές Αεροδρόμιο Μακεδονίας Θεσσαλονίκης και 2 ωρών το Περιφερειακό Αεροδρόμιο Αγχιάλου, που εξυπηρετεί πτήσεις τσάρτερ και πτήσεις προς ορισμένα περιφερειακά αεροδρόμια της Ευρώπης. Αναλυτική περιγραφή του οδικού και σιδηροδρομικού δικτύου της προτεινόμενης περιοχής παρέμβασης γίνεται στο κεφάλαιο της τεχνικής υποδομής που ακολουθεί.

Αποστάσεις της περιοχής από σημαντικά κέντρα και αγορές

Σημαντικά μεγάλα αστικά κέντρα στην ευρύτερη περιοχή της προτεινόμενης περιοχής παρέμβασης είναι η Καρδίτσα, η Λάρισα και τα Τρίκαλα. Στον πίνακα που ακολουθεί παρουσιάζονται οι σχετικές αποστάσεις μεταξύ των εδρών των Δήμων της περιοχής και των άλλων αστικών κέντρων της ευρύτερης περιοχής.

Η πόλη της Καρδίτσας ως πρωτεύουσα της Π.Ε. αποτελεί το μοναδικό μεγάλο αστικό κέντρο και βρίσκεται στο κέντρο της περιοχής παρέμβασης. Σημαντικά ημιαστικά κέντρα εντός της περιοχής παρέμβασης είναι ο Παλαμάς οι Σοφάδες και το Μουζάκι το οποίο επηρεάζει την ευρύτερη περιοχή της Αργιθέας, καθώς απέχει τη μικρότερη χιλιομετρική απόσταση από το Ανθηρό την έδρα του Δήμου Αργιθέας. Στον Πίνακα παρουσιάζονται οι αποστάσεις μεταξύ των εδρών των Δήμων και άλλων πόλεων της Θεσσαλίας.

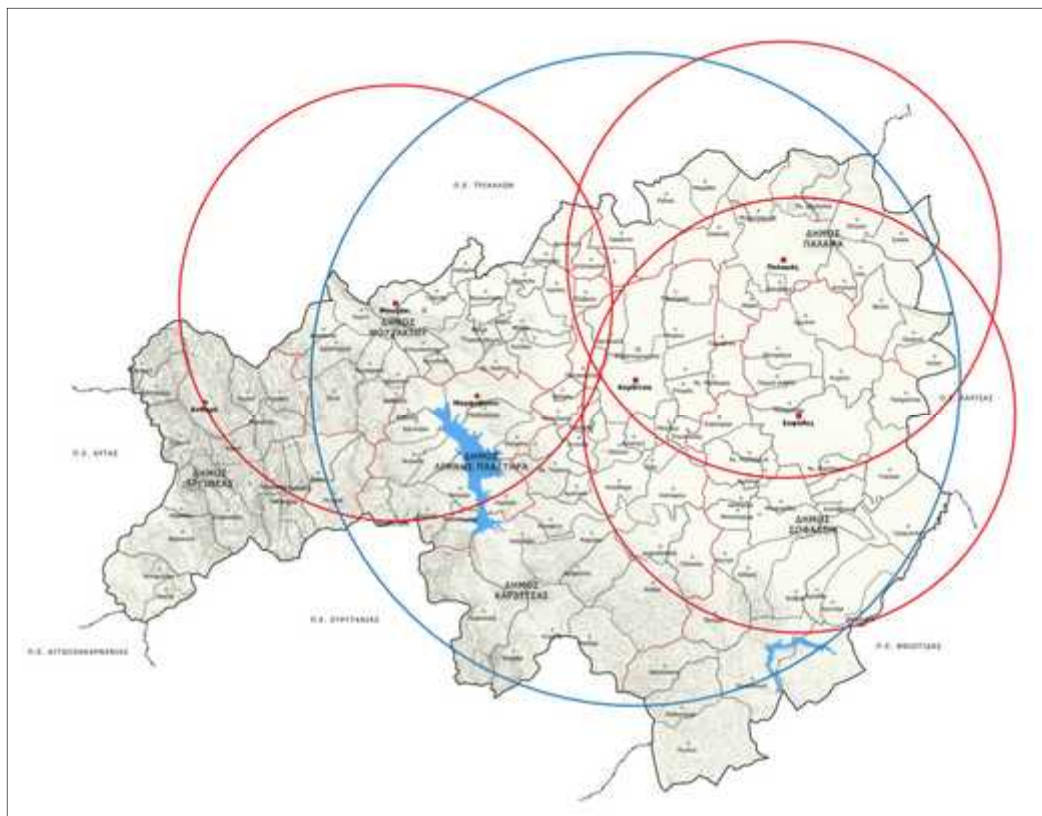
Έδρα Δήμου	Καρδίτσα	Παλαμάς	Σοφάδες	Μουζάκι	Μορφοβούνι	Ανθηρό	Τρίκαλα	Λάρισα
Καρδίτσα	0	21,4	17,2	27,7	21,5	71,6	27	56,4
Παλαμάς	21,4	0	17,5	50,5	43	94,3	35,7	40,5
Σοφάδες	17,2	17,5	0	46,3	37,3	90,2	43,7	51,6
Μουζάκι	27,7	50,5	46,3	0	23,7	45,5	19,5	80,3
Μορφοβούνι	21,5	43	37,3	23,7	0	62,5	46,3	76,5
Ανθηρό	71,6	94,3	90,2	45,5	62,5	0	64,6	125

Παρατηρούμε ότι η περιοχή με τη μεγαλύτερη χιλιομετρική απόσταση από την πόλη της Καρδίτσας και την έδρα της Περιφέρειας είναι της Αργιθέας. Από την άλλη πλευρά, στις μικρότερες χιλιομετρικές αποστάσεις από την Καρδίτσα βρίσκονται οι περιοχές των Δήμων Παλαμά και Σοφάδων εξαιτίας της κεντρικής θέσης που κατέχουν τόσο στην προτεινόμενη περιοχή όσο και στην Π.Ε. Καρδίτσας.

Επίσης είναι εμφανές το γεγονός ότι υπάρχουν περιοχές Δήμων της που βρίσκονται σε μικρή χιλιομετρική απόσταση από τα αστικά κέντρα των Τρικάλων και της Λάρισας (έδρα της Περιφέρειας). Για παράδειγμα, χαρακτηριστική είναι η μικρή απόσταση μεταξύ περιοχών του

Δήμου Καρδίτσας και Μουζακίου και της Δ.Ε. Σελλάνων από την Π.Ε. Τρικάλων, καθώς και περιοχών του Δήμου Παλαμά και Σοφάδων από την Π.Ε. Λάρισας.

Διάγραμμα 2.2.4.1: Περιοχή επιρροής των σημαντικότερων αστικών - ημιαστικών κέντρων

Στο διάγραμμα 2.2.4.1, με κύκλους παρουσιάζεται σχηματικά η ζώνη επιρροής των σημαντικότερων αστικών και ημιαστικών κέντρων της περιοχής παρέμβασης και πλησίον αυτής. Το κριτήριο που τέθηκε για τη δημιουργία ζωνών επιρροής και αλληλεξάρτησης είναι η χιλιομετρική απόσταση. Για τα ημιαστικά κέντρα Παλαμά, Σοφάδων και Μουζακίου, καθορίστηκε η απόσταση των 20 km, ενώ για το αστικό κέντρο της Καρδίτσας, εξαιτίας του μεγέθους και της σημαντικότητάς του ως πρωτεύουσας της Π.Ε. η απόσταση επιρροής καθορίστηκε στα 30 km.

Διαπιστώνουμε ότι οι δημιουργούμενες 4 ζώνες επιρροής (Καρδίτσας, Μουζακίου, Παλαμά και Σοφάδων) καλύπτουν σχεδόν ολοκληρωτικά την προτεινόμενη περιοχή παρέμβασης, δημιουργώντας έτσι μια δυναμική επιρροής και αλληλεξάρτησης στο χώρο. Μόνο 12 από τις 144 Τοπικές Κοινότητες της περιοχής με συνολικό μόνιμο πληθυσμό 2.360 κατοίκους (3,1% του συνόλου) βρίσκονται εκτός των 4 ζωνών επιρροής.

Στη ζώνη επιρροής των 30 km της Καρδίτσας βρίσκονται οι 123 από τις 144 Δημοτικές / Τοπικές Κοινότητες με μόνιμο πληθυσμό 72.828 κατοίκους (95,2% του συνολικού πληθυσμού της περιοχής).

Συνδέσεις και αλληλεξαρτήσεις της περιοχής

Οι αλληλεξαρτήσεις της περιοχής παρέμβασης με τα αστικά, ημιαστικά και αγροτικά κέντρα της ευρύτερης περιοχής αφορούν τόσο στην εξυπηρέτηση ως προς κάλυψη των κοινωνικών υπηρεσιών, υγείας, παιδείας, αθλητισμού, δημόσιας διοίκησης, τραπεζών κ.λπ. όσο και στην εξυπηρέτηση των εμπορευματικών ροών, εργασίας, παροχής υπηρεσιών κ.λπ.

Αρχικά, ολόκληρη η περιοχή παρέμβαση εξυπηρετείται για τα σύνολο των αναγκών της από την πρωτεύουσα πόλη της Καρδίτσας. Παρατηρείται τα πρωινά μια έντονη ροή ανθρώπων και

αγαθών από την περιφέρεια προς την Καρδίτσα και αντίστροφη ροή μετά το μεσημέρι και το απόγευμα. Η τάση αυτή είναι κυρίαρχη για τους οικισμούς των Δημοτικών Ενοτήτων Κάμπου, Μητρόπολης, Καλλιφωνίου, Πλαστήρα, Ιτάμου, Νεβρόπολης Αγράφων, Ιθώμης, Παμίσου και Σελλάνων.

Η πόλη του Παλαμά εξυπηρετεί τις ανάγκες παιδείας, άθλησης, ψυχαγωγίας, κοινωνικών υπηρεσιών, πρωτοβάθμιας υγείας, δημόσιας διοίκησης, διεκπεραίωσης, τραπεζών και αγοράς προϊόντων τους οικισμούς των Δ.Ε. Παλαμά & Φύλλου, Μαραθέας της Δ.Ε. Σελλάνων και Ερμητσίου της Δ.Ε. Άρνης. Για τις υπόλοιπες ανάγκες οι κάτοικοι απευθύνονται στην Καρδίτσα και για κάποιες άλλες (δευτεροβάθμιας υγείας, ψυχαγωγίας, αγορών) προς τη Λάρισα.

Η πόλη των Σοφάδων εξυπηρετεί τις ανάγκες παιδείας, άθλησης, ψυχαγωγίας, κοινωνικών υπηρεσιών, πρωτοβάθμιας υγείας, δημόσιας διοίκησης, διεκπεραίωσης, τραπεζών και αγοράς προϊόντων τους οικισμούς των Δ.Ε. Σοφάδων, Άρνης, Μενελαΐδας, Ταμασίου και Ρεντίνας. Για τις υπόλοιπες ανάγκες οι κάτοικοι απευθύνονται στην Καρδίτσα.

Η κωμόπολη του Μουζακίου εξυπηρετεί τις ανάγκες παιδείας, άθλησης, ψυχαγωγίας, κοινωνικών υπηρεσιών, πρωτοβάθμιας υγείας, δημόσιας διοίκησης, διεκπεραίωσης, τραπεζών και αγοράς προϊόντων τους οικισμούς των Δ.Ε. Μουζακίου, Ιθώμης και ολόκληρο το Δήμο Αργιθέας. Το Μουζάκι αποτελεί κομβικό σημείο σύνδεσης της Π.Ε. Καρδίτσας με τις αντίστοιχες των Τρικάλων και της Άρτας. Βρίσκεται επίσης στα ριζά των Αγράφων και αποτελεί την πύλη εισόδου για την περιοχή της Αργιθέας και η σύνδεση όλων των Τοπικών Κοινοτήτων του Δήμου Αργιθέας με την Καρδίτσα γίνεται μέσω του Μουζακίου. Για τις υπόλοιπες ανάγκες οι κάτοικοι απευθύνονται στην Καρδίτσα και για κάποιες άλλες (διεκπεραίωσης, ψυχαγωγίας, αγορών) προς τα Τρίκαλα.

Ταυτόχρονα, παρατηρείται μετακίνηση εργαζόμενων από την πόλη της Καρδίτσας προς την περιοχή λίμνης Ν. Πλαστήρα για απασχόληση στις τουριστικές επιχειρήσεις και για ψυχαγωγία ή παραθερισμό ενώ πολλοί κάτοικοι της Καρδίτσας μετακινούνται καθημερινά προς περιφερειακές Τ.Κ. για απασχόληση στις επιχειρήσεις που βρίσκονται κατά μήκος της Ε.Ο. Καρδίτσας – Αθηνών, Καρδίτσας – Τρικάλων και Καρδίτσας – Μητρόπολης.

Τέλος, υπάρχουν εξαρτήσεις της Δ.Ε. Παμίσου και Σελλάνων από την Π.Ε. Τρικάλων καθώς και της Δ.Ε. Φύλλου από την Π.Ε. Λάρισας, γεγονός που οφείλεται στη γεινίαση αυτών των περιοχών με τις πόλεις των Τρικάλων και Λάρισας.

Οικιστικό Δίκτυο

Η περιοχή παρέμβασης σύμφωνα με τη Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης - Πρόγραμμα Καλλικράτης (Ν. 3852/2010) αποτελείται από 6 Δήμους, 144 Δημοτικές / Τοπικές Κοινότητες και 285 οικισμούς σύμφωνα με την παρακάτω κατανομή :

Δήμοι	Δημοτικές / Τοπικές Κοινότητες	Οικισμοί
Αργιθέας	20	73
Καρδίτσας	34	51
Λίμνης Πλαστήρα	12	31
Μουζακίου	27	64
Παλαμά	20	27
Σοφάδων	31	39
Σύνολο	144	285

Ο μεγαλύτερος αριθμός (34) Δημοτικών / Τοπικών Κοινοτήτων παρατηρείται στον πληθυσμιακά μεγαλύτερο Δήμο της Καρδίτσας, ενώ ο μεγαλύτερος αριθμός (73) οικισμών στον πληθυσμιακά μικρότερο Δήμο της Αργιθέας.

Οι Δημοτικές / Τοπικές Κοινότητες της προτεινόμενης περιοχής παρέμβασης ανήκουν όλες στην Περιφερειακή Ενότητα Καρδίτσας της Περιφέρειας Θεσσαλίας. Ως προς το πληθυσμιακό μέγεθος υπάρχουν 2 Δ.Κ με μόνιμο πληθυσμό άνω των 5.000 κατοίκων, 6 Τ.Κ με πληθυσμό μεταξύ 1.500 και 2.500 κατοίκων, 5 Τ.Κ με πληθυσμό μεταξύ 1.000 και 1.500 κατοίκων, 30 Τ.Κ με πληθυσμό μεταξύ 500 και 1.000 κατοίκων ενώ οι υπόλοιπες 101 Τ.Κ έχουν πληθυσμό κάτω των 500 κατοίκων.

Σύμφωνα με το Χωροταξικό Σχέδιο της Περιφέρειας Θεσσαλίας (αριθ. 25292/03 (ΦΕΚ 1484Β'/10-10-2003) οι οικισμοί κατατάσσονται σε 5 επίπεδα βάση των διοικητικών και κοινωνικών εξυπηρετήσεων που παρέχουν και της σχέσης εξάρτησης που έχουν μεταξύ τους.

Στην περιοχή παρέμβασης, εκτός από την πόλη της Καρδίτσας που κατατάσσεται στο 2ο επίπεδο του οικιστικού δικτύου της Περιφέρειας Θεσσαλίας με λειτουργίες αστικού κέντρου και διοικητικού Νομαρχιακού Κέντρου, υπάρχουν 3 οικισμοί 3ου επιπέδου (Παλαμάς, Μουζάκι, Σοφάδες) και 17 οικισμοί 4ου επιπέδου (Σταυρός, Καλλιφώνι, Καλλίθηρο, Μητρόπολη, Μορφοβούνι, Πεζούλα, Φανάρι, Προάστιο, Αγναντερό, Ιτέα, Ανθηρό, Βραγκιανά, Πετρίλο, Ματαράγκα, Λεοντάρι, Κέδρος, Ρεντίνα), ενώ όλοι οι υπόλοιποι οικισμοί είναι 5ου επιπέδου.

Η προσπελασιμότητα των οικισμών αυτών προς τα κύρια κέντρα εξυπηρέτησης της ευρύτερης περιοχής Καρδίτσα, Παλαμάς, Μουζάκι, Σοφάδες, αλλά και με την πόλη των Τρικάλων, της Λάρισας και του Βόλου, διοικητικές έδρες των ομώνυμων Περιφερειακών Ενοτήτων - παρουσιάζει ορισμένες ελλείψεις, οι οποίες αναμένεται να επιλυθούν μερικώς, από τα προγραμματιζόμενα οδικά έργα.

Χαρακτηρισμένοι παραδοσιακοί οικισμοί

Στην προτεινόμενη περιοχή παρέμβασης υπάρχουν χαρακτηρισμένοι οικισμοί ως εξής:

Παραδοσιακός οικισμός είναι:

- της Ρεντίνας στο Δήμο Σοφάδων (ΦΕΚ 594/Δ/78)

Αξιόλογος οικισμός είναι :

- του Ελληνόπυργου στο Δήμο Μουζακίου (ΦΕΚ 766/Δ/88)

Φυσικού κάλλους οικισμός είναι:

- του Αγίου Γεωργίου στο Δήμο Μητρόπολης (ΦΕΚ 45/Β/83)

Ενδιαφέροντες οικισμοί είναι:

- της Καστανιάς, της Μολόχας και της Πορτίτσας στο Δήμο Καρδίτσας
- της Νεραΐδας, της Καρίτσας, του Κρουονερίου, του Κουτσοδήμου, του Νεοχωρίου, του Μπελοκομίτη, της Πεζούλας, των Καλυβίων Πεζούλας και των Καλυβίων Φυλακτής της Δ.Ε. Νεβρόπολης Αγράφων του Δήμου Λίμνης Πλαστήρα
- του Αγίου Αθανάσιου Λαμπερού, του Μεσενικόλα, του Μορφοβουνίου και του Μοσχάτου της Δ.Ε. Πλαστήρα του Δήμου Λίμνης Πλαστήρα
- του Ανθοχωρίου του Δήμου Μουζακίου
- του Άγιου Ακάκιου, των Καναλίων, του Πύργου Ιθώμης και του Χάρματος της Δ.Ε. Ιθώμης του Δήμου Μουζακίου

Βάση διατάξεων του ΠΔ 181/Δ/1985 της Περιφερειακής Ενότητας Καρδίτσας περί οριοθετήσεων των οικισμών και μελετών οι οικισμοί της περιοχής κατηγοριοποιήθηκαν ως αξιόλογοι, ενδιαφέροντες, αδιάφοροι. Συγκεκριμένα ως βάση της διατήρησης της αρχιτεκτονικής φυσιογνωμίας, στους χαρακτηρισμένους ως αξιόλογους και ενδιαφέροντες οικισμούς επιβάλλονται ειδικοί όροι δόμησης, επιπλέον αυτών του γενικού οικοδομικού κανονισμού και οι οποίοι καλύπτουν το σύνολο των κατασκευών (υλικά επικαλύψεων, χρωματισμοί, ανοίγματα, εξώστες, κουφώματα, στηθαία, περιφράξεις).

Σημαντικές παρεμβάσεις έχουν πραγματοποιηθεί μέσω του Τ.Π. LEADER – άξονας 4 του ΠΑΑ 2007-2013 για την ανάδειξη του αρχιτεκτονικού ενδιαφέροντος μέσω της αποκατάστασης όψεων κτιρίων σε εφαρμογή μελετών οικιστικής αναβάθμισης (Οικισμοί Καναλίων , Φαναρίου, Νεοχωρίου και Μορφοβουνίου)

Δήμοι με ΣΧΟΟΑΠ και Γ.Π.Σ.

Η περιοχή εφαρμογής του ΓΠΣ του Δήμου Καρδίτσας ταυτίζεται με τα όρια της Δημοτικής Ενότητας Καρδίτσας, δηλαδή, τα όρια των Δ.Κ. Καρδίτσας και Καρδιτσομαγούλας και των Τ.Κ. Αγιοπηγής, Αρτεσιανού, Παλαιοκκλησίου και Ρούσσου.

Εγκεκριμένο Σχέδιο Χωρικής και Οικιστικής Οργάνωσης Ανοικτής Πόλης (ΣΧΟΟΑΠ) υπάρχει για τις Δημοτικές Ενότητες Μητρόπολης και Κάμπου.

Στο Δήμο Σοφάδων το ΣΧΟΟΑΠ είναι στο στάδιο της διαβούλευσης. Ο Δήμος διαθέτει τροποποιημένο εγκεκριμένο Γ.Π.Σ. (ΦΕΚ 155ΑΑΠ/16/6/2011) που αφορά στους οικισμούς Σοφάδων, Ταυρωπού και Μασχολουρίου, πολεοδομικές μελέτες (ρυμοτομικό σχέδιο Σοφάδων - Μασχολουρίου, πολεοδομική μελέτη επέκτασης Αθιγγάνων του Δήμου Σοφάδων, πολεοδομική μελέτη δυτικής επέκτασης Δήμου Σοφάδων με κυρωμένη πράξη εφαρμογής και τοπικό ρυμοτομικό σχέδιο για την εκτέλεση στεγαστικού προγράμματος αποκατάστασης Αθιγγάνων).

Ο Δήμος Παλαμά διαθέτει εγκεκριμένο Γ.Π.Σ. που αφορά τον οικισμό του Παλαμά (ΦΕΚ 111Δ/21-02-1989) με τελευταία τροποποίηση το 1992, ενώ δεν έχει προχωρήσει σε σύνταξη Σχεδίου Χωρικής και Οικιστικής Οργάνωσης Ανοικτής Πόλης (ΣΧΟΟΑΠ).

Ο Δήμος Λίμνης Πλαστήρα είχε προχωρήσει στη σύνταξη ΣΧΟΟΑΠ, το οποίο ποτέ δεν εγκρίθηκε εξαιτίας της ένταξης της περιοχής στη ΖΟΕ. Όλοι οι οικισμοί της προτεινόμενης περιοχής παρέμβασης (εκτός αυτών που εντάσσονται σε Γ.Π.Σ.) είναι οριοθετημένοι με απόφαση Νομάρχη και οι περισσότεροι από αυτούς διαθέτουν σχέδιο διανομής οικισμού.

Ο Δήμος Μουζακίου για τη Δημοτική Ενότητα Μουζακίου διαθέτει εγκεκριμένο Γ.Π.Σ. (ΦΕΚ 311/ΑΑΠ/9-10-2012).

Ο Δήμος Αργιθέας διαθέτει το Β1' στάδιο (ΣΧΟΟΑΠ), και ειδικότερα το Β1 στάδιο της Χωροταξικής & Πολεοδομικής μελέτης (αριθ. πρωτ. 5584/187002/14-10-2015 της Δ/σης Τεχνικών Έργων Π.Ε. Καρδίτσας).

Στην τελική φάση έγκρισης βρίσκεται το ΣΧΟΟΑΠ της λίμνης Σμοκόβου (περιοχή Ρεντίνας, Λεονταρίου, Ανάβρας).

Περιοχές συγκεκριμένων ρυθμίσεων (ΖΟΕ)

Περιοχή συγκεκριμένων ρυθμίσεων (ΖΟΕ) στην περιοχή παρέμβασης υπάρχει μόνο για την περιοχή των παραλίμνιων τοπικών κοινοτήτων της λίμνης Ν. Πλαστήρα. Ειδικότερα έχει θεσμοθετηθεί από το ΥΠΕΧΩΔΕ «Ζώνη Οικιστικού Ελέγχου Κατωτάτου ορίου κατάτμησης και λοιπών όρων και περιορισμών δόμησης στην εκτός εγκεκριμένου σχεδίου και εντός ορίων

οικισμών προϋφιστάμενων του έτους 1923 περιοχή των κοινοτήτων Καρίτσας, Καστανιάς, Κερασιάς, Κρουονερίου, Λαμπερού, Μεσενικόλα, Μορφοβουνίου, Μπελοκομίτη, Πεζούλας, Νεοχωρίου, Φυλακτής και Μοσχάτου» (ΦΕΚ 315 Δ/29-05-1991). Με το σχετικό Π.Δ. καθορίστηκαν οι περιοχές των δασικών εκτάσεων, της γης υψηλής παραγωγικότητας, η παραλίμνια περιοχή ιδιοκτησίας της ΔΕΗ και οι περιοχές μικτών χρήσεων. Επίσης, καθορίστηκαν χρήσεις γης, κατώτερα όρια κατάτμησης ενώ για τους λοιπούς όρους και περιορισμούς δόμησης εφαρμόζονται κατά χρήση οι διατάξεις του από 06-10-1978 Π.Δ. (ΦΕΚ 538 Δ') και του από 24-05-1985 Π.Δ. (ΦΕΚ 270 Δ') «Περί εκτός σχεδίου δόμησης».

Συμπεράσματα – προοπτικές

Σύμφωνα με τη χωροταξική και πολεοδομική οργάνωση της προτεινόμενης περιοχής παρέμβασης και μετά την εφαρμογή του Προγράμματος Καλλικράτης, αναπτύχθηκαν προοδευτικά τέσσερις σημαντικοί πόλοι ανάπτυξης (Μουζάκι, Παλαμάς, Σοφάδες και περιοχή Λίμνης Πλαστήρα) πέρα από την Δ.Κ. της Καρδίτσας η οποία διαθέτει τις απαιτούμενες υποδομές ως Διοικητικό Κέντρο και κέντρο υπηρεσιών. Οι πόλοι αυτοί συμβάλλουν στην εξωστρέφεια της τοπικής κοινωνίας μέσω της όλο και εντονότερης κινητικότητας των κατοίκων αλλά και στη διατήρηση του οικιστικού αποθέματος - κεφαλαίου, η οποία μάλιστα αποτελεί βασική προϋπόθεση για περαιτέρω ελκυστικότητα, ειδικά στις αγροτουριστικές περιοχές. Οι αλληλεξαρτήσεις της περιοχής παρέμβασης με τα ημιαστικά και αγροτικά κέντρα της ευρύτερης περιοχής αφορούν κυρίως την εξυπηρέτηση ως προς την κάλυψη των κοινωνικών υποδομών, υγείας, παιδείας, αθλητισμού, δημόσιες υπηρεσίες, τράπεζες κ.λπ. και δευτερευόντως την εξυπηρέτηση των εμπορευματικών ροών, εργασία κ.λπ.

Πιο συγκεκριμένα ο Δήμος Παλαμά και ο Δήμος Σοφάδων παρουσιάζουν περιθώρια ανάπτυξης έχοντας ως συγκριτικό πλεονέκτημα την γεωγραφική τους θέση καθώς βρίσκονται ανάμεσα σε δύο αστικά κέντρα (Καρδίτσα και Λάρισα) και στο μέσο της εθνικής οδού Καρδίτσας - Λάρισας που συνδέει τις δύο πόλεις σε συνδυασμό με τον υπό κατασκευή αυτοκινητόδρομο Ε65. Επίσης η λειτουργία της μοναδικής Βιομηχανικής Περιοχής (ΒΙ.ΠΕ) για την Π.Ε. Καρδίτσας εντός των ορίων του Δήμου Παλαμά στους Γοργοβίτες ευνοεί σε σημαντικό βαθμό την περιοχή.

Ο Δήμος Λίμνης Πλαστήρα εντάσσεται στη Δυτική Ζώνη Ανάπτυξης της Περιφέρειας Θεσσαλίας, με κύριους πόλους την Καρδίτσα και τα Τρίκαλα. Το δυτικό τμήμα της Θεσσαλίας, σύμφωνα με το ΠΠΧΣΑΑ, επιδιώκεται να αποκτήσει χαρακτηριστικά Διαπεριφερειακής Πύλης, στην προοπτική σύνδεσης της Θεσσαλίας με το βόρειο και δυτικό τόξο ανάπτυξης. Ένα ακόμα πλεονέκτημα της περιοχής στον τομέα της προστασίας του περιβάλλοντος είναι η ένταξη της περιοχής στο δίκτυο «Natura» και η ένταξη της περιοχής σε Ζώνη Οικιστικού Ελέγχου, στοιχεία που θα οδηγήσουν στην ορθόδοξη χρήση γης και την προστασία την τοπικής αρχιτεκτονικής χάρη στους περιορισμούς και τον έλεγχο στην δόμηση που αυτά επιφέρουν. Από την άλλη πλευρά, η ένταξη της περιοχής σε ΖΟΕ αποτελεί ανασταλτικό παράγοντα στην υλοποίηση έργων, καθιστώντας αναγκαία την τροποποίηση και βελτίωσή της.

Ο Δήμος Μουζακίου, αποτελώντας την μοναδική πύλη εισόδου προς τον Δήμο Αργιθέας και ως κομβικό σημείο σύνδεσης της Π.Ε. Καρδίτσας με τις Π.Ε. Τρικάλων και Άρτας έχει πολλές προοπτικές στην ανάδειξή του ως ένα πρότυπο εναλλακτικής, αειφόρου και βιώσιμης περιφερειακής ανάπτυξης μέσα από δράσεις οι οποίες έχουν στόχο στην αναβάθμιση των βασικών υποδομών ποιότητας ζωής, του αστικού και περιεριστικού περιβάλλοντος.

2.2.5. Τεχνική Υποδομή – Κοινωνική Υποδομή – Αναπτυξιακές Παρεμβάσεις

Τεχνική Υποδομή

Ένας αριθμός σημαντικών έργων τεχνικής υποδομής πραγματοποιείται ή έχει πραγματοποιηθεί στην περιοχή παρέμβασης τα τελευταία χρόνια με στόχο την ενίσχυση και υποστήριξη της αναπτυξιακής διαδικασίας. Τα έργα και οι δράσεις αυτές έχουν ως κύριο στόχο τη βελτίωση της ποιότητας ζωής των κατοίκων, την άρση της απομόνωσης και την ενίσχυση όλων των παραγωγικών τομέων .

Δίκτυα συγκοινωνιών και μεταφορών

Υποδομές οδικού δικτύου : Στην προτεινόμενη περιοχή παρέμβασης καταγράφονται εθνικό, επαρχιακό και αγροτικό - δασικό δίκτυο.

Εθνικό δίκτυο

Τα σημαντικότερα έργα που επηρεάζουν την περιοχή παρέμβασης είναι τα παρακάτω:

- Αυτοκινητόδρομος Κεντρικής Ελλάδας (Ε65) (Λαμία - Καρδίτσα – Τρίκαλα - Καλαμπάκα - Εγνατία Οδός), που εντάσσεται στο Διευρωπαϊκό Δίκτυο Αξόνων και θα βοηθήσει στην άρση της συγκοινωνιακής απομόνωσης. Οι εργασίες στο τμήμα Ξυνιάδα - Καρδίτσα - Τρίκαλα μήκους 78,5 km έχουν ολοκληρωθεί σε ποσοστό 77%.
- Τμήμα της Ε.Ο. Βόλος - Μικροθήβες - Φάρσαλα - Ν. Μοναστήρι - Καρδίτσα - Τρίκαλα - όρια Π.Ε. Άρτας με συνολικό μήκος δικτύου 200 km.

Επαρχιακό δίκτυο

Το επαρχιακό δίκτυο αποτελείται από το οδικό δίκτυο σύνδεσης των Δήμων μεταξύ τους, των Δήμων με τα αντίστοιχα δημοτικά/τοπικά διαμερίσματα τους και από το επαρχιακό οδικό δίκτυο σύνδεσης των αστικών και ημιαστικών κέντρων της περιοχής.

Το σύνολο του πρωτεύοντος επαρχιακού οδικού δικτύου της περιοχής παρέμβασης είναι 750 km (εκ των οποίων καλής βατότητας τα 635 km, κακής βατότητας τα 16 km και 99 km λίαν δυσχερούς βατότητας στην Π.Ε. Καρδίτσας). Πρόκειται για ασφαλτοστρωμένο δίκτυο με μέτριας ποιότητας άσφαλτο. Η μέση ταχύτητα κίνησης στο οδικό δίκτυο σύνδεσης των Δήμων μεταξύ τους είναι μικρή. Για το ορεινό δίκτυο το γεγονός αυτό οφείλεται τόσο στο ανάγλυφο της περιοχής όσο και στις επιπτώσεις των δυσμενών καιρικών συνθηκών, κυρίως κατά τους χειμερινούς μήνες (έντονος βροχοπτώσεις και χιονοπτώσεις) με αποτέλεσμα να παρατηρούνται καθιζήσεις και κατολισθήσεις.

Η κατάσταση του οδικού δικτύου της Π.Ε. Καρδίτσας όσο αφορά στις συνδέσεις με τις πρωτεύουσες των υπόλοιπων Π.Ε. της περιφέρειας, αλλά και των όμορων νομών, κρίνεται ως μέτρια. Στην Π.Ε. Καρδίτσας αναπτύσσονται πέντε κύριοι οδικοί άξονες ο Καρδίτσας – Λάρισας, ο Καρδίτσας – Τρικάλων, ο Καρδίτσας – Άρτας, ο Καρδίτσας – Σοφάδων - Ν. Μοναστηρίου και το οδικό κύκλωμα Λίμνης Πλαστήρα.

Το μεγαλύτερο μέρος του δικτύου που διέρχεται μέσα από οικισμούς είναι ασφαλτοστρωμένο και λειτουργεί ως συλλεκτήριο του αγροτικού και επαρχιακού δικτύου με το γεγονός αυτό να εγκυμονεί κινδύνους τόσο για την ασφάλεια των αυτοκινήτων όσο και για την ασφάλεια των πεζών.

Σιδηροδρομικό δίκτυο : Την προτεινόμενη περιοχή παρέμβασης διασχίζει η σιδηροδρομική γραμμή Καλαμπάκα – Τρίκαλα – Καρδίτσα – Παλαιοφάρσαλος συνδέοντας σιδηροδρομικά τις Περιφερειακές Ενότητες της Περιφέρειας Θεσσαλίας και ένα μικρό τμήμα της σιδηροδρομικής Στρατηγική Τοπικής Ανάπτυξης με Πρωτοβουλία Τοπικών Κοινοτήτων CLLD / LEADER της Περιφερειακής Ενότητας Καρδίτσας (Φάκελος Α)

γραμμής Αθήνας – Θεσσαλονίκης στο όρια της Δ.Ε. Φύλλου του Δήμου Παλαμά. Οι κάτοικοι εξυπηρετούνται από τους Σ.Σ. Καρδίτσας, Σοφάδων και Ορφανών.

Κ.Τ.Ε.Λ.: Η περιοχή παρέμβασης όσον αφορά στην Π.Ε. Καρδίτσας καλύπτεται από αστικά και υπεραστικά λεωφορεία, από τους σταθμούς του Κ.Τ.Ε.Λ. Καρδίτσας. Ο βαθμός κάλυψης των αναγκών μετακίνησης κρίνεται ικανοποιητικός με τακτικά δρομολόγια τόσο εντός της περιοχής παρέμβασης όσο και με τα γειτονικά (Τρίκαλα, Λάρισα, Βόλος, Λαμία) και τα μεγάλα αστικά κέντρα (Αθήνα, Θεσσαλονίκη, Πάτρα, Ιωάννινα).

Ταχυδρομεία – Μεταφορικές εταιρείες

Οι ανάγκες της περιοχής παρέμβασης καλύπτονται χωρίς προβλήματα από το οργανωμένο δίκτυο των ΕΛ.ΤΑ και των ιδιωτικών εταιρειών ταχυμεταφορών. Παράλληλα, η περιοχή καλύπτεται από αρκετές ιδιωτικές μεταφορικές εταιρείες οι οποίες έχουν την έδρα τους στην πόλη της Καρδίτσας και παρέχουν υπηρεσίες εντός της περιοχής παρέμβασης και προς Αθήνα – Θεσσαλονίκη.

Υποδομές ενέργειας και τηλεπικοινωνιών

Συμβατικές Μορφές Ενέργειας - Ηλεκτρική Ενέργεια ΔΕΗ

Στο σύνολό τους, οι Τοπικές Κοινότητες της περιοχής παρέμβασης αποτελούν μέρος του εθνικού δικτύου ηλεκτροδότησης της ΔΕΗ. Η κάλυψη των αναγκών σε παροχή ηλεκτρικού ρεύματος όσον αφορά το σύνολο των οικισμών θεωρείται επαρκής με ελάχιστα προβλήματα πτώσης τάσης στην ορεινή Αργιθέα.

Ήπιες Μορφές Ενέργειας - Υδάτινο δυναμικό - Αιολικό δυναμικό - Ηλιακή Ενέργεια

Στην Καρδίτσα λειτουργεί ο Υδροηλεκτρικός Σταθμός Ν. Πλαστήρα που αξιοποιεί τα νερά του ποταμού Ταυρωπού (Μέγδοβα). Αποτελεί την πρώτη εκτροπή των νερών της λεκάνης απορροής του Αχελώου προς τη Θεσσαλία. Βρίσκεται κοντά στην Καρδίτσα (40 περίπου χιλ.) και εντός της προτεινόμενης περιοχής παρέμβασης. Έναρξη λειτουργίας 1962, μέγιστη παροχή 3x9,6m³/sec και εγκατεστημένη ισχύς του είναι 3x43,3MW, φράγμα τσιμεντένιο τοξωτό (έχει ύψος 83m με μήκος στέψης 220m και πλάτους 4m). Αποτελεί τυπικό παράδειγμα υδροηλεκτρικού έργου που λειτουργεί άριστα ως έργο πολλαπλού σκοπού. Η τεχνητή λίμνη Ν. Πλαστήρα έχει επιφάνεια 25,20 km² με ανώτατη στάθμη τα 792m και εκμεταλλεύσιμο περιεχόμενο 300 εκατ. m³ νερό. Με ειδικό αγωγό το νερό της λίμνης μεταφέρεται από το υψόμετρο των 785 m χαμηλά προς τον κάμπο δίνοντας κίνηση στο υδροηλεκτρικό εργοστάσιο της ΔΕΗ. Στη συνέχεια μέσω αναρρυστικής λίμνης αρδεύονται 92.000 στρέμματα εντός του αρδευτικού δικτύου Ταυρωπού και άλλα 170.000 στρέμματα εκτός δικτύου του κάμπου της Καρδίτσας. Από το νερό της λίμνης υδρεύονται η πόλη της Καρδίτσας και 38 οικισμοί της περιοχής παρέμβασης με πληθυσμό 80.000 κατοίκων.

Ως εκτίμηση, η ύπαρξη εκτεταμένου δικτύου επιφανειακών νερών σε συνδυασμό με τις αναγκαίες υψομετρικές διαφορές κάνουν ελκυστική την προοπτική κατασκευής πληθώρας μικρών υδροηλεκτρικών σταθμών στην περιοχή. Συγκεκριμένα υπάρχουν 25 ισχύουσες άδειες (συνολικής εγκατεστημένης ισχύος 58,20 MW) παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από ΑΠΕ – Μικρά υδροηλεκτρικά στην περιοχή παρέμβασης (στοιχεία Ρυθμιστικής Αρχής Ενέργειας, Φεβρουάριος 2016)

Σύμφωνα με τα στοιχεία του Ευρωπαϊκού Χάρτη Αιολικής ενέργειας η Π.Ε Καρδίτσας εμφανίζεται να διαθέτει αξιοποιήσιμο αιολικό δυναμικό, χωρίς όμως να υπάρχουν μελέτες καταγραφής του. Σύμφωνα με τα τελευταία στοιχεία της Ρυθμιστικής Αρχής Ενέργειας,

(Φεβρουάριος 2016), υπάρχουν 21 ισχύουσες άδειες (συνολικής εγκατεστημένης ισχύος 494,05 MW) παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από ΑΠΕ – Αιολικά στην περιοχή παρέμβασης.

Η ηλιοφάνεια στην Π.Ε. Καρδίτσας διαρκεί περί τις 2.300 ώρες ετησίως δημιουργώντας τη δυνατότητα επωφελούς οικονομικής εκμετάλλευσης της ηλιακής ενέργειας. Οι υπάρχουσες οικιακές χρήσεις εντοπίζονται κυρίως στους ηλιακούς συλλέκτες παραγωγής ζεστού νερού και στα οικιακά φωτοβολταϊκά συστήματα διασυνδεδεμένα με το δίκτυο χαμηλής τάσης της ΔΕΗ. Όσον αφορά στις αδειοδοτήσεις (συνολικής εγκατεστημένης ισχύος 79,76 MW) παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από ΑΠΕ – Φωτοβολταϊκά στην περιοχή παρέμβασης, υπάρχουν 24 άδειες σε ισχύ.

Φυσικό Αέριο

Ο Π.Ε. Καρδίτσας διασχίζεται από τον αγωγό Φυσικού Αερίου Υψηλής Πίεσης Δυτικής Θεσσαλίας (Αμπελιά Φαρσάλων - Καρδίτσα - Τρίκαλα). Ο κεντρικός αγωγός υψηλής πίεσης τροφοδοτεί μέσω του δικτύου αγωγών μέσης και χαμηλής πίεσης πελάτες (οικιακούς και επαγγελματικούς) μέσα στην πόλη της Καρδίτσας. Το δίκτυο Φ.Α. εξυπηρετεί την αστική περιοχή της Καρδίτσας ενώ έχει την "τεχνική" δυνατότητα εξυπηρέτησης βιομηχανικών μονάδων και κατά μήκος του κυρίου αγωγού. Υπάρχει αίτημα φορέων της Τοπικής Αυτοδιοίκησης και επιχειρηματιών για επέκταση του δικτύου προς τις Δημοτικές Κοινότητες Παλαμά, Σοφάδων και Μουζακίου της περιοχής παρέμβασης στο πλαίσιο του νέου 5ετούς επιχειρησιακού σχεδίου της ΕΠΑ Θεσσαλίας.

Τηλεπικοινωνίες

Σε όλες τις τοπικές κοινότητες της περιοχής παρέμβασης, καλύπτονται ικανοποιητικά οι ανάγκες των κατοίκων από τα σταθερό δίκτυο τηλεπικοινωνίας του Ο.Τ.Ε. και των άλλων ιδιωτικών παρόχων. Το σταθερό δίκτυο τηλεπικοινωνιών της περιοχής είναι ψηφιακό και ασύρματο μεταξύ κέντρων και υποκέντρων (χρήση κατόπτρων) με αποτέλεσμα να υπάρχουν ελάχιστα προβλήματα, ενώ παρατηρείται επάρκεια γραμμών και νέων συνδέσεων.

Επίσης, η περιοχή εξυπηρετείται ικανοποιητικά και χωρίς ιδιαίτερα προβλήματα από όλες τις εταιρείες κινητής τηλεφωνίας, ενώ η λήψη όλων των τηλεοπτικών και ραδιοφωνικών μέσων ενημέρωσης εθνικής, περιφερειακής και τοπικής εμβέλειας είναι ικανοποιητική και οφείλεται στον μεγάλο αριθμό αναμεταδοτών που έχουν τοποθετηθεί στην ευρύτερη περιοχή.

Ευρυζωνικά Δίκτυα

Έχουν αναπτυχθεί οι υποδομές ευρυζωνικών δικτύων κύρια στην πόλη της Καρδίτσας με την εγκατάσταση ιδιόκτητου δικτύου εντός αστικού ιστού από ιδιωτικές εταιρείες και τη δημιουργία μητροπολιτικού δικτύου οπτικών ινών μέσω του έργου «Ολοκλήρωση Μητροπολιτικών Δακτυλίων (MAN) με εθνικά δίκτυα στις Περιφέρειες του Ε.Π. "Ψηφιακής Σύγκλισης"» για υπηρεσίες διασύνδεσης υψηλής ταχύτητας σε τοπικό επίπεδο. Επίσης είναι σε φάση υλοποίησης υποδομές εγκατάστασης οπτικών ινών κατά μήκος οδικών αξόνων για διασύνδεση αγροτικών περιοχών της περιοχής παρέμβασης με ευρυζωνικά δίκτυα.

Υποδομές διαχείρισης απορριμμάτων

Όλες οι τοπικές κοινότητες διαθέτουν οργανωμένο δίκτυο συλλογής απορριμμάτων. Η συλλογή των απορριμμάτων γίνεται με απορριμματοφόρα των δημοτικών υπηρεσιών καθαριότητας ή μέσω διαδημοτικών συνεργασιών με άλλους Δήμους ή ακόμα και με ανάθεση σε ιδιώτες. Τα στερεά απορρίμματα συγκεντρώνονται σε κάδους, συλλέγονται από τα απορριμματοφόρα οχήματα και οδηγούνται στους 3 Σταθμούς Μεταφόρτωσης Καρδίτσας, Σοφάδων και Λίμνης Πλαστήρα. Από εκεί μετά από κατάλληλη διαδικασία συμπίεσης προωθούνται με ειδικά απορριμματοφόρα - κοντέινερ στο Χώρο Υγειονομικής Ταφής Απορριμμάτων (ΧΥΤΑ) Παλαιοσαμαρίνας στην Π.Ε. Τρικάλων, αφού εντός των ορίων της περιοχής παρέμβασης δεν υπάρχει Χώρος Υγειονομικής Ταφής Απορριμμάτων (ΧΥΤΑ).

Ο Δήμος Καρδίτσας παρήγαγε 17.671,61 τόνους απορριμμάτων το έτος 2015 (στοιχεία ΠΑΔΥΘ). Ο Δήμος Παλαμά παράγει περίπου 2.500 τόνους απορριμμάτων.

Στην περιοχή παρέμβασης έχουν κλείσει και αποκατασταθεί όλοι οι καταγεγραμμένοι Χώροι Ανεξέλεγκτης Διάθεσης Απορριμμάτων (ΧΑΔΑ).

Όσον αφορά τις προσπάθειες μείωσης του όγκου των απορριμμάτων μέσω της ανακύκλωσης, λειτουργεί από το 2005 Δίκτυο Ανακύκλωσης Υλικών καθώς και Κέντρο Διαλογής Ανακύκλωσης Υλικών (ΚΔΑΥ) στο Αρτεσιανό του Δήμου Καρδίτσας με δυνατότητα ανακύκλωσης 15 τόνων απορριμμάτων / ημέρα. Η περιοχή παρέμβασης εξυπηρετείται ολόκληρη από τα απορριμματοφόρα του Δικτύου εκτός από το Δήμο Αργιθέας λόγω του έντονου ορεινού ανάγλυφου και της απόστασης.

Το ΚΔΑΥ Αρτεσιανού εξυπηρετεί 233.388 κατοίκους της Δυτικής Θεσσαλίας με τη χρήση 4.502 μπλε κάδων και πέτυχε ανάκτηση 4.005 τόνων ανακυκλώσιμων υλικών (στοιχεία 2013)

Υποδομές διαχείρισης υδάτινων πόρων - Ύδρευση - Αποχέτευση

Ύδρευση : Στην Π.Ε. Καρδίτσας λειτουργούν τέσσερις φορείς ύδρευσης οι ΔΕΥΑ Καρδίτσας, Σοφάδων (ο σχετικός με την περιοχή που προβλέπεται να υδροδοτείται και από τον ταμιευτήρα), Παλαμά και Μουζακίου. Το πόσιμο νερό διατίθεται στις ΔΕΥΑ και σε μεμονωμένους οικισμούς από τον Σύνδεσμο Ύδρευσης, που ιδρύθηκε το 1965 και έχει την ευθύνη για τη διασφάλιση της ποιότητας του νερού.

Η διανομή του νερού γίνεται από υδατοδεξαμενές και διυλιστήρια που τροφοδοτούνται από τη λίμνη Ν. Πλαστήρα, από φυσικές πηγές ή από γεωτρήσεις. Όσον αφορά την επάρκεια του πόσιμου νερού σημαντικότερο ίσως πρόβλημα αφορά κάποιες ημέρες κατά την καλοκαιρινή περίοδο.

Το βασικό πρόβλημα στο αντικείμενο της ύδρευσης στην περιοχή παρέμβασης είναι τα πεπαλαιωμένα δίκτυα ύδρευσης πολλών οικισμών, συμπεριλαμβανομένων των υδρομαστεύσεων και γεωτρήσεων τους. Επίσης η ποιότητα του πόσιμου νερού εμφανίζει μία αστάθεια τα τελευταία χρόνια ιδιαίτερα για τους χρήστες των δικτύων που τροφοδοτούνται από την λίμνη Ν. Πλαστήρα. Τα προβλήματα συναντώνται κυρίως τους καλοκαιρινούς μήνες και οι αιτίες ερευνώνται ακόμη με μελέτες και συχνές χημικές αναλύσεις ενώ και στην πλειονότητα των Τοπικών Κοινοτήτων ακολουθείται τακτική διαδικασία χλωρίωσης. Επίσης σε πολλές Τοπικές Κοινότητες τα οποία έχουν έντονη αύξηση του πληθυσμού καθώς και στις τουριστικά πιο αναπτυγμένες περιοχές παρουσιάζεται σημαντικό πρόβλημα έλλειψης νερού κατά τους καλοκαιρινούς μήνες (π.χ. Νεοχώρι)

Η ανάγκη για ύδρευση και η ανταγωνιστική χρήση του νερού για άρδευση και λειψυδρία των τελευταίων ετών απαιτούν ορθή διαχείριση του υδάτινου κεφαλαίου της Λίμνης Ν. Πλαστήρα ώστε να εξασφαλιστεί η αναγκαία ποσότητα αλλά και ποιότητα του πόσιμου νερού. Το φαινόμενο της υποβάθμισης της ποιότητας του πόσιμου νερού των δικτύων που τροφοδοτούνται από φυσικές πηγές ενισχύεται τα τελευταία χρόνια με τη συνεχή μείωση της στάθμης του υδροφόρου ορίζοντα.

Προς την κατεύθυνση της βελτίωσης των συνθηκών ύδρευσης στην περιοχή παρέμβασης κατασκευάζονται δύο πολύ σημαντικά έργα. Το έργο «Ύδρευση ανατολικής πλευράς Νομού Καρδίτσας από τη Λίμνη Σμοκόβου» με προϋπολογισμό δημόσιας δαπάνης σύμβασης 19,53 εκατ. €. Το έργο αφορά τα έργα κεφαλής, που αποτελούνται από την λιμνοδεξαμενή, τα έργα υδροληψίας και εκκενώσεως αυτής, το έργο υπερχειλίσης, τα έργα εκτροπής καθώς και τα έργα οδοποιίας για την προσπέλαση στην στέψη της λιμνοδεξαμενής, τον κυρίως αγωγό και το διυλιστήριο πόσιμου νερού. Το έργο θα καλύψει οριστικά τις ανάγκες ύδρευσης 39 οικισμών των Δήμων Καρδίτσας, Σοφάδων και Παλαμά με πληθυσμό 40.000 κατοίκους.

Το άλλο έργο με τίτλο «Έργα ενίσχυσης Κεντρικού και Βορείου κλάδου του δικτύου ύδρευσης» και προϋπολογισμό δημόσιας δαπάνης σύμβασης 4,76 εκατ. €. και φορέα λειτουργίας τον Σύνδεσμο Ύδρευσης, έχει αντικείμενο της εργολαβίας την κατασκευή δύο νέων κεντρικών αγωγών ύδρευσης (22 km συνολικά) που βελτιώνουν την ικανότητα παροχής υδροδότησης και εξυπηρέτησης πληθυσμού της τάξης των 45.000 κατοίκων (Κεντρικός) και 15.000 κατοίκων (Βόρειος) που σήμερα υδροδοτούνται κατά το πλείστον από πεπαλαιωμένα δίκτυα (ηλικίας 40 με 45 ετών), με σημαντικές διαρροές, που σε ορισμένες περιπτώσεις δεν επαρκούν για τις σημερινές αυξημένες ανάγκες. Θα δοθεί επίσης η ευκαιρία και σε οικισμούς που σήμερα υδροδοτούνται με γεωτρήσεις, εφόσον το επιθυμούν, να ενταχθούν στο δίκτυο. Το έργο έχει ολοκληρωθεί σε ποσοστό 89%.

Δίκτυο άρδευσης :

Συνοπτικά αναφέρονται τα εξής υφιστάμενα αρδευτικά έργα στην περιοχή παρέμβασης, το αρδευτικό έργο Ταυρωπού (ΤΟΕΒ Ταυρωπού), που αποτελείται από διώρυγα προσαγωγής, κεντρικές και πρωτεύουσες διώρυγες τραπεζοειδούς διατομής, δευτερεύουσες ορθογωνικής διατομής και τριτεύουσες στα δυτικά μικρές ορθογωνικές και στα ανατολικά ελλειψοειδούς διατομής (καναλέτα), με υδροδότηση από τον ΥΗΣ Πλαστήρα (αρδεύονται 92.000 στρέμματα εντός του αρδευτικού δικτύου Ταυρωπού και άλλα 170.000 στρέμματα εκτός δικτύου του κάμπου της Καρδίτσας), το αρδευτικό έργο Μοσχάτου - Ξυνονερίου - Ρούσου με υπόγειο σωληνωτό δίκτυο υπό πίεση και με υδροληψία από τον ταμιευτήρα Ταυρωπού, το αρδευτικό έργο Μεσενικόλα - Μορφοβουνίου, το οποίο υδροδοτείται από τον ταμιευτήρα Ταυρωπού, τα έργα από γεωτρήσεις Π.Α.Υ.Υ.Θ. ή άλλων φορέων και ιδιωτικές γεωτρήσεις. Επίσης στην περιοχή Καρδίτσας έχει ανορυχθεί πλήθος ιδιωτικών γεωτρήσεων. Σε ορισμένες περιπτώσεις οι γεωτρήσεις είναι σε κακή κατάσταση με αποτέλεσμα την απώλεια σημαντικής ποσότητας νερού. Πέραν των γεωτρήσεων στην περιοχή χρησιμοποιείται για άρδευση το πυκνό δίκτυο συλλεκτών, ποταμών και των στραγγιστικών τάφρων.

Τέλος, όσον αφορά την ποιότητα των επιφανειακών νερών και την καταλληλότητά τους για την άρδευση των καλλιεργειών της περιοχής, το πρόβλημα εντοπίζεται κυρίως στη ρύπανση που προκαλούν τα εκπλύματα των γεωργικών φαρμάκων. Η βελτίωση δικτύου άρδευσης είναι πάγιο αίτημα και αναγνωρισμένη ανάγκη σε όλους τους δήμους της περιοχής παρέμβασης.

Αποχέτευση – Επεξεργασία Λυμάτων :

Έως πρόσφατα δεν υπήρχαν δίκτυα αποχέτευσης ακαθάρτων, στο σύνολο των περιοχών εκτός της πόλης της Καρδίτσας, που διαθέτει από το 1989 έναν από τους πρώτους βιολογικούς καθαρισμούς που έγιναν και λειτούργησαν στη Χώρα. Μετά από επέκταση και εκσυγχρονισμό των εγκαταστάσεων του καλύπτονται πλέον ανάγκες 50.000 κατοίκων. Από τις εγκαταστάσεις του βιολογικού καθαρισμού εξυπηρετείται η πόλη της Καρδίτσας και ο οικισμός της Καρδίτσομαγούλας.

Με τα εκτελούμενα 4 έργα αποχέτευσης - επεξεργασίας λυμάτων :

- Κατασκευή δικτύου αποχέτευσης ακαθάρτων και εγκαταστάσεων επεξεργασίας λυμάτων οικισμών εντός λεκάνης απορροής της λίμνης Ν. Πλαστήρα, με προϋπολογισμό δημόσιας δαπάνης σύμβασης 7,54 εκατ. € και ποσοστό ολοκλήρωσης 41,2%,
- Κατασκευή δικτύου αποχέτευσης λυμάτων και εγκατάστασης επεξεργασίας λυμάτων Δήμου Μουζακίου, με προϋπολογισμό δημόσιας δαπάνης σύμβασης 7,89 εκατ. € και ποσοστό ολοκλήρωσης 64,3%,
- Κατασκευή δικτύου αποχέτευσης λυμάτων και εγκατάστασης επεξεργασίας λυμάτων Δ.Κ. Παλαμά, με προϋπολογισμό δημόσιας δαπάνης σύμβασης 7,17 εκατ. € και ποσοστό ολοκλήρωσης 87,7%,
- Κατασκευή δικτύου αποχέτευσης λυμάτων και εγκατάστασης επεξεργασίας λυμάτων Δήμου Σοφάδων, με προϋπολογισμό δημόσιας δαπάνης σύμβασης 6,3 εκατ. € και ποσοστό ολοκλήρωσης 82,7%,

θα εξυπηρετούνται σύντομα οι κάτοικοι των Δ.Κ. Σοφάδων, Παλαμά, Μουζακίου, Μαυρομματίου και του οικισμού Γ. Καραϊσκάκη καθώς και 9 οικισμοί εντός της λεκάνης απορροής της λίμνης Ν. Πλαστήρα.

Η διάθεση των ακαθάρτων λυμάτων στο σύνολο των υπόλοιπων οικισμών της περιοχής παρέμβασης γίνεται σε ιδιωτικούς απορροφητικούς βόθρους (και λιγότερο συχνά σε στεγανούς).

Αποχέτευση όμβριων : Αποχετευτικό δίκτυο όμβριων υδάτων υπάρχει στα περισσότερα από τα δημοτικά διαμέρισμα της προτεινόμενης περιοχής παρέμβασης με τη διαφορά ότι δεν είναι παντού εκτεταμένο. Απολήγουν συνήθως σε χωμάτινους αποδέκτες ή ρυάκια της περιοχής. Το βασικότερο πρόβλημα που αντιμετωπίζουν τα δίκτυα όμβριων είναι η ανάγκη για συχνό καθαρισμό τους λόγω των παράνομων συνδέσεων παροχών λυμάτων ή της απόρριψης βοθρολυμάτων με αποτέλεσμα την υποβίβαση των φυσικών αποδεκτών όπου και καταλήγουν.

Αντιπλημμυρικά έργα : Τα έργα αυτά αποτελούν τμήμα των αντιπλημμυρικών έργων που προβλέπονται μετά από την εκπόνηση σχετικών μελετών στη δυτική υδρολογική λεκάνη της Θεσσαλίας σε ποταμούς όπως ο Καλέντζης, ο Λεϊψιμος, ο Καραμπάλης, ο Μέγας κ.λπ. Έχουν ως στόχο την αντιμετώπιση των πλημμυρικών φαινομένων που πλήττουν την πεδιάδα της Καρδίτσας περιοδικά και σε έκταση από 40.000 έως 100.000 στρέμματα. Τελευταία πλημμυρικά φαινόμενα είχαμε το φετινό Μάιο ενώ κανείς δεν ξεχνά τις καταστροφικές πλημμύρες που έπληξαν την περιοχή το 1994 με την βύθιση στα νερά ολόκληρου του κάμπου της Καρδίτσας και την εξαφάνιση κάτω από το νερό του οικισμού της Μεταμόρφωσης στο Δήμο Παλαμά). Στα έργα περιλαμβάνονται εκσκαφές, εκβαθύνσεις και διαμορφώσεις κοίτης, ανύψωση των υφιστάμενων επιχωμάτων, κατασκευή στραγγιστικής τάφρου, καθαίρεση αρδευτικών φραγμάτων και γεφυρών που εμποδίζουν τη ροή των ποταμών, κατασκευή νέων φραγμάτων και τέλος αύξηση της παροχευτικότητας του αντλιοστασίου που στραγγίζει τα νερά της κλειστής λεκάνης μεταξύ των ποταμών Ενιππέα και Φαρσαλίτη.

Το πλέον σημαντικό εκτελούμενο έργο της προηγούμενης περιόδου είναι το «Αντιπλημμυρικά έργα στον ποταμό «Μέγα» της Περιφερειακής Ενότητας Καρδίτσας» με προϋπολογισμό σύμβασης δημόσιας δαπάνης 5,3 εκατ. € και ποσοστό ολοκλήρωσης 66%.

Συμπεράσματα - προοπτικές

Για την περιοχή παρέμβασης βασικός στόχος είναι η άρση της οδικής απομόνωσης με την βελτίωση και ολοκλήρωση των ενδονομαρχιακών οδικών συνδέσεων και την σύνδεση με το εθνικό οδικό δίκτυο. Εξίσου σημαντικός και ευρύς στόχος είναι αυτός της βελτίωσης της καθημερινότητας με παρεμβάσεις και έργα για την εξασφάλιση της ποιότητας και της ποσότητας του πόσιμου νερού, για την επάρκειά του για την άρδευση, για την μείωση και απόθεση των ολοένα και αυξανόμενων ποσοτήτων απορριμμάτων, για την χρήση τεχνολογιών εκμετάλλευσης ήπιων μορφών ενέργειας, για μία στροφή σε μία οικολογική και αειφόρο ανάπτυξη.

Κοινωνική Υποδομή

Υποδομές υγείας

Στην προτεινόμενη περιοχή παρέμβασης λειτουργούν μονάδες πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας φροντίδας υγείας, καθώς και υπηρεσίες ψυχικής υγείας :

Νοσοκομείο: Οι ανάγκες υγειονομικής φροντίδας και νοσηλείας στην περιοχή παρέμβασης καλύπτονται από το Γενικό Νομαρχιακό Νοσοκομείο Καρδίτσας δυναμικότητας 300 κλινών, ενώ λειτουργεί και Μονάδα Ψυχικής Υγείας δυναμικότητας 30 κλινών. Για πολύ σοβαρές περιπτώσεις υγείας ο πληθυσμός της περιοχής απευθύνεται στο Πανεπιστημιακό Νοσοκομείο Λάρισας.

Ιδιωτικά Ιατρεία – κλινικές: Στην περιοχή παρέμβασης λειτουργούν δεκάδες ιδιωτικά ιατρεία στους Δήμους Καρδίτσας, Μουζακίου, Παλαμά και Σοφάδων, καθώς και ιδιωτικές Μονάδες Υγείας :

- Euromedica Νευροψυχιατρική Κλινική Κασταλία Α.Ε., δυναμικότητας 148 κλινών στην Καρδίτσα (εκτός σχεδίου πόλης),
- Θεραπευτήριο Νικολάου Α.Ε. στην Καρδίτσα,
- Μονάδα Χρόνιας Αιμοκάθαρσης "Πατισίδης Ευύχιος & ΣΙΑ Ο.Ε." στο Σταυρό,
- Θεσσαλικό Κέντρο Αποκατάστασης "Αρωγή" δυναμικότητας 40 κλινών στα Καλογριανά,
- Κέντρο Αποθεραπείας & Αποκατάστασης "Ολύμπιον Θεσσαλίας" δυναμικότητας 80 κλινών στο Αγναντερό

Κέντρα Υγείας: Τα Κέντρα Υγείας βρίσκονται σε άμεση επιστημονική, νοσηλευτική, εκπαιδευτική και λειτουργική σύνδεση με το Νοσοκομείο στο οποίο υπάγονται οργανικά και διοικητικά. Στην περιοχή παρέμβασης υπάρχουν ως αποκεντρωμένες οργανικές μονάδες του Γενικού Νοσοκομείου Καρδίτσας, τα Κέντρα Υγείας Μουζακίου, Παλαμά και Σοφάδων, τα οποία καλύπτουν σε ικανοποιητικό βαθμό τις ανάγκες πρωτοβάθμιας υγειονομικής φροντίδας στις περιοχές τους.

Αγροτικά – Περιφερειακά Ιατρεία: Στην προτεινόμενη περιοχή παρέμβασης λειτουργούν συνολικά 38 Αγροτικά περιφερειακά ιατρεία που παρέχουν πρωτοβάθμια φροντίδα υγείας στον τοπικό πληθυσμό ευθύνης τους για την αντιμετώπιση και θεραπεία των άμεσων προβλημάτων υγείας (Πίνακας 74, παράρτημα II).

Υποδομές παιδείας

Σύμφωνα με στοιχεία των γραφείων της Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης, στις Τοπικές Κοινότητες της Π.Ε. Καρδίτσας λειτουργούσαν το σχολικό έτος 2014/2015 οι παρακάτω σχολικές μονάδες με μαθητικό δυναμικό ως εξής :

Σχολικό Έτος 2014/15	Σχολικές μονάδες	Μαθητές
Νηπιαγωγεία	81	1897
Δημοτικά	60	5838
Γυμνάσια	19	2887
Γενικά Λύκεια	11	2110
Επαγγελματικά Λύκεια	8	1260

Στον τομέα της μεταδευτεροβάθμιας εκπαίδευσης λειτουργεί ένα Δημόσιο Ι.Ε.Κ. με 17 τμήματα.

Στη Περιφερειακή Ενότητα λειτουργούν τα εξής ακαδημαϊκά ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης:

- Τμήμα Κτηνιατρικής Πανεπιστημίου Θεσσαλίας

Παράρτημα του ΤΕΙ Λάρισας με τα παρακάτω τμήματα

- Τμήμα Δασοπονίας και διαχείρισης φυσικού περιβάλλοντος (σε διαδικασία μεταφοράς σύμφωνα με το πρόγραμμα Αθηνά)
- Τμήμα Σχεδιασμού - Τεχνολογίας Ξύλου και Επίπλου
- Τμήμα Τεχνολογίας Τροφίμων
- Τμήμα Διατροφής και Διαιτολογίας

Ερευνητικά Κέντρα εκτός Ακαδημαϊκών Ιδρυμάτων

Στην περιοχή παρέμβασης της Περιφερειακής Ενότητας Καρδίτσας λειτουργούν τα εξής ερευνητικά ιδρύματα:

- Εθνικό Κέντρο Ποιοτικού Ελέγχου, Ταξινόμησης και Τυποποίησης Βάμβακος Καρδίτσας
- Σταθμός Γεωργικής Έρευνας Παλαμά
- Κέντρο Γενετικής Βελτίωσης Ζώων Καρδίτσας
- Καπνικός Σταθμός Έρευνας Καρδίτσας

Υποδομές αθλητισμού

Στην περιοχή παρέμβασης υπάρχουν αρκετές δημοτικές αθλητικές εγκαταστάσεις (γήπεδα ποδοσφαίρου, μπάσκετ, γήπεδα 5Χ5, βόλει, αθλητικά κέντρα, πάρκα άθλησης και αναψυχής) καθώς και ιδιωτικά γυμναστήρια. Υπάρχουν 3 κλειστά γυμναστήρια σε Παλαμά, Σοφάδες και Μουζάκι.

Στην περιοχή παρέμβασης υπάρχουν επιχειρήσεις εναλλακτικών αθλημάτων ή ειδικών μορφών τουρισμού (π.χ. 3 ιππικά κέντρα, επιχειρήσεις ορεινής ποδηλασίας, πεζοπορίας, κωπηλασίας, ανεμοπτερισμού, τοξοβολίας κ.λπ.) τα οποία συμβάλλουν στην προώθηση του αθλητικού πνεύματος, αλλά και αποτελούν πόλο έλξης επισκεπτών / τουριστών.

Χώροι πολιτισμού

Οι κυριότερες υποδομές πολιτισμού στην περιοχή παρέμβασης

Κέντρο Ιστορικών Μελετών Νικόλαος Πλαστήρας: Βρίσκεται στο χωριό Μορφοβούνι του Δήμου Πλαστήρα, ιδιαίτερη πατρίδα του Νικολάου Πλαστήρα. Ιδρύθηκε το 1994, στεγάζεται σε ιδιόκτητο πέτρινο κτίριο στο ισόγειο του οποίου λειτουργεί βιβλιοθήκη και στον όροφο έκθεση φωτογραφικού υλικού.

Στρατηγική Τοπικής Ανάπτυξης με Πρωτοβουλία Τοπικών Κοινοτήτων CLLD / LEADER της Περιφερειακής Ενότητας Καρδίτσας (Φάκελος Α)

Μουσείο Εθνικής Αντίστασης Ρεντίνας: το οποίο ιδρύθηκε το 1990 και στεγάζεται στο ισόγειο του διατηρητέου δημοτικού σχολείου, εκεί δηλαδή που στεγάστηκε και λειτούργησε, η Σχολή Εφέδρων Αξιωματικών του ΕΛΑΣ το 1944. Στο μουσείο εκτίθενται σπάνιες φωτογραφίες, όπλα, στολές και έντυπο υλικό από την περίοδο της εθνικής αντίστασης 1941-1944.

Αγροτικό Εκθετήριο Ιτέας: Ολοκληρώθηκε το 2005 και είναι το πρώτο Αγροτικό Μουσείο στη Θεσσαλία με συλλογή που περιλαμβάνει 2.500 περίπου ευρήματα που σχετίζονται με την αγροτική δραστηριότητα και την καθημερινή ζωή των Θεσσαλών αγροτών.

Επίσης στη πόλη της Καρδίτσας λειτουργούν σημαντικές υποδομές οι οποίες εμπλουτίζουν το πολιτιστικό κεφάλαιο και εξυπηρετούν τις ανάγκες όλης της περιοχής παρέμβασης όπως το Αρχαιολογικό Μουσείο Καρδίτσας, η Δημοτική Πινακοθήκη Καρδίτσας, το Δημοτικό Λαογραφικό Μουσείο και το Φωτοκινηματογραφικό Μουσείο της ΛΕΦΚΚ.

Αρχαιολογικό Μουσείο Καρδίτσας: Βρίσκεται μέσα στον πολεοδομικό ιστό της πόλης και φιλοξενεί αντιπροσωπευτικά και πολύ σημαντικά ευρήματα της περιοχής καταγράφοντας το χαρακτήρα του πολιτισμού της και την πολιτισμική εξέλιξη της μέσα από μια ιστορική διαδρομή που καλύπτει χρονικά όλες τις περιόδους της Προϊστορίας και Ιστορίας από την Παλαιολιθική και Νεολιθική εποχή έως την Ύστερη Αρχαιότητα.

Δημοτική Πινακοθήκη Καρδίτσας: Δραστηριοποιείται από το 1993 με την οργάνωση εκθέσεων, την επιμέλεια εκδόσεων και την πραγματοποίηση εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων. Διαθέτει μία εκτεταμένη συλλογή έργων που αφορά τόσο τοπικούς καλλιτέχνες (Βαλαδώρου, Γιολδάση, Κ. Παύλου – Πωλ, Αντωνόπουλου, Γούλα, Δόντα, Καυχίτσα, Σαμπαλιώτη κ), όσο και έργα σύγχρονων ελλήνων δημιουργών

Φωτοκινηματογραφικό Μουσείο της Λέσχης Φωτογραφίας και Κινηματογράφου Καρδίτσας (ΛΕ.Φ.Κ.Κ.): Στεγάζεται στο κτίριο της Δημοτικής Αγοράς με συλλογή από πλούσιο υλικό φωτογραφιών, καρτ-ποστάλ και φωτογραφικού εξοπλισμού ενώ λειτουργεί και ως χώρος εκθέσεων φωτογραφίας και πραγματοποίησης μαθημάτων φωτογραφίας.

Μουσείο Ύδρευσης Καρδίτσας: Το μουσείο στεγάζεται στο παλιό αντλιοστάσιο της πόλης, στο άλσος "Χίλια δέντρα" με πλούσια συλλογή της ιστορίας της ύδρευσης από την εποχή της τουρκοκρατίας μέχρι σήμερα.

Δημοτικό Λαογραφικό Μουσείο: Ιδρύθηκε το 1980 και είναι δωρεά των Λάμπρου & Ναυσικάς Σακελλαρίου. Εκεί βρίσκονται και εκτίθενται βιβλία λαογραφικού περιεχομένου, παραγκούνικα κοσμήματα, στολές, λαογραφικά αντικείμενα, εξαρτήματα παραδοσιακών στολών, καθώς και πολλά προσωπικά είδη του Νικολάου Πλαστήρα.

Άλλες πολιτιστικές υποδομές στην περιοχή παρέμβασης είναι στο Δήμο Σοφάδων: το Μουσείο Χαρίλαου Φλωράκη, το Μουσείο Βυζαντινής και Μεταβυζαντινής Τέχνης Ρεντίνας, ο Μουσειακός Ναός Αγίου Γεωργίου Ρεντίνας, η Δημοτική Μουσική Σχολή και το Λαογραφικό Μουσείο Σοφάδων το Ιστορικό - Λαογραφικό Μουσείο Καππαδοκικού.

Στο Δήμο Λίμνης Πλαστήρα: Κέντρο Ιστορικών Μελετών Μορφοβουνίου, Οίκος Οίνου και Αμπέλου Μεσενικόλα, Λαογραφική Αίθουσα "Αντώνης Σαμαράκης", Λαογραφική Συλλογή Φυλακτής, Πολιτιστικό Κέντρο Νεοχωρίου, Πολιτιστικό Κέντρο Κερασιάς.

Στο Δήμο Παλαμά: Πολιτιστικό Κέντρο "Παναγιώτης Παλαμάς", Δημοτικό Ωδείο "Μουσών Μέλαθρον", Σχολή Βυζαντινής Μουσικής και Έκθεση ιστορικού και Λαογραφικού υλικού Μάρκου.

Στο Δήμο Μουζακίου: Λαογραφικό Μουσείο Καναλιών, Λαογραφικό Μουσείο Ελληνόπυργου, Λαογραφική Συλλογή Φαναρίου, Κέντρο Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης Μουζακίου, το Λαογραφικό Μουσείο Μουζακίου και το Λαογραφικό Μουσείο Μαυρομματίου.

Τα έργα πολιτιστικών υποδομών της περιοχής παρέμβασης που χρηματοδοτήθηκαν στην προηγούμενη προγραμματική περίοδο μέσω του Άξονα 4 είναι ανάπλαση όψεων και αλλαγή χρήσης του κτιρίου του πνευματικού κέντρου οικισμού Καναλιών και αποκατάσταση - επανάχρηση παλαιάς αγροτικής αποθήκης στην Δ.Κ. Καρδίσομαγούλας για τη στέγαση εργαστηρίου συντήρησης - αποθήκευσης και περιοδικής έκθεσης αντικειμένων της νεότερης πολιτιστικής κληρονομιάς του Δήμου Καρδίτσας.

Βιβλιοθήκες: Υποδομές Δημοτικών Βιβλιοθηκών στις Τ.Κ. Αρτεσιανού, Καρδίσομαγούλας, Παλαιοκκλησίου, Μουζακίου, Παλαμά, Σοφάδων, Κοινοτική - λαϊκή βιβλιοθήκη Καλλιθήρου και η δανειστική βιβλιοθήκη Ιτέας.

Στην περιοχή λειτουργεί επίσης και η κινητή βιβλιοθήκη της ΠΕΔ (πρώην ΤΕΔΚ Καρδίτσας) ενώ στη Δ.Κ. Καρδίτσας λειτουργεί ένα δίκτυο 7 παιδικών βιβλιοθηκών το οποίο εκτός από την πλούσια δραστηριότητα που αναπτύσσει σε συνεργασία με άλλα ιδρύματα (Εθνική Βιβλιοθήκη της Ελλάδος, Ίδρυμα Νιάρχος κ.λπ.) εξυπηρετεί τις ανάγκες των κατοίκων και των γειτονικών οικισμών.

Άλλες κοινωνικές υποδομές

- για ηλικιωμένους:

Μονάδες Βοήθεια στο Σπίτι (ΒσΣ) : Στην περιοχή παρέμβασης λειτουργούν 14 Δομές Βοήθεια στο Σπίτι, (από τις οποίες οι 6 στο Δ. Καρδίτσας) οι οποίες και προσφέρουν συνεχή φροντίδα και επίλυση καθημερινών προβλημάτων των ωφελουμένων (ηλικιωμένοι, ΑμεΑ) με σκοπό την βελτίωση της ποιότητας ζωής τους και την «απελευθέρωση» των γυναικών, που σε οικογενειακό επίπεδο έχουν επιφορτιστεί με την επιμέλεια και φροντίδα τους, προκειμένου να ενταχθούν στην αγορά εργασίας.

Κέντρα Ανοιχτής Προστασίας Ηλικιωμένων (Κ.Α.Π.Η.): Στην περιοχή παρέμβασης λειτουργούν 14 δομές Κ.Α.Π.Η (6 στο Δ. Καρδίτσας, 5 στο Δ. Σοφάδων, 2 στο Δ. Παλαμά, 1 στο Δ. Μουζακίου), οι οποίες δίνουν τη δυνατότητα συμμετοχής σε κοινωνικές δραστηριότητες με βασικό σκοπό την κοινωνικοποίηση, τη δημιουργική απασχόληση, την ψυχαγωγία και την πρόληψη ασθενειών των ατόμων της τρίτης ηλικίας.

- για γυναίκες - παιδιά:

Κέντρο Γυναικών Καρδίτσας : Το Κέντρο Γυναικών Καρδίτσας, έχει την έδρα του στον Δήμο Καρδίτσας, δραστηριοποιείται όμως στην ευρύτερη περιοχή της Π.Ε. Καρδίτσας. Συμμετέχει σε περιφερειακά, εθνικά αλλά και σε διακρατικά δίκτυα προώθησης των ίσων ευκαιριών απασχόλησης για τις γυναίκες. Κύριο μέλημα του Κέντρου Γυναικών είναι η συνεχής λειτουργία ενός «δικτύου» ατόμων – στελεχών και φορέων, σε τοπικό, περιφερειακό και εθνικό επίπεδο, ώστε οι παρεχόμενες υπηρεσίες να είναι «βέλτιστες» και οι αποτελεσματικότερες για τις γυναίκες της περιοχής, συμβάλλοντας έτσι ενεργά στη μέγιστη δυνατή αξιοποίηση του γυναικείου ανθρώπινου δυναμικού.

Κέντρα Δημιουργικής Απασχόλησης Παιδιών (Κ.Δ.Α.Π.): Λειτουργούν 5 Δημοτικά Κέντρα Δημιουργικής Απασχόλησης Παιδιών στο Δήμο Καρδίτσας, που απώτερο στόχο έχουν την υποστήριξη των εργαζόμενων γυναικών και την δημιουργία κατάλληλων όρων για την ένταξη άνεργων μητέρων στην αγορά εργασίας.

- για ΑμεΑ:

Κέντρο Εκπαίδευσης Κοινωνικής Υποστήριξης και Κατάρτισης Ατόμων με Ειδικές Ανάγκες (Κ.Ε.Κ.Υ.Κ.Α.Μ.Ε.Α): Στην Π.Ε. Καρδίτσας λειτουργεί Κέντρο Εκπαίδευσης Κοινωνικής Υποστήριξης και Κατάρτισης Ατόμων με Ειδικές Ανάγκες το οποίο επικεντρώνει τις υπηρεσίες του στην εκπαίδευση, κοινωνική υποστήριξη και κατάρτιση ΑμεΑ. Στον συγκεκριμένο χώρο λειτουργεί και Ξενώνας για τη φιλοξενία ΑμεΑ που ο τόπος κατοικίας τους είναι μακριά από τη συγκεκριμένη δομή ώστε να είναι αποδέκτες όλων των υπηρεσιών του.

Κέντρο Διάγνωσης, Αξιολόγησης και Υποστήριξης (Κ.Δ.Α.Υ): Στο Ν. Καρδίτσας λειτουργεί ένα Κέντρο Διάγνωσης, Αξιολόγησης και Υποστήριξης (Κ.Δ.Α.Υ.) με βασικό σκοπό την προσφορά υπηρεσιών διάγνωσης, αξιολόγησης και υποστήριξης των μαθητών και κυρίως εκείνων, που έχουν ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες, καθώς και υποστήριξης, πληροφόρησης και ευαισθητοποίησης των εκπαιδευτικών, των γονέων και της κοινωνίας.

Θεοδωρίδειο Κέντρο “ΟΡΙΖΟΝΤΕΣ”: Το Κέντρο ΟΡΙΖΟΝΤΕΣ (δήμος Καρδίτσας) είναι ο χώρος στον οποίο οι άνθρωποι με ειδικές ανάγκες και οι οικογένειές τους μπορούν να απευθύνονται και να βρίσκουν πληροφορίες για θέματα που τους αφορούν, υποστήριξη και συμπαράσταση.

- για άτομα με ψυχικές παθήσεις:

Κινητή Μονάδα Ψυχικής Υγείας Καρδίτσας:

Η Κ.Μ.Ψ.Υ. παρέχει υπηρεσίες πρόληψης, διαγνωστικής εκτίμησης και θεραπείας, νοσηλείας περιθαλψης κατ’ οίκον, υπηρεσίες ψυχοκοινωνικής αποκατάστασης και επανένταξης και υλοποιεί προγράμματα αγωγής κοινότητας. Η περιοχή ευθύνης της Κ.Μ. αφορά στο σύνολο του Νομού Καρδίτσας, περιλαμβανομένων των Κέντρων Υγείας Παλαμά, Σοφάδων και Μουζακίου, αλλά και όλων των περιφερειακών και αγροτικών ιατρείων που υπάγονται τόσο στο Γενικό Νοσοκομείο Καρδίτσας, όσο και στα προαναφερθέντα Κέντρα Υγείας. Επίσης, η Μονάδα έχει αναλάβει την παρακολούθηση των περιστατικών, που νοσηλεύονταν στο Νοσοκομείο Πέτρας Ολύμπου. Το τακτικό πρόγραμμα κινήσεων της Μονάδας περιλαμβάνει δύο προγραμματισμένες επισκέψεις ανά μήνα στα προαναφερθέντα τρία Κέντρα καθώς επίσης και κατ’ οίκον επισκέψεις σε περιστατικά, που δεν είναι δυνατό να μετακινηθούν. Τέλος παρέχει τις υπηρεσίες της και στον καταυλισμό των Αθίγγανων Σοφάδων.

- για ανέργους:

Κέντρα Προώθησης Απασχόλησης : Λειτουργεί 1 Κ.Π.Α. στην πόλη της Καρδίτσας.

Φορείς Παροχής Συνοδευτικών Υποστηρικτικών Υπηρεσιών (Φ.Π.Σ.Υ.Υ): Λειτουργούν 4 κέντρα παροχής Συνοδευτικών Υποστηρικτικών Υπηρεσιών (ΑΝ.ΚΑ Α.Ε., ΑΡΣΙΣ, “ΟΡΙΖΟΝΤΕΣ”, Κέντρο Γυναικών Καρδίτσας) με βασικό στόχο την παροχή συμβουλευτικής υποστήριξης σε θέματα αγοράς εργασίας. Ομάδες – στόχοι είναι κυρίως Τσιγγάνοι, Μετανάστες, Άνεργοι (Μακροχρόνιοι και άνω των 45 ετών), Μονογονεϊκές Οικογένειες, κακοποιημένες γυναίκες.

- για τσιγγάνους

Ιατροκοινωνικά Κέντρα: Λειτουργούν δύο (2) Ιατροκοινωνικά Κέντρα για Τσιγγάνους εκ των οποίων το ένα στεγάζεται στο Δήμο Σοφάδων και το άλλο στο Δήμο Καρδίτσας και υποστηρίζουν με πολλαπλό τρόπο (αστικοδημοτικά θέματα, πρόληψη, κοινωνική υποστήριξη κλπ) τον πληθυσμό των τσιγγάνων που διαβιεί στην προτεινόμενη περιοχή παρέμβασης (νέος οικισμός Σοφάδων, θέση “Μαύρικα” Δ. Καρδίτσας).

- για τοξικο-εξαρτημένους

Κέντρο Κοινωνικής Παρέμβασης: Λειτουργεί στο πλαίσιο του Δήμου Καρδίτσας και με τη χρηματοδότηση του Ο.Κ.Α.Ν.Α. Ασχολείται με τη συμβουλευτική ατόμων που είναι τοξικοεξαρτημένοι και με τις οικογένειες αυτών.

Συμπεράσματα - προοπτικές

Στον βασικότατο τομέα της υγείας, το Νοσοκομείο Καρδίτσας καλύπτει σε ικανοποιητικό βαθμό τις ανάγκες των πολιτών που χρήζουν δευτεροβάθμιας υγειονομικής φροντίδας και νοσηλείας. Τα Κέντρα Υγείας Σοφάδων, Μουζακίου και Παλαμά επίσης λειτουργούν ενισχυτικά όσο αφορά στην πεδινή ζώνη στην παροχή υπηρεσιών πρωτοβάθμιας υγείας. Το μεγαλύτερο πρόβλημα υποδομών υγείας εντοπίζεται στον ορεινό όγκο της περιοχής, όπου οι ανάγκες καλύπτονται από τα περιφερειακά ιατρεία. Το πρόβλημα διογκώνεται κυρίως σε περιόδους τουριστικής αιχμής όπου αυξάνεται και ο αριθμός των περιστατικών που χρίζουν βοήθειας, αλλά και τους χειμερινούς μήνες όπου δυσχεραίνεται η μετακίνηση.

Στον τομέα της εκπαίδευσης τα στοιχεία είναι αρκετά ενθαρρυντικά. Οι υποδομές επαρκούν σε ικανοποιητικό βαθμό στην κάλυψη των αναγκών του μαθητικού πληθυσμού τόσο της πρωτοβάθμιας όσο και της δευτεροβάθμιας βαθμίδας εκπαίδευσης. Επιπλέον η λειτουργία σχολών τριτοβάθμιας εκπαίδευσης (τέσσερα τμήματα ΤΕΙ και ένα τμήμα ΑΕΙ στην Π.Ε. Καρδίτσας) έχουν συμβάλει σημαντικά στην εκπαιδευτική αναβάθμιση της ευρύτερης περιοχής ενώ έχουν δώσει τη δυνατότητα σε αρκετούς μαθητές να φοιτήσουν στην περιοχή μόνιμης διαμονής τους (περιορίζοντας σημαντικά τα έξοδα σπουδών των οικογενειών τους).

Όσο αφορά τις ευπαθείς κοινωνικές ομάδες έχουν αναπτυχθεί δομές που συμβάλλουν στην κοινωνική και εργασιακή τους ενσωμάτωση. Παρά όμως τη λειτουργία των δομών υποστήριξης ευαίσθητων κοινωνικών ομάδων εντούτοις δημιουργούνται προβλήματα ευελιξίας αλλά και συνεργασίας πολλές φορές ανάμεσα στις Κρατικές δομές – υπηρεσίες (Δ/ση Πρόνοιας, Νοσοκομείο, Κέντρα Υγείας, ΠΙΚΠΑ κ.λπ.) και στις νέες δομές που δημιουργήθηκαν (π.χ. Βοήθεια στο Σπίτι, Ιατροκοινωνικά Κέντρα κ.λπ.) Προς αποφυγή αυτών των δυσλειτουργιών θα συνέβαλε θετικά η δημιουργία από τους φορείς αυτοδιοίκησης οργανωμένων Κοινωνικών Υπηρεσιών με στόχο να δικτυώσουν τις κοινωνικές και τις κρατικές υπηρεσίες - υποδομές και να αποτελέσουν τον πυρήνα υποστήριξης των ευάλωτων κοινωνικά ομάδων.

Αναπτυξιακές παρεμβάσεις

Ως κυριότερες διαρθρωτικές αναπτυξιακές παρεμβάσεις που πραγματοποιήθηκαν στα πλαίσια προγραμμάτων και σχετίζονται με την αναπτυξιακή στρατηγική της περιφέρειας Θεσσαλίας για την Π.Ε. Καρδίτσας και συγκεκριμένα με τον Άξονα 1 «Περιβάλλον και ποιότητα ζωής» και τον Άξονα 2 «Κοινωνική Μέριμνα, Υγεία, Εκπαίδευση, Δια Βίου Μάθηση, Πολιτισμός και Αθλητισμός» μπορούν να αναφερθούν τα ακόλουθα :

Από την πλευρά των τεχνικών έργων υποδομών κρίνοντας από την χαμηλή πρόοδο ολοκλήρωσης των συγκοινωνιακών έργων, δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι θα αντιμετωπίσουν συνολικά την οδική απομόνωση της περιοχής, παρά μόνο η τμηματική ολοκλήρωση και χρήση τους μπορεί να λειτουργήσει ως μοχλός ανάπτυξης της περιοχής.

Η συνεχής προσπάθεια για τη βελτίωση της ποιότητας ζωής του τοπικού πληθυσμού και τη βιώσιμη διαχείριση Υγρών και Στερεών Αποβλήτων, απεικονίζεται στην περιοχή μελέτης με τα τέσσερα σημαντικά έργα αποχέτευσης που ολοκληρώνονται και θα εξυπηρετούν τα βασικά αστικά κέντρα της περιοχής (Μουζάκι, Παλαμάς, Σοφάδες) καθώς και τις ανάγκες της περιοχής

της Λίμνης Πλαστήρα, μιας ευαίσθητης οικολογικά και επιβαρυσμένης, λόγω τουριστικής χρήσης, περιοχή.

Το πεδίο προσγείωσης ελαφρών αεροσκαφών Μυρίνης Δήμου Καρδίτσας σε απόσταση περίπου 7 km από την πόλη της Καρδίτσας με άμεση πρόσβαση στην Ε.Ο. Καρδίτσας – Αθήνας και γειτνίαση με τις εισόδους - εξόδους της Ε65. Το αεροδρόμιο χρησιμοποιείται για την εξυπηρέτηση πτήσεων ελαφρών αεροσκαφών γενικής αεροπορίας, και μακροπρόθεσμα θα μπορεί να εξυπηρετήσει στόχους της τοπικής αναπτυξιακής στρατηγικής.

Όσον αφορά στον κοινωνικό τομέα, η εθνική στρατηγική για τα επόμενα χρόνια εστιάζει στη δημιουργία ενός «κοινωνικού δικτύου» ασφαλείας για τις ευπαθείς ομάδες αλλά και τον εξορθολογισμό των πολιτικών κοινωνικής προστασίας ώστε να είναι επαρκείς, αποτελεσματικές και βιώσιμες. Στο πλαίσιο της εθνικής στρατηγικής, η Περιφέρεια Θεσσαλίας αναπτύσσει την «Περιφερειακή Στρατηγική Κοινωνικής Ένταξης και Σχέδιο Δράσης Καταπολέμησης της Φτώχειας και Εμβάθυνσης της Κοινωνικής Συνοχής».

Σημαντική διαρθρωτική παρέμβαση θεωρείται για την περιοχή παρέμβασης το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Επιισιτιστικής και Βασικής Υλικής Συνδρομής 2014-2020» στο πλαίσιο του «Ταμείου Ευρωπαϊκής Βοήθειας για τους Απόρους», που υλοποιείται από την Κοινωνική Σύμπραξη της Π.Ε. Καρδίτσας, στην οποία συμμετέχουν όλοι οι δήμοι, η Εκκλησία και άλλοι κοινωνικοί φορείς. Αφορά συνολικά 9.900 ωφελούμενους, μέλη ευπαθών ομάδων που διαβιούν σε νοικοκυριά που πλήττονται από ακραία φτώχεια και περιλαμβάνει τη διανομή τροφίμων, ειδών ατομικής καθαριότητας και συνοδευτικές υπηρεσίες κοινωνικής ένταξης.

Στην Π.Ε. Καρδίτσας υλοποιήθηκαν επίσης 7 τοπικά σχέδια απασχόλησης στο πλαίσιο των έργων ΤοπΣΑ και ΤοπΕΚΟ, με τη δημιουργία 30 νέων θέσεων απασχόλησης για τους ωφελούμενους, ενώ αναμένονται επιπλέον δράσεις ολοκληρωμένης προώθησης στην απασχόληση ανέργων.

Ειδικά για τους Ρομά, το Επιχειρησιακό Σχέδιο Δράσης της Περιφέρειας Θεσσαλίας εστιάζει σε δράσεις αντιμετώπισης της απομόνωσης των οικισμών και των ιδίων, μέσω της βελτίωσης και διευκόλυνσης της προσβασιμότητας (επαναχωροθέτησης και καταλληλότητας των οικισμών). Στην περιοχή παρέμβασης υπάρχουν 3 οικισμοί (μία περιοχή ολοκληρωμένης προσέγγισης στη Μαύρικα του Δήμου Καρδίτσας με 1.500 άτομα και δύο περιοχές (παλιός και νέος οικισμός) στο Δήμο Σοφάδων με 2.460 άτομα αμιγώς πληθυσμό τσιγγάνων.

Πέραν των προγραμμάτων και των υφιστάμενων δομών κοινωνικών φορέων, πρέπει να αναφερθεί το εθελοντικό δίκτυο κοινωνικής φροντίδας που έχει αναπτυχθεί την τελευταία πενταετία στην περιοχή της Καρδίτσας και το οποίο περιλαμβάνει διανομή συσσιτίων και ειδών πρώτης ανάγκης, Κοινωνικά Παντοπωλεία και Φαρμακεία, Τράπεζα Ρουχισμού κ.α.

Στον αναπτυξιακό σχεδιασμό για την περιοχή παρέμβασης θα πρέπει οπωσδήποτε να αναφερθούν οι ευκαιρίες που προσφέρονται μέσω του ΕΣΠΑ (Εταιρικό Σύμφωνο για το Πλαίσιο Ανάπτυξης) 2014-2020, που αποτελεί το βασικό στρατηγικό σχέδιο για την ανάπτυξη. Μέσω της υλοποίησης του ΕΣΠΑ επιδιώκεται η αντιμετώπιση των διαρθρωτικών αδυναμιών που συνετέλεσαν στην εμφάνιση της οικονομικής κρίσης αλλά και των προβλημάτων, οικονομικών και κοινωνικών, που αυτή δημιούργησε. Επίσης, το ΕΣΠΑ 2014-2020 καλείται να συνδράμει στην επίτευξη των εθνικών στόχων της Στρατηγικής «Ευρώπη 2020».

2.3. ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΛΟΓΗΣ ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

Η έκταση της προτεινόμενης περιοχής του προγράμματος LEADER / CLLD είναι 2.630,36 km² μικρότερη μόλις κατά 7,1 km² από τη συνολική έκταση της Περιφερειακής Ενότητας Καρδίτσας όπου ανήκει διοικητικά.

Κρίσιμη μάζα πληθυσμού

Στην προτεινόμενη περιοχή κατοικούν **76.488** άνθρωποι, μόνιμος πληθυσμός μεγαλύτερος από 10.000 και μικρότερος από 150.000 σε 144 Δημοτικές / Τοπικές Κοινότητες που έχουν πληθυσμό κάτω των 15.000 κατοίκων ενώ συμπεριλαμβάνει και την εκτός σχεδίου πόλης Καρδίτσας περιοχή με μόνιμο πληθυσμό **2.063** < 15.000 (ΕΛΣΤΑΤ απογραφή 2011). Η προτεινόμενη περιοχή παρέμβασης παρουσιάζει την απαιτούμενη κρίσιμη μάζα πληθυσμού.

Κρίσιμη μάζα παραγωγικού ιστού και επιχειρηματικότητας

Στην περιοχή παρέμβασης επί συνόλου απασχολούμενων το 43,97% απασχολείται στον πρωτογενή τομέα (13.590 αγροτικές εκμεταλλεύσεις κύρια στις πεδινές κοινότητες), το 13,81% στον δευτερογενή τομέα (κύρια στις κατασκευές και τη μεταποίηση) και το 42,22% στον τριτογενή τομέα. Στην περιοχή υπάρχουν 122 επιχειρήσεις στον πρωτογενή, 875 επιχειρήσεις στο δευτερογενή και 2.936 επιχειρήσεις στον τριτογενή τομέα (2016) αποτελώντας μια ικανοποιητική κρίσιμη μάζα παραγωγικού ιστού και επιχειρηματικότητας.

Κρίσιμη μάζα χρηματοοικονομικών πόρων

Στην περιοχή δραστηριοποιείται η Συνεταιριστική Τράπεζα Καρδίτσας (η πρώτη ελληνική τράπεζα – μέλος στην Ευρωπαϊκή Ομοσπονδία Ηθικών και Εναλλακτικών τραπεζών) που έχει 7.060 μέλη, εξυπηρετεί 20.000 πελάτες (κάτοικοι ή καταγόμενοι) και έχει χορηγήσει συνολικές πιστώσεις 63,077 εκατ. € που έχουν κατευθυνθεί κυρίως προς παραγωγικές και επιχειρηματικές δραστηριότητες των μελών της και των επιχειρήσεων της Π.Ε. Καρδίτσας.

Το Ευρωπαϊκό Ταμείο Επενδύσεων (ΕΤαΕ) και η Συνεταιριστική Τράπεζα Καρδίτσας υπέγραψαν τον Ιούνιο του 2016 την πρώτη συμφωνία εγγυήσεων σε επίπεδο Χώρας, η οποία θα καλύψει χαρτοφυλάκιο δανείων ύψους 5 εκατ. € για πάνω από 300 μικροδανειολήπτες, κυρίως γεωργούς, νέους ανέργους, συνεταιρισμούς, επιχειρήσεις κοινωνικής οικονομίας, καθώς και πολύ μικρές επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στον τομέα της «πράσινης» οικονομίας στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού προγράμματος για την απασχόληση και την κοινωνική καινοτομία («EaSI»). Η Συνεταιριστική Τράπεζα Καρδίτσας αποτελεί τον σταθερό αναπτυξιακό βραχίονα της περιοχής παρέμβασης και διασφαλίζει επαρκή κρίσιμη μάζα χρηματοοικονομικών πόρων για την επιτυχή εφαρμογή στρατηγικής τοπικής ανάπτυξης με πρωτοβουλία τοπικών κοινοτήτων.

Κρίσιμη μάζα συλλογικών – συνεργατικών σχημάτων

Στην περιοχή παρέμβασης έχουν δημιουργηθεί τα τελευταία χρόνια και με αφορμή το LEADER του άξονα 4, τις πρωτοβουλίες της “Θερμοκοιτίδας συνεργατισμού” της ΑΝ.ΚΑ Α.Ε. αλλά και άλλων ανεξάρτητων πρωτοβουλιών νεοφυείς συλλογικές δομές με το στόχο την υποστήριξη καινοτόμων εγχειρημάτων στο πεδίο της αγροτικής παραγωγής, του αγροδιατροφικού συμπλέγματος, της κοινωνικής οικονομίας και των μικρών βιοτεχνικών επιχειρήσεων.

Συγκεκριμένα, δημιουργήθηκαν και λειτουργούν 9 νέοι Αγροτικοί Συνεταιρισμοί (στέβια, υπερτροφές, όσπρια, αγελαδοτρόφοι, προβατοτρόφοι, καραγκούνικο πρόβατο, ιπποφαές, οίνος,

βιομηχανική τομάτα κ.λπ.) 1 Ενεργειακός Συνεταιρισμός, 9 ΚοινΣΕπ, 1 Ένωση Αγροτουρισμού, 2 Δίκτυα ομοειδών επιχειρήσεων (Τρόφιμα, δομικά υλικά), 1 περιβαλλοντική ΜΚΟ.

Οι 22 συλλογικοί – συνεργατικοί φορείς που δραστηριοποιούνται στην περιοχή παρέμβασης αποτελούν μια επαρκή κρίσιμη μάζα για ανάπτυξη νέων σχετικών δράσεων συνεργατικής και κοινωνικής οικονομίας στο πλαίσιο της στρατηγικής τοπικής ανάπτυξης.

Τα παραπάνω στοιχεία αντανakλούν μια κρίσιμη μάζα ικανή να δρομολογήσει την αναπτυξιακή διαδικασία και αποτυπώνουν τη δυνατότητα ανταπόκρισης στους στόχους του Μέτρου 19 του ΠΑΑ 2014-2020.

Συνοχή Περιοχής Παρέμβασης

Η προτεινόμενη περιοχή που επιλέχθηκε μετά από κοινωνική διαβούλευση με τους φορείς, ως περιοχή εφαρμογής της Στρατηγικής Τοπικής Ανάπτυξης με Πρωτοβουλία Τοπικών Κοινοτήτων είναι απόλυτα συνεκτική, αφού ουσιαστικά είναι ο παλιός Νομός Καρδίτσας και σημερινή Περιφερειακή Ενότητα με εξαίρεση το σχέδιο πόλης της Καρδίτσας. Μια περιοχή στην οποία σχεδιάστηκαν και ασκήθηκαν πολιτικές ανάπτυξης επί δεκαετίες ως διοικητική χωρική ενότητα με τη μορφή της Νομαρχίας, αργότερα της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης και σήμερα ως Περιφερειακή Ενότητα.

Η προτεινόμενη περιοχή LEADER / CLLD αποτελείται από 2 χωρικές ενότητες:

α) την ορεινή περιοχή (μαζί με τις μειονεκτικές περιοχές) που εκτείνεται στο σύνολο των Δήμων Αργιθέας και Λίμνης Πλαστήρα και σε τμήματα των Δήμων Μουζακίου, Καρδίτσας και Σοφάδων και έχει 69 Τοπικές Κοινότητες έκτασης 1.446,2 km² και μόνιμου πληθυσμού 20.815 κατοίκων

β) την πεδινή περιοχή του Νομού Καρδίτσας που εκτείνεται στο σύνολο του Δήμου Παλαμά και σε τμήματα των Δήμων Καρδίτσας, Μουζακίου και Σοφάδων και έχει 75 Δημοτικές / Τοπικές κοινότητες έκτασης 1.184,16 km² και μόνιμου πληθυσμού 55.673 κατοίκων

Η συνοχή της προτεινόμενης περιοχής παρέμβασης τεκμηριώνεται ως εξής:

Ως προς τη γεωγραφική συνέχεια η ορεινή περιοχή αποτελεί τμήμα της οροσειράς των Θεσσαλικών Αγράφων με λεκάνη απορροής την πεδινή ζώνη που αποτελεί το νοτιοδυτικό τμήμα της Θεσσαλικής πεδιάδας. Οι υδάτινοι πόροι της ορεινής περιοχής (ταμιευτήρες λίμνης Πλαστήρα και Σμοκόβου) παρέχουν το μεγαλύτερο ποσοστό του νερού άρδευσης και ύδρευσης που καταναλώνει ο κάμπος και οι κάτοικοί του.

Ως προς τη φυσική ομοιογένεια οι δύο ενότητες, ορεινή και πεδινή, παρουσιάζουν αρκετή ανομοιομορφία τόσο ως προς το ανάγλυφο όσο και ως προς την οικολογική κατάσταση και αξία (αντίθεση ορεινών δασικών οικοσυστημάτων με πεδινές καλλιέργειες). Ωστόσο, αυτή η ανομοιομορφία δίνει το συγκριτικό πλεονέκτημα στην προτεινόμενη περιοχή να εφαρμόσει μια αναπτυξιακή στρατηγική οικονομικής και κοινωνικής συνεργασίας και συμπληρωματικότητας μεταξύ ορεινών και πεδινών.

Η γεωλογία, το έδαφος, η υδρολογία και οι φυσικοί πόροι της πεδινής περιοχής, προσφέρονταν για εκτατικής και εντατικής μορφής εκμετάλλευση που, όμως, περιβαλλοντικά είναι στο όρια της ενώ τα δασικά οικοσυστήματα της ορεινής περιοχής διατηρούνται σε καλή κατάσταση (ελάχιστες πυρκαγιές, πολλές βροχοπτώσεις) και προσφέρονται για ανάδειξη, προστασία και ήπιας μορφής αξιοποίηση.

Ως προς κοινά (ομοειδή) χαρακτηριστικά, αδυναμίες και συγκριτικά πλεονεκτήματα οι δύο χωρικές ενότητες (πεδινή και ορεινή) παρουσιάζουν τα εξής δεδομένα :

- Είναι αγροτικές με βάση την πυκνότητα του πληθυσμού, το μέγεθος των Τοπικών Κοινοτήτων και την απασχόληση στον πρωτογενή τομέα. Στην πεδινή ζώνη πρέπει να ενισχυθεί ο κλάδος τροφίμων – ποτών με νέες δραστηριότητες μεταποίησης των αγροτικών προϊόντων και δημιουργίας μη γεωργικών δραστηριοτήτων από ιδιωτικά, συλλογικά ή συνεργατικά σχήματα και στην ορεινή ζώνη πρέπει να διαφοροποιηθεί το τουριστικό προϊόν (διαφοροποίηση επιχειρήσεων) και να ενισχυθεί η υπάρχουσα τάση μεταποίησης / εμπορίας των ποιοτικών (εκλεκτών) γεωργικών προϊόντων της
- Γήρανση και μείωση πληθυσμού ειδικά της παραγωγικής ηλικίας με ταυτόχρονη εγκατάλειψη των οικισμών από τους νέους
- Χαμηλό επίπεδο εκπαίδευσης, δεξιοτήτων και περιβαλλοντικής ευαισθητοποίησης του πληθυσμού
- Μικρή εξωστρέφεια των επιχειρήσεων και της κοινωνίας που απευθύνονται κύρια στις τοπικές αγορές χωρίς να λείπουν και οι εξαιρέσεις εξαγωγικών μονάδων
- Λειτουργία δικτυώσεων ομοειδών επιχειρήσεων (δομικά υλικά, τρόφιμα - ποτά) και δημιουργία νέων συλλογικών / συνεταιριστικών / κοινωνικών μορφών επιχειρηματικότητας (υπερτροφές, στέβια, όσπρια, σαλιγκάρια, βοοτροφία, δασική βιομάζα κ.α.)
- Πλούσιοι πολιτιστικοί πόροι (εκθετήρια, μνημεία, παραδόσεις, έθιμα, γαστρονομία, εκδηλώσεις) και περιβαλλοντικοί πόροι (λίμνες, ιαματικές πηγές, περιοχές Natura, κοιλάδα Αχελώου, κέντρα περιβαλλοντικής εκπαίδευσης, ορεινές διαδρομές κ.α.)
- Ισχυροί δεσμοί καταγόμενων με τους τόπους γέννησης τους. Φαινόμενο που τεκμηριώνεται από τους πολλούς Συλλόγους καταγόμενων και από τα στοιχεία της απογραφής πληθυσμού του 2011, όπου οι ορεινοί οικισμοί της Αργιθέας και της λίμνης Πλαστήρα εμφάνισαν απροσδόκητη (τεχνητή) αύξηση πληθυσμού

Υπάρχει αναπτυξιακή αλληλεξάρτηση και συμπληρωματικότητα στην οικονομική συνεργασία και ενδυνάμωση της κοινωνικής συνοχής μεταξύ πεδινής και ορεινής ζώνης που τεκμηριώνεται με δεδομένα όπως:

- Τόσο οι κάτοικοι της ορεινής όσο και της πεδινής ζώνης έχουν δεσμούς αλληλεξάρτησης και αναφοράς στο αστικό κέντρο της Καρδίτσας (πρωτεύουσα) για οικονομικές δραστηριότητες και κοινωνικές εξυπηρετήσεις. Σε ακτίνα 20 km γύρω από την πόλη βρίσκονται οι 80 από τις 144 Τοπικές Κοινότητες με μόνιμο πληθυσμό 54.180 κατοίκους (70,8% του συνολικού μόνιμου πληθυσμού της περιοχής παρέμβασης). Σε ακτίνα 30 km γύρω από την πόλη βρίσκονται οι 123 από τις 144 Τοπικές Κοινότητες με μόνιμο πληθυσμό 72.828 κατοίκους (95,2% του συνολικού μόνιμου πληθυσμού της περιοχής παρέμβασης).
- Τουριστικές και περιβαλλοντικές δραστηριότητες στα ορεινά, μεταποιητικές και βιοτεχνικές στα πεδινά. Οι επιχειρήσεις τουρισμού της ορεινής ζώνης προμηθεύονται προϊόντα που εμπορεύονται ή παράγονται από επιχειρήσεις εμπορίας, μεταποίησης και βιοτεχνικές, εγκατεστημένες στην πεδινή ζώνη.
- Βασικές υπηρεσίες διεκπεραίωσης (τεχνικές, χρηματοοικονομικές, υγείας, άθλησης, ψυχαγωγίας, προσωπικής υγιεινής – περιποίησης κ.λπ.) και εξυπηρέτησης των κατοίκων της ορεινής ζώνης παρέχονται από επιχειρήσεις παροχής υπηρεσιών εγκατεστημένες στην πεδινή ζώνη.
- Η μετακίνηση καταγόμενων που διαβιούν και απασχολούνται στα πεδινά (κύρια στην πόλη της Καρδίτσας) προς τα ορεινά χωριά για παραθερισμό και ξεκούραση την περίοδο των

εορτών, του καλοκαιριού και τα Σαββατοκύριακα. Η μετακίνηση αυτή πληθυσμού δημιουργεί ζωντάνια και εποχική αύξηση οικονομικών και κοινωνικών δραστηριοτήτων (ζήτηση προϊόντων και υπηρεσιών), αίσθημα ασφάλειας στους ηλικιωμένους και συμβάλλει στην ενδυνάμωση της κοινωνικής συνοχής

- Οι καλές πρακτικές σε θέματα δικτύωσης (Τοπικό Σύμφωνο Ποιότητας επιχειρήσεων αγροτικού τουρισμού, γυναικείοι συνεταιρισμοί) που δημιουργήθηκαν αρχικά στα ορεινά αποτέλεσαν καλές πρακτικές για τους επιχειρηματίες και αγρότες της πεδινής ζώνης στη συνέχεια (Δίκτυο τροφίμων – ποτών, δίκτυο δομικών υλικών, ΕΣΕΚ, αγροτικοί συνεταιρισμοί νέου τύπου).
- Η μετακίνηση εργαζόμενων από τους οικισμούς της πεδινής ζώνης προς τις επιχειρήσεις τουρισμού της λίμνης Πλαστήρα και των ιαματικών λουτρών της περιοχής Σμοκόβου τους καλοκαιρινούς μήνες συμβάλλει στην συνοχή μεταξύ των τοπικών κοινοτήτων

Για την αποτελεσματική εφαρμογή της στρατηγικής Τοπικής Ανάπτυξης με Πρωτοβουλία των Τοπικών Κοινοτήτων η ΟΤΔ της ΑΝ.ΚΑ Α.Ε. θα βασιστεί στην εμπειρία και τεχνογνωσία που απέκτησε κατά τη διάρκεια εφαρμογής των προγραμμάτων του Άξονα 3 & 4 του ΠΑΑ 2007-2013, των ΟΠΑΑΧ και των Κοινοτικών Πρωτοβουλιών LEADER 2 και LEADER+.

Η Τοπική Αυτοδιοίκηση Α' και Β' βαθμού της περιοχής εφαρμογής συμμετέχει στο σύνολό της στη μετοχική σύνθεση της υποψήφιας ΟΤΔ και εκπροσωπείται στην ΕΔΠ LEADER 2014-2020, όπως και το σύνολο των επιχειρήσεων (Επιμελητήριο) και των πολιτιστικών φορέων και αρκετών κοινωνικών – περιβαλλοντικών φορέων της περιοχής. Τέλος, συμμετέχει η Συνεταιριστική Τράπεζα Καρδίτσας ως τμήμα του χρηματοπιστωτικού τομέα της περιοχής.

Οι έξι Δήμοι της προτεινόμενης περιοχής εφαρμογής συμμετέχουν με ομόφωνες αποφάσεις των Δημοτικών Συμβουλίων τους με το σύνολο των περιοχών τους (με εξαίρεση την εκτός σχεδίου πόλης περιοχή της Δ.Κ. Καρδίτσας).

Στην εκτός σχεδίου πόλης περιοχή της Δ.Κ. Καρδίτσας θα εφαρμοστεί για πρώτη φορά στρατηγική τοπικής ανάπτυξης με την "εκ των κάτω προς τα άνω προσέγγιση".

Στις πεδινές περιοχές θα εφαρμοστεί για δεύτερη φορά μετά την εφαρμογή του προγράμματος του Άξονα 4 του ΠΑΑ 2007-2013.

Στις ορεινές περιοχές θα εφαρμοστεί για τέταρτη φορά μετά τα προγράμματα του Άξονα 4 του ΠΑΑ 2007-2013, των ΟΠΑΑΧ του ΠΕΠ Θεσσαλίας και της Κοινοτικής Πρωτοβουλίας LEADER+ της περιόδου 2000-2006 και της Κοινοτικής Πρωτοβουλίας LEADER 2 της περιόδου 1995-1999.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3. ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗΣ ΚΑΙ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ ΚΑΙ ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΗΣ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΚΑΘΟΡΙΣΜΟΥ ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

Η διαδικασία της διαβούλευσης υλοποιήθηκε με γνώμονα τη μέγιστη δυνατή συμμετοχή των Κοινοτήτων και όχι απλώς τη μονόπλευρη ενημέρωση ή διαβούλευση. Τα τοπικά ενδιαφερόμενα μέρη συμμετείχαν από την πρώτη ημέρα σχεδιασμού του Τοπικού Προγράμματος και θα συνεχίσουν να συμμετέχουν έως το τέλος της διαδικασίας εφαρμογής. Η συμμετοχή δεν αποτέλεσε απλά μια συμπληρωματική διαδικασία, αλλά όλοι συνεισφέρουν ώστε να διαμορφωθεί μια ευρύτερη εικόνα και βοηθούν στην ανάλυση των δεδομένων και την κατάρτιση του προγράμματος.

Το παρόν πρόγραμμα αποτελεί μια στρατηγική **Τοπικής Ανάπτυξης με Πρωτοβουλία των Τοπικών Κοινοτήτων (ΤΑΠΤοΚ)**, ο σχεδιασμός της οποίας γίνεται από τους τοπικούς φορείς. Σε σύγκριση με άλλες παραδοσιακές τοπικές προσεγγίσεις, οι άνθρωποι δεν αποτελούν παθητικούς «δικαιούχους» μιας πολιτικής, αλλά γίνονται ενεργοί εταίροι και μοχλοί της τοπικής ανάπτυξης.

Στη συνέχεια παρατίθενται τα στοιχεία που αποδεικνύουν τη διεξαγωγή πραγματικού διαλόγου με τον τοπικό πληθυσμό και μεταξύ των πολιτών για το σχεδιασμό του τοπικού προγράμματος.

Η υποψήφια ΟΤΔ Αναπτυξιακή Καρδίτσας Αναπτυξιακή Ανώνυμη Εταιρία Ο.Τ.Α. διοργάνωσε ή συμμετείχε σε 50 ενέργειες διαβούλευσης και ενημέρωσης στο πλαίσιο καθορισμού του εταιρικού σχήματος και της επιλογής της περιοχής εφαρμογής. Σε αυτές συμμετείχαν συνολικά 2.081 άτομα και 78 μοναδικοί φορείς – υπηρεσίες σημαντικές για το σχεδιασμό ή την υλοποίηση διαρθρωτικών παρεμβάσεων και έργων στην περιοχή εφαρμογής.

Πίνακας 3.1: Φορείς που συμμετείχαν στις ενέργειες διαβούλευσης – ενημέρωσης με θέμα «Προετοιμασία σχεδιασμού τοπικού προγράμματος LEADER / CLLD 2014-2020»

Ημερομηνία Διεξαγωγής	Φορέας - Υπηρεσία
18/01/2016	Τεχνική Υπηρεσία Δήμου Μουζακίου
05/02/2016	Ομοσπονδία Επαγγελματιών Βιοτεχνικών και Εμπορικών Σωματείων Ν. Καρδίτσας
22/02/2016	Δ/ση Προγραμματισμού Δήμου Σοφάδων
22/02/2016	Δ/ση Τεχνικών Υπηρεσιών Δήμου Σοφάδων
24/02/2016	Ελληνικός Ορειβατικός Σύλλογος Καρδίτσας
26/02/2016	Πανελλήνια Ομοσπονδία Αργιθεάτικων Συλλόγων
26/02/2016	Δήμος Αργιθέας
17/03/2016	Συνεταιριστική Τράπεζα Καρδίτσας (ΣΥΝ.Π.Ε.)
30/03/2016	Ενεργειακή Συνεταιριστική Εταιρία Καρδίτσας
30/03/2016	Αγροτικός Συνεταιρισμός Παραγωγής και Εμπορίας Υπερτροφών "ΕΥ" ΚΑΡΠΟΝ
30/03/2016	Αγροτικός Συνεταιρισμός Στέβιας
30/03/2016	Αγροτικός Συνεταιρισμός Οσπρίων
13/04/2016	Εθνικό σημείο επαφής ROMED2
22/04/2016	Δήμος Καρδίτσας
22/04/2016	Κυνηγετικός Σύλλογος Καρδίτσας
22/04/2016	Αθλητικός Σκοπευτικός Σύλλογος ΑΡΤΕΜΙΣ
22/04/2016	ΗΛΑΚΑΤΗ Κοινσεπ

Ημερομηνία Διεξαγωγής	Φορέας - Υπηρεσία
22/04/2016	Συνεταιρισμός Σαλιγκαροτρόφων Καρδίτσας
22/04/2016	ΡΟΜΒΟΣ Κοινσεπ
22/04/2016	Ένωση Αγροτουρισμού Θεσσαλίας
05/05/2016	Δήμος Μουζακίου
05/05/2016	Εμπορικός Σύλλογος Μουζακίου
05/05/2016	Πολιτιστικός Σύλλογος Βατσουινιάς
05/05/2016	Προσκοπικό Κέντρο Χάρματος
10/05/2016	Δ/νση Τεχνικών Υπηρεσιών Δ. Καρδίτσας
19/05/2016	Δήμος Σοφάδων
19/05/2016	ΑΛΑΜΑΠ Σμοκόβου
19/05/2016	Μορφωτικός Σύλλογος Βαθύλακκου
19/05/2016	Μορφωτικός Σύλλογος Σοφάδων
19/05/2016	Μορφωτικός Σύλλογος Μασχολουρίου "Η ΑΡΝΗ"
25/05/2016	Δήμος Παλαμά
27/05/2016	Δήμος Λίμνης Πλαστήρα
06/06/2016	Δ/νση Προγραμματισμού Δήμου Καρδίτσας
17/06/2016	Ιερά Μονή Σπηλιάς
22/06/2016	Τεχνική Υπηρεσία Δήμου Παλαμά
29/06/2016	Σύλλογος Τριτέκνων Καρδίτσας
08/07/2016	Περιφέρεια Θεσσαλίας
08/07/2016	Αναπτυξιακή Εταιρία Νομού Λάρισας Α.Ε. ΟΤΑ (ΑΕΝΟΛ)
08/07/2016	Εταιρία Ανάπτυξης Πηλίου Α.Ε.
08/07/2016	Αναπτυξιακή Τρικάλων Αναπτυξιακή Α.Ε. ΟΤΑ (ΚΕΝΑΚΑΠ Α.Ε.)

Πίνακας 3.2 : Φορείς που συμμετείχαν σε εκδηλώσεις, στις οποίες συζητήθηκε η προτεινόμενη περιοχή εφαρμογής του τοπικού προγράμματος

Ημερομηνία Διεξαγωγής	Φορέας - Υπηρεσία
30/03/2015	Δίκτυο Δομικών Υλικών Καρδίτσας
25/05/2015	ΤΕΙ Θεσσαλίας
25/05/2015	Εθνικό Κέντρο Έρευνας & Τεχνολογικής Ανάπτυξης
25/05/2015	Δίκτυο ΠΡΑΞΗ
25/05/2015	Σύνδεσμος Βιομηχανιών Θεσσαλίας και Κεντρικής Ελλάδος
09/06/2015	Εργατοϋπαλληλικό Κέντρο Καρδίτσας
09/06/2015	ΙΝΕ ΓΣΕΕ Θεσσαλίας
09/06/2015	Επιμελητήριο Καρδίτσας
25/06/2015	Οικόσφαιρα, Αστική Μη Κερδοσκοπική Εταιρεία
26/08/2015	Δίκτυο Κοινσεπ
26/08/2015	Δίκτυο ΚΑΠΑ (Κοινωνικής Αλληλεγγύης & Περιφερειακής Ανάπτυξης)
26/08/2015	Δίκτυο Τροφίμων και Ποτών
26/08/2015	Ινστιτούτο Συνεταιριστικών Ερευνών και Μελετών
26/08/2015	ΣΕΑΝ Καρδίτσας
26/08/2015	Ε.Ε.Τ.Α.Α.
19/09/2015	Κέντρο Γενετικής Βελτίωσης Ζώων

Ημερομηνία Διεξαγωγής	Φορέας - Υπηρεσία
19/09/2015	ΤΕΙ Τεχνολογίας Τροφίμων
19/09/2015	ΕΛΓΟ Δήμητρα
31/10/2015	Σωματείο Κρεοπωλών Καρδίτσας
20/11/2015	Γεωπονικό Πανεπιστήμιο Αθηνών
20/11/2015	Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας
03/12/2015	Ένωση Καταστηματαρχών Εστίασης Αναψυχής Νομού Καρδίτσας
05/02/2016	Τμήμα Πολιτισμού - Τουρισμού Π.Ε. Καρδίτσας
05/02/2016	Κέντρο Γυναικών Καρδίτσας
05/02/2016	Σύλλογος Ελευθέρων Επαγγελματιών Λογιστών Ν. Καρδίτσας
26/02/2016	Σύλλογος Αργιθεατών Μουζακίου
26/02/2016	Περιβαλλοντική Αναπτυξιακή Δυτικής Θεσσαλίας (ΠΑΔΥΘ) Α.Ε.
26/02/2016	Κέντρο Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης Μουζακίου
19/03/2016	ΚοινΣΕπ «Γεύση από χωριό»
19/03/2016	ΚοινΣΕπ «ΡΟΔΑ Πολιτιστικό Εργαστήριο Καρδίτσας για το Δράμα και το Θέατρο στην Εκπαίδευση»
19/03/2016	Σωματείο ΑΜΕΑ Καρδίτσας
19/03/2016	Ίδρυμα Χάινριχ Μπελ
07/04/2016	ΠΕΔ Θεσσαλίας
09/04/2016	Περιφερειακή Ενότητα Καρδίτσας
09/04/2016	Εικαστικό Εργαστήριο Μορφωτικού Συλλόγου Σοφάδων
09/04/2016	Σύλλογος Φίλων Μουσείου Πόλης
09/04/2016	Πολυφωνικό Ωδείο Καρδίτσας
09/04/2016	Λέσχη Φωτογραφίας και Κινηματογράφου Καρδίτσας

Επιπρόσθετα, η υποψήφια ΟΤΔ ΑΝ.ΚΑ Α.Ε. διοργάνωσε ή συμμετείχε σε 4 ενέργειες επιμόρφωσης, στις οποίες επιμορφώθηκαν συνολικά 16 άτομα στο πλαίσιο της προετοιμασίας του τοπικού προγράμματος.

Στα επισυναπτόμενα έγγραφα - δικαιολογητικά παραθέτονται παραστατικά / παρουσιολόγια / πρακτικά αποφάσεων Δημοτικών Συμβουλίων των ενεργειών διαβούλευσης / ενημέρωσης και επιμόρφωσης (παρουσιολόγια, δελτία τύπου και φωτογραφική τεκμηρίωση).

3.1. ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗΣ

Η υποψήφια ΟΤΔ ΑΝ.ΚΑ Α.Ε., στο πλαίσιο προετοιμασίας του τοπικού προγράμματος και ειδικότερα σχετικά με τη δομή του εταιρικού σχήματος και τον καθορισμό της περιοχής εφαρμογής, διοργάνωσε 20 ενέργειες διαβούλευσης με στις τοπικούς φορείς στις οποίες ο αριθμός των συμμετεχόντων ανήλθε σε 257 άτομα. Στη συνέχεια παραθέτουμε αναλυτικά στοιχεία για κάθε ενέργεια διαβούλευσης.

Πίνακας 3.1.1: Συγκεντρωτικός Ενεργειών Διαβούλευσης

Ημερομηνία διεξαγωγής	Τόπος διεξαγωγής (Δημ./ Τοπ. Κοινότητα)	Είδος Φορέων που συμμετείχαν	Αριθμός συμμετεχόντων	Αντικείμενο Διαβούλευσης
13-01-2016	Καρδίτσα	Ιδιωτικών	12	ΕΔΠ, περιοχή παρέμβασης
18-01-2016	Καρδίτσα	Δημοσίων	10	ΕΔΠ, περιοχή παρέμβασης
05-02-2016	Καρδίτσα	Ιδιωτικών	4	ΕΔΠ, περιοχή παρέμβασης
22-02-2016	Σοφάδες	Δημοσίων	9	ΕΔΠ, περιοχή παρέμβασης
24-02-2016	Καρδίτσα	Ιδιωτικών	7	ΕΔΠ, περιοχή παρέμβασης
26-02-2016	Μουζάκι	Ιδιωτικών /Δημοσίων	9	ΕΔΠ, περιοχή παρέμβασης
17-03-2016	Καρδίτσα	Ιδιωτικών	10	ΕΔΠ, περιοχή παρέμβασης
30-03-2016	Καρδίτσα	Ιδιωτικών	7	ΕΔΠ, περιοχή παρέμβασης
13-04-2016	Καρδίτσα	Ιδιωτικών	4	ΕΔΠ, περιοχή παρέμβασης
25-04-2016	Μορφοβούνι	Δημοσίων	18	Περιοχή παρέμβασης
26-04-2016	Προάστιο	Δημοσίων	20	Περιοχή παρέμβασης
26-04-2016	Σοφάδες	Δημοσίων	30	Περιοχή παρέμβασης
26-04-2016	Βραγκιανά	Δημοσίων	17	Περιοχή παρέμβασης
10-05-2016	Καρδίτσα	Δημοσίων	10	ΕΔΠ, περιοχή παρέμβασης
24-05-2016	Καρδίτσα	Δημοσίων	30	Περιοχή παρέμβασης
25-05-2016	Μουζάκι	Δημοσίων	24	Περιοχή παρέμβασης
06-06-2016	Καρδίτσα	Δημοσίων	7	ΕΔΠ, περιοχή παρέμβασης
22-06-2016	Καρδίτσα	Δημοσίων	8	ΕΔΠ, περιοχή παρέμβασης
29-06-2016	Καρδίτσα	Ιδιωτικών	11	ΕΔΠ, περιοχή παρέμβασης
08-07-2016	Λάρισα	Ιδιωτικών /Δημοσίων	10	ΕΔΠ, περιοχή παρέμβασης
Σύνολο συμμετεχόντων			257	

Αναλυτικοί Πίνακες ανά ενέργεια διαβούλευσης

1.

Είδος ενέργειας :	Σύσκεψη	
Ημερομηνία διεξαγωγής	13-01-2016	
Ομάδα/ες στόχος	Επιχειρήσεις κλάδου τροφίμων και ποτών	
Αριθμός συμμετεχόντων	12	
Φορείς που συμμετείχαν	Είδος φορέων	Συμμετέχοντες
Δίκτυο Τροφίμων & Ποτών	Ιδιωτικών	8
ΟΤΔ	-	4
Συμπεράσματα / Αποτελέσματα	<p>Τα μέλη του δικτύου τροφίμων επισήμαναν την ανάγκη εκπροσώπησης των επιχειρήσεων μέσω κάποιου πρωτοβάθμιου ή δευτεροβάθμιου φορέα στο επίπεδο λήψης απόφασης της ΕΔΠ.</p> <p>Επίσης, πρότειναν να περιλαμβάνονται οπωσδήποτε και οι πεδινές περιοχές στην επιλέξιμη περιοχή εφαρμογής, διότι στα πεδινά χωροθετούνται κυρίως οι αγροδιατροφικές επιχειρήσεις.</p> <p>Τα στελέχη της ΟΤΔ συμφώνησαν και θα εισηγηθούν σχετικά στο Δ.Σ. της ΑΝ.ΚΑ για τη λήψη θετικής απόφασης.</p>	

2.

Είδος ενέργειας :	Σύσκεψη	
Ημερομηνία διεξαγωγής	18-01-2016	
Ομάδα/ες στόχος	Δημοτικό Συμβούλιο και Τεχνική Υπηρεσία Δήμου Μουζακίου	
Αριθμός συμμετεχόντων	10	
Φορείς που συμμετείχαν	Είδος φορέων	Συμμετέχοντες
Δήμος Μουζακίου	Δημοσίων	7
ΟΤΔ	-	3
Συμπεράσματα / Αποτελέσματα	<p>Ο Δήμαρχος Μουζακίου κ. Κωτσός Γεώργιος, με την εμπειρία του ως Πρόεδρος της ΕΔΠ LEADER+ (2002-2007), πρότεινε για την εύρυθμη και αποτελεσματική λειτουργία της νέας ΕΔΠ LEADER 2014-2020 να εφαρμοστεί το πετυχημένο μοντέλο των προηγούμενων περιόδων, με δύο μέλη προερχόμενα από φορείς δημοσίων συμφερόντων και τρία μέλη από φορείς ιδιωτικών συμφερόντων. Εκφράστηκε προβληματισμός για τη συμμετοχή της ΕΑΣΚ η οποία βρίσκεται σε καθεστώς εκκαθάρισης και προτάθηκε η αντικατάστασή της από άλλον αντιπροσωπευτικό συλλογικό φορέα ιδιωτικών συμφερόντων.</p> <p>Επίσης, ζητήθηκε και συζητήθηκε η επιλογή ολόκληρου του Δήμου Μουζακίου ως περιοχής παρέμβασης εφόσον σύμφωνα με το Δήμαρχο εκπληρώνει όλα τα κριτήρια (συνοχή, κρίσιμη μάζα, πόροι, πληθυσμός κ.λπ.). Τα στελέχη της ΟΤΔ συμφώνησαν και θα εισηγηθούν σχετικά στο Δ.Σ. της ΑΝ.ΚΑ για τη λήψη θετικής απόφασης.</p>	

3.

Είδος ενέργειας :	Σύσκεψη	
Ημερομηνία διεξαγωγής	05-02-2016	
Ομάδα/ες στόχος	Επαγγελματικά, Βιοτεχνικά και Εμπορικά Σωματεία Π.Ε. Καρδίτσας	
Αριθμός συμμετεχόντων	4	
Φορείς που συμμετείχαν	Είδος φορέων	Συμμετέχοντες
Ομοσπονδία Επαγγελματιών Βιοτεχνικών και Εμπορικών Σωματείων Ν. Καρδίτσας	Ιδιωτικών	1
ΟΤΔ	-	3
Συμπεράσματα / Αποτελέσματα	<p>Ο Πρόεδρος της Ομοσπονδίας Επαγγελματιών Βιοτεχνικών και Εμπορικών Σωματείων Ν. Καρδίτσας, κ. Τσιγαρίδας Κων/νος, πρότεινε στη σύνθεση της ΕΔΠ, να υπάρχει ένα τουλάχιστον μέλος που θα εκπροσωπεί τους εμπόρους, βιοτέχνες και επαγγελματίες της Π.Ε. Καρδίτσας (εκπρόσωπος από το Επιμελητήριο ή την Ομοσπονδία). Επίσης, πρότεινε να συμπεριληφθεί στην περιοχή παρέμβασης ολόκληρη η Π.Ε. Καρδίτσας. Τα στελέχη της ΟΤΔ εξήγησαν ότι σύμφωνα με τον Κανονισμό, δεν μπορεί να συμπεριληφθεί περιοχή με πληθυσμό άνω των 15.000 κατοίκων. Η Δημοτική Κοινότητα Καρδίτσας υπερβαίνει αυτό το όριο και διερευνάται η επιλογή της εκτός σχεδίου πόλης περιοχή λόγω μόνιμου πληθυσμού περίπου 2.000 κατοίκων.</p>	

4.

Είδος ενέργειας :	Σύσκεψη	
Ημερομηνία διεξαγωγής	22-02-2016	
Ομάδα/ες στόχος	Δημοτικό Συμβούλιο, Τμήμα Προγραμματισμού και Δ/ση Τεχνικών Υπηρεσιών Δ. Σοφάδων	
Αριθμός συμμετεχόντων	9	
Φορείς που συμμετείχαν	Είδος φορέων	Συμμετέχοντες
Δήμος Σοφάδων	Δημοσίων	6
ΟΤΔ	-	3
Συμπεράσματα / Αποτελέσματα	<p>Ο Αντιδήμαρχος κ. Ευαγγελιογιάννης, πρότεινε να συμμετέχει στο επίπεδο λήψης απόφασης, τουλάχιστον ένας εκπρόσωπος (αιρετός) από την Τοπική Αυτοδιοίκηση Α' βαθμού. Η προϊσταμένη του Τμήματος Προγραμματισμού, πρότεινε να συμπεριληφθεί στην περιοχή εφαρμογής του προγράμματος LEADER/CLLD ολόκληρος ο Δήμος Σοφάδων, συμπεριλαμβανομένης της πόλης των Σοφάδων που δεν ήταν επιλέξιμη στον Άξονα 4 του ΠΑΑ 2007-2013 λόγω πληθυσμιακού κριτηρίου. Με αυτόν τον τρόπο θα διασφαλισθεί κρίσιμη μάζα πληθυσμού και υποψήφιων επιχειρηματιών για μέγιστη αξιοποίηση της τοπικής στρατηγικής. Τα στελέχη της ΟΤΔ συμφώνησαν και θα εισηγηθούν σχετικά στο Δ.Σ. της ΑΝ.ΚΑ για τη λήψη θετικής απόφασης.</p>	

5.

Είδος ενέργειας :	Σύσκεψη	
Ημερομηνία διεξαγωγής	24-02-2016	
Ομάδα/ες στόχος	Περιβαλλοντικοί φορείς	
Αριθμός συμμετεχόντων	7	
Φορείς που συμμετείχαν	Είδος φορέων	Συμμετέχοντες
Ελληνικός Ορειβατικός Σύλλογος Καρδίτσας (Ε.Ο.Σ.Κ.)	Ιδιωτικών	4
ΟΤΔ	-	3
Συμπεράσματα / Αποτελέσματα	Τα μέλη του Ελληνικού Ορειβατικού Συλλόγου Καρδίτσας, πρότειναν στην περιοχή εφαρμογής του τοπικού προγράμματος LEADER/CLLD, να συμπεριληφθούν όλοι οι ορεινοί όγκοι της Π.Ε. Καρδίτσας και στην ΕΔΠ να υπάρχει εκπροσώπηση των περιβαλλοντικών φορέων. Η πρόταση καταγράφηκε από τα στελέχη της ΟΤΔ.	

6.

Είδος ενέργειας :	Σύσκεψη	
Ημερομηνία διεξαγωγής	26-02-2016	
Ομάδα/ες στόχος	Δήμος Αργιθέας, Πανελλήνια Ομοσπονδία Αργιθεάτικων Συλλόγων, Ελληνικός Ορειβατικός Σύλλογος Καρδίτσας, Επιμελητήριο Καρδίτσας, ΚΠΕ Μουζακίου	
Αριθμός συμμετεχόντων	9	
Φορείς που συμμετείχαν	Είδος φορέων	Συμμετέχοντες
Δήμος Αργιθέας	Δημοσίων	3
Πανελλήνια Ομοσπονδία Αργιθεάτικων Συλλόγων (Π.Ο.Α.Σ.)	Ιδιωτικών	1
Ελληνικός Ορειβατικός Σύλλογος Καρδίτσας	Ιδιωτικών	1
Επιμελητήριο Καρδίτσας	Ιδιωτικών	1
ΚΠΕ Μουζακίου	Δημοσίων	1
ΟΤΔ	-	2
Συμπεράσματα / Αποτελέσματα	<p>Οι εκπρόσωποι του Δήμου Αργιθέας καθώς και της Πανελληνίας Ομοσπονδίας Αργιθεάτικων Συλλόγων, ζήτησαν να συμπεριληφθεί ως περιοχή παρέμβασης του τοπικού προγράμματος ολόκληρη η περιοχή του Δήμου Αργιθέας, εφόσον εκπληρώνει όλα τα κριτήρια επιλογής και παρουσιάζει τη μεγαλύτερη αναπτυξιακή υστέρηση.</p> <p>Ο Αντιδήμαρχος κ. Παλαμάς Γεώργιος, πρότεινε να συμμετέχει στο επίπεδο λήψης απόφασης (ΕΔΠ) τουλάχιστον ένας εκπρόσωπος (αιρετός) από την Τοπική Αυτοδιοίκηση Α' βαθμού. Τα στελέχη της ΟΤΔ υπενθύμισαν ότι αυτό ίσχυσε και στο επίπεδο λήψης απόφασης του LEADER - Άξονας 4.</p> <p>Ο υπεύθυνος του ΚΠΕ Μουζακίου κ. Ντάνης Αντώνης, πρότεινε να συμπεριληφθούν κατά προτεραιότητα στην περιοχή παρέμβασης όλες οι περιοχές NATURA της Π.Ε. Καρδίτσας (Λίμνη Ταυρωπού, Άγραφα, περιοχή Θεσσαλικού Κάμπου, κοιλάδα Αχελώου). Επίσης, να συμπεριληφθεί η περιοχή Αργιθέας που αντιμετωπίζει σοβαρά προβλήματα από τη διάβρωση εδαφών και τις επιπτώσεις της, καθώς και οι πεδινές περιοχές που βρίσκονται σε κρίσιμη οικολογικά κατάσταση εξαιτίας κυρίως της εντατικής καλλιέργειας και άρδευσης.</p> <p>Ο Αντιπρόεδρος του Επιμελητηρίου Καρδίτσας κ. Κηρύκος Απόστολος τόνισε την ανάγκη ενίσχυσης των επιχειρήσεων που παρουσιάζουν συγκριτικό πλεονέκτημα λόγω χωρικής ή κλαδικής συγκέντρωσης π.χ. μονάδες της αλυσίδας αξίας ξύλο – έπιπλο στο Μαυρομάτι – Μουζάκι, αγροδιατροφικές επιχειρήσεις στον άξονα Καρδίτσας – Σοφάδων.</p> <p>Τα στελέχη της ΟΤΔ συμφώνησαν και θα εισηγηθούν σχετικά στο Δ.Σ. της ΑΝ.ΚΑ για τη λήψη θετικής απόφασης.</p>	

7.

Είδος ενέργειας :	Σύσκεψη	
Ημερομηνία διεξαγωγής	30-03-2016	
Ομάδα/ες στόχος	Αγροτικοί και Αστικοί Συνεταιρισμοί	
Αριθμός συμμετεχόντων	7	
Φορείς που συμμετείχαν	Είδος φορέων	Συμμετέχοντες
Ενεργειακή Συν/κή Εταιρία Καρδίτσας	Ιδιωτικών	1
Αγροτικός Συν/σμός Παραγωγής και Εμπορίας Υπερτροφών "ΕΥ" ΚΑΡΠΟΝ	Ιδιωτικών	1
Αγροτικός Συνεταιρισμός Στέβιας	Ιδιωτικών	1
Αγροτικός Συνεταιρισμός Οσπρίων	Ιδιωτικών	1
ΟΤΔ	-	3
Συμπεράσματα / Αποτελέσματα	<p>Οι εκπρόσωποι των Αγροτικών Συνεταιρισμών, πρότειναν ομόφωνα, στην περιοχή εφαρμογής του τοπικού προγράμματος, να συμπεριληφθούν όλες οι περιοχές του πεδινού τμήματος της Π.Ε. Καρδίτσας, στις οποίες ασκούνται γεωργικές δραστηριότητες. Επίσης, πρότειναν να συμπεριληφθεί και η εκτός σχεδίου πόλης περιοχή της Δ.Κ. Καρδίτσας, στην οποία δραστηριοποιούνται αρκετές επιχειρήσεις τυποποίησης και μεταποίησης αγροτικών προϊόντων. Εξέφρασαν τη βούληση να συστήσουν δίκτυο με τη μορφή Αστικής μη Κερδοσκοπικής Εταιρίας, το οποίο θα μπορούσε να εκπροσωπεί τον αγροτικό κόσμο στην ΕΔΠ.</p> <p>Ο εκπρόσωπος της Ενεργειακής Συνεταιριστικής Εταιρίας Καρδίτσας, συμφώνησε ως προς το επίπεδο λήψης απόφασης (ΕΔΠ) και ζήτησε να μην εξαιρεθεί καμία περιοχή με δασικά οικοσυστήματα.</p> <p>Τα στελέχη της ΟΤΔ συμφώνησαν και θα εισηγηθούν σχετικά στο Δ.Σ. της ΑΝ.ΚΑ για τη λήψη θετικής απόφασης.</p>	

8.

Είδος ενέργειας :	Σύσκεψη	
Ημερομηνία διεξαγωγής	13-04-2016	
Ομάδα/ες στόχος	Κοινωνική Ομάδα Ρομά	
Αριθμός συμμετεχόντων	4	
Φορείς που συμμετείχαν	Είδος φορέων	Συμμετέχοντες
Εθνικό σημείο επαφής ROMED2	Ιδιωτικών	2
ΟΤΔ	-	2
Συμπεράσματα / Αποτελέσματα	<p>Τα μέλη του Εθνικού Σημείου Επαφής ROMED2, πρότειναν να συμπεριληφθούν στην περιοχή παρέμβασης του τοπικού προγράμματος, οι περιοχές του καταυλισμού Ρομά Σοφάδων και ο οικισμός Μαύρικα του Δ.Κ. Καρδίτσας. Τα στελέχη της ΟΤΔ ενημέρωσαν καταρχάς ότι ο καταυλισμός ΡΟΜΑ Σοφάδων θα είναι στην περιοχή, αφού όλος ο Δήμος Σοφάδων θα συμπεριληφθεί.</p> <p>Σχετικά με τον οικισμό Μαύρικα της Δ.Κ. Καρδίτσας συμφωνήθηκε να συμπεριληφθεί η εκτός σχεδίου πόλης περιοχή της Δ.Κ. Καρδίτσας στην περιοχή εφαρμογής (που περιλαμβάνει τον οικισμό Ρομά).</p>	

9.

Είδος ενέργειας :	Σύσκεψη	
Ημερομηνία διεξαγωγής	17-03-2016	
Ομάδα/ες στόχος	Συνεταιριστική Τράπεζα Καρδίτσας (ΣΥΝ.Π.Ε.)	
Αριθμός συμμετεχόντων	10	
Φορείς που συμμετείχαν	Είδος φορέων	Συμμετέχοντες
Συνεταιριστική Τράπεζα Καρδίτσας	Ιδιωτικών	7
ΟΤΔ	-	3
Συμπεράσματα / Αποτελέσματα	<p>Τα μέλη του Δ.Σ. της Τράπεζας εξέφρασαν τη βούληση να στηρίξουν το τοπικό πρόγραμμα συμμετέχοντας στο εταιρικό σχήμα όπως και την προηγούμενη περίοδο. Πρότειναν το σύνολο της Π.Ε. Καρδίτσας να οριστεί ως περιοχή παρέμβασης εφόσον εκπληρώνονται όλα τα κριτήρια. Τέλος, παρουσίασαν τη Συμφωνία με το Ευρωπαϊκό Ταμείο Επενδύσεων (ΕΤαΕ), η οποία θα καλύψει χαρτοφυλάκιο δανείων ύψους 5 εκατ. € για πάνω από 300 μικροδανειολήπτες της περιοχής.</p> <p>Τα στελέχη της ΟΤΔ συμφώνησαν και θα εισηγηθούν σχετικά στο Δ.Σ. της ΑΝ.ΚΑ για τη λήψη θετικής απόφασης.</p>	

10.

Είδος ενέργειας :	Σύσκεψη	
Ημερομηνία διεξαγωγής	25-04-2016	
Ομάδα/ες στόχος	Δημοτικοί Σύμβουλοι και Πρόεδροι Τοπικών Κοινοτήτων	
Αριθμός συμμετεχόντων	18	
Φορείς που συμμετείχαν	Είδος φορέων	Συμμετέχοντες
Δήμος Λίμνης Πλαστήρα	Δημοσίων	17
ΟΤΔ	-	1
Συμπεράσματα / Αποτελέσματα	Στη συνεδρίαση του Δημοτικού Συμβουλίου, το μέλος του Δ.Σ. της ΑΝ.ΚΑ κ Γώγουλος Γεώργιος, παρουσίασε το πρόγραμμα ΤΑΠΤοΚ του ΠΑΑ 2014-2020 και τις προϋποθέσεις καθορισμού περιοχής εφαρμογής, και πρότεινε στο σώμα τη συμμετοχή και των 12 δημοτικών / τοπικών κοινοτήτων του Δήμου Λίμνης Πλαστήρα στο πρόγραμμα. Μετά από διαλογική συζήτηση, το Δημοτικό Συμβούλιο αποφάσισε τη συμμετοχή του Δήμου Λίμνης Πλαστήρα στο Σχέδιο Στρατηγικής Τοπικής Ανάπτυξης LEADER, με περιοχή παρέμβασης το σύνολο του Δήμου.	

11.

Είδος ενέργειας :	Σύσκεψη	
Ημερομηνία διεξαγωγής	26-04-2016	
Ομάδα/ες στόχος	Δημοτικοί Σύμβουλοι και Πρόεδροι Τοπικών Κοινοτήτων	
Αριθμός συμμετεχόντων	30	
Φορείς που συμμετείχαν	Είδος φορέων	Συμμετέχοντες
Δήμος Σοφάδων	Δημοσίων	29
ΟΤΔ	-	1
Συμπεράσματα / Αποτελέσματα	Στη συνεδρίαση του Δημοτικού Συμβουλίου, παρόντος του μέλους του Δ.Σ. της ΟΤΔ κ. Κοντοβά Δημητρίου, ο Δήμαρχος κ. Σκάρλος Αθανάσιος, λαμβάνοντας υπόψη την επιστολή της ΟΤΔ και την προηγηθείσα διαβούλευση με τα στελέχη της ΟΤΔ, πρότεινε στο σώμα τη συμμετοχή και των 31 δημοτικών / τοπικών κοινοτήτων του Δήμου Σοφάδων στο πρόγραμμα. Μετά από διαλογική συζήτηση, το Δημοτικό Συμβούλιο αποφάσισε τη συμμετοχή του Δήμου Σοφάδων στο Σχέδιο Στρατηγικής Τοπικής Ανάπτυξης LEADER, με περιοχή παρέμβασης το σύνολο του Δήμου.	

12.

Είδος ενέργειας :	Σύσκεψη	
Ημερομηνία διεξαγωγής	26-04-2016	
Ομάδα/ες στόχος	Δημοτικοί Σύμβουλοι και Πρόεδροι Τοπικών Κοινοτήτων	
Αριθμός συμμετεχόντων	20	
Φορείς που συμμετείχαν	Είδος φορέων	Συμμετέχοντες
Δήμος Παλαμά	Δημοσίων	19
ΟΤΔ	-	1
Συμπεράσματα / Αποτελέσματα	Στη συνεδρίαση του Δημοτικού Συμβουλίου ο κ. Ντανοβασίλης εκ μέρους της ΟΤΔ, παρουσίασε το πρόγραμμα ΤΑΠΤοΚ του ΠΑΑ 2014-2020 και τις προϋποθέσεις καθορισμού περιοχής εφαρμογής. Ο Πρόεδρος το Δ.Σ. πρότεινε τη συμμετοχή και των 20 δημοτικών / τοπικών κοινοτήτων του Δήμου Παλαμά στο πρόγραμμα. Μετά από διαλογική συζήτηση, το Δημοτικό Συμβούλιο αποφάσισε τη συμμετοχή του Δήμου Παλαμά στο Σχέδιο Στρατηγικής Τοπικής Ανάπτυξης LEADER, με περιοχή παρέμβασης το σύνολο του Δήμου.	

13.

Είδος ενέργειας :	Σύσκεψη	
Ημερομηνία διεξαγωγής	26-04-2016	
Ομάδα/ες στόχος	Δημοτικοί Σύμβουλοι και Πρόεδροι Τοπικών Κοινοτήτων	
Αριθμός συμμετεχόντων	17	
Φορείς που συμμετείχαν	Είδος φορέων	Συμμετέχοντες
Δήμος Αργιθέας	Δημοσίων	16
ΟΤΔ	-	1
Συμπεράσματα / Αποτελέσματα	Στη συνεδρίαση του Δημοτικού Συμβουλίου, παρόντος του μέλους του Δ.Σ. της ΑΝ.ΚΑ κου Λ. Τσιβόλα, ο Αντιδήμαρχος κ. Καραγεώργος Αθανάσιος, πρότεινε τη συμμετοχή και των 20 δημοτικών / τοπικών κοινοτήτων του Δήμου Αργιθέας στο πρόγραμμα. Μετά από διαλογική συζήτηση, το Δημοτικό Συμβούλιο αποφάσισε τη συμμετοχή του Δήμου Αργιθέας στο Σχέδιο Στρατηγικής Τοπικής Ανάπτυξης LEADER, με περιοχή παρέμβασης το σύνολο του Δήμου.	

14.

Είδος ενέργειας :	Σύσκεψη	
Ημερομηνία διεξαγωγής	10-05-2016	
Ομάδα/ες στόχος	Δημοτικό Συμβούλιο και Δ/ση Τεχνικών Υπηρεσιών Δ. Καρδίτσας	
Αριθμός συμμετεχόντων	10	
Φορείς που συμμετείχαν	Είδος φορέων	Συμμετέχοντες
Δήμος Καρδίτσας	Δημοσίων	6
Ο.Τ.Δ.	-	4
Συμπεράσματα / Αποτελέσματα	<p>Ο Δήμαρχος Καρδίτσας κ. Αλεξάκος Φώπιος, πρότεινε σχετικά με τη δομή του εταιρικού σχήματος να είναι πενταμελές και να συμμετέχουν τουλάχιστον εκπρόσωποι της τοπικής αυτοδιοίκησης πρώτου βαθμού, του επιχειρηματικού τομέα, του χρηματοπιστωτικού τομέα και των συλλογικών σχημάτων.</p> <p>Επίσης, συμφωνήθηκε να συμπεριληφθεί στην περιοχή εφαρμογής του τοπικού προγράμματος LEADER/CLLD ολόκληρος ο Δήμος Καρδίτσας με εξαίρεση το σχέδιο πόλης της Καρδίτσας (λόγω πληθυσμιακού κριτηρίου) ώστε να δοθεί η δυνατότητα στις περίπου 350 επιχειρήσεις που βρίσκονται στην εκτός σχεδίου πόλης περιοχή να είναι επιλέξιμες προς ενίσχυση.</p>	

15.

Είδος ενέργειας :	Σύσκεψη	
Ημερομηνία διεξαγωγής	24-05-2016	
Ομάδα/ες στόχος	Δημοτικοί Σύμβουλοι και Πρόεδροι Τοπικών Κοινοτήτων	
Αριθμός συμμετεχόντων	30	
Φορείς που συμμετείχαν	Είδος φορέων	Συμμετέχοντες
Δήμος Καρδίτσας	Δημοσίων	29
ΟΤΔ	-	1
Συμπεράσματα / Αποτελέσματα	<p>Στη συνεδρίαση του Δημοτικού Συμβουλίου, παρόντος του Προέδρου της ΟΤΔ κ. Αλεξάκου Φώτη, ο Αντιδήμαρχος Γεννάδιος Ιωάννης, λαμβάνοντας υπόψη την επιστολή της ΟΤΔ και την προηγηθείσα διαβούλευση με τα στελέχη της ΟΤΔ, πρότεινε στο σώμα τη συμμετοχή και των 34 δημοτικών / τοπικών κοινοτήτων του Δήμου Καρδίτσας στο πρόγραμμα.</p> <p>Μετά από διαλογική συζήτηση, το Δημοτικό Συμβούλιο αποφάσισε τη συμμετοχή του Δήμου Καρδίτσας στο Σχέδιο Στρατηγικής Τοπικής Ανάπτυξης LEADER, με περιοχή παρέμβασης το σύνολο του Δήμου εκτός από το σχέδιο πόλης της Δ.Κ. Καρδίτσας.</p>	

16.

Είδος ενέργειας :	Σύσκεψη	
Ημερομηνία διεξαγωγής	25-05-2016	
Ομάδα/ες στόχος	Δημοτικοί Σύμβουλοι και Πρόεδροι Τοπικών Κοινοτήτων	
Αριθμός συμμετεχόντων	24	
Φορείς που συμμετείχαν	Είδος φορέων	Συμμετέχοντες
Δήμος Μουζακίου	Δημοσίων	23
ΟΤΔ	-	1
Συμπεράσματα / Αποτελέσματα	<p>Στη συνεδρίαση του Δημοτικού Συμβουλίου, παρόντος του μέλους του Δ.Σ. της ΟΤΔ κα. Τόλια Σοφίας, ο Δήμαρχος κ. Κωτσός Γεώργιος, λαμβάνοντας υπόψη την επιστολή της ΟΤΔ και την προηγηθείσα διαβούλευση με τα στελέχη της ΟΤΔ, πρότεινε στο σώμα τη συμμετοχή και των 27 δημοτικών / τοπικών κοινοτήτων του Δήμου Μουζακίου στο πρόγραμμα. Μετά από διαλογική συζήτηση, το Δημοτικό Συμβούλιο αποφάσισε τη συμμετοχή του Δήμου Μουζακίου στο Σχέδιο Στρατηγικής Τοπικής Ανάπτυξης LEADER, με περιοχή παρέμβασης το σύνολο του Δήμου.</p>	

17.

Είδος ενέργειας :	Σύσκεψη	
Ημερομηνία διεξαγωγής	06-06-2016	
Ομάδα/ες στόχος	Δ/ση Προγραμματισμού Δ. Καρδίτσας	
Αριθμός συμμετεχόντων	7	
Φορείς που συμμετείχαν	Είδος φορέων	Συμμετέχοντες
Δήμος Καρδίτσας	Δημοσίων	3
Ο.Τ.Δ.	-	4
Συμπεράσματα / Αποτελέσματα	<p>Ο Δ/ντής Προγραμματισμού του Δήμου Καρδίτσας κ. Ανυφαντής Βάιος, αφού ενημερώθηκε από τα στελέχη της ΟΤΔ για την περιοχή εφαρμογής του προγράμματος LEADER / CLLD, εξέφρασε τον προβληματισμό του σχετικά με την εξαίρεση του σχεδίου πόλης της Καρδίτσας. Επίσης, επισήμανε την ανάγκη να δοθεί ιδιαίτερη έμφαση στις χρήσεις γης, κάτι το οποίο κρίθηκε σκόπιμο από την ΟΤΔ.</p>	

Στρατηγική Τοπικής Ανάπτυξης με Πρωτοβουλία Τοπικών Κοινοτήτων CLLD / LEADER της Περιφερειακής Ενότητας Καρδίτσας (Φάκελος Α)

18.

Είδος ενέργειας :	Σύσκεψη	
Ημερομηνία διεξαγωγής	22-06-2016	
Ομάδα/ες στόχος	Τεχνικές Υπηρεσίες Δήμου Παλαμά	
Αριθμός συμμετεχόντων	8	
Φορείς που συμμετείχαν	Είδος φορέων	Συμμετέχοντες
Δήμος Παλαμά	Δημοσίων	3
ΟΤΔ	-	5
Συμπεράσματα / Αποτελέσματα	<p>Η Προϊσταμένη του Τμήματος Τεχνικών Υπηρεσιών δήλωσε ιδιαιτέρως ικανοποιημένη από το γεγονός ότι το σύνολο της Δ.Κ. Παλαμά συμπεριλαμβάνεται στην περιοχή εφαρμογής του τοπικού προγράμματος LEADER/CLLD, κάτι που δεν ίσχυε στο προηγούμενο πρόγραμμα. Η αλλαγή αυτή θα δώσει μια τελείως διαφορετική αναπτυξιακή ώθηση στην περιοχή εφόσον η πόλη του Παλαμά αποτελεί το διοικητικό και οικονομικό κέντρο της πλέον αγροτικής περιοχής της Π.Ε. και έδρα των σημαντικότερων επιχειρήσεων.</p> <p>Τα στελέχη της ΟΤΔ συμφώνησαν και θα εισηγηθούν σχετικά στο Δ.Σ. της ΑΝ.ΚΑ για τη λήψη θετικής απόφασης.</p>	

19.

Είδος ενέργειας :	Σύσκεψη	
Ημερομηνία διεξαγωγής	29-06-2016	
Ομάδα/ες στόχος	Σύλλογος Τριτέκνων Ν. Καρδίτσας	
Αριθμός συμμετεχόντων	11	
Φορείς που συμμετείχαν	Είδος φορέων	Συμμετέχοντες
Σύλλογος Τριτέκνων Ν. Καρδίτσας	Ιδιωτικών	8
ΟΤΔ	-	3
Συμπεράσματα / Αποτελέσματα	<p>Τα μέλη του Συλλόγου Τριτέκνων Ν. Καρδίτσας, πρότειναν σχετικά με την ΕΔΠ LEADER 2014-2020, να συμμετέχει τουλάχιστον ένας εκπρόσωπος από τους κοινωνικούς φορείς της περιοχής.</p> <p>Προτάθηκε η περιοχή εφαρμογής να είναι όσο το δυνατόν ευρύτερη ώστε να συμπεριλαμβάνει το σύνολο των επιλέξιμων περιοχών του προγράμματος.</p>	

20.

Είδος ενέργειας :	Σύσκεψη	
Ημερομηνία διεξαγωγής	08-07-2016	
Ομάδα/ες στόχος	ΕΥΔΕΠ Περιφέρειας Θεσσαλίας και Αναπτυξιακές Εταιρίες Θεσσαλίας	
Αριθμός συμμετεχόντων	11	
Φορείς που συμμετείχαν	Είδος φορέων	Συμμετέχοντες
ΕΥΔΕΠ Περιφέρειας Θεσσαλίας	Δημοσίων	3
ΑΝ.ΚΑ Α.Ε.	-	2
ΑΕΝΟΛ Α.Ε.	-	2
ΕΑΠ Α.Ε.	-	2
ΚΕΝΑΚΑΠ Α.Ε.	-	1
Συμπεράσματα / Αποτελέσματα	<p>Τα στελέχη της ΕΥΔΕΠ Περιφέρειας Θεσσαλίας, αφού ενημερώθηκαν για την πορεία σχεδιασμού των Τοπικών Προγραμμάτων από τους εκπροσώπους των Αναπτυξιακών Εταιριών, συμφώνησαν τόσο με την περιοχή εφαρμογής του τοπικού προγράμματος (όλη η Π.Ε. Καρδίτσας εκτός από το σχέδιο πόλης της Καρδίτσας), όσο και με τη δομή του εταιρικού σχήματος και δήλωσαν ικανοποιημένοι για την πρόταση συμμετοχής της Περιφέρειας.</p> <p>Επίσης, τόνισαν ότι είναι αναγκαία η στενή συνεργασία των ΑΝΕΤ μεταξύ τους καθώς και με την Περιφέρεια Θεσσαλίας, στο σχεδιασμό των τοπικών προγραμμάτων.</p>	

Αποτελέσματα ενεργειών διαβούλευσης

Σε συνέχεια των ενεργειών διαβούλευσης με τους τοπικούς φορείς, όπως αναλυτικά αποτυπώθηκαν παραπάνω και λαμβάνοντας υπόψη τις προτάσεις των φορέων, καταγράφηκαν τα παρακάτω :

- Να περιλαμβάνονται οι πεδινές περιοχές όπου χωροθετούνται οι επιχειρήσεις του δικτύου τροφίμων & ποτών και γενικότερα οι μονάδες μεταποίησης / εμπορίας γεωργικών προϊόντων,
- Να υπάρχει εκπροσώπηση των επιχειρηματιών μέσω κάποιου πρωτοβάθμιου ή δευτεροβάθμιου φορέα στην ΕΔΠ,
- Να συμπεριληφθεί στην περιοχή εφαρμογής ολόκληρη η περιοχή του Δήμου Μουζακίου,
- Η ΕΔΠ LEADER να είναι πενταμελής, με 2 μέλη εκπροσώπους φορέων δημοσίων συμφερόντων και 3 μέλη εκπροσώπους ιδιωτικών συμφερόντων,
- Να εκπροσωπούνται οι εμποροβιοτέχνες και επαγγελματίες της Καρδίτσας από το Επιμελητήριο Καρδίτσας ή την Ομοσπονδία Επαγγελματιών Βιοτεχνικών και Εμπορικών Σωματείων Ν. Καρδίτσας στη σύνθεση της ΕΔΠ,
- Να εκπροσωπείται ο αγροτικός κόσμος από δίκτυο (υπό σύσταση) με τη μορφή ΑΜΚΕ των Αγροτικών Συνεταιρισμών, το οποίο εφόσον ιδρυθεί να συμμετέχει στην ΕΔΠ,
- Στην περιοχή εφαρμογής να συμπεριληφθεί ολόκληρη η Περιφερειακή Ενότητα Καρδίτσας,
- Να συμπεριληφθεί στην περιοχή εφαρμογής ολόκληρος ο Δήμος Λίμνης Πλαστήρα,
- Να συμπεριληφθεί στην περιοχή εφαρμογής ολόκληρος ο Δήμος Σοφάδων, μαζί και η πόλη των Σοφάδων,
- Στην περιοχή εφαρμογής του τοπικού προγράμματος, να συμπεριληφθούν όλοι οι ορεινοί όγκοι της Π.Ε. Καρδίτσας,
- Να συμπεριληφθούν κατά προτεραιότητα στην περιοχή εφαρμογής όλες οι περιοχές Natura της Π.Ε. Καρδίτσας,
- Να συμπεριληφθεί η περιοχή της Αργιθέας στην περιοχή εφαρμογής, καθώς και οι πεδινές περιοχές που βρίσκονται σε κρίσιμη οικολογικά κατάσταση,
- Να συμπεριληφθούν σημεία και διαδρομές που παρουσιάζουν χωρική ή κλαδική συγκέντρωση επιχειρήσεων π.χ. μονάδες ξύλου – επίπλου στο Μαυρομμάτι – Μουζάκι ή αγροδιατροφικές επιχειρήσεις επί της Ε.Ο. Καρδίτσας - Σοφάδων,
- Να συμπεριληφθεί στην περιοχή του τοπικού προγράμματος ολόκληρη η περιοχή του Δήμου Αργιθέας,
- Να συμμετέχει οπωσδήποτε εκπρόσωπος της Τοπικής Αυτοδιοίκησης Α' βαθμού στο επίπεδο λήψης απόφασης της ΕΔΠ,
- Να συμπεριληφθούν οι περιοχές των 2 καταυλισμών Ρομά Σοφάδων και ο οικισμός της Μαύρικας της Δ.Κ. Καρδίτσας στην περιοχή εφαρμογής,
- Η δομή του εταιρικού σχήματος να είναι πενταμελής και με συμμετοχή τουλάχιστον εκπροσώπων της τοπικής αυτοδιοίκησης, του επιχειρηματικού τομέα και των συλλογικών κοινωνικών σχημάτων,
- Να συμπεριληφθεί στην περιοχή εφαρμογής του τοπικού προγράμματος ολόκληρη η περιοχή του Δήμου Καρδίτσας εκτός από το σχέδιο πόλης της Καρδίτσας,
- Να συμπεριληφθεί στην περιοχή εφαρμογής του τοπικού προγράμματος ολόκληρη η περιοχή του Δήμου Παλαμά.

3.2. ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ

Η υποψήφια ΟΤΔ ΑΝ.ΚΑ Α.Ε., στο πλαίσιο προετοιμασίας του τοπικού προγράμματος και ειδικότερα σχετικά με τον καθορισμό της περιοχής εφαρμογής, διοργάνωσε **6** ενέργειες ενημέρωσης με τον τοπικό πληθυσμό και τους φορείς, στις αντίστοιχες έδρες όλων των Δήμων που συμμετέχουν στο τοπικό πρόγραμμα, με στόχο την **πλήρη κάλυψη (ποσοστό 100%) των ΟΤΑ της περιοχής παρέμβασης**.

Στις ενέργειες ενημέρωσης ο αριθμός των συμμετεχόντων ανήλθε σε **235** άτομα. Στη συνέχεια παραθέτουμε αναλυτικά στοιχεία για κάθε ενέργεια διαβούλευσης.

Πίνακας 3.2.1 : Ενέργειες Ενημέρωσης

Ημερομηνία Διεξαγωγής	Τόπος Διεξαγωγής	Συμμετέχοντες	Αριθμός Συμμετεχόντων	Αντικείμενο Ενημέρωσης
22-04-2016	Καρδίτσα	Φορείς & τοπικός πληθυσμός Δήμου Καρδίτσας	80	Προετοιμασία CLLD
05-05-2016	Μουζάκι	Φορείς & Τοπικός πληθυσμός Δήμου Μουζακίου	45	Προετοιμασία CLLD
19-05-2016	Σοφάδες	Φορείς & Τοπικός πληθυσμός Δήμου Σοφάδων	44	Προετοιμασία CLLD
25-05-2016	Παλαμάς	Φορείς & Τοπικός πληθυσμός Δήμου Παλαμά	26	Προετοιμασία CLLD
27-05-2016	Καλύβια Πεζούλας	Φορείς & Τοπικός πληθυσμός Δήμου Λίμνης Πλαστήρα	26	Προετοιμασία CLLD
17-06-2016	Ανθηρό	Φορείς & Τοπικός πληθυσμός Δήμου Αργιθέας	14	Προετοιμασία CLLD
Σύνολο συμμετεχόντων			235	

Αποτελέσματα ενεργειών ενημέρωσης

Στη διαδικασία των ενεργειών ενημέρωσης του τοπικού πληθυσμού, επιχειρήθηκε η ενεργή εμπλοκή – συμμετοχή των ανθρώπων στη «συμπαραγωγή» της στρατηγικής τοπικής ανάπτυξης, ευελπιστώντας να αποφέρει σειρά σημαντικών ωφελειών όπως:

- Οι άνθρωποι που εκλαμβάνονται σε άλλα προγράμματα ως το πρόβλημα, αποκτούν τη δύναμη που χρειάζονται ώστε να αποτελέσουν μέρος της λύσης.
- Η άμεση πείρα τους, σε συνδυασμό με τις απόψεις άλλων ενδιαφερόμενων μερών, μπορεί να συμβάλει ώστε η στρατηγική να προσαρμόζεται πολύ καλύτερα στις πραγματικές ανάγκες και ευκαιρίες.
- Η συμμετοχή τους στη διαδικασία αυξάνει την ικανότητά τους να δρουν και να αναλαμβάνουν εποικοδομητικές πρωτοβουλίες.
- Καλλιεργείται αίσθημα τοπικής ταυτότητας και υπερηφάνειας και ταυτόχρονα η αίσθηση ενστερνισμού και ευθύνης για τις δραστηριότητες.
- Η ισότιμη συμμετοχή στο ίδιο τραπέζι με τους άλλους εταίρους οικοδομεί γέφυρες και εμπιστοσύνη μεταξύ των ανθρώπων, των ιδιωτικών επιχειρήσεων, των δημόσιων φορέων και των τομεακών ομάδων συμφερόντων.

Τελικό συμπέρασμα

Ως αποτέλεσμα των ενεργειών διαβούλευσης και ενημέρωσης, το Διοικητικό Συμβούλιο της ΟΤΔ ΑΝ.ΚΑ Α.Ε. αποφάσισε σχετικά με την περιοχή εφαρμογής, να συμπεριλάβει ολόκληρη την Π.Ε.

Καρδίτσας εκτός από το σχέδιο πόλης της Καρδίτσας, μια περιοχή απόλυτα συνεκτική από γεωγραφική, οικονομική και κοινωνική άποψη.

Η δομή του εταιρικού σχήματος, αποφασίστηκε να είναι πενταμελής, με 2 μέλη προερχόμενα από φορείς δημοσίων συμφερόντων και 3 μέλη από φορείς ιδιωτικών συμφερόντων.

Οι 5 φορείς που θα συμμετέχουν στην ΕΔΠ LEADER 2014-2020, με ποσοστό 20% ο καθένας, είναι η **Περιφερειακή Ένωση Δήμων (ΠΕΔ) Θεσσαλίας**, η **Περιφέρεια Θεσσαλίας**, το **Επιμελητήριο Καρδίτσας**, η **Συνεταιριστική Τράπεζα Καρδίτσας (Συν.Π.Ε.)** και η **Ένωση Πολιτιστικών Συλλόγων Νομού Καρδίτσας**.

Οι συμμετέχοντες στην ΕΔΠ φορείς, αντιπροσωπεύουν το σύνολο της προτεινόμενης περιοχής και εκπληρώνουν την αναλογία συμμετοχής μεταξύ ιδιωτικών / δημόσιων συμφερόντων.

3.3. ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΗΣ

Η υποψήφια ΟΤΔ, στο πλαίσιο προετοιμασίας του τοπικού προγράμματος, διοργάνωσε 2 ενέργειες επιμόρφωσης, στις οποίες επιμορφώθηκαν 13 άτομα, εκπροσωπώντας 5 τοπικούς φορείς. Επίσης, 3 στελέχη της ΟΤΔ παρακολούθησαν την ημερίδα και την διημερίδα που οργάνωσε η ΕΥΔ ΠΑΑ στις 04/03/2016 και 16-17/05/2016 αντίστοιχα με θέμα «Τοπική Ανάπτυξη με Πρωτοβουλία Τοπικών Κοινοτήτων - CLLD/LEADER».

Στη συνέχεια παρατίθενται αναλυτικά στοιχεία για κάθε ενέργεια επιμόρφωσης.

Ημερομηνία Διεξαγωγής	Τόπος Διεξαγωγής	Συμμετέχοντες	Αντικείμενο Επιμόρφωσης
04-03-2016	Αθήνα, κτίριο ΕΥΔ ΠΑΑ	Ντανοβασίλης Παναγιώτης, Σακελλαρίου Ευάγγελος, ΟΤΔ ΑΝ.ΚΑ Α.Ε.	Ενημερωτικής ημερίδα "Τοπική Ανάπτυξη με Πρωτοβουλία Τοπικών Κοινοτήτων – CLLD/LEADER"
16 & 17-05-2016	Αθήνα, κτίριο ΕΥΔ ΠΑΑ	Ντανοβασίλης Παναγιώτης, Σακελλαρίου Ευάγγελος, Χαλιαμάλιας Παντελής, ΟΤΔ ΑΝ.ΚΑ Α.Ε.	Διημερίδα "Τοπική Ανάπτυξη με Πρωτοβουλία Τοπικών Κοινοτήτων - CLLD/LEADER"
12-04-2016	Καρδίτσα, αίθουσα συνεδριάσεων ΟΤΔ	Σκορδός Κώστας, Α.Σ. Στέβιας Μάλκας Δημήτρης, Α.Σ. Οσπρίων Κεντρόπουλος Απόστολος, Α.Σ. Σαλιγκαριών Λάμπας Δημήτρης, Α.Σ. Παραγωγής και Εμπορίας Υπερτροφών "ΕΥ' ΚΑΡΠΟΝ"	Εκπαίδευση στελεχών φορέων κοινωνικής οικονομίας «Σχεδιασμός LEADER»
08-04-2015	Καρδίτσα, αίθουσα συνεδριάσεων ΟΤΔ	Ronzi Lorenzo, Πρόεδρος Δικτύου Καραμπινάς Δημήτριος, Γραμματέας Δικτύου Παραθύρας Γεώργιος, Ταμίας Δικτύου Ναούμης Ματθαίος, Μέλος Δικτύου Ναούμης Σωτήριος, Μέλος Δικτύου Ψαρρής Νικόλαος, Μέλος Δικτύου Μηλίτσης Παισανίας, Μέλος Δικτύου Βλάχος Στυλιανός, Μέλος Δικτύου Βλάχου Εβίτα, Μέλος Δικτύου	Εκπαίδευση μελών Δικτύου Δομικών Υλικών Καρδίτσας «Σχεδιασμός & υλοποίηση τοπικών προγραμμάτων»

Αποτελέσματα ενεργειών επιμόρφωσης

Οι ενέργειες επιμόρφωσης εστιάστηκαν στη μεταφορά γνώσεων, στη διαμόρφωση στάσεων και στην απόκτηση δεξιοτήτων των επιμορφωμένων. Τα επιμορφωτικά δίκτυα είχαν καθοριστικό ρόλο στην όλη διαδικασία ενεργής συμμετοχής τους στο σχεδιασμό και την εφαρμογή καινοτόμων συλλογικών εγχειρημάτων και στρατηγικών τοπικής ανάπτυξης.

Ως αποτέλεσμα των επιμορφώσεων, οι συμμετέχοντες κατόρθωσαν καλύτερα την Τοπική Ανάπτυξη με Πρωτοβουλία των Τοπικών Κοινοτήτων (ΤΑΠΤΚ), ιδιαίτερα μέσω της παρουσίασης – ανάλυσης επιτυχημένων παραδειγμάτων, τόσο από την περιοχή μας, όσο και από άλλες περιοχές της Ευρώπης.

3.4. ΛΟΙΠΕΣ ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ

Η ΟΤΔ έχει ξεκινήσει την προετοιμασία του τοπικού προγράμματος πολύ πριν την ανακοίνωση της σχετικής πρόσκλησης, προσπαθώντας να εμπλέξει στην όλη διαδικασία τον τοπικό πληθυσμό και τους φορείς της περιοχής (φορείς Τοπικής Αυτοδιοίκησης, τοπικής κοινωνίας, οικονομικούς φορείς, εκπροσώπους επιχειρήσεων και Υπηρεσιών, πολιτιστικούς, κοινωνικούς φορείς, συλλογικά σχήματα), οι οποίοι εργάστηκαν με ένα δομημένο και συνεργατικό τρόπο.

Σκοπός ήταν να σχεδιαστεί ένα τοπικό πρόγραμμα δυναμικό και καινοτόμο, στην κατεύθυνση του ολοκληρωμένου τοπικού σχεδιασμού, το οποίο θα λαμβάνει υπ' όψιν του διάφορους παράγοντες (π.χ. κοινωνικούς, οικονομικούς, περιβαλλοντικούς, ενεργειακούς, κ.λπ.) οι οποίοι εμπεριέχουν ποικίλους και ενίοτε αντικρουόμενους στόχους και προτεραιότητες. Το ζητούμενο ήταν η επίτευξη της μέγιστης συναίνεσης με γνώμονα τη βιώσιμη οικονομική ανάπτυξη λαμβάνοντας υπόψη κοινωνικούς και περιβαλλοντικούς περιορισμούς και ανάγκες.

Η διασύνδεση πολλών τομέων (περιβάλλον, πολιτισμός, κοινωνική οικονομία, μεταποίηση, τουρισμός, υπηρεσίες, τοπική αυτοδιοίκηση, κοινωνική συνοχή, ενέργεια, αγροδιατροφή) περιπλέκουν ιδιαίτερα το σχεδιασμό του προγράμματος. Στόχος μας ήταν μεταξύ άλλων, να εντοπίσουμε τοπικές ανάγκες, ευκαιρίες και προοπτικές καθώς και τα συχνότερα σημεία τριβής και να αναβαθμίσουμε τις αξιόλογες τοπικές πρωτοβουλίες. Ο σχεδιασμός του τοπικού προγράμματος, απαιτεί εκτός από την απαραίτητη τεχνική ανάλυση, διαβούλευση, δηλαδή ανάπτυξη της επικοινωνίας και του διαλόγου μεταξύ των ενδιαφερομένων ομάδων, όπου "το περιεχόμενο και οι στόχοι του τοπικού προγράμματος να είναι περισσότερο ή λιγότερο αποδεκτοί και να είναι σαφής η εικόνα για τον τρόπο που τα ενδιαφερόμενα μέρη ενεργούν".

Στη συνέχεια περιγράφονται οι ενέργειες τις οποίες υλοποίησε η υποψήφια ΟΤΔ, όπως μελέτες σχετικές με την περιοχή εφαρμογής και τους τομείς της, συμβουλευτικές υπηρεσίες και ενέργειες διαβούλευσης – ενημέρωσης στις οποίες συμμετείχε ο φορέας, στο πλαίσιο προετοιμασίας του προγράμματος.

ΜΕΛΕΤΕΣ – ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ

Στο πλαίσιο σχεδιασμού της τοπικής στρατηγικής ο φορέας εκπόνησε ένα πλήθος μελετών, οι οποίες εκτός από πληροφορίες για την περιοχή, έδωσαν τη δυνατότητα στα στελέχη της ΟΤΔ να έρθουν σε επαφή με τον τοπικό πληθυσμό και τους φορείς για την ανταλλαγή χρήσιμων εμπειριών. Αναλυτικά οι μελέτες και οι συμβουλευτικές υπηρεσίες είναι :

Στρατηγικό σχέδιο αξιοποίησης & προβολής τουριστικών πόρων Δ. Σοφάδων. Το σχέδιο εκπονήθηκε από την ΑΝ.ΚΑ. ΑΑΕ ΟΤΑ, σε συνέχεια ανάθεσης από το Δήμο Σοφάδων.

Εκτροφή Κουνελιών - Καλλιέργεια οσπρίων - Καλλιέργεια Αρωματικών - Καλλιέργεια Κηπευτικών - Μελισσοκομία: Οι παραπάνω ξεχωριστές μελέτες εκπονήθηκαν στο πλαίσιο της Πράξης (ΤΟΠΣΑ) «Δημιουργία συνθηκών απασχόλησης και μόνιμης εγκατάστασης - κατοικίας στην περιοχή παρέμβασης» που εντάσσεται στη Δράση 7 «Τοπικά σχέδια για την απασχόληση, προσαρμοσμένα στις ανάγκες των τοπικών αγορών εργασίας» του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού».

Ανάλυση Τοπικής Αγοράς ΠΕ Καρδίτσας: Η παρούσα μελέτη εκπονήθηκε στο πλαίσιο ανάπτυξης δράσεων για την προώθηση της απασχόλησης άνεργων και νέων επιστημόνων, στο Ν. Καρδίτσας, της Δράσης 7: «Τοπικά σχέδια για την απασχόληση, προσαρμοσμένα στις ανάγκες των τοπικών αγορών εργασίας», του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού», 2007-2013.

Ανάλυση Τοπικής Αγοράς εργασίας στο Δήμο Καρδίτσας: Η παρούσα μελέτη εκπονήθηκε στο πλαίσιο της Πράξης «Ευφείς Εκκινήσεις» της Αναπτυξιακής Σύμπραξης “Ένωση Υποστηρικτικών φορέων για υλοποίηση επιχειρηματικών ιδιωτικών σχεδίων «ΕΚΚΙΝΗΣΕΙΣ»”, η οποία εντάχθηκε στη Δράση 7: «Τοπικά Σχέδια για την απασχόληση προσαρμοσμένων στις ανάγκες των τοπικών αγορών εργασίας», του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού 2007-2013».

Ανάλυση Τοπικής Αγοράς, που περιλαμβάνει τους Δήμους Καρδίτσας, Μουζακίου και Λίμνης Πλαστήρα: Η παρούσα μελέτη εκπονήθηκε στο πλαίσιο ανάπτυξης δράσεων κοινωνικής ένταξης ευάλωτων κοινωνικών ομάδων στην αγορά εργασίας. (Δράση 3 της κατηγορίας παρέμβασης 1, του Θεματικού Άξονα 4 του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού» 2007-2013.

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Δήμου Καρδίτσας για την περίοδο 2011-2014: Το πρόγραμμα συντάχθηκε στο πλαίσιο απευθείας ανάθεσης από τον Δήμο Καρδίτσας.

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Δήμου Σοφάδων για την περίοδο 2011-2014: Το πρόγραμμα συντάχθηκε στο πλαίσιο απευθείας ανάθεσης από τον Δήμο Σοφάδων.

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Δήμου Μουζακίου για την περίοδο 2011-2014: Το πρόγραμμα συντάχθηκε στο πλαίσιο απευθείας ανάθεσης από τον Δήμο Μουζακίου.

Τεχνική υποστήριξη διοργάνωσης εκδηλώσεων ενημέρωσης των παραγωγών οπωροκηπευτικών και άλλων τοπικών προϊόντων του Δήμου Μουζακίου: Το έργο υλοποιήθηκε στο πλαίσιο απευθείας ανάθεσης από τον Δήμο Μουζακίου και αφορούσε το σύνολο των Τοπικών Κοινοτήτων.

Παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών ένταξης στην αγορά εργασίας, στους ωφελουμένους του Επιχειρησιακού Προγράμματος Επισιτιστικής και Βασικής Υλικής Συνδρομής: Το έργο υλοποιείται στο πλαίσιο σύμβασης με το Δήμο Καρδίτσας.

Κλαδικό Σχέδιο Ένωσης Καταστηματαρχών Εστίασης και Αναψυχής Καρδίτσας: Η μελέτη εκπονήθηκε στο πλαίσιο του προγράμματος του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης με θέμα: «Διαρθρωτική Προσαρμογή των Επιχειρήσεων εντός της Οικονομικής Κρίσης», Θεματικό Άξονα Προτεραιότητας 2: «Ενίσχυση της Προσαρμοστικότητας του Ανθρώπινου Δυναμικού και των επιχειρήσεων».

Σχέδιο συνολικής αναβάθμισης - ανάπλασης οικισμών Καναλίων – Φαναρίου: Το σχέδιο εκπονήθηκε κατόπιν απευθείας ανάθεσης από τον πρώην Δήμο Ιθώμης.

Σχέδιο συνολικής αναβάθμισης - ανάπλασης οικισμών Νεοχωρίου - Μορφοβουνίου: Το σχέδιο εκπονήθηκε κατόπιν απευθείας ανάθεσης από το Δήμο Λίμνης Πλαστήρα.

ΘΕΡΜΟΚΟΙΤΙΔΑ ΣΥΝΕΡΓΑΤΙΣΜΟΥ

Η παροχή υποστήριξης της ΑΝ.ΚΑ Α.Ε. σε κάθε είδους καινοτόμων συλλογικών εγχειρημάτων, ξεκίνησε σχεδόν ταυτόχρονα με τη δημιουργία της. Η υποστήριξη περιελάμβανε ένα εύρος υπηρεσιών όπως η γραμματειακή υποστήριξη (η πιο απλή μορφή) και έφτανε μέχρι την πιο σύνθετη: τη φιλοξενία στους χώρους που διέθετε. Στην περίπτωση αυτή η ΑΝ.ΚΑ λειτουργούσε ως «θερμοκοιτίδα».

Οι αρχικές πρωτοβουλίες χρονολογούνται από το 1994 και περιλαμβάνουν:

- Την φιλοξενία του Πιστωτικού Αναπτυξιακού Συνεταιρισμού Καρδίτσας (1994 – 1996) η οποία μετεξελίχθηκε στη Συνεταιριστική Τράπεζα Καρδίτσας η οποία έγινε και μέτοχος στην ΑΝ.ΚΑ Α.Ε.
- Την παροχή υποστήριξης στους γυναικείους συνεταιρισμούς (1994 – 1997) που έπαιξαν σημαντικό ρόλο στην αγροτουριστική ανάπτυξη της Λίμνης Πλαστήρα και των υπόλοιπων ορεινών περιοχών του Νομού

Η λειτουργία της εταιρίας ως τοπικός υποστηρικτικός μηχανισμός ενθάρρυνε τον πολλαπλασιασμό νεοφυών συλλογικών εγχειρημάτων, ιδιαίτερα μετά την έναρξη της κρίσης. Έτσι, κατά την τρέχουσα περίοδο παρέχονται υπηρεσίες Θερμοκοιτίδας στα παρακάτω συνεργατικά σχήματα :

- Ενεργειακή Συνεταιριστική Εταιρία Καρδίτσας (Αστικός Συνεταιρισμός)
- Αγροτικός Συνεταιρισμός Οσπρίων και Προϊόντων Διατροφής Καρδίτσας
- Δίκτυο Επιχειρήσεων Δομικών Υλικών (ΑΜΚΕ)
- Ένωση Αγροτουρισμού Θεσσαλίας (ΑΜΚΕ)
- ΚοινΣΕπ «ΗΛΑΚΑΤΗ»
- ΚοινΣΕπ «ΑΛΛΑΖΩ»
- Σύλλογος Γονέων ΑμΕΑ

Παράλληλα παρέχονται υπηρεσίες τεχνικής υποστήριξης σε διάφορα πεδία λειτουργίας τους στα παρακάτω συνεργατικά σχήματα:

- Αγροτικός Συνεταιρισμός Μεταποίησης και Εμπορίας Υπερτροφών “ΕΥ” ΚΑΡΠΟΝ
- Αγροτικός Συνεταιρισμός Στέβιας
- Δίκτυο Επιχειρήσεων Τροφίμων και Ποτών (ΑΜΚΕ)
- ΚοινΣΕπ «Γεύσεις από Χωριό»
- Οικόσφαιρα (ΜΚΟ)

Οι υπηρεσίες Θερμοκοιτίδας που παρέχονται μέχρι σήμερα στα συνεργατικά σχήματα, συνοπτικά είναι οι εξής:

- Φιλοξενία (παραχώρηση χώρου για έδρα)
- Τεχνική υποστήριξη στις διαδικασίες ίδρυσης
- Ευαισθητοποίηση εν δυνάμει συνεταίρων
- Γραμματειακή και Τεχνολογική Υποστήριξη (Η/Υ, internet, προβολή κ.λπ.)
- Συντονισμό συναντήσεων μελών ομάδας, οργάνωση και συντονισμό Διοικητικών Συμβουλίων και Γενικών Συνελεύσεων
- Υποστήριξη στο σχεδιασμό και υλοποίηση Επιχειρησιακών Σχεδίων
- Εκπαίδευση μέσω της σύνδεσής τους με Πανεπιστημιακά και Ερευνητικά Ιδρύματα και ειδικούς εμπειρογνώμονες για ειδικά τεχνικά θέματα και εξειδικευμένες γνώσεις που απασχολούν την ομάδα
- Πληροφόρηση για δυνατότητες χρηματοδότησης και ανάπτυξης συνεργασιών εκτός ομάδας

Επιπλέον, στόχος της Θερμοκοιτίδας Συνεργατισμού είναι η δικτύωση των συνεργατικών σχημάτων μεταξύ τους, με σκοπό την ικανοποίηση κοινών και συμπληρωματικών στόχων στο πλαίσιο προβολής και ανάπτυξης συμπληρωματικών υπηρεσιών και προϊόντων.

Η υποστήριξη της δικτύωσης μεταξύ των συνεργατικών σχημάτων παρέχεται, πέραν των παραπάνω αναφερόμενων και στα κάτωθι συνεργατικά σχήματα:

- Αγροτικός Συνεταιρισμός Αγελαδοτρόφων Καρδίτσας
- Αγροτικός Συνεταιρισμός «Νέα Ένωση»
- Αγροτικός Συνεταιρισμός «ΔΙΟΝΥΣΟΣ»
- Αγροτικός Συνεταιρισμός Βιομηχανικής ντομάτας «Η Δήμητρα»
- Πανελλήνιος Σύνδεσμος Σαλιγκαροτρόφων

Η Θερμοκοιτίδα Συνεργατισμού της Αναπτυξιακής Καρδίτσας Αναπτυξιακής Ανώνυμης Εταιρίας ΟΤΑ είναι ώριμη και έτοιμη να οργανώσει και να κωδικοποιήσει τις παρεχόμενες υπηρεσίες σε στάδια ως εξής:

1ο στάδιο: Υποδοχή και αξιολόγησης ανέργων, οι οποίες περιλαμβάνουν:

- Υποδοχή ανέργων – Κατάρτιση προφίλ ανέργου
- Εκπαίδευση για την κατάρτιση βιογραφικού σημειώματος και αυτοαξιολόγηση
- Συμβουλευτική υποστήριξη και καθοδήγηση σε διεξόδους στην αγορά εργασίας
- Προπαρασκευαστική εκπαίδευση για τη συμμετοχή σε ομάδα
- Αξιολόγηση του ανέργου για την συμμετοχή του σε συνεργατικά σχήματα

Σκοπός των παραπάνω υπηρεσιών είναι η υποστήριξη των ανέργων να προσανατολιστούν και να αναπτύξουν οικονομική δραστηριότητα παρά την οικονομική κρίση είτε μέσω δημιουργίας της δικής τους επιχείρησης (αν διαθέτουν το κατάλληλο προφίλ) ή μέσω της συμμετοχής τους σε συνεργατικά επιχειρηματικά σχήματα (αν διαθέτουν το προφίλ του κοινωνικού επιχειρηματία).

Οι υπηρεσίες υποδοχής και αξιολόγησης θα παρέχονται και σε πολίτες που δεν είναι άνεργοι ή έχουν μερική απασχόληση, αλλά ενδιαφέρονται να ασχοληθούν με τη συλλογική επιχειρηματικότητα ή να ιδρύσουν ή να συμμετέχουν σε συνεργατικά σχήματα κάθε μορφής: Αστικοί ή Αγροτικοί Συνεταιρισμοί, ΚοινΣΕπ κ.λπ.

2ο στάδιο: Υποστήριξη πριν την επιχειρηματική εκκίνηση (prestart-up), οι οποίες περιλαμβάνουν:

- Συμβουλευτική υποστήριξη - Εκπαίδευση στη λειτουργία της ομάδας («team building»)
- Τεχνική Υποστήριξη στις διαδικασίες ίδρυσης του συνεργατικού σχήματος (καταστατικό, κανονισμός λειτουργίας κλπ)
- Συμβουλευτική υποστήριξη – Εκπαίδευση στο Συνεργατικό Επιχειρείν (λογιστικά - φοροτεχνικά, διοικητικά θέματα κ.λπ.)

3ο στάδιο: Υποστήριξη κατά την επιχειρηματική εκκίνηση (start-up), οι οποίες περιλαμβάνουν:

- Συμβουλευτική υποστήριξη - Εκπαίδευση για την ανάπτυξη της ιδέας και την κατάρτιση επιχειρηματικού πλάνου
- Συμβουλευτική υποστήριξη - Εκπαίδευση στην αναζήτηση πελατών (marketing plan)
- Τεχνική υποστήριξη στο πλαίσιο ετοιμότητας της επένδυσης (διαδικασίες εύρεσης χώρου στέγασης της επιχείρησης, απαραίτητες άδειες κ.λπ.)

Σκοπός των σταδίων 2 και 3 είναι να αποκτηθούν ικανότητες και δεξιότητες κατάλληλες για τη λειτουργία του συνεργατικού σχήματος. Στο τέλος αυτού του σταδίου οι συμμετέχοντες φορείς (ή άτομα) θα αποκτούν το «πιστοποιητικό επενδυτικής ετοιμότητας», το οποίο επιδιώκεται να έχει αυξημένη εγκυρότητα ώστε να οδηγεί στην πρόσβαση σε χρηματοπιστωτικά εργαλεία (π.χ. εγγύηση δανείου).

4ο στάδιο: Υπηρεσίες υποστήριξης υλοποίησης του επιχειρηματικού σχεδίου και έναρξης της επιχειρηματικής δραστηριότητας, που περιλαμβάνει και την παρακολούθηση λειτουργίας στα πρώτα δύο έτη (follow-up). Οι υπηρεσίες περιλαμβάνουν:

- Τεχνική Υποστήριξη κατά την υλοποίηση του επενδυτικού σχεδίου
- Τεχνική – Συμβουλευτική υποστήριξη – Εκπαίδευση των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου, των εργαζομένων και των οικονομικών - διοικητικών υπηρεσιών της επιχείρησης
- Συμβουλευτική υποστήριξη – Δικτύωση για την εφαρμογή του marketing plan και ανάπτυξη εξωστρέφειας
- Παρακολούθηση αναπτυξιακών, οικονομικών και κοινωνικών (social impact) δεικτών της επιχείρησης

Βασικός σκοπός του σταδίου αυτού είναι η υποστήριξη των συνεργατικών σχημάτων μέχρι να εξασφαλίσουν σταθερότητα στην αγορά, επιχειρηματική επάρκεια και κοινωνική καταξίωση. Η παρακολούθηση των συνεργατικών επιχειρήσεων στα πρώτα χρόνια λειτουργία τους και η μέτρηση των αναπτυξιακών - οικονομικών δεικτών όπως και του κοινωνικού αντίκτυπου που αυτές έχουν στην τοπική κοινωνία κρίνεται ιδιαίτερα σημαντική για την επιτυχία της Θερμοκοιτίδας.

5ο στάδιο: Υπηρεσίες εκπαίδευσης και δικτύωσης των συνεργατικών σχημάτων, οι οποίες περιλαμβάνουν:

- Δημιουργία και εφαρμογή εκπαιδευτικών πακέτων για τα μέλη των Διοικητικών Συμβουλίων και τους εργαζομένους της Επιχείρησης με σκοπό τη βελτίωση των παρεχόμενων υπηρεσιών ή και των παραγόμενων προϊόντων
- Δικτύωση των συνεργατικών σχημάτων μεταξύ τους με σκοπό την ικανοποίηση κοινών και συμπληρωματικών στόχων με στόχο τη συμπίεση του κόστους (κοινή προώθηση προϊόντων, κοινή συμμετοχή σε εκθέσεις, κλπ)
- Δικτύωση των συνεργατικών σχημάτων με φορείς και οργανισμούς (ερευνητικά ιδρύματα, πανεπιστήμια, επιχειρηματικά δίκτυα κλπ) με στόχο την ανάπτυξη νέων υπηρεσιών και προϊόντων και την τόνωση της εξωστρέφειάς τους.
- Μέτρηση αναπτυξιακών, οικονομικών και κοινωνικών (social impact) δεικτών της επιχείρησης με σκοπό την καταξίωσή τους σε περιφερειακό, εθνικό, ευρωπαϊκό και διεθνές επίπεδο

Οι υπηρεσίες που παρέχονται στο πλαίσιο του συγκεκριμένου σταδίου είναι οριζόντιες για όλα τα συνεργατικά σχήματα ανεξάρτητα εάν αυτά δημιουργήθηκαν μέσω της Θερμοκοιτίδας Συνεργατισμού ή όχι. Σκοπός τους είναι η συνεχής εκπαίδευση των μελών και των εργαζομένων των επιχειρήσεων, αλλά και η δικτύωση τόσο μεταξύ τους όσο και με φορείς και οργανισμούς (ερευνητικά ιδρύματα, πανεπιστήμια, επιχειρηματικά δίκτυα κλπ) με στόχο τη βελτίωση των παραγόμενων υπηρεσιών και προϊόντων.

ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗΣ - ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ

Η ΟΤΔ ΑΝ.ΚΑ Α.Ε. συμμετείχε από το Μάρτιο του 2015 έως και σήμερα σε πλήθος εκδηλώσεων, στις οποίες αναφέρθηκε, συζητήθηκε ή σχολιάστηκε η προοπτική εφαρμογής στρατηγικής τοπικής ανάπτυξης στο πλαίσιο του ΠΑΑ 2014-2020, η προτεινόμενη περιοχή παρέμβασης του νέου τοπικού προγράμματος και η εταιρική σύνθεση του επιπέδου λήψης απόφασης (ΕΔΠ) με τους τοπικούς φορείς και τον τοπικό πληθυσμό.

Πίνακας 3.4.1 : Λοιπές ενέργειες διαβούλευσης – ενημέρωσης

Ημερομηνία Διεξαγωγής	Τόπος Διεξαγωγής	Θέμα εκδήλωσης	Συμμετέχοντες	Αριθ.
30/03/2015	Αίθουσα συνεδριάσεων ΑΝ.ΚΑ	Επιχείρηση και εξωστρέφεια - επιχειρηματικές ευκαιρίες στην περίοδο της κρίσης	Φορείς & τοπικός πληθυσμός	27
25/05/2015	Επιμελητήριο Καρδίτσας	Ευκαιρίες χρηματοδότησης στον τομέα του τουρισμού	Φορείς & τοπικός πληθυσμός	25
09/06/2015	Αίθουσα Εργατικού Κέντρου Καρδίτσας	Ημερίδα Ενημέρωσης και Ευαισθητοποίησης εργαζομένων και ανέργων	Φορείς & τοπικός πληθυσμός	29
17/06/2015	Αίθουσα Πausίλυπου Καρδίτσας	Πρόσβαση των ΑμεΑ στην αγορά εργασίας και άλλα εργασιακά θέματα	Φορείς & τοπικός πληθυσμός	45
25/06/2015	Αίθουσα Πausίλυπου Καρδίτσας	Ενημέρωση ανέργων και των φορέων της περιοχής, για τα υφιστάμενα προγράμματα απασχόλησης και για τις υπηρεσίες που προσφέρονται στους ανέργους	Φορείς & τοπικός πληθυσμός	17
26/06/2015	Επιμελητήριο Καρδίτσας	Οργάνωση Αγροτουρισμού στην Ελλάδα	Φορείς & τοπικός πληθυσμός	15
26/08/2015	Ξενοδοχείο Domotel Arni	Ημερίδα με θέμα "Δικτύωση συνεργατικών σχημάτων"	Φορείς & τοπικός πληθυσμός	54
27/08/2015	Ξενοδοχείο Domotel Arni	Συνέδριο Συνεργατικής Οικονομίας	Φορείς & τοπικός πληθυσμός	65
19/09/2015	Αίθουσα Πausίλυπου Καρδίτσας	Οικολογική Γιορτή «Η αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής»	Φορείς & τοπικός πληθυσμός	250
31/10/2015	Δημοτική Αγορά Καρδίτσας	Διαρθρωτική προσαρμογή Επιχειρήσεων Σωματείου Κρεοπωλών Ν. Καρδίτσας	Φορείς & τοπικός πληθυσμός	26
12/11/2015	Μουζάκι Καρδίτσας	Τα Συνεργατικά σχήματα στον Αγροδιατροφικό Τομέα, ως μέσα ενίσχυσης της απασχόλησης	Φορείς & τοπικός πληθυσμός	12
18/11/2015	Αίθουσα Πausίλυπου Καρδίτσας	Τα Συνεργατικά σχήματα στον Αγροδιατροφικό Τομέα, ως μέσα ενίσχυσης της απασχόλησης	Φορείς & τοπικός πληθυσμός	22
18/11/2015	Δημαρχείο Σοφάδων	Τα Συνεργατικά σχήματα στον Αγροδιατροφικό Τομέα, ως μέσα ενίσχυσης της απασχόλησης	Φορείς & τοπικός πληθυσμός	9
20/11/2015	Ξενοδοχείο Domotel Arni	Στρογγυλό τραπέζι «Πολιτικές επιστροφής καταγόμενων που διαμένουν στα αστικά κέντρα, στην Περιφερειακή Ενότητα Καρδίτσας»	Φορείς	15
21/11/2015	Ξενοδοχείο Domotel Arni	Ημερίδα Διάχυσης αποτελεσμάτων Πράξης «Δημιουργία συνθηκών απασχόλησης και μόνιμης εγκατάστασης - κατοικίας στην περιοχή παρέμβασης»	Φορείς & τοπικός πληθυσμός	24
03/12/2015	Δημοτική Αγορά Καρδίτσας	Διαρθρωτική προσαρμογή Επιχειρήσεων Ένωσης Καταστηματαρχών Εστίασης Αναψυχής Νομού Καρδίτσας	Φορείς & τοπικός πληθυσμός	63
05/02/2016	Αίθουσα Πausίλυπου Καρδίτσας	START UP EUROPE WEEK	Φορείς & τοπικός πληθυσμός	150
26/02/2016	ΚΠΕ Μουζακίου	Σχέδια βιώσιμης ανάπτυξης για την τοπική κοινωνία	Φορείς & τοπικός πληθυσμός	31
19/03/2016	Αίθουσα Πausίλυπου Καρδίτσας	Forum Κοινωνικού Συνεργατισμού	Φορείς & τοπικός πληθυσμός	60
20/03/2016	Εργατικό Κέντρο Καρδίτσας	ΦΟΡΟΥΜ Κοινωνικής Επιχειρηματικότητας Θεσσαλίας	Φορείς & τοπικός πληθυσμός	100
07/04/2016	Αίθουσα Πausίλυπου Καρδίτσας	Karditsa Restart: Η δύναμη βρίσκεται στις ιδέες	Φορείς & τοπικός πληθυσμός	100
09/04/2016	Δημοτική Αγορά Καρδίτσας	5η Εαρινή γιορτή της φύσης	Φορείς & τοπικός πληθυσμός	150
23/05/2016	Κεντρική πλατεία Καρδίτσας	Η Ευρώπη στην περιοχή μου (Europe in my region)	Φορείς & τοπικός πληθυσμός	200
26/05/2016	Αίθουσα Πausίλυπου Καρδίτσας	Karditsa restart	Φορείς & τοπικός πληθυσμός	100
Σύνολο συμμετεχόντων				1.589

ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΚΑΡΔΙΤΣΑΣ

ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΙΑ Ο.Τ.Α. (ΑΝ.ΚΑ Α.Ε.)

Φάκελος Β: (Τοπική Ανάπτυξη με πρωτοβουλία Τοπικών Κοινοτήτων CLLD-LEADER)

Αναμορφωμένη Πρόταση

Στρατηγικής Τοπικής Ανάπτυξης με Πρωτοβουλία Τοπικών
Κοινοτήτων CLLD / LEADER της Περιφερειακής Ενότητας Καρδίτσας

ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ
(ΠΑΑ) 2014-2020

ΙΟΥΛΙΟΣ 2019

Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης της Ελλάδας (ΠΑΑ)
2014-2020

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1. ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΕΙΣ ΜΕ ΤΟΥΣ ΦΟΡΕΙΣ ΚΑΙ ΤΟΝ ΤΟΠΙΚΟ ΠΛΗΘΥΣΜΟ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΗΣ «ΕΚ ΤΩΝ ΚΑΤΩ ΠΡΟΣ ΤΑ ΠΑΝΩ» ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ.....	3
1.1. ΚΑΤΑΓΡΑΦΗ ΤΩΝ ΕΝΕΡΓΕΙΩΝ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗΣ.....	3
1.2. ΑΝΑΛΥΤΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΩΝ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΩΝ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗΣ.....	7
1.3. ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΚΑΤΑΓΡΑΦΗ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ.....	23
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2. ΑΝΑΛΥΣΗ ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΩΝ ΠΛΕΟΝΕΚΤΗΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΜΕΙΟΝΕΚΤΗΜΑΤΩΝ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ (SWOT ΑΝΑΛΥΣΗ).....	25
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3. ΣΤΟΧΟΙ ΚΑΙ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΤΟΠΙΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ.....	31
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4. ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗ ΔΡΑΣΕΩΝ ΤΟΠΙΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ.....	53
4.1. ΔΡΑΣΕΙΣ ΤΟΠΙΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΟΥ ΕΓΤΑΑ.....	53
4.1.1. ΑΡΧΕΣ ΚΡΙΤΗΡΙΩΝ ΕΠΙΛΟΓΗΣ.....	53
4.2. ΤΕΧΝΙΚΑ ΔΕΛΤΙΑ ΔΡΑΣΕΩΝ (ΕΓΤΑΑ).....	54
19.2.1.1.....	56
19.2.1.2.....	58
19.2.2.2.....	60
19.2.2.3.....	63
19.2.2.4.....	66
19.2.2.5.....	69
19.2.2.6.....	72
19.2.3.1.....	75
19.2.3.2.....	78
19.2.3.3.....	81
19.2.3.4.....	84
19.2.3.5.....	87
19.2.4.1.....	90
19.2.4.2.....	92
19.2.4.3.....	95
19.2.4.4.....	98
19.2.4.5.....	100
19.2.6.2.....	103
19.2.7.2.....	106
19.2.7.3.....	108
19.2.7.7.....	110
19.3.1.....	112

19.3.2.....	114
19.3.3.....	116
19.3.4.....	118
19.3.5.....	120
19.3.6.....	123
19.4.....	125
4.3. ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΜΕΤΑΞΥ ΤΩΝ ΔΡΑΣΕΩΝ ΤΟΥ ΤΟΠΙΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ (ΕΓΤΑΑ).....	128
4.3.1. Μήτρα Συσχέτισης (ΜΣ1) Θεματικών Κατευθύνσεων (ΘΚ) και Υπο-δράσεων των Υπομέτρων 19.2 και 19.3.....	131
4.3.2. Μήτρα Συσχέτισης (ΜΣ2) Θεματικών Κατευθύνσεων και Στόχων.....	133
4.4. ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΜΕ ΛΟΙΠΕΣ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΕΥΡΥΤΕΡΗ ΠΕΡΙΟΧΗ.....	134
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5. ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΟ ΠΛΑΝΟ.....	137
5.1. ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΤΙΚΟΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΟΣ ΠΙΝΑΚΑΣ ΤΟΠΙΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ.....	137
5.2. ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΗ ΒΑΡΥΤΗΤΑ.....	138
5.3. ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΤΙΚΟΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΟΣ ΠΙΝΑΚΑΣ ΤΟΠΙΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΑΝΑ ΕΤΟΣ (ΕΤΗΣΙΑ ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΑΠΑΝΗ).....	139
5.4. ΑΝΑΛΥΤΙΚΟΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΟΣ ΠΙΝΑΚΑΣ ΤΟΠΙΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΑΝΑ ΥΠΟ-ΜΕΤΡΟ ΚΑΙ ΔΡΑΣΗ (ΕΓΤΑΑ).....	140
5.5. ΑΝΑΛΥΤΙΚΟΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΟΣ ΠΙΝΑΚΑΣ ΤΟΠΙΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΓΙΑ ΕΡΓΑ ΚΑΙΝΟΤΟΜΑ, ΣΥΛΛΟΓΙΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ ΚΑΙ ΕΡΓΑ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ (ΕΓΤΑΑ).....	144

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ (ΕΠΙΣΥΝΑΠΤΟΜΕΝΑ ΕΓΓΡΑΦΑ – ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΑ)

- Παραστατικά / Παραρτήματα Ενεργειών Διαβούλευσης & Φωτογραφική τεκμηρίωση
- Ερωτηματολόγιο καταγραφής απόψεων, προτάσεων και ιδεών στο πλαίσιο σχεδιασμού της Στρατηγικής Τοπικής Ανάπτυξης με Πρωτοβουλία Τοπικών Κοινοτήτων CLLD / LEADER Π.Ε. Καρδίτσας & Αποτελέσματα επεξεργασίας ερωτηματολογίου
- Σχέδια Διατοπικής – Διακρατικής Συνεργασίας : (Αναλυτική περιγραφή δράσης 19.3.1 & δηλώσεις πρόθεσης συνεργασίας)
- Αναλυτικός χρηματοδοτικός πίνακας Τοπικού Προγράμματος

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1. ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΕΙΣ ΜΕ ΤΟΥΣ ΦΟΡΕΙΣ ΚΑΙ ΤΟΝ ΤΟΠΙΚΟ ΠΛΗΘΥΣΜΟ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΗΣ «ΕΚ ΤΩΝ ΚΑΤΩ ΠΡΟΣ ΤΑ ΠΑΝΩ» ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ

Η διαδικασία της διαβούλευσης υλοποιήθηκε με γνώμονα τη μέγιστη δυνατή συμμετοχή των Κοινοτήτων και όχι απλώς τη μονόπλευρη ενημέρωση ή διαβούλευση. Τα τοπικά ενδιαφερόμενα μέρη συμμετείχαν από την πρώτη ημέρα σχεδιασμού του Τοπικού Προγράμματος και θα συνεχίσουν να συμμετέχουν έως το τέλος της διαδικασίας εφαρμογής. Η συμμετοχή δεν αποτέλεσε απλά μια συμπληρωματική διαδικασία, αλλά όλοι συνεισφέρουν ώστε να διαμορφωθεί μια ευρύτερη εικόνα και βοηθούν στην ανάλυση των δεδομένων και την κατάρτιση του προγράμματος.

Το παρόν πρόγραμμα αποτελεί μια στρατηγική **Τοπικής Ανάπτυξης με Πρωτοβουλία των Τοπικών Κοινοτήτων (ΤΑΠΤοΚ)**, ο σχεδιασμός της οποίας γίνεται από τους τοπικούς φορείς. Σε σύγκριση με άλλες παραδοσιακές τοπικές προσεγγίσεις, οι άνθρωποι δεν αποτελούν παθητικούς «δικαιούχους» μιας πολιτικής, αλλά γίνονται ενεργοί εταίροι και μοχλοί της τοπικής ανάπτυξης.

Στη συνέχεια παρατίθενται τα στοιχεία που αποδεικνύουν τη διεξαγωγή πραγματικού διαλόγου με τον τοπικό πληθυσμό και μεταξύ των πολιτών για το σχεδιασμό του τοπικού προγράμματος CLLD / LEADER.

1.1. ΚΑΤΑΓΡΑΦΗ ΤΩΝ ΕΝΕΡΓΕΙΩΝ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗΣ

Η ΟΤΔ ξεκίνησε την προετοιμασία του τοπικού προγράμματος πολύ πριν την ανακοίνωση της σχετικής πρόσκλησης, ήδη από τους πρώτους μήνες του 2015 προσπάθησε να εμπλέξει στην όλη διαδικασία τον τοπικό πληθυσμό και τους φορείς της περιοχής (Τοπική Αυτοδιοίκηση, οικονομικούς, αγροτικούς πολιτιστικούς, κοινωνικούς φορείς, εκπροσώπους επιχειρήσεων, υπηρεσιακά στελέχη, συλλογικά σχήματα, νέους, γυναίκες κ.λπ.), οι οποίοι συμμετείχαν μαζί και με ενθουσιασμό στο εγχείρημα, έχοντας την εμπειρία και καλή γνώμη από τις προηγούμενες εφαρμογές της bottom-up προσέγγισης.

Σκοπός της ΟΤΔ, ήταν να σχεδιαστεί ένα τοπικό πρόγραμμα ανάπτυξης, βιώσιμο και καινοτόμο, στην κατεύθυνση του ολοκληρωμένου χωρικού σχεδιασμού, πολυτομεακού που θα λαμβάνει υπ' όψιν όλους τους τοπικούς παράγοντες (κοινωνικούς, οικονομικούς, περιβαλλοντικούς, ενεργειακούς, κ.λπ.) οι οποίοι εμπεριέχουν ποικίλους και ενίοτε αντικρουόμενους στόχους και προτεραιότητες. Το ζητούμενο ήταν η επίτευξη της μέγιστης δυνατής συναίνεσης και ομοφωνίας στην κατεύθυνση χάραξης μιας έξυπνης, βιώσιμης και χωρίς αποκλεισμούς τοπικής ανάπτυξης λαμβάνοντας υπόψη τα πλεονεκτήματα, τα αδύνατα σημεία και εξετάζοντας τις ευκαιρίες και τους κινδύνους που αφορούν της περιοχή παρέμβασης.

Η διασύνδεση πολλών τομέων (αγροδιατροφή, επιχειρηματικότητα, περιβάλλον, πολιτισμός, ενέργεια, κοινωνική οικονομία - δικτυώσεις, τουρισμός, τοπική αυτοδιοίκηση, κοινωνική συνοχή, χρηματοδοτικά εργαλεία) περιπλέκουν ιδιαίτερα το σχεδιασμό του προγράμματος. Στόχος μας ήταν μεταξύ άλλων, να εντοπίσουμε τοπικές ανάγκες, ευκαιρίες και προοπτικές καθώς και τα συχνότερα σημεία τριβής και να εμπλουτίσουμε τις εξωστρεφείς και καινοτόμες τοπικές πρωτοβουλίες. Ο σχεδιασμός του τοπικού προγράμματος, απαιτεί εκτός από την απαραίτητη τεχνική ανάλυση και την κοινωνική διαβούλευση, δηλαδή την ανάπτυξη της επικοινωνίας και του διαλόγου μεταξύ των ενδιαφερομένων ομάδων – συμφερόντων, ώστε *"το περιεχόμενο και οι στόχοι του τοπικού προγράμματος να είναι περισσότερο ή λιγότερο αποδεκτοί και να είναι σαφής η εικόνα για τον τρόπο που τα ενδιαφερόμενα μέρη ενεργούν"*.

Στα επισυναπτόμενα έγγραφα - δικαιολογητικά παραθέτονται δελτία τύπου ή φωτογραφική τεκμηρίωση ή παρουσιολογία ή πρακτικά αποφάσεων αρμοδίων οργάνων ή άλλο σχετικό υλικό των ενεργειών διαβούλευσης / ενημέρωσης.

Η Ομάδα Τοπικής Δράσης ΑΝ.ΚΑ Α.Ε. συμμετείχε από το Φεβρουάριο του 2015 έως και σήμερα σε πλήθος ενεργειών, στις οποίες έγινε αναφορά, συζήτηση, διαβούλευση, ενημέρωση ή σχολιασμός (ανάλογα με την περίοδο υλοποίησης και το είδος ή το αντικείμενο της ενέργειας) για τη δυνατότητα σχεδιασμού και εφαρμογής της στρατηγικής τοπικής ανάπτυξης CLLD / LEADER στο πλαίσιο του ΠΑΑ 2014-2020. Η ΟΤΔ διοργάνωσε εκδηλώσεις, συσκέψεις, εργαστήρια, επιμορφώσεις και ημερίδες με θέμα τη διαμόρφωση της στρατηγικής τοπικής ανάπτυξης με στόχο την ενεργή εμπλοκή των τοπικών φορέων και του τοπικού πληθυσμού μέσω της *"εκ των κάτω προς τα πάνω"* προσέγγισης.

Πίνακας 1.1.1: Συγκεντρωτικός Πίνακας Ενεργειών Διαβούλευσης

α/α	Ημερομηνία διεξαγωγής	Τόπος διεξαγωγής Δημοτική / Τοπική Κοινότητα	Είδος Φορέων που συμμετείχαν	Αριθμός συμμετεχόντων	Αντικείμενο Διαβούλευσης	Τομέας
1	30/8/2016	Καρδίτσα	Ιδιωτικοί	7	Ενέργεια και Χωροταξία	Ενέργεια
2	24/8/2016	Καρδίτσα	Ιδιωτικοί	6	Πολιτιστικοί πόροι - εκδηλώσεις	Πολιτισμός
3	23/8/2016	Καρδίτσα	Δημόσιοι	4	Δημόσια έργα Δήμου Καρδίτσας	Τοπική Αυτοδιοίκηση
4	19/8/2016	Καρδίτσα	Ιδιωτικοί	5	Πολιτιστικές δραστηριότητες	Πολιτισμός
5	18/8/2016	Σοφάδες	Ιδιωτικοί / Δημόσιοι	7	Ιαματικά λουτρά Δήμου Σοφάδων	Τουρισμός
6	10/8/2016	Στεφανάδα	Ιδιωτικοί / Δημόσιοι	15	Τουριστικοί πόροι περιοχής Αργιθέας	Τουρισμός
7	9/8/2016	Λάρισα	Ιδιωτικοί / Δημόσιοι	14	Διατοπικό Θεσσαλικών ΟΤΔ	Διακρατική - Διατοπική Συνεργασία
8	20/7/2016	Καρδίτσα	Ιδιωτικοί / Δημόσιοι	13	Διακρατική συνεργασία	Διακρατική - Διατοπική Συνεργασία
9	16 έως 23/7/2016	Μουζάκι	Ιδιωτικοί / Δημόσιοι	40	15 ^η Θερινή Ακαδημία	Διακρατική - Διατοπική Συνεργασία
10	15/7/2016	Καρδίτσα	Ιδιωτικοί / Δημόσιοι	10	Ενέργεια και χωροταξία	Ενέργεια
11	8/7/2016	Λάρισα	Ιδιωτικοί / Δημόσιοι	10	Συντονισμός – συνεργασία στρατηγικών ΟΤΔ	Διακρατική - Διατοπική Συνεργασία
12	29/6/2016	Καρδίτσα	Ιδιωτικοί	11	Δράσεις υπέρ ευπαθών ομάδων πληθυσμού (Τρίτεκνοι)	Κοινωνική συνοχή
13	26/6/2016	Καρδίτσα	Ιδιωτικοί / Δημόσιοι	13	Ενέργεια και χωροταξία	Ενέργεια
14	22/6/2016	Καρδίτσα	Δημόσιοι	8	Δημόσια έργα Δήμου Παλαμά	Τοπική Αυτοδιοίκηση
15	17/6/2016	Ανθηρό	Φορείς & τοπικός πληθυσμός	14	Παρουσίαση στρατηγικής CLLD / LEADER	Σύνολο τομέων
16	6/6/2016	Καρδίτσα	Δημόσιοι	7	Δημόσια έργα Δήμου Καρδίτσας	Τοπική Αυτοδιοίκηση
17	27/5/2016	Καλύβια Πεζούλας	Φορείς & τοπικός πληθυσμός	26	Παρουσίαση στρατηγικής CLLD / LEADER	Σύνολο τομέων
18	26/5/2016	Καρδίτσα	Φορείς & τοπικός πληθυσμός	58	Επιχειρήσεις και Διαδικτυακή Επιχειρηματικότητα	Επιχειρηματικότητα
19	25/5/2016	Παλαμάς	Φορείς & τοπικός πληθυσμός	26	Παρουσίαση στρατηγικής CLLD / LEADER	Σύνολο τομέων
20	19/5/2016	Σοφάδες	Φορείς & τοπικός πληθυσμός	44	Παρουσίαση στρατηγικής CLLD / LEADER	Σύνολο τομέων
21	10/5/2016	Καρδίτσα	Δημόσιοι	10	Δημόσια έργα Δήμου Καρδίτσας	Τοπική Αυτοδιοίκηση
22	5/5/2016	Μουζάκι	Φορείς & τοπικός πληθυσμός	45	Παρουσίαση στρατηγικής CLLD / LEADER	Σύνολο τομέων
23	26/4/2016	Προάστιο	Δημόσιοι	20	Στρατηγική περιοχής Δήμου Παλαμά	Τοπική Αυτοδιοίκηση
24	22/4/2016	Καρδίτσα	Φορείς & τοπικός πληθυσμός	80	Παρουσίαση στρατηγικής CLLD / LEADER	Σύνολο τομέων
25	13/4/2016	Καρδίτσα	Ιδιωτικοί	4	Κοινωνική ομάδα Ρομά	Κοινωνική συνοχή
26	12/4/2016	Καρδίτσα	Ιδιωτικοί	9	Συνεργατικά σχήματα	Κοινωνική Οικονομία - Δικτύωση
27	7/4/2016	Καρδίτσα	Φορείς & τοπικός πληθυσμός	79	Νεανική Επιχειρηματικότητα και καινοτομία	Επιχειρηματικότητα
28	30/3/2016	Καρδίτσα	Ιδιωτικοί	7	Αγροτικοί Συνεταιρισμοί	Αγροδιατροφή
29	19-20/3/2016	Καρδίτσα	Φορείς & τοπικός πληθυσμός	105	Forum Κοινωνικής Επιχειρηματικότητας	Κοινωνική Οικονομία - Δικτύωση
30	17/3/2016	Καρδίτσα	Ιδιωτικοί	10	Χρηματοπιστωτικό σύστημα	Χρηματοδοτικοί θεσμοί - εργασία
31	26/2/2016	Μουζάκι	Ιδιωτικοί / Δημόσιοι	31	Περιβαλλοντικές - Εναλλακτικές δράσεις	Περιβάλλον
32	24/2/2016	Καρδίτσα	Ιδιωτικοί	7	Εναλλακτικές & ειδικές μορφές τουρισμού	Τουρισμός
33	22/2/2016	Σοφάδες	Δημόσιοι	9	Δημόσια έργα Δήμου Σοφάδων	Τοπική Αυτοδιοίκηση

α/α	Ημερομηνία διεξαγωγής	Τόπος διεξαγωγής Δημοτική / Τοπική Κοινότητα	Είδος Φορέων που συμμετείχαν	Αριθμός συμμετεχόντων	Αντικείμενο Διαβούλευσης	Τομέας
34	5/2/2016	Καρδίτσα	Φορείς & τοπικός πληθυσμός	90	Νεοφυής Επιχειρηματικότητα	Επιχειρηματικότητα
35	5/2/2016	Καρδίτσα	Ιδιωτικοί	4	Ομοσπονδία Επαγγελματιών Βιοτεχνών Εμπόρων Καρδίτσας	Επιχειρηματικότητα
36	18/1/2016	Καρδίτσα	Δημόσιοι	10	Δημόσια έργα Δήμου Μουζακίου	Τοπική Αυτοδιοίκηση
37	14/1/2016	Καρδίτσα	Ιδιωτικοί	10	Οργάνωση δομών Κοινωνικής Οικονομίας	Κοινωνική Οικονομία - Δικτύωση
38	13/1/2016	Καρδίτσα	Ιδιωτικοί	12	Δίκτυο Τροφίμων και Ποτών	Αγροδιατροφή
39	5/12/2015	Καρδίτσα	Ιδιωτικοί	19	Σχέδιο διαρθρωτικής προσαρμογής κλάδου ζαχαροπλαστικής	Επιχειρηματικότητα
40	3/12/2015	Καρδίτσα	Ιδιωτικοί	63	Σχέδιο διαρθρωτικής προσαρμογής κλάδου εστίασης - αναψυχής	Επιχειρηματικότητα
41	26/11/2015	Καρδίτσα	Ιδιωτικοί	7	Παραδείγματα ανάπτυξης Συνεταιρισμών	Κοινωνική Οικονομία - Δικτύωση
42	20/11/2015	Καρδίτσα	Ιδιωτικοί / Δημόσιοι	15	Πολιτικές επιστροφής καταγόμενων που διαμένουν στα Αστικά Κέντρα	Κοινωνική συνοχή
43	18/11/2015	Σοφάδες	Φορείς & τοπικός πληθυσμός	9	Συνεργατικά σχήματα στον Αγροδιατροφικό τομέα και απασχόληση	Αγροδιατροφή
44	12/11/2015	Μουζάκι	Φορείς & τοπικός πληθυσμός	12	Συνεργατικά σχήματα στον Αγροδιατροφικό τομέα και απασχόληση	Αγροδιατροφή
45	31/10/2015	Καρδίτσα	Ιδιωτικοί	26	Σχέδιο διαρθρωτικής προσαρμογής κλάδου κρέατος	Αγροδιατροφή
46	29/10/2015	Καρδίτσα	Ιδιωτικοί	8	Η συμμετοχή των συνεργατικών σχημάτων στην τοπική ανάπτυξη	Κοινωνική Οικονομία - Δικτύωση
47	19/9/2015	Καρδίτσα	Φορείς & τοπικός πληθυσμός	30	15η Οικολογική Γιορτή «Η αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής»	Περιβάλλον
48	15/6/2015	Καρδίτσα	Ιδιωτικοί	10	Ενέργεια, καινοτομία και νέα προϊόντα στον κατασκευαστικό κλάδο (Δίκτυο Δομικών υλικών)	Δομικά υλικά - κατασκευές
49	9/3/2015	Καρδίτσα	Ιδιωτικοί	23	Χρηματοπιστωτικό σύστημα (Δίκτυο Δομικών υλικών)	Χρηματοδοτικοί θεσμοί - εργαλεία
50	16/2/2015	Καρδίτσα	Ιδιωτικοί	31	Εξαγωγικό μάρκετινγκ (Δίκτυο Δομικών υλικών)	Δομικά υλικά - κατασκευές
Σύνολο συμμετεχόντων				1133		

Από τις 50 ενέργειες διαβούλευσης που πραγματοποιήθηκαν, οι 44 κάλυψαν τους 12 σημαντικότερους τομείς, ενώ 6 ενέργειες αφορούσαν το σύνολο των τομέων :

Τομέας	Αριθμός Ενεργειών	Τομέας	Αριθμός Ενεργειών
• Αγροδιατροφή	5	• Τουρισμός	3
• Επιχειρηματικότητα	6	• Πολιτισμός	2
• Δομικά υλικά - κατασκευές	2	• Χρηματοδοτικοί θεσμοί - εργαλεία	2
• Κοινωνική Συνοχή	3	• Διακρατική - Διατοπική Συνεργασία	4
• Κοινωνική Οικονομία - Δικτύωση	5	• Τοπική Αυτοδιοίκηση	7
• Περιβάλλον	2	• Σύνολο τομέων	6
• Ενέργεια	3		

Στις ενέργειες διαβούλευσης συμμετείχαν **1.133 άτομα** στα οποία εάν προστεθεί ένα ποσοστό της τάξης του 30% που αφορά άτομα που συμμετείχαν ή παρακολούθησαν αλλά δεν απογράφηκαν, μπορούμε να εκτιμήσουμε την πραγματική συμμετοχή στην bottom up διαδικασία σε περίπου 1.500 άτομα.

Στις ενέργειες διαβούλευσης συμμετείχαν συνολικά 81 μοναδικοί φορείς και υπηρεσίες με λόγο ή αρμοδιότητα στο σχεδιασμό ή την υλοποίηση διαρθρωτικών παρεμβάσεων και έργων στην περιοχή εφαρμογής.

Επιπρόσθετα, στο πλαίσιο σχεδιασμού της τοπικής στρατηγικής ο φορέας εκτόνησε ένα πλήθος μελετών, οι οποίες εκτός από πληροφορίες για την περιοχή, έδωσαν τη δυνατότητα στα στελέχη της ΟΤΔ να έρθουν σε επαφή με τον τοπικό πληθυσμό και τους φορείς για την ανταλλαγή χρήσιμων εμπειριών και το σχεδιασμό της στρατηγικής του προγράμματος. Αναλυτικά οι μελέτες και οι συμβουλευτικές υπηρεσίες παρουσιάστηκαν στον Φάκελο Α, (Κεφάλαιο 3, Λοιπές ενέργειες).

Από τις αρχές του 2015, η Αναπτυξιακή Καρδίτσας διοργάνωσε, συμμετείχε ή υποστήριξε άλλες 47 ενέργειες ενημέρωσης – ευαισθητοποίησης στο πλαίσιο άλλων προγραμμάτων ή πρωτοβουλιών και οι οποίες είχαν συνέργεια και συμπληρωματικότητα προς την τοπική αναπτυξιακή στρατηγική του Κεφαλαίου 3, ιδιαίτερα στους τομείς της κοινωνικής οικονομίας, της κοινωνικής συνοχής και της απασχόλησης (προγράμματα ΤΟΠΕΚΟ, ΤΟΠΣΑ του ΕΚΤ, Europe Direct της Γεν. Δ/σης 10 της Ε.Ε. κ.α.)

Επίσης, μέσω της θερμοκοιτίδας συνεργατισμού (αναλυτική περιγραφή : Φάκελος Α, Κεφάλαιο 3, Λοιπές ενέργειες), η ΟΤΔ υποστηρίζοντας κάθε είδους καινοτόμα συλλογικά εγχειρήματα, είχε την ευκαιρία να έρθει σε επαφή με τον τοπικό πληθυσμό και να συζητήσει τη στρατηγική του τοπικού προγράμματος.

Τέλος, κατά τη διάρκεια της κοινωνικής διαβούλευσης στο πλαίσιο σχεδιασμού της Στρατηγικής Τοπικής Ανάπτυξης δημιουργήθηκε ειδικό ερωτηματολόγιο σε έντυπη μορφή αλλά και σε ηλεκτρονική φόρμα (<https://goo.gl/forms/JQ1yrTxZd0jo4p1B2>) για την καταγραφή του επενδυτικού ενδιαφέροντος, απόψεων προτάσεων και ιδεών. Το ερωτηματολόγιο διανεμήθηκε σε έντυπη μορφή στους συμμετέχοντες στις διάφορες ενέργειες διαβούλευσης και προωθήθηκε σε ηλεκτρονική μορφή μέσω της ιστοσελίδας της ΟΤΔ και κοινωνικών δικτύων.

1.2. ΑΝΑΛΥΤΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΩΝ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΩΝ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗΣ

Η αναλυτική περιγραφή των 50 ενεργειών «κοινωνικής διαβούλευσης» που πραγματοποιήθηκε, τόσο με τους βασικούς φορείς της περιοχής παρέμβασης του σχεδίου τοπικού προγράμματος, όσο και με τον τοπικό πληθυσμό στο πλαίσιο της εξυπηρέτησης της «εκ των κάτω προς τα πάνω» προσέγγισης, καθώς και τα συμπεράσματα / αποτελέσματα παρουσιάζεται στους πίνακες που ακολουθούν.

Αναλυτικοί Πίνακες ανά ενέργεια διαβούλευσης

1.

Είδος ενέργειας	Θεματική Σύσκεψη (Ενέργεια)	
Ημερομηνία διεξαγωγής	30-08-2016	
Ομάδα/ες στόχος	Μηχανικοί	
Αριθμός συμμετεχόντων	7	
Φορείς που συμμετείχαν	Είδος φορέων	Συμμετέχοντες
Νομαρχιακή Επιτροπή Καρδίτσας Τεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδος Κ.Δ. Θεσσαλίας	Ιδιωτικών	4
ΟΤΔ	-	3
Συμπεράσματα / Αποτελέσματα		
<p>Στη σύσκεψη συζητήθηκε η στρατηγική του προγράμματος CLLD / LEADER. Τα μέλη της Ν.Ε. Καρδίτσας ΤΕΕ ΚΔ Θεσσαλίας ζήτησαν να δοθεί προτεραιότητα στην:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ολοκληρωμένη και ορθολογική χρήση των φυσικών και ενεργειακών πόρων, • Ενίσχυση δράσεων περιορισμού της κλιματικής αλλαγής, • Ανάβαθμιση των δεξιοτήτων του ανθρώπινου δυναμικού (επιχειρηματιών και επενδυτών στις ΑΠΕ, τοπικών φορέων), • Ανάπτυξη της επιχειρηματικότητας μέσω της ενίσχυσης της εξωστρέφειας και της καινοτομίας, • Αύξηση της προστιθέμενης αξίας των τοπικών πόρων, προϊόντων και υπηρεσιών. <p>Συγκεκριμένα, επισημάνθηκε η ανάγκη υλοποίησης ενεργειών ενημέρωσης και επιμόρφωσης των τοπικών φορέων σε θέματα όπως η διαχείριση έργων, η δικτύωση φορέων, η εφαρμογή κανονισμών κ.λπ. για την υλοποίηση δράσεων περιορισμού της κλιματικής αλλαγής.</p> <p>Συζητήθηκε η σκοπιμότητα ανάπτυξης μιας ηλεκτρονικής εφαρμογής καταγραφής χωρικών και πολεοδομικών στοιχείων (όροι δόμησης, χρήσεις γης κ.λπ.) των οριοθετημένων οικισμών της περιοχής με δυνατότητα ελεύθερης πρόσβασης από τον τοπικό πληθυσμό.</p> <p>Τέλος, προτάθηκε η διερεύνηση ενός σχεδίου συνεργασίας μεταξύ του ΤΕΕ και των ΑΝ.ΕΤ της Θεσσαλίας με αντικείμενο την ανάπτυξη ενός "Ενεργειακού Παρατηρητηρίου" ως εργαλείου σχεδιασμού και ηλεκτρονικής παρακολούθησης της ενεργειακής κατανάλωσης με στόχο την εξοικονόμηση ενέργειας, την αποτελεσματικότερη αξιοποίηση των πόρων και την προσέλκυση επενδύσεων στον ενεργειακό τομέα.</p>		

2.

Είδος ενέργειας :	Θεματική Σύσκεψη (Πολιτισμός)	
Ημερομηνία διεξαγωγής	24-08-2016	
Ομάδα/ες στόχος	Δευτεροβάθμια Οργάνωση Πολιτιστικών Συλλόγων	
Αριθμός συμμετεχόντων	6	
Φορείς που συμμετείχαν	Είδος φορέων	Συμμετέχοντες
Ένωση Πολιτιστικών Συλλόγων Ν. Καρδίτσας	Ιδιωτικών	4
ΟΤΔ	-	2

Στρατηγική Τοπικής Ανάπτυξης με Πρωτοβουλία Τοπικών Κοινοτήτων CLLD / LEADER της Περιφερειακής Ενότητας Καρδίτσας (Φάκελος Β)

Συμπεράσματα / Αποτελέσματα		
Αντικείμενο της συνάντησης ήταν ο σχεδιασμός της στρατηγικής του προγράμματος CLLD / LEADER στον τομέα του Πολιτισμού. Τα μέλη του Δ.Σ. της Ένωσης Πολιτιστικών Συλλόγων Ν. Καρδίτσας μετά από γόνιμο διάλογο με τα στελέχη της ΟΤΔ ζήτησαν :		
<ul style="list-style-type: none"> • Δράσεις που συνδέονται με τη διατήρηση και ανάδειξη της πολιτιστικής κληρονομιάς των αγροτικών περιοχών (εκθετήρια, συλλογές, πολιτιστικά κέντρα, εκδόσεις κ.α.), • Ενίσχυση πολιτιστικών εκδηλώσεων, • Στήριξη αθλητικών εκδηλώσεων μαζικού χαρακτήρα, • Ενίσχυση προμήθειας παραδοσιακών στολών, οργάνων και βασικού εξοπλισμού λειτουργίας των συλλόγων. 		

3.		
Είδος ενέργειας :	Θεματική Σύσκεψη (Τοπική Αυτοδιοίκηση)	
Ημερομηνία διεξαγωγής	23-08-2016	
Ομάδα/ες στόχος	ΟΤΑ Α' βαθμού	
Αριθμός συμμετεχόντων	5	
Φορείς που συμμετείχαν	Είδος φορέων	Συμμετέχοντες
Δήμος Καρδίτσας	Δημοσίων	3
ΟΤΔ	-	2

Συμπεράσματα / Αποτελέσματα		
Στη σύσκεψη συζητήθηκε η στρατηγική και οι δράσεις του τοπικού προγράμματος CLLD / LEADER. Η Αντιδήμαρχος και τα υπηρεσιακά στελέχη του Δήμου Καρδίτσας πρότειναν να δοθεί προτεραιότητα στην :		
<ul style="list-style-type: none"> • Ενίσχυση της τοπικής επιχειρηματικότητας (με όσο το δυνατόν υψηλότερα ποσοστά χρηματοδότησης λόγω της οικονομικής κρίσης και της αδυναμίας πρόσβασης των μικρών επιχειρηματιών σε επενδυτικά κεφάλαια) με προτεραιότητα στον αγρο-διατροφικό τομέα και τις βιοτεχνίες δομικών υλικών – μεταλλικών – ξύλινων προϊόντων, • Στοχευόμενη προβολή της περιοχής, της ταυτότητας και των προϊόντων της (με εκδόσεις, συμμετοχή σε εκθέσεις, ηλεκτρονική προβολή), • Ενδυνάμωση συνεργατικών σχημάτων - δικτύσεων και εφοδιαστικών αλυσίδων π.χ. Δίκτυο Τροφίμων – Ποτών, • Ενίσχυση πολιτιστικών δρώμενων και αθλητικών εκδηλώσεων (αγώνες δρόμου ή / και ποδηλάτου μαζικού χαρακτήρα), • Ενέργειες περιβαλλοντικής ευαισθητοποίησης (σε μαθητές πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης), • Ενίσχυση έργων ανάπλασης οικισμών (κοινόχρηστοι χώροι, παιδικές χαρές, πλατείες) και τοπίων (άλος Παπαράντζας, άλος Ξυνονερίου, σήμανση μονοπατιών), • Βελτίωση κοινωνικών δομών (Ιατροκοινωνικό Κέντρο Ρομά, κοινωνικό παντοπωλείο κ.α.) • Επέκταση και βελτίωση κοινωνικών υπηρεσιών (π.χ. Βοήθεια στο Σπίτι) προς περισσότερες ευπαθείς πληθυσμιακές ομάδες. 		

4.		
Είδος ενέργειας :	Θεματική Σύσκεψη (Πολιτισμός)	
Ημερομηνία διεξαγωγής	19-08-2016	
Ομάδα/ες στόχος	Πολιτιστικοί φορείς	
Αριθμός συμμετεχόντων	5	
Φορείς που συμμετείχαν	Είδος φορέων	Συμμετέχοντες
Λέσχη Φωτογραφίας και Κινηματογράφου Καρδίτσας	Ιδιωτικών	4
ΟΤΔ	-	1

Συμπεράσματα / Αποτελέσματα		
Αφού παρουσιάστηκε το πλαίσιο της στρατηγικής CLLD / LEADER, τα μέλη της ΛΕΦΚΚ πρότειναν να συμπεριληφθούν στο τοπικό πρόγραμμα :		
<ul style="list-style-type: none"> • Δράσεις διατήρησης και ανάδειξης της πολιτιστικής κληρονομιάς και της νεότερης ιστορίας της περιοχής (π.χ. φωτογραφικό λεύκωμα ιστορικών στιγμών μετά την απελευθέρωση του 1881), • Δημόσια ή δημοτικά έργα που θα μπορούσαν να φιλοξενήσουν ή να παρέχουν υποδομές στήριξης σε πολιτιστικούς συλλόγους. 		

5.		
Είδος ενέργειας :	Θεματική Σύσκεψη (Τουρισμός)	
Ημερομηνία διεξαγωγής	18-08-2016	
Ομάδα/ες στόχος	ΟΤΑ Α' βαθμού, Φορέας Ιαματικών λουτρών, Πολιτιστικοί Σύλλογοι	
Αριθμός συμμετεχόντων	7	
Φορείς που συμμετείχαν	Είδος φορέων	Συμμετέχοντες
Δημοτική Επιχείρηση Λουτρών Σμοκόβου	Δημοσίων	1
Μορφωτικός Σύλλογος Σοφάδων	Ιδιωτικών	1
Δήμος Σοφάδων (Δ/νση Προγραμματισμού)	Δημοσίων	4
ΟΤΔ	-	1

Συμπεράσματα / Αποτελέσματα		
Στη σύσκεψη συζητήθηκαν οι αναπτυξιακές προτεραιότητες του Δήμου Σοφάδων στον τουριστικό τομέα με προτεραιότητα στην αξιοποίηση των ιαματικών λουτρών Σμοκόβου. Από τον Πρόεδρο τη Δημοτικής Επιχείρησης και τα στελέχη του Δήμου προτάθηκαν :		
<ul style="list-style-type: none"> • Αναβάθμιση βασικών κοινόχρηστων χώρων της λουτρόπολης (π.χ. υποδομές πρόσβασης ΑμεΑ), • Ενίσχυση πολιτιστικών εκδηλώσεων και διασύνδεση με τη λουτρόπολη και τους παραθεριστές, • Αναβάθμιση ξενοδοχειακών υποδομών λουτρών Σμοκόβου και συμπλήρωση εξοπλισμού λουτροθεραπείας, • Ενίσχυση ίδρυσης, επέκτασης ή εκσυγχρονισμού επιχειρήσεων εναλλακτικών ή ειδικών μορφών τουρισμού. 		

6.		
Είδος ενέργειας :	Θεματική Σύσκεψη (Τουρισμός)	
Ημερομηνία διεξαγωγής	10-08-2016	
Ομάδα/ες στόχος	Περιφέρεια, ΟΤΑ Α' βαθμού, Βουλευτής, σύλλογοι και φορείς Αργιθέας	
Αριθμός συμμετεχόντων	15	
Φορείς που συμμετείχαν	Είδος φορέων	Συμμετέχοντες
Βουλή των Ελλήνων	Δημοσίων	1
Περιφέρεια Θεσσαλίας	Δημοσίων	2
Δήμος Αργιθέας	Δημοσίων	3
Ιερά Μονή Σπηλιάς	Δημοσίων	1
Πολιτιστικός Σύλλογος Στεφανάδος	Ιδιωτικών	6
ΟΤΔ	-	2

Συμπεράσματα / Αποτελέσματα

Στρατηγική Τοπικής Ανάπτυξης με Πρωτοβουλία Τοπικών Κοινοτήτων CLLD / LEADER της Περιφερειακής Ενότητας Καρδίτσας (Φάκελος Β)

Στη σύσκεψη συζητήθηκε η στρατηγική ανάπτυξης "Δημιουργικού Τουρισμού" στην Αργιθέα και ειδικότερα στην περιοχή με επίκεντρο τη λίμνη Στεφανάδος και την Ιερά Μονή Σπηλιάς, σύμφωνα με την περιφερειακή στρατηγική RIS3. Οι συμμετέχοντες φορείς (μεταξύ τους η βουλευτής Καρδίτσας κ. Βράντζα και ο Αντιπεριφερειάρχης Καρδίτσας) πρότειναν :

- τη στήριξη δράσεων ανάδειξης της ιδιαίτερης ταυτότητας (εκδηλώσεις, γιορτές, εκδόσεις, ηλεκτρονική προβολή κ.λπ.),
- την ανάπτυξη ειδικών μορφών τουρισμού (ορειβατικός, περιπέτειας, περιβαλλοντικός κ.α.),
- την αξιοποίηση των θρησκευτικών μνημείων,
- τη διαμόρφωση χώρων αναψυχής, μονοπατιών, θέσεων θέας με ήπιες παρεμβάσεις (λίμνη Στεφανάδος, κοιλάδα Αχελώου),
- τη διάνοιξη, βελτίωση βατότητας και σήμανση ορειβατικών και πεζοπορικών μονοπατιών.

7.

Είδος ενέργειας :	Θεματική Σύσκεψη (Διακρατική – διατοπική συνεργασία)	
Ημερομηνία διεξαγωγής	09-08-2016	
Ομάδα/ες στόχος	Θεσσαλικές Αναπτυξιακές Εταιρίες, ΑΕΙ	
Αριθμός συμμετεχόντων	14	
Φορείς που συμμετείχαν	Είδος φορέων	Συμμετέχοντες
Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας	Δημοσίων	4
ΕΑΠ ΑΕ	Ιδιωτικών	3
ΑΕΝΟΛ ΑΕ	Ιδιωτικών	4
ΚΕΝΑΚΑΠ ΑΕ	Ιδιωτικών	1
ΑΝ.ΚΑ Α.Ε.	-	2
Συμπεράσματα / Αποτελέσματα		
<p>Στη συνάντηση συζητήθηκε η δυνατότητα συνεργασίας των ΑΝ.ΕΤ μεταξύ τους και με το Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας, στο πλαίσιο σχεδιασμού των προγραμμάτων CLLD / LEADER. Στη συνάντηση συμφωνήθηκε ότι η τοπική ανάπτυξη συνδέεται όλο και περισσότερο με την διαφοροποίηση των προϊόντων βασισμένη στον εντοπισμό και ανάδειξη ιδιότυπων πόρων.</p> <p>Μια τέτοια στόχευση και δράση είναι σύνθετη και καινοτομική εφόσον συνδυάζει την εδαφική (χωρική) με την οικονομική διάσταση και ταυτόχρονα ενσωματώνει και την τοπική κληρονομιά λόγω της συμβολής της στην ιδιοτυπία και στη διακρίσιμότητα των πόρων.</p> <p>Συγκεκριμένα, προτάθηκε διατοπικό σχέδιο των 4 Θεσσαλικών ΟΤΔ, που θα αφορά μια ολοκληρωμένη μεθοδολογία για ένα πρότυπο εδαφικής ανάπτυξης που μπορεί με βάση τους τοπικούς πόρους και τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά των περιοχών να εξασφαλίσει την ιδιοτυπία και τη διακρίσιμότητα των τελικών προϊόντων. Το διατοπικό σχέδιο θα περιλαμβάνει :</p> <ul style="list-style-type: none"> • τον εντοπισμό, ανάδειξη και ενεργοποίηση των εδαφικών (τοπικών) πόρων, • την οργάνωση εδαφικών μορφών συνεργασίας και συντονισμού, • την "εκ των κάτω" πιστοποίηση μέσω ενός εργαλείου Εδαφικού Συμμετοχικού Συστήματος Εγγύησης (ΕΣΣΕ). 		

8.

Είδος ενέργειας :	Θεματική Σύσκεψη (Διακρατική – διατοπική συνεργασία)	
Ημερομηνία διεξαγωγής	20-07-2016	
Ομάδα/ες στόχος	Διακρατικοί Φορείς αγροτικής ανάπτυξης και κοινωνικής οικονομίας, Τοπικός πληθυσμός	
Αριθμός συμμετεχόντων	13	
Φορείς που συμμετείχαν	Είδος φορέων	Συμμετέχοντες
Development Centre of the Heart of Slovenia	Ιδιωτικών	1
Estonian University of Life Sciences	Δημοσίων	1
European LEADER Association for Rural Development (ELARD)	Ιδιωτικών	2
CYTA Consulting	Ιδιωτικών	1
nest - Nature Environment Society Technology (ΜΚΟ)	Ιδιωτικών	1
Τοπικός πληθυσμός	-	4
ΟΤΔ	-	3
Συμπεράσματα / Αποτελέσματα		
<p>Αντικείμενο της διακρατικής σύσκεψης ήταν να διερευνηθεί η συμβολή των κοινωνικών επιχειρήσεων και συνεταιρισμών στην αύξηση της προστιθέμενης αξίας των Ευρωπαϊκών αγροτικών περιοχών. Η συζήτηση επικεντρώθηκε σε τρόπους που ενισχύουν την ίδρυση και τη βιώσιμη λειτουργία των κοινωνικών επιχειρήσεων, μέσα από παραδείγματα βέλτιστων πρακτικών επιλεγμένων από όλη την Ευρώπη. Τέλος, συζητήθηκε το θέμα της προώθησης της συνεργασίας, της δικτύωσης και της ανταλλαγής τεχνολογίας μεταξύ Ευρωπαϊκών Αγροτικών περιοχών και εταιρών (ενδεικτικά από Εσθονία), στο πλαίσιο σχεδιασμού διακρατικής συνεργασίας με αντικείμενο την υποστήριξη των Βραχέων Εφοδιαστικών Αλυσίδων "Short Supply Chain Support" στην κατεύθυνση υποστήριξης της πρόσβασης των μικρών επιχειρήσεων (κυρίως του αγρο-διατροφικού συμπλέγματος) στις μεγάλες αγορές των πόλεων και τη διευκόλυνση της άμεσης πρόσβασης των προϊόντων των αγροτικών εκμεταλλεύσεων της υπαίθρου απ' ευθείας στον καταναλωτή.</p>		

9.

Είδος ενέργειας :	15 ^η Θερινή Ακαδημία (Διακρατική – διατοπική συνεργασία)	
Ημερομηνία διεξαγωγής	16 έως 23-07-2016	
Ομάδα/ες στόχος	Διακρατικοί Φορείς τοπικής ανάπτυξης & κοινωνικής οικονομίας	
Αριθμός συμμετεχόντων	40	
Φορείς που συμμετείχαν	Είδος φορέων	Συμμετέχοντες
European LEADER Association for Rural Development (ELARD)	Ιδιωτικών	2
European Association for Information on Local Development (AEIDL)	Ιδιωτικών	1
"Πελοπόννησος" Κέντρο Στρατηγικού Σχεδιασμού & Ανάπτυξης	Ιδιωτικών	1
Γεωπονικό Πανεπιστήμιο Αθηνών & Euricse	Ιδιωτικών	1
American University of Armenia	Ιδιωτικών	1
Εταιρία Ανάπτυξης Πηλίου Α.Ε.	Ιδιωτικών	1
Αναπτυξιακή Εταιρία Θεσσαλονίκης Α.Ε.	Ιδιωτικών	1
Development Centre of the Heart of Slovenia	Ιδιωτικών	2
Εργάνη - Κέντρο στήριξης της απασχόλησης - επιχειρηματικότητας γυναικών	Ιδιωτικών	1
Estonian University of Life Sciences	Δημοσίων	1
Euracademy Association	Ιδιωτικών	2
European Forum of Rural Advisory Services	Ιδιωτικών	1
"Cinergies" Social enterprise	Ιδιωτικών	1
Heinrich Böll Foundation Greece	Ιδιωτικών	2

Hungarian Academy of Sciences, Centre for Economic and Regional Studies	Ιδιωτικών	1
Impact Hub Athens	Ιδιωτικών	1
Institute of Entrepreneurship Development	Ιδιωτικών	2
Mustafa Kemal University	Δημοσίων	1
nest - Nature Environment Society Technology (ΜΚΟ)	Ιδιωτικών	1
Αναπτυξιακή Πάρνωνα Α.Ε.	Ιδιωτικών	2
Όμιλος Παιδείας & Πολιτισμού «Αετογιάννης» Κοινωφελές Πολιτιστικό ΝΠΜΚ	Ιδιωτικών	1
ΚοινΣΕπ "Βερίσκος Μαζέματα"	Ιδιωτικών	1
ΚοινΣΕπ "Ερμιόνη"	Ιδιωτικών	2
South and East Cork Area Development – SECAD	Ιδιωτικών	1
Yunus Centre for Social Business and Health	Ιδιωτικών	1
ΟΤΔ	-	5

Συμπεράσματα / Αποτελέσματα
 Στο Μουζάκι Καρδίτσας διοργανώθηκε η 15η Θερινή Ακαδημία με θέμα "Κοινωνική Οικονομία και Βιώσιμη Ανάπτυξη της Υπαίθρου". Συζητήθηκε μεταξύ Ελλήνων και ξένων ειδικών ο ρόλος και η συμμετοχή των ΑΝ.ΕΤ και άλλων τοπικών φορέων στη δόμηση ενός τοπικού οικοσυστήματος κοινωνικής επιχειρηματικότητας που θα δημιουργεί με γρήγορους ρυθμούς θέσεις εργασίας και εισόδημα στον τομέα της κοινωνικής οικονομίας.
 Διερευνήθηκε, η δυνατότητα υποβολής σχεδίου διατοπικής συνεργασίας με συντονιστή την ΑΝ.ΚΑ Α.Ε. στο πλαίσιο του CLLD, με τίτλο "Ανάπτυξη συνεργασιμότητας" και αντικείμενο την προώθηση της κοινωνικής οικονομίας, του συνεργατισμού και των κοινωνικών επιχειρήσεων στις Αγροτικές Περιοχές μέσω της δημιουργίας τοπικού οικοσυστήματος αλληλοϋποστηριζόμενων φορέων. Στα παραδοτέα θα συμπεριλαμβάνονται η ανάπτυξη εργαλείων, εκπαιδευτικών πακέτων και τεχνικών για τα στελέχη των ΟΤΔ και των Συνεταιρισμών κάθε νομικής μορφής.
 Επίσης, συμφωνήθηκε η συνέχιση του διατοπικού "Ελλήνων Γεώσις Εκλεκτές", ενώ συζητήθηκε με τις ξένες αντιπροσωπείες και κυρίως τις Εσθονικές ΟΤΔ, η προοπτική διακρατικής συνεργασίας με αντικείμενο την ανάπτυξη δράσεων για υποστήριξη βραχέων εφοδιαστικών αλυσίδων "Short Supply Chain Support" στις αγροτικές περιοχές.

10.

Είδος ενέργειας :	Θεματική Σύσκεψη (Ενέργεια)	
Ημερομηνία διεξαγωγής	15-07-2016	
Ομάδα/ες στόχος	Τοπική Αυτοδιοίκηση, Τοπικοί φορείς	
Αριθμός συμμετεχόντων	10	
Φορείς που συμμετείχαν	Είδος φορέων	Συμμετέχοντες
Επιμελητήριο Καρδίτσας	Ιδιωτικών	1
Δήμος Παλαμά	Δημοσίων	1
Δήμος Λίμνης Πλαστήρα	Δημοσίων	1
Ενεργειακή Συνεταιριστική Εταιρία Καρδίτσας	Ιδιωτικών	1
Δήμος Μουζακίου	Δημοσίων	1
ΤΕΕ ΚΔ Θεσσαλίας	Ιδιωτικών	1
Οικόσφαιρα	Ιδιωτικών	1
ΡΟΜΒΟΣ ΚοινΣΕπ	Ιδιωτικών	1
ΟΤΔ	-	2

Συμπεράσματα / Αποτελέσματα
 Στη σύσκεψη ο Δ/ντής της ΑΝ.ΚΑ παρουσίασε τον άξονα προτεραιότητας της αποδοτικής χρήσης των τοπικών πόρων και των δράσεων προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή που θα διέπει την τοπική στρατηγική CLLD / LEADER και συμφωνήθηκε από όλους τους συμμετέχοντες φορείς ότι υπάρχει πλήρης συνέργεια και συμπληρωματικότητα με το στόχο του προγράμματος INTENSSS-PA "Συστηματική προσέγγιση για λήψη αποφάσεων περί Ενεργειακής – Χωροταξικής – Κοινωνικοοικονομικής βιωσιμότητας, με την εμπλοκή Δημοσίων φορέων" - Horizon 2020, που είναι ο σχεδιασμός ενός δυναμικού και καινοτόμου εργαλείου λήψης αποφάσεων στην κατεύθυνση του ολοκληρωμένου περιφερειακού ενεργειακού σχεδιασμού.
 Συμφωνήθηκε να δημιουργηθεί μια δικτύωση φορέων της τοπικής αυτοδιοίκησης και ενεργειακών, οικονομικών φορέων και εκπροσώπων υπηρεσιών, η οποία θα μπορούσε να αποκτήσει τυπική μορφή στο πλαίσιο δράσης συνεργασίας φορέων ή παραγόντων για την επίτευξη στόχου της τοπικής αναπτυξιακής στρατηγικής.

11.

Είδος ενέργειας :	Θεματική Σύσκεψη (Διακρατική – διατοπική συνεργασία)	
Ημερομηνία διεξαγωγής	08-07-2016	
Ομάδα/ες στόχος	ΕΥΔΕΠ Περιφέρειας Θεσσαλίας, Θεσσαλικές Αναπτυξιακές Εταιρίες	
Αριθμός συμμετεχόντων	10	
Φορείς που συμμετείχαν	Είδος φορέων	Συμμετέχοντες
ΕΥΔΕΠ Περιφέρειας Θεσσαλίας	Δημοσίων	3
ΑΝ.ΚΑ Α.Ε.	-	2
ΑΕΝΟΛ Α.Ε.	-	2
ΕΑΠ Α.Ε.	-	2
ΚΕΝΑΚΑΠ Α.Ε.	-	1

Συμπεράσματα / Αποτελέσματα
 Τα στελέχη της ΕΥΔΕΠ Περιφέρειας Θεσσαλίας, αφού ενημερώθηκαν για την πορεία σχεδιασμού των Τοπικών Προγραμμάτων από τους εκπροσώπους των Αναπτυξιακών Εταιριών, τόνισαν την αναγκαιότητα στήριξης της επιχειρηματικότητας, ιδιαίτερα στους τομείς που αναφέρονται στην Περιφερειακή Στρατηγική Καινοτομίας - Ξεχνητής Εξειδίκευσης RIS3 για την περίοδο 2014-2020, με στόχο τη δημιουργία νέων και βιώσιμων θέσεων απασχόλησης.
 Επίσης, επισημάνθηκε η ανάγκη ενσωμάτωσης δράσεων κοινωνικής συνοχής και καταπολέμησης της φτώχειας σε συνάφεια με τον άξονα των στρατηγικών ολοκληρωμένης χωρικής ανάπτυξης του ΠΕΠ Θεσσαλίας (δράσεις χρηματοδοτούμενες από ΕΚΤ - ΕΤΠΑ). Τέλος, τόνιστη η αναγκαιότητα στενής συνεργασίας των ΑΝΕΤ μεταξύ τους καθώς και με την Περιφέρεια Θεσσαλίας, στο σχεδιασμό των τοπικών προγραμμάτων και προτάθηκε ο σχεδιασμός ενός διατοπικού σχεδίου συνεργασίας σε Θεσσαλικό επίπεδο.

12.

Είδος ενέργειας :	Θεματική Σύσκεψη (Κοινωνική Συνοχή)	
Ημερομηνία διεξαγωγής	29-06-2016	
Ομάδα/ες στόχος	Ευπαθείς και Ευάλωτες Πληθυσμιακές Ομάδες	
Αριθμός συμμετεχόντων	11	
Φορείς που συμμετείχαν	Είδος φορέων	Συμμετέχοντες
Σύλλογος Τριτέκνων Ν. Καρδίτσας	Ιδιωτικών	8

Στρατηγική Τοπικής Ανάπτυξης με Πρωτοβουλία Τοπικών Κοινοτήτων CLLD / LEADER της Περιφερειακής Ενότητας Καρδίτσας (Φάκελος Β)

ΟΤΔ	-	3
Συμπεράσματα / Αποτελέσματα		
Τα μέλη του Συλλόγου Τριτέκνων Νομού Καρδίτσας, αφού προηγήθηκε ενημέρωση και εποικοδομητικός διάλογος με τα στελέχη της ΟΤΔ, πρότειναν στη στρατηγική για την κοινωνική συνοχή του προγράμματος να συμπεριληφθούν:		
<ul style="list-style-type: none"> η επιχειρηματικότητα των μακροχρόνια άνεργων, πολυτέκνων – τριτέκνων, ΑμεΑ, νέων κ.α. να υποστηρίζεται ενεργότερα της βαθμολογικής προμόδωσης και αυξημένων ποσοστών χρηματοδότησης έναντι των άλλων δικαιούχων, η δυνατότητα αξιοποίησης χρηματοδοτικών εργαλείων (εγγυήσεις, μικροδάνεια, επιδότηση επιτοκίου κ.λπ.) για άτομα που ανήκουν σε ειδικές και ευάλωτες ομάδες πληθυσμού, η υποστήριξη συμμετοχής σε δράσεις κοινωνικής και “πράσινης” οικονομίας των ατόμων που ανήκουν σε ευπαθείς ομάδες πληθυσμού, η επέκταση των κοινωνικών υπηρεσιών δομών (π.χ. κοινωνικά παντοπωλεία) σε όλη την περιοχή παρέμβασης. 		

13.

Είδος ενέργειας :	Θεματική Σύσκεψη (Ενέργεια)	
Ημερομηνία διεξαγωγής	26-06-2016	
Ομάδα/ες στόχος	Τοπική Αυτοδιοίκηση, Τοπικοί φορείς	
Αριθμός συμμετεχόντων	13	
Φορείς που συμμετείχαν	Είδος φορέων	Συμμετέχοντες
ΤΕΙ Καρδίτσας	Δημοσίων	1
Διεύθυνση Αγροτικής Ανάπτυξης Καρδίτσας	Δημοσίων	1
Συνεταιριστική Τράπεζα Καρδίτσας	Ιδιωτικών	2
Επιμελητήριο Καρδίτσας	Ιδιωτικών	1
Δήμος Καρδίτσας	Δημοσίων	1
Δήμος Παλαμά	Δημοσίων	1
Δήμος Λίμνης Πλαστήρα	Δημοσίων	1
BPM σύμβουλοι	Ιδιωτικών	3
ΟΤΔ	-	3

Συμπεράσματα / Αποτελέσματα		
Σκοπός της συνάντησης του Ευρωπαϊκού προγράμματος INTENSSS-PA “Συστηματική προσέγγιση για λήψη αποφάσεων περί Ενεργειακής – Χωροταξικής – Κοινωνικοοικονομικής βιωσιμότητας, με την εμπλοκή Δημοσίων φορέων” - Horizon 2020, ήταν να διερευνηθεί η δημιουργία εφοδιαστικής αλυσίδας αξίας στον τομέα της δασικής βιομάζας, η οποία θα περιλαμβάνει ως κόμβους τους δασικούς συνεταιρισμούς, τα πριστήρια ξυλείας, την Ενεργειακή Συνεταιριστική Εταιρία Καρδίτσας και τους καταναλωτές pellets λιανικής και χονδρικής στην περιοχή παρέμβασης.		
Μετά από συζήτηση με τα στελέχη της ΟΤΔ, προτάθηκε η δυνατότητα στήριξης μιας τέτοιας εφοδιαστικής αλυσίδας αξίας μέσα από τη δράση της συνεργασίας μεταξύ διαφορετικών παραγόντων του δασοκομικού τομέα για την επίτευξη του στόχου της αποδοτικής και βιώσιμης χρήσης των τοπικών πόρων και την ενίσχυση της οικονομικής και κοινωνικής συνοχής.		

14.

Είδος ενέργειας :	Σύσκεψη εργασίας (Τοπική Αυτοδιοίκηση)	
Ημερομηνία διεξαγωγής	22-06-2016	
Ομάδα/ες στόχος	ΟΤΑ Α' βαθμού	
Αριθμός συμμετεχόντων	8	
Φορείς που συμμετείχαν	Είδος φορέων	Συμμετέχοντες
Δήμος Παλαμά (Τεχνικές Υπηρεσίες)	Δημοσίων	3
ΟΤΔ	-	5

Συμπεράσματα / Αποτελέσματα		
Στη σύσκεψη, τα στελέχη των Τεχνικών Υπηρεσιών του Δήμου Παλαμά τόνισαν την ανάγκη να υπάρχουν στο τοπικό πρόγραμμα μικρά δημόσια έργα που θα βελτιώνουν τις βασικές υπηρεσίες προς τον τοπικό πληθυσμό και δράσεις στήριξης των ιδιωτικών επενδύσεων :		
<ul style="list-style-type: none"> Ενίσχυση της τοπικής επιχειρηματικότητας (με όσο το δυνατόν υψηλότερα ποσοστά χρηματοδότησης λόγω της οικονομικής κρίσης και της αδυναμίας πρόσβασης των μικρών επιχειρηματιών της περιοχής σε επενδυτικά κεφάλαια) με προτεραιότητα στον αγρο-διατροφικό τομέα, Αξιοποίηση εγκαταστάσεων Κέντρου Γεωργικής Έρευνας για δημιουργία βασικής υποδομής διανυκτέρευσης και φιλοξενίας στον Παλαμά, Στοχευόμενη προβολή της περιοχής, της ταυτότητας και των προϊόντων της (με εκδόσεις, συμμετοχή σε εκθέσεις, ηλεκτρονική προβολή), Ενίσχυση πολιτιστικών δρώμενων και αθλητικών εκδηλώσεων (π.χ. αγώνας δρόμου μαζικού χαρακτήρα Τιπάνεια), Βελτίωση κοινόχρηστων έργων οικισμών και ανάδειξη αγροτικών τοπίων (άλσος Μεταμόρφωσης), Δημιουργία ή βελτίωση δομών κοινωνικής μέριμνας (ΚΔΑΠ), πολιτισμού (ωδείο Παλαμά, μουσείο Ιτέας), αθλητισμού (αθλητικά πάρκα) και αναψυχής (παιδικές χαρές, πάρκο “Αστέριον” κ.α.). 		

15.

Είδος ενέργειας :	Ανοιχτή Εκδήλωση (Σύνολο τομέων)	
Ημερομηνία διεξαγωγής	17-06-2016	
Ομάδα/ες στόχος	ΟΤΑ Α' βαθμού, Τοπικός Πληθυσμός	
Αριθμός συμμετεχόντων	14	
Φορείς που συμμετείχαν	Είδος φορέων	Συμμετέχοντες
Δήμος Αργιθέας	Δημοσίων	3
Τοπικός πληθυσμός		8
ΟΤΔ	-	3

Συμπεράσματα / Αποτελέσματα		
Τα στελέχη της ΟΤΔ παρουσίασαν το περιεχόμενο και τις δυνατότητες του νέου προγράμματος CLLD/LEADER καθώς και την bottom-up προσέγγιση για το σχεδιασμό της τοπικής αναπτυξιακής στρατηγικής για την περιοχή εφαρμογής. Τονίστηκε η ενσωμάτωση της Αργιθέας στο σχεδιασμό του νέου προγράμματος, μετά την ανεπιτυχή εφαρμογή του Άξονα 3 στην περιοχή την προηγούμενη περίοδο, και έγινε αναφορά στον ιδιαίτερο χαρακτήρα της περιοχής (μικρός πληθυσμός, εγκατάλειψη από νέους, δυσκολία πρόσβασης, ορεινό ανάγλυφο) και τις δυσκολίες που παρουσιάζει η ανάπτυξη της επιχειρηματικότητας.		
Στη διαβούλευση προτάθηκαν σαν προτεραιότητες :		
<ul style="list-style-type: none"> Ίδρυση επιχειρήσεων μεταποίησης / εμπορίας προϊόντων όπως : γάλα, κρέας, μέλι και αρωματικά φυτά, Επιχειρήσεις εναλλακτικών και ειδικών μορφών τουρισμού (περιβαλλοντικός, ορειβατικός, πεζοπορικός τουρισμός), Χάραξη, διάνοιξη, διαμόρφωση και σήμανση πεζοπορικών – ορειβατικών διαδρομών (Καράβα, κοιλάδα Αχελώου, Πετρίλο, Ανθηρό κ.λπ.), 		

Στρατηγική Τοπικής Ανάπτυξης με Πρωτοβουλία Τοπικών Κοινοτήτων CLLD / LEADER της Περιφερειακής Ενότητας Καρδίτσας (Φάκελος Β)

- Ανάδειξη των θρησκευτικών μνημείων (ιδιαίτερα της Ιεράς Μονής Σπηλιάς),
- Στήριξη των εκδηλώσεων διατήρησης της πολιτιστικής ταυτότητας,
- Δράσεις σύνδεσης με τα άτυπα – τυπικά δίκτυα Αργιθεατών στις μεγάλες πόλεις,
- Ανάδειξη - προβολή της κοιλάδας του Αχελώου (έντυπο, ηλεκτρονικό υλικό),
- Βασικές αναπλάσεις κοινόχρηστων χώρων των οικισμών,
- Ενίσχυση δράσεων κοινωνικής συνοχής των ηλικιωμένων και φτωχών νοικοκυριών.

16.		
Είδος ενέργειας :	Σύσκεψη εργασίας (Τοπική Αυτοδιοίκηση)	
Ημερομηνία διεξαγωγής	06-06-2016	
Ομάδα/ες στόχος	ΟΤΑ Α' βαθμού	
Αριθμός συμμετεχόντων	7	
Φορείς που συμμετείχαν	Είδος φορέων	Συμμετέχοντες
Δήμος Καρδίτσας (Δ/ση Προγραμματισμού)	Δημοσίων	3
Ο.Τ.Δ.	-	4

Συμπεράσματα / Αποτελέσματα
 Τα στελέχη της Δ/σης Προγραμματισμού του Δήμου με την υποστήριξη των στελεχών της ΟΤΔ, προσπάθησαν να συνδέσουν τις αναπτυξιακές προτεραιότητες του Δήμου σε τεχνικά έργα υποδομής του Επιχειρησιακού Προγράμματος 2015-2019 του Δήμου Καρδίτσας, με τις επιλέξιμες δράσεις του τοπικού προγράμματος CLLD/LEADER.
 Τα έργα που εντοπίστηκαν στη διαβούλευση ως πλέον σκόπιμα ήταν :

- Αναπλάσεις περιοχών περιβαλλοντικού ενδιαφέροντος,
- Παιδικές χαρές στους οικισμούς που δεν συμπεριλήφθηκαν στον LEADER – Άξονα 4,
- Μικρά εγχειροβελτιωτικά έργα,
- Παρεμβάσεις εξοικονόμησης ενέργειας σε δημοτικά κτίρια (σχολεία, ΚΔΑΠ κ.α.),
- Βελτίωση υποδομών παροχής κοινωνικών υπηρεσιών προς ευπαθείς και ευάλωτες πληθυσμιακές ομάδες,
- Προβολή και προώθηση της ιδιαίτερης ταυτότητας της περιοχής (χρήση ποδηλάτου, εκδηλώσεις πολιτισμού και τεχνών, αθλητικές εκδηλώσεις κ.λπ.).

17.		
Είδος ενέργειας :	Ανοιχτή Εκδήλωση (Σύνολο τομέων)	
Ημερομηνία διεξαγωγής	27-05-2016	
Ομάδα/ες στόχος	ΟΤΑ Α' βαθμού, τοπικός πληθυσμός	
Αριθμός συμμετεχόντων	26	
Φορείς που συμμετείχαν	Είδος φορέων	Συμμετέχοντες
Δήμος Λίμνης Πλαστήρα	Δημοσίων	6
Τοπικός πληθυσμός	-	16
ΟΤΔ	-	4

Συμπεράσματα / Αποτελέσματα
 Τα στελέχη της ΟΤΔ παρουσίασαν το περιεχόμενο και τις δυνατότητες του νέου προγράμματος CLLD/LEADER καθώς και την bottom-up προσέγγιση για το σχεδιασμό της τοπικής αναπτυξιακής στρατηγικής για την περιοχή της λίμνης Πλαστήρα.
 Ακολούθησε επικοδομητικός διάλογος ενώ εκδηλώθηκε ενδιαφέρον από επιχειρηματίες της περιοχής και πολίτες για δράσεις όπως:

- η μεταποίηση και εμπορία γεωργικών προϊόντων (κρέας, μέλι, αρωματικά, κρασί),
- η αναβάθμιση υφιστάμενων μονάδων καταλυμάτων σε ανώτερες κατηγορίες,
- η ενίσχυση μονάδων εστίασης και αναψυχής,
- επιχειρήσεις για εναλλακτικές και ειδικές μορφές τουρισμού σε λίμνη και βουνό,
- η διεύρυνση της τουριστικής περιόδου με ενσωμάτωση πολιτιστικών και αθλητικών εκδηλώσεων (γιορτές, συναυλίες, αγώνες μαζικού χαρακτήρα κ.α.),
- οι μικρές μονάδες οικοτεχνίας για παραγωγή ζυμαρικών, γλυκών, ηδύποτων, αποσταγμάτων κ.α. με δικαιούχους γεωργούς και γυναίκες στους οποίους θα δίνεται προτεραιότητα κατά την αξιολόγηση,
- η αξιοποίηση των τεχνολογιών πληροφορικής και επικοινωνιών για προβολή – προώθηση του τουριστικού προϊόντος,
- η ενίσχυση φορέα δικτύωσης των τουριστικών επιχειρήσεων για δράσεις κοινής προβολής, οργάνωσης πακέτων και θεματικών διαδρομών, κοινής διαχείριση κρατήσεων και marketing σε ξένες αγορές,
- οι δράσεις κατάρτισης και ανταλλαγής εμπειριών των επιχειρηματιών του τουρισμού, του προσωπικού τους αλλά και νέων που ενδιαφέρονται να αναπτύξουν διαφοροποιημένο τουριστικό προϊόν.

18.		
Είδος ενέργειας :	Ανοιχτή Εκδήλωση (Επιχειρηματικότητα)	
Ημερομηνία διεξαγωγής	26-05-2016	
Ομάδα/ες στόχος	Τοπικοί φορείς, Νέοι εν δυνάμει επιχειρηματίες, Τοπικός πληθυσμός	
Αριθμός συμμετεχόντων	58	
Φορείς που συμμετείχαν	Είδος φορέων	Συμμετέχοντες
Δήμος Καρδίτσας	Δημοσίων	4
Συνεταιριστική Τράπεζα Καρδίτσας	Ιδιωτικών	5
Σύλλογος Τριτέκνων	Ιδιωτικών	1
Περιφερειακή Ενότητα Καρδίτσας	Δημοσίων	1
Τοπικός πληθυσμός	-	42
ΟΤΔ	-	5

Συμπεράσματα / Αποτελέσματα
 Στην 2^η εκδήλωση «Επιχειρήσεις και Διαδικτυακή Επιχειρηματικότητα» της πρωτοβουλίας "Karditsa restart" που συνδιοργάνωσαν οι τοπικοί φορείς, ΑΝ.ΚΑ, Europe Direct, Δήμος, Περιφερειακή Ενότητα, Συνεταιριστική Τράπεζα και Επιμελητήριο Καρδίτσας, Ιερά Μητρόπολη και Σύλλογος Τριτέκνων Ν. Καρδίτσας, παρουσιάστηκαν καινοτόμες επιχειρηματικές πρωτοβουλίες του e-επιχειρείν.
 Στη συνέχεια συζητήθηκε η στρατηγική του τοπικού προγράμματος CLLD / LEADER και προτάθηκαν από τους συμμετέχοντες να συμπεριλαμβάνονται δράσεις όπως :

- Νεοφυή επιχειρηματικότητα με ενσωμάτωση καινοτομιών (πρόβλεψη για υψηλότερα ποσοστά χρηματοδότησης για τις νεότερες ηλικίες και τις ευπαθείς ομάδες),
- Ενίσχυση της ηλεκτρονικής επιχειρηματικότητας και της εξωστρέφειας,
- Δυνατότητα χρήσης νέων χρηματοδοτικών εργαλείων (μικροδάνεια, εγγυήσεις κ.α.) για διευκόλυνση έναρξης δραστηριότητας,
- Ανάπτυξη θερμοκοιτίδας υποστήριξης της νεοφυούς επιχειρηματικότητας στην κοινωνική οικονομία και στις πράσινες τεχνολογίες,
- Διοργάνωση ενεργειών απόκτησης δεξιοτήτων και γνώσεων σε θέματα αιχμής και σε κλάδους προτεραιότητας,

Στρατηγική Τοπικής Ανάπτυξης με Πρωτοβουλία Τοπικών Κοινοτήτων CLLD / LEADER της Περιφερειακής Ενότητας Καρδίτσας (Φάκελος Β)

- Συμμετοχή σε διακρατικά σχέδια συνεργασίας για μεταφορά τεχνογνωσίας και εμπειριών στο αντικείμενο υποστήριξης δημιουργίας δικτύσεων και αλυσίδων αξίας.

19.

Είδος ενέργειας :	Ανοιχτή Εκδήλωση (Σύνολο τομέων)	
Ημερομηνία διεξαγωγής	25-05-2016	
Ομάδα/ες στόχος	ΟΤΑ Α' βαθμού, Τοπικός πληθυσμός	
Αριθμός συμμετεχόντων	26	
Φορείς που συμμετείχαν	Είδος φορέων	Συμμετέχοντες
Δήμος Παλαμά	Δημοσίων	4
Τοπικός πληθυσμός	-	18
ΟΤΔ	-	4

Συμπεράσματα / Αποτελέσματα

Μετά από παρουσίαση των επενδύσεων που χρηματοδοτήθηκαν στο προηγούμενο πρόγραμμα LEADER – Άξονας 4 στο Δήμο Παλαμά, την παρουσίαση της bottom-up προσέγγισης, τις γενικές κατευθύνσεις του προγράμματος CLLD / LEADER και την απόφαση για ενσωμάτωση και της πόλης του Παλαμά στην περιοχή παρέμβασης, ακολούθησε εποικοδομητικός διάλογος και εκδηλώθηκε ενδιαφέρον από αγρότες, επιχειρηματίες και πολίτες για δράσεις όπως :

- η ενίσχυση του αγρο-διατροφικού τομέα με μεταποίηση / εμπορία των γεωργικών προϊόντων της περιοχής (κρέας, αρωματικά φυτά, μέλι και κηπευτικά περιοχής Σελλάνων),
- η δικτύωση και συνεργασία των τοπικών επιχειρήσεων με τις αγροτικές – κτηνοτροφικές εκμεταλλεύσεις,
- η ενίσχυση βιοτεχνικών μονάδων και επιχειρήσεων παροχής υπηρεσιών,
- οι δράσεις ανάδειξης της πολιτισμικής κληρονομιάς του Δήμου,
- τα έργα υποδομής μικρής κλίμακας εξυπηρέτησης της αγροτικής παραγωγής όπως π.χ. η ίδρυση κτηνοτροφικού πάρκου με ενδιαφερόμενο τον Κτηνοτροφικό Σύλλογο Παλαμά,
- οι ενέργειες επαγγελματικής κατάρτισης και απόκτησης δεξιοτήτων των αγροτών σε θέματα νέων οργανωτικών μορφών τεχνικών, καλλιέργειών και σχηματισμού βραχέων αλυσίδων αξίας.

20.

Είδος ενέργειας :	Ανοιχτή Εκδήλωση (Σύνολο τομέων)	
Ημερομηνία διεξαγωγής	19-05-2016	
Ομάδα/ες στόχος	ΟΤΑ Α' βαθμού, τοπικοί σύλλογοι, τοπικός πληθυσμός	
Αριθμός συμμετεχόντων	44	
Φορείς που συμμετείχαν	Είδος φορέων	Συμμετέχοντες
Δήμος Σοφάδων	Δημοσίων	6
Μορφωτικός Σύλλογος Μασχολουρίου	Ιδιωτικών	2
Μορφωτικός Σύλλογος Σοφάδων	Ιδιωτικών	1
ΑΛΑΜΑΠ Σμοκόβου	Ιδιωτικών	1
Μορφωτικός Σύλλογος Βαθύλακκου	Ιδιωτικών	1
Τοπικός πληθυσμός	-	29
ΟΤΔ	-	4

Συμπεράσματα / Αποτελέσματα

Μετά από την παρουσίαση της στρατηγικής CLLD / LEADER και των έργων που χρηματοδοτήθηκαν στο προηγούμενο τοπικό πρόγραμμα του Άξονα 4 στην περιοχή, έγινε ενημέρωση για την ενσωμάτωση της πόλης των Σοφάδων στην περιοχή παρέμβασης, ακολούθησε εποικοδομητικός διάλογος ενώ εκδηλώθηκε ενδιαφέρον από αγρότες, επιχειρηματίες της περιοχής και πολίτες για δράσεις όπως:

- η μεταποίηση και εμπορία γεωργικών προϊόντων (κρέας, μέλι, αρωματικά, φαρμακευτικά, υπερτροφές, πιπεριές, κηπευτικά),
- οι μονάδες αρτοποιίας και νωπών ειδών ζαχαροπλαστικής,
- οι τουριστικές μονάδες (ξενοδοχεία, ενοικιαζόμενα, εστιατόρια) ιδιαίτερα στη λίμνη Σμοκόβου, στα λουτρά Σμοκόβου, στα λουτρά Δρανίστας – Καϊτσας και στη Ρεντίνα,
- οι επιχειρήσεις παροχής υπηρεσιών στον τοπικό πληθυσμό,
- οι μικρές βιοτεχνικές μονάδες (αλουμινοκατασκευές, προϊόντα σιδήρου, ξύλου, γεωργικά μηχανήματα, χαρτοποιία κ.α.),
- η ενίσχυση διοργάνωσης πολιτιστικών δρώμενων από τους συλλόγους,
- η αποκατάσταση των όψεων ιδιωτικών κτιρίων σε παραδοσιακού οικισμού (Ρεντίνα),
- η βελτίωση κοινωνικών υπηρεσιών προς τους Ρομά των Σοφάδων,

Οι συμμετέχοντες ζήτησαν από την ΟΤΔ την ενίσχυση της τοπικής επιχειρηματικότητας με κάθε δυνατό τρόπο στη σχεδιαζόμενη αναπτυξιακή στρατηγική όπως π.χ. με την πρόβλεψη για αυξημένα ποσοστά χρηματοδότησης των μικροεπιχειρηματιών ή την βαθμολογική προτεραιότητα ή την πρόσβαση σε ελκυστικά χρηματοδοτικά εργαλεία των νέων και ανέργων για ανάπτυξη νεοφυούς επιχειρηματικότητας.

21.

Είδος ενέργειας :	Σύσκεψη εργασίας (Τοπική Αυτοδιοίκηση)	
Ημερομηνία διεξαγωγής	10-05-2016	
Ομάδα/ες στόχος	ΟΤΑ Α' βαθμού	
Αριθμός συμμετεχόντων	10	
Φορείς που συμμετείχαν	Είδος φορέων	Συμμετέχοντες
Δήμος Καρδίτσας (Δ/ση Τεχνικών Υπηρεσιών)	Δημοσίων	6
ΟΤΔ	-	4

Συμπεράσματα / Αποτελέσματα

Τα στελέχη της Δ/σης Τεχνικών Υπηρεσιών με την υποστήριξη των στελεχών της ΟΤΔ, προσπάθησαν να συνδέσουν τα τεχνικά έργα υποδομής του Επιχειρησιακού Προγράμματος 2015-2019 του Δήμου Καρδίτσας, με τις δράσεις παρεμβάσεων δημοσίου χαρακτήρα του τοπικού προγράμματος CLLD / LEADER. Έγινε συζήτηση και εκφράστηκε ο προβληματισμός των στελεχών του Δήμου για την πιθανή κατανομή της δημόσιας δαπάνης μεταξύ ιδιωτικών και δημοσίων έργων με ποσοστό κάτω από 35% στα δημόσια έργα.

Τα έργα που εντοπίστηκαν κατ' αρχήν ως χρήσιμα αφορούν :

- Αναπλάσεις περιοχών περιβαλλοντικού ενδιαφέροντος,
- Βελτίωση υποδομών αναψυχής και αθλητισμού,
- Εξοπλισμός λειτουργίας πολιτιστικών χώρων και κοινωνικών δομών (Ιατροκοινωνικό Κέντρο Ρομά, αγροτικά ιατρεία, κοινωνικά παντοπωλεία, τράπεζα αιμοδοσίας κ.α.),
- Παρεμβάσεις εξοικονόμησης ενέργειας σε δημοτικά κτίρια,
- Προβολή και προώθηση της ιδιαίτερης ταυτότητας της περιοχής.

22.

Είδος ενέργειας :	Ανοιχτή Εκδήλωση (Σύνολο τομέων)	
Ημερομηνία διεξαγωγής	05-05-2016	
Ομάδα/ες στόχος	ΟΤΑ Α' βαθμού, τοπικοί σύλλογοι, τοπικός πληθυσμός	
Αριθμός συμμετεχόντων	45	
Φορείς που συμμετείχαν	Είδος φορέων	Συμμετέχοντες
Δήμος Μουζακίου	Δημοσίων	6
Εμπορικός Σύλλογος Μουζακίου	Ιδιωτικών	3
Πολιτιστικός Σύλλογος Βατσουνιάς	Ιδιωτικών	1
Προσκοπικό Κέντρο Χάρματος	Ιδιωτικών	1
ΚοινΣΕπ ΡΟΜΒΟΣ	Ιδιωτικών	1
Τοπικός πληθυσμός	-	28
ΟΤΔ	-	5
Συμπεράσματα / Αποτελέσματα		
<p>Μετά από την παρουσίαση της στρατηγικής CLLD / LEADER και των διαφορών που παρουσιάζει σε σχέση με την εφαρμογή του Άξονα 3 του ΠΑΑ 2007-2013 στην περιοχή, ακολούθησε εποικοδομητικός διάλογος ενώ εκδηλώθηκε ενδιαφέρον από αγρότες, επιχειρηματίες και πολίτες της περιοχής για δράσεις όπως :</p> <ul style="list-style-type: none"> • μεταποίηση / εμπορία δασικών προϊόντων και οι μονάδες στην αλυσίδα αξίας δασοκομία – ξυλεία – έπιπλο, • μεταποίηση και εμπορία γεωργικών προϊόντων (κρέας, γάλα, μέλι, αρωματικά, φαρμακευτικά φυτά), • μονάδες αρτοποιίας και νωπών ειδών ζαχαροπλαστικής, • τουριστικές μονάδες (ξενοδοχεία, ενοικιαζόμενα, εστιατόρια, αναψυκτήρια) στις ορεινές κοινότητες του Δήμου, • επιχειρήσεις παροχής υπηρεσιών στον τοπικό πληθυσμό (πλυντήρια, συνεργεία, τροφοδοσία, αποθηκείσεις κ.α.), • μικρές βιοτεχνικές μονάδες μεταλλικών και δομικών υλικών και προϊόντων, • ανάπτυξη δράσεων οριζόντιας και κάθετης συνεργασίας μεταξύ παραγόντων και φορέων για βραχείες εφοδιαστικές αλυσίδες ανά κλάδο ή προϊόν π.χ. ξύλο – έπιπλο, τρόφιμα, δασική βιομάζα κ.α., • ενίσχυση διοργάνωσης πολιτιστικών εκδηλώσεων, • ενίσχυση επιχειρήσεων κοινωνικής οικονομίας εξυπηρέτησης βασικών αναγκών ευπαθών ομάδων (ηλικιωμένοι, ΑμεΑ), • αποκατάσταση των όψεων ιδιωτικών κτιρίων σε παραδοσιακούς οικισμούς (Κανάλια, Φανάρι, Ελληνόπυργος). <p>Οι συμμετέχοντες ζήτησαν από την ΟΤΔ την ενίσχυση της τοπικής επιχειρηματικότητας με κάθε δυνατό τρόπο στη σχεδιαζόμενη στρατηγική όπως π.χ. με την πρόβλεψη για αυξημένα ποσοστά χρηματοδότησης των μικροεπιχειρηματιών ή την βαθμολογική προμείωση ή την ευκολότερη πρόσβαση σε ελκυστικά χρηματοδοτικά εργαλεία των νέων και ανέργων για νεοφυή επιχειρηματικότητα.</p>		

23.

Είδος ενέργειας :	Δημοτικό Συμβούλιο (Τοπική Αυτοδιοίκηση)	
Ημερομηνία διεξαγωγής	26-04-2016	
Ομάδα/ες στόχος	ΟΤΑ Α' βαθμού	
Αριθμός συμμετεχόντων	20	
Φορείς που συμμετείχαν	Είδος φορέων	Συμμετέχοντες
Δήμος Παλαμά (Δημοτικό Συμβούλιο)	Δημοσίων	19
ΟΤΔ	-	1
Συμπεράσματα / Αποτελέσματα		
<p>Στο Δημοτικό Συμβούλιο Παλαμά που συνεδρίασε στο Προάσιο, μετά τη λήψη απόφασης συμμετοχής στο τοπικό πρόγραμμα και τον καθορισμό της περιοχής παρέμβασης, παρουσιάστηκε η στρατηγική και οι προτεραιότητες του CLLD / LEADER από στέλεχος της ΟΤΔ και τιοίστηκε από την πλευρά της Δημοτικής Αρχής η στρατηγική προτεραιότητα ανάδειξης του Δήμου Παλαμά σε κέντρο γεωργικής έρευνας και καινοτομίας, εμπορίας και προώθησης των παραγόμενων αγροτικών προϊόντων, με αξιοποίηση της στρατηγικής θέσης του στην ευρύτερη πεδινή περιοχή της Θεσσαλίας, η οποία θα πρέπει να ληφθεί υπόψη στο σχεδιασμό του τοπικού προγράμματος.</p>		

24.

Είδος ενέργειας :	Ανοιχτή Εκδήλωση (Σύνολο τομέων)	
Ημερομηνία διεξαγωγής	22-04-2016	
Ομάδα/ες στόχος	Βουλευτές, ΟΤΑ Α' βαθμού, τοπικοί σύλλογοι, οικονομικοί φορείς, τοπικός πληθυσμός	
Αριθμός συμμετεχόντων	80	
Φορείς που συμμετείχαν	Είδος φορέων	Συμμετέχοντες
Βουλή των Ελλήνων	Δημοσίων	1
Δήμος Καρδίτσας	Δημοσίων	5
Δήμος Λίμνης Πλαστήρα	Δημοσίων	3
Δήμος Μουζακίου	Δημοσίων	1
Δήμος Σοφάδων	Δημοσίων	1
Δήμος Παλαμά (ΔΟΠΑΠΑΠ)	Δημοσίων	1
Δήμος Αργιθέας	Δημοσίων	1
Συνεταιριστική Τράπεζα Καρδίτσας	Ιδιωτικών	1
Επιμελητήριο Καρδίτσας	Ιδιωτικών	1
Σύλλογος Τριτέκνων	Ιδιωτικών	1
ΚοινΣΕπ "Ηλακάτη"	Ιδιωτικών	1
ΚοινΣΕπ "Ρόμβος"	Ιδιωτικών	1
Αγροτικός Συνεταιρισμός Σαλιγκαροτρόφων	Ιδιωτικών	1
Αθλητικός Σκοπευτικός Όμιλος Καρδίτσας "Άρτεμις"	Ιδιωτικών	1
Κυνηγετικός Σύλλογος Καρδίτσας	Ιδιωτικών	1
Μορφωτικός Σύλλογος Σοφάδων	Ιδιωτικών	1
Τοπικός πληθυσμός	-	53
ΟΤΔ	-	5
Συμπεράσματα / Αποτελέσματα		
<p>Μετά από την παρουσίαση της στρατηγικής CLLD / LEADER, της συμμετοχικής διαδικασίας σχεδιασμού και εφαρμογής bottom-up και την παρουσίαση των έργων που χρηματοδοτήθηκαν στο προηγούμενο τοπικό πρόγραμμα του Άξονα 4 στην περιοχή, ακολούθησε εποικοδομητικός διάλογος ενώ εκδηλώθηκε ενδιαφέρον από συλλόγους, αγρότες, επιχειρηματίες, επιστήμονες και πολίτες για δράσεις όπως:</p>		

Στρατηγική Τοπικής Ανάπτυξης με Πρωτοβουλία Τοπικών Κοινοτήτων CLLD / LEADER της Περιφερειακής Ενότητας Καρδίτσας (Φάκελος Β)

- μεταποίηση / εμπορία δασικών προϊόντων και οι μονάδες στην αλυσίδα αξίας δασοκομία – ξυλεία – έπιπλο,
- μεταποίηση και εμπορία γεωργικών και δασικών προϊόντων (κρέας, γάλα, μέλι, αρωματικά, φαρμακευτικά φυτά),
- μονάδες παραγωγής τροφίμων μετά την πρώτη μεταποίηση,
- βιοτεχνικές μονάδες περιμετρικά της πόλης και κατά μήκος της Ε.Ο. Καρδίτσας – Αθηνών στον κλάδο μεταλλικών προϊόντων – δομικών υλικών,
- τουριστικές υποδομές (ξενοδοχεία, ενοικιαζόμενα, εστιατόρια, αναψυκτήρια),
- επιχειρήσεις εναλλακτικών και ειδικών μορφών τουρισμού,
- επιχειρήσεις παροχής υπηρεσιών στον τοπικό πληθυσμό,
- δημιουργία συνεταιριστικών και συνεργατικών σχημάτων σε διαφοροποιημένες παραγωγές όπως π.χ. η μεταποίηση στέβιας από Αγροτικό Συνεταιρισμό),
- δίκτυα ομοειδών ή συμπληρωματικών επιχειρήσεων στα τρόφιμα, στο ξύλο – έπιπλο, στη συλλογή γεωργικής βιομάζας κ.α.,
- διοργάνωση πολιτιστικών και αθλητικών εκδηλώσεων,
- ενίσχυση επιχειρήσεων κοινωνικής οικονομίας,
- προγράμματα κατάρτισης γεωργών, επιχειρηματιών, εργαζομένων προς νέες δραστηριότητες,
- ενδυνάμωση της κοινωνικής συνοχής με χωρική επέκταση των δράσεων υπέρ των ευπαθών και ευάλωτων ομάδων πληθυσμού πέρα από τον αστικό ιστό σε όλες τις αγροτικές περιοχές,
- αξιοποίηση νέων τεχνολογιών για προβολή και προσέλκυση επισκεπτών στην περιοχή,
- συνεργασίες με άλλες αγροτικές περιοχές για εισαγωγή καινοτομίας και νέων τεχνικών παραγωγής.

Οι συμμετέχοντες ζήτησαν από την ΟΤΔ την ενίσχυση της τοπικής επιχειρηματικότητας με κάθε δυνατό τρόπο στη σχεδιαζόμενη στρατηγική όπως π.χ. με την πρόβλεψη για αυξημένα ποσοστά χρηματοδότησης των μικροεπιχειρηματιών ή την βαθμολογική προμείωση ή την ευκολότερη πρόσβαση σε ελκυστικά χρηματοδοτικά εργαλεία των νέων, των αγροτών και των ανέργων για νεοφυή επιχειρηματικότητα.

25.

Είδος ενέργειας :	Θεματική Σύσκεψη (Κοινωνική Συνοχή)	
Ημερομηνία διεξαγωγής	13-04-2016	
Ομάδα/ες στόχος	Κοινωνική Ομάδα Ρομά	
Αριθμός συμμετεχόντων	4	
Φορείς που συμμετείχαν	Είδος φορέων	Συμμετέχοντες
Εθνικό σημείο επαφής ROMED2	Ιδιωτικών	2
ΟΤΔ	-	2

Συμπεράσματα / Αποτελέσματα

Τα μέλη του Εθνικού Σημείου Επαφής ROMED2, πρότειναν να προβλεφθούν στο τοπικό πρόγραμμα CLLD / LEADER δράσεις άρσης του κοινωνικού και εργασιακού αποκλεισμού των Ρομά, όπως :

- η οργάνωση και υλοποίηση ενεργειών μεταφοράς γνώσεων – ενημέρωσης και απόκτησης δεξιοτήτων για επαγγελματική διαφοροποίηση με υπέρβαση των παραδοσιακών τσιγγάνικων επαγγελμάτων προς νέα, εξελισσόμενα του τομέα του εμπορίου και της παροχής υπηρεσιών,
- συμβουλευτική υποστήριξη για επανένταξη στην αγορά εργασίας μετά την απόκτηση νέων δεξιοτήτων,
- στήριξη για ανάπτυξη επιχειρηματικότητας ή αυτοαπασχόλησης σε προϊόντα ή υπηρεσίες με άμεση ζήτηση από τις τοπικές κοινότητες των Ρομά.

26.

Είδος ενέργειας :	Θεματική Εκπαίδευση (Κοινωνική Οικονομία)	
Ημερομηνία διεξαγωγής	12-04-2016	
Ομάδα/ες στόχος	Συνεργατικά σχήματα αγροτικού χώρου, Αγρότες	
Αριθμός συμμετεχόντων	9	
Φορείς που συμμετείχαν	Είδος φορέων	Συμμετέχοντες
Αγροτικός Συνεταιρισμός Στέβιας	Ιδιωτικών	1
Αγροτικός Συνεταιρισμός Οσπρίων	Ιδιωτικών	1
ΚοινΣΕπ "Ηλεκάτη"	Ιδιωτικών	1
Αγροτικός Συνεταιρισμός "ΕΥ" ΚΑΡΠΟΝ	Ιδιωτικών	1
Αγροτικός Συνεταιρισμός Σαλιγκαροτρόφων	Ιδιωτικών	1
Αγρότες	-	3
ΟΤΔ	-	1

Συμπεράσματα / Αποτελέσματα

Στο πλαίσιο των ενεργειών εκπαίδευσης στελεχών και μελών φορέων της κοινωνικής οικονομίας (Συνεταιρισμοί, ΚοινΣΕπ) συζητήθηκε διεξοδικά η στρατηγική του τοπικού προγράμματος CLLD / LEADER και διαμορφώθηκε η πρόταση για ενθάρρυνση της επιχειρηματικότητας κάθε μορφής (ιδιωτικής, κοινωνικής και συνεργατικής) κυρίως στον αγροδιατροφικό τομέα (πρωτογενή παραγωγή, μεταποίηση, βιομηχανία τροφίμων) με στόχο τη δημιουργία νέων θέσεων απασχόλησης στον αγροτικό χώρο και διατήρησης των υφιστάμενων που κινδυνεύουν.

Οι συμμετέχοντες πρότειναν να ενισχυθούν οι δράσεις κοινωνικής οικονομίας και επιχειρηματικότητας κατά προτεραιότητα μετά τα επιτυχημένα παραδείγματα δημιουργίας νέων συνεταιριστικών σχημάτων στο πλαίσιο του προηγούμενου προγράμματος LEADER – Άξονας 4.

27.

Είδος ενέργειας :	Ανοιχτή Εκδήλωση (Επιχειρηματικότητα)	
Ημερομηνία διεξαγωγής	07-04-2016	
Ομάδα/ες στόχος	Τοπικοί φορείς, Νέοι εν δυνάμει επιχειρηματίες, Τοπικός πληθυσμός	
Αριθμός συμμετεχόντων	79	
Φορείς που συμμετείχαν	Είδος φορέων	Συμμετέχοντες
Περιφερειακή Ενότητα Καρδίτσας	Δημοσίων	2
Δήμος Καρδίτσας	Δημοσίων	2
ΠΕΔ Θεσσαλίας	Δημοσίων	1
Συνεταιριστική Τράπεζα Καρδίτσας	Ιδιωτικών	3
Ιερά Μητρόπολη Θεσσαλιώτιδος και Φαναριοφερσάλων	Δημοσίων	2
Σύλλογος Τριτέκνων Ν. Καρδίτσας	Ιδιωτικών	1
Επιμελητήριο Καρδίτσας	Ιδιωτικών	2
Τοπικός πληθυσμός		

Στρατηγική Τοπικής Ανάπτυξης με Πρωτοβουλία Τοπικών Κοινοτήτων CLLD / LEADER της Περιφερειακής Ενότητας Καρδίτσας (Φάκελος Β)

ΟΤΔ	-	5
Συμπεράσματα / Αποτελέσματα		
<p>Στην 1^η εκδήλωση «Προκλήσεις – Ευκαιρίες δημιουργικότητας & καινοτομίας» της πρωτοβουλίας “Karditsa restart” που συνδιοργάνωσαν οι τοπικοί φορείς, ΑΝ.ΚΑ Α.Ε., Europe Direct, Δήμος, Περιφερειακή Ενότητα, Συνεταιριστική Τράπεζα και Επιμελητήριο Καρδίτσας, Ιερά Μητρόπολη και Σύλλογος Τριτέκνων Ν. Καρδίτσας, παρουσιάστηκαν καινοτόμες και δημιουργικές πρωτοβουλίες των νέων της Καρδίτσας.</p> <p>Παράλληλα συζητήθηκε η στρατηγική του τοπικού προγράμματος CLLD / LEADER και πως αυτή μπορεί να συμβάλει στην ανάδειξη και στήριξη της νεανικής επιχειρηματικότητας τα επόμενα χρόνια. Προτάθηκαν οι ακόλουθες ιδέες για ένταξη στο νέο πρόγραμμα :</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ανάπτυξη θερμοκοιτίδας ή άλλου μηχανισμού υποστήριξης της νεοφυούς επιχειρηματικότητας στην κοινωνική οικονομία και στις πράσινες τεχνολογίες, • Προτεραιότητα στήριξης της επιχειρηματικότητας στους στρατηγικούς τομείς της RIS3 όπως, αγροδιατροφή, δημιουργικός τουρισμός, τεχνολογίες πληροφορικής, εφοδιαστικές αλυσίδες και ενέργεια – περιβάλλον, • Νεοφυή επιχειρηματικότητα με ενσωμάτωση καινοτομιών (πρόβλεψη για υψηλότερα ποσοστά χρηματοδότησης για τις νεότερες ηλικίες και τις ευπαθείς ομάδες), • Αξιοποίηση νέων ευέλικτων χρηματοδοτικών εργαλείων (μικροδάνεια, εγγυήσεις, κ.α.) για διευκόλυνση έναρξης νεανικής επιχειρηματικότητας, • Υλοποίηση ενεργειών κατάρτισης και απόκτησης δεξιοτήτων σε θέματα τεχνολογιών αιχμής και ενσωμάτωσης καινοτομιών. 		

28.

Είδος ενέργειας :	Θεματική Σύσκεψη (Αγροδιατροφή)	
Ημερομηνία διεξαγωγής	30-03-2016	
Ομάδα/ες στόχος	Συνεταιρισμοί	
Αριθμός συμμετεχόντων	7	
Φορείς που συμμετείχαν	Είδος φορέων	Συμμετέχοντες
Ενεργειακή Συνεταιριστική Εταιρία Καρδίτσας	Ιδιωτικών	1
Αγροτικός Συνεταιρισμός Παραγωγής & Εμπορίας Υπερτροφών “ΕΥ” ΚΑΡΠΟΝ	Ιδιωτικών	1
Αγροτικός Συνεταιρισμός Στέβιας	Ιδιωτικών	1
Αγροτικός Συνεταιρισμός Οσπρίων	Ιδιωτικών	1
ΟΤΔ	-	3
Συμπεράσματα / Αποτελέσματα		
<p>Στη θεματική σύσκεψη μετά την παρουσίαση του προγράμματος CLLD / LEADER, οι εκπρόσωποι των αγροτικών και αστικών συνεταιρισμών τόνισαν την ανάγκη ανάληψης συλλογικών πρωτοβουλιών για να μπορέσει η περιοχή να αντιμετωπίσει την οικονομική κρίση, που επηρεάζει αρνητικά όλους τους κατοίκους.</p> <p>Πρότειναν ως βασικές κατευθύνσεις του τοπικού προγράμματος :</p> <ul style="list-style-type: none"> • την ενίσχυση και ενθάρρυνση της κοινωνικής και συνεργατικής επιχειρηματικότητας, • την ενίσχυση της μεταποίησης και εμπορίας γεωργικών / δασικών προϊόντων, • τις βιοτεχνικές μονάδες, οικοτεχνίες, χειροτεχνίες, • τις τουριστικές επιχειρήσεις, • την ενίσχυση των εφοδιαστικών αλυσίδων αξίας του αγροδιατροφικού τομέα. 		

29.

Είδος ενέργειας :	Ανοιχτή Εκδήλωση (Κοινωνική Οικονομία)	
Ημερομηνία διεξαγωγής	19 & 20-03-2016	
Ομάδα/ες στόχος	Συνεργατικά σχήματα, τοπικοί φορείς, τοπικός πληθυσμός	
Αριθμός συμμετεχόντων	105	
Φορείς που συμμετείχαν	Είδος φορέων	Συμμετέχοντες
Δήμος Καρδίτσας	Δημοσίων	3
ΕΕΤΑΑ	Δημοσίων	1
Πανεπιστήμιο Αιγαίου	Δημοσίων	1
Συνεταιριστική Τράπεζα Καρδίτσας	Ιδιωτικών	3
Ενεργειακή Συνεταιριστική Εταιρία Καρδίτσας	Ιδιωτικών	1
Αγροτικός Συνεταιρισμός Στέβιας	Ιδιωτικών	3
Αγροτικός Συνεταιρισμός Οσπρίων	Ιδιωτικών	1
ΚοινΣΕπ “Γεύση από χωριό”	Ιδιωτικών	2
ΚοινΣΕπ «Ηλακάτη»	Ιδιωτικών	1
ΚοινΣΕπ άλλων περιοχών	Ιδιωτικών	4
ΑΝ.ΕΤ	-	4
Ένωση Αγροτουρισμού Θεσσαλίας	Ιδιωτικών	1
Νομαρχιακό Σωματείο ΑμεΑ Καρδίτσας	Ιδιωτικών	2
Ίδρυμα Χάινριχ Μπελ	Ιδιωτικών	2
Κέντρο Γυναικών Καρδίτσας	Δημοσίων	3
Τοπικός πληθυσμός	-	68
ΟΤΔ	-	5
Συμπεράσματα / Αποτελέσματα		
<p>Στη διήμερη εκδήλωση “Περιφερειακό Forum Κοινωνικής Επιχειρηματικότητας Θεσσαλίας” αναπτύχθηκε συζήτηση για τη συνεργασία μεταξύ των κοινωνικών επιχειρήσεων, τη δικτύωση και τη δημιουργία υποστηρικτικών θεσμών μέσω της bottom-up διαδικασίας. Παρουσιάστηκαν καλές πρακτικές και έγιναν εκπαιδευτικές επισκέψεις στις μονάδες των συνεταιριστικών σχημάτων που χρηματοδοτήθηκαν στο προηγούμενο τοπικό πρόγραμμα LEADER – Άξονας 4.</p> <p>Έγινε ενημέρωση για την προσπάθεια ανάπτυξης οικοσυστήματος των συνεταιρισμών και κοινωνικών επιχειρήσεων της περιοχής παρέμβασης, καθώς και γνωριμία με τους υποστηρικτικούς φορείς της περιοχής, όπως η Συνεταιριστική Τράπεζα Καρδίτσας, μέλος της Ευρωπαϊκής Ομοσπονδίας Ηθικών και Εναλλακτικών Τραπεζών, και η Ενεργειακή Συνεταιριστική Εταιρία Καρδίτσας.</p> <p>Στο νέο πρόγραμμα CLLD / LEADER προτάθηκαν δράσεις στήριξης του οικοσυστήματος κοινωνικών επιχειρήσεων όπως :</p> <ul style="list-style-type: none"> • συμβουλευτική υποστήριξη, • εκπαίδευση, κατάρτιση και δικτύωση, • ανάπτυξη κατάλληλων χρηματοοικονομικών εργαλείων, • ευνοϊκό σύστημα βαθμολόγησης και χρηματοδότησης των συνεταιριστικών σχημάτων και κοινωνικών επιχειρήσεων 		

30.

Είδος ενέργειας :	Θεματική Σύσκεψη (Χρηματοδοτικοί θεσμοί – εργαλεία)	
Ημερομηνία διεξαγωγής	17-03-2016	

Στρατηγική Τοπικής Ανάπτυξης με Πρωτοβουλία Τοπικών Κοινοτήτων CLLD / LEADER της Περιφερειακής Ενότητας Καρδίτσας (Φάκελος Β)

Ομάδα/ες στόχος	Χρηματοπιστωτικοί φορείς	
Αριθμός συμμετεχόντων	10	
Φορείς που συμμετείχαν	Είδος φορέων	Συμμετέχοντες
Συνεταιριστική Τράπεζα Καρδίτσας (ΣΥΝ.Π.Ε.)	Ιδιωτικών	7
ΟΤΔ	-	3
Συμπεράσματα / Αποτελέσματα		
<p>Στη σύσκεψη μετά την παρουσίαση του προγράμματος CLLD / LEADER, έγινε ανασκόπηση της συνεργασίας με την ΟΤΔ και της υποστήριξης που παρείχε η Συνεταιριστική Τράπεζα όλα τα προηγούμενα χρόνια σε τουλάχιστον 25 επενδυτικά έργα του LEADER – Άξονας 4 (με δάνεια, εκχώρηση επιδότησης κ.λπ.) για την ολοκλήρωσή τους</p> <p>Επίσης, συζητήθηκε η ενεργοποίηση (εκτίμηση εντός του 2016) του προγράμματος χορήγησης μικροπιστώσεων με κάλυψη εγγυήσεων από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Επενδύσεων (ΕΤαΕ) σε δικαιούχους (γεωργούς, ανέργους, νέους, συνεταιρισμούς, επιχειρήσεις κοινωνικής οικονομίας, πολύ μικρές επιχειρήσεις) που θα επενδύσουν στο χώρο της κοινωνικής και πράσινης οικονομίας στο πλαίσιο του σχεδιαζόμενου προγράμματος CLLD / LEADER.</p>		

31.

Είδος ενέργειας :	Θεματικό Εργαστήριο (Περιβάλλον, τουρισμός)	
Ημερομηνία διεξαγωγής	26-02-2016	
Ομάδα/ες στόχος	ΟΤΑ Α' βαθμού, Τοπικοί και συλλογικοί φορείς, Εκπαιδευτικές δομές	
Αριθμός συμμετεχόντων	31	
Φορείς που συμμετείχαν	Είδος φορέων	Συμμετέχοντες
Δήμος Αργιθέας	Δημοσίων	5
Δήμος Μουζακίου	Δημοσίων	2
Πανελλήνια Ομοσπονδία Αργιθεάτικων Συλλόγων	Ιδιωτικών	2
ΤΕΙ Τεχνολογίας Τροφίμων Θεσσαλίας	Δημοσίων	1
Κέντρο Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης Μουζακίου	Δημοσίων	5
Ελληνικός Ορειβατικός Σύλλογος Καρδίτσας (ΕΟΣΚ)	Ιδιωτικών	3
Επιμελητήριο Καρδίτσας	Ιδιωτικών	1
Αγροτικός Συνεταιρισμός Στέβιας	Ιδιωτικών	1
Περιβαλλοντική Αναπτυξιακή Δυτικής Θεσσαλίας (ΠΑΔΥΘ)	Ιδιωτικών	1
Επιστήμονες - εκπαιδευτικοί	-	8
ΟΤΔ	-	2
Συμπεράσματα / Αποτελέσματα		

Στο εργαστήριο με θέμα *“Η ανάπτυξη του εναλλακτικού τουρισμού στην ορεινή Αργιθέα”* αναλύθηκε ο τρόπος προσέλκυσης επισκεπτών που έχουν περιβαλλοντικές ευαισθησίες στην περιοχή και πως οι περιβαλλοντικοί πόροι μπορούν να συνδεθούν με δράσεις του υπό σχεδιασμό τοπικού προγράμματος CLLD / LEADER. Συμφωνήθηκε οι δράσεις που πρέπει να σχεδιαστούν να είναι:

- μικρά έργα υποδομής όπως μονοπάτια με προτεραιότητα σε εκείνα που συνδέουν σημεία φυσικού κάλλους ή μνημεία,
- κατάρτιση επαγγελματιών για την εξυπηρέτηση των επισκεπτών,
- δικτύωση και συνεργασία των τοπικών επιχειρήσεων με τις αγροτικές – κτηνοτροφικές εκμεταλλεύσεις,
- ενίσχυση επαγγελματιών άσκησης εναλλακτικού τουρισμού και η δημιουργία «πακέτων υπηρεσιών»,
- δημιουργία καταλυμάτων ή camping κατά μήκος διαδρομών (κυρίως στην αρχή και στο τέλος αυτών) με μετατροπή μη χρησιμοποιούμενων κτιρίων (π.χ. σχολεία) σε χώρους διαμονής,
- διατήρηση, ανανέωση και ορθολογική εκμετάλλευση των δασών που αποτελούν πηγή πλούτου και φυσικού κάλλους,
- προβολή μέσω καλαίσθητων εντύπων και social media των σημείων ιδιαίτερου φυσικού κάλλους (κυρίως δασικών περιοχών),
- προβολή, συντήρηση και βελτίωση της επισκεψιμότητας (πρόσβασης) θρησκευτικών (κυρίως μνημείων),
- συμμετοχή νέων στις περιβαλλοντικές δραστηριότητες,
- πολιτιστικά στοιχεία (πανηγύρια, γαστρονομία κ.λπ.),
- ανάδειξη, τεκμηρίωση, προβολή πολιτιστικών στοιχείων,
- τυποποίηση, οργάνωση της επί τόπου πώλησης – διάθεσης τοπικών προϊόντων σε επισκέπτες.

32.

Είδος ενέργειας :	Θεματική Σύσκεψη (Τουρισμός, περιβάλλον)	
Ημερομηνία διεξαγωγής	24-02-2016	
Ομάδα/ες στόχος	Συλλογικοί φορείς	
Αριθμός συμμετεχόντων	7	
Φορείς που συμμετείχαν	Είδος φορέων	Συμμετέχοντες
Ελληνικός Ορειβατικός Σύλλογος Καρδίτσας (ΕΟΣΚ)	Ιδιωτικών	4
ΟΤΔ	-	3

Συμπεράσματα / Αποτελέσματα

Τα μέλη του Ελληνικού Ορειβατικού Συλλόγου Καρδίτσας, πρότειναν για τις ορεινές περιοχές του προγράμματος CLLD / LEADER το σχεδιασμό των δράσεων:

- καταγραφή και σήμανση πεζοπορικών και ορειβατικών μονοπατιών,
- σύνδεση μονοπατιών με τα καταφύγια, τις θέσεις θέας και άλλους τουριστικούς προορισμούς,
- δημιουργία υλικού προβολής (χάρτες, site, έντυπα, mobile apps κ.λπ.),
- συμμετοχή σε κλαδικές εκθέσεις του εξωτερικού,

με σκοπό την ανάδειξη και προώθηση του ορειβατικού τουρισμού ως συγκριτικού πλεονεκτήματος του τουριστικού προϊόντος της περιοχής.

33.

Είδος ενέργειας :	Σύσκεψη εργασίας (Τοπική Αυτοδιοίκηση)	
Ημερομηνία διεξαγωγής	22-02-2016	
Ομάδα/ες στόχος	ΟΤΑ Α' βαθμού	
Αριθμός συμμετεχόντων	9	
Φορείς που συμμετείχαν	Είδος φορέων	Συμμετέχοντες
Δήμος Σοφάδων (Δ/ση Τεχνικών Υπηρεσιών & Προγραμματισμού)	Δημοσίων	6
ΟΤΔ	-	3

Συμπεράσματα / Αποτελέσματα

Τα στελέχη του Δήμου, μετά από μια μικρή παρουσίαση των προτεινόμενων δράσεων του Επιχειρησιακού Προγράμματος του Δήμου, με τη βοήθεια της ΟΤΔ συσχέτισαν τις προτεραιότητες του Δήμου σε τεχνικά έργα με τις επιλέξιμες δράσεις του τοπικού προγράμματος και κατέληξαν στα εξής :

- Αναπλάσεις περιοχών περιβαλλοντικού ενδιαφέροντος,
- Μικρά εγχειροβελτιωτικά έργα,
- Αναβάθμιση βασικών κοινόχρηστων χώρων (πλατείες, παιδικές χαρές), δημοτικών κτιριακών υποδομών (ΚΑΠΗ, βιβλιοθήκη),
- Ανάδειξη πολιτιστικής κληρονομιάς - ενίσχυση αθλητικών διοργανώσεων (αγώνες δρόμου μαζικού αθλητισμού),
- Τουριστική προβολή και αναβάθμιση τουριστικών υποδομών λουτρών Σμοκόβου (ξενοδοχείων, υποδομές πρόσβασης ΑμεΑ),
- Πιλοτικό δίκτυο Μετεωρολογικών Σταθμών,
- Δράσεις ενίσχυσης ιδιωτικών επενδύσεων μεταποίησης και εμπορίας γεωργικών – δασικών προϊόντων,
- Δράσεις ίδρυσης, επέκτασης και εκσυγχρονισμού επιχειρήσεων δευτερογενή και τριτογενή τομέα,
- Δράσεις κοινωνικής ένταξης και στήριξης απασχόλησης των Ρομά των Σοφάδων.

34.

Είδος ενέργειας :	Θεματική ημερίδα (Επιχειρηματικότητα νεοφυής)	
Ημερομηνία διεξαγωγής	05-02-2016	
Ομάδα/ες στόχος	Τοπικοί φορείς, Νέοι εν δυνάμει επιχειρηματίες, Τοπικός πληθυσμός	
Αριθμός συμμετεχόντων	90	
Φορείς που συμμετείχαν	Είδος φορέων	Συμμετέχοντες
Περιφέρεια Θεσσαλίας (Π.Ε. Καρδίτσας)	Δημοσίων	2
Δίκτυο Τροφίμων και Ποτών	Ιδιωτικών	1
Συνεταιριστική Τράπεζα Καρδίτσας	Ιδιωτικών	7
Κέντρο Γυναικών Καρδίτσας	Δημοσίων	2
Εργατούπαλληλικό Κέντρο Καρδίτσας	Ιδιωτικών	1
Δήμος Καρδίτσας	Δημοσίων	5
Δήμος Αργιθέας	Δημοσίων	1
Δήμος Μουζακίου	Δημοσίων	2
Επιμελητήριο Καρδίτσας	Ιδιωτικών	2
Ομοσπονδία Επαγγ/κών Βιοτεχνικών Εμπορικών Σωματείων Ν. Καρδίτσας	Ιδιωτικών	1
Αγροτικός Συνεταιρισμός Στέβιας	Ιδιωτικών	2
Αγροτικός Συνεταιρισμός Οσπρίων	Ιδιωτικών	2
Σύλλογος Ελεύθερων Επαγγελματιών Λογιστών Φοροτεχνικών	Ιδιωτικών	1
Εμπορικός Σύλλογος Μουζακίου	Ιδιωτικών	1
Τοπικός πληθυσμός	-	56
ΟΤΔ	-	4

Συμπεράσματα / Αποτελέσματα

Στην ημερίδα «*Νεοφυείς (Startup) επιχειρήσεις και τοπική επιχειρηματικότητα*» της πρωτοβουλίας "Ευρωπαϊκή εβδομάδα Startup" που συνδιοργάνωσαν η Συνεταιριστική Τράπεζα, ο Δήμος Καρδίτσας, η Περιφέρεια Θεσσαλίας, το Κέντρο Γυναικών, το Εργατούπαλληλικό Κέντρο, η ΑΝ.ΚΑ Α.Ε., το Europe Direct και το Επιμελητήριο Καρδίτσας, παρουσιάστηκαν στους νέους εν δυνάμει επιχειρηματίες το Ευρωπαϊκό και τοπικό οικοσύστημα επιχειρηματικότητας και καινοτομίας αναδεικνύοντας δράσεις ανάπτυξης της νεοφυούς επιχειρηματικότητας και παρουσιάζοντας βιώσιμα παραδείγματα καινοτόμων επιχειρήσεων. Παράλληλα συζητήθηκε η στρατηγική του τοπικού προγράμματος CLLD / LEADER και πώς αυτή μπορεί να συμβάλει στην ανάδειξη και στήριξη της νεοφυούς επιχειρηματικότητας. Προτάθηκαν οι ακόλουθες ιδέες για ένταξη στο νέο πρόγραμμα :

- Ανάπτυξη τοπικών δομών υποστήριξης της νεοφυούς επιχειρηματικότητας,
- Προτεραιότητα στήριξης της νεοφυούς επιχειρηματικότητας στους στρατηγικούς τομείς της RIS3 (αγροδιατροφή, δημιουργικός τουρισμός, ΤΠΕ, εφοδιαστικές αλυσίδες, ενέργεια – περιβάλλον, μεταλλικά – δομικά υλικά),
- Στήριξη με υψηλότερα ποσοστά χρηματοδότησης για τις νεότερες ηλικίες και τα μέλη ευπαθών και ειδικών πληθυσμιακών ομάδων,
- Δημιουργία ευέλικτων χρηματοδοτικών εργαλείων (μικροδάνεια, εγγυήσεις, κ.α.) για διευκόλυνση έναρξης δραστηριότητας,
- Υλοποίηση ενεργειών κατάρτισης και απόκτησης δεξιοτήτων σε θέματα τεχνολογιών αιχμής και ενσωμάτωσης καινοτομιών.

35.

Είδος ενέργειας :	Θεματική Σύσκεψη (Επιχειρηματικότητα)	
Ημερομηνία διεξαγωγής	05-02-2016	
Ομάδα/ες στόχος	Επαγγελματίες, Βιοτέχνες, Έμποροι	
Αριθμός συμμετεχόντων	4	
Φορείς που συμμετείχαν	Είδος φορέων	Συμμετέχοντες
Ομοσπονδία Επαγγελματιών Βιοτεχνών και Εμπόρων Καρδίτσας	Ιδιωτικών	2
ΟΤΔ	-	2

Συμπεράσματα / Αποτελέσματα

Η Ομοσπονδία Επαγγελματιών, Βιοτεχνών και Εμπορικών Σωματείων Ν. Καρδίτσας, πρότεινε στο πρόγραμμα CLLD / LEADER να ενταχθούν δράσεις για :

- τη διοργάνωση ενεργειών επαγγελματικής κατάρτισης και απόκτησης δεξιοτήτων για τους επιχειρηματίες - εργοδότες αλλά και το προσωπικό τους,
- τη δυνατότητα χρήσης νέων χρηματοδοτικών εργαλείων από τους υποψήφιους επενδυτές για εξασφάλιση της ιδιωτικής συμμετοχής των επενδύσεων,
- τη στήριξη της τοπικής επιχειρηματικότητας στον δευτερογενή και τριτογενή τομέα (βιοτεχνίες, παροχή υπηρεσιών, χειροτεχνίες κ.λπ.)
- τη χορήγηση υψηλότερων ποσοστών χρηματοδοτικής ενίσχυσης για τις πολύ μικρές επιχειρήσεις που έχουν αδυναμία πρόσβασης σε τραπεζικά ή άλλα επενδυτικά κεφάλαια.

36.

Είδος ενέργειας :	Σύσκεψη εργασίας (Τοπική Αυτοδιοίκηση)	
Ημερομηνία διεξαγωγής	18-01-2016	
Ομάδα/ες στόχος	ΟΤΑ Α' βαθμού	
Αριθμός συμμετεχόντων	10	
Φορείς που συμμετείχαν	Είδος φορέων	Συμμετέχοντες
Δήμος Μουζακίου (Τεχνική Υπηρεσία)	Δημοσίων	7
ΟΤΔ	-	3

Συμπεράσματα / Αποτελέσματα

Τα στελέχη του Δήμου, μετά από μια μικρή παρουσίαση των προτεινόμενων δράσεων του Επιχειρησιακού Προγράμματος του Δήμου, με τη βοήθεια της ΟΤΔ συσχέτισαν τις προτεραιότητες του Δήμου σε τεχνικά έργα, με τις επιλέξιμες δράσεις του τοπικού προγράμματος και κατέληξαν στα εξής :

- δράσεις εξοικονόμησης ενέργειας σε δημοτικά κτίρια (π.χ. σχολεία),
- μικρά τεχνικά έργα ύδρευσης - αποχέτευσης οικισμών και παρεμβάσεις για το περιβάλλον και την κλιματική αλλαγή,
- μικρά δημόσια έργα για παροχή βασικών υπηρεσιών στον τοπικό πληθυσμό (αγροτικά ιατρεία, παιδικοί σταθμοί) ή θα εξυπηρετούν τη λειτουργία των ιδιωτικών επιχειρήσεων (δρόμοι πρόσβασης),
- υποδομές αναψυχής (παιδικές χαρές), αθλητισμού και πολιτισμού

Επίσης, ο Δήμαρχος Μουζακίου πρότεινε μια κατανομή περίπου 65-70% υπέρ των ιδιωτικών επενδύσεων έναντι των παρεμβάσεων δημόσιου χαρακτήρα για τη μεγιστοποίηση του αναπτυξιακού αποτελέσματος και συγκεκριμένα πρότεινε την ενίσχυση :

- της μεταποίησης και εμπορίας γεωργικών / δασικών προϊόντων,
- των βιοτεχνικών μονάδων, οικοτεχνιών και χειροτεχνιών,
- των τουριστικών υποδομών και επιχειρήσεων εναλλακτικών και ειδικών μορφών τουρισμού,
- της δημιουργίας εφοδιαστικών αλυσίδων αξίας π.χ. δασοπονίας - ξύλου - επίπλου ή τροφίμων – ποτών.

37.

Είδος ενέργειας :	Επιμόρφωση (Κοινωνική Οικονομία)		
Ημερομηνία διεξαγωγής	14-01-2016		
Ομάδα/ες στόχος	Συνεταιρισμοί, ΚοινΣΕπ, Συλλογικά σχήματα		
Αριθμός συμμετεχόντων	10		
Φορείς που συμμετείχαν	Είδος φορέων	Συμμετέχοντες	
Συνεταιριστική Τράπεζα	Ιδιωτικών	1	
Αγροτικός Συνεταιρισμός Στέβιας	Ιδιωτικών	1	
Αγροτικός Συνεταιρισμός Οσπρίων	Ιδιωτικών	4	
ΚοινΣΕπ "Ηλακάτη"	Ιδιωτικών	1	
Άλλοι	-	2	
ΟΤΔ	-	1	
Συμπεράσματα / Αποτελέσματα			
Στο πλαίσιο του προγράμματος "Εκπαίδευση στελεχών φορέων Κοινωνικής Οικονομίας" συζητήθηκε η αναγκαιότητα και χρησιμότητα της δια βίου εκπαίδευσης των αγροτών και μελών συνεργατικών σχημάτων και προτάθηκε η ένταξη στις προτεραιότητες της νέας αναπτυξιακής στρατηγικής CLLD / LEADER 2014-2020, της ακόλουθης δράσης :			
<ul style="list-style-type: none"> • οργάνωση ενεργειών επιμόρφωσης, απόκτησης νέων δεξιοτήτων και ενημέρωσης των μελών συλλογικών σχημάτων και δικτύων σε θέματα προτεραιότητας όπως ο αγροδιατροφικός τομέας, ο δημιουργικός τουρισμός και οι ανανεώσιμοι ενεργειακοί πόροι. 			

38.

Είδος ενέργειας :	Θεματική Σύσκεψη (Αγροδιατροφή)		
Ημερομηνία διεξαγωγής	13-01-2016		
Ομάδα/ες στόχος	Κλάδος Τροφίμων και Ποτών		
Αριθμός συμμετεχόντων	12		
Φορείς που συμμετείχαν	Είδος φορέων	Συμμετέχοντες	
Δίκτυο Τροφίμων & Ποτών Ν. Καρδίτσας	Ιδιωτικών	8	
ΟΤΔ	-	4	
Συμπεράσματα / Αποτελέσματα			
Στα μέλη του Δικτύου Τροφίμων και Ποτών αναλύθηκαν οι προτεραιότητες του Μέτρου 19 και του ΠΑΑ 2014-2020 και επισημάνθηκε η προτεραιότητα του αγροδιατροφικού συμπλέγματος στην περιφερειακή στρατηγική RIS3 και στο Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης της Ελλάδος.			
Μετά από εποικοδομητικό διάλογο οι επιχειρήσεις τροφίμων και ποτών της περιοχής πρότειναν στο νέο πρόγραμμα CLLD / LEADER να ενισχύονται :			
<ul style="list-style-type: none"> • τα δίκτυα οριζόντιας ή κάθετης συνεργασίας μεταξύ επιχειρήσεων, • η οργάνωση βραχέων εφοδιαστικών αλυσίδων και οι τοπικές αγορές, • η διασύνδεση των τοπικών διατροφικών προϊόντων με τη γαστρονομία και το τουριστικό προϊόν της περιοχής, • οι εκπαιδευτικές επισκέψεις στις παραγωγικές μονάδες, • η συμμετοχή σε κλαδικές εκθέσεις και οι ηλεκτρονικές δράσεις προβολής, • η συνεργασία με ερευνητικούς φορείς και τα τοπικά τμήματα ΤΕΙ Τεχνολογίας Τροφίμων και Διατροφής – Διαιτολογίας για εισαγωγή τεχνολογικής καινοτομίας ή οργανωτικής καινοτομίας ή καινοτομίας marketing, • η χρήση χρηματοδοτικών εργαλείων για την κάλυψη της ιδιωτικής συμμετοχής στα επενδυτικά σχέδια. 			

39.

Είδος ενέργειας :	Θεματική Εκδήλωση (Αγροδιατροφή)		
Ημερομηνία διεξαγωγής	05-12-2015		
Ομάδα/ες στόχος	Ζαχαροπλαστεία		
Αριθμός συμμετεχόντων	19		
Φορείς που συμμετείχαν	Είδος φορέων	Συμμετέχοντες	
Σύλλογος Ζαχαροπλαστών Ν. Καρδίτσας	Ιδιωτικών	18	
ΟΤΔ	-	1	
Συμπεράσματα / Αποτελέσματα			
Στα μέλη του Συλλόγου Ζαχαροπλαστών Ν. Καρδίτσας αφού έγινε παρουσίαση της διαρθρωτικής προσαρμογής των επιχειρήσεων του κλάδου, στη συνέχεια αναλύθηκαν οι προτεραιότητες του Μέτρου 19 και του ΠΑΑ 2014-2020 και επισημάνθηκε η προτεραιότητα του αγροδιατροφικού συμπλέγματος στην περιφερειακή στρατηγική RIS3 και στο Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης της Ελλάδος.			
Μετά από εποικοδομητικό διάλογο οι επιχειρήσεις ειδών ζαχαροπλαστικής πρότειναν στο νέο πρόγραμμα CLLD / LEADER να ενισχύονται :			
<ul style="list-style-type: none"> • οι μονάδες μεταποίησης και παραγωγής ειδών αρτοποιίας, ζαχαροπλαστικής και γλυκισμάτων, • οι μονάδες μεταποίησης / εμπορίας γεωργικών προϊόντων, • η διασύνδεση με τα τοπικά τμήματα Τεχνολογίας Τροφίμων και Διατροφής – Διαιτολογίας του ΤΕΙ για μεταφορά γνώσης και αξιοποίηση ερευνητικών αποτελεσμάτων. 			

40.

Είδος ενέργειας :	Θεματική Εκδήλωση (Επιχειρηματικότητα)		
Ημερομηνία διεξαγωγής	03-12-2015		
Ομάδα/ες στόχος	Επιχειρήσεις Εστίασης και Αναψυχής		

Στρατηγική Τοπικής Ανάπτυξης με Πρωτοβουλία Τοπικών Κοινοτήτων CLLD / LEADER της Περιφερειακής Ενότητας Καρδίτσας (Φάκελος Β)

Αριθμός συμμετεχόντων	63	
Φορείς που συμμετείχαν	Είδος φορέων	Συμμετέχοντες
Ένωση Καταστηματαρχών Εστίασης Αναψυχής Νομού Καρδίτσας	Ιδιωτικών	61
ΟΤΔ	-	2
Συμπεράσματα / Αποτελέσματα		
<p>Στα μέλη της Ένωσης Καταστηματαρχών Εστίασης Αναψυχής Νομού Καρδίτσας αφού έγινε παρουσίαση της διαρθρωτικής προσαρμογής των επιχειρήσεων του κλάδου, στη συνέχεια αναλύθηκαν οι προτεραιότητες του Μέτρου 19 και του ΠΑΑ 2014-2020 και επισημάνθηκε η προτεραιότητα του δημιουργικού τουρισμού στην περιφερειακή στρατηγική RIS3 και στο Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης της Ελλάδος. Μετά από εποικοδομητικό διάλογο οι επιχειρηματίες εστίασης και αναψυχής πρότειναν στο νέο πρόγραμμα CLLD / LEADER να ενισχύονται :</p> <ul style="list-style-type: none"> • οι μονάδες εστίασης όλων των κατηγοριών και μορφών χωρίς εξαιρέσεις, • οι επιχειρήσεις αναψυχής και οι μικτού τύπου, • οι μονάδες παραγωγής διατροφικών προϊόντων, • με υψηλότερα ποσοστά χρηματοδοτικής ενίσχυσης οι μικρές επιχειρήσεις και οι πλέον απομακρυσμένες 		

41.

Είδος ενέργειας :	Επιμόρφωση (Κοινωνική Οικονομία)	
Ημερομηνία διεξαγωγής	26-11-2015	
Ομάδα/ες στόχος	Συνεταιρισμοί, ΚοινΣΕπ, Συλλογικά σχήματα	
Αριθμός συμμετεχόντων	7	
Φορείς που συμμετείχαν	Είδος φορέων	Συμμετέχοντες
Ένωση Αγροτουρισμού Θεσσαλίας	Ιδιωτικών	1
Αγροτικός Συνεταιρισμός Στέβιας	Ιδιωτικών	1
Αγροτικός Συνεταιρισμός Οσπρίων	Ιδιωτικών	3
ΚοινΣΕπ "Ηλακάτη"	Ιδιωτικών	1
ΟΤΔ	-	1
Συμπεράσματα / Αποτελέσματα		
<p>Στο πλαίσιο του προγράμματος "Εκπαίδευση στελεχών φορέων Κοινωνικής Οικονομίας" συζητήθηκαν επιτυχημένα παραδείγματα συνεργασιμότητας του παρελθόντος (ο συνεταιρισμός Αμπλακίων) και πως αυτά μπορούν να βοηθήσουν τις σημερινές συνεργατικές δομές στην ανάσχεση της οικονομικής κρίσης των τοπικών κοινωνιών. Στο πλαίσιο αυτό προτάθηκε η ένταξη στις προτεραιότητες της νέας αναπτυξιακής στρατηγικής CLLD / LEADER 2014-2020, της ακόλουθης δράσης :</p> <ul style="list-style-type: none"> • δημιουργία μηχανισμού ή θερμοκοιτίδας υποστήριξης των συνεργατικών σχημάτων στους τομείς αγροδιατροφής, δημιουργικού τουρισμού και διαχείρισης περιβαλλοντικών πόρων. 		

42.

Είδος ενέργειας :	Στρογγυλό τραπέζι (Κοινωνική Συνοχή)	
Ημερομηνία διεξαγωγής	20-11-2015	
Ομάδα/ες στόχος	ΟΤΑ Α' βαθμού, Τοπικοί φορείς, ΑΕΙ	
Αριθμός συμμετεχόντων	15	
Φορείς που συμμετείχαν	Είδος φορέων	Συμμετέχοντες
Επιμελητήριο Καρδίτσας	Ιδιωτικών	1
Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας	Δημοσίων	2
Γεωπονικό Πανεπιστήμιο Αθηνών	Δημοσίων	1
Δήμος Καρδίτσας	Δημοσίων	1
Δήμος Μουζακίου	Δημοσίων	2
Δήμος Λίμνης Πλαστήρα	Δημοσίων	1
Συνεταιριστική Τράπεζα Καρδίτσας	Ιδιωτικών	1
Άλλοι	-	4
ΟΤΔ	-	2
Συμπεράσματα / Αποτελέσματα		
<p>Στο στρογγυλό τραπέζι συζητήθηκε το θέμα «Πολιτικές επιστροφής καταγόμενων που διαμένουν στα αστικά κέντρα, στην Περιφερειακή Ενότητα Καρδίτσας». Οι συμμετέχοντες μετά από γόνιμο διάλογο κατέληξαν ότι τα χωρικά ολοκληρωμένα αναπτυξιακά προγράμματα (CLLD του ΠΑΑ 2014-2020), στο πλαίσιο της βιώσιμης και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξης, θα πρέπει να στοχεύουν εκτός των άλλων στη :</p> <ul style="list-style-type: none"> • δημιουργία ευκαιριών απασχόλησης και ανάπτυξης της επιχειρηματικότητας για όλους και ειδικά των πιο ευάλωτων και ευπαθών πληθυσμιακών ομάδων • βελτίωση της ελκυστικότητας των αγροτικών περιοχών με αξιοποίηση των συγκριτικών πλεονεκτημάτων τους, • βελτίωση των παρεχόμενων βασικών υπηρεσιών και της ποιότητας ζωής του τοπικού πληθυσμού. <p>Αυτό θα δημιουργήσει το κατάλληλο έδαφος, για να επιστρέψουν σταδιακά οι καταγόμενοι που διαμένουν στα αστικά κέντρα στους τόπους καταγωγής τους.</p>		

43.

Είδος ενέργειας :	Θεματική Σύσκεψη (Αγροδιατροφή)	
Ημερομηνία διεξαγωγής	18-11-2015	
Ομάδα/ες στόχος	ΟΤΑ Α' βαθμού, Συλλογικοί Φορείς	
Αριθμός συμμετεχόντων	9	
Φορείς που συμμετείχαν	Είδος φορέων	Συμμετέχοντες
Δήμος Σοφάδων	Δημοσίων	3
ΚοινΣΕπ "Στάχου"	Ιδιωτικών	3
ΚοινΣΕπ "Γεύση από χωριό"	Ιδιωτικών	1
Άλλοι	-	1
ΟΤΔ	-	1
Συμπεράσματα / Αποτελέσματα		
<p>Στη σύσκεψη με θέμα «Τα Συνεργατικά σχήματα στον Αγροδιατροφικό τομέα ως μέσα ενίσχυσης της απασχόλησης», οι συμμετέχοντες τόνισαν τη σημασία του αγροδιατροφικού τομέα για την περιοχή των Σοφάδων και συμφώνησαν στην ενσωμάτωσή του στη στρατηγική CLLD, σε συμφωνία και με την περιφερειακή στρατηγική RIS3.</p> <p>Μετά από διαβούλευση με την ΟΤΔ πρότειναν τη στήριξη των συλλογικών σχημάτων :</p> <ul style="list-style-type: none"> • στη δημιουργία ταυτότητας βασικών διατροφικών προϊόντων (π.χ. χωριάτικο λουκάνικο Καρδίτσας) • στην επεξεργασία γεωργικών προϊόντων (γάλα, κρέας, μέλι, οίνος, δημητριακά, οπωροκηπευτικά, αρωματικά, φαρμακευτικά), • στην παραγωγή αποσταγμάτων αλκοολούχων ποτών, τσίπουρο κ.λπ., 		

Στρατηγική Τοπικής Ανάπτυξης με Πρωτοβουλία Τοπικών Κοινοτήτων CLLD / LEADER της Περιφερειακής Ενότητας Καρδίτσας (Φάκελος Β)

- στην παραγωγή ζυμαρικών, αλευρωδών προϊόντων,
- στην παραγωγή ειδών αρτοποιίας – νωπών ειδών ζαχαροπλαστικής, γλυκισμάτων, σαλατών κ.α.

44.

Είδος ενέργειας :	Θεματική Σύσκεψη (Αγροδιατροφή)	
Ημερομηνία διεξαγωγής	12-11-2015	
Ομάδα/ες στόχος	Φορείς & τοπικός πληθυσμός	
Αριθμός συμμετεχόντων	12	
Φορείς που συμμετείχαν	Είδος φορέων	Συμμετέχοντες
ΚοινΣΕπ "Ηλακάτη"	Ιδιωτικών	1
Δήμος Μουζακίου	Δημοσίων	6
ΟΤΔ	-	4
Συμπεράσματα / Αποτελέσματα		
<p>Στη σύσκεψη με θέμα «Τα Συνεργατικά σχήματα στον Αγροδιατροφικό τομέα ως μέσα ενίσχυσης της απασχόλησης», οι συμμετέχοντες τόνισαν τη σημασία του αγροδιατροφικού τομέα για την περιοχή του Μουζακίου και συμφώνησαν στην ενσωμάτωσή του στη στρατηγική CLLD, σε συμφωνία και με την περιφερειακή στρατηγική RIS3.</p> <p>Μετά από διαβούλευση με την ΟΤΔ πρότειναν τη στήριξη των συλλογικών σχημάτων :</p> <ul style="list-style-type: none"> • στην επεξεργασία γεωργικών προϊόντων (γάλα, κρέας, μέλι, οίνος, δημητριακά, οπωροκηπευτικά, αρωματικά, φαρμακευτικά), • στη δημιουργία ταυτότητας βασικών διατροφικών προϊόντων, • στην παραγωγή αποσταγμάτων αλκοολούχων ποτών, τσίπουρο κ.λπ., • στην παραγωγή ζυμαρικών, αλευρωδών προϊόντων, • στη δημιουργία τοπικών αγορών για επί τόπου διάθεση των προϊόντων, • στη διασύνδεση με τα τοπικά τμήματα Τεχνολογίας Τροφίμων και Διατροφής – Διαιτολογίας του ΤΕΙ για μεταφορά γνώσης και αξιοποίηση ερευνητικών αποτελεσμάτων 		

45.

Είδος ενέργειας :	Θεματική Εκδήλωση (Αγροδιατροφή)	
Ημερομηνία διεξαγωγής	31-10-2015	
Ομάδα/ες στόχος	Κλάδος επιχειρήσεων κρέατος	
Αριθμός συμμετεχόντων	26	
Φορείς που συμμετείχαν	Είδος φορέων	Συμμετέχοντες
Σωματείο Κρεοπωλών Ν. Καρδίτσας	Ιδιωτικών	25
ΟΤΔ	-	1
Συμπεράσματα / Αποτελέσματα		
<p>Στα μέλη του Σωματείου Κρεοπωλών Ν. Καρδίτσας αφού έγινε παρουσίαση της διαρθρωτικής προσαρμογής των επιχειρήσεων του κλάδου, στη συνέχεια αναλύθηκαν οι προτεραιότητες του Μέτρου 19 και του ΠΑΑ 2014-2020 και επισημάνθηκε η προτεραιότητα του αγροδιατροφικού συμπλέγματος στην περιφερειακή στρατηγική RIS3 και στο Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης της Ελλάδος.</p> <p>Μετά από εποικοδομητικό διάλογο οι επιχειρήσεις πρότειναν στο νέο πρόγραμμα CLLD / LEADER να ενισχύονται :</p> <ul style="list-style-type: none"> • η διασύνδεση του τμήματος Τεχνολογίας Τροφίμων του ΤΕΙ με τις τοπικές επιχειρήσεις για μεταφορά γνώσης και αξιοποίηση έρευνας • η δημιουργία ταυτότητας βασικών διατροφικών προϊόντων (π.χ. χωριάτικο λουκάνικο Καρδίτσας), • οι μονάδες μεταποίησης / τυποποίησης / εμπορίας κρέατος, • οι μονάδες παραγωγής αλλαντικών, κρεατοσκευασμάτων (π.χ. χωριάτικων λουκάνικων). 		

46.

Είδος ενέργειας :	Επιμόρφωση (Κοινωνική Οικονομία)	
Ημερομηνία διεξαγωγής	29-10-2015	
Ομάδα/ες στόχος	Συνεταιρισμοί, ΚοινΣΕπ, Συλλογικά σχήματα	
Αριθμός συμμετεχόντων	8	
Φορείς που συμμετείχαν	Είδος φορέων	Συμμετέχοντες
Αγροτικός Συνεταιρισμός "ΕΥ" ΚΑΡΠΟΝ	Ιδιωτικών	2
Αγροτικός Συνεταιρισμός Στέβιας	Ιδιωτικών	1
Αγροτικός Συνεταιρισμός Οσπρίων	Ιδιωτικών	2
Αγροτικός Συνεταιρισμός Σαλιγκαροτρόφων	Ιδιωτικών	2
ΟΤΔ	-	1
Συμπεράσματα / Αποτελέσματα		
<p>Στο πλαίσιο του προγράμματος "Εκπαίδευση στελεχών φορέων Κοινωνικής Οικονομίας" συζητήθηκαν η ιστορία των συνεταιρισμών στην Ελλάδα και στον κόσμο καθώς και οι αρχές και αξίες των συνεταιρισμών και τόνιστηκε η σημασία του συνεργατισμού στη χάραξη της στρατηγικής των προγραμμάτων ολοκληρωμένης χωρικής ανάπτυξης. Στο πλαίσιο αυτό προτάθηκε η ένταξη στη νέα αναπτυξιακή στρατηγική CLLD / LEADER 2014-2020, των ακόλουθων δράσεων :</p> <ul style="list-style-type: none"> • δημιουργία μηχανισμού ή θερμοκοιτίδας υποστήριξης των συνεργατικών σχημάτων στους τομείς αγροδιατροφής, δημιουργικού τουρισμού, πολιτισμού, διαχείρισης περιβαλλοντικών και ενεργειακών πόρων, • απόκτησης επαγγελματικών δεξιοτήτων και γνώσεων σε θέματα εξωστρέφειας, ενσωμάτωσης καινοτομίας και οργάνωσης βραχέων εφοδιαστικών αλυσίδων. 		

47.

Είδος ενέργειας :	Ημερίδα 15 ^{ης} Οικολογικής Γιορτής Καρδίτσας	
Ημερομηνία διεξαγωγής	19-09-2015	
Ομάδα/ες στόχος	ΟΤΑ, Φορείς, Τοπικός πληθυσμός	
Αριθμός συμμετεχόντων	30	
Φορείς που συμμετείχαν	Είδος φορέων	Συμμετέχοντες
Οικόσφαιρα	Ιδιωτικών	3
Επιμελητήριο Καρδίτσας	Ιδιωτικών	1
Κέντρο Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης Μουζακίου	Δημοσίων	3
Δήμος Καρδίτσας	Δημοσίων	1
Περιφέρεια Θεσσαλίας	Δημοσίων	1
Κέντρο Γενετικής Βελτίωσης Ζώων	Δημοσίων	1
ΤΕΙ Τεχνολογίας Τροφίμων	Δημοσίων	1
ΕΛΓΟ Δήμητρα	Δημοσίων	1
Τοπικός πληθυσμός	-	16
ΟΤΔ	-	2
Συμπεράσματα / Αποτελέσματα		

Στρατηγική Τοπικής Ανάπτυξης με Πρωτοβουλία Τοπικών Κοινοτήτων CLLD / LEADER της Περιφερειακής Ενότητας Καρδίτσας (Φάκελος Β)

Στο πλαίσιο της 15ης Οικολογικής Γιορτής Καρδίτσας διοργανώθηκε ημερίδα με θέμα "Η αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής", όπου δόθηκε η ευκαιρία στους φορείς και στον τοπικό πληθυσμό, εκτός των άλλων, να καταθέσουν τις απόψεις τους σχετικά με το σχεδιασμό του τοπικού προγράμματος CLLD / LEADER 2014-2020. Προτάθηκε να δοθεί προτεραιότητα στην ενσωμάτωση της περιβαλλοντικής διάστασης στις επιχειρηματικές δραστηριότητες και στα έργα δημόσιου χαρακτήρα και να ενισχυθούν κατά προτεραιότητα :

- ο αγροδιατροφικός τομέας,
- οι εναλλακτικές και ειδικές μορφές τουρισμού,
- η ήπια αξιοποίηση μικρής κλίμακας των περιβαλλοντικών πόρων,
- η αξιοποίηση των υφιστάμενων περιβαλλοντικών υποδομών (ΚΠΕ Νεοχωρίου και Μουζακίου),
- η ενίσχυση περιβαλλοντικών συλλογικών δομών ή εθελοντικών σχημάτων,
- η εξοικονόμηση ενέργειας και η αξιοποίηση του δυναμικού ΑΠΕ της περιοχής,
- η οργάνωση ενεργειών περιβαλλοντικής ευαισθητοποίησης, ιδιαίτερα των νεότερων ηλικιών,
- οι διαπεριφερειακές συνεργασίες σε περιβαλλοντικά θέματα για ανταλλαγή τεχνολογίας και εμπειριών,
- η ίδρυση περιβαλλοντικού φορέα διαχείρισης των περιοχών Natura.

48.

Είδος ενέργειας :	Θεματικό εργαστήριο (Δομικά υλικά - Κατασκευές)	
Ημερομηνία διεξαγωγής	15-06-2015	
Ομάδα/ες στόχος	Κλάδος Δομικών Υλικών	
Αριθμός συμμετεχόντων	23	
Φορείς που συμμετείχαν	Είδος φορέων	Συμμετέχοντες
Δίκτυο Συνεργαζόμενων Επιχειρήσεων Δόμησης Εφαρμογής & Εξοπλισμού Ν. Καρδίτσας	Ιδιωτικών	11
Επιστήμονες - επιχειρηματίες	Ιδιώτες	10
ΟΤΔ	-	2
Συμπεράσματα / Αποτελέσματα		
Στο 10ο θεματικό εργαστήριο με θέμα "Σύγχρονες τάσεις στον κατασκευαστικό κλάδο / ενέργεια, καινοτομία και νέα προϊόντα" του Δικτύου Δομικών Υλικών Καρδίτσας, επισημάνθηκε στην ΟΤΔ ότι κατά το σχεδιασμό του νέου προγράμματος LEADER 2014-2020 οφείλει να λάβει υπόψη τα παρακάτω σημεία :		
<ul style="list-style-type: none"> την ενίσχυση της καινοτομίας και των καινοτόμων παρεμβάσεων στον κατασκευαστικό χώρο την εξοικονόμηση ενέργειας, την αξιοποίηση των παραπροϊόντων, υπολειμμάτων ή αποβλήτων της παραγωγικής διαδικασίας την προώθηση της συνεργασίας, της δικτύωσης και της ανταλλαγής τεχνολογίας μεταξύ διαφορετικών περιοχών και φορέων στον κλάδο των δομικών υλικών τη διασύνδεση του τοπικού τμήματος Τεχνολογίας Σχεδιασμού – Τεχνολογίας Ξύλου - Επίπλου του ΤΕΙ με τις τοπικές επιχειρήσεις για μεταφορά γνώσης και αξιοποίηση έρευνας 		

49.

Είδος ενέργειας :	Θεματικό εργαστήριο (Χρηματοδοτικοί θεσμοί - εργαλεία)	
Ημερομηνία διεξαγωγής	09-03-2015	
Ομάδα/ες στόχος	Κλάδος Δομικών Υλικών	
Αριθμός συμμετεχόντων	24	
Φορείς που συμμετείχαν	Είδος φορέων	Συμμετέχοντες
Δίκτυο Συνεργαζόμενων Επιχειρήσεων Δόμησης Εφαρμογής & Εξοπλισμού Ν. Καρδίτσας	Ιδιωτικών	8
Συνεταιριστική Τράπεζα Καρδίτσας	Ιδιωτικών	1
Επιστήμονες - επιχειρηματίες	Ιδιώτες	12
ΟΤΔ	-	3
Συμπεράσματα / Αποτελέσματα		
Στο 3ο θεματικό εργαστήριο με θέμα "Το τραπεζικό σύστημα σήμερα" του Δικτύου Δομικών Υλικών Καρδίτσας, επισημάνθηκε στην ΟΤΔ ότι κατά το σχεδιασμό του νέου προγράμματος LEADER 2014-2020 οφείλει να λάβει υπόψη τα παρακάτω σημεία :		
<ul style="list-style-type: none"> τη δυνατότητα χρήσης νέων χρηματοδοτικών εργαλείων (μικροπιστώσεις, εγγυήσεις κ.λπ.) για τις επιχειρήσεις του κλάδου που θα θελήσουν να καλύψουν την απαιτούμενη ιδιωτική συμμετοχή στα επενδυτικά τους σχέδια, την αξιοποίηση ειδικών καθεστώτων ενίσχυσης (de minimis) για μικρού προϋπολογισμού ιδιωτικές επενδύσεις 		

50.

Είδος ενέργειας :	Θεματικό εργαστήριο (Δομικά υλικά - Κατασκευές)	
Ημερομηνία διεξαγωγής	16-02-2015	
Ομάδα/ες στόχος	Κλάδος Δομικών Υλικών	
Αριθμός συμμετεχόντων	34	
Φορείς που συμμετείχαν	Είδος φορέων	Συμμετέχοντες
Δίκτυο Συνεργαζόμενων Επιχειρήσεων Δόμησης Εφαρμογής & Εξοπλισμού Ν. Καρδίτσας	Ιδιωτικών	13
Επιστήμονες - επιχειρηματίες	Ιδιώτες	19
ΟΤΔ	-	2
Συμπεράσματα / Αποτελέσματα		
Στο 2ο θεματικό εργαστήριο με θέμα "Μάρκετινγκ & εξαγωγικό μάρκετινγκ επιχειρήσεων" του Δικτύου Δομικών Υλικών Καρδίτσας, επισημάνθηκε στην ΟΤΔ ότι κατά το σχεδιασμό του νέου προγράμματος LEADER 2014-2020 οφείλει να λάβει υπόψη τα παρακάτω σημεία :		
<ul style="list-style-type: none"> την πρόβλεψη για χρηματοδότηση των επιχειρήσεων παραγωγής μεταλλικών κατασκευών & δομικών υλικών και γενικότερα των βιοτεχνικών μονάδων με όσο το δυνατόν υψηλότερα ποσοστά ενίσχυσης, δεδομένου ότι πρόκειται για επιχειρήσεις οι οποίες έχουν πληγεί περισσότερο στην περίοδο της κρίσης και αδυνατούν να έχουν πρόσβαση σε τραπεζικά κεφάλαια, την υποστήριξη των εξωστρεφών επιχειρήσεων του κλάδου και όσων καινοτομούν και παράγουν νέα προϊόντα ή τεχνικές δόμησης 		

1.3. ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΚΑΤΑΓΡΑΦΗ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ

Στη διαδικασία των ενεργειών ενημέρωσης του τοπικού πληθυσμού, επιχειρήθηκε η ενεργή εμπλοκή – συμμετοχή των ανθρώπων στη «συμπαράγωγή» της στρατηγικής τοπικής ανάπτυξης, ευελπιστώντας να αποφέρει σειρά σημαντικών ωφελειών όπως:

- Οι άνθρωποι που εκλαμβάνονται σε άλλα προγράμματα ως το πρόβλημα, αποκτούν τη δύναμη που χρειάζονται ώστε να αποτελέσουν μέρος της λύσης.
- Η άμεση πείρα τους, σε συνδυασμό με τις απόψεις άλλων ενδιαφερόμενων μερών, μπορεί να συμβάλει ώστε η στρατηγική να προσαρμόζεται πολύ καλύτερα στις πραγματικές ανάγκες και ευκαιρίες.
- Η συμμετοχή τους στη διαδικασία αυξάνει την ικανότητά τους να δρουν και να αναλαμβάνουν εποικοδομητικές πρωτοβουλίες.
- Καλλιεργείται αίσθημα τοπικής ταυτότητας και υπερηφάνειας και ταυτόχρονα η αίσθηση ενστερνισμού και ευθύνης για τις δραστηριότητες.
- Η ισότιμη συμμετοχή στο ίδιο τραπέζι με τους άλλους εταίρους οικοδομεί γέφυρες και εμπιστοσύνη μεταξύ των ανθρώπων, των ιδιωτικών επιχειρήσεων, των δημόσιων φορέων και των τομεακών ομάδων συμφερόντων.

Τα αποτελέσματα της τοπικής διαβούλευσης λήφθηκαν υπόψη κατά το σχεδιασμό του τοπικού προγράμματος και ειδικότερα της στρατηγικής τοπικής ανάπτυξης της προτεινόμενης περιοχής παρέμβασης. Πιο συγκεκριμένα οι τοπικοί φορείς και ο τοπικός πληθυσμός πρότειναν τα παρακάτω :

- την ανάπτυξη επιχειρηματικότητας στους στρατηγικούς τομείς προτεραιότητας (αγρο-διατροφή, τουρισμός, πολιτιστικές δημιουργίες, ενέργεια, περιβάλλον, εφοδιαστική αλυσίδα, δομικά υλικά - κατασκευές),
- την αύξηση της απασχόλησης, ιδιαίτερα των νέων και των γυναικών,
- τη διατήρηση των θέσεων απασχόλησης ιδιαίτερα σε σημαντικούς κλάδους της τοπικής οικονομίας π.χ. τρόφιμα, ξύλο – έπιπλο, μεταλλικά – δομικά προϊόντα, που αποτέλεσαν κλάδους αιχμής τα προηγούμενα χρόνια αλλά σήμερα βρίσκονται υπό πίεση
- τη δημιουργία ευκαιριών απασχόλησης, αυτοαπασχόλησης και επιχειρηματικότητας σε ειδικές, ευπαθείς και ευάλωτες πληθυσμιακές ομάδες (άνεργοι, πολύτεκνοι, ΑμεΑ, Ρομά κ.λπ.),
- την ανάπτυξη νέων χρηματοδοτικών εργαλείων και η διευκόλυνση πρόσβασης των αγροτών και των μικρών επιχειρήσεων,
- την αξιοποίηση και ενδυνάμωση τοπικών φορέων και θεσμών όπως η Συνεταιριστική Τράπεζα και η θερμοκοιτίδα συνεργατισμού,
- την αναβάθμιση του ανθρώπινου δυναμικού μέσα από ενέργειες μεταφοράς γνώσης, απόκτησης δεξιοτήτων και κατάρτισης σε θέματα αιχμής στους στρατηγικούς τομείς προτεραιότητας,
- τη βελτίωση της ελκυστικότητας της περιοχής και των προϋποθέσεων διαμονής, εργασίας, αναψυχής και επένδυσης σε αυτήν,
- την ενίσχυση του αγρο-διατροφικού τομέα με την παραγωγή ανταγωνιστικών προϊόντων ποιότητας,
- τη διάχυση της τουριστικής κίνησης και η διεύρυνση της τουριστικής περιόδου,
- τη διαφοροποίηση του τουριστικού προϊόντος με ενσωμάτωση ειδικών ή εναλλακτικών μορφών τουρισμού,
- τη διατήρηση της αρχιτεκτονικής κληρονομιάς σε επιλεγμένες περιοχές (Κανάλια, Ελληνόπυργος Φανάρι, Ρεντίνα κ.α.)
- τη βιώσιμη αξιοποίηση των λιμνών Ν. Πλαστήρα, Σμοκόβου και Στεφανιάδος και των περιοχών φυσικού κάλλους ή περιβαλλοντικού ενδιαφέροντος (π.χ. κοιλάδα Αχελώου, περιοχές Natura),
- την ανάδειξη και αξιοποίηση των πολιτιστικών πόρων (μνημεία, παραδόσεις κ.λπ.) της περιοχής,
- την ενδυνάμωση της οικονομικής και χωρικής συνοχής μεταξύ πεδινού και ορεινού τμήματος,
- την ενσωμάτωση της καινοτομίας και της εξωστρέφειας στο παραγωγικό σύστημα της περιοχής για την αύξηση της αξίας των προϊόντων και υπηρεσιών,
- την ισχυρή διασύνδεση τομέων και κλάδων παραγωγής μεταξύ τους, με προτεραιότητα του αγρο-διατροφικού τομέα με τον τουρισμό, τον πολιτισμό και τη γαστρονομία,
- την ανάπτυξη συνεργατικών σχημάτων, δικτύσεων, βραχέων εφοδιαστικών αλυσίδων αξίας και τοπικών αγορών παραγωγών,
- την ενδυνάμωση της κοινωνικής συνοχής με χωρική επέκταση των δράσεων υπέρ των ευπαθών και ευάλωτων ομάδων πληθυσμού σε όλες τις περιοχές,

- τη δημιουργία νέων θεσμών, η βελτίωση της λειτουργίας δομών και η αλλαγή νοοτροπίας και συμπεριφορών των πολιτών,
- την ενίσχυση της ενδο- και δια-περιφερειακής συνεργασίας για μεταφορά τεχνογνωσίας και καλών πρακτικών,
- την αξιοποίηση της κεντροβαρικής γεωγραφικής θέσης της περιοχής,
- την ορθολογική αξιοποίηση της γεωργικής, δασικής βιομάζας και του υδάτινου δυναμικού.

Σε πολλές συναντήσεις οι τοπικοί φορείς καθώς ο τοπικός πληθυσμός, ζήτησαν τα ποσοστά χρηματοδότησης των ιδιωτικών επενδύσεων να είναι όσο το δυνατόν υψηλότερα, έτσι ώστε να δοθούν κίνητρα (βελτιωμένα καθεστώτα ενίσχυσης) και να υπάρξει μεγαλύτερη κινητοποίηση των (εναπομεινάντων) ιδιωτικών κεφαλαίων καθώς και τη δυνατότητα χρήσης νέων χρηματοδοτικών εργαλείων.

Επίσης, κατά τη διάρκεια της κοινωνικής διαβούλευσης συμπληρώθηκαν συνολικά 116 “*Ερωτηματολόγια καταγραφής απόψεων, προτάσεων και ιδεών*” από εκπροσώπους τοπικών φορέων, αγρότες, κτηνοτρόφους, επαγγελματίες, βιοτέχνες, φοιτητές, ανέργους κ.λπ., τα οποία λήφθηκαν υπόψη στο σχεδιασμό του τοπικού προγράμματος.

Το μεγαλύτερο ενδιαφέρον εκδηλώθηκε για επιχειρηματικές δραστηριότητες (65%), ακολουθούν οι δράσεις συλλογικών φορέων (27%) και οι παρεμβάσεις δημόσιου χαρακτήρα (11%).

Αναλυτικά προτείνονται κατά προτεραιότητα οι παρακάτω τομείς παρέμβασης :

- Μεταποίηση, εμπορία και / ή ανάπτυξη γεωργικών προϊόντων με τελικό προϊόν γεωργικό (κατά προτεραιότητα αρωματικά και φαρμακευτικά φυτά, μέλι, γάλα, σπυροκηπευτικά, κρέας, δημητριακά, οίνος, μαρμελάδες, γλυκά κουταλιού, ζυμαρικά, αλευρώδη προϊόντα κ.α.).
- Βασικές υπηρεσίες & ανάπλαση χωριών σε αγροτικές περιοχές (κατά προτεραιότητα ανάδειξη πολιτισμικής και φυσικής κληρονομιάς, έργα υποδομής μικρής κλίμακας, έργα δημόσιων τουριστικών υποδομών και υποδομών αναψυχής, πολιτισμού, αθλητισμού κ.λπ.).
- Επενδύσεις για τη δημιουργία και την ανάπτυξη μη γεωργικών δραστηριοτήτων στον τριτογενή τομέα (κατά προτεραιότητα επιχειρήσεις παροχής υπηρεσιών, χώροι εστίασης & αναψυχής, επιχειρήσεις εναλλακτικών και ειδικών μορφών τουρισμού, υποδομές διανυκτέρευσης, κ.λπ.).
- Δράσεις μεταφοράς γνώσεων & ενημέρωσης υπέρ μικρομεσαίων επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται εκτός γεωργικού τομέα και του δασοκομικού τομέα.
- Μεταποίηση, εμπορία και / ή ανάπτυξη γεωργικών προϊόντων με τελικό προϊόν μη γεωργικό (κατά προτεραιότητα, αποστάγματα αλκοολούχων ποτών, τσίπουρο, αιθέρια έλαια, εκχυλίσματα κ.α).
- Επενδύσεις για τη δημιουργία και την ανάπτυξη μη γεωργικών δραστηριοτήτων στο δευτερογενή τομέα.
- Συνεργασίες μεταξύ φορέων του γεωργικού και δασικού τομέα και σε αλυσίδες αξίας
- Επενδύσεις σε δασοκομικές τεχνολογίες & στην επεξεργασία, κινητοποίηση & εμπορία δασικών προϊόντων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2. ΑΝΑΛΥΣΗ ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΩΝ ΠΛΕΟΝΕΚΤΗΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΜΕΙΟΝΕΚΤΗΜΑΤΩΝ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ (SWOT ΑΝΑΛΥΣΗ)

Στο κεφάλαιο παρουσιάζονται τα αποτελέσματα της ανάλυσης SWOT, δηλαδή η αναγνώριση των πλεονεκτημάτων - δυνάμεων και των μειονεκτημάτων - αδυναμιών καθώς και η εξέταση των ευκαιριών - προοπτικών και των κινδύνων - απειλών στους παρακάτω πέντε τομείς παρέμβασης, όπως αυτοί προέκυψαν από τη διάγνωση της υφιστάμενης κατάστασης βάση των οποίων, αφού ληφθούν υπόψη και τα αποτελέσματα της κοινωνικής διαβούλευσης, θα διευκολυνθεί η λήψη απόφασης για την αποτελεσματικότερη χάραξη τοπικής αναπτυξιακής στρατηγικής CLLD / LEADER :

- Δημογραφικά - κοινωνικά χαρακτηριστικά
- Φυσικό και πολιτισμικό περιβάλλον
- Οικονομία - παραγωγικοί τομείς δραστηριότητας
- Τεχνική - κοινωνική υποδομή και χωροταξική - πολεοδομική οργάνωση
- Αναπτυξιακές παρεμβάσεις – χαρακτηριστικά και θεσμική οργάνωση

Δημογραφικά - κοινωνικά χαρακτηριστικά

Το ανθρώπινο δυναμικό αποτελεί τον πυρήνα για την οικονομική, κοινωνική και χωρική ανάπτυξη της περιοχής παρέμβασης.

Ως κύριο **πλεονέκτημα** των κοινωνικών χαρακτηριστικών εντοπίζεται η τάση αύξησης του ποσοστού των επιστημόνων και των ατόμων με υψηλή κατάρτιση – τεχνική εξειδίκευση στον ενεργό πληθυσμό της περιοχής παρέμβασης, οι οποίοι διαθέτουν τις ικανότητες με τις κατάλληλες ευκαιρίες να συμβάλλουν στην *“Αύξηση προστιθέμενης αξίας” της περιοχής*”.

Στα **μειονεκτήματα** της περιοχής αναγνωρίζεται, η δημογραφική συρρίκνωση, η αύξηση της ανεργίας, της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού ευπαθών πληθυσμιακών ομάδων (π.χ. Ρομά, ΑμεΑ, μακροχρόνια ανέργων), οι χαμηλοί δείκτες ευημερίας (το μικρότερο κατά κεφαλήν ΑΕΠ της Χώρας), όπως και το χαμηλό επίπεδο κατάρτισης και εκπαίδευσης του μεγαλύτερου μέρους του πληθυσμού, έχουν δημιουργήσει αισθήματα απογοήτευσης, απαισιοδοξίας, παραίτησης και εγκατάλειψης στον τοπικό πληθυσμό.

Σημαντική **ευκαιρία** για την τόνωση των κοινωνικών χαρακτηριστικών της περιοχής αποτελεί η τάση επιστροφής των νέων στις πατρογονικές εστίες από τις αστικές περιοχές, με στόχο την εκμετάλλευση των οικογενειακών περιουσιακών στοιχείων ως αντιστάθμισμα στην απώλεια εργασίας που είχαν στην πόλη και ευκαιρία επαγγελματικής επανεκκίνησης στην ύπαιθρο.

Ως σημαντικές **απειλές** εμφανίζονται, η τάση των νέων επιστημόνων για αναζήτηση εργασίας στο εξωτερικό (brain drain) και η επιδείνωση των δεικτών γήρανσης (υπογεννητικότητα), των δεικτών φτώχειας (οικονομικής κρίση), που μπορούν να οδηγήσουν την περιοχή σε διαρκή πληθυσμιακό μαρασμό.

Συμπερασματικά, διαπιστώνουμε ότι για τη βελτίωση των κοινωνικών - δημογραφικών χαρακτηριστικών της περιοχής πρέπει να δημιουργηθούν ισχυρά κίνητρα και ευκαιρίες δραστηριοποίησης των νεότερων, μορφωμένων και καταρτισμένων ατόμων σε νεοφυείς, καινοτόμες και ανταγωνιστικές οικονομικές δραστηριότητες παραγωγής υψηλής προστιθέμενης αξίας προϊόντων και υπηρεσιών, ώστε να αναστραφούν σταδιακά οι αρνητικές πληθυσμιακές τάσεις.

Φυσικό και πολιτισμικό περιβάλλον

Το φυσικό και πολιτισμικό περιβάλλον είναι αυτό που καθορίζει κατά κύριο λόγο την ιδιαίτερη ταυτότητα μιας περιοχής και αποτελεί σημαντική παράμετρο στην τοπική αναπτυξιακή στρατηγική.

Τα κύρια **πλεονεκτήματα** του φυσικού και πολιτισμικού περιβάλλοντος της περιοχής παρέμβασης είναι, ο ορεινός όγκος ιδιαίτερου φυσικού κάλλους (Θεσσαλικά Άγραφα) με τα δασικά του οικοσυστήματα, οι τέσσερις περιοχές Natura σε ορεινή και πεδινή ζώνη, η μεγάλη γόνιμη, αρδευόμενη πεδιάδα της Καρδίτσας και οι πλούσιοι υδάτινοι πόροι σε λίμνες (Ν. Πλαστήρα, Σμοκόβου, Στεφανάδας) και ποτάμια (Αχελώος, Σοφαδίτης, Πάμισος, Ενιπέας, Καλέντζης, Φαρσαλίτης κ.λπ.). Εξαιτίας των παραπάνω υπάρχει η δυνατότητα παραγωγής άφθονης γεωργικής (ως υπολείμματα των καλλιεργειών) και δασικής βιομάζας, ενώ οι ευνοϊκές κλιματολογικές και εδαφολογικές συνθήκες μικρο-περιοχών ενδείκνυνται για την παραγωγή προϊόντων ποιότητας (οίνοι ΟΠΑΠ – ΠΓΕ Μεσενικόλα, μπιστοτανικά Σελλάνων, αιγοπρόβατα Αργιθέας).

Επίσης, ως **πλεονέκτημα** αναγνωρίζεται η πλούσια πολιτιστική κληρονομία που περιλαμβάνει ένα πλήθος επισκέψιμων ιστορικών και θρησκευτικών μνημείων, καθώς και οι πολυάριθμες πολιτιστικές εκδηλώσεις και παραδόσεις που διατηρούνται και αναβιώνουν με τη συμβολή των δεκάδων πολιτιστικών συλλόγων και φορέων.

Ως **μειονεκτήματα** του φυσικού και πολιτισμικού περιβάλλοντος καταγράφονται, η ελλιπής διαχείριση και αξιοποίηση των φυσικών πόρων της περιοχής που οφείλεται σε μεγάλο βαθμό στην έλλειψη φορέα διαχείρισης του φυσικού περιβάλλοντος και στο χαμηλό επίπεδο περιβαλλοντικής ευαισθητοποίησης του τοπικού πληθυσμού.

Η χαμηλή διαφοροποίηση του αγροτικού τοπίου στην πεδινή ζώνη μαζί με τη διατάραξη της οικολογικής ισορροπίας (πτώση υδροφόρου ορίζοντα, ρύπανση φυτοφαρμάκων) αποτελούν σοβαρές αδυναμίες στην προσπάθεια προσέλκυσης επισκεπτών, ενώ η ανεπαρκής διαχείριση των ιαματικών πηγών (Σμόκοβος, Καΐτσα - Δρανίστα, Βαθύλακκος - Αηδοχωρι) συμβάλλει προς την ίδια κατεύθυνση.

Οι **ευκαιρίες** που διαφαίνονται αφορούν στην αξιοποίηση του δυναμικού των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας (μικρά υδροηλεκτρικά - αιολικά στα ορεινά και φωτοβολταϊκά - μονάδες βιομάζας στα πεδινά) όπου υπάρχουν μεγάλα περιθώρια ανάπτυξης και στην ολοκληρωμένη διαχείριση των νερών της μερικής εκτροπής του Αχελώου προς τη Θεσσαλική πεδιάδα και των λιμνών Πλαστήρα και Σμοκόβου (κατασκευή κλειστών δικτύων άρδευσης και παραγωγή υδροηλεκτρικής ενέργειας) με καταλυτικές επιπτώσεις στη μείωση του κόστους παραγωγής, στην περιβαλλοντική και υδρολογική ισορροπία.

Επίσης, σαν **ευκαιρία** εμφανίζεται η αυξανόμενη ζήτηση μορφών τουρισμού υπαίθρου με χρήση περιβαλλοντικών και πολιτιστικών πόρων, τοπικών προϊόντων & γεύσεων (δημιουργικός τουρισμός).

Στις **απειλές** διακρίνουμε, την περιβαλλοντική υποβάθμιση φυσικών πόρων (νερό, έδαφος) λόγω ρύπανσης που προκαλεί η μη ορθολογική διαχείριση των εισροών (φυτοφαρμάκων, λιπασμάτων κ.λπ.) και η ανεξέλεγκτη απόθεση αποβλήτων, την πτώση του υδροφόρου ορίζοντα των πεδινών περιοχών λόγω της υπερεκμετάλλευσης καθώς και την αύξηση της συχνότητας και σφοδρότητας των ακραίων καιρικών φαινομένων (πλημμύρες, χαλαζοπτώσεις, κατολισθήσεις κ.λπ.) λόγω της κλιματικής αλλαγής.

Συμπερασματικά, διαπιστώνουμε ότι η αύξηση της *“προστιθέμενης αξίας”* της περιοχής παρέμβασης θα απαιτήσει την ανάδειξη και διατήρηση των συγκριτικών πλεονεκτημάτων του φυσικού περιβάλλοντος και της πολιτιστικής κληρονομιάς, καθώς και τη βέλτιστη ενσωμάτωση φυσικών και πολιτιστικών πόρων στο τουριστικό προϊόν της περιοχής.

Οικονομία - παραγωγικοί τομείς δραστηριότητας

Ο πρωτογενής, ο δευτερογενής και ο τριτογενής τομέας παραγωγής συνθέτουν το οικονομικό – παραγωγικό σύστημα της περιοχής, την πηγή απασχόλησης και παραγωγής εισοδημάτων.

Στα **πλεονεκτήματα** διακρίνουμε την παραδοσιακή ενασχόληση με τις γεωργοκτηνοτροφικές δραστηριότητες και την παραγωγή τοπικών και ποιοτικών προϊόντων ενώ εκδηλώνεται αυξημένο ενδιαφέρον των παραγωγών για ανάπτυξη δραστηριοτήτων μεταποίησης, και εμπορίας των γεωργικών προϊόντων για αύξηση της εγχώριας προστιθέμενης αξίας τους.

Δυνατό σημείο αποτελεί η ίδρυση και λειτουργία Συνεταιρισμών παραγωγών, εστιασμένων σε έναν κλάδο ή προϊόν στην περιοχή παρέμβασης με παραγωγικές μονάδες που ενισχύθηκαν στο πλαίσιο του ΠΑΑ 2007-2013, όπως είναι η Ενεργειακή Συνεταιριστική Εταιρία Καρδίτσας, οι Αγροτικοί Συνεταιρισμοί Στέβιας, Υπερτροφών, Οσπρίων, Σαλιγκαροτρόφων κ.α. καθώς και η λειτουργία δικτύων επιχειρήσεων του ίδιου κλάδου όπως είναι των Τροφίμων - Ποτών και των Δομικών Υλικών.

Επίσης, αποτελεί **πλεονέκτημα** η συγκέντρωση επιχειρήσεων σε ορισμένους κλάδους ή υπο-περιοχές που παρουσίασαν δυναμική και ανθεκτικότητα, έως σήμερα, στην κρίση και έχουν προοπτικές όπως π.χ. ο αγρο-διατροφικός τομέας, ο τομέας ξύλου - επίπλου στην περιοχή του Μουζακίου, οι επιχειρήσεις μεταλλικών - δομικών προϊόντων περιμετρικά της πόλης της Καρδίτσας, τα ξενοδοχεία της λίμνης Ν. Πλαστήρα κ.α.

Ως **μειονεκτήματα** καταγράφονται η φθίνουσα πορεία του αγροτικού τομέα της περιοχής, λόγω αποχώρησης πολλών και κυρίως των νέων, το μικρό μη βιώσιμο μέγεθος των αγροτικών εκμεταλλεύσεων, η χαμηλή συμμετοχή της ζωικής παραγωγής στην γεωργική ΑΠΑ και η μακροχρόνια ενασχόληση των γεωργών με την μονοκαλλιέργεια βάμβακος που τους καθιστά επιφυλακτικούς σε αναδιαρθρώσεις και εισαγωγή νέων καλλιεργειών ή τεχνικών σύμφωνα με τη ζήτηση της αγοράς.

Στα **μειονεκτήματα** συγκαταλέγεται η έλλειψη επιχειρηματικών δομών και βιοτεχνικής – βιομηχανικής παράδοσης στην περιοχή, όπως και ο μικρός βαθμός διαδοχής των επιχειρηματικών δραστηριοτήτων στο πλαίσιο ανάπτυξης του δευτερογενή και τριτογενή τομέα στην περιοχή παρέμβασης.

Σημαντική **αδυναμία** αποτελεί η μείωση του αριθμού των επιχειρήσεων κατά 25% τα χρόνια της κρίσης, με αποτέλεσμα τη συρρίκνωση της παραγωγικής βάσης και της τοπικής αγοράς. Η μικρή διαφοροποίηση του τουριστικού προϊόντος έχει οδηγήσει μεταξύ άλλων σε στασιμότητα των αφίξεων – διανυκτερεύσεων και σε δραματική συρρίκνωση του αριθμού των επισκεπτών στα ιαματικά λουτρά.

Από την άλλη σημαντικές είναι οι ευκαιρίες ανάπτυξης των παραγωγικών τομέων στην περιοχή, όπως η Στρατηγική Τοπικής Ανάπτυξης με Πρωτοβουλία Τοπικών Κοινοτήτων CLLD / LEADER της Περιφερειακής Ενότητας Καρδίτσας (Φάκελος Β)

δυνατότητα ένταξης τεχνολογικών, οργανωτικών και εμπορικών καινοτομιών στο παραγωγικό σύστημα και η ανάδειξη του αγρο-διατροφικού συμπλέγματος ως στρατηγικού τομέα ανάπτυξης σύμφωνα με την εθνική και περιφερειακή στρατηγική. Η αύξηση, διεθνώς, της ζήτησης των καταναλωτών για διατροφικά προϊόντα υψηλής ποιότητας και ασφάλειας αποτελεί σημαντική **ευκαιρία** για την καθετοποίηση της παραγωγής. Επίσης, παρατηρείται αυξημένη ζήτηση από τον τοπικό πληθυσμό για ποιοτικές και ανταγωνιστικές βασικές υπηρεσίες το οποίο μπορεί να οδηγήσει στη δημιουργία νέων, καινοτόμων ή στην αναβάθμισή τους.

Τέλος, ως **ευκαιρίες** μπορούν να θεωρηθούν, η ίδρυση και λειτουργία θερμοκοιτίδων συνεργατισμού ή υποστηρικτικών δομών ανάπτυξης της κοινωνικής και “πράσινης” επιχειρηματικότητας από νέους, γυναίκες, ευπαθείς πληθυσμιακές ομάδες ή συνεργατικά σχήματα αλλά και η διαμόρφωση προϊόντων / υπηρεσιών “*Δημιουργικού Τουρισμού*” για προσέλκυση τουριστών και ιδιαίτερα από το εξωτερικό.

Οι **απειλές** που εμφανίζονται στην περιοχή παρέμβασης εστιάζονται κυρίως στον πρωτογενή τομέα και αφορούν στην αδυναμία εφαρμογής βιώσιμων και ανταγωνιστικών λύσεων στο πρόβλημα αναδιάρθρωσης του, στη συνεχιζόμενη μείωση των άμεσων ενισχύσεων και στη δυσκολία προσαρμογής των αγροτών στις νέες μεταβαλλόμενες συνθήκες.

Στις **απειλές** συγκαταλέγονται η έντονη διεθνοποίηση της αγοράς τροφίμων και ο ισχυρός ανταγωνισμός των τοπικά παραγόμενων προϊόντων από τα εισαγόμενα τρίτων χωρών.

Τέλος, η ισχυρή εξάρτηση της τοπικής επιχειρηματικότητας και απασχόλησης από τον πρωτογενή τομέα αποτελεί **κίνδυνο** για το τοπικό οικονομικό σύστημα σε κάθε αρνητική μεταβολή του τομέα.

Συμπερασματικά, η τοπική αναπτυξιακή στρατηγική οφείλει να εστιάσει σε δράσεις ανάπτυξης του αγρο-διατροφικού συμπλέγματος και σε τομείς όπως ο δημιουργικός τουρισμός, η ενέργεια, το περιβάλλον, τα δομικά υλικά κ.α. και να ενθαρρύνει την ανάπτυξη επιχειρηματικότητας κάθε μορφής όπως την κοινωνική, τη συνεργατική ή την πράσινη, δημιουργώντας βιώσιμες θέσεις απασχόλησης κυρίως για νέους, γυναίκες, ανέργους και ευπαθείς ομάδες πληθυσμού.

Τεχνική - κοινωνική υποδομή και χωροταξική - πολεοδομική οργάνωση

Για την περιοχή παρέμβασης αποτελεί σημαντικό **πλεονέκτημα** η κεντροβαρική θέση της πόλης της Καρδίτσας στην περιοχή παρέμβασης καθώς και η ύπαρξη τριών δυναμικών αγροτικών κέντρων (Παλαμάς, Σοφάδες, Μουζάκι) για την ανάπτυξη των δημοτικών περιοχών τους

Στα χωροταξικά **πλεονεκτήματα** συγκαταλέγεται η συμπληρωματικότητα και οι αλληλεξαρτήσεις μεταξύ πεδινής και ορεινής ζώνης, ως προς τις οικονομικές και κοινωνικές δραστηριότητες των κατοίκων τους, η ύπαρξη οικισμών με ιδιαίτερο αρχιτεκτονικό ενδιαφέρον (Ελληνόπυργος, Ρεντίνα, Κανάλια, Φανάρι κ.α.) καθώς και η ύπαρξη οριοθετημένων τουριστικών περιοχών όπως είναι οι περιοχές της λίμνης Ν. Πλαστήρα και της λίμνης Σμοκόβου ή περιοχών όπως της Αργιθέας που διαθέτουν πλούσιους τουριστικούς πόρους προς αξιοποίηση.

Ως κύρια **μειονεκτήματα** καταγράφονται οι συγκρούσεις των χρήσεων γης ειδικά σε περιοχές με ΖΟΕ ή στις γαίες υψηλής παραγωγικότητας καθώς και η συγκοινωνιακή απομόνωση της περιοχής ως προς την πρόσβαση στις γειτονικές περιφέρειες της Ηπείρου, Δυτικής και Στερεάς Ελλάδος και την πρωτεύουσα.

Σαν **αδυναμίες** αναδεικνύονται οι σημαντικές ελλείψεις σε τεχνικές υποδομές στήριξης της αγροτικής παραγωγής (αρδευτικά, αντλημυμυρικά κ.λπ.), στις υποδομές βασικών υπηρεσιών (υγείας, κοινωνικής μέριμνας κ.α.) προς τον αγροτικό πληθυσμό ιδίως στις ορεινότερες περιοχές και οι υποβαθμισμένες υποδομές αναψυχής, πολιτισμού και αθλητισμού, γεγονός που συναρτάται άμεσα με την ποιότητα ζωής των κατοίκων και οδηγεί σε μειωμένη ανταγωνιστικότητα ως προς τα αστικά κέντρα.

Σαν **αδυναμία** καταγράφεται η πλήρης έλλειψη τουριστικής υποδομής (καταλυμάτων) στην πεδινή ζώνη των Σοφάδων και του Παλαμά, η οποία αποτελεί τροχοπέδη στην ένταξη των σημείων τουριστικού ενδιαφέροντος της πεδινής ζώνης σε τουριστικές διαδρομές, καθώς και η εποχικότητα της τουριστικής κίνησης στις περιοχές της λίμνης Πλαστήρα και του Σμοκόβου.

Η αξιοποίηση της κεντροβαρικής θέσης της περιοχής παρέμβασης μαζί με την ολοκλήρωση της κατασκευής του Ε65 και της ηλεκτροκίνησης του σιδηροδρομικού δικτύου αποτελούν μεγάλες **ευκαιρίες** για οικονομική – χωρική ανάπτυξη και για την άρση της συγκοινωνιακής απομόνωσης της περιοχής, ενώ η δημιουργία υποδομών στο πεδίο προσγείωσης της Μυρίνης μπορεί να συμβάλει στην ανάπτυξη εναλλακτικών τουριστικών δραστηριοτήτων (αεραθλητισμός).

Η ολοκλήρωση του πολεοδομικού και χωροταξικού σχεδιασμού (ΣΧΟΟΑΠ, ΓΠΣ) των Δήμων με τον καθορισμό των χρήσεων γης θα διευκολύνουν τη χωροθέτηση δραστηριοτήτων όπως το επιχειρηματικό ή το κτηνοτροφικό πάρκο και σε συνδυασμό με την εγγύτητα πρόσβασης της περιοχής σε μεγάλα αστικά κέντρα της Περιφέρειας (Λάρισα, Τρίκαλα) αποτελούν **ευκαιρίες** ανάπτυξης της επιχειρηματικότητας και

Στρατηγική Τοπικής Ανάπτυξης με Πρωτοβουλία Τοπικών Κοινοτήτων CLLD / LEADER της Περιφερειακής Ενότητας Καρδίτσας (Φάκελος Β)

διευκόλυνσης πρόσβασης των παραγόμενων προϊόντων σε μεγαλύτερες αγορές.

Τέλος, σαν κύριες **απειλές** για την περιοχή καταγράφονται η μείωση της ανταγωνιστικότητάς της σε σχέση με τα αστικά κέντρα και τις προσφερόμενες από αυτά υπηρεσίες και ευκαιρίες με αποτέλεσμα να μην αποτελεί πόλο έλξης και μόνιμη κατοικία και εργασία. Το φαινόμενο αυτό εντείνεται στο πλαίσιο των ενδοπεριφερειακών ανισοτήτων προς τις περιοχές της Ανατολικής Θεσσαλίας. Επίσης, αποτελεί **απειλή** η μείωση των επενδύσεων και του ρυθμού ποιοτικής αναβάθμισης των τουριστικών υποδομών η οποία απειλεί με υποβάθμιση το συνολικό τουριστικό προϊόν της περιοχής παρέμβασης.

Αναπτυξιακές παρεμβάσεις - χαρακτηριστικά και Θεσμική οργάνωση

Η μακροχρόνια συνεργασία οικονομικών, κοινωνικών και αυτοδιοικητικών φορέων και η συστράτευση τοπικών θεσμών διακυβέρνησης σε ένα κοινό αναπτυξιακό όραμα αποτελεί σημαντική κατάκτηση, η οποία σε συνδυασμό με την μακροχρόνια εμπειρία στη διαχείριση και την εφαρμογή αναπτυξιακών προγραμμάτων έχει δημιουργήσει σημαντικό **πλεονέκτημα** στην περιοχή παρέμβασης.

Σημαντικό **πλεονέκτημα** στον τομέα των συνεργασιών και των δικτύωσεων αποτελεί, η ύπαρξη κρίσιμης μάζας συλλογικών και συνεργατικών σχημάτων (Συνεταιρισμοί, ΚοινΣΕπ, δίκτυα, φορείς) που δραστηριοποιούνται στην περιοχή με χαρακτηριστικότερο παράδειγμα τη Συνεταιριστική Τράπεζα Καρδίτσας των 7.060 μελών (πολιτών και επιχειρηματιών της Καρδίτσας). Η Συνεταιριστική τράπεζα αποτελεί σήμερα τον ισχυρό τοπικό χρηματοπιστωτικό φορέα (με χορηγήσεις 63 εκατ. € σε ποσοστό 81% προς επιχειρηματικές – επενδυτικές δράσεις) και φιλοδοξεί σύντομα να αποτελέσει στρατηγικό κόμβο του οικοσυστήματος κοινωνικής οικονομίας και κοινωνικής επιχειρηματικότητας.

Τέλος, οι ισχυροί δεσμοί των καταγόμενων με τους τόπους καταγωγής τους μέσω τυπικών ή άτυπων δικτύων (πολιτιστικών, εμπορικών), αποτελούν **δυνατό** σημείο για την εξυπηρέτηση της αναπτυξιακής στρατηγικής της περιοχής.

Αδύνατα σημεία του τομέα αποτελούν ο χαμηλός βαθμός δικτύωσης και συνεργασίας με το εξωτερικό περιβάλλον, δηλαδή με άλλες περιοχές και φορείς που οδηγεί σε χαμηλό βαθμό ενσωμάτωσης καινοτομίας και νέας γνώσης σε τοπικό επίπεδο, μειωμένη έως ανύπαρκτη εξωστρέφεια της οικονομίας και της κοινωνίας και αδυναμία έγκαιρης προσαρμογής στις οικονομικές και επιχειρηματικές εξελίξεις και μεταβολές της αγοράς.

Υπάρχει έλλειμμα οριζόντιας ή κάθετης δικτύωσης μεταξύ επιχειρήσεων και φορέων που θα μπορούσαν να δημιουργήσουν οικονομίες κλίμακας και να οργανώσουν εφοδιαστικές αλυσίδες κατά κλάδο ή προϊόν με αύξηση της προστιθέμενης αξίας. Ως **αδυναμία** καταγράφεται και η έλλειψη φορέα διαχείρισης του φυσικού περιβάλλοντος και παρακολούθησης των δεικτών του.

Σαν σημαντικές **ευκαιρίες** καταγράφονται, η μέγιστη δυνατή αξιοποίηση των Εθνικών και Κοινοτικών χρηματοδοτήσεων με κίνητρα διευκόλυνσης της συμμετοχής μικρών επιχειρήσεων και αδύναμων δικαιούχων (π.χ. περιορισμός της ιδιωτικής συμμετοχής με χρήση de minimis) καθώς και η χρήση νέων χρηματοδοτικών εργαλείων (εγγυήσεις, μικροδάνεια, επιχειρηματικές συμμετοχές κ.λπ.) στην ίδια κατεύθυνση.

Σαν **ευκαιρίες** μπορούν να αναγνωριστούν, η διάχυση και αντιγραφή των καλών πρακτικών οργανωτικής καινοτομίας που προέκυψαν από προηγούμενες εφαρμογές του ΠΑΑ (Συνεταιρισμοί νέου τύπου, νέα προϊόντα ή παραγωγές), η ανάπτυξη οικοσυστήματος κοινωνικών και συνεργατικών επιχειρήσεων υπό το συντονισμό θερμοκοιτίδας καθώς και η δυνατότητα αξιοποίησης των ερευνητικών αποτελεσμάτων των τοπικών Ιδρυμάτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης αλλά και των ερευνητικών φορέων του αγροτικού χώρου.

Επίσης, **ευκαιρίες** για την περιοχή αποτελούν, η δυνατότητα διασταύρωσης της αλυσίδας αξίας της αγροδιατροφής με άλλες αλυσίδες (τουρισμός, φαρμακευτική βιομηχανία, καλλυντικά, κ.λπ.), η δυνατότητα τουριστικής διασύνδεσης και δικτύωσης με γειτονικές τουριστικές περιοχές (Μετέωρα – Περούλι) και η εδραίωση της Μεσογειακής διατροφής, ως πρότυπο υγιεινής διατροφής παγκοσμίου επιπέδου, για την παραγωγή σχετικών διατροφικών προϊόντων (όσπρια, κηπευτικά κ.λπ.) στην περιοχή παρέμβασης.

Ως κύριες **απειλές** στον τομέα των αναπτυξιακών χαρακτηριστικών και της θεσμικής οργάνωσης αποτελούν η συνέχιση της οικονομικής ύφεσης της χώρας και οι δυσκολίες εξεύρεσης ρευστότητας και πρόσβασης σε επενδυτικά κεφάλαια για το σύνολο των επιχειρήσεων και των ανθρώπων της παραγωγής στην περιοχή παρέμβασης.

SWOT ΑΝΑΛΥΣΗ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ				
Δημογραφικά - Κοινωνικά χαρακτηριστικά	ΠΛΕΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ (Strengths) <ul style="list-style-type: none"> Αύξηση του ποσοστού επιστημόνων και ατόμων με υψηλή κατάρτιση - εξειδίκευση στον ενεργό πληθυσμό της περιοχής 	ΑΔΥΝΑΜΙΕΣ (Weaknesses) <ul style="list-style-type: none"> Αρνητικές πληθυσμιακές τάσεις και εγκατάλειψη της περιοχής Μείωση οικονομικά ενεργού πληθυσμού και απασχόλησης - Αύξηση της ανεργίας, κυρίως, των νέων Χαμηλό επίπεδο κατάρτισης και εκπαίδευσης Φτώχεια και κοινωνικός αποκλεισμός ευπαθών πληθυσμιακών ομάδων Χαμηλό επίπεδο ευημερίας Απογοήτευση, απαισιοδοξία και παραίτηση του πληθυσμού 	ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ (Opportunities) <ul style="list-style-type: none"> Τάση επιστροφής νέων στις πατρογονικές εστίες από αστικές περιοχές 	ΑΠΕΙΛΕΣ (Threats) <ul style="list-style-type: none"> Επιδείνωση δείκτη γήρανσης Επιδείνωση δεικτών φτώχειας Ραγδαία αύξηση ανεργίας και του μεταναστευτικού ρεύματος, κυρίως, των νέων επιστημόνων προς το εξωτερικό Πληθυσμιακός μαρασμός
	ΠΛΕΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ (Strengths) <ul style="list-style-type: none"> Ορεινός όγκος ιδιαίτερου φυσικού κάλλους Περιοχές Natura Πλούσιοι φυσικοί πόροι, κυρίως, υδάτινοι και δασικά οικοσυστήματα Μεγάλη αρδευόμενη πεδιάδα Ευνοϊκές κλιματολογικές - εδαφολογικές συνθήκες για παραγωγή προϊόντων ποιότητας Άφθονη γεωργική & δασική βιομάζα Ύπαρξη πλούσιων πολιτιστικών πόρων (ιστορικά & θρησκευτικά μνημεία, παραδόσεις, εκδηλώσεις κ.λπ.) 	ΑΔΥΝΑΜΙΕΣ (Weaknesses) <ul style="list-style-type: none"> Ελλιπής διαχείριση και αξιοποίηση φυσικών πόρων Διατάραξη οικολογικής ισορροπίας πεδινής ζώνης Χαμηλό επίπεδο περιβαλλοντικής ευαισθητοποίησης Χαμηλή διαφοροποίηση αγροτικού τοπίου στην πεδινή ζώνη Ανεπαρκής εκμετάλλευση ιαματικών πηγών Δήμου Σοφάδων 	ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ (Opportunities) <ul style="list-style-type: none"> Αξιοποίηση δυναμικού Ανανεώσιμων Ενεργειακών Πόρων (ΑΠΕ) Αύξουσα ζήτηση μορφών τουρισμού υπαίθρου με αξιοποίηση περιβαλλοντικών, πολιτιστικών πόρων και τοπικών προϊόντων & γεύσεων Αξιοποίηση μερικής εκτροπής Αχελώου και ολοκληρωμένη διαχείριση νερών λίμνης Πλαστήρα και Σμοκόβου (με κλειστά αρδευτικά δίκτυα) 	ΑΠΕΙΛΕΣ (Threats) <ul style="list-style-type: none"> Περιβαλλοντική υποβάθμιση τοπικών πόρων (υδάτων, εδάφους) λόγω ρύπανσης Πτώση υδροφόρου ορίζοντα πεδινών περιοχών λόγω υπερεκμετάλλευσης Αύξηση συχνότητας και σφοδρότητας ακραίων καιρικών φαινομένων
Φυσικό και πολιτισμικό περιβάλλον	ΠΛΕΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ (Strengths) <ul style="list-style-type: none"> Αυξημένο ενδιαφέρον γεωργών για ανάπτυξη δραστηριοτήτων μεταποίησης και εμπορίας γεωργικών προϊόντων Παράδοση στην παραγωγή ποιοτικών και αυθεντικών τοπικών προϊόντων Ύπαρξη τομέων / κλάδων ή υπο-περιοχών με δυναμική και προοπτικές Λειτουργία συνεταιρισμών ανά κλάδο ή προϊόν και δικτύων ομοειδών επιχειρήσεων 	ΑΔΥΝΑΜΙΕΣ (Weaknesses) <ul style="list-style-type: none"> Αγροτικός χαρακτήρας περιοχής σε φθίνουσα πορεία Χαμηλή συμμετοχή της ζωικής παραγωγής στην γεωργική ΑΠΑ Μικρό και μη βιώσιμο μέγεθος αγροτικών εκμεταλλεύσεων Μακροχρόνια μονοκαλλιέργεια βάμβακος Συρρίκνωση παραγωγικής βάσης και τοπικής αγοράς Έλλειψη επιχειρηματικών δομών και βιομηχανικής – βιοτεχνικής παράδοσης Χαμηλός βαθμός διαδοχής στις επιχειρηματικές δραστηριότητες Χαμηλή διαφοροποίηση τουριστικού προϊόντος Φθίνουσα πορεία αφίξεων & διανυκτερεύσεων (ιδιαίτερα των ιαματικών πηγών) 	ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ (Opportunities) <ul style="list-style-type: none"> Ένταξη τεχνολογικών, οργανωτικών, εμπορικών καινοτομιών στο παραγωγικό σύστημα Λειτουργία θερμοκοιτίδων συνεργατισμού και υποστηρικτικών δομών ανάπτυξης επιχειρηματικότητας Ανάδειξη του αγρο-διατροφικού συμπλέγματος, ως στρατηγικού τομέα ανάπτυξης Αύξουσα ζήτηση τοπικών, ασφαλών και ποιοτικών διατροφικών προϊόντων Ανάπτυξη "Δημιουργικού Τουρισμού" για προσέλκυση αλλοδαπών επισκεπτών Ζήτηση ποιοτικών και ανταγωνιστικών υπηρεσιών από τον τοπικό πληθυσμό Ανάπτυξη κοινωνικής και "πράσινης" επιχειρηματικότητας 	ΑΠΕΙΛΕΣ (Threats) <ul style="list-style-type: none"> Αδυναμία εφαρμογής πολιτικών βιώσιμης αναδιάρθρωσης του πρωτογενή τομέα Συνεχιζόμενη μείωση των άμεσων ενισχύσεων και δυσκολία προσαρμογής των γεωργών στις νέες συνθήκες Ισχυρή εξάρτηση της τοπικής επιχειρηματικότητας και απασχόλησης από τον πρωτογενή τομέα Ανταγωνισμός των τοπικά παραγομένων προϊόντων και τροφίμων από τα εισαγόμενα από τρίτες χώρες
Οικονομία – παραγωγικοί τομείς δραστηριότητας	ΠΛΕΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ (Strengths) <ul style="list-style-type: none"> Αυξημένο ενδιαφέρον γεωργών για ανάπτυξη δραστηριοτήτων μεταποίησης και εμπορίας γεωργικών προϊόντων Παράδοση στην παραγωγή ποιοτικών και αυθεντικών τοπικών προϊόντων Ύπαρξη τομέων / κλάδων ή υπο-περιοχών με δυναμική και προοπτικές Λειτουργία συνεταιρισμών ανά κλάδο ή προϊόν και δικτύων ομοειδών επιχειρήσεων 	ΑΔΥΝΑΜΙΕΣ (Weaknesses) <ul style="list-style-type: none"> Αγροτικός χαρακτήρας περιοχής σε φθίνουσα πορεία Χαμηλή συμμετοχή της ζωικής παραγωγής στην γεωργική ΑΠΑ Μικρό και μη βιώσιμο μέγεθος αγροτικών εκμεταλλεύσεων Μακροχρόνια μονοκαλλιέργεια βάμβακος Συρρίκνωση παραγωγικής βάσης και τοπικής αγοράς Έλλειψη επιχειρηματικών δομών και βιομηχανικής – βιοτεχνικής παράδοσης Χαμηλός βαθμός διαδοχής στις επιχειρηματικές δραστηριότητες Χαμηλή διαφοροποίηση τουριστικού προϊόντος Φθίνουσα πορεία αφίξεων & διανυκτερεύσεων (ιδιαίτερα των ιαματικών πηγών) 	ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ (Opportunities) <ul style="list-style-type: none"> Ένταξη τεχνολογικών, οργανωτικών, εμπορικών καινοτομιών στο παραγωγικό σύστημα Λειτουργία θερμοκοιτίδων συνεργατισμού και υποστηρικτικών δομών ανάπτυξης επιχειρηματικότητας Ανάδειξη του αγρο-διατροφικού συμπλέγματος, ως στρατηγικού τομέα ανάπτυξης Αύξουσα ζήτηση τοπικών, ασφαλών και ποιοτικών διατροφικών προϊόντων Ανάπτυξη "Δημιουργικού Τουρισμού" για προσέλκυση αλλοδαπών επισκεπτών Ζήτηση ποιοτικών και ανταγωνιστικών υπηρεσιών από τον τοπικό πληθυσμό Ανάπτυξη κοινωνικής και "πράσινης" επιχειρηματικότητας 	ΑΠΕΙΛΕΣ (Threats) <ul style="list-style-type: none"> Αδυναμία εφαρμογής πολιτικών βιώσιμης αναδιάρθρωσης του πρωτογενή τομέα Συνεχιζόμενη μείωση των άμεσων ενισχύσεων και δυσκολία προσαρμογής των γεωργών στις νέες συνθήκες Ισχυρή εξάρτηση της τοπικής επιχειρηματικότητας και απασχόλησης από τον πρωτογενή τομέα Ανταγωνισμός των τοπικά παραγομένων προϊόντων και τροφίμων από τα εισαγόμενα από τρίτες χώρες

SWOT ΑΝΑΛΥΣΗ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ

	ΠΛΕΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ (Strengths)	ΑΔΥΝΑΜΙΕΣ (Weaknesses)	ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ (Opportunities)	ΑΠΕΙΛΕΣ (Threats)
Τεχνική - κοινωνική υποδομή και χωροταξική - πολεοδομική οργάνωση	<ul style="list-style-type: none"> Κεντροβαρική θέση της πόλης της Καρδίτσας Ύπαρξη τριών δυναμικών αγροτικών κέντρων ανάπτυξης Συμπληρωματικότητα & αλληλεξαρτήσεις μεταξύ πεδινής και ορεινής περιοχής Ύπαρξη οριοθετημένων περιοχών τουριστικής ανάπτυξης και περιοχών με τουριστικούς πόρους προς αξιοποίηση Ύπαρξη οικισμών ιδιαίτερου αρχιτεκτονικού ενδιαφέροντος 	<ul style="list-style-type: none"> Συγκρούσεις χρήσεων γης Συγκοινωνιακή απομόνωση περιοχής Ελλείψεις σε επίπεδο τεχνικών υποδομών στήριξης του πρωτογενή τομέα Ελλείψεις σε επίπεδο κοινωνικών υποδομών ιδιαίτερα των ορεινών Υποβαθμισμένες υποδομές αναψυχής, αθλητισμού και πολιτισμού Έλλειψη τουριστικών υποδομών στις πεδινές περιοχές Σημειακή (σε συγκεκριμένες περιοχές) και χρονική (εποχικότητα) συγκέντρωση τουριστικής δραστηριότητας 	<ul style="list-style-type: none"> Αξιοποίηση κεντροβαρικής γεωγραφικής θέσης της περιοχής Αναβάθμιση των συγκοινωνιακών (Ε-65, σιδηρόδρομος) υποδομών και άρση της απομόνωσης Τουριστική αξιοποίηση πεδίου προσεγείωσης Μυρίνης Χωροθέτηση επιχειρηματικού και κτηνοτροφικού πάρκου Ολοκλήρωση πολεοδομικού και χωροταξικού σχεδιασμού Εγγύτητα πρόσβασης σε μεγάλα αστικά κέντρα της Περιφέρειας 	<ul style="list-style-type: none"> Έντονες ενδοπεριφερειακές ανισότητες (κυρίως ως προς την Ανατολική Θεσσαλία) Μειωμένη ανταγωνιστικότητα των αγροτικών περιοχών σε σχέση με τα αστικά κέντρα ως προς τις προσφερόμενες υπηρεσίες και ευκαιρίες Μείωση επενδύσεων και ρυθμού ποιοτικής αναβάθμισης τουριστικών υποδομών
Αναπτυξιακές παρεμβάσεις - χαρακτηριστικά και θεσμική οργάνωση	<ul style="list-style-type: none"> Μακροχρόνια ομοφωνία και συνεργασία μεταξύ των τοπικών φορέων σε ένα κοινό όραμα ανάπτυξης Μακροχρόνια εμπειρία στην εφαρμογή προγραμμάτων τοπικών στρατηγικών ανάπτυξης Ύπαρξη δραστήριων άτυπων και τυπικών δικτύων στις αστικές περιοχές με ισχυρή διασύνδεση με τους τόπους καταγωγής Κρίσιμη μάζα συλλογικών- συνεργατικών σχημάτων του κοινωνικού και γεωργικού χώρου Ισχυρός τοπικός χρηματοπιστωτικός φορέας (Συνεταιριστική Τράπεζα) 	<ul style="list-style-type: none"> Χαμηλός βαθμός ενσωμάτωσης της καινοτομίας σε τοπικό επίπεδο Μειωμένη έως ανύπαρκτη εξωστρέφεια της οικονομίας και της κοινωνίας Αδυναμία έγκαιρης προσαρμογής στις ανάγκες της αγοράς Δυσχέρεια στην επίτευξη οικονομικών κλίμακας – ανυπαρξία οργάνωσης εφοδιαστικών αλυσίδων Έλλειψη φορέα διαχείρισης του φυσικού περιβάλλοντος 	<ul style="list-style-type: none"> Αξιοποίηση Εθνικών και Κοινοτικών χρηματοδοτήσεων – Νέα χρηματοδοτικά εργαλεία Διάχυση καλών πρακτικών οργανωτικής καινοτομίας από προηγούμενες εφαρμογές ΠΑΑ και δυνατότητα λειτουργίας οικοσυστήματος συνεργατισμού Δυνατότητα τουριστικής συνεργασίας και δικτύωσης με γειτονικές περιοχές Εδραίωση της Μεσογειακής διατροφής ως πρότυπο υγιεινής διατροφής παγκοσμίου επιπέδου Διασταύρωση της αλυσίδας αξίας της αγρο-διατροφής με άλλες αλυσίδες (τουρισμός, φαρμακευτική βιομηχανία, καλλυντικά, κ.λπ.) Αξιοποίηση του ερευνητικού δυναμικού των τοπικών Ιδρυμάτων Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης και Ερευνητικών φορέων 	<ul style="list-style-type: none"> Συνέχιση οικονομικής ύφεσης Δυσκολία εξεύρεσης ρευστότητας και κεφαλαίων για στήριξη της επιχειρηματικότητας

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3. ΣΤΟΧΟΙ ΚΑΙ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΤΟΠΙΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

Οι στόχοι, η στρατηγική επίτευξης αυτών και οι θεματικές κατευθύνσεις του τοπικού προγράμματος καθορίστηκαν αφού λήφθηκαν υπόψη τα παρακάτω :

1. Η αποτύπωση της υφιστάμενης κατάστασης στην περιοχή παρέμβασης.
2. Τα αποτελέσματα της κοινωνικής διαβούλευσης.
3. Τα αποτελέσματα της SWOT ανάλυσης.
4. Οι στόχοι και οι προτεραιότητες της στρατηγικής “Ευρώπη 2020”.
5. Το Εταιρικό Σύμφωνο για το Πλαίσιο Ανάπτυξης (ΕΣΠΑ) 2014-2020.
6. Οι στόχοι και η στρατηγική του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης 2014-2020 (ΠΑΑ) και κυρίως του Μέρους 19.
7. Οι στόχοι του Περιφερειακού Επιχειρησιακού Προγράμματος Θεσσαλίας 2014-2020 και της Περιφερειακής Στρατηγικής Καινοτομίας Έξυπνης Εξειδίκευσης της Θεσσαλίας 2014-2020 (RIS3).
8. Τα συμπεράσματα του 2ου Αναπτυξιακού Συνεδρίου Νομού Καρδίτσας.
9. Το περιεχόμενο των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων 2015-2019 των Δήμων Καρδίτσας, Σοφάδων, Παλαμά, Μουζακίου, Λίμνης Πλαστήρα και Αργιθέας της περιοχής παρέμβασης.

Η Αναπτυξιακή Στρατηγική LEADER / CLLD

Για να προσδιοριστεί το αναπτυξιακό όραμα και η αναπτυξιακή στρατηγική της περιοχής παρέμβασης που περιλαμβάνει το σύνολο της Περιφερειακής Ενότητας με εξαίρεση το σχέδιο πόλης της Καρδίτσας και αφού λάβουμε υπόψη τις απόψεις, προτάσεις και τις προσδοκίες των φορέων και του τοπικού πληθυσμού όπως αποτυπώνονται στο Κεφ. 1 μπορούμε να διακρίνουμε επί μέρους αναπτυξιακές προσεγγίσεις και τομεακές προτεραιότητες που αναδείχθηκαν και συμφωνήθηκαν στη διαβούλευση, όπως :

- Η ανάπτυξη επιχειρηματικότητας στους στρατηγικούς τομείς προτεραιότητας (αγρο-διατροφή, τουρισμός, πολιτιστικές δημιουργίες, ενέργεια, περιβάλλον, εφοδιαστική αλυσίδα, δομικά υλικά - κατασκευές),
- Η αύξηση της απασχόλησης, ιδιαίτερα των νέων και των γυναικών,
- Η διατήρηση των θέσεων απασχόλησης ιδιαίτερα σε σημαντικούς κλάδους της τοπικής οικονομίας π.χ. τρόφιμα, ξύλο – έπιπλο, μεταλλικά – δομικά προϊόντα, που αποτέλεσαν κλάδους αιχμής τα προηγούμενα χρόνια αλλά σήμερα βρίσκονται υπό πίεση
- Η δημιουργία ευκαιριών απασχόλησης και επιχειρηματικότητας σε ειδικές και ευάλωτες πληθυσμιακές ομάδες (άνεργοι, πολύτεκνοι, ΑμεΑ, Ρομά κ.λπ.),
- Η ανάπτυξη νέων χρηματοδοτικών εργαλείων και η διευκόλυνση πρόσβασης των αγροτών και των μικρών επιχειρήσεων,
- Η αξιοποίηση και ενδυνάμωση τοπικών φορέων και θεσμών όπως η Συνεταιριστική Τράπεζα και η θερμοκοιτίδα συνεργατισμού,
- Η αναβάθμιση του ανθρώπινου δυναμικού μέσα από ενέργειες μεταφοράς γνώσης, απόκτησης δεξιοτήτων και κατάρτισης σε θέματα αιχμής στους στρατηγικούς τομείς προτεραιότητας,
- Η βελτίωση της ελκυστικότητας της περιοχής και των προϋποθέσεων διαμονής, εργασίας, αναψυχής και επένδυσης σε αυτήν,
- Η ενίσχυση του αγρο-διατροφικού τομέα με την παραγωγή ανταγωνιστικών προϊόντων ποιότητας,
- Η διάχυση της τουριστικής κίνησης και η διεύρυνση της τουριστικής περιόδου,
- Η διαφοροποίηση του τουριστικού προϊόντος με ενσωμάτωση ειδικών ή εναλλακτικών μορφών τουρισμού,
- Η διατήρηση της αρχιτεκτονικής κληρονομιάς σε επιλεγμένες περιοχές,
- Η βιώσιμη αξιοποίηση των λιμνών Ν. Πλαστήρα, Σμοκόβου και Στεφανιάδος και των περιοχών φυσικού κάλλους ή περιβαλλοντικού ενδιαφέροντος (π.χ. κοιλάδα Αχελώου, περιοχές Natura),
- Η ανάδειξη και αξιοποίηση των πολιτιστικών πόρων (μνημεία, παραδόσεις κ.λπ.) της περιοχής,
- Η ενδυνάμωση της οικονομικής και χωρικής συνοχής μεταξύ πεδινού και ορεινού τμήματος,
- Η ενσωμάτωση της καινοτομίας και της εξωστρέφειας στο παραγωγικό σύστημα της περιοχής για την αύξηση της αξίας των προϊόντων και υπηρεσιών,
- Η ισχυρή διασύνδεση τομέων και κλάδων παραγωγής μεταξύ τους, με προτεραιότητα του αγρο-διατροφικού τομέα με τον τουρισμό, τον πολιτισμό και τη γαστρονομία,
- Η ανάπτυξη συνεργατικών σχημάτων, δικτυώσεων, βραχέων εφοδιαστικών αλυσίδων αξίας και τοπικών αγορών παραγωγών,

Στρατηγική Τοπικής Ανάπτυξης με Πρωτοβουλία Τοπικών Κοινοτήτων CLLD / LEADER της Περιφερειακής Ενότητας Καρδίτσας (Φάκελος Β)

- Η ενδυνάμωση της κοινωνικής συνοχής με χωρική επέκταση των δράσεων υπέρ των ευπαθών και ευάλωτων ομάδων πληθυσμού σε όλες τις περιοχές,
- Η δημιουργία νέων θεσμών, η βελτίωση της λειτουργίας δομών και η αλλαγή νοοτροπίας και συμπεριφορών των πολιτών,
- Η ενίσχυση της ενδο- και δια-περιφερειακής συνεργασίας για μεταφορά τεχνογνωσίας και καλών πρακτικών,
- Η αξιοποίηση της κεντροβαρικής γεωγραφικής θέσης της περιοχής,
- Η αξιοποίηση της γεωργικής, δασικής βιομάζας και του υδάτινου δυναμικού,

Η προσπάθεια επίτευξης των παραπάνω αναπτυξιακών, χωρικών και τομεακών προτεραιοτήτων για να είναι αποτελεσματική και να έχει μετρήσιμο αποτέλεσμα, θα βασιστεί σε μια αναπτυξιακή στρατηγική επικεντρωμένη στους εννέα (9) στόχους του τοπικού προγράμματος:

ΣΤ1: Αύξηση και διατήρηση απασχόλησης

ΣΤ2: Ενδυνάμωση επιχειρηματικότητας

ΣΤ3: Αύξηση προστιθέμενης αξίας προϊόντων και υπηρεσιών

ΣΤ4: Βελτίωση ελκυστικότητας, προβολή συγκριτικών πλεονεκτημάτων και ανάδειξη της ιδιαίτερης πολιτιστικής και περιβαλλοντικής ταυτότητας της περιοχής

ΣΤ5: Ενίσχυση εξωστρέφειας, ενσωμάτωση καινοτομίας, ανάπτυξη συνεργατικών σχημάτων, δικτυώσεων και αλυσίδων αξίας προϊόντων

ΣΤ6: Βελτίωση και ανάπτυξη με εναλλακτικό τρόπο παρεχόμενων βασικών υπηρεσιών προς τον τοπικό πληθυσμό

ΣΤ7: Αναβάθμιση επαγγελματικών δεξιοτήτων ανθρώπινου δυναμικού και ενίσχυση επιχειρηματικής κουλτούρας

ΣΤ8: Αποδοτική χρήση τοπικών πόρων και δράσεις προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή

ΣΤ9: Ενθάρρυνση σε δράση νέων, γυναικών, ειδικών και ευάλωτων ομάδων πληθυσμού, καταπολέμηση της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού

Η επίτευξη του κάθε στόχου συμβάλλει και εξυπηρετεί μία ή περισσότερες από τις 5 θεματικές κατευθύνσεις που αναδύονται μέσα από την περιγραφή της υφιστάμενης κατάστασης και τη SWOT ανάλυση.

Η βασική θεματική κατεύθυνση απαντά στο κυρίαρχο πρόβλημα της απώλειας επιχειρήσεων και θέσεων απασχόλησης της τοπικής οικονομίας και της αδυναμίας αντικατάστασής τους από νέες, καινοτόμες, διαφοροποιημένες και εξωστρεφείς επιχειρήσεις σε κλάδους και τομείς προτεραιότητας της Περιφερειακής στρατηγικής RIS3, η οποία προσδιορίζεται ως :

ΘΚ3: Διαφοροποίηση και ενδυνάμωση της τοπικής οικονομίας

Οι 4 δευτερεύουσες θεματικές κατευθύνσεις απαντούν στα προβλήματα :

- α) της μη ανταγωνιστικής και ανεπαρκούς αξιοποίησης των τοπικών πόρων του αγρο-διατροφικού τομέα,
  - β) στην αδυναμία βέλτιστης αξιοποίησης των συγκριτικών πλεονεκτημάτων και των τουριστικών πόρων της περιοχής παρέμβασης,
  - γ) στο πρόβλημα της κοινωνικής συνοχής και του αποκλεισμού πληθυσμιακών ομάδων από βασικές υπηρεσίες και την απασχόληση,
  - δ) στη μικρή συμμετοχή παραγόντων, επιχειρήσεων και πολιτών σε δικτυώσεις και συνεργασίες,
  - ε) του χαμηλού βαθμού ικανοποίησης των ντόπιων για τις συνθήκες διαβίωσης και τις παρεχόμενες υπηρεσίες,
  - στ) της αδυναμίας αξιοποίησης των πλούσιων πολιτιστικών στοιχείων και πόρων της περιοχής,
- οπότε προσδιορίζονται αντίστοιχα ως :

ΘΚ1: Βελτίωση της ανταγωνιστικότητας της αλυσίδας αξίας του αγρο-διατροφικού τομέα

ΘΚ2: Βελτίωση της ελκυστικότητας της περιοχής παρέμβασης και ενίσχυση του τουριστικού προϊόντος

ΘΚ10: Βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης και ποιότητας ζωής του τοπικού πληθυσμού

ΘΚ13: Διατήρηση - βελτίωση των πολιτιστικών στοιχείων της περιοχής

Στην παρακάτω Μήτρα Συσχέτισης μεταξύ Θεματικών Κατευθύνσεων και Στόχων παρουσιάζεται η συμβολή κάθε Στόχου και ο συντελεστής βαρύτητας στην εξυπηρέτηση των Θεματικών Κατευθύνσεων.

Στρατηγική Τοπικής Ανάπτυξης με Πρωτοβουλία Τοπικών Κοινοτήτων CLLD / LEADER της Περιφερειακής Ενότητας Καρδίτσας (Φάκελος Β)

Επεξήγηση : Με 100% προσδιορίζεται η αποκλειστική εξυπηρέτηση μιας ΘΚ από έναν στόχο, με 50% προσδιορίζεται η βασική εξυπηρέτηση μιας ΘΚ και με 25% η μερική εξυπηρέτηση μιας ΘΚ από έναν στόχο. (Αναλυτική τεκμηρίωση πίνακας 4.3.1 & 4.3.2)

Θ.Κ. / Στόχος	ΣΤ1	ΣΤ2	ΣΤ3	ΣΤ4	ΣΤ5	ΣΤ6	ΣΤ7	ΣΤ8	ΣΤ9
ΘΚ1	25%	25%	50%	-	50%	-	25%	-	-
ΘΚ2	25%	25%	25%	50%	-	-	25%	-	-
ΘΚ3 (βασική)	50%	50%	25%	-	50%	-	50%	50%	-
ΘΚ10	-	-	-	25%	-	100%	-	50%	100%
ΘΚ13	-	-	-	25%	-	-	-	-	-

Για να διαμορφωθεί ο Στρατηγικός Αναπτυξιακός Στόχος ή το «Αναπτυξιακό Όραμα» για την περιοχή παρέμβασης, χρειάζεται η συνεργασία των ανθρώπων της γνώσης με τους ανθρώπους της παραγωγής, με σκοπό την ανάπτυξη καινοτόμων τοπικών συστημάτων παραγωγής που θα αξιοποιούν με βιώσιμο τρόπο τους τοπικούς πόρους, παράγοντας υψηλής προστιθέμενης αξίας προϊόντα και υπηρεσίες, συμβάλλοντας στην επιτάχυνση της χωρικής, οικονομικής και κοινωνικής συνοχής.

Το συμπέρασμα αυτό προσεγγίζει σε μεγάλο βαθμό τα πορίσματα του 2^{ου} Αναπτυξιακού Συνεδρίου του Νομού Καρδίτσας, που διοργανώθηκε από το σύνολο των τοπικών φορέων.

Στρατηγικός Αναπτυξιακός Στόχος της περιοχής παρέμβασης CLLD / LEADER

Ανάπτυξη ενός βιώσιμου, ανταγωνιστικού και χωρίς αποκλεισμούς μοντέλου τοπικής ανάπτυξης σε έναν ανοικτό και διευρυνόμενο ενδο- και δια-περιφερειακό χώρο, με αξιοποίηση των συγκριτικών πλεονεκτημάτων και του πλούσιου ενδογενούς αναπτυξιακού δυναμικού της περιοχής, από τους ανθρώπους της παραγωγής σε συνεργασία με τους ανθρώπους της γνώσης

Από την παραπάνω παράθεση του στρατηγικού αναπτυξιακού στόχου, των επί μέρους στόχων και των θεματικών κατευθύνσεων, τεκμηριώνεται πλήρως η συσχέτιση της αναπτυξιακής στρατηγικής του τοπικού προγράμματος με την Εθνική και Περιφερειακή Στρατηγική Ανάπτυξης.

Η άμεση συσχέτιση κύριων αξόνων της **Εθνικής Στρατηγικής του ΕΣΠΑ 2014-2020** με την τοπική αναπτυξιακή στρατηγική LEADER / CLLD τεκμηριώνεται παρακάτω.

Η τοπική στρατηγική επίτευξης των στόχων :

- ΣΤ1, ΣΤ2, ΣΤ3 και ΣΤ5 συσχετίζεται με τον άξονα “*Ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και της εξωστρέφειας των επιχειρήσεων, μετάβαση στην ποιοτική επιχειρηματικότητα, με αιχμή την καινοτομία και αύξηση της εγχώριας προστιθέμενης αξίας*” του ΕΣΠΑ 2014-2020.
- ΣΤ7 και ΣΤ9 συσχετίζεται με τον άξονα “*Ανάπτυξη και αξιοποίηση ικανοτήτων ανθρώπινου δυναμικού – ενεργός κοινωνική ενσωμάτωση*” του ΕΣΠΑ 2014-2020.
- ΣΤ5 και ΣΤ8 συσχετίζεται με τον άξονα “*Προστασία του περιβάλλοντος – μετάβαση σε μία οικονομία φιλική στο περιβάλλον*” του ΕΣΠΑ 2014-2020.
- ΣΤ4 και ΣΤ6 συσχετίζεται με τον άξονα “*Ανάπτυξη – εκσυγχρονισμός – συμπλήρωση υποδομών για την οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη*” του ΕΣΠΑ 2014-2020.

Η συσχέτιση των στρατηγικών στόχων του **Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης 2014-2020** με την τοπική αναπτυξιακή στρατηγική LEADER / CLLD τεκμηριώνεται παρακάτω.

Η τοπική στρατηγική επίτευξης των στόχων :

- ΣΤ1, ΣΤ2, ΣΤ3, ΣΤ5, ΣΤ7 και ΣΤ8 συσχετίζεται άμεσα με τον στρατηγικό στόχο “*Μετάβαση σε ένα ισχυρό, αειφόρο αγρο-διατροφικό σύστημα*” του ΠΑΑ 2014-2020.
- ΣΤ3, ΣΤ4, ΣΤ5, ΣΤ6, ΣΤ7, ΣΤ8 και ΣΤ9 συσχετίζεται πλήρως με τον στρατηγικό στόχο “*Αύξηση της «προστιθέμενης» αξίας των αγροτικών περιοχών*” του ΠΑΑ 2014-2020.

Η συσχέτιση των βασικών **Αναπτυξιακών Προτεραιοτήτων του ΠΕΠ Θεσσαλίας**, συμπεριλαμβάνοντας / ενσωματώνοντας τη στρατηγική της έξυπνης εξειδίκευσης – καινοτομίας για την περίοδο 2014 – 2020, με την τοπική αναπτυξιακή στρατηγική τεκμηριώνεται παρακάτω. Για την Περιφέρεια Θεσσαλίας ο Στρατηγικός

Αναπτυξιακός Στόχος έχει ως εξής : *“Ισχυρή και καινοτόμος οικονομία στην Ευρώπη, με επίκεντρο τον άνθρωπο και το περιβάλλον, μέσω της έξυπνης, βιώσιμης και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξης”*

Η τοπική στρατηγική επίτευξης των στόχων :

- ΣΤ1, ΣΤ2, ΣΤ3 και ΣΤ5 συσχετίζεται με τον αναπτυξιακό στόχο *“Ανάσχεση της συρρίκνωσης της παραγωγικής / επιχειρηματικής δραστηριότητας και ενδυνάμωση της ανταγωνιστικότητας και της εξωστρέφειας των επιχειρήσεων με παράλληλη προσέλκυση επιχειρηματικών επενδύσεων, έχοντας ως αιχμή την καινοτομία και την αξιοποίηση των αποτελεσμάτων της Έρευνας και της Τεχνολογικής Ανάπτυξης”* του ΠΕΠ Θεσσαλίας 2014-2020.
- ΣΤ1, ΣΤ7 και ΣΤ9 συσχετίζεται με τον αναπτυξιακό στόχο *“Ανάπτυξη, αξιοποίηση και αύξηση της συμμετοχής του ανθρώπινου δυναμικού στην αγορά εργασίας, καθώς και ενεργός ένταξη και κοινωνική ενσωμάτωση των κοινωνικά και οικονομικά ευπαθών ομάδων”* του ΠΕΠ Θεσσαλίας 2014-2020.
- ΣΤ6 συσχετίζεται με τον αναπτυξιακό στόχο *“Συμπλήρωση – ολοκλήρωση διατηρήσιμων και ασφαλών υποδομών, για την ανάπτυξη και την απασχόληση”* του ΠΕΠ Θεσσαλίας 2014-2020.
- ΣΤ4, ΣΤ5 και ΣΤ8 συσχετίζεται με τον αναπτυξιακό στόχο *“Προστασία του περιβάλλοντος και των φυσικών και πολιτιστικών πόρων μετάβαση σε μια οικονομία φιλική στο περιβάλλον, με επάρκεια πόρων για αγροτική, τουριστική και ολοκληρωμένη ανάπτυξη, απασχόληση και αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής”* του ΠΕΠ Θεσσαλίας 2014-2020.
- Το σύνολο του τοπικού προγράμματος CLLD / LEADER συσχετίζεται με τον αναπτυξιακό στόχο *“Ενδυνάμωση της χωρικής συνοχής και της ανάπτυξης, με άρση των ενδοπεριφερειακών / τοπικών κοινωνικοοικονομικών ανισοτήτων”* του ΠΕΠ Θεσσαλίας 2014-2020.

Στη συνέχεια παρουσιάζουμε τον στρατηγικό αναπτυξιακό στόχο ή αναπτυξιακό όραμα κάθε Δήμου της περιοχής παρέμβασης, σύμφωνα με τα Επιχειρησιακά τους Προγράμματα 2015-2019.

Δήμος Αργιθέας

- Η ανάδειξη του Δήμου Αργιθέας ως τόπου φυσιολατρικού τουρισμού μέσω της ανάπτυξης εναλλακτικών μορφών τουρισμού, της αξιοποίησης και της προβολής των φυσικών και πολιτιστικών πόρων και της σύνδεσης αυτών με τα τοπικά προϊόντα ποιότητας

Δήμος Καρδίτσας

- Η συμμετοχή όλων των δυνάμεων - υπηρεσιών και πολιτών-για την ανανέωση δομών και νοοτροπιών στο Δήμο μας με στόχο την εξασφάλιση των βασικών προϋποθέσεων ποιότητας ζωής και την αξιοποίηση όλων των τοπικών πόρων για την οικονομική ανάκαμψη της περιοχής

Δήμος Λίμνης Πλαστήρα

- Η ανάδειξη του Δήμου Λίμνης Πλαστήρα σε κέντρο τουριστικής και πολιτιστικής αναφοράς μέσω της ορθολογικής διαχείρισης του φυσικού πλούτου και των οικοσυστημάτων

Δήμος Μουζακίου

- Η ανάδειξη του Δήμου Μουζακίου ως ένα πρότυπο εναλλακτικής, αειφόρου και βιώσιμης περιφερειακής ανάπτυξης, με γνώμονα την ποιότητα και την αυτάρκεια, ένας Δήμος για όλους τους πολίτες, που επιλέγουν να ζήσουν στην ύπαιθρο

Δήμος Παλαμά

- Ανάδειξη του Δήμου Παλαμά σε Κέντρο Γεωργικής Έρευνας και Καινοτομίας, Εμπορίας και Προώθησης των παραγόμενων προϊόντων, με αξιοποίηση της στρατηγικής θέσης του στην ευρύτερη πεδινή περιοχή της Θεσσαλίας

Δήμος Σοφάδων

- Ο Δήμος Σοφάδων να αποτελέσει προορισμό μόνιμης κατοικίας και ανάπτυξης οικονομικών δραστηριοτήτων, τόσο στον πρωτογενή τομέα παραγωγής για την παραγωγή τοπικών προϊόντων ποιότητας, όσο και στον τομέα του εναλλακτικού τουρισμού, με έμφαση στον ιαματικό και φυσιολατρικό τουρισμό

Είναι σαφές ότι η επίτευξη των στόχων της τοπικής αναπτυξιακής στρατηγικής εξυπηρετεί και συσχετίζεται άμεσα με τους στρατηγικούς αναπτυξιακούς στόχους και των έξι Δήμων της περιοχής παρέμβασης. Για παράδειγμα, στο Δήμο Σοφάδων υπάρχει άμεση συσχέτιση του στρατηγικού αναπτυξιακού στόχου με την επίτευξη των στόχων ΣΤ1, ΣΤ2, ΣΤ3, ΣΤ4, ΣΤ6 και ΣΤ9.

Ανάλυση των στόχων

Οι στόχοι που παρουσιάστηκαν παραπάνω βρίσκονται σε αρμονία με τους αντίστοιχους στόχους του ΠΑΑ, του ΠΕΠ και ικανοποιούν τις αντίστοιχες οριζόντιες Κοινοτικές πολιτικές της στρατηγικής *“Ευρώπη 2020”*.

Στρατηγική Τοπικής Ανάπτυξης με Πρωτοβουλία Τοπικών Κοινοτήτων CLLD / LEADER της Περιφερειακής Ενότητας Καρδίτσας (Φάκελος Β)

Οι εννέα στόχοι βρίσκονται σε πλήρη συμφωνία με τη SWOT ανάλυση, δεδομένου ότι αποσκοπούν στην αξιοποίηση των σχετικών πλεονεκτημάτων και των ευκαιριών που αναφέρονται σ' αυτήν, ενώ η επίτευξή τους αναμένεται να συντελέσει στην μερική άρση των αδυναμιών και στην αποφυγή των απειλών.

Τέλος, οι στόχοι αποτελούν ένα συνεκτικό σώμα, αλληλοσυμπληρώνονται και αλληλο-υποστηρίζονται στην προοπτική εξυπηρέτησης της βασικής ΘΚ3 και των τεσσάρων δευτερευουσών θεματικών κατευθύνσεων ΘΚ1, ΘΚ2, ΘΚ10 και ΘΚ13.

Στη συνέχεια, για κάθε στόχο αναλύεται η εξυπηρέτηση των θεματικών κατευθύνσεων και παρουσιάζονται:

- Η στρατηγική επίτευξης στόχου
- Η συνάφεια στόχου και δράσεων
- Τα αναμενόμενα αποτελέσματα

ΣΤΟΧΟΣ 1. «Αύξηση και διατήρηση απασχόλησης»

Ο στόχος ΣΤ1 της αύξησης και διατήρησης βιώσιμων θέσεων απασχόλησης βρίσκεται σε πλήρη συμφωνία με τη στρατηγική "Ευρώπη 2020" για μια βιώσιμη και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη και για οικονομική, κοινωνική και χωρική συνοχή της περιοχής παρέμβασης και τις σχετικές προτεραιότητες του ΠΑΑ 2014-2020 και του ΠΕΠ Θεσσαλίας.

Ο στόχος ΣΤ1 εξυπηρετεί (με βαρύτητα 50%) τη βασική θεματική κατεύθυνση **ΘΚ3 «Διαφοροποίηση και ενδυνάμωση της τοπικής οικονομίας»** του τοπικού προγράμματος.

Επίσης, ο στόχος ΣΤ1 εξυπηρετεί (με βαρύτητα 25%) τη καθεμιά από τις δευτερεύουσες θεματικές κατευθύνσεις **ΘΚ1 «Βελτίωση της ανταγωνιστικότητας της αλυσίδας αξίας του αγρο-διατροφικού τομέα»** και **ΘΚ2 «Βελτίωση της ελκυστικότητας της περιοχής παρέμβασης και ενίσχυση του τουριστικού προϊόντος»** του τοπικού προγράμματος.

Ο στόχος ΣΤ1 εστιάζει στη διατήρηση της απασχόλησης των υφιστάμενων επιχειρήσεων και στη δημιουργία νέας απασχόλησης σε κάθε μορφής επιχείρησης (ιδιωτικής, κοινωνικής, συνεργατικής) όλων των τομέων αλλά κυρίως εκείνων που αποτελούν προτεραιότητα σύμφωνα με την Περιφερειακή Στρατηγική Έξυπνης Εξειδίκευσης - Καινοτομίας (RIS3) της Θεσσαλίας.

Στην περιοχή παρέμβασης διαπιστώνεται σοβαρή μείωση των απασχολούμενων (9.194 άτομα ή ποσοστό 31,1%) την περίοδο 2001 - 2011, η οποία οφείλεται στην εγκατάλειψη της αγροτικής παραγωγής, στην οικονομική ύφεση και στη χαμηλή ανταγωνιστικότητα, διαφοροποίηση και εξωστρέφεια των επιχειρήσεων. Για να μειωθεί το υψηλό ποσοστό ανεργίας του 21,26% (2011) χρειάζονται νέες βιώσιμες θέσεις εργασίας στους κλάδους προτεραιότητας (αγρο-διατροφή, τουρισμός, ενέργεια κ.λπ.) και υποστήριξη των υφιστάμενων θέσεων μέσω συμμετοχής των επιχειρήσεων σε συνεργατικά σχήματα, αλυσίδες αξίας και δικτυώσεις για επίτευξη οικονομικών κλίμακας και ευκολότερης ενσωμάτωσης καινοτομίας και πρόσβασης σε κεφάλαια.

Στρατηγική επίτευξης στόχου

Η στρατηγική για την επίτευξη του στόχου ΣΤ1 περιλαμβάνει :

- την ενίσχυση δικαιούχων για τη δημιουργία βιώσιμων θέσεων απασχόλησης σε μικροεπιχειρήσεις της ιδιωτικής και κοινωνικής οικονομίας,
- την ενίσχυση δικαιούχων για τη δημιουργία επιχειρήσεων μεταποίησης / εμπορίας ή / και ανάπτυξης γεωργικών προϊόντων,
- την ενίσχυση δικαιούχων για τη δημιουργία επιχειρήσεων εξυπηρέτησης του τουρισμού υπαίθρου και της αναψυχής,
- την ενίσχυση δικαιούχων για την ίδρυση επιχειρήσεων στο δευτερογενή (βιοτεχνία, οικόπεχνα κ.λπ.) και στον τριτογενή τομέα,
- την ενίσχυση επιχειρήσεων να προβούν σε ανασχεδιασμό και εκσυγχρονισμό της παραγωγικής διαδικασίας, με την εισαγωγή οργανωτικής ή τεχνολογικής φύσης καινοτομίας,
- την οργάνωση δράσεων μεταφοράς γνώσεων, απόκτησης δεξιοτήτων και κατάρτισης νέων αλλά και παλιών εργαζομένων στους κλάδους – προτεραιότητας της τοπικής οικονομίας,
- τη στήριξη συνεργατικών σχημάτων επιχειρηματικότητας (Συνεταιρισμοί, ΚοινΣΕπ) μέσω της άντλησης εμπειρίας, τεχνογνωσίας και της διάχυσης καλών πρακτικών από επιτυχημένες εφαρμογές της προηγούμενης προγραμματικής προόδου,

Ως παραδείγματα μπορούμε να αναφέρουμε την Ενεργειακή Συνεταιριστική Εταιρία Καρδίτσας, τον Αγροτικό Συνεταιρισμό Στέβιας και τις παραγωγικές μονάδες που αυτοί δημιούργησαν και λειτουργούν μέσω της εφαρμογής του LEADER - Άξονας 4 του ΠΑΑ 2007-2013. Τα συνεργατικά σχήματα

Στρατηγική Τοπικής Ανάπτυξης με Πρωτοβουλία Τοπικών Κοινοτήτων CLLD / LEADER της Περιφερειακής Ενότητας Καρδίτσας (Φάκελος Β)

κινητοποίηση των τοπικών πόρων και κεφάλαια καθώς και δεκάδες και εκατοντάδες πολίτες και παραγωγούς σε συμμετοχή, και δημιούργησαν νέες άμεσες και έμμεσες θέσεις εργασίας,

- την υποστήριξη των επιχειρηματικών συσπειρώσεων (clusters) και των βραχέων εφοδιαστικών αλυσίδων αξίας σε συγκεκριμένα προϊόντα (τρόφιμα, ξύλο – έπιπλο, δομικά υλικά) ή υπηρεσίες (τουρισμός – πολιτισμός).

Παραδείγματα αποτελούν το Δίκτυο Τροφίμων και Ποτών και το Δίκτυο Δομικών Υλικών που λειτουργούν στην περιοχή παρέμβασης εκτός των άλλων και ως δίκτυα απόκτησης γνώσεων και δεξιοτήτων των επιχειρηματιών και των εργαζομένων στις επιχειρήσεις – μέλη,

- τη μεταφορά γνώσης και την εφαρμογή ερευνητικών αποτελεσμάτων των Ακαδημαϊκών και Ερευνητικών Ιδρυμάτων που εδρεύουν στην περιοχή παρέμβασης στις επιχειρήσεις, κυρίως του αγρο-διατροφικού τομέα και της αλυσίδας αξίας ξύλο – έπιπλο, για τη δημιουργία βιώσιμων και εξειδικευμένων θέσεων απασχόλησης,
- την αξιοποίηση των ευκαιριών για την ανάπτυξη της επιχειρηματικότητας και δημιουργίας θέσεων απασχόλησης που δημιουργεί η σταδιακή άρση της συγκοινωνιακής απομόνωσης της περιοχής.

Η αναβάθμιση των δύο βασικών οδικών αξόνων Καρδίτσας – Λάρισας και Ν. Μοναστηρίου – Καρδίτσας – Τρικάλων αλλά κυρίως η ολοκλήρωση του τμήματος Τρίκαλα – Καρδίτσα – Ξυνιάδα του Ε65, δημιουργεί προοπτικές ανάπτυξης της επιχειρηματικότητας κατά μήκος των διανομαρχιακών οδικών αξόνων και στους κόμβους εισόδου του Ε65 (Προάστιο, Δέλτα Καρδίτσας, Σοφάδες, Ανάβρα).

Η προγραμματισμένη ηλεκτροκίνηση του σιδηροδρομικού άξονα Παλαιοφάρσαλος – Καρδίτσα – Καλαμπάκα και η μελλοντική αξιοποίηση του πεδίου προσγείωσης ελαφρών αεροσκαφών της Μυρίνης για εμπορικές / τουριστικές χρήσεις μπορεί να συμβάλλει στην ίδια κατεύθυνση.

Συνάφεια στόχου - δράσεων

Ο στόχος ΣΤ1 εξυπηρετείται από τις υπο-δράσεις ενίσχυσης επιχειρηματικών πρωτοβουλιών στη μεταποίηση / ανάπτυξη ή εμπορία γεωργικών προϊόντων, στην επεξεργασία / εμπορία δασικών προϊόντων, τις επενδύσεις στο δευτερογενή και τριτογενή τομέα της τοπικής οικονομίας και επομένως συνδέεται με το σύνολο των υπο-δράσεων των δράσεων 19.2.2 και 19.2.3 καθώς και με την υπο-δράση 19.2.6.2 του τοπικού προγράμματος.

Επίσης, ο στόχος ΣΤ1 υποστηρίζεται και παρουσιάζει συνέργεια με τις υπο-δράσεις 19.2.1.1 και 19.2.1.2 (μεταφορά γνώσεων & ενημέρωση) καθώς και τις ενέργειες συνεργασιών – δικτυώσεων στο πλαίσιο των υπο-δράσεων της δράσης 19.2.7.

Αναμενόμενα αποτελέσματα

Μέσω του στόχου ΣΤ1 επιδιώκεται :

- Η δημιουργία και διατήρηση μιας κρίσιμης μάζας θέσεων πλήρους απασχόλησης στη μεταποίηση / εμπορία και ανάπτυξη γεωργικών προϊόντων, στο δευτερογενή αλλά και στον τριτογενή τομέα της περιοχής, ώστε να αντισταθμιστούν οι μεγάλες απώλειες θέσεων απασχόλησης στον πρωτογενή τομέα που αντιμετωπίζει πολλά προβλήματα προσαρμογής στα νέα δεδομένα μετά την εφαρμογή της αναθεωρημένης ΚΑΠ και να αντιμετωπιστεί η ανεργία, κυρίως των νέων ηλικίας έως 29 ετών. Οι επενδύσεις που θα προσθέσουν απασχόληση θα πραγματοποιηθούν τόσο από φυσικά πρόσωπα (και αγρότες) όσο και από επιχειρήσεις,
- η διατήρηση θέσεων απασχόλησης σε σημαντικούς τοπικούς κλάδους, που βρίσκονται σήμερα σε κάμψη, όπως ο τομέας ξύλου – έπιπλου, ο κλάδος μεταλλικών προϊόντων – κατασκευών και ο τουριστικός κλάδος,
- η ανάσχεση της πληθυσμιακής εγκατάλειψης της περιοχής παρέμβασης. Επιδιώκεται, κυρίως, η συγκράτηση στις πεδινές περιοχές των νέων και των γυναικών που δεν θέλουν να ασχοληθούν με τη γεωργία και την κτηνοτροφία, αλλά θα ήθελαν να δημιουργήσουν μια μικρή μη γεωργική επιχείρηση στον τόπο τους,
- η δημιουργία θέσεων απασχόλησης μέσω της κοινωνικής οικονομίας και των συνεργατικών σχημάτων (συνεταιρισμοί, δίκτυα) και των βραχέων εφοδιαστικών αλυσίδων.

ΣΤΟΧΟΣ 2. «Ενδυνάμωση επιχειρηματικότητας»

Ο στόχος ΣΤ2 της ενδυνάμωσης της τοπικής επιχειρηματικότητας βρίσκεται σε πλήρη συμφωνία με τη στρατηγική “Ευρώπη 2020” για βιώσιμη, ανταγωνιστική ανάπτυξη και για οικονομική, χωρική συνοχή και τις σχετικές προτεραιότητες του ΠΑΑ 2014-2020 και του ΠΕΠ Θεσσαλίας.

Ο στόχος ΣΤ2 εξυπηρετεί (με βαρύτητα 50%) τη βασική θεματική κατεύθυνση **ΘΚ3 «Διαφοροποίηση και ενδυνάμωση της τοπικής οικονομίας»** του τοπικού προγράμματος.

Επίσης, ο στόχος ΣΤ2 εξυπηρετεί (με βαρύτητα 25%) τη καθεμιά από τις δευτερεύουσες θεματικές κατευθύνσεις **ΘΚ1 «Βελτίωση της ανταγωνιστικότητας της αλυσίδας αξίας του αγρο-διατροφικού τομέα»** και **ΘΚ2 «Βελτίωση της ελκυστικότητας της περιοχής παρέμβασης και ενίσχυση του τουριστικού προϊόντος»** του τοπικού προγράμματος.

Ο στόχος ΣΤ2 εστιάζει στη δημιουργία βιώσιμης και ανταγωνιστικής επιχειρηματικότητας κάθε μορφής (ιδιωτικής, κοινωνικής, συνεργατικής) με τομεακές προτεραιότητες σύμφωνα με την Περιφερειακή Στρατηγική Έξυπνης Εξειδίκευσης - Καινοτομίας (RIS3) της Θεσσαλίας.

Διαπιστώνεται συρρίκνωση του επιχειρηματικού ιστού της περιοχής κατά 1/4 την περίοδο μεταξύ 2010 και 2016, η οποία οφείλεται στην οικονομική ύφεση, στη χαμηλή ανταγωνιστικότητα και εξωστρέφεια των επιχειρήσεων αλλά και στη μικρή ενσωμάτωση αποτελεσμάτων έρευνας ή και καινοτομιών στην παραγωγική διαδικασία τους. Σύμφωνα με τα στοιχεία του Επιμελητηρίου (Ιούλιος 2016), υπάρχουν 122 επιχειρήσεις στον πρωτογενή, 875 επιχειρήσεις στο δευτερογενή και 2.936 επιχειρήσεις στον τριτογενή τομέα και συνολικά 3.933 επιχειρήσεις, στις οποίες πρέπει να ενσωματωθεί μια κρίσιμη μάζα καινοτόμων, ανταγωνιστικών και εξωστρεφών επιχειρηματιών βελτιώνοντας το επιχειρηματικό προφίλ της περιοχής και αποτελώντας καλή πρακτική για τους υπόλοιπους.

Για την ενδυνάμωση της τοπικής επιχειρηματικότητας, λαμβάνοντας υπόψη το δυσμενές οικονομικό περιβάλλον, τους χαμηλούς δείκτες ευημερίας, το γεγονός ότι το ΑΕΠ της περιοχής είναι το χαμηλότερο σε επίπεδο χώρας καθώς και το μέσο όρο ύψους επενδύσεων των προηγούμενων προγραμματικών περιόδων, κρίνεται σκόπιμη η ενίσχυση παρεμβάσεων επιχειρηματικής δραστηριότητας αποκλειστικά σε πολύ μικρές επιχειρήσεις με συνολικό προϋπολογισμό έως και 150.000 € με τη χρήση του Καν. (ΕΕ) 1407/2013 (de minimis ένταση ενίσχυσης έως 65% - 200.000 € ανά τριετία). Αναλυτική τεκμηρίωση στη σελ. 50 (*Χρήση καθεστώτος ενίσχυσης de minimis σε επιλεγμένες υπο-δράσεις μικρής επιχειρηματικότητας*).

Στρατηγική επίτευξης στόχου

Η στρατηγική για την επίτευξη του στόχου ΣΤ2 περιλαμβάνει :

- την ενίσχυση δικαιούχων για την έναρξη επιχειρηματικής δραστηριότητας,
- την ενίσχυση ίδρυσης επιχειρήσεων κατά προτεραιότητα στον αγρο-διατροφικό τομέα, στον τουρισμό, στις πολιτιστικές δημιουργίες, στα μεταλλικά προϊόντα – δομικά υλικά, στην ενέργεια – περιβάλλον, στην εφοδιαστική αλυσίδα κ.λπ.,
- την ενίσχυση επιχειρήσεων για διαφοροποίηση και εκσυγχρονισμό της παραγωγικής τους διαδικασίας, με την εισαγωγή οργανωτικής ή τεχνολογικής φύσης καινοτομίας,
- την οργάνωση και υλοποίηση ενεργειών μεταφοράς γνώσεων, απόκτησης δεξιοτήτων και κατάρτισης νέων αλλά και παλιών επιχειρηματιών στους κλάδους προτεραιότητας της τοπικής οικονομίας,
- την αξιοποίηση των υπηρεσιών της θερμοκοιτίδας συνεργατισμού της ΑΝ.ΚΑ Α.Ε. ή / και άλλων φορέων που θα παρέχουν αντίστοιχες υπηρεσίες όπως π.χ. το Επιμελητήριο,
- την αξιοποίηση τοπικών κεφαλαίων και άλλων σύγχρονων χρηματοδοτικών εργαλείων όπως είναι το πρόγραμμα κάλυψης εγγυήσεων από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Επενδύσεων (ΕΤαΕ) στο χαρτοφυλάκιο δανείων 5 εκατ. €, το οποίο θα απευθύνει σε περίπου 300 δικαιούχους, (μικρο-δανειολήπτες όπως γεωργούς, ανέργους, νέους, συνεταιρισμούς, επιχειρήσεις κοινωνικής οικονομίας, πολύ μικρές επιχειρήσεις) που θα δραστηριοποιηθούν στον τομέα της «πράσινης» οικονομίας, η Συνεταιριστική Τράπεζα Καρδίτσας στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού προγράμματος για την απασχόληση και την κοινωνική καινοτομία (EaSI),
- τη διάχυση των καλών πρακτικών και πετυχημένων εφαρμογών επιχειρηματικότητας των προηγούμενων προγραμματικών περιόδων (LEADER+, Άξονας 3 & 4 του ΠΑΑ 2007-2013),
- τη συνέργεια και με άλλα προγράμματα στήριξης της επιχειρηματικότητας όπως αυτά του ΕΠΑνΕΚ 2014-2020 (Νεοφυής επιχειρηματικότητα, αναβάθμιση μικρών επιχειρήσεων, ενίσχυση τουριστικών ΜΜΕ κ.λπ.),
- την υποστήριξη των επιχειρηματικών συσπειρώσεων (clusters) και των αλυσίδων αξίας σε συγκεκριμένα προϊόντα (τρόφιμα, ξύλο – έπιπλο κ.α.) ή υπηρεσίες (τουρισμός – πολιτισμός κ.λπ.).

Παραδείγματα αποτελούν τα Δίκτυα Τροφίμων και Ποτών και Δομικών Υλικών που λειτουργούν στην περιοχή παρέμβασης εκτός των άλλων και ως δίκτυα μάθησης, απόκτησης γνώσεων και δεξιοτήτων των επιχειρηματιών και ως πόλοι προσέλκυσης νέων καινοτόμων επιχειρηματιών στους τομείς προτεραιότητας των τροφίμων και των μεταλλικών προϊόντων – δομικών υλικών,

- τη μεταφορά γνώσης και την εφαρμογή ερευνητικών αποτελεσμάτων σε υπό ίδρυση ή υφιστάμενες

επιχειρήσεις που θα προέλθουν από τα Ακαδημαϊκά Ιδρύματα της περιοχής, όπως είναι η Κτηνιατρική Σχολή του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας, τα τμήματα Σχεδιασμού - Τεχνολογίας Ξύλου και Επίπλου, Τεχνολογίας Τροφίμων, Διατροφής – Διαιτολογίας του ΑΤΕΙ και των Ερευνητικών φορέων όπως είναι το Εθνικό Κέντρο Ποιοτικού Ελέγχου, Ταξινόμησης και Τυποποίησης Βάμβακος, το Κέντρο Γενετικής Βελτίωσης Ζώων, ο Καπνικός Σταθμός Έρευνας και ο Σταθμός Γεωργικής Έρευνας Παλαμά,

- την αξιοποίηση των ευκαιριών για την ανάπτυξη της επιχειρηματικότητας και δημιουργίας θέσεων απασχόλησης που δημιουργεί η σταδιακή άρση της συγκοινωνιακής απομόνωσης της περιοχής.

Η αναβάθμιση των δύο βασικών οδικών αξόνων Καρδίτσας – Λάρισας και Ν. Μοναστηρίου – Καρδίτσας – Τρικάλων αλλά κυρίως η ολοκλήρωση του τμήματος Τρίκαλα – Καρδίτσα – Ξυλιάδα του Ε65, δημιουργεί προοπτικές ανάπτυξης της επιχειρηματικότητας κατά μήκος των διανομαρχιακών οδικών αξόνων και στους κόμβους εισόδου του Ε65 (Προάστιο, Δέλτα Καρδίτσας, Σοφάδες, Ανάβρα).

Η προγραμματισμένη ηλεκτροκίνηση του σιδηροδρομικού άξονα Παλαιοφάρσαλος – Καρδίτσα – Καλαμπάκα και η μελλοντική αξιοποίηση του πεδίου προσγείωσης ελαφρών αεροσκαφών της Μυρίνης για εμπορικές / τουριστικές χρήσεις μπορεί να συμβάλει στην ίδια κατεύθυνση σε μικρότερο βαθμό.

Συνάφεια στόχου - δράσεων

Ο στόχος ΣΤ2 εξυπηρετείται από τις υπο-δράσεις ενίσχυσης επιχειρηματικών πρωτοβουλιών στη μεταποίηση / ανάπτυξη ή εμπορία γεωργικών προϊόντων, στην επεξεργασία / εμπορία δασικών προϊόντων, τις επενδύσεις στο δευτερογενή και τριτογενή τομέα της τοπικής οικονομίας και επομένως συνδέεται με το σύνολο των υπο-δράσεων των δράσεων 19.2.2 και 19.2.3 καθώς και με την υπο-δράση 19.2.6.2 του τοπικού προγράμματος.

Επίσης, ο στόχος ΣΤ2 υποστηρίζεται από τις δημόσιες υποδομές βασικών υπηρεσιών στο πλαίσιο των υπο-δράσεων της δράσης 19.2.4, παρουσιάζει συνέργεια με τις υπο-δράσεις 19.2.1.1 και 19.2.1.2 (μεταφορά γνώσεων & ενημέρωση) καθώς και τις ενέργειες συνεργασιών – δικτυώσεων στο πλαίσιο των υπο-δράσεων της 19.2.7.

Αναμενόμενα αποτελέσματα

Μέσω του στόχου ΣΤ2 επιδιώκεται:

- Η δημιουργία μιας κρίσιμης μάζας επιχειρηματιών και ανταγωνιστικών μικρών επιχειρήσεων, στον αγρο-διατροφικό τομέα, στον τουρισμό υπαίθρου, στο δευτερογενή αλλά και στον τριτογενή τομέα της περιοχής, ώστε να αυξηθεί ο επιχειρηματικός ιστός της περιοχής,
- Η ενδυνάμωση της επιχειρηματικότητας τόσο στον ιδιωτικό όσο και στον κοινωνικό τομέα της περιοχής,
- Η ενίσχυση της βιώσιμης νεοφυούς επιχειρηματικότητας των νέων, των γυναικών αλλά και συνεργατικών σχημάτων στους στρατηγικούς τομείς προτεραιότητας της Περιφέρειας,
- Η ανάδειξη νέων επιχειρηματιών με κουλτούρα εξωστρέφειας, συνεργασίας και αξιοποίησης οργανωτικών, τεχνολογικών και καινοτομιών διάθεσης των προϊόντων.

ΣΤΟΧΟΣ 3. «Αύξηση προστιθέμενης αξίας προϊόντων και υπηρεσιών»

Ο στόχος ΣΤ3 της αύξησης της εγχώριας προστιθέμενης αξίας των προϊόντων και υπηρεσιών βρίσκεται σε πλήρη συμφωνία με τη στρατηγική “Ευρώπη 2020” για μια έξυπνη και βιώσιμη ανάπτυξη και για οικονομική, χωρική συνοχή και τις σχετικές προτεραιότητες του ΠΑΑ 2014-2020 και του ΠΕΠ Θεσσαλίας.

Ο στόχος ΣΤ3 εξυπηρετεί (με βαρύτητα 50%) τη δευτερεύουσα θεματική κατεύθυνση **ΘΚ1 «Βελτίωση της ανταγωνιστικότητας της αλυσίδας αξίας του αγρο-διατροφικού τομέα»** του τοπικού προγράμματος.

Επίσης, ο στόχος ΣΤ3 εξυπηρετεί (με βαρύτητα 25%) τη βασική θεματική κατεύθυνση **ΘΚ3 «Διαφοροποίηση και ενδυνάμωση της τοπικής οικονομίας»** και με την ίδια βαρύτητα (25%) τη δευτερεύουσα θεματική κατεύθυνση **ΘΚ2 «Βελτίωση της ελκυστικότητας της περιοχής παρέμβασης και ενίσχυση του τουριστικού προϊόντος»** του τοπικού προγράμματος.

Ο στόχος εξυπηρετείται από αρκετές δράσεις του τοπικού προγράμματος και στηρίζεται στην αναπτυξιακή αλληλεξάρτηση και συμπληρωματικότητα μεταξύ πεδινής και ορεινής ζώνης τόσο στο πεδίο της οικονομικής συνεργασίας όσο και στον τομέα της κοινωνικής συνοχής όπως αναλυτικά τεκμηριώθηκε στο Κεφάλαιο 2.3. Η αύξηση της προστιθέμενης αξίας της αγροτικής υπαίθρου της Καρδίτσας μπορεί να επιτευχθεί εφόσον εφαρμοστούν οικονομίες κλίμακας και συλλογικές επενδύσεις στην καινοτομία και γνώση, τόσο από τις μικρού μεγέθους γεωργικές εκμεταλλεύσεις όσο και από τις επιχειρήσεις μικρού μεγέθους όλων των τομέων, αντί αυτές να περιορίζονται μόνο στη μεταφορά ώριμης τεχνολογίας από το εξωτερικό. Η συνεργασία αυτή αντιμετωπίζει αποτελεσματικά και το πρόβλημα της έλλειψης κεφαλαίων για επενδύσεις και τη δυσκολία πρόσβασης σε αυτά.

Η περιοχή παρέμβασης, αγροτική ως προς τα βασικά χαρακτηριστικά της, έχει την τύχη να διαθέτει Ερευνητικούς φορείς στο αγροτικό πεδίο (βαμβάκι, καπνός, γενετική βελτίωση ζώων) και Τεχνολογικά τμήματα όπως τα Σχεδιασμού - Τεχνολογίας Ξύλου και Επίπλου και Τεχνολογίας Τροφίμων που συσχετίζονται άμεσα με τους Περιφερειακούς τομείς προτεραιότητας της αγρο-διατροφής και της αλυσίδας αξίας ξύλου - επίπλου. Επομένως, υπάρχει τοπικά εκείνο το υψηλά εξειδικευμένο επιστημονικό δυναμικό που θα μπορούσε να προσθέσει επιπλέον αξία στα προϊόντα και τις υπηρεσίες της περιοχής.

Στρατηγική επίτευξης στόχου

Η στρατηγική για την επίτευξη του στόχου ΣΤ3 περιλαμβάνει:

- τη μεγαλύτερη εξοικείωση της επιχειρηματικής κοινότητας και των παραγωγών με την καινοτομία ως μοχλού ανάπτυξης της επιχειρηματικότητας και αύξησης της προστιθέμενης αξίας προϊόντων και υπηρεσιών,
- την προσέλκυση, παραμονή και δραστηριοποίηση υψηλά εξειδικευμένων / καταρτισμένων επιστημόνων στο τοπικό παραγωγικό σύστημα,
- την οργάνωση ενεργειών ενημέρωσης, μεταφοράς γνώσης, ευαισθητοποίησης και κατάρτισης μεταξύ των ανθρώπων της γνώσης και των ανθρώπων της παραγωγής σε θέματα αύξησης της προστιθέμενης αξίας και βέλτιστης εξυπηρέτησης επισκεπτών και πελατών,
- τη διάχυση των καλών πρακτικών και πετυχημένων εφαρμογών προηγούμενων προγραμματικών περιόδων (LEADER+, Άξονας 3 & 4 του ΠΑΑ 2007-2013) και τη συνέργεια με άλλα προγράμματα στήριξης της επιχειρηματικότητας όπως αυτά του ΕΠΑΝΕΚ 2014-2020 (Νεοφυής επιχειρηματικότητα, ΜΜΕ, αναβάθμιση τουριστικών επιχειρήσεων κ.λπ.),
- την υποστήριξη των επιχειρηματικών συσπειρώσεων (clusters), των εφοδιαστικών αλυσίδων αξίας σε συγκεκριμένα προϊόντα (τρόφιμα, δασοκομία - ξύλο - έπιπλο κ.α.) ή υπηρεσίες (τουρισμός - πολιτισμός κ.λπ.) και την υποστήριξη διασταύρωσης εφοδιαστικών αλυσίδων μεταξύ τους π.χ. τουρισμός με πολιτισμό, τρόφιμα / ποτά με γαστρονομία κ.λπ.,
- την αξιοποίηση της αυξανόμενης στροφής των καταναλωτών προς τα πιστοποιημένα, βιολογικά, τοπικά και υγιεινά προϊόντα που εξυπηρετούν το Μεσογειακό πρότυπο διατροφής,
- την εφαρμογή και χρήση βελτιωμένων ενεργειακών τεχνολογιών και τεχνικών καθώς και περιβαλλοντικών προτύπων και μεθόδων στο παραγωγικό σύστημα,
- την υποστήριξη μεταφοράς τεχνογνωσίας και εμπειρίας μέσω διακρατικών συνεργασιών με άλλες αγροτικές περιοχές της Ευρώπης. Παράδειγμα αποτελεί η διευκόλυνση της άμεσης πρόσβασης των προϊόντων των αγροτικών εκμεταλλεύσεων της υπαίθρου απ' ευθείας στον καταναλωτή των αστικών περιοχών μέσω βραχέων εφοδιαστικών αλυσίδων,
- την αξιοποίηση της κεντροβαρικής γεωγραφικής θέσης της περιοχής μετά τη σταδιακή ολοκλήρωση των νέων συγκοινωνιακών υποδομών και συνδέσεων (Ε-65, ηλεκτροκίνηση σιδηρόδρομου, πεδίο προσγείωσης).

Συνάφεια στόχου - δράσεων

Ο στόχος ΣΤ3 εξυπηρετείται από τις υπο-δράσεις των δράσεων 19.2.2, 19.2.3 και την υπο-δράση 19.2.6.2, οι οποίες περιλαμβάνουν τη δημιουργία, ανάπτυξη ή / και εκσυγχρονισμό επιχειρήσεων αύξησης της αξίας της γεωργικής και δασικής παραγωγής καθώς και την ανάπτυξη επιχειρήσεων του δευτερογενή και τριτογενή τομέα στην περιοχή παρέμβασης.

Επίσης, ο στόχος ΣΤ3 εξυπηρετείται στο πλαίσιο των υπο-δράσεων της δράσης 19.2.7 που αφορούν συνεργασίες μεταξύ οικονομικών παραγόντων της υπαίθρου και τη δημιουργία επιχειρηματικών συσπειρώσεων (clusters) και από το υπο-μέτρο 19.3 που περιλαμβάνει τα σχέδια διατοπικής και διακρατικής συνεργασίας του τοπικού προγράμματος.

Αναμενόμενα αποτελέσματα

Μέσω του στόχου ΣΤ3 επιδιώκεται :

- Η αύξηση προσφοράς πιστοποιημένων, βιολογικών, τοπικών και αναγνωρίσιμων προϊόντων προς τους καταναλωτές,
- η αύξηση των επενδυτικών δαπανών έρευνας και εισαγωγής καινοτομίας στην παραγωγή προϊόντων ή / και στην παροχή υπηρεσιών κυρίως στον αγρο-διατροφικό τομέα, τον τουριστικό κλάδο και στην παραγωγή μεταλλικών προϊόντων – δομικών υλικών κατά προτεραιότητα από συνεργατικά σχήματα ή δικτυώσεις λόγω του μικρού μεγέθους των επιχειρήσεων και των παραγωγών της περιοχής παρέμβασης,

- η διαφοροποίηση των καλλιέργειών με στροφή των παραγωγών από τις κυρίαρχες καλλιέργειες του βαμβακιού και των δημητριακών σε νέες, εξαιτίας της ανάδειξης προϊόντων που παρουσιάζουν υψηλότερη προστιθέμενη αξία και μεγαλύτερη ζήτηση από ξένες αγορές π.χ., αρωματικά, όσπρια, οίνοι ποιότητας, υπερτροφές κ.α.,
- η εφαρμογή σχεδίων διατοπικής ή διακρατικής συνεργασίας με άλλες αγροτικές περιοχές της Ελλάδας ή του εξωτερικού για μεταφορά τεχνογνωσίας και εφαρμογή νέων πρακτικών,
- η αυξανόμενη προσέλκυση επισκεπτών υψηλότερης οικονομικής στάθμης καθώς και αλλοδαπών, εξαιτίας της βελτίωσης των παρεχόμενων υπηρεσιών στον κλάδο του τουρισμού υπαίθρου,
- η δημιουργία τοπικών συστημάτων (αλυσίδων αξίας) εντός της περιοχής παρέμβασης που θα επταυξάνουν την προστιθέμενη αξία των προϊόντων σε βιώσιμα επίπεδα για τους συμμετέχοντες φορείς (επιχειρήσεις, παραγωγούς κ.α.) κυρίως στον αγρο-διατροφικό τομέα και στον τουρισμό υπαίθρου,
- η εισαγωγή συστημάτων διασφάλισης ποιότητας στις παραγωγικές διαδικασίες των επιχειρήσεων παραγωγής προϊόντων ή / και παροχής υπηρεσιών,
- η παραγωγή τροφίμων με περιβαλλοντικά φιλικές επεξεργασίες ως προς τη διαχείριση των υδατικών πόρων και της ενέργειας.

ΣΤΟΧΟΣ 4. «Βελτίωση ελκυστικότητας, προβολή συγκριτικών πλεονεκτημάτων και ανάδειξη της ιδιαίτερης πολιτιστικής και περιβαλλοντικής ταυτότητας της περιοχής»

Ο στόχος ΣΤ4 της βελτίωσης της ελκυστικότητας, της προβολής των συγκριτικών πλεονεκτημάτων της περιοχής παρέμβασης και της ανάδειξης της ιδιαίτερης πολιτιστικής και περιβαλλοντικής ταυτότητάς της, βρίσκεται σε πλήρη συμφωνία με τη στρατηγική “Ευρώπη 2020” για βιώσιμη, ανταγωνιστική ανάπτυξη και για οικονομική, χωρική συνοχή και τις σχετικές προτεραιότητες του ΠΑΑ 2014-2020 και του ΠΕΠ Θεσσαλίας.

Ο στόχος ΣΤ4 εξυπηρετεί (με βαρύτητα 50%) τη δευτερεύουσα θεματική κατεύθυνση **ΘΚ2 «Βελτίωση της ελκυστικότητας της περιοχής παρέμβασης και ενίσχυση του τουριστικού προϊόντος»** του τοπικού προγράμματος.

Επίσης, ο στόχος ΣΤ4 εξυπηρετεί (με βαρύτητα 25%) καθεμιά από τις δευτερεύουσες θεματικές κατευθύνσεις **ΘΚ10 «Βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης και ποιότητας ζωής του τοπικού πληθυσμού»** και **ΘΚ13 «Διατήρηση - βελτίωση των πολιτιστικών στοιχείων της περιοχής»** του τοπικού προγράμματος.

Η βελτίωση της ελκυστικότητας, η προβολή των συγκριτικών πλεονεκτημάτων της περιοχής και η ανάδειξη της ιδιαίτερης πολιτιστικής και περιβαλλοντικής ταυτότητας της περιοχής συμβάλλει στην προώθηση του “Δημιουργικού Τουρισμού” που αποτελεί τομέα προτεραιότητας της Περιφερειακής Στρατηγικής Καινοτομίας (RIS3) και δορυφορική δραστηριότητα του πρώτου πυλώνα - θεματικής προτεραιότητας (αγρο-διατροφικό σύμπλεγμα).

Η αντίθεση και αλληλοσυμπλήρωση ως προς τους φυσικούς (παραλίμνια οικοσυστήματα, περιοχές Natura, δάση, νερά, πεδιάδα, ιαματικές πηγές κ.α.) και πολιτιστικούς πόρους (παραδοσιακά οικιστικά χαρακτηριστικά, μνημεία, ιστορία, παραδόσεις κ.λπ.) μεταξύ ορεινής και πεδινής ζώνης, είναι εκείνη που δημιουργεί τα συγκριτικά πλεονεκτήματα και με την παρούσα τοπική στρατηγική φιλοδοξεί να διαμορφώσει ελκυστικούς όρους σε ντόπιους και ξένους για παραμονή, διαμονή, εργασία, επίσκεψη, ήπια εκμετάλλευση ή επένδυση στην προτεινόμενη περιοχή παρέμβασης.

Ο στόχος ΣΤ4 εξυπηρετείται κυρίως από τις δράσεις στήριξης παρεμβάσεων δημόσιου χαρακτήρα και λιγότερο από τις δράσεις ανάπτυξης επιχειρηματικών πρωτοβουλιών.

Στρατηγική επίτευξης στόχου

Η στρατηγική για την επίτευξη του στόχου ΣΤ4 περιλαμβάνει :

- την ενίσχυση κατάλληλων συνεργατικών σχηματισμών μεταξύ τουριστικών, πολιτιστικών και περιβαλλοντικών φορέων για την οργάνωση της προβολής - προώθησης της περιοχής με στόχευση και σε ξένες αγορές,
- τη δημιουργία ευκαιριών επένδυσης σε νέους, γυναίκες και ειδικές ομάδες του πληθυσμού με προτεραιότητα στις πολιτιστικές δημιουργίες και σε περιβαλλοντικούς τομείς, που αποτελούν τομείς προτεραιότητας της Περιφερειακής Στρατηγικής Καινοτομίας RIS3,
- την αξιοποίηση των τεχνολογιών πληροφορικής και των μέσων κοινωνικής δικτύωσης (social media) για στοχευόμενη ενημέρωση και διαφήμιση της περιοχής και των πόρων της,
- την ενίσχυση των φορέων της Τοπικής Αυτοδιοίκησης για υλοποίηση έργων βελτίωσης της ελκυστικότητας και της επισκεψιμότητας της περιοχής παρέμβασης, συμβατών με τα Επιχειρησιακά Προγράμματα των

Δήμων,

- τη συνεργασία με τους φορείς Τοπικής Αυτοδιοίκησης για τον καθορισμό των προτεραιοτήτων και την υλοποίηση των πλέον ώριμων και ωφέλιμων έργων παροχής βασικών υπηρεσιών προς την τοπική κοινωνία,
- τη διάχυση καλών πρακτικών και τη μεταφορά τεχνογνωσίας μέσω της υλοποίησης διατοπικών συνεργασιών με άλλες αγροτικές περιοχές σε θέματα γαστρονομίας, οικοσυστήματος συνεργατισμού, αξιοποίησης τοπικών πόρων, πεζοπορικών διαδρομών και ανάδειξης τεχνητών λιμνών κ.α.,
- την οργάνωση ενεργειών κατάρτισης, απόκτησης γνώσεων και δεξιοτήτων σε εργαζόμενους και επιχειρηματίες επιχειρήσεων που σχετίζονται με τον τουριστικό, περιβαλλοντικό και πολιτιστικό τομέα,
- τη χωρική διαφοροποίηση του τουριστικού προϊόντος και τη διεύρυνση της τουριστικής περιόδου με ενσωμάτωση νέων τουριστικών, περιβαλλοντικών και πολιτιστικών δραστηριοτήτων,
- την οργάνωση και ανάδειξη θεματικών διαδρομών στις οποίες θα εντάσσονται φυσικοί, πολιτιστικοί πόροι (υλικοί - άυλοι) της περιοχής, σε συνδυασμό με υποστηρικτικές υποδομές και εξυπηρετήσεις που θα τις πλαισιώνουν και η διασύνδεσή τους με την τοπική επιχειρηματικότητα (επισκέψιμες επιχειρήσεις / παραγωγικοί χώροι),
- την ενίσχυση τοπικών συλλογικών και κοινωνικο-οικονομικών φορέων για να υλοποιήσουν ολοκληρωμένες παρεμβάσεις προστασίας και βελτίωσης του περιβάλλοντος (καθαρισμοί, φυτεύσεις, ανακυκλώσεις κ.λπ.), περιβαλλοντικής ευαισθητοποίησης και ανάδειξης της πολιτιστικής ταυτότητας της περιοχής (εκδόσεις, γιορτές, γευσιγνωσίες κ.λπ.), ιδιαίτερα των πιο δραστήριων φορέων με διαπιστωμένη και συνεχή παρουσία προσφοράς,
- την ενίσχυση ΟΤΑ, φορέων και σωματείων για διοργάνωση αθλητικών εκδηλώσεων μαζικού χαρακτήρα,
- το συνδυασμό παρεμβάσεων ανάπτυξης όψεων ιδιωτικών κτισμάτων με αρχιτεκτονικό ενδιαφέρον με δημόσιες παρεμβάσεις ανάπτυξης των οικισμών και τοπικών έργων υποδομής μικρής κλίμακας.

Συνάφεια στόχου - δράσεων

Ο στόχος ΣΤ4 εξυπηρετείται στο πλαίσιο υλοποίησης των υπο-δράσεων της δράσης 19.2.4, οι οποίες περιλαμβάνουν δημοσίου χαρακτήρα παρεμβάσεις βασικών υπηρεσιών, αναψυχής, τουρισμού, πολιτισμού, αρχιτεκτονικού και φυσικού περιβάλλοντος καθώς και από τις υπο-δράσεις 19.2.2.3 και 19.2.3.3 για στήριξη της επιχειρηματικότητας στον τουριστικό, πολιτιστικό και περιβαλλοντικό τομέα.

Αναμενόμενα αποτελέσματα

Μέσω του στόχου ΣΤ4 επιδιώκεται :

- Η ανάπτυξη μικρών δημόσιων υποδομών σε τοπικό επίπεδο για τη βελτίωση του επιχειρηματικού και καταναλωτικού περιβάλλοντος της περιοχής,
- η ανάπτυξη επιχειρήσεων εξυπηρέτησης των ειδικών και εναλλακτικών μορφών τουρισμού (θρησκευτικός, ιαματικός, εκπαιδευτικός, κατασκηνωτικός, περιβαλλοντικός, περιπέτειας, πεζοπορικός, συνεδριακός, κ.α.),
- η ανάπτυξη δράσεων στο πλαίσιο του "Δημιουργικού Τουρισμού", δηλαδή η αξιοποίηση των πόρων της περιοχής με σκοπό την προσέλκυση επισκεπτών, οι οποίοι αναζητούν σχέσεις με τους τόπους και τις τοπικές κοινωνίες, εμπειρίες και ευκαιρίες δημιουργίας (γαστρονομία, μουσική παράδοση, τοπικά προϊόντα, περιβαλλοντικές υπηρεσίες κ.α.),
- η παραγωγή θεματικού και χωρικού έντυπου και ηλεκτρονικού υλικού προβολής των συγκριτικών πλεονεκτημάτων περιοχών τουριστικού ενδιαφέροντος (λίμνες Ν. Πλαστήρα - Σμοκόβου, ιαματικά λουτρά Σμοκόβου, Καϊτσα - Δρανίστας, Αργιθέα - κοιλάδα Αχελώου κ.α.),
- η στήριξη για παρεμβάσεις δημόσιας χρήσης σε υποδομές αναψυχής, όπως σε περιαστικά άλση ή παραποτάμια δάση (π.χ. Ανώγειο, Ξυνονέρι, Παπαράντζα κ.α.), σε υποδομές τουριστικών πληροφοριών, σε υποδομές ασφάλειας επισκεπτών κ.α.,
- η αξιοποίηση υφιστάμενων περιβαλλοντικών υποδομών όπως ο Βοτανικός Κήπος Νεοχωρίου, τα Κέντρα Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης Νεοχωρίου και Μουζακίου, με σκοπό την εκπαίδευση και ευαισθητοποίηση κυρίως μαθητών, φοιτητών, ερευνητών κ.α.,
- η αξιοποίηση του δικτύου πεζοπορικών και ποδηλατικών μονοπατιών της λίμνης Ν. Πλαστήρα και η επέκτασή του στην περιοχή της Αργιθέας με παρεμβάσεις διάνοιξης, βελτίωσης βατότητας, σήμανσης, χαρτογράφησης και προβολής μέσω ηλεκτρονικών εφαρμογών,
- η στήριξη σε πολιτιστικές υποδομές δημόσιας χρήσης (εκθετήρια, μουσεία, συλλογές, πολυχώροι

εκδηλώσεων κ.α.),

- η βελτίωση της πρόσβασης και επισκεψιμότητας ιστορικών και θρησκευτικών μνημείων (π.χ. Κάστρο Φαναρίου, Ναός Απόλλωνα Αρχαίας Μητρόπολης, Μοναστήρια κ.λπ.),
- η ενσωμάτωση πολιτιστικών δρώμενων, τοπικών γιορτών και εκδηλώσεων στο τουριστικό προϊόν της περιοχής παρέμβασης (γιορτή κρασιού, караγκούνικης πίτας, οικολογική γιορτή, κ.α.),
- η οργάνωση αθλητικών εκδηλώσεων μαζικού χαρακτήρα συσχετιζόμενων ή μη με την ιστορία ή παράδοση περιοχών (π.χ. Πλαστήριος, Τιτάνιος ή Καραϊσκάκειος δρόμος, Ποδηλατικός γύρος Καρδίτσας, Κολυμβητικός διάπλους λίμνης Ν. Πλαστήρα κ.α.),
- η στήριξη μικρών παρεμβάσεων ανάπτυξης και αποκατάστασης όψεων σε ιδιωτικά κτίρια σε επιλεγμένους οικισμούς με αρχιτεκτονικό ενδιαφέρον, όπως αυτή υλοποιήθηκε την προηγούμενη προγραμματική περίοδο με 11 μικρά ιδιωτικά έργα στους οικισμούς των Καναλίων, Φαναρίου του Δήμου Μουζακίου και Μορφοβουνίου, Νεοχωρίου του Δήμου Λίμνης Πλαστήρα.

ΣΤΟΧΟΣ 5. «Ενίσχυση εξωστρέφειας, ενσωμάτωση καινοτομίας, ανάπτυξη συνεργατικών σχημάτων, δικτύωσης και αλυσίδων αξίας προϊόντων»

Ο στόχος ΣΤ5 της ανάπτυξης εξωστρέφειας, της ενσωμάτωσης καινοτομίας και νέα γνώσης, της ανάπτυξης συνεργατικών σχημάτων, δικτύωσης και αλυσίδων αξίας βρίσκεται σε πλήρη συμφωνία με τη στρατηγική “Ευρώπη 2020” για έξυπνη και ανταγωνιστική ανάπτυξη, για οικονομική και χωρική συνοχή και τις σχετικές προτεραιότητες του ΠΑΑ 2014-2020 και του ΠΕΠ Θεσσαλίας.

Ο στόχος ΣΤ5 εξυπηρετεί (με βαρύτητα 50%) τη βασική θεματική κατεύθυνση **ΘΚ3 «Διαφοροποίηση και ενδυνάμωση της τοπικής οικονομίας»**. Αυτό συμβαίνει επειδή όταν εφαρμόζονται ενέργειες ενσωμάτωσης τεχνολογικής, οργανωτικής, εμπορικής ή διαχειριστικής καινοτομίας ή όταν οι επιχειρήσεις διαθέτουν τα προϊόντα σε ευρύτερες αγορές εκτός περιοχής ή / και όταν εκμεταλλεύονται τις θετικές συνέργειες από τη συμμετοχή τους σε αλυσίδες αξίας, σε κάθετα και οριζόντια δίκτυα και γενικότερα σε συνεργατικά σχήματα, διαφοροποιείται και ενδυναμώνεται η θέση των τοπικών επιχειρήσεων στην αγορά και βελτιώνεται το επιχειρηματικό περιβάλλον.

Από το στόχο ΣΤ5 εξυπηρετείται (με βαρύτητα 50%) και η δευτερεύουσα θεματική κατεύθυνση **ΘΚ1 «Βελτίωση της ανταγωνιστικότητας της αλυσίδας αξίας του αγρο-διατροφικού τομέα»** του τοπικού προγράμματος.

Η εξωστρέφεια, η καινοτομία και η συνεργασία επιχειρήσεων και τομέων οικονομίας αποτελεί βασική περιφερειακή προτεραιότητα όπως και του ΠΑΑ 2014-2020.

Στρατηγική επίτευξης στόχου

Η στρατηγική για την επίτευξη του στόχου ΣΤ5 περιλαμβάνει :

- την προσέλκυση και αξιοποίηση εξειδικευμένου ανθρώπινου δυναμικού στους τομείς του εξαγωγικού marketing, της τεχνολογικής, οργανωτικής, εμπορικής ή διαχειριστικής καινοτομίας και των επιχειρηματικών συσπειρώσεων,
- την ενδυνάμωση της θερμοκοιτίδας συνεργατισμού με ενέργειες εκπαίδευσης και εγκατάστασης σύγχρονων τεχνολογιών με σκοπό την υποστήριξη λειτουργίας οικοσυστήματος συνεργατικών επιχειρήσεων στην περιοχή παρέμβασης,
- την ενθάρρυνση και τη στήριξη συμμετοχής των τοπικών επιχειρήσεων μέσω συνεργατικών – συλλογικών σχημάτων σε εθνικές και διεθνείς εκθέσεις,
- την ενθάρρυνση των τοπικών επιχειρήσεων και φορέων για ενεργή συμμετοχή σε σχέδια διατοπικής και διακρατικής συνεργασίας με άλλες Ελληνικές ή Ευρωπαϊκές αγροτικές περιοχές,
- την οργάνωση ενεργειών κατάρτισης, απόκτησης γνώσεων και δεξιοτήτων σε εργαζόμενους και επιχειρηματίες που επιδιώκουν εξωστρέφεια, καινοτομία, δικτύωση, οριζόντια και κάθετη συνεργασία των επιχειρήσεων τους, ώστε να ενισχυθεί η ανταγωνιστικότητα των τοπικών προϊόντων και η πρόσβαση σε νέες, μεγαλύτερες αγορές,
- τη μεταφορά γνώσης και την εφαρμογή ερευνητικών αποτελεσμάτων σε υπό ίδρυση ή υφιστάμενες επιχειρήσεις που θα προέλθουν από τα Ακαδημαϊκά Ιδρύματα της περιοχής, όπως είναι η Κτηνιατρική Σχολή του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας, τα τμήματα Σχεδιασμού - Τεχνολογίας Ξύλου και Επίπλου, Τεχνολογίας Τροφίμων, Διατροφής - Διαιτολογίας του ΑΤΕΙ και των Ερευνητικών φορέων όπως είναι το Εθνικό Κέντρο Ποιοτικού Ελέγχου, Ταξινόμησης και Τυποποίησης Βάμβακος, το Κέντρο Γενετικής Βελτίωσης Ζώων, ο Καπνικός Σταθμός Έρευνας και ο Σταθμός Γεωργικής Έρευνας Παλαμά,
- την ενίσχυση των διατομεακών συνεργειών μέσω της χρήσης των Τεχνολογιών Πληροφορικής και

Επικοινωνιών.

Συνάφεια στόχου - δράσεων

Ο στόχος ΣΤ5 εξυπηρετείται στο πλαίσιο των υπο-δράσεων της δράσης 19.2.7 και από την υλοποίηση των υπο-δράσεων των δράσεων 19.2.2, 19.2.3 και την υπο-δράση 19.2.6.2 που ενισχύουν την ίδρυση, επέκταση ή τον εκσυγχρονισμό επιχειρήσεων μεταποίησης / εμπορίας στον γεωργικό - δασικό τομέα και επιχειρήσεων στο δευτερογενή και τριτογενή τομέα της οικονομίας, εφόσον προβλεφθούν ενέργειες ενσωμάτωσης καινοτομίας οποιασδήποτε μορφής και υλοποίησης δράσεων εξωστρέφειας.

Ο στόχος ΣΤ5 εξυπηρετείται από το υπο-μέτρο 19.3 που περιλαμβάνει τα σχέδια διατοπικής και διακρατικής συνεργασίας του τοπικού προγράμματος.

Αναμενόμενα αποτελέσματα

Μέσω του στόχου ΣΤ5 επιδιώκεται :

- Η στήριξη καινοτόμων επενδύσεων με εστίαση στον αγρο-διατροφικό τομέα, στον τουριστικό κλάδο, στην ενέργεια, στο περιβάλλον και στον τομέα των μεταλλικών προϊόντων – δομικών υλικών,
- η ίδρυση νέων Συνεταιρισμών, κοινωνικών επιχειρήσεων ή άλλων συνεργατικών μορφών και τοπικών αγορών,
- η δημιουργία νέων επιχειρηματικών δικτύσεων στη μορφή των υφιστάμενων Δικτύων Τροφίμων & Ποτών και Δομικών Υλικών,
- η οργάνωση εφοδιαστικών αλυσίδων αξίας σε επιλεγμένους τομείς όπως π.χ. στην παραγωγή και διάθεση pellet ξύλου με ενδιάμεσο την Ενεργειακή Συνεταιριστική Εταιρία Καρδίτσας μεταξύ παραγωγών δασικής βιομάζας και καταναλωτών ή στην παραγωγή και διάθεση στεβιόλης από την μεταποιητική μονάδα του Αγροτικού Συνεταιρισμού Στέβιας των μελών - καλλιεργητών προς τις επιχειρήσεις τροφίμων και ποτών,
- η διάθεση προϊόντων απευθείας στο καταναλωτικό κοινό χωρίς να παρεμβάλλονται περισσότεροι του ενός μεσολαβητές, μεταξύ παραγωγού και καταναλωτή,
- η δημιουργία θέσεων απασχόλησης για νέους επιστήμονες υψηλής εξειδίκευσης σε συνεργατικά σχήματα, εξαγωγικές ή καινοτόμες επιχειρήσεις.

ΣΤΟΧΟΣ 6. Βελτίωση και ανάπτυξη με εναλλακτικό τρόπο παρεχόμενων βασικών υπηρεσιών προς τον τοπικό πληθυσμό

Ο στόχος ΣΤ6 της βελτίωσης των παρεχόμενων στον τοπικό πληθυσμό βασικών υπηρεσιών αλλά και της ανάπτυξης εναλλακτικών μορφών άσκησης τους, βρίσκεται σε πλήρη συμφωνία με τη στρατηγική “Ευρώπη 2020” για μια χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη, συμβάλλοντας στην κοινωνική συνοχή και στην αντιμετώπιση των αρνητικών φαινομένων της οικονομικής κρίσης και τις σχετικές προτεραιότητες του ΠΑΑ 2014-2020 και του ΠΕΠ Θεσσαλίας.

Ο στόχος ΣΤ6 εξυπηρετεί (με βαρύτητα 100%) τη δευτερεύουσα θεματική κατεύθυνση **ΘΚ10 «Βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης και ποιότητας ζωής του τοπικού πληθυσμού»** του τοπικού προγράμματος.

Ένα από τα βασικότερα αίτια για την αποχώρηση του πληθυσμού από την περιοχή παρέμβασης (ποσοστό μείωσης 11,6% του μόνιμου πληθυσμού την περίοδο 2001-2011) είναι η δυσκολία πρόσβασης σε μεγάλη ποικιλία υπηρεσιών που εξασφαλίζει η διαβίωση στα αστικά κέντρα, γεγονός που συναρτάται (σύμφωνα με το τρέχων σύστημα αξιών) με την ποιότητα ζωής των πολιτών.

Σκοπός του τοπικού προγράμματος είναι η δημιουργία των κατάλληλων προϋποθέσεων (επιχειρήσεις, υποδομές, εξοπλισμός, συστήματα, εφαρμογές) για την παροχή βασικών υπηρεσιών και αγαθών προς τον πληθυσμό της υπαίθρου (κοινωνική αλληλεγγύη, εξυπηρέτησεις, αναψυχή, αθλητισμός, πολιτισμός, ευαισθητοποίηση, επιμόρφωση) και η διευκόλυνση της άσκησης συναφών πολιτικών για το σύνολό του ή για ορισμένες ομάδες (παιδιά, ηλικιωμένοι, ευπαθείς κοινωνικές ομάδες, περιθωριοποιημένες κοινότητες).

Τέλος, δίνεται έμφαση στους εναλλακτικούς τρόπους παροχής των σχετικών υπηρεσιών (π.χ. εθελοντισμός, κοινωνική καινοτομία, συλλογικότητες, τοπικές αγορές κ.α.) και της διαφοροποίησής τους από τις συμβατικές μορφές άσκησης.

Στρατηγική επίτευξης στόχου

Η στρατηγική για την επίτευξη του στόχου ΣΤ6 περιλαμβάνει:

- την ενίσχυση κατά προτεραιότητα νέων και γυναικών να αναπτύξουν την τοπική παροχή αναβαθμισμένων υπηρεσιών σε επιχειρηματική βάση,
- την ενίσχυση κοινωνικών ή εθελοντικών σχημάτων και υποδομών άσκησης υπηρεσιών κοινωνικού

Στρατηγική Τοπικής Ανάπτυξης με Πρωτοβουλία Τοπικών Κοινοτήτων CLLD / LEADER της Περιφερειακής Ενότητας Καρδίτσας (Φάκελος Β)

χαρακτήρα που ήδη λειτουργούν αποτελεσματικά,

- την κατά προτεραιότητα δημιουργία βασικών υποδομών και θεσμών για περιθωριοποιημένες ομάδες και όπου δεν υφίστανται καθόλου σχετικές υποδομές και φορείς,
- τη συνεργασία με τους φορείς Τοπικής Αυτοδιοίκησης για τον καθορισμό των προτεραιοτήτων και για την υλοποίηση των πλέον ώριμων και ωφέλιμων έργων βασικών κοινωνικών υπηρεσιών προς την τοπική κοινωνία,
- την ενδυνάμωση του οικοσυστήματος συνεργατικών επιχειρήσεων με δομές ή σχήματα περιβαλλοντικού και κοινωνικού προσανατολισμού,
- την ενθάρρυνση τοπικών κοινωνικών φορέων για συμμετοχή σε σχέδια διατοπικής και διακρατικής συνεργασίας, με σκοπό τη μεταφορά καλών πρακτικών από άλλες Ελληνικές ή Ευρωπαϊκές αγροτικές περιοχές,
- την ενίσχυση και τον εμπλουτισμό των δράσεων τοπικών συλλογικών και κοινωνικο-οικονομικών φορέων για τη βελτίωση των παρεχόμενων υπηρεσιών και των καλυπτόμενων αναγκών του τοπικού πληθυσμού σε τομείς όπως ο πολιτισμός, οι τέχνες, οι εκπαιδευτικές και δημιουργικές δραστηριότητες, ο αθλητισμός, η περιβαλλοντική και κοινωνική ευαισθητοποίηση κ.α.

Συνάφεια στόχου - δράσεων

Ο στόχος ΣΤ6 εξυπηρετείται κυρίως από τις υπο-δράσεις 19.2.2.5 και 19.2.3.5 που σχετίζονται με την επιχειρηματική παροχή υπηρεσιών εξυπηρέτησης προς τον τοπικό πληθυσμό.

Επίσης, ο στόχος ΣΤ6 εξυπηρετείται στο πλαίσιο των υπο-δράσεων της δράσης 19.2.4, οι οποίες περιλαμβάνουν την οργάνωση και δημιουργία υποδομών για την παροχή κοινωφελών υπηρεσιών (παιδικό σταθμοί, αγροτικά ιατρεία, βιβλιοθήκες, αθλητικοί, χώροι, μουσεία, αναψυκτήρια κ.λπ.) δημόσιου χαρακτήρα καθώς και μικρά δημόσια έργα προστασίας και ανάδειξης του πολιτισμού και του περιβάλλοντος (ανθρωπογενούς και φυσικού) κ.λπ.

Αναμενόμενα αποτελέσματα

Μέσω του στόχου ΣΤ6 επιδιώκεται :

- Η ανάπτυξη βιώσιμων επιχειρήσεων, που θα παρέχουν υπηρεσίες στον τοπικό πληθυσμό εξίσου ποιοτικές με αυτές που παρέχονται στα αστικά κέντρα,
- η δημιουργία ευκαιριών απασχόλησης σε τομείς της κοινωνικής οικονομίας για τα μέλη των αγροτικών νοικοκυριών, ώστε να αποκτήσουν συμπληρωματικό εισόδημα εκτός της αγροτικής εκμετάλλευσης,
- η βελτίωση του αισθήματος ασφάλειας του τοπικού πληθυσμού και ειδικότερα των ηλικιωμένων και ευάλωτων ομάδων,
- η δημιουργία εθελοντικών ή συλλογικών δομών άσκησης δράσεων κοινωνικής συνοχής με συμμετοχή νέων και γυναικών,
- η ενίσχυση υποδομών αναψυχής, πολιτισμού, αθλητισμού και συναφών δραστηριοτήτων (π.χ. αθλητικά κέντρα, πολιτιστικά κέντρα, ωδεία, βιβλιοθήκες, κέντρα νεότητας κ.λπ.),
- η ενίσχυση δημοσίων υποδομών για την προώθηση και εμπορία τοπικών αγροτικών ή άλλων προϊόντων όπως οι τοπικές / δημοτικές αγορές και οι αγορές παραγωγών,
- η ενίσχυση πολυ-λειτουργικών χώρων κοινωνικής αλληλεγγύης, ενημέρωσης και εξυπηρέτησης των πολιτών, τη συμβουλευτική υποστήριξη σε γυναίκες ή / και άνεργους, την πρόσβαση σε ΤΠΕ, τη δημιουργική απασχόληση και τη φροντίδα ηλικιωμένων, παιδιών ή ΑμεΑ καθώς και την ενίσχυση κοινωνικών ιατρείων, φαρμακείων, παντοπωλείων,
- η συγκράτηση του πληθυσμού (ειδικά των νέων και των γυναικών) στην ύπαιθρο,
- η ενθάρρυνση νέων οικογενειών για εγκατάσταση στην ύπαιθρο,
- η δημιουργία λαχανόκηπων, μικρο-βιότοπων και βοτανικών κήπων στον περιβάλλοντα χώρο σχολικών μονάδων της περιοχής ως εργαλείων εκπαιδευτικής αγωγής, περιβαλλοντικής ευαισθητοποίησης και υιοθέτησης υγιεινών διατροφικών συνθηκών από τους μαθητές.

ΣΤΟΧΟΣ 7. Αναβάθμιση επαγγελματικών δεξιοτήτων ανθρώπινου δυναμικού και ενίσχυση επιχειρηματικής κουλτούρας

Ο στόχος ΣΤ7 της αναβάθμισης των επαγγελματικών δεξιοτήτων, της μεταφοράς γνώσεων και της κατάρτισης των ανθρώπων της παραγωγής, βρίσκεται σε πλήρη συμφωνία με τη στρατηγική “Ευρώπη 2020” για μια

έξυπνη και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη, για κοινωνική συνοχή και τις σχετικές προτεραιότητες του ΠΑΑ 2014-2020 και του ΠΕΠ Θεσσαλίας.

Ο στόχος ΣΤ7 εξυπηρετεί (με βαρύτητα 50%) τη βασική θεματική κατεύθυνση **ΘΚ3 «Διαφοροποίηση και ενδυνάμωση της τοπικής οικονομίας»**.

Από το στόχο ΣΤ7 εξυπηρετείται (με βαρύτητα 25%) τόσο η δευτερεύουσα θεματική κατεύθυνση **ΘΚ1 «Βελτίωση της ανταγωνιστικότητας της αλυσίδας αξίας του αγρο-διατροφικού τομέα»** όσο και η δευτερεύουσα **ΘΚ2 «Βελτίωση της ελκυστικότητας της περιοχής παρέμβασης και ενίσχυση του τουριστικού προϊόντος»** του τοπικού προγράμματος.

Το χαμηλό μορφωτικό επίπεδο και η έλλειψη δια βίου μάθησης των αγροτών αναδείχθηκε από την ανάλυση SWOT ως ένα από τα σημαντικότερα αδύνατα σημεία της περιοχής παρέμβασης που θα πρέπει να αμβλυνθεί. Στον πρωτογενή τομέα παρουσιάζεται η έλλειψη βασικών γνώσεων σε θέματα νέων τεχνολογικών εφαρμογών, νέων πρακτικών, εξοικονόμησης πόρων και ενσωμάτωσης καινοτομίας - ποιότητας σε πολύ μεγάλο ποσοστό των απασχολούμενων, υψηλό ποσοστό εμπειρικής γνώσης και μεγάλη γεωγραφική διασπορά των απασχολούμενων. Στις μικρομεσαίες επιχειρήσεις του δευτερογενή και τριτογενή τομέα παρατηρείται απουσία επιχειρηματικής κουλτούρας, εμπειρικές γνώσεις, τάσεις αντιγραφής των ανταγωνιστών και έλλειψη εξειδικευμένου προσωπικού σε κρίσιμες θέσεις των επιχειρήσεων.

Η περιγραφόμενη κατάσταση διαμορφώνει την ανάγκη για ειδικό σχεδιασμό δράσεων μεταφοράς γνώσεων, κατάρτισης, απόκτησης δεξιοτήτων, ανταλλαγών και ενημέρωσης των απασχολούμενων στον γεωργικό - δασοκομικό τομέα αλλά και των επιχειρηματιών, εργαζόμενων και των μελών συνεργατικών σχημάτων στους άλλους τομείς της οικονομίας με εστίαση στον αγρο-διατροφικό τομέα, στις κοινωνικές επιχειρήσεις, στο δημιουργικό τουρισμό, στη διαχείριση της ενέργειας - περιβάλλοντος και στα μεταλλικά - δομικά υλικά - προϊόντα ξύλου από διαχειριστικά κατάλληλους φορείς του αγροτικού χώρου.

Για τη διασφάλιση υλοποίησης των σχετικών δράσεων εξυπηρέτησης του στόχου ΣΤ7 θα επιλεγεί το καθεστώς ενίσχυσης de minimis, εξαιτίας της οικονομικής αδυναμίας των φυσικών προσώπων (αγροτών, επαγγελματιών) και των πολύ μικρών επιχειρήσεων να ανταποκριθούν στην κάλυψη υψηλής ιδιωτικής συμμετοχής στην παρούσα οικονομική κατάσταση και λαμβάνοντας υπόψη τους χαμηλούς δείκτες ευημερίας της περιοχής παρέμβασης (χαμηλότερο κατά κεφαλήν ΑΕΠ των ετών 2012-13 πανελλαδικά).

Στρατηγική επίτευξης στόχου

Η στρατηγική για την επίτευξη του στόχου ΣΤ7 περιλαμβάνει :

- την ενδυνάμωση της προσαρμοστικότητας επιχειρήσεων και εργαζομένων στις αλλαγές, με διεύρυνση και βελτίωση των δεξιοτήτων του προσωπικού των επιχειρήσεων,
- τη συνεργασία με φορείς που διαθέτουν αποδεδειγμένη εμπειρία και πιστοποιημένη ικανότητα μεταφοράς γνώσεων και υλοποίησης ανταλλαγών και δραστηριοτήτων επίδειξης π.χ. Αναπτυξιακές Εταιρίες, ΚΔΒΜ, Θερμοκοιτίδες επιχειρήσεων, Εκπαιδευτικά Ιδρύματα - Φορείς Αγροτικού Χώρου,
- την επιλογή κατά προτεραιότητα νέων, γυναικών και μελών ευάλωτων ή ευπαθών ομάδων για τις σχετικές δράσεις,
- την επιλογή του καθεστώτος de minimis για ελαχιστοποίηση της ιδιωτικής συμμετοχής των ωφελούμενων και διασφάλισης της αποτελεσματικής υλοποίησης των σχετικών ενεργειών μεταφοράς γνώσεων και ενημέρωσης,
- την αξιοποίηση των νέων τεχνολογιών και των βέλτιστων πρακτικών δια βίου μάθησης,
- την προώθηση και καλλιέργεια κουλτούρας δια βίου μάθησης στους ωφελούμενους (αγρότες, μικρομεσαίους, εργαζόμενους, μέλη συνεργατικών σχημάτων),
- τη διάχυση των καλών πρακτικών που εφαρμόστηκαν σε πετυχημένες μορφές οργάνωσης και λειτουργίας συνεργατικών σχημάτων και δικτύσεων στον αγροτικό χώρο της Καρδίτσας π.χ. Δίκτυο Τροφίμων, Ενεργειακός Συνεταιρισμός κ.α.,
- τη μεταφορά τεχνογνωσίας και ανταλλαγή εμπειριών μέσα από τη συμμετοχή φορέων, δικτύων και αλυσίδων αξίας σε διατοπικά και διακρατικά σχέδια συνεργασίας με άλλες αγροτικές περιοχές.

Συνάφεια στόχου - δράσεων

Ο στόχος ΣΤ7 εξυπηρετείται στο πλαίσιο υλοποίησης των υπο-δράσεων 19.2.1.1 και 19.2.1.2 για μεταφορά γνώσεων και ενημέρωσης σε αγρότες, μέλη κοινωνικών - συνεργατικών σχημάτων, εργαζόμενους και επιχειρηματίες ΜΜΕ της περιοχής στους τομείς προτεραιότητας της Περιφερειακής Στρατηγικής Καινοτομίας RIS3.

Αναμενόμενα αποτελέσματα

Στρατηγική Τοπικής Ανάπτυξης με Πρωτοβουλία Τοπικών Κοινοτήτων CLLD / LEADER της Περιφερειακής Ενότητας Καρδίτσας (Φάκελος Β)

Μέσω του στόχου ΣΤ7 επιδιώκεται :

- Η κατάρτιση / επιμόρφωση και μεταφορά γνώσεων σε αγρότες για θέματα αιχμής και στα μέλη των συνεργατικών σχημάτων (Συνεταιρισμών, Δικτύων, Αλυσίδων αξίας, ΚοινΣΕΠ κ.α.),
- η υλοποίηση εργαστηρίων, ανταλλαγών, επιδείξεων και δράσεων ενημέρωσης εργαζόμενων και επιχειρηματιών στους τομείς προτεραιότητας της Περιφερειακής Στρατηγικής Καινοτομίας RIS3,
- η ενθάρρυνση αγροτών για στροφή σε νέες, δυναμικές καλλιέργειες με εξωστρεφή χαρακτηριστικά και υψηλότερη προστιθέμενη αξία π.χ. αρωματικά, όσπρια, στέβια κ.α. και κτηνοτρόφων για ίδρυση κτηνοτροφικών πάρκων,
- η ενθάρρυνση για δημιουργία νέων συνεργατικών σχημάτων στον τομέα της κοινωνικής οικονομίας και της πράσινης επιχειρηματικότητας,
- η ανάπτυξη επιχειρηματικών πρωτοβουλιών ατομικά ή συλλογικά στον αγρο-διατροφικό τομέα και στον τουριστικό τομέα από συμμετέχοντες στις δράσεις μεταφοράς γνώσεων και ενημέρωσης.

ΣΤΟΧΟΣ 8. Αποδοτική χρήση τοπικών πόρων και δράσεις προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή

Ο στόχος ΣΤ8 της αύξησης της αποδοτικότητας χρήσης των τοπικών ενεργειακών και φυσικών πόρων και της υποστήριξης δράσεων για την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή, βρίσκεται σε πλήρη συμφωνία με τη στρατηγική “Ευρώπη 2020” για μια έξυπνη και βιώσιμη ανάπτυξη και τις σχετικές προτεραιότητες του ΠΑΑ 2014-2020 και του ΠΕΠ Θεσσαλίας για οικονομική και χωρική συνοχή.

Ο στόχος ΣΤ8 εξυπηρετεί (με βαρύτητα 50%) τόσο τη βασική θεματική κατεύθυνση **ΘΚ3 «Διαφοροποίηση και ενδυνάμωση της τοπικής οικονομίας»** όσο και τη δευτερεύουσα θεματική κατεύθυνση **ΘΚ10 «Βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης και ποιότητας ζωής του τοπικού πληθυσμού»** του τοπικού προγράμματος.

Ο κυριότερος παράγοντας της ανταγωνιστικότητας των γεωργικών εκμεταλλεύσεων και των επιχειρήσεων της περιοχής είναι το κόστος παραγωγής, το οποίο πλήττεται ιδιαίτερα από το ενεργειακό κόστος. Επομένως, είναι στρατηγική ανάγκη να ενισχυθούν οι εκμεταλλεύσεις και οι επιχειρήσεις για να μειώσουν το ενεργειακό τους κόστος.

Από τη μη αξιοποίηση των υπολειμμάτων των καλλιεργειών και της υλοτομίας των δασών χάνονται κάθε χρόνο σημαντικές ποσότητες βιομάζας στην περιοχή παρέμβασης. Οι τομείς παραγωγής και χρήσης της ενέργειας όσο και της εξοικονόμησης νερού είναι τομείς - κλειδιά για την τοπική οικονομία, συμπεριλαμβανομένου τόσο του πρωτογενή και δευτερογενή, αλλά και του τριτογενή τομέα, λόγω των συνεργειών που αναδεικνύονται.

Στρατηγική επίτευξης στόχου

Η στρατηγική για την υλοποίηση του στόχου ΣΤ8 περιλαμβάνει :

- την επιλογή των πλέον καινοτόμων και αποδοτικών τεχνολογιών αύξησης αποδοτικότητας χρήσης των φυσικών πόρων,
- τη στροφή προς καλλιέργειες με χαμηλότερο ενεργειακό κόστος,
- την οργάνωση και εφαρμογή δράσεων στους τομείς της περιβαλλοντικής εκπαίδευσης, ευαισθητοποίησης, αλλαγής ενεργειακής συμπεριφοράς και προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή από τοπικούς φορείς και συλλογικές δομές, π.χ. Κέντρα Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης,
- τη συνεργασία με τους φορείς Τοπικής Αυτοδιοίκησης για τον καθορισμό των προτεραιοτήτων και την υλοποίηση των πλέον ώριμων και ενεργειακά ανταποδοτικών έργων ή υποδομών βέλτιστης χρήσης άλλων πόρων, συμβατών με τα Επιχειρησιακά Προγράμματα των Δήμων,
- την παράλληλη χρήση άλλων χρηματοδοτικών εργαλείων (εγγυήσεις, μικρο-πιστώσεις, επιδότηση επιτοκίου κ.λπ.),
- τη διάχυση των καλών πρακτικών και πετυχημένων εφαρμογών προηγούμενων προγραμματικών περιόδων (Ενεργειακή Συνεταιριστική Εταιρεία Καρδίτσας, Εξοικονομώ Δήμων Καρδίτσας, Μουζακίου) και τη συνέργεια με τα προγράμματα του ΕΠΑνΕΚ και του ΠΑΑ 2014-2020, με εστίαση στη χρήση - ενσωμάτωση ΑΠΕ και στη βέλτιστη αποδοτικότητα χρήσης τοπικών πόρων (νερό, έδαφος, ενέργεια κ.α.).

Συνάφεια στόχου - δράσεων

Ο στόχος ΣΤ8 εξυπηρετείται από τις υπο-δράσεις των δράσεων 19.2.2, 19.2.3 και την υπο-δράση 19.2.6.2, στο βαθμό που αυτές ενσωματώνουν παρεμβάσεις αύξησης της αποδοτικότητας χρήσης ενέργειας, νερού, αποβλήτων, υπολειμμάτων, ανακύκλωσης και ενσωμάτωση χρήσης ΑΠΕ στις παραγωγικές εγκαταστάσεις επιχειρήσεων αύξησης της αξίας της γεωργικής και δασικής παραγωγής καθώς και επιχειρήσεων του δευτερογενή και τριτογενή τομέα στην περιοχή παρέμβασης.

Επίσης, ο στόχος ΣΤ8 εξυπηρετείται από τις παρεμβάσεις εξοικονόμησης ενέργειας σε τοπικές υποδομές των υπο-δράσεων της δράσης 19.2.4 και από τις συνεργασίες μεταξύ φορέων, παραγόντων και επιχειρήσεων για μέτρα περιορισμού της κλιματικής αλλαγής στο πλαίσιο υπο-δράσεων της δράσης 19.2.7.

Αναμενόμενα αποτελέσματα

Μέσω του στόχου ΣΤ8 επιδιώκεται :

- Η ενίσχυση επιχειρήσεων και δημόσιων υποδομών για ενσωμάτωση χρήσης ανανεώσιμων πηγών ενέργειας (διαδικασία net metering), εξοικονόμησης νερού και εκμετάλλευσης υπολειμμάτων, αποβλήτων και παραπροϊόντων στις παραγωγικές διαδικασίες,
- η δημιουργία εφοδιαστικής αλυσίδας αξίας στη συλλογή - επεξεργασία και διάθεση της γεωργικής και δασικής βιομάζας,
- η ενθάρρυνση παραγωγών για ενεργειακές καλλιέργειες και η μείωση των υδροβόρων καλλιεργειών στο πεδινό τμήμα της περιοχής παρέμβασης,
- η μείωση της παραγωγής αποβλήτων και της περιβαλλοντικής ρύπανσης από τη λειτουργία των επιχειρήσεων,
- η υποστήριξη παραγωγής προϊόντων και υπηρεσιών με χαμηλότερο περιβαλλοντικό αποτύπωμα (π.χ. μείωση εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα, νιτρικών κ.λπ.),
- η δημιουργία μηχανισμού ή εργαλείου παρακολούθησης της ενεργειακής κατανάλωσης και συμπεριφοράς των πολιτών από κατάλληλο φορέα,
- η ενίσχυση της χρήσης δομικών υλικών φιλικών προς το περιβάλλον και ενεργειακά αποδοτικότερων συστημάτων στα ιδιωτικά έργα και στις δημόσιες υποδομές του προγράμματος,
- η εγκατάσταση και εφαρμογή συστημάτων περιβαλλοντικής διαχείρισης σε ενισχυόμενες επιχειρήσεις.

ΣΤΟΧΟΣ 9. Ενθάρρυνση σε δράση νέων, γυναικών, ειδικών και ευάλωτων ομάδων πληθυσμού, καταπολέμηση της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού

Ο στόχος ΣΤ9 της ενθάρρυνσης των νέων, των γυναικών και των μελών ειδικών ή ευάλωτων ομάδων πληθυσμού σε δράση, της καταπολέμησης των φαινομένων φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού, βρίσκεται σε πλήρη συμφωνία με τη στρατηγική “Ευρώπη 2020” για μια χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη και τις σχετικές προτεραιότητες του ΠΑΑ 2014-2020 και του ΠΕΠ Θεσσαλίας για κοινωνική συνοχή.

Ο στόχος ΣΤ9 εξυπηρετεί (με βαρύτητα 100%) τη δευτερεύουσα θεματική κατεύθυνση **ΘΚ10 «Βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης και ποιότητας ζωής του τοπικού πληθυσμού»** του τοπικού προγράμματος, λόγω της ενθάρρυνσης και υποκίνησης νέων, γυναικών κ.α. για άσκηση επιχειρηματικότητας ή επανένταξης στην αγορά εργασίας με αξιώσεις.

Η μείωση των άμεσων ενισχύσεων σε συνδυασμό με την αύξηση του κόστους παραγωγής οδηγεί στην περαιτέρω μείωση των αγροτικών εισοδημάτων, δημιουργώντας προϋποθέσεις φτώχειας και έντασης της εξόδου ανθρώπινου δυναμικού από τον πρωτογενή τομέα. Παράλληλα η μείωση των δημόσιων δαπανών επηρεάζει αρνητικά την παροχή βασικών υπηρεσιών προς τους κατοίκους των αγροτικών περιοχών, καθιστώντας επιτακτική την ανάγκη ενεργοποίησης νέων προσεγγίσεων, όπως η κοινωνική επιχειρηματικότητα και η ανάπτυξη της κοινωνικής οικονομίας, σε συνδυασμό με την προώθηση παρεμβάσεων, που θα στοχεύουν στην αντιμετώπιση της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού.

Συγκεκριμένα, η αποχώρηση των νέων από την περιοχή παρέμβασης, με κατεύθυνση τα αστικά κέντρα, έχει πάρει ανησυχητικές διαστάσεις. Το ποσοστό της ηλικιακής ομάδας έως 35 ετών έχει μειωθεί από 36,68% (2001) σε 30,14% (2011). Στις γυναίκες το ποσοστό είναι χαμηλότερο και διαμορφώνεται στο 29,14% επί του συνολικού πληθυσμού. Αυτή η κοινωνική πώλωση έχει ως κυριότερη αιτία την ανυπαρξία ευκαιριών απασχόλησης των γυναικών και των νέων εκτός του γεωργικού τομέα.

Η ανεργία των νέων (2011) στην περιοχή παρέμβασης έχει φθάσει σε υψηλά επίπεδα προσεγγίζοντας στις ηλικίες 15-24 ετών το 60% και στις ηλικίες 25-34 ετών το 35%.

Στο σύνολο της Περιφερειακής Ενότητας Καρδίτσας περίπου 10.000 πολίτες έλαβαν βοήθεια για την αντιμετώπιση της φτώχειας στα πλαίσια του Ε.Π. Επισιτιστικής και Βασικής Υλικής Συνδρομής (ΤΕΒΑ) 2015-16.

Στο σύνολο της Περιφερειακής Ενότητας Καρδίτσας υπάρχουν 1.386 άτομα με αναπηρίες σύμφωνα με τα διαθέσιμα στοιχεία του Νομαρχιακού Σωματείου ΑμεΑ.

Στην περιοχή παρέμβασης κατοικούν σε 3 οικισμούς περίπου 4.500 Ρομά, αντιμετωπίζοντας προβλήματα

πρόσβασης στην αγορά εργασίας, όπως εποχική απασχόληση, αδήλωτη εργασία, εργασιακός αποκλεισμός των γυναικών κ.λπ. και περιορισμό της επιχειρηματικότητάς τους σε ορισμένους κλάδους.

Ο στόχος ΣΤ9 συσχετίζεται με την ενθάρρυνση, υποστήριξη και ενίσχυση νέων, γυναικών, μακροχρόνια άνεργων, ατόμων που ανήκουν σε ειδικές και ευάλωτες ομάδες (ΑμεΑ, Ρομά, πολύτεκνοι, μονογονεϊκές οικογένειες κ.α.) να αναπτύξουν επιχειρηματική δραστηριότητα και να αναζητήσουν επί ίσοις όροις ευκαιρίες απασχόλησης ώστε να αντιμετωπίσουν την απειλή του εργασιακού και κοινωνικού αποκλεισμού, με τις υποδομές που παρέχουν τοπικών βασικών υπηρεσιών και με τις ενέργειες άμβλυνσης της φτώχειας των πληττόμενων ομάδων.

*** Ο στόχος ΣΤ9 θα υποστηριχθεί επιπρόσθετα και από τις δράσεις ΕΚΤ – ΕΤΠΑ του ΠΕΠ Θεσσαλίας 2014-2020 (άξονας προτεραιότητας 2.α - Ανάπτυξη και αξιοποίηση ικανοτήτων ανθρώπινου δυναμικού – ενεργός κοινωνική ενσωμάτωση και 2.β - Υποδομές στήριξης και ανάπτυξης ανθρώπινου δυναμικού), όταν αυτές ενεργοποιηθούν προς υλοποίηση στο πλαίσιο των στρατηγικών τοπικής ανάπτυξης LEADER / CLLD και θα συγκεκριμενοποιηθούν από την ΟΤΔ στη βάση εξυπηρέτησης της θεματικής κατεύθυνσης ΘΚ3.

Στρατηγική επίτευξης στόχου

Η στρατηγική για την επίτευξη του στόχου ΣΤ9 περιλαμβάνει :

- Την ενίσχυση της ικανότητας των τοπικών κοινωνιών και της τοπικής αυτοδιοίκησης να προάγουν την απασχόληση ατόμων που ανήκουν σε ομάδες υψηλού κινδύνου φτώχειας,
- την ενδυνάμωση θερμοκοιτίδων για δημιουργία οικοσυστημάτων κοινωνικών ή πράσινων ή καινοτόμων επιχειρήσεων,
- την αξιοποίηση νέων χρηματοδοτικών εργαλείων (εγγυήσεις, μικρο-πιστώσεις, επιδότηση επιτοκίου κ.λπ.) από άτομα που ανήκουν σε ειδικές και ευάλωτες ομάδες πληθυσμού,
- την υποστήριξη της επιχειρηματικότητας των νέων, μακροχρόνια άνεργων και γυναικών μέσω της χρήσης ειδικών αρχών κριτηρίων επιλογής (πριμοδότηση) από την ΟΤΔ,
- την υποστήριξη της επιχειρηματικότητας των κοινωνικά ευπαθών ομάδων πληθυσμού μέσω της χρήσης ειδικών αρχών κριτηρίων επιλογής (πριμοδότηση) από την ΟΤΔ,
- τη διεύρυνση των ωφελούμενων ομάδων μέσω της ενοποίησης κοινωνικών υπηρεσιών και δομών,
- την ενίσχυση επέκτασης των κοινωνικών υπηρεσιών υφιστάμενων δομών σε όλη την περιοχή παρέμβασης (π.χ. κοινωνικά παντοπωλεία),
- την τοπικότητα των κοινωνικών υπηρεσιών καθώς και την εγγύτητά τους για το σύνολο των ωφελούμενων (π.χ. σε επίπεδο Δήμου),
- την ενθάρρυνση συμμετοχής σε δράσεις κοινωνικής ή πράσινης οικονομίας ατόμων που ανήκουν σε ευπαθείς ομάδες πληθυσμού,
- τη μεταφορά τεχνογνωσίας και την ανταλλαγή εμπειριών μέσα από τη συμμετοχή φορέων, σχημάτων και δικτύων σε διατοπικά και διακρατικά σχέδια συνεργασίας για την προώθηση της κοινωνικής οικονομίας, του συνεργατισμού και των κοινωνικών επιχειρήσεων στις αγροτικές περιοχές (π.χ. δημιουργίας τοπικού οικοσυστήματος αλληλοϋποστηριζόμενων κοινωνικών φορέων),
- την αξιοποίηση εθελοντών, δωρεών και άτυπων κοινωνικών δικτύων.

Συνάφεια στόχου - δράσεων

Ο στόχος ΣΤ9 εξυπηρετείται από όλες τις υπο-δράσεις των δράσεων 19.2.2, 19.2.3 και την υπο-δράση 19.2.6.2, που αφορούν την ενίσχυση της επιχειρηματικότητας και τη δημιουργία απασχόλησης στο αγρο-διατροφικό σύμπλεγμα καθώς και των επιχειρήσεων του δευτερογενή και τριτογενή τομέα της περιοχής παρέμβασης.

Επίσης, ο στόχος ΣΤ9 εξυπηρετείται από όλες τις ενέργειες μεταφοράς γνώσεων, ενημέρωσης, κατάρτισης των υπο-δράσεων 19.2.1.1, 19.2.1.2 και από τις υπο-δράσεις της 19.2.7, οι οποίες αφορούν συνεργασίες - δικτυώσεις μεταξύ νέων, γυναικών, ατόμων ειδικών - ευάλωτων πληθυσμιακών ομάδων στον τομέα της κοινωνικής οικονομίας και της πράσινης επιχειρηματικότητας.

Τέλος, ο στόχος ΣΤ9 εξυπηρετείται από τις ενέργειες δημιουργίας ή βελτίωσης τοπικών βασικών υπηρεσιών και παρεμβάσεων κοινωνικής συνοχής προς τον αγροτικό πληθυσμό στο πλαίσιο των υπο-δράσεων της δράσης 19.2.4. καθώς και από το διατοπικό σχέδιο συνεργασίας για την πληθυσμιακή ομάδα των Ρομά της δράσης 19.3.6.

*** Επισημαίνεται, ότι ο στόχος ΣΤ9 θα έχει πλήρη συνάφεια με τις δράσεις και ενέργειες που θα ενσωματωθούν στη στρατηγική τοπικής ανάπτυξης LEADER / CLLD, μετά την ενεργοποίηση πόρων των ΕΔΕΤ (ΕΚΤ - ΕΤΠΑ) του ΠΕΠ Θεσσαλίας 2014-2020 στα πλαίσια των αξόνων προτεραιότητας 2α και 2β.

Αναμενόμενα αποτελέσματα

Ειδικότερα μέσω του στόχου ΣΤ9 επιδιώκεται :

- Η παροχή συμβουλευτικής και τεχνικής υποστήριξης σε ανέργους, νέους, γυναίκες και ευάλωτες κοινωνικές ομάδες για την προώθησή τους στην αγορά εργασίας (από ΕΚΤ του ΠΕΠ Θεσσαλίας),
- η υλοποίηση επιχειρηματικών πρωτοβουλιών από νέους, μακροχρόνια άνεργους και γυναίκες της υπαίθρου με τη μορφή μικροεπιχειρήσεων,
- η δημιουργία κοινωνικών (τυπικών ή άτυπων) δικτύων γυναικών, νέων και ανέργων,
- η ανάπτυξη επιχειρηματικής δράσης ή αυτοαπασχόλησης από μέλη ευπαθών και ευάλωτων ομάδων πληθυσμού (ΑμεΑ, Ρομά, πολύτεκνοι κ.α.) στους τόπους κατοικίας τους (από ΕΚΤ του ΠΕΠ Θεσσαλίας),
- η ενίσχυση υφιστάμενων κοινωνικών δομών με εξοπλισμό λειτουργίας π.χ. Ιατροκοινωνικά Κέντρα Ρομά, κοινωνικά παντοπωλεία, φαρμακεία, τράπεζες ρουχισμού, δομές "Βοήθεια στο Σπίτι" κ.α. (από πόρους ΕΤΠΑ του Α.Π. 2β του ΠΕΠ Θεσσαλίας),
- η οργάνωση – υλοποίηση ενεργειών μεταφοράς γνώσεων - ενημέρωσης και απόκτησης δεξιοτήτων π.χ. του πληθυσμού Ρομά για επαγγελματική διαφοροποίηση με υπέρβαση των παραδοσιακών τσιγγάνικων επαγγελμάτων προς νέα, εξελισσόμενα του τομέα του εμπορίου και της παροχής υπηρεσιών ή των ΑμεΑ και των μακροχρόνια άνεργων με σκοπό συμβουλευτική υποστήριξη για επανένταξη στην αγορά εργασίας μετά την απόκτηση νέων δεξιοτήτων ή ίδρυσης νεοφυούς (start up) επιχείρησης (από πόρους ΕΚΤ του Α.Π. 2α του ΠΕΠ Θεσσαλίας),
- η οργάνωση και παροχή κοινωνικών υπηρεσιών υποστήριξης σε άτομα πληττόμενα από φτώχεια σε κάθε Δήμο της περιοχής παρέμβασης,
- η δημιουργία μηχανισμού διαχείρισης εθελοντών στους τοπικούς φορείς (ΕΚΤ του ΠΕΠ Θεσσαλίας).

Οριζόντια Στρατηγική Καινοτομίας

Η στρατηγική του τοπικού προγράμματος, όπως αυτή αποτυπώνεται στις θεματικές κατευθύνσεις και εξειδικεύεται στο στόχο ΣΤ3 «Αύξηση προστιθέμενης αξίας προϊόντων και υπηρεσιών» αλλά κυρίως στο στόχο ΣΤ5 «Ενίσχυση εξωστρέφειας, ενσωμάτωση καινοτομίας, ανάπτυξη συνεργατικών σχημάτων, δικτυώσεων και αλυσίδων αξίας προϊόντων», εμπεριέχει την οριζόντια προτεραιότητα ενσωμάτωσης καινοτομίας και χαρακτηριστικών εξωστρέφειας στο τοπικό παραγωγικό και κοινωνικό σύστημα.

Τους «μοχλούς» για ενσωμάτωση νέας εφαρμοσμένης γνώσης και τεχνολογικής, οργανωτικής, διαδικαστικής ή εμπορικής καινοτομίας αποτελούν οι υπο-δράσεις της 1ης ομάδας δράσεων και υπο-μέτρων :

- 19.2.1 «Μεταφορά γνώσεων & ενημέρωσης»
- 19.2.7 «Συνεργασία μεταξύ διαφορετικών παραγόντων»
- 19.3 «Στήριξη διατοπικής και διακρατικής συνεργασίας»
- 19.4 «Στήριξη για τις λειτουργικές δαπάνες και την εμφύχωση»

Η αποτελεσματικότητα αυτών των υπο-δράσεων, η επίτευξη της βασικής θεματικής κατεύθυνσης ΘΚ3 για διαφοροποίηση και ενδυνάμωση της τοπικής οικονομίας, της επιχειρηματικότητας κάθε μορφής και της αύξησης της απασχόλησης και, εν τέλει, η επιτυχία του τοπικού προγράμματος, θα κριθεί από την ένταση της καινοτομίας που θα εμφανιστεί στις ενισχυόμενες πράξεις / έργα των υπο-δράσεων της 2ης ομάδας δράσεων :

- 19.2.2 «Ανάπτυξη / βελτίωση της επιχειρηματικότητας και ανταγωνιστικότητας της περιοχή εφαρμογής σε εξειδικευμένους τομείς, περιοχές ή δικαιούχους»
- 19.2.3 «Οριζόντια ενίσχυση στην ανάπτυξη/ βελτίωση της επιχειρηματικότητας και ανταγωνιστικότητας της περιοχή εφαρμογής»
- 19.2.6.2 «Επενδύσεις σε δασοκομικές τεχνολογίες και στην επεξεργασία, κινητοποίηση και εμπορία δασικών προϊόντων»

Γι' αυτό η ΟΤΔ σχεδιάζει τις υπο-δράσεις της 1ης ομάδας δράσεων με τέτοιο τρόπο, ώστε αυτές να προσανατολίζονται, να επικεντρώνονται και να αποσκοπούν στην υποστήριξη, την εμφύχωση και την ενθάρρυνση του τοπικού πληθυσμού (και ιδιαίτερα των υποψηφίων δικαιούχων) να ενσωματώσουν καινοτομία στα επενδυτικά σχέδια επιχειρηματικότητας που θα ενισχυθούν από τις υπο-δράσεις της 2ης ομάδας δράσεων.

Οι κρίσιμοι παράμετροι που θα κρίνουν αν οι υποψήφιοι ωφελούμενοι ενσωματώσουν καινοτομίες στα επιχειρηματικά τους σχέδια είναι :

- Η ικανότητα εκτίμησης των ωφελειών που αυτοί θα αποκτήσουν από την αγορά (εξαρτάται από την αποτελεσματική εφαρμογή του συνόλου των υπο-δράσεων της 1ης ομάδας)

- Η σαφής κατανόηση από τους ωφελούμενους των κινήτρων που παρέχει το τοπικό πρόγραμμα LEADER / CLLD (εξαρτάται από την αποτελεσματική λειτουργία της ΟΤΔ - δράση 19.4)
- Η εξάρτηση των κινήτρων από την ένταση της καινοτομίας. Αυτό επιτυγχάνεται με ένα απλό, αλλά «έξυπνο» σύστημα κριτηρίων και από ένα σύστημα αξιολόγησης που βασίζεται σ' αυτά. Για το σκοπό αυτό, η ΟΤΔ προτίθεται να δημιουργήσει εξειδικευμένο «checklist καινοτόμων χαρακτηριστικών» για διάφορα είδη καινοτομιών, στο πλαίσιο των συστάσεων και περιορισμών του θεσμικού πλαισίου υλοποίησης της στρατηγικής. Έτσι, οι υποψήφιοι δικαιούχοι θα έχουν τη δυνατότητα να προ-αξιολογήσουν την ένταση της καινοτομίας του εγχειρήματός τους.

Τα καινοτόμα έργα τα οποία θα επιδιώξει η ΟΤΔ να ενισχυθούν μέσω του τοπικού προγράμματος, ενδεικτικά, θα έχουν τα εξής χαρακτηριστικά :

- Παράγουν νέα προϊόντα ή υπηρεσίες
- Διαδραματίζουν καταλυτικό ρόλο στην οργάνωση ή την αναδιοργάνωση μιας ολόκληρης εφοδιαστικής αλυσίδας ή κλάδου που έχει μεγάλη βαρύτητα στο τοπικό παραγωγικό σύστημα
- Εισάγουν μια νέα τεχνολογία (ψηφιακή, βιοτεχνολογία) και δημιουργούν μεγάλη προστιθέμενη αξία
- Μειώνουν σημαντικά το κόστος παραγωγής μέσω της εξοικονόμησης ενέργειας ή φυσικών πόρων
- Συμβάλλουν στη χρήση μη αξιοποιημένων πόρων ή υπολειμμάτων, απορριμμάτων ή αποβλήτων
- Δημιουργούν μεγάλο (και μετρήσιμο) περιβαλλοντικό ή και κοινωνικό αντίκτυπο
- Αναπτύσσουν υπηρεσίες που συμβάλλουν με μετρήσιμο τρόπο στα παραπάνω
- Δημιουργούν απασχόληση σε μεγάλη έκταση ή σε εξειδικευμένο επιστημονικό δυναμικό
- Αποτελούν προϊόν συνεργασίας μεταξύ 3 τουλάχιστον επιχειρήσεων ή 2 τουλάχιστον επιχειρήσεων και ενός τουλάχιστον ερευνητικού κέντρου ή πανεπιστημίου ή τεχνολογικού ιδρύματος.

Χρήση καθεστώτος ενίσχυσης de minimis σε επιλεγμένες υπο-δράσεις μικρής επιχειρηματικότητας

Στις υπο-δράσεις (19.2.2.3, 19.2.2.4, 19.2.2.5 και 19.2.2.6) μικρής επιχειρηματικότητας σε επιλεγμένους τομείς / κλάδους και με συνολικό προϋπολογισμό των επενδύσεων έως και **150.000,00 €** με δικαιούχους **πολύ μικρές επιχειρήσεις**, όπως αυτές ορίζονται στη σύσταση 2003/361/ΕΚ της Επιτροπής, επιλέγεται η ένταση ενίσχυσης να ανέρχεται έως **65%** βάσει του Καν. (ΕΕ) 1407/2013 (καθεστώς de minimis - **200.000 €** ανά τριετία).

Το προτεινόμενο καθεστώς ενίσχυσης συνάγει απόλυτα και τεκμηριώνεται από τη στρατηγική και τους στόχους της ενδυνάμωσης της τοπικής επιχειρηματικότητας και της διαφοροποίησης προϊόντων και υπηρεσιών της περιοχής και δικαιολογείται πλήρως από :

- τους χαμηλούς δείκτες ευημερίας της περιοχής,
- το χαμηλότερο κατά κεφαλήν ΑΕΠ σε επίπεδο χώρας (έτη 2012, 2013),
- την αδυναμία πρόσβασης των επιχειρηματιών και υποψηφίων σε τραπεζικά ή άλλα επενδυτικά κεφάλαια για εξασφάλιση της ίδιας συμμετοχής,
- την έλλειψη χρηματοδοτικών εργαλείων για τη μικρή επιχειρηματικότητα,
- τη συνεχιζόμενη οικονομική ύφεση,
- την υψηλή ανεργία της περιοχής,
- τη συνεχιζόμενη συγκοινωνιακή απομόνωση (έως και σήμερα),
- το μέσο ύψος προϋπολογισμού των τοπικών επενδύσεων των προηγούμενων προγραμματικών περιόδων.

Από την εμπειρία εφαρμογής και τα διαθέσιμα στοιχεία των δυο προηγούμενων προγραμματικών περιόδων (Κοινοτική Πρωτοβουλία LEADER+ και LEADER - Άξονας 4, τεκμηριώνεται ότι η ανάπτυξη της τοπικής επιχειρηματικότητας αφορά κυρίως μικρά επιχειρηματικά σχέδια από πολύ μικρές επιχειρήσεις με προϋπολογισμό που δεν υπερβαίνει κατά κανόνα τα 200.000,00 € και αναλυτικά :

Τοπικό Πρόγραμμα LEADER - Άξονας 4 του ΠΑΑ 2007-2013

Υλοποιήθηκαν **33** έργα - επενδύσεις επιχειρηματικής δραστηριότητας συνολικού προϋπολογισμού 5.408.262,06 €, με μέσο όρο προϋπολογισμού ανά έργο **163.866,73 €**, εκ των οποίων τα 23 ήταν κάτω του ορίου των 200.000 € και τα 17 κάτω του ορίου των 150.000 €.

Επιχειρήσεις	Αριθμός Έργων	Προϋπολογισμός	Μ.Ο.
Αγροδιατροφή	10	2.418.300,00	241.830,00
Μεταποίηση & εμπορία δασοκομικών προϊόντων	2	693.000,00	346.500,00
Μικρές βιοτεχνίες	8	953.600,00	119.200,00
Επιχειρήσεις παροχή υπηρεσιών	4	487.923,44	121.980,86
Μονάδες εστίασης, αναψυχής & ειδικές μορφές τουρισμού	9	855.438,62	95.048,74
Σύνολο	33	5.408.262,06	163.886,73

Τοπικό Πρόγραμμα Κοινοτικής Πρωτοβουλίας LEADER+

Την περίοδο 2000 – 2006 υλοποιήθηκαν 41 έργα - επενδύσεις επιχειρηματικής δραστηριότητας συνολικού προϋπολογισμού 7.120.625,52 €, με μέσο όρο προϋπολογισμού ανά έργο **173.673,79 €**, εκ των οποίων τα 28 ήταν προϋπολογισμού κάτω του ορίου των 200.000 € και τα 25 κάτω του ορίου των 150.000 €.

Με εξαίρεση τα επενδυτικά σχέδια που αφορούσαν υποδομές ξενοδοχείων με μέσο κόστος ανά έργο 413.672,03 €, τα υπόλοιπα έργα ήταν μέσου προϋπολογισμού κάτω των 200.000 €.

Επιχειρήσεις	Αριθμός Έργων	Προϋπολογισμός	Μ.Ο.
Ξενοδοχείων	6	2.482.032,17	413.672,03
Εστίασης & αναψυχής	18	2.484.508,81	138.028,27
Μικρές βιοτεχνίες	11	1.493.054,00	135.732,18
Αγροδιατροφή	6	661.030,54	110.171,76
Σύνολο	41	7.120.625,52	173.673,79

Επίσης, διαπιστώνουμε ότι οι προϋπολογισμοί των έργων βαίνουν μειούμενοι με τα χρόνια και άρα δικαιολογείται πλήρως η επιλογή του καθεστώτος ενίσχυσης de minimis από πολύ μικρές επιχειρήσεις και επαγγελματίες αγρότες στην περιοχή παρέμβασης κατά την τρέχουσα προγραμματική περίοδο 2014-2020.

Παρεμβάσεις μη επιχειρηματικές εκτός περιοχής παρέμβασης και εντός σχεδίου πόλης Καρδίτσας για την αποτελεσματικότερη εξυπηρέτηση της στρατηγικής τοπικής ανάπτυξης

Όπως έχει περιγραφεί στο φάκελο Α, το σχέδιο πόλης της Καρδίτσας βρίσκεται εκτός περιοχής παρέμβασης. Ωστόσο, η Καρδίτσα ως πρωτεύουσα της Περιφερειακής Ενότητας και οικονομικό - διοικητικό και κέντρο υπηρεσιών για την εξυπηρέτηση του τοπικού πληθυσμού της περιοχής, είναι και λειτουργεί ως κομβικό σημείο διέλευσης των επισκεπτών – τουριστών που κατευθύνονται προς τη λίμνη Ν. Πλαστήρα και την περιοχή της Αργιθέας.

Για να ενισχυθεί η εξυπηρέτηση του στόχου ΣΤ4 της βελτίωσης της ελκυστικότητας και της αύξησης της επισκεψιμότητας της περιοχής παρέμβασης είναι σκόπιμο να συμπεριληφθούν :

- παρεμβάσεις / έργα πληροφόρησης, ενημέρωσης, ευαισθητοποίησης, προβολής, προώθησης στο πλαίσιο των υπο-δράσεων της δράσης 19.2.4 στους τομείς του τουρισμού, πολιτισμού και περιβάλλοντος,

τα οποία θα μπορούσαν να υλοποιηθούν στο σχέδιο πόλης Καρδίτσας και να έχουν πολλαπλάσια συμβολή στην επίτευξη της στρατηγικής τοπικής ανάπτυξης.

Επίσης, στην περιοχή παρέμβασης δραστηριοποιείται ένας σημαντικός αριθμός συλλογικών, συνεργατικών φορέων και δικτύων (στους τομείς του πολιτισμού, του περιβάλλοντος, του αθλητισμού, του εθελοντισμού, της κοινωνικής φροντίδας, της επιχειρηματικότητας), οι οποίοι αν και έχουν την έδρα τους εντός του σχεδίου πόλης Καρδίτσας, οι δράσεις και το έργο τους διαχέεται σε όλη την περιοχή παρέμβασης και επηρεάζουν κομβικά την επίτευξη των στόχων ΣΤ3 «Αύξηση της προστιθέμενης αξίας προϊόντων και υπηρεσιών», ΣΤ4 «Βελτίωση της ελκυστικότητας, προβολή συγκριτικών πλεονεκτημάτων και ανάδειξη της ιδιαίτερης πολιτιστικής και περιβαλλοντικής ταυτότητας», ΣΤ5 «Ενίσχυση εξωστρέφειας, ενσωμάτωση καινοτομίας, ανάπτυξη συνεργατικών σχημάτων, δικτυώσεων και αλυσίδων αξίας προϊόντων», ΣΤ6 «Βελτίωση και ανάπτυξη με εναλλακτικό τρόπο παρεχόμενων βασικών υπηρεσιών προς τον τοπικό πληθυσμό» και ΣΤ9 «Ενθάρρυνση σε δράση νέων, γυναικών, ειδικών και ευάλωτων ομάδων πληθυσμού, καταπολέμηση της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού» της στρατηγικής τοπικής ανάπτυξης.

Επομένως, είναι σκόπιμο να συμπεριληφθούν ενέργειες :

- μεταφοράς γνώσεων, ενημέρωσης, επιμόρφωσης, ανταλλαγών των υπο-δράσεων 19.2.1.1 και 19.2.1.2,
- συνεργασίας, δικτύωσης, εφοδιαστικών αλυσίδων και συνεργατικών σχηματισμών στο πλαίσιο των υπο-δράσεων της δράσης 19.2.7 στους τομείς της αγροδιατροφής, επιχειρηματικότητας, τουρισμού, πολιτισμού, περιβάλλοντος, κοινωνικής συνοχής και καταπολέμησης της φτώχειας,

τα οποία θα μπορούσαν να υλοποιηθούν στο σχέδιο πόλης Καρδίτσας και να έχουν πολλαπλάσια συμβολή στην επίτευξη της στρατηγικής τοπικής ανάπτυξης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4. ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗ ΔΡΑΣΕΩΝ ΤΟΠΙΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ**4.1. ΔΡΑΣΕΙΣ ΤΟΠΙΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΟΥ ΕΓΤΑΑ****4.1.1. ΑΡΧΕΣ ΚΡΙΤΗΡΙΩΝ ΕΠΙΛΟΓΗΣ**

Στο πλαίσιο αναμόρφωσης της Στρατηγικής Τοπικής Ανάπτυξης CLLD / LEADER, η ΟΤΔ εξειδίκευσε συγκεκριμένη μεθοδολογία και κριτήρια τα οποία θα εφαρμοστούν, κατόπιν της έγκρισής τους από την ΕΥΔ ΠΑΑ και την ΕΥΔ Περιφέρειας Θεσσαλίας, κατά τη διαδικασία διενέργειας προσκλήσεων για την επιλογή των πράξεων / δικαιούχων.

Βασικές αρχές στις οποίες στηρίζεται η ανάπτυξη της μεθοδολογίας και των κριτηρίων για την αξιολόγηση και την επιλογή των πράξεων αποτελούν η σκοπιμότητα, η αποδοτικότητα και η αποτελεσματικότητά τους προκειμένου να διασφαλίζεται η μέγιστη δυνατή συμβολή τους στην επίτευξη των ειδικών στόχων και των αποτελεσμάτων που προβλέπονται για κάθε αντίστοιχη υπο-δράση του Τοπικού Προγράμματος.

Η μεθοδολογία και τα κριτήρια είναι επίσης συνεπή με τις κατευθυντήριες αρχές που προβλέπονται από τους Κανονισμούς και αφορούν στην προώθηση της ισότητας μεταξύ ανδρών και γυναικών και της μη διάκρισης, προσβασιμότητας για ΑΜΕΑ (άρθρο 7, Καν. 1303/2013) καθώς επίσης και της διασφάλισης της ίσης μεταχείρισης των αιτούντων, της καλύτερης χρήσης των χρηματοδοτικών πόρων και της στόχευσης των μέτρων σύμφωνα με τις προτεραιότητες της ΕΕ για την αγροτική ανάπτυξη λαμβάνοντας υπόψη την αρχή της αναλογικότητας όσον αφορά το μέγεθος της πράξης (άρθρο 49§1 του Καν. 1305/2013)

Ακολουθώντας τις βασικές αρχές των όρων επιλεξιμότητας και των κριτηρίων επιλογής που έχουν τεθεί στο ΠΑΑ, ιδιαίτερη έμφαση δόθηκε στον ορισμό και τη διατύπωση των κριτηρίων με τρόπο που θα διασφαλίζει τη διαφάνεια, την αντικειμενικότητα και την ισοτιμία στις επιλογές, ενώ ιδιαίτερη σημασία δίνεται όπου είναι δυνατόν σε πράξεις που αναδεικνύουν συνέργειες και συμπληρωματικότητες με λοιπές αναπτυξιακές δράσεις και πράξεις στην ευρύτερη περιοχή, Ταμεία και Ε.Π. και τη στρατηγική έξυπνης εξειδίκευσης - καινοτομίας της Περιφέρειας Θεσσαλίας (RIS3).

Η επιλογή των πράξεων / δικαιούχων, θα έχει άμεση σχέση με τα εξής χαρακτηριστικά, ενδεικτικά :

- Καινοτόμα προϊόντα, υπηρεσίες ή διαδικασίες
- Οικονομικά αποτελέσματα της επιχείρησης
- Προϊόντα / Υπηρεσίες υψηλής προστιθέμενης αξίας
- Ανάπτυξη εξαγωγικής δραστηριότητας
- Αύξηση / διατήρηση απασχόλησης
- Προστασία του περιβάλλοντος, προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή (εξοικονόμηση ενέργειας, ΑΠΕ)
- Προώθηση της συνεργατικότητας (οριζόντιες ή κάθετες δικτυώσεις, συνεταιρισμοί, κοινωνικές επιχειρήσεις)
- Χρήση προϊόντων ποιότητας βάσει προτύπων και χρήση παραδοσιακών κατασκευαστικών τεχνικών
- Προώθηση της απασχόλησης και του επιχειρηματικού πνεύματος των γυναικών και νέων
- Βαθμολογική προμείωση των ατόμων που ανήκουν σε ειδικές και ευπαθείς πληθυσμιακές ομάδες (ΑμεΑ, Ρομά, άνεργοι κ.α.)
- Ανάπτυξη υποδομών επισκεψιμότητας της επιχείρησης για ένταξη σε θεματικές διαδρομές (π.χ. γαστρονομίας, περιβαλλοντικού ή εκπαιδευτικού χαρακτήρα) ή πακέτα "Δημιουργικού Τουρισμού"
- Χωρική συγκέντρωση επιχειρήσεων για δημιουργία οικονομικού κλάδου σε τοπική κλίμακα
- Επιλογή χωροθέτησης (π.χ. σε ορεινές περιοχές ή σε τοπικές κοινότητες με μικρό πληθυσμό)
- Εύρος κοινωνικής ωφέλειας δημόσιου έργου (π.χ. ωφελούμενος πληθυσμός)

4.2. ΤΕΧΝΙΚΑ ΔΕΛΤΙΑ ΔΡΑΣΕΩΝ (ΕΓΤΑΑ)

Η αναμορφωμένη πρόταση διαρθρώνεται στα ακόλουθα υπο-μέτρα, δράσεις και υπο-δράσεις του τοπικού προγράμματος :

Υπο-μέτρο: 19.2 Στήριξη υλοποίησης δράσεων των Στρατηγικών Τοπικής Ανάπτυξης με πρωτοβουλία Τοπικών Κοινοτήτων (CLLD/LEADER)

- **Δράση: 19.2.1 Μεταφορά γνώσεων & ενημέρωσης**
- Υπο-δράση : 19.2.1.1 Μεταφορά γνώσεων & ενημέρωσης στο γεωργικό και το δασικό τομέα
- Υπο-δράση : 19.2.1.2 Μεταφορά γνώσεων & ενημέρωσης σε ΜΜΕ αγροτικών περιοχών
- **Δράση: 19.2.2 Ανάπτυξη / βελτίωση της επιχειρηματικότητας και ανταγωνιστικότητας της περιοχής εφαρμογής σε εξειδικευμένους τομείς, περιοχές ή δικαιούχους**
- Υπο-δράση: 19.2.2.2 Ενίσχυση επενδύσεων στην μεταποίηση, εμπορία και/ή ανάπτυξη γεωργικών προϊόντων με αποτέλεσμα μη γεωργικό προϊόν για την εξυπηρέτηση ειδικών στόχων της τοπικής στρατηγικής.
- Υπο-δράση: 19.2.2.3 Ενίσχυση επενδύσεων στον τομέα του τουρισμού με σκοπό την εξυπηρέτηση ειδικών στόχων της τοπικής στρατηγικής.
- Υπο-δράση: 19.2.2.4 Ενίσχυση επενδύσεων στους τομείς της βιοτεχνίας, χειροτεχνίας, παραγωγής ειδών μετά την 1η μεταποίηση, και του εμπορίου με σκοπό την εξυπηρέτηση ειδικών στόχων της τοπικής στρατηγικής
- Υπο-δράση: 19.2.2.5 Ενίσχυση επενδύσεων παροχής υπηρεσιών για την εξυπηρέτηση του αγροτικού πληθυσμού με σκοπό την εξυπηρέτηση ειδικών στόχων της τοπικής στρατηγικής.
- Υπο-δράση: 19.2.2.6 Ενίσχυση επενδύσεων στον τομέα της οικοτεχνίας με σκοπό την εξυπηρέτηση ειδικών στόχων της τοπικής στρατηγικής.
- **Δράση: 19.2.3 Οριζόντια ενίσχυση στην ανάπτυξη / βελτίωση της επιχειρηματικότητας και ανταγωνιστικότητας της περιοχής εφαρμογής**
- Υπο-δράση: 19.2.3.1 Οριζόντια εφαρμογή μεταποίησης, εμπορίας και/ή ανάπτυξης γεωργικών προϊόντων με αποτέλεσμα γεωργικό προϊόν με σκοπό την εξυπηρέτηση των στόχων της τοπικής στρατηγικής.
- Υπο-δράση: 19.2.3.2 Οριζόντια εφαρμογή μεταποίησης, εμπορίας και/ή ανάπτυξης γεωργικών προϊόντων με αποτέλεσμα μη γεωργικό προϊόν με σκοπό την εξυπηρέτηση των στόχων της τοπικής στρατηγικής.
- Υπο-δράση: 19.2.3.3 Οριζόντια εφαρμογή ενίσχυσης επενδύσεων στον τομέα του τουρισμού με σκοπό την εξυπηρέτηση των στόχων της τοπικής στρατηγικής.
- Υπο-δράση: 19.2.3.4 Οριζόντια εφαρμογή ενίσχυσης επενδύσεων στους τομείς της βιοτεχνίας, χειροτεχνίας, παραγωγής ειδών μετά την 1η μεταποίηση, και του εμπορίου με σκοπό την εξυπηρέτηση των στόχων της τοπικής στρατηγικής.
- Υπο-δράση: 19.2.3.5 Οριζόντια εφαρμογή ενίσχυσης επενδύσεων παροχής υπηρεσιών για την εξυπηρέτηση του αγροτικού πληθυσμού (παιδικοί σταθμοί, χώροι αθλητισμού, πολιτιστικά κέντρα, κλπ) με σκοπό την εξυπηρέτηση των στόχων της τοπικής στρατηγικής.
- **Δράση: 19.2.4 Βασικές υπηρεσίες & ανάπλαση χωριών σε αγροτικές περιοχές**
- Υπο-δράση: 19.2.4.1 Στήριξη για υποδομές μικρής κλίμακας (ενδεικτικά: ύδρευση, αποχέτευση, οδοποιία εντός οικισμού κ.λπ.), συμπεριλαμβανομένης της εξοικονόμησης ενέργειας σε χρησιμοποιούμενα δημόσια κτίρια
- Υπο-δράση: 19.2.4.2 Στήριξη για τη δημιουργία, βελτίωση ή επέκταση τοπικών βασικών υπηρεσιών για τον αγροτικό πληθυσμό, καθώς και των σχετικών υποδομών (ενδεικτικά: παιδικοί σταθμοί, αγροτικά ιατρεία)
- Υπο-δράση: 19.2.4.3 Στήριξη για επενδύσεις για δημόσια χρήση σε υπηρεσίες και υποδομές αναψυχής, ανάπλασης, τουριστικές πληροφορίες και τουριστικές υποδομές μικρής κλίμακας, (ενδεικτικά: σημάνσεις, δημόσιοι κοινόχρηστοι χώροι, προβολή προώθηση περιοχών, ποδηλατικές διαδρομές)
- Υπο-δράση: 19.2.4.4 Ενίσχυση πολιτιστικών εκδηλώσεων
- Υπο-δράση: 19.2.4.5 Στήριξη για μελέτες, υπηρεσίες και επενδύσεις που συνδέονται με τον πολιτισμό, με τη διατήρηση, αποκατάσταση και αναβάθμιση της πολιτιστικής και φυσικής κληρονομιάς των χωριών, των αγροτικών τοπίων και των τόπων με υψηλή φυσική αξία, συμπεριλαμβανομένων των σχετικών κοινωνικο-οικονομικών πτυχών, καθώς και δράσεις περιβαλλοντικής ευαισθητοποίησης (συμπεριλαμβανομένων πολιτιστικών/ συνεδριακών κέντρων, μουσείων, πολιτιστικών χαρακτηριστικών της υπαίθρου – μύλοι, γεφύρια)

– **Δράση: 19.2.6 Ανάπτυξη και βελτίωση βιωσιμότητας δασών**

– Υπο-δράση: 19.2.6.2 Επενδύσεις σε δασοκομικές τεχνολογίες και στην επεξεργασία, κινητοποίηση και εμπορία δασικών προϊόντων

– **Δράση: 19.2.7 Συνεργασία μεταξύ διαφορετικών παραγόντων**

– Υπο-δράση: 19.2.7.2 Ανάπτυξη νέων προϊόντων, πρακτικών, διεργασιών και τεχνολογιών στον τομέα των τροφίμων και της δασοπονίας

– Υπο-δράση: 19.2.7.3 Συνεργασία μεταξύ μικρών επιχειρήσεων για διοργάνωση κοινών μεθόδων εργασίας και τη κοινή χρήση εγκαταστάσεων και πόρων καθώς και για την ανάπτυξη και/ή την εμπορία τουριστικών υπηρεσιών, που συνδέονται με τον αγροτουρισμό

– Υπο-δράση: 19.2.7.7 Οριζόντια και κάθετη συνεργασία μεταξύ φορέων της αλυσίδας εφοδιασμού για τη δημιουργία, την ανάπτυξη και την προώθηση βραχέων αλυσίδων και τοπικών αγορών

Υπο-μέτρο: 19.3 Στήριξη για την προπαρασκευή και την υλοποίηση της συνεργασίας (Διακρατική και Διατοπική)

– Δράση: 19.3.1 Ανάπτυξη συνεργατισμού

– Δράση: 19.3.2 Γεύσεις Ελλήνων Εκλεκτές II: Ελληνικός γαστρονομικός πολιτισμός

– Δράση: 19.3.3 Δίκτυο Λιμνών Κεντρικής & Ηπειρωτικής Ελλάδας

– Δράση: 19.3.4 Διατοπική δικτύωση δράσεων περιηγητικών διαδρομών στη φύση και τον πολιτισμό. "running trails"

– Δράση: 19.3.5 Αξιοποίηση της εδαφικής καινοτομίας στη Θεσσαλία

– Δράση: 19.3.6 Διεύρυνση δυνατοτήτων ένταξης στο κοινωνικό και οικονομικό περιβάλλον παιδιών και νέων με διαφορετικό πολιτισμικό υπόβαθρο

Υπο-μέτρο: 19.4 «Λειτουργία της Ομάδας Τοπικής Δράσης, απόκτηση δεξιοτήτων και εμπύχωση στην περιοχή»

Ακολουθούν τα αναλυτικά Τεχνικά Δελτία των προτεινόμενων Υπο-δράσεων του Τοπικού Προγράμματος.

Τίτλος Δράσης	Μεταφορά γνώσεων & ενημέρωσης		
Κωδικός Δράσης	19.2.1		
Τίτλος Υποδράσης	Μεταφορά γνώσεων & ενημέρωσης στο γεωργικό και το δασικό τομέα		
Κωδικός Υποδράσης	19.2.1.1		
Νομική βάση	ΕΠΙΛΕΞΙΜΟΤΗΤΑ ΥΠΟΔΡΑΣΗΣ	ΚΑΘΕΣΤΩΣ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ	
	Κανονισμός (ΕΕ) 1305/2013, άρθρο 14	Κανονισμός (ΕΕ) 1305/2013, άρθρο 14	
Αναλυτική Περιγραφή Υποδράσης			
<p>Η έλλειψη βασικής κατάρτισης και εκπαίδευσης του ανθρώπινου δυναμικού, ιδιαίτερα στην πρωτογενή παραγωγή, αναδείχθηκε από την ανάλυση SWOT ως ένα από τα σημαντικά αδύνατα σημεία στην περιοχή παρέμβασης που πρέπει να αμβλυνθούν. Επίσης στις αδυναμίες της περιοχής συγκαταλέγονται ο χαμηλός βαθμός ενσωμάτωσης της καινοτομίας σε τοπικό επίπεδο και η μειωμένη έως ανύπαρκτη εξωστρέφεια της οικονομίας και της κοινωνίας. Ειδικότερα στην πρωτογενή παραγωγή παρουσιάζεται έλλειψη βασικών γνώσεων σε πολύ μεγάλο ποσοστό των απασχολούμενων (όπως για παράδειγμα σε θέματα νέων τεχνολογικών εφαρμογών, νέων πρακτικών, εξοικονόμησης πόρων και ενσωμάτωσης καινοτομίας / ποιότητας) και υψηλό ποσοστό εμπειρικής γνώσης.</p> <p>Η παραπάνω διαπίστωση διαμορφώνει την ανάγκη σχεδιασμού και ενίσχυσης ενεργειών μεταφοράς γνώσεων, ανταλλαγής τεχνολογίας, επίδειξης καλών πρακτικών, ενημέρωσης και κατάρτισης με σκοπό την απόκτηση και αναβάθμιση δεξιοτήτων των απασχολούμενων στον γεωργικό τομέα. Οι παραπάνω δράσεις θα ενδυναμώσουν την προσαρμοστικότητα των επιχειρήσεων και των εργαζομένων στις αλλαγές και θα καλλιεργήσουν την κουλτούρα δια βίου μάθησης στα συμμετέχοντα μέλη.</p> <p>Μέσω της υπο-δράσης μπορούν να υλοποιηθούν προγράμματα κατάρτισης αποκλειστικά στο γεωργικό τομέα, που θα περιλαμβάνουν κατά προτεραιότητα:</p> <p>Κατάρτιση με βραχυπρόθεσμες ανταλλαγές ή επισκέψεις σε άλλες περιοχές</p> <p>Η αναβάθμιση των επαγγελματικών δεξιοτήτων του ανθρώπινου δυναμικού θα γίνει με την κατάρτιση των ωφελουμένων και τον συνδυασμό της θεωρίας με την πράξη ώστε να υπάρχει σύνδεση του αντικείμενου της μάθησης με τις ανάγκες και τα ενδιαφέροντα των καταρτιζομένων.</p> <p>Οι εκπαιδευτικές τεχνικές που θα χρησιμοποιηθούν θα στοχεύουν στις αμφίδρομες σχέσεις εκπαιδευτών – καταρτιζομένων και στην ενεργητική συμμετοχή και στην βιωματική μάθηση όπως συζητήσεις σε μικρές ομάδες (ειδικά επιχειρηματικά θεματικά εργαστήρια), εξατομικευμένη καθοδήγηση, πρακτικές εργασίες, παιχνίδι ρόλων κ.α..</p> <p>Επίσης με τη χρήση των βραχυπρόθεσμων ανταλλαγών ή επισκέψεων οι ωφελούμενοι θα ανταλλάξουν και θα αποκτήσουν τεχνολογία και καλές πρακτικές στη διαχείριση των εκμεταλλεύσεών τους.</p> <p>Κατάρτιση με δραστηριότητες επίδειξης & ενημέρωσης</p> <p>Σκοπός της ενέργειας είναι να δοθεί η δυνατότητα σε μέλη των ομάδων στόχου μαζί με τη θεωρητική κατάρτιση να παρατηρήσουν και να μάθουν στην πράξη σύγχρονες μεθόδους παραγωγής, νέες τεχνολογίες και τεχνικές, καθώς και τα αποτελέσματα που έχουν παραχθεί από ερευνητικά προγράμματα ή από τις επιχειρησιακές ομάδες των ΕΣΚ.</p> <p>Επίσης μέσω των δραστηριοτήτων επίδειξης οι ωφελούμενοι θα αποκτήσουν τεχνολογία και θα γνωρίσουν καλές πρακτικές στη διαχείριση των εκμεταλλεύσεών τους.</p> <p>Οι πράξεις θα πρέπει να έχουν φυσικό αντικείμενο το οποίο δεν καλύπτεται από την εφαρμογή του Μέτρου 1 του ΠΑΑ 2014-2020.</p> <p>Ενδεικτικές πράξεις αποτελούν η οργάνωση μεταφοράς γνώσεων & ενημέρωσης σε ομάδες στόχους κατά προτεραιότητα :</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Άτομα - μέλη συνεργατικών σχημάτων (συνεταιρισμοί, δίκτυα, κοινωνικές επιχειρήσεις) που διατηρούν ή αναλαμβάνουν θέσεις διοίκησης ή management στο γεωργικό τομέα με αντικείμενο τη λειτουργία και διοίκηση των συνεργατικών δομών. 2) Επιχειρηματίες (μικρές και πολύ μικρές επιχειρήσεις γεωργικού τομέα) που είναι μέλη σε κλαδικά επιμελητήρια ή άλλα επαγγελματικά δίκτυα της περιοχής με αντικείμενα την εξωστρέφεια, καινοτομία και δικτύωση. 3) Κτηνοτρόφους (π.χ. Κτηνοτροφικός Σύλλογος Παλαμά) με αντικείμενο τα οργανωμένα κτηνοτροφικά πάρκα ή ζώνες. 4) Αγρότες με αντικείμενο τις αρχές και το θεσμικό πλαίσιο της οικοτεχνίας – παραγωγής μικρής κλίμακας και των πολυλειτουργικών αγροκτημάτων. <p>Οι ενέργειες μεταφοράς γνώσεων και ενημέρωσης θα είναι ολιγόμηρης διάρκειας με μέγιστο επιλέξιμο προϋπολογισμό έως 20.000 € και ένταση ενίσχυσης 100% των επιλέξιμων δαπανών βάσει του Καν. (ΕΕ) 1305/2013.</p>			
Θεματική Κατεύθυνση που εξυπηρετείται			
<p>Η υπο-δράση σύμφωνα με τα στοιχεία της υφιστάμενης κατάστασης, τη SWOT ανάλυση και τη στρατηγική εξυπηρετεί τη ΘΚ3 «Διαφοροποίηση και ενδυνάμωση της τοπικής οικονομίας» (Μήτρα Συσχέτισης ΜΣ1, Πίνακας 4.3.1).</p>			
Χρηματοδοτικά στοιχεία			
	Ποσό (€)	Ποσοστό (%) σε επίπεδο Υπο-Μέτρου	Ποσοστό (%) σε επίπεδο Τοπικού Προγράμματος
Συνολικός Προϋπολογισμός	80.000,00	1,10%	0,91%
Δημόσια Δαπάνη	80.000,00	1,65%	1,27%
Ιδιωτική Συμμετοχή	0,00	0,00%	0,00%
Περιοχή Εφαρμογής			
<p>Η υπο-δράση εφαρμόζεται στο σύνολο της περιοχής παρέμβασης (σύνολο των Δημοτικών / Τοπικών Κοινοτήτων της Π.Ε. Καρδίτσας με εξαίρεση το σχέδιο πόλης της Δ.Κ. Καρδίτσας).</p>			
Δικαιούχοι			
<p>Δικαιούχοι δύνανται να είναι ιδιωτικοί φορείς με καταστατικό σκοπό την υλοποίηση αντίστοιχων έργων και τη μορφή <u>MME</u>, όπως αυτές ορίζονται στη Σύσταση της Επιτροπής 2003/361/ΕΚ.</p>			
Κριτήρια επιλογής			

A/A	ΚΩΔΙΚΟΣ	ΚΡΙΤΗΡΙΟ	ΑΝΑΛΥΣΗ	ΜΟΡΙΟΔΟΤΗΣΗ (ΚΛΙΜΑΚΑ 0-100)	ΒΑΡΥΤΗΤΑ (%)	ΤΕΛΙΚΟΣ ΒΑΘΜΟΣ
1	M19.2_001	Σκοπιμότητα της πρότασης (Ειδικοί ή στρατηγικοί στόχοι του τοπικού προγράμματος που εξυπηρετούνται με την υλοποίηση της πρότασης)	Συσχέτιση με το σύνολο των στόχων που αφορούν στην υπο-δράση	100	15%	15
			Συσχέτιση με το 70% των στόχων που αφορούν στην υπο-δράση	70		10,5
			Συσχέτιση με το 30% των στόχων που αφορούν στην υπο-δράση	30		4,5
			Συσχέτιση με ποσοστό μικρότερο του 30% των στόχων που αφορούν στην υπο-δράση	0		0
2	M19.2_002	Προτεραιότητες υπο-δράσης	Η πρόταση εντάσσεται στις προτεραιότητες της υπο-δράσης	100	15%	15
			Η πρόταση δεν εντάσσεται στις προτεραιότητες της υπο-δράσης	0		0
3	M19.2_032	Σαφήνεια και πληρότητα της πρότασης	Σαφήνεια του περιεχομένου της πρότασης και πληρότητα ως προς τα απαιτούμενα για τη βαθμολόγηση δικαιολογητικά	100	15%	15
			Ασαφής περιγραφή της πρότασης αλλά πληρότητα ως προς τα απαιτούμενα για τη βαθμολόγηση δικαιολογητικά	50		7,5
			Ασαφής περιγραφή της πρότασης και ελλείψεις ως προς τα απαιτούμενα για τη βαθμολόγηση δικαιολογητικά	0		0
4	M19.2_033 *	Ρεαλιστικότητα χρονοδιαγράμματος υλοποίησης επένδυσης	Χρονοδιάγραμμα σύμφωνο με το είδος και το μέγεθος του έργου	50	10%	5
			Ορθολογικός προσδιορισμός των επιμέρους φάσεων υλοποίησης του έργου	50		5
5	M19.2_034	Ρεαλιστικότητα και αξιοπιστία του κόστους	100*(αιτούμενο - εγκεκριμένο)/εγκεκριμένο ≤ 5	100	10%	10
			5 < 100*(αιτούμενο - εγκεκριμένο)/εγκεκριμένο ≤ 10	60		6
			10 < 100*(αιτούμενο - εγκεκριμένο)/εγκεκριμένο ≤ 30	30		3
			100*(αιτούμενο - εγκεκριμένο)/εγκεκριμένο > 30	0		0
6	M19.2_039	Σχετική εμπειρία παρόχου στην επαγγελματική κατάρτιση	Ναι	100	10%	10
			Όχι	0		0
7	M19.2_040	Διαθεσιμότητα υλικοτεχνικής υποδομής	Διαθέτει πιστοποιημένες δομές μεταφοράς γνώσης από ΕΟΠΠΕΠ	100	5%	5
			Διαθέτει πρόσβαση σε πιστοποιημένες δομές	50		2,5
			Κανένα από τα παραπάνω	0		0
8	M19.2_041	Διαθεσιμότητα εκπαιδευτικού προσωπικού	Ναι	100	10%	10
			Όχι	0		0
9	M19.2_042	Ωφελούμενοι προγράμματος κατάρτισης (σύμφωνα με τις ομάδες στόχου / προτεραιότητες της υπο-δράσης)	Ναι	100	10%	10
			Όχι	0		0
ΣΥΝΟΛΟ ΒΑΡΥΤΗΤΑΣ					100%	
ΜΕΓΙΣΤΗ ΔΥΝΑΤΗ ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑ ΠΡΟΤΑΣΗΣ						100
ΕΛΑΧΙΣΤΗ ΔΥΝΑΤΗ ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑ ΕΓΚΡΙΣΗΣ (30% ΤΗΣ ΜΕΓΙΣΤΗΣ ΔΥΝΑΤΗΣ ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑΣ)						30

* το κριτήριο M19.2_033 βαθμολογείται αθροιστικά

Συνέργεια / συμπληρωματικότητα με άλλες δράσεις του τοπικού προγράμματος

Η υπο-δράση εμφανίζει συνέργεια και συμπληρωματικότητα με όλες τις υπο-δράσεις του Τ.Π., οι οποίες συμβάλλουν στη διαφοροποίηση και ενδυνάμωση της τοπικής οικονομίας (υποκεφ. 4.3).

Η συνέργεια / συμπληρωματικότητα εστιάζεται στο γεγονός ότι μέσω της μεταφοράς γνώσεων και ενημέρωσης ενδυναμώνεται η επιχειρηματική κουλτούρα και η προοπτική ανάπτυξης ή διαφοροποίησης δραστηριοτήτων στους τομείς της εμπορίας και μεταποίησης γεωργικών προϊόντων, τουριστικών δραστηριοτήτων, παροχής υπηρεσιών και κλάδων της βιοτεχνίας, ώστε να ενδυναμωθεί η τοπική οικονομία και να δημιουργηθούν εισοδήματα και απασχόληση στον αγροτικό πληθυσμό.

Συνέργεια / συμπληρωματικότητα με λοιπές αναπτυξιακές δράσεις στην ευρύτερη περιοχή

Η αναβάθμιση των επαγγελματικών δεξιοτήτων, η μεταφορά γνώσεων και η κατάρτιση των ανθρώπων της παραγωγής, σε θέματα αιχμής με στόχο την εισαγωγή καινοτομίας και νέων τεχνολογιών καθώς και την καλλιέργεια επιχειρηματικής κουλτούρας και ανάληψης επιχειρηματικού ρίσκου αποτελεί σημαντική προτεραιότητα και βρίσκεται σε πλήρη συμφωνία με τη στρατηγική "Ευρώπη 2020" για μια έξυπνη και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη, για κοινωνική συνοχή και τις σχετικές προτεραιότητες του ΠΑΑ 2014-2020 (Μέτρο 1) και του ΠΕΠ Θεσσαλίας (ΑΠ2 / Θ.Σ. 10: Επένδυση στην εκπαίδευση, την κατάρτιση και την επαγγελματική κατάρτιση για την απόκτηση δεξιοτήτων και τη δια βίου μάθηση) καθώς και με τα Τομεακά Προγράμματα «Ανταγωνιστικότητα, Επιχειρηματικότητα και Καινοτομία» και «Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού – Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση»

Τίτλος Δράσης	Μεταφορά γνώσεων & ενημέρωσης		
Κωδικός Δράσης	19.2.1		
Τίτλος Υποδράσης	Μεταφορά γνώσεων & ενημέρωσης σε ΜΜΕ αγροτικών περιοχών		
Κωδικός Υποδράσης	19.2.1.2		
Νομική βάση	ΕΠΙΛΕΞΙΜΟΤΗΤΑ ΥΠΟΔΡΑΣΗΣ		ΚΑΘΕΣΤΩΣ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ
	Κανονισμός (ΕΕ) 1305/2013, άρθρο 14		Κανονισμός (ΕΕ) 1407/2013
Αναλυτική Περιγραφή Υποδράσης			
<p>Η έλλειψη βασικής κατάρτισης και εκπαίδευσης του ανθρώπινου δυναμικού, αναδείχθηκε από την ανάλυση SWOT ως ένα από τα σημαντικά αδύνατα σημεία στην περιοχή παρέμβασης που πρέπει να αμβλυθούν. Επίσης στις αδυναμίες της περιοχής συγκαταλέγονται ο χαμηλός βαθμός ενσωμάτωσης της καινοτομίας σε τοπικό επίπεδο και η μειωμένη έως ανύπαρκτη εξωστρέφεια της οικονομίας και της κοινωνίας. Στις μικρομεσαίες επιχειρήσεις των αγροτικών περιοχών σημειώνεται έλλειψη επιχειρηματικής κουλτούρας, εμπειρικές γνώσεις, μεγάλο ποσοστό μιμητισμού των ανταγωνιστών καθώς και απουσία εξειδικευμένου προσωπικού σε στρατηγικές και ζωτικές θέσεις των επιχειρήσεων.</p> <p>Η παραπάνω διαπίστωση διαμορφώνει την ανάγκη σχεδιασμού και ενίσχυσης ενεργειών μεταφοράς γνώσεων, ανταλλαγής τεχνογνωσίας, επίδειξης καλών πρακτικών, ενημέρωσης και κατάρτισης με σκοπό την απόκτηση και αναβάθμιση δεξιοτήτων των επιχειρηματιών και των εργαζόμενων σε τομείς της οικονομίας με εστίαση στον αγρο-διατροφικό τομέα, στις κοινωνικές επιχειρήσεις, στον τουρισμό, στην ενέργεια – περιβάλλον και στα μεταλλικά - δομικά υλικά (ξύλο, αλουμίνιο, μάρμαρο, πέτρα κ.λπ.). Οι παραπάνω δράσεις θα ενδυναμώσουν την προσαρμοστικότητα των επιχειρήσεων και των εργαζομένων στις αλλαγές και θα καλλιεργήσουν την κουλτούρα δια βίου μάθησης στα συμμετέχοντα μέλη.</p> <p>Μέσω της υπο-δράσης μπορούν να υλοποιηθούν προγράμματα κατάρτισης που θα περιλαμβάνουν κατά προτεραιότητα :</p> <p>Κατάρτιση με βραχυπρόθεσμες ανταλλαγές ή επισκέψεις σε άλλες περιοχές</p> <p>Η αναβάθμιση των επαγγελματικών δεξιοτήτων του ανθρώπινου δυναμικού θα γίνει με την κατάρτιση των ωφελουμένων και τον συνδυασμό της θεωρίας με την πράξη ώστε να υπάρχει σύνδεση του αντικείμενου της μάθησης με τις ανάγκες και τα ενδιαφέροντα των καταρτιζομένων.</p> <p>Οι εκπαιδευτικές τεχνικές που θα χρησιμοποιηθούν θα στοχεύουν στις αμφίδρομες σχέσεις εκπαιδευτών – καταρτιζομένων και στην ενεργητική συμμετοχή και στην βιωματική μάθηση όπως συζητήσεις σε μικρές ομάδες (ειδικά επιχειρηματικά θεματικά εργαστήρια), εξατομικευμένη καθοδήγηση, πρακτικές εργασίες, παιχνίδι ρόλων κ.α.</p> <p>Επίσης με τη χρήση των βραχυπρόθεσμων ανταλλαγών ή επισκέψεων οι ωφελούμενοι των ΜΜΕ (εκτός γεωργικού τομέα), θα ανταλλάξουν και θα αποκτήσουν τεχνογνωσία και καλές πρακτικές στην οργάνωση και λειτουργία των επιχειρήσεών τους.</p> <p>Κατάρτιση με δραστηριότητες επίδειξης & ενημέρωσης</p> <p>Σκοπός της ενέργειας είναι να δοθεί η δυνατότητα σε μέλη των ομάδων στόχου μαζί με τη θεωρητική κατάρτιση να παρατηρήσουν και να μάθουν στην πράξη σύγχρονες μεθόδους παραγωγής, νέες τεχνολογίες και τεχνικές, καθώς και τα αποτελέσματα που έχουν παραχθεί από ερευνητικά προγράμματα ή από τις επιχειρησιακές ομάδες των ΕΣΚ.</p> <p>Επίσης μέσω των δραστηριοτήτων επίδειξης οι ωφελούμενοι των ΜΜΕ (εκτός γεωργικού τομέα), θα αποκτήσουν τεχνογνωσία και θα γνωρίσουν καλές πρακτικές στη διαχείριση των εκμεταλλεύσεών τους.</p> <p>Οι πράξεις θα πρέπει να έχουν φυσικό αντικείμενο το οποίο δεν καλύπτεται από την εφαρμογή του μέτρου 1 του ΠΑΑ 2014-2020.</p> <p>Ενδεικτικές πράξεις αποτελούν η οργάνωση μεταφοράς γνώσεων & ενημέρωσης σε ομάδες στόχους κατά προτεραιότητα :</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) ΜΜΕ του κλάδου τουρισμού με αντικείμενο την οργάνωση σύγχρονων υπηρεσιών στον τομέα των εναλλακτικών & ειδικών μορφών τουρισμού, στον θεματικό, συνεδριακό και περιβαλλοντικό τουρισμό και στο "Δημιουργικό Τουρισμό". 2) ΜΜΕ του κλάδου τροφίμων και ποτών με ενδεικτικές θεματικές ενότητες : ορισμός και είδη λειτουργικών τροφίμων / ποτών, διατροφικά προϊόντα, αρχές και διαδικασίες αποδοχής διατροφικού προϊόντος από την Ελληνική και Ευρωπαϊκή αγορά, σύγχρονες διατροφικές τάσεις καταναλωτών και εδραίωση της Μεσογειακής διατροφής ως παγκόσμιου πρότυπου υγιεινής διατροφής. 3) Επιχειρηματίες ΜΜΕ που είναι μέλη σε κλαδικά επιμελητήρια ή άλλα επαγγελματικά δίκτυα της περιοχής με αντικείμενα την εξωστρέφεια, καινοτομία και δικτύωση στον τομέα ξύλου – προϊόντων ξύλου – επίπλου. 4) Επιχειρηματίες ΜΜΕ που είναι μέλη σε κλαδικά επιμελητήρια ή άλλα επαγγελματικά δίκτυα της περιοχής με αντικείμενα την εξωστρέφεια, καινοτομία και δικτύωση στον τομέα δομικών υλικών – μεταλλικών προϊόντων. <p>Οι ενέργειες μεταφοράς γνώσεων και ενημέρωσης θα είναι ολιγόμηρης διάρκειας με μέγιστο επιλέξιμο προϋπολογισμό έως 20.000 € και ένταση ενίσχυσης 100% των επιλέξιμων δαπανών βάσει του Καν. (ΕΕ) 1407/2013.</p>			
Θεματική Κατεύθυνση που εξυπηρετείται			
<p>Η υπο-δράση σύμφωνα με τα στοιχεία της υφιστάμενης κατάστασης, τη SWOT ανάλυση και τη στρατηγική εξυπηρετεί τη ΘΚ3 «Διαφοροποίηση και ενδυνάμωση της τοπικής οικονομίας» (Μήτρα Συσχέτισης ΜΣ1, Πίνακας 4.3.1).</p>			
Χρηματοδοτικά στοιχεία			
	Ποσό (€)	Ποσοστό (%) σε επίπεδο Υπο-Μέτρου	Ποσοστό (%) σε επίπεδο Τοπικού Προγράμματος
Συνολικός Προϋπολογισμός	80.000,00	1,10%	0,91%
Δημόσια Δαπάνη	80.000,00	1,65%	1,27%
Ιδιωτική Συμμετοχή	0,00	0,00%	0,00%
Περιοχή Εφαρμογής			
<p>Η υπο-δράση εφαρμόζεται στο σύνολο της περιοχής παρέμβασης (σύνολο των Δημοτικών / Τοπικών Κοινοτήτων της Π.Ε. Καρδίτσας με εξαίρεση το σχέδιο πόλης της Δ.Κ. Καρδίτσας).</p>			
Δικαιούχοι			
<p>Δικαιούχοι δύνανται να είναι ιδιωτικοί φορείς με καταστατικό σκοπό την υλοποίηση αντίστοιχων έργων και τη μορφή <u>ΜΜΕ</u>, όπως αυτές ορίζονται στη Σύσταση της Επιτροπής 2003/361/ΕΚ.</p>			

Στρατηγική Τοπικής Ανάπτυξης με Πρωτοβουλία Τοπικών Κοινοτήτων CLLD / LEADER της Περιφερειακής Ενότητας Καρδίτσας (Φάκελος Β)

Κριτήρια επιλογής						
A/A	ΚΩΔΙΚΟΣ	ΚΡΙΤΗΡΙΟ	ΑΝΑΛΥΣΗ	ΜΟΡΙΟΔΟΤΗΣΗ (ΚΛΙΜΑΚΑ 0-100)	ΒΑΡΥΤΗΤΑ (%)	ΤΕΛΙΚΟΣ ΒΑΘΜΟΣ
1	M19.2_001	Σκοπιμότητα της πρότασης (Ειδικοί ή στρατηγικοί στόχοι του τοπικού προγράμματος που εξυπηρετούνται με την υλοποίηση της πρότασης)	Συσχέτιση με το σύνολο των στόχων που αφορούν στην υπο-δράση	100	15%	15
			Συσχέτιση με το 70% των στόχων που αφορούν στην υπο-δράση	70		10,5
			Συσχέτιση με το 30% των στόχων που αφορούν στην υπο-δράση	30		4,5
			Συσχέτιση με ποσοστό μικρότερο του 30% των στόχων που αφορούν στην υπο-δράση	0		0
2	M19.2_002	Προτεραιότητες υπο-δράσης	Η πρόταση εντάσσεται στις προτεραιότητες της υπο-δράσης	100	15%	15
			Η πρόταση δεν εντάσσεται στις προτεραιότητες της υπο-δράσης	0		0
3	M19.2_032	Σαφήνεια και πληρότητα της πρότασης	Σαφήνεια του περιεχομένου της πρότασης και πληρότητα ως προς τα απαιτούμενα για τη βαθμολόγηση δικαιολογητικά	100	15%	15
			Ασαφής περιγραφή της πρότασης αλλά πληρότητα ως προς τα απαιτούμενα για τη βαθμολόγηση δικαιολογητικά	50		7,5
			Ασαφής περιγραφή της πρότασης και ελλείψεις ως προς τα απαιτούμενα για τη βαθμολόγηση δικαιολογητικά	0		0
4	M19.2_033 *	Ρεαλιστικότητα χρονοδιαγράμματος υλοποίησης επένδυσης	Χρονοδιάγραμμα σύμφωνο με το είδος και το μέγεθος του έργου	50	10%	5
			Ορθολογικός προσδιορισμός των επιμέρους φάσεων υλοποίησης του έργου	50		5
5	M19.2_034	Ρεαλιστικότητα και αξιοπιστία του κόστους	100*(αιτούμενο - εγκεκριμένο)/εγκεκριμένο ≤ 5	100	10%	10
			5 < 100*(αιτούμενο - εγκεκριμένο)/εγκεκριμένο ≤ 10	60		6
			10 < 100*(αιτούμενο - εγκεκριμένο)/εγκεκριμένο ≤ 30	30		3
			100*(αιτούμενο - εγκεκριμένο)/εγκεκριμένο > 30	0		0
6	M19.2_039	Σχετική εμπειρία παρόχου στην επαγγελματική κατάρτιση	Ναι	100	10%	10
			Όχι	0		0
7	M19.2_040	Διαθεσιμότητα υλικοτεχνικής υποδομής	Διαθέτει πιστοποιημένες δομές μεταφοράς γνώσης από ΕΟΠΠΕΠ	100	5%	5
			Διαθέτει πρόσβαση σε πιστοποιημένες δομές	50		2,5
			Κανένα από τα παραπάνω	0		0
8	M19.2_041	Διαθεσιμότητα εκπαιδευτικού προσωπικού	Ναι	100	10%	10
			Όχι	0		0
9	M19.2_042	Ωφελούμενοι προγράμματος κατάρτισης (σύμφωνα με τις ομάδες στόχου / προτεραιότητες της υπο-δράσης)	Ναι	100	10%	10
			Όχι	0		0
ΣΥΝΟΛΟ ΒΑΡΥΤΗΤΑΣ					100%	
ΜΕΓΙΣΤΗ ΔΥΝΑΤΗ ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑ ΠΡΟΤΑΣΗΣ						100
ΕΛΑΧΙΣΤΗ ΔΥΝΑΤΗ ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑ ΕΓΚΡΙΣΗΣ (30% ΤΗΣ ΜΕΓΙΣΤΗΣ ΔΥΝΑΤΗΣ ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑΣ)						30

* το κριτήριο M19.2_033 βαθμολογείται αθροιστικά

Συνέργεια / συμπληρωματικότητα με άλλες δράσεις του τοπικού προγράμματος

Η υπο-δράση εμφανίζει συνέργεια και συμπληρωματικότητα με όλες τις υπο-δράσεις του Τ.Π., οι οποίες συμβάλλουν στη διαφοροποίηση και ενδυνάμωση της τοπικής οικονομίας (υποκεφ. 4.3).

Η συνέργεια / συμπληρωματικότητα εστιάζεται στο γεγονός ότι μέσω της μεταφοράς γνώσεων και ενημέρωσης ενδυναμώνεται η επιχειρηματική κουλτούρα και η προοπτική ανάπτυξης ή διαφοροποίησης δραστηριοτήτων στους τομείς της εμπορίας και μεταποίησης γεωργικών προϊόντων, τουριστικών δραστηριοτήτων, παροχής υπηρεσιών και κλάδων της βιοτεχνίας, ώστε να ενδυναμωθεί η τοπική οικονομία και να δημιουργηθούν εισοδήματα και απασχόληση στον αγροτικό πληθυσμό.

Συνέργεια / συμπληρωματικότητα με λοιπές αναπτυξιακές δράσεις στην ευρύτερη περιοχή

Η αναβάθμιση των επαγγελματικών δεξιοτήτων, η μεταφορά γνώσεων και η κατάρτιση των ανθρώπων της παραγωγής, σε θέματα αιχμής με στόχο την εισαγωγή καινοτομίας και νέων τεχνολογιών καθώς και την καλλιέργεια επιχειρηματικής κουλτούρας και ανάληψης επιχειρηματικού ρίσκου αποτελεί σημαντική προτεραιότητα και βρίσκεται σε πλήρη συμφωνία με τη στρατηγική "Ευρώπη 2020" για μια έξυπνη και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη, για κοινωνική συνοχή και τις σχετικές προτεραιότητες του ΠΑΑ 2014-2020 (Μέτρο 1) και του ΠΕΠ Θεσσαλίας (ΑΠ2 / Θ.Σ. 10: Επένδυση στην εκπαίδευση, την κατάρτιση και την επαγγελματική κατάρτιση για την απόκτηση δεξιοτήτων και τη δια βίου μάθηση) καθώς και με τα Τομεακά Προγράμματα «Ανταγωνιστικότητα, Επιχειρηματικότητα και Καινοτομία» και «Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού – Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση»

Τίτλος Δράσης	Ανάπτυξη / βελτίωση της επιχειρηματικότητας και ανταγωνιστικότητας της περιοχής εφαρμογής σε εξειδικευμένους τομείς, περιοχές ή δικαιούχους		
Κωδικός Δράσης	19.2.2		
Τίτλος Υποδράσης	Ενίσχυση επενδύσεων στην μεταποίηση, εμπορία και/ή ανάπτυξη γεωργικών προϊόντων με αποτέλεσμα μη γεωργικό προϊόν για την εξυπηρέτηση ειδικών στόχων της τοπικής στρατηγικής.		
Κωδικός Υποδράσης	19.2.2.2		
Νομική βάση	ΕΠΙΛΕΞΙΜΟΤΗΤΑ ΥΠΟΔΡΑΣΗΣ		ΚΑΘΕΣΤΩΣ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ
	Καν. (ΕΕ) 1305/2013, άρθρο 17		Καν. (ΕΕ) 1407/2013
Αναλυτική Περιγραφή Υποδράσης			
<p>Ο πρωτογενής τομέας διαδραματίζει ιδιαίτερα σημαντικό ρόλο τόσο στην απασχόληση όσο και στη δημιουργία ΑΠΑ (104,88 εκατ. € το 2011) και ΑΕΠ της περιοχής παρέμβασης. Η παραγωγή των γεωργικών προϊόντων μαζί με την πρώτη μεταποίηση και τον κλάδο τροφίμων και ποτών (αγροδιατροφικό σύμπλεγμα) συνιστούν τον πρώτο πυλώνα της Περιφερειακής Στρατηγικής Καινοτομίας Έξυπνης Εξειδίκευσης της Περιφέρειας Θεσσαλίας - RIS3 για την προγραμματική περίοδο 2014-2020.</p> <p>Από τη διαδικασία της κοινωνικής διαβούλευσης, αλλά και της καταγραφής απόψεων μέσω ερωτηματολογίων, προέκυψε μεγάλο ενδιαφέρον για επενδύσεις μεταποίησης αγροτικών προϊόντων. Στην κατηγορία μεταποίησης με τελικό προϊόν μη γεωργικό, το ενδιαφέρον αφορά τα αποστάγματα αλκοολούχων ποτών, τα αιθέρια έλαια και εκχυλίσματα, την παραγωγή τροφίμων (αρτοποιία και ζαχαροπλαστεία).</p> <p>Μέσω της υποδράσης επιδιώκεται η αύξηση της προστιθέμενης αξίας των γεωργικών προϊόντων (που υπάγονται στο παράρτημα Ι της Συνθήκης για τη Λειτουργία της ΕΕ - ΣΛΕΕ) με τη στήριξη πολύ μικρών επιχειρήσεων για τη χρήση νέων τεχνολογιών, την ενσωμάτωση διαδικασιών καινοτομίας αλλά και διαδικασιών φιλικών προς το περιβάλλον, για την αξιοποίησή τους ως εισροών και την ανάπτυξη νέων, ανταγωνιστικών και πιστοποιημένων ως προς την ποιότητα και τα χαρακτηριστικά προϊόντων με τελικό προϊόν μη γεωργικό.</p> <p>Στο πλαίσιο της εν λόγω υποδράσης ενισχύονται αιτήσεις στήριξης από μεταποιητικές επιχειρήσεις οι οποίες δραστηριοποιούνται στη μεταποίηση προϊόντων του Παραρτήματος Ι της Συνθήκης Λειτουργίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης και αξιοποιούν τα προϊόντα αυτά ως πρώτη ύλη για την περαιτέρω μεταποίησή τους.</p> <p>Οι κλάδοι που ενισχύονται με βάση τη στρατηγική είναι:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Επεξεργασία καπνού για παραγωγή πούρων ή σιγαρίδος • Ζυθοποιία • Επεξεργασία προϊόντων κυψέλης (γύρη, πρόπολη, βασιλικός πολτός και λοιπά προϊόντα) • Μονάδες παραγωγής αιθέριων ελαίων • Μονάδες πυρηνελαιουργείων • Μονάδες παραγωγής αποσταγμάτων από σπυροκητευτικά ή αμπελοοινικής προέλευσης • Μονάδες μεταποίησης γεωργικών προϊόντων για την παραγωγή προϊόντων κοσμετολογίας και διατροφής • Μονάδες παραγωγής εμπορίας και συσκευασίας προϊόντων θρέψης φυτών • Μονάδες παραγωγής πτυιάς και συμπυκνωμάτων αυτής • Μονάδες αξιοποίησης παραπροϊόντων και υπολειμμάτων των βιομηχανικών ειδών διατροφής • Μονάδες επεξεργασίας βάμβακος και λοιπών κλωστικών ινών (όπως κλωστική κάνναβη, λινάρι) <p>Η εφαρμογή της υποδράσης αφορά την κατηγορία δικαιούχων με τη μορφή της πολύ μικρής και μικρής επιχείρησης και την ένταση ενίσχυσης να ανέρχεται έως 50%.</p> <p>Βάσει του Καν.(ΕΕ) 1407/2013 (καθεστώς de minimis) το συνολικό ποσό των ενισχύσεων ήσσονος σημασίας που χορηγούνται ανά κράτος μέλος σε μία ενιαία επιχείρηση δεν μπορεί να υπερβαίνει το ποσό των 200.000 € σε οποιαδήποτε περίοδο τριών οικονομικών ετών. Απαραίτητη προϋπόθεση ενίσχυσης αποτελεί ο ολοκληρωμένος και λειτουργικός χαρακτήρας της επένδυσης και όχι η υποβολή αίτησης στήριξης για την υλοποίηση αποσπασματικών δαπανών.</p>			
Θεματική Κατεύθυνση που εξυπηρετείται			
<p>Η υπο-δράση σύμφωνα με τα στοιχεία της υφιστάμενης κατάστασης, τη SWOT ανάλυση και τη στρατηγική, εξυπηρετεί τη ΘΚ1 «Βελτίωση της ανταγωνιστικότητας της αλυσίδας αξίας του αγρο-διατροφικού τομέα» (Μήτρα Συσχέτισης ΜΣ1, Πίνακας 4.3.1).</p>			
Χρηματοδοτικά στοιχεία			
	Ποσό (€)	Ποσοστό (%) σε επίπεδο Υπο-Μέτρου	Ποσοστό (%) σε επίπεδο Τοπικού Προγράμματος
Συνολικός Προϋπολογισμός	1.245.000,00	17,04%	14,22%
Δημόσια Δαπάνη	622.500,00	12,84%	9,88%
Ιδιωτική Συμμετοχή	622.500,00	25,35%	25,35%
Περιοχή Εφαρμογής			
<p>Η υπο-δράση εφαρμόζεται στο σύνολο της περιοχής παρέμβασης (σύνολο των Δημοτικών / Τοπικών Κοινοτήτων της Π.Ε. Καρδίτσας με εξαίρεση το σχέδιο πόλης της Δ.Κ. Καρδίτσας).</p>			
Δικαιούχοι			
<p>Δικαιούχοι είναι ιδιωτικοί φορείς με καταστατικό σκοπό την υλοποίηση αντίστοιχων έργων, καθώς και φυσικά ή νομικά πρόσωπα με τη μορφή πολύ μικρής και μικρής επιχείρησης, όπως αυτές ορίζονται στη Σύσταση της Επιτροπής 2003/361/ΕΚ.</p>			

Κριτήρια επιλογής						
A/A	ΚΩΔΙΚΟΣ	ΚΡΙΤΗΡΙΟ	ΑΝΑΛΥΣΗ	ΜΟΡΙΟΔΟΤΗΣΗ (ΚΛΙΜΑΚΑ 0-100)	ΒΑΡΥΤΗΤΑ (%)	ΤΕΛΙΚΟΣ ΒΑΘΜΟΣ
1	M19.2_001	Σκοπιμότητα της πρότασης (Ειδικοί ή στρατηγικοί στόχοι του τοπικού προγράμματος που εξυπηρετούνται με την υλοποίηση της πρότασης)	Συσχέτιση με το σύνολο των στόχων που αφορούν στην υπο-δράση	100	10%	10
			Συσχέτιση με το 70% των στόχων που αφορούν στην υπο-δράση	70		7
			Συσχέτιση με το 30% των στόχων που αφορούν στην υπο-δράση	30		3
			Συσχέτιση με ποσοστό μικρότερο του 30% των στόχων που αφορούν στην υπο-δράση	0		0
2	M19.2_004	Πρώθηση νεανικής επιχειρηματικότητας	Ο δικαιούχος της επένδυσης είναι νέος ≤ 35 ετών (φυσικό πρόσωπο) ή εταιρεία οι μέτοχοι της οποίας είναι στο σύνολο τους νέοι ≤ 35 ετών	100	4%	4
			Ο δικαιούχος είναι νομικό πρόσωπο και το μετοχικό/εταιρικό του κεφάλαιο το κατέχουν σε ποσοστό μεγαλύτερο ή ίσο 50% νέοι ≤ 35 ετών	50		2
3	M19.2_005	Πρώθηση γυναικείας επιχειρηματικότητας	Ο δικαιούχος της επένδυσης είναι γυναίκα (φυσικό πρόσωπο) ή εταιρεία οι μέτοχοι της οποίας είναι στο σύνολο τους γυναίκες	100	3%	3
			Ο δικαιούχος είναι νομικό πρόσωπο και το μετοχικό/εταιρικό του κεφάλαιο το κατέχουν σε ποσοστό μεγαλύτερο ή ίσο 50% γυναίκες	50		1,5
4	M19.2_008	Πρώθηση επιχειρηματικότητας συλλογικών φορέων (Συνεταιρισμοί, ΚοινΣΕΠ, κ.α.)	Ναι	100	5%	5
			Όχι	0		0
5	M19.2_009	Τίτλοι Σπουδών σχετικοί με τη φύση της πρότασης	Τίτλος σπουδών ΑΕΙ / ΤΕΙ	100	3%	3
			Πτυχίο ΙΕΚ ή ΕΠΑΣ σχετικό με τη φύση της πρότασης ή επαγγελματική κατάρτιση τουλάχιστον 200 ωρών σχετική με το αντικείμενο της πρότασης	50		1,5
			Καμία εκ των παραπάνω εκπαίδευση	0		0
6	M19.2_010	Επαγγελματική εμπειρία (Προηγούμενη αποδεδειγμένη απασχόληση σε αντικείμενο σχετικό με τη φύση της πρότασης)	(κάθε έτος επαγγελματικής εμπειρίας βαθμολογείται με 20 μονάδες - μέγιστο τα 5 έτη)	0-100	3%	3
7	M19.2_012	Συμμετοχή σε υφιστάμενα δίκτυα ομοειδών ή συμπληρωματικών επιχειρήσεων	Ναι	100	3%	3
			Όχι	0		0
8	M19.2_016	Δυνατότητα διάθεσης ιδίων κεφαλαίων για την έναρξη υλοποίησης του επενδυτικού σχεδίου	Ποσοστό Ιδίων Κεφαλαίων επί της ιδιωτικής συμμετοχής x 100%	0-100	5%	5
9	M19.2_018	Παραγωγή προϊόντων ποιότητας βάσει προτύπου (Βιολογικά κλπ)	Παραγωγή σε ποσοστό >30%	100	3%	3
			10% < Παραγωγή σε ποσοστό < 30%	60		1,8
			Παραγωγή σε ποσοστό <10%	30		0,9
10	M19.2_019	Επεξεργασία πρώτων υλών παραγόμενων με μεθόδους βάσει προτύπων	Πρώτη ύλη σε ποσοστό >30%	100	3%	3
			10% < πρώτη ύλη σε ποσοστό < 30%	60		1,8
			Πρώτη ύλη σε ποσοστό < 10%	30		0,9
11	M19.2_023	Προστασία περιβάλλοντος	Ποσοστό δαπανών σχετικών με την προστασία του περιβάλλοντος μεγαλύτερο ή ίσο του 5%	100	5%	5
			Ποσοστό δαπανών σχετικών με την προστασία του περιβάλλοντος μικρότερο του 5%	0		0
12	M19.2_024	Καινοτόμος χαρακτήρας της πρότασης/ Χρήση καινοτομίας και νέων τεχνολογιών (Μονάδες μεταποίησης και βιοτεχνικές μονάδες)	Το προϊόν χαρακτηρίζεται ως καινοτόμο	100	10%	10
			Η παραγωγική διαδικασία στο σύνολό της χαρακτηρίζεται ως νέα ή προηγμένη, ή αφορά σε χρήση συστημάτων αυτοματισμού-ελέγχου-καταγραφής δεδομένων στην παραγωγική διαδικασία	75		7,5
			Η συσκευασία και η παρουσίαση των προϊόντων είναι νέα ή προηγμένη ή γίνεται εισαγωγή μιας σημαντικά βελτιωμένης διαδικασίας παραγωγής για τη συγκεκριμένη επιχείρηση, το αποτέλεσμα της οποίας είναι σημαντικό σε σχέση με τον όγκο παραγωγής της, την ποιότητα των προϊόντων ή το κόστος παραγωγής της	50		5
13	M19.2_026	Αύξηση θέσεων απασχόλησης	Με την υλοποίηση του επενδυτικού σχεδίου προβλέπεται η δημιουργία άνω των δύο (2) νέων θέσεων απασχόλησης σε Ε.Μ.Ε (Ετήσιες Μονάδες Εργασίας)	100	5%	5
			Με την υλοποίηση του επενδυτικού σχεδίου προβλέπεται η δημιουργία μίας έως 2 νέων θέσεων απασχόλησης σε Ε.Μ.Ε (Ετήσιες Μονάδες Εργασίας)	60		3
			Με την υλοποίηση του επενδυτικού σχεδίου προβλέπεται η δημιουργία έως μίας (1) νέας θέσης απασχόλησης σε Ε.Μ.Ε (Ετήσιες Μονάδες Εργασίας)	30		1,5
			Με την υλοποίηση του επενδυτικού σχεδίου δεν προβλέπεται δημιουργία θέσεων εργασίας	0		0

14	M19.2_028	Ετοιμότητα έναρξης υλοποίησης της πρότασης	Εξασφάλιση του συνόλου των απαιτούμενων γνωμοδοτήσεων/εγκρίσεων / αδειών	100	5%	5
			Εξασφάλιση μέρους των απαιτούμενων γνωμοδοτήσεων/εγκρίσεων / αδειών	60		3
			Υποβολή αιτήσεων στις αρμόδιες αρχές για απαραίτητες γνωμοδοτήσεις/εγκρίσεις / άδειες	30		1,5
15	M19.2_029	Σύσταση Φορέα	Έχει συσταθεί ο φορέας υλοποίησης της επένδυσης (εταιρεία, νομικό πρόσωπο κλπ) ή δεν απαιτείται σύσταση φορέα	100	5%	5
			Δεν έχει συσταθεί ο φορέας που απαιτείται	0		0
16	M19.2_030	Εφαρμογή συστημάτων διαχείρισης και ποιοτικών σημάτων	Εφαρμογή συστημάτων διαχείρισης και ποιοτικών σημάτων / προτύπων	100	3%	3
17	M19.2_032	Σαφήνεια και πληρότητα της πρότασης	Σαφήνεια του περιεχομένου της πρότασης και πληρότητα ως προς τα απαιτούμενα για τη βαθμολόγηση δικαιολογητικά	100	10%	10
			Ασαφής περιγραφή της πρότασης αλλά πληρότητα ως προς τα απαιτούμενα για τη βαθμολόγηση δικαιολογητικά	50		5
			Ασαφής περιγραφή της πρότασης και ελλείψεις ως προς τα απαιτούμενα για τη βαθμολόγηση δικαιολογητικά	0		0
18	M19.2_033 *	Ρεαλιστικότητα χρονοδιαγράμματος υλοποίησης επένδυσης	Χρονοδιάγραμμα σύμφωνο με το είδος και το μέγεθος του έργου	50	5%	2,5
			Ορθολογικός προσδιορισμός των επιμέρους φάσεων υλοποίησης του έργου	50		2,5
19	M19.2_034	Ρεαλιστικότητα και αξιοπιστία του κόστους	100*(αιτούμενο - εγκεκριμένο)/εγκεκριμένο ≤ 5	100	5%	5
			5 < 100*(αιτούμενο - εγκεκριμένο)/εγκεκριμένο ≤ 10	60		3
			10 < 100*(αιτούμενο - εγκεκριμένο)/εγκεκριμένο ≤ 30	30		1,5
			100*(αιτούμενο -εγκεκριμένο)/εγκεκριμένο > 30	0		0
20	M19.2_038	Συσχέτιση της πρότασης με Έξυπνη Εξειδίκευση (RIS)	Ναι	100	5%	5
			Όχι	0		0
ΣΥΝΟΛΟ ΒΑΡΥΤΗΤΑΣ					100%	
ΜΕΓΙΣΤΗ ΔΥΝΑΤΗ ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑ ΠΡΟΤΑΣΗΣ						100
ΕΛΑΧΙΣΤΗ ΔΥΝΑΤΗ ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑ ΕΓΚΡΙΣΗΣ (30% ΤΗΣ ΜΕΓΙΣΤΗΣ ΔΥΝΑΤΗΣ ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑΣ)						30

* το κριτήριο M19.2_033 βαθμολογείται αθροιστικά

Συνέργεια / συμπληρωματικότητα με άλλες δράσεις του τοπικού προγράμματος

Η υπο-δράση εμφανίζει συνέργεια και συμπληρωματικότητα με όλες τις υπο-δράσεις του τοπικού προγράμματος, οι οποίες συμβάλλουν στην εξυπηρέτηση της ΘΚ1«Βελτίωση της ανταγωνιστικότητας της αλυσίδας αξίας του αγρο-διατροφικού τομέα» και στην εξυπηρέτηση των στόχων ΣΤ1, ΣΤ2, ΣΤ3, ΣΤ5 και ΣΤ7 (Πίνακας 4.3 και Μήτρα Συσχέτισης ΜΣ2 - Πίνακας 4.3.2) με βαθμό συμπληρωματικότητας 100%.

Η συνέργεια / συμπληρωματικότητα εστιάζεται στις δυνατότητες διασύνδεσης της μεταποίησης, ανάπτυξης / εμπορίας των γεωργικών προϊόντων με αποτέλεσμα μη γεωργικό προϊόν με τον τομέα των δραστηριοτήτων τουρισμού (δημιουργικός τουρισμός) και της παροχής υπηρεσιών ώστε μέσω οργανωμένων και ισχυρών επιχειρηματικών συνεργασιών και συμφωνιών να ενδυναμωθεί η τοπική οικονομία και να δημιουργηθούν εισοδήματα και ευκαιρίες απασχόλησης στον αγροτικό πληθυσμό.

Συνέργεια / συμπληρωματικότητα με λοιπές αναπτυξιακές δράσεις στην ευρύτερη περιοχή

Υπάρχει συμπληρωματικότητα και συνέργεια με τις δράσεις ανάπτυξης επιχειρηματικότητας με τομεακές προτεραιότητες του άξονα προτεραιότητας 1 (νεοφυής επιχειρηματικότητα, ενίσχυση τουριστικών ΜΜΕ, αναβάθμιση ΜΜΕ, ενίσχυση πτυχιούχων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης κ.λπ.) του ΕΠΑνΕΚ 2014-2020, του άξονα προτεραιότητας 1 του ΠΕΠ Θεσσαλίας 2014-2020 καθώς και με τις δράσεις (ιδιωτικές επενδύσεις του πρωτογενή και του αγρο-διατροφικού τομέα, σχέδια βελτίωσης, εκκίνηση μη γεωργικών δραστηριοτήτων, νέοι αγρότες κ.λπ.) των Μέτρων 4 και 6 του ΠΑΑ 2014-2020 στην κατεύθυνση ενίσχυσης του αγρο-διατροφικού συμπλέγματος και της αύξησης της προστιθέμενης αξίας της υπαίθρου της Καρδίτσας.

Τίτλος Δράσης	Ανάπτυξη / βελτίωση της επιχειρηματικότητας και ανταγωνιστικότητας της περιοχής εφαρμογής σε εξειδικευμένους τομείς, περιοχές ή δικαιούχους		
Κωδικός Δράσης	19.2.2		
Τίτλος Υποδράσης	Ενίσχυση επενδύσεων στον τομέα του τουρισμού με σκοπό την εξυπηρέτηση ειδικών στόχων της τοπικής στρατηγικής		
Κωδικός Υποδράσης	19.2.2.3		
Νομική βάση	ΕΠΙΛΕΞΙΜΟΤΗΤΑ ΥΠΟΔΡΑΣΗΣ		ΚΑΘΕΣΤΩΣ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ
	Καν. (ΕΕ) 1305/2013, άρθρο 19		Καν. (ΕΕ) 1407/2013
Αναλυτική Περιγραφή Υποδράσης			
<p>Από τα στοιχεία της υφιστάμενης κατάστασης αναδεικνύεται μια περιοχή παρέμβασης με αδύναμο και σε φθίνουσα πορεία τουριστικό κλάδο, με κυριότερα προβλήματα την έλλειψη ανταγωνιστικότητας μεγάλο μέρος των επιχειρήσεων, την ανομοιομορφία ως προς τη διάχυση της τουριστικής κίνησης μεταξύ των τουριστικών περιοχών και το χαμηλό δείκτη εξωστρέφειας.</p> <p>Μέσω της υποδράσης επιδιώκεται η ποιοτική αναβάθμιση των παρεχόμενων υπηρεσιών και μέσω αυτού η διάχυση της τουριστικής κίνησης, η διεύρυνση της τουριστικής περιόδου, καθώς και η αύξηση προσέλκυσης επισκεπτών υψηλότερης οικονομικής στάθμης αλλά και αλλοδαπών. Επίσης επιδιώκεται η ανάπτυξη του τουρισμού της υπαίθρου και η διαφοροποίηση του τουριστικού προϊόντος με ενσωμάτωση / αναβάθμιση ειδικών ή εναλλακτικών μορφών τουρισμού.</p> <p>Από τη διαδικασία της κοινωνικής διαβούλευσης, προέκυψε έντονο ενδιαφέρον για επενδύσεις στον κλάδο εστίασης & αναψυχής, στις επιχειρήσεις εναλλακτικών – ειδικών μορφών τουρισμού και σε μονάδες καταλυμάτων.</p> <p>Μέσω της υποδράσης μπορούν να υλοποιηθούν παρεμβάσεις ίδρυσης ή και εκσυγχρονισμού πολύ μικρών επιχειρήσεων ΜΜΕ στους ακόλουθους, ενδεικτικά, κλάδους :</p> <p>α) Τουριστικά καταλύματα και ειδικές τουριστικές υποδομές σε λειτουργικές μορφές και κατηγορίες όπως καθορίζονται στην ΚΥΑ αριθ. 2986/25.11.2016: ξενοδοχεία κλασσικού τύπου και ξενοδοχεία τύπου επιπλωμένων διαμερισμάτων, ενοικιαζόμενα επιπλωμένα δωμάτια ή διαμερίσματα, αυτοεξυπηρετούμενα καταλύματα - τουριστικές επιπλωμένες κατοικίες, μετατροπή διατηρητέων ή παραδοσιακών κτιρίων (χαρακτηρισμένα από τις αρμόδιες υπηρεσίες) για χρήση καταλύματος, εγκαταστάσεις ειδικής τουριστικής υποδομής όπως περιγράφονται στον Ν.4276/2014 (συνεδριακά κέντρα, γήπεδα γκολφ, χιονοδρομικά κέντρα, θεματικά πάρκα, εγκαταστάσεις Ιαματικού τουρισμού όπως μονάδες Ιαματικής θεραπείας, κέντρα αναζωογόνησης spa, κέντρα προπονητικού αθλητικού τουρισμού, ορειβατικά καταφύγια), ειδικές μορφές τουρισμού (οινοτουρισμός, τουρισμός υπαίθρου),</p> <p>β) υποδομές εστίασης και αναψυχής όπως: εστιατόρια και ταβέρνες, ψησταριές και ουζερί, αναψυκτήρια και καφεενεία, χώροι κοινωνικών εκδηλώσεων κ.α. δεν είναι επιλέξιμες για ενίσχυση οι επιχειρήσεις που λειτουργούν αποκλειστικά βραδινές ώρες καθώς και τα κέντρα διασκέδασης χωρίς συγκρότηση εστιατορίου.</p> <p>γ) επιχειρήσεις παροχής υπηρεσιών για την εξυπηρέτηση του αγροτικού τουρισμού: εναλλακτικές μορφές τουρισμού όπως ιππικά κέντρα, δραστηριότητες νερού (κωπηλασία, υδροποδηλασία κ.α.), αεραθλητισμός (αλεξιπτωτο πλανάς κ.α.), περιηγήσεις, ποδηλασία, πεζοπορία, διάσχιση φαραγγιού (canyoning) καθώς και τουριστικά γραφεία, υπηρεσίες τουριστικής προβολής, κ.α.</p> <p>Η εφαρμογή της υποδράσης αφορά στην ειδική κατηγορία δικαιούχων με τη μορφή πολύ μικρής επιχείρησης, οι οποίοι θα υλοποιήσουν επενδύσεις με συνολικό προϋπολογισμό έως και 150.000 €, στις οποίες προβλέπεται ένταση ενίσχυσης έως 65% των επιλέξιμων δαπανών βάσει του Καν.(ΕΕ) 1407/2013 (καθεστώς de minimis – 200.000 € ανά τριετία). Απαραίτητη προϋπόθεση ενίσχυσης αποτελεί ο ολοκληρωμένος και λειτουργικός χαρακτήρας της επένδυσης και όχι η υποβολή αίτησης στήριξης για την υλοποίηση αποσπασματικών δαπανών.</p> <p>Η χρήση ευνοϊκότερου καθεστώτος ενίσχυσης με ένταση ενίσχυσης έως 65% (καθεστώς de minimis) εξυπηρετεί τη Στρατηγική και τους στόχους της ενδυνάμωσης της μικρής και συνεργατικής επιχειρηματικότητας (πολύ μικρές επιχειρήσεις) με σκοπό την βελτίωση του τουριστικού προϊόντος και δικαιολογείται πλήρως από τις επικρατούσες συνθήκες: χαμηλοί δείκτες ευημερίας της περιοχής, το χαμηλότερο κατά κεφαλήν ΑΕΠ σε επίπεδο χώρας, υψηλή ανεργία, το μέσο ύψος επενδύσεων των προηγούμενων προγραμμάτων Αγροτικής Ανάπτυξης, την αδυναμία πρόσβασης σε τραπεζικά ή άλλα επενδυτικά κεφάλαια, την έλλειψη άλλων χρηματοδοτικών εργαλείων, τη συγκοινωνιακή απομόνωση και τη συνεχιζόμενη οικονομική ύφεση (τεκμηρίωση στη σελ. 50).</p>			
Θεματική Κατεύθυνση που εξυπηρετείται			
<p>Η υποδράση σύμφωνα με τα στοιχεία της υφιστάμενης κατάστασης, τη SWOT ανάλυση και τη στρατηγική, εξυπηρετεί τη δευτερεύουσα θεματική κατεύθυνση ΘΚ2: «Βελτίωση της ελκυστικότητας της περιοχής παρέμβασης και ενίσχυση του τουριστικού προϊόντος» (Μήτρα Συσχέτισης ΜΣ1, Πίνακας 4.3.1).</p>			
Χρηματοδοτικά στοιχεία			
	Ποσό (€)	Ποσοστό (%) σε επίπεδο Υπο-Μέτρου	Ποσοστό (%) σε επίπεδο Τοπικού Προγράμματος
Συνολικός Προϋπολογισμός	150.000,00	2,05%	1,71%
Δημόσια Δαπάνη	97.500,00	2,01%	1,55%
Ιδιωτική Συμμετοχή	52.500,00	2,14%	2,14%
Περιοχή Εφαρμογής			
<p>Η υποδράση εφαρμόζεται στο σύνολο της περιοχής παρέμβασης (σύνολο των Δημοτικών / Τοπικών Κοινοτήτων της Π.Ε. Καρδίτσας με εξαίρεση το σχέδιο πόλης της Δ.Κ. Καρδίτσας).</p>			
Δικαιούχοι			

Ιδιωτικοί φορείς με καταστατικό σκοπό την υλοποίηση αντίστοιχων έργων, καθώς και φυσικά ή νομικά πρόσωπα με τη μορφή πολύ μικρής επιχείρησης, όπως αυτές ορίζονται στη Σύσταση της Επιτροπής 2003/361/ΕΚ.

Κριτήρια επιλογής

A/A	ΚΩΔΙΚΟΣ	ΚΡΙΤΗΡΙΟ	ΑΝΑΛΥΣΗ	ΜΟΡΙΟΔΟΤΗΣΗ (ΚΛΙΜΑΚΑ 0-100)	ΒΑΡΥΤΗΤΑ (%)	ΤΕΛΙΚΟΣ ΒΑΘΜΟΣ
1	M19.2_001	Σκοπιμότητα της πρότασης (Ειδικοί ή στρατηγικοί στόχοι του τοπικού προγράμματος που εξυπηρετούνται με την υλοποίηση της πρότασης)	Συσχέτιση με το σύνολο των στόχων που αφορούν στην υπο-δράση	100	10%	10
			Συσχέτιση με το 70% των στόχων που αφορούν στην υπο-δράση	70		7
			Συσχέτιση με το 30% των στόχων που αφορούν στην υπο-δράση	30		3
			Συσχέτιση με ποσοστό μικρότερο του 30% των στόχων που αφορούν στην υπο-δράση	0		0
2	M19.2_004	Πρώθηση νεανικής επιχειρηματικότητας	Ο δικαιούχος της επένδυσης είναι νέος ≤ 35 ετών (φυσικό πρόσωπο) ή εταιρεία οι μέτοχοι της οποίας είναι στο σύνολο τους νέοι ≤ 35 ετών	100	4%	4
			Ο δικαιούχος είναι νομικό πρόσωπο και το μετοχικό/εταίρικό του κεφάλαιο το κατέχουν σε ποσοστό μεγαλύτερο ή ίσο 50% νέοι ≤ 35 ετών	50		2
3	M19.2_005	Πρώθηση γυναικείας επιχειρηματικότητας	Ο δικαιούχος της επένδυσης είναι γυναίκα (φυσικό πρόσωπο) ή εταιρεία οι μέτοχοι της οποίας είναι στο σύνολο τους γυναίκες	100	4%	4
			Ο δικαιούχος είναι νομικό πρόσωπο και το μετοχικό/εταίρικό του κεφάλαιο το κατέχουν σε ποσοστό μεγαλύτερο ή ίσο 50% γυναίκες	50		2
4	M19.2_006	Πρώθηση επιχειρηματικότητας ανέργων	άνεργοι πάνω από 3 χρόνια	100	3%	3
			άνεργοι έως 3 χρόνια	50		1,5
5	M19.2_007	Πρώθηση επιχειρηματικότητας σε ΑμεΑ	Ναι	100	3%	3
			Όχι	0		0
6	M19.2_008	Πρώθηση επιχειρηματικότητας συλλογικών φορέων (Συνεταιρισμοί, ΚοινΣΕΠ, κ.α.)	Ναι	100	4%	4
			Όχι	0		0
7	M19.2_009	Τίτλοι Σπουδών σχετικοί με τη φύση της πρότασης	Τίτλος σπουδών ΑΕΙ / ΤΕΙ	100	3%	3
			Πτυχίο ΙΕΚ ή ΕΠΑΣ σχετικό με τη φύση της πρότασης ή επαγγελματική κατάρτιση τουλάχιστον 200 ωρών σχετική με το αντικείμενο της πρότασης	50		1,5
			Καμία εκ των παραπάνω εκπαίδευση	0		0
8	M19.2_010	Επαγγελματική εμπειρία (Προηγούμενη αποδεδειγμένη απασχόληση σε αντικείμενο σχετικό με τη φύση της πρότασης)	(κάθε έτος επαγγελματικής εμπειρίας βαθμολογείται με 20 μονάδες - μέγιστο τα 5 έτη)	0-100	3%	3
9	M19.2_012	Συμμετοχή σε υφιστάμενα δίκτυα ομοειδών ή συμπληρωματικών επιχειρήσεων	Ναι	100	3%	3
			Όχι	0		0
10	M19.2_016	Δυνατότητα διάθεσης ιδίων κεφαλαίων για την έναρξη υλοποίησης του επενδυτικού σχεδίου	Ποσοστό Ιδίων Κεφαλαίων επί της ιδιωτικής συμμετοχής * 100%	0-100	5%	5
11	M19.2_023	Προστασία περιβάλλοντος	Ποσοστό δαπανών σχετικών με την προστασία του περιβάλλοντος μεγαλύτερο ή ίσο του 5%	100	5%	5
			Ποσοστό δαπανών σχετικών με την προστασία του περιβάλλοντος μικρότερο του 5%	0		0
12	M19.2_025	Καινοτόμος χαρακτήρας της πρότασης/ Χρήση καινοτομίας και νέων τεχνολογιών (τουρισμός / υπηρεσίες)	Οργανωτική καινοτομία / καινοτομία στο προϊόν ή στην διαχείριση και λειτουργία	100	5%	5
13	M19.2_026	Αύξηση θέσεων απασχόλησης	Με την υλοποίηση του επενδυτικού σχεδίου προβλέπεται η δημιουργία άνω των δύο (2) νέων θέσεων απασχόλησης σε Ε.Μ.Ε (Ετήσιες Μονάδες Εργασίας)	100	5%	5
			Με την υλοποίηση του επενδυτικού σχεδίου προβλέπεται η δημιουργία μίας έως 2 νέων θέσεων απασχόλησης σε Ε.Μ.Ε (Ετήσιες Μονάδες Εργασίας)	60		3
			Με την υλοποίηση του επενδυτικού σχεδίου προβλέπεται η δημιουργία έως μίας (1) νέας θέσης απασχόλησης σε Ε.Μ.Ε (Ετήσιες Μονάδες Εργασίας)	30		1,5
			Με την υλοποίηση του επενδυτικού σχεδίου δεν προβλέπεται δημιουργία θέσεων εργασίας	0		0
14	M19.2_027	Συμβατότητα με την τοπική αρχιτεκτονική	Διατηρητέο ή παραδοσιακό κτίριο	100	3%	3
			Παραδοσιακός οικισμός	50		1,5
15	M19.2_028	Ετοιμότητα έναρξης υλοποίησης της πρότασης	Εξασφάλιση του συνόλου των απαιτούμενων γνωμοδοτήσεων / εγκρίσεων / αδειών	100	5%	5
			Εξασφάλιση μέρους των απαιτούμενων γνωμοδοτήσεων / εγκρίσεων / αδειών	60		3

			Υποβολή αιτήσεων στις αρμόδιες αρχές για απαραίτητες γνωμοδοτήσεις / εγκρίσεις / άδειες	30		1,5
16	M19.2_029	Σύσταση Φορέα	Έχει συσταθεί ο φορέας υλοποίησης της επένδυσης (εταιρεία, νομικό πρόσωπο κλπ) ή δεν απαιτείται σύσταση φορέα	100	3%	3
			Δεν έχει συσταθεί ο φορέας που απαιτείται	0		0
17	M19.2_030	Εφαρμογή συστημάτων διαχείρισης και ποιοτικών σημάτων	Εφαρμογή συστημάτων διαχείρισης και ποιοτικών σημάτων / προτύπων	100	3%	3
18	M19.2_032	Σαφήνεια και πληρότητα της πρότασης	Σαφήνεια του περιεχομένου της πρότασης και πληρότητα ως προς τα απαιτούμενα για τη βαθμολόγηση δικαιολογητικά	100	10%	10
			Ασαφής περιγραφή της πρότασης αλλά πληρότητα ως προς τα απαιτούμενα για τη βαθμολόγηση δικαιολογητικά	50		5
			Ασαφής περιγραφή της πρότασης και ελλείψεις ως προς τα απαιτούμενα για τη βαθμολόγηση δικαιολογητικά	0		0
19	M19.2_033	Ρεαλιστικότητα χρονοδιαγράμματος υλοποίησης επένδυσης	Χρονοδιάγραμμα σύμφωνο με το είδος και το μέγεθος του έργου	50	3%	1,5
			Ορθολογικός προσδιορισμός των επιμέρους φάσεων υλοποίησης του έργου	50		1,5
20	M19.2_034	Ρεαλιστικότητα και αξιοπιστία του κόστους	100*(αιτούμενο - εγκεκριμένο)/εγκεκριμένο ≤ 5	100	5%	5
			5 < 100*(αιτούμενο - εγκεκριμένο)/εγκεκριμένο ≤ 10	60		3
			10 < 100*(αιτούμενο - εγκεκριμένο)/εγκεκριμένο ≤ 30	30		1,5
			100*(αιτούμενο - εγκεκριμένο)/εγκεκριμένο > 30	0		0
21	M19.2_035	Παροχή συμπληρωματικών υπηρεσιών / προϊόντων	Δυνατότητα παροχής συμπληρωματικών υπηρεσιών και δραστηριοτήτων σε σχέση με την κύρια δραστηριότητα (π.χ. κατάλυμα και παροχή δραστηριοτήτων εναλλακτικού τουρισμού)	100	5%	5
22	M19.2_036	Χωροθέτηση της πράξης (σύμφωνα με την Οδηγία (ΕΟΚ) 75/268)	Ορεινή	100	3%	3
			Μειονεκτική	50		1,5
			Λουτές περιοχές	0		0
23	M19.2_038	Συσχέτιση της πρότασης με Έξυπνη Εξειδίκευση (RIS)	Ναι	100	3%	3
			Όχι	0		0
ΣΥΝΟΛΟ ΒΑΡΥΤΗΤΑΣ					100%	
ΜΕΓΙΣΤΗ ΔΥΝΑΤΗ ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑ ΠΡΟΤΑΣΗΣ						100
ΕΛΑΧΙΣΤΗ ΔΥΝΑΤΗ ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑ ΕΓΚΡΙΣΗΣ (30% ΤΗΣ ΜΕΓΙΣΤΗΣ ΔΥΝΑΤΗΣ ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑΣ)						30

* το κριτήριο M19.2_033 βαθμολογείται αθροιστικά

Συνέργεια / συμπληρωματικότητα με άλλες δράσεις του τοπικού προγράμματος

Η υποδράση εμφανίζει συνέργεια και συμπληρωματικότητα με όλες τις υποδράσεις του τοπικού προγράμματος, οι οποίες συμβάλλουν στην εξυπηρέτηση της ΘΚ1 «Βελτίωση της ανταγωνιστικότητας της αλυσίδας αξίας του αγρο-διατροφικού τομέα» και συνεισφέρουν στην ενδυνάμωση της επιχειρηματικότητας, στην αύξηση της απασχόλησης και στην αύξηση της προστιθέμενης αξίας προϊόντων και υπηρεσιών με την ενίσχυση της εξωστρέφειας, την ενσωμάτωση καινοτομίας και την ανάπτυξη συνεργατικών σχημάτων, δικτύωσης και αλυσίδων αξίας προϊόντων.

Συμπληρωματικά λειτουργούν και οι υπό-δράσεις του 19.2.4 δεδομένου ότι η αναβάθμιση των τοπικών υποδομών και υπηρεσιών, η βελτίωση της ελκυστικότητας της περιοχής και η ανάδειξη της ιδιαίτερης πολιτιστικής και περιβαλλοντικής της ταυτότητας, συνεισφέρει στη διασύνδεση μεταξύ τομέων και συμβάλει στη βελτίωση του επιχειρηματικού περιβάλλοντος.

Τέλος σημαντική συνέργεια παρουσιάζεται και με τις υπό-δράσεις του 19.2.1 μέσω της αναβάθμισης των επαγγελματικών δεξιοτήτων του ανθρώπινου δυναμικού της περιοχής και της ενίσχυσης της επιχειρηματικής κουλτούρας.

Συνέργεια / συμπληρωματικότητα με λοιπές αναπτυξιακές δράσεις στην ευρύτερη περιοχή

Υπάρχει συμπληρωματικότητα και συνέργεια με τις δράσεις ανάπτυξης επιχειρηματικότητας με τομεακές προτεραιότητες του άξονα προτεραιότητας 1 (νεοφυής επιχειρηματικότητα, ενίσχυση τουριστικών ΜΜΕ, αναβάθμιση ΜΜΕ, ενίσχυση πτυχιούχων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης κ.λπ.) του ΕΠΑνΕΚ 2014-2020, του άξονα προτεραιότητας 1 του ΠΕΠ Θεσσαλίας 2014-2020 καθώς και με τις δράσεις (ιδιωτικές επενδύσεις του πρωτογενή και του αγρο-διατροφικού τομέα, σχέδια βελτίωσης, εκκίνηση μη γεωργικών δραστηριοτήτων, νέοι αγρότες κ.λπ.) των Μέτρων 4 και 6 του ΠΑΑ 2014-2020 στην κατεύθυνση ενίσχυσης του αγρο-διατροφικού συμπλέγματος και της αύξησης της προστιθέμενης αξίας της υπαίθρου της Καρδίτσας.

Τίτλος Δράσης	Ανάπτυξη / βελτίωση της επιχειρηματικότητας και ανταγωνιστικότητας της περιοχής εφαρμογής σε εξειδικευμένους τομείς, περιοχές ή δικαιούχους		
Κωδικός Δράσης	19.2.2		
Τίτλος Υπο-δράσης	Ενίσχυση επενδύσεων στους τομείς της βιοτεχνίας, χειροτεχνίας, παραγωγής ειδών μετά την 1η μεταποίηση, και του εμπορίου με σκοπό την εξυπηρέτηση ειδικών στόχων της τοπικής στρατηγικής		
Κωδικός Υπο-δράσης	19.2.2.4		
Νομική βάση	ΕΠΙΛΕΞΙΜΟΤΗΤΑ ΥΠΟΔΡΑΣΗΣ		ΚΑΘΕΣΤΩΣ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ
	Καν. (ΕΕ) 1305/2013, άρθρο 19		Καν. (ΕΕ) 1407/2013
Αναλυτική Περιγραφή Υποδράσης			
<p>Βασική επιδίωξη της υποδράσης είναι η δημιουργία ή/και η ενδυνάμωση του ιδιωτικού τομέα, της κοινωνικής οικονομίας και των συνεργατικών σχημάτων της περιοχής παρέμβασης (μη γεωργικών επιχειρήσεων), η δημιουργία μιας κρίσιμης μάζας επιχειρηματιών και ανταγωνιστικών μικρών επιχειρήσεων, στην μεταποίηση και γενικά στο δευτερογενή τομέα, σε κλάδους υψηλής αναπτυξιακής προτεραιότητας, όπως αυτοί υποδεικνύονται στην περιφερειακή στρατηγική έξυπνης εξειδίκευσης (RIS3) της Περιφέρειας Θεσσαλίας αλλά και σε σημαντικούς τοπικούς κλάδους, ώστε να αυξηθεί ο επιχειρηματικός ιστός και μέσω αυτού η δημιουργία και διατήρηση μιας κρίσιμης μάζας μόνιμων θέσεων απασχόλησης. Επίσης μέσω της υποδράσης επιδιώκεται η αύξηση προσφοράς ποιοτικών, καινοτόμων, πιστοποιημένων και αναγνωρίσιμων προϊόντων.</p> <p>Από τη διαδικασία της κοινωνικής διαβούλευσης, προέκυψε έντονο ενδιαφέρον για επενδύσεις επιχειρηματικής δραστηριότητας, που όσο αφορά τον δευτερογενή τομέα το ενδιαφέρον εστιάζεται κυρίως στην παραγωγή τροφίμων και στις μικρές βιοτεχνίες ξύλου (έπιπλα) και μεταλλικών κατασκευών (αλουμινοκατασκευές, σιδηρουργία, αγροτικά μηχανήματα).</p> <p>Μέσω της υποδράσης μπορούν να υλοποιηθούν παρεμβάσεις ίδρυσης ή και εκσυγχρονισμού πολύ μικρών επιχειρήσεων στους κλάδους:</p> <p>α) της βιοτεχνίας - χειροτεχνίας όπως ενδεικτικά: έπιπλα και προϊόντα από ξύλο, σίδηρο, αλουμίνιο, χάλυβα ή άλλο μέταλλο, εργαλεία, μηχανές, αντλίες, κοσμήματα, ηλεκτρονικά όργανα - συσκευές και είδη μεταλλοτεχνίας, είδη αγιογραφίας - μεταξοτυπίας, ψηφιδωτά, πλεκτά - υφαντά, μάλλινα, βαμβακερά, δερμάτινα, συνθετικά είδη ένδυσης & υπόδησης, δομικά υλικά (αγωγοί, σωλήνες, πλάκες κ.α.), επιχρίσματα, χρώματα, μονωτικά, πυρίμαχα, προϊόντα από πλαστικό, ελαστικό, κεραμικό, γύψο, πηλό, τσιμέντο, γυαλί ή χαρτί, προϊόντα πέτρας, μαρμάρων ή άλλων ορυκτών, λιπάσματα, κ.λπ.</p> <p>β) των επιχειρήσεων παραγωγής ειδών μετά την α' μεταποίηση (εκτός αυτών που ενισχύονται στο πλαίσιο της υπο-δράσης 19.2.2.2)</p> <p>γ) του εμπορίου: Δεν είναι επιλέξιμα για ενίσχυση τα επαγγέλματα ή επιχειρήσεις που είναι πλανόδιες - εποχικές ή δεν έχουν ή δεν θα δημιουργήσουν φυσική εγκατάσταση εντός της περιοχής εφαρμογής.</p> <p>Η εφαρμογή της υποδράσης αφορά στην ειδική κατηγορία δικαιούχων με τη μορφή πολύ μικρής επιχείρησης, οι οποίοι θα υλοποιήσουν επενδύσεις με συνολικό προϋπολογισμό έως και 150.000 €, στις οποίες προβλέπεται ένταση ενίσχυσης έως 65% των επιλέξιμων δαπανών βάσει του Καν. (ΕΕ) 1407/2013 (καθεστώς de minimis – 200.000 € ανά τριετία). Απαραίτητη προϋπόθεση ενίσχυσης αποτελεί ο ολοκληρωμένος και λειτουργικός χαρακτήρας της επένδυσης και όχι η υποβολή αίτησης στήριξης για την υλοποίηση αποσπασματικών δαπανών.</p> <p>Η χρήση ευνοϊκότερου καθεστώτος ενίσχυσης με ένταση ενίσχυσης έως 65% (καθεστώς de minimis) εξυπηρετεί τη Στρατηγική και τους στόχους της ενδυνάμωσης της μικρής και συνεργατικής επιχειρηματικότητας (πολύ μικρές επιχειρήσεις) σε κλάδους / τομείς του δευτερογενή ή τριτογενή τομέα και δικαιολογείται πλήρως από τις επικρατούσες συνθήκες: χαμηλοί δείκτες ευημερίας της περιοχής, το χαμηλότερο κατά κεφαλήν ΑΕΠ σε επίπεδο χώρας, υψηλή ανεργία, το μέσο ύψος επενδύσεων των προηγούμενων προγραμμάτων Αγροτικής Ανάπτυξης, την αδυναμία πρόσβασης σε τραπεζικά ή άλλα επενδυτικά κεφάλαια, την έλλειψη άλλων χρηματοδοτικών εργαλείων, τη συγκοινωνιακή απομόνωση και τη συνεχιζόμενη οικονομική ύφεση (τεκμηρίωση στη σελ. 50).</p>			
Θεματική Κατεύθυνση που εξυπηρετείται			
<p>Η υποδράση σύμφωνα με τα στοιχεία της υφιστάμενης κατάστασης, τη SWOT ανάλυση και τη στρατηγική, εξυπηρετεί τη δευτερεύουσα θεματική κατεύθυνση ΘΚ3: «Διαφοροποίηση και ενδυνάμωση της τοπικής οικονομίας» (Μήτρα Συσχέτισης ΜΣ1, Πίνακας 4.3.1).</p>			
Χρηματοδοτικά στοιχεία			
	Ποσό (€)	Ποσοστό (%) σε επίπεδο Υπο-Μέτρου	Ποσοστό (%) σε επίπεδο Τοπικού Προγράμματος
Συνολικός Προϋπολογισμός	150.000,00	2,05%	1,71%
Δημόσια Δαπάνη	97.500,00	2,01%	1,55%
Ιδιωτική Συμμετοχή	52.500,00	2,14%	2,14%
Περιοχή Εφαρμογής			
<p>Η υποδράση εφαρμόζεται στο σύνολο της περιοχής παρέμβασης (σύνολο των Δημοτικών / Τοπικών Κοινοτήτων της Π.Ε. Καρδίτσας με εξαίρεση το σχέδιο πόλης της Δ.Κ. Καρδίτσας).</p>			
Δικαιούχοι			
<p>Φυσικά πρόσωπα και Νομικά πρόσωπα Ιδιωτικού Δικαίου με τη μορφή <u>πολύ μικρής επιχείρησης</u>, όπως αυτές ορίζονται στη Σύσταση της Επιτροπής 2003/361/ΕΚ.</p>			
Κριτήρια επιλογής			

A/A	ΚΩΔΙΚΟΣ	ΚΡΙΤΗΡΙΟ	ΑΝΑΛΥΣΗ	ΜΟΡΙΟΔΟΤΗΣΗ (ΚΛΙΜΑΚΑ 0-100)	ΒΑΡΥΤΗΤΑ (%)	ΤΕΛΙΚΟΣ ΒΑΘΜΟΣ
1	M19.2_001	Σκοπιμότητα της πρότασης	Συσχέτιση με το σύνολο των στόχων που αφορούν στην υπο-δράση	100	10%	10
			Συσχέτιση με το 70% των στόχων που αφορούν στην υπο-δράση	70		7
			Συσχέτιση με το 30% των στόχων που αφορούν στην υπο-δράση	30		3
			Συσχέτιση με ποσοστό μικρότερο του 30% των στόχων που αφορούν στην υπο-δράση	0		0
2	M19.2_004	Πρώθηση νεανικής επιχειρηματικότητας	Ο δικαιούχος της επένδυσης είναι νέος ≤ 35 ετών (φυσικό πρόσωπο) ή εταιρεία οι μέτοχοι της οποίας είναι στο σύνολο τους νέοι ≤ 35 ετών	100	4%	4
			Ο δικαιούχος είναι νομικό πρόσωπο και το μετοχικό/εταιρικό του κεφάλαιο το κατέχουν σε ποσοστό μεγαλύτερο ή ίσο 50% νέοι ≤ 35 ετών	50		2
3	M19.2_005	Πρώθηση γυναικείας επιχειρηματικότητας	Ο δικαιούχος της επένδυσης είναι γυναίκα (φυσικό πρόσωπο) ή εταιρεία οι μέτοχοι της οποίας είναι στο σύνολο τους γυναίκες	100	4%	4
			Ο δικαιούχος είναι νομικό πρόσωπο και το μετοχικό/εταιρικό του κεφάλαιο το κατέχουν σε ποσοστό μεγαλύτερο ή ίσο 50% γυναίκες	50		2
4	M19.2_006	Πρώθηση επιχειρηματικότητας ανέργων	άνεργοι πάνω από 3 χρόνια άνεργοι έως 3 χρόνια	100 50	4%	4 2
5	M19.2_007	Πρώθηση επιχειρηματικότητας σε ΑμεΑ	Ναι Όχι	100 0	3%	3 0
6	M19.2_008	Πρώθηση επιχειρηματικότητας συλλογικών φορέων (Συνεταιρισμοί, ΚοινΣΕΠ, κ.α.)	Ναι Όχι	100 0	4%	4 0
7	M19.2_009	Τίτλοι Σπουδών σχετικοί με τη φύση της πρότασης	Τίτλος σπουδών ΑΕΙ / ΤΕΙ	100	3%	3
			Πτυχίο ΙΕΚ ή ΕΠΑΣ σχετικό με τη φύση της πρότασης ή επαγγελματική κατάρτιση τουλάχιστον 200 ωρών σχετική με το αντικείμενο της πρότασης	50		1,5
			Καμία εκ των παραπάνω εκπαίδευση	0		0
8	M19.2_010	Επαγγελματική εμπειρία (Προηγούμενη αποδεδειγμένη απασχόληση σε αντικείμενο σχετικό με τη φύση της πρότασης)	(κάθε έτος επαγγελματικής εμπειρίας βαθμολογείται με 20 μονάδες - μέγιστο τα 5 έτη)	0-100	4%	4
9	M19.2_012	Συμμετοχή σε υφιστάμενα δίκτυα ομοειδών ή συμπληρωματικών επιχειρήσεων	Ναι	100	3%	3
			Όχι	0		0
10	M19.2_016	Δυνατότητα διάθεσης ιδίων κεφαλαίων για την έναρξη υλοποίησης του επενδυτικού σχεδίου	Ποσοστό Ιδίων Κεφαλαίων επί της ιδιωτικής συμμετοχής * 100%	0-100	5%	5
11	M19.2_023	Προστασία περιβάλλοντος	Ποσοστό δαπανών σχετικών με την προστασία του περιβάλλοντος μεγαλύτερο ή ίσο του 5%	100	5%	5
			Ποσοστό δαπανών σχετικών με την προστασία του περιβάλλοντος μικρότερο του 5%	0		0
12	M19.2_024	Καινοτόμος χαρακτήρας της πρότασης/ Χρήση καινοτομίας και νέων τεχνολογιών (Μονάδες μεταποίησης και βιοτεχνικές μονάδες)	Το προϊόν χαρακτηρίζεται ως καινοτόμο	100	10%	10
			Η παραγωγική διαδικασία στο σύνολό της χαρακτηρίζεται ως νέα ή προηγμένη, ή αφορά σε χρήση συστημάτων αυτοματισμού-ελέγχου-καταγραφής δεδομένων στην παραγωγική διαδικασία	75		7,5
			Η συσκευασία και η παρουσίαση των προϊόντων είναι νέα ή προηγμένη ή γίνεται εισαγωγή μιας σημαντικά βελτιωμένης διαδικασίας παραγωγής για τη συγκεκριμένη επιχείρηση, το αποτέλεσμα της οποίας είναι σημαντικό σε σχέση με τον όγκο παραγωγής της, την ποιότητα των προϊόντων ή το κόστος παραγωγής της	50		5
13	M19.2_026	Αύξηση θέσεων απασχόλησης	Με την υλοποίηση του επενδυτικού σχεδίου προβλέπεται η δημιουργία άνω των δύο (2) νέων θέσεων απασχόλησης σε Ε.Μ.Ε. (Ετήσιες Μονάδες Εργασίας)	100	5%	5
			Με την υλοποίηση του επενδυτικού σχεδίου προβλέπεται η δημιουργία μίας έως 2 νέων θέσεων απασχόλησης σε Ε.Μ.Ε (Ετήσιες Μονάδες Εργασίας)	60		3
			Με την υλοποίηση του επενδυτικού σχεδίου προβλέπεται η δημιουργία έως μίας (1) νέας θέσης απασχόλησης σε Ε.Μ.Ε (Ετήσιες Μονάδες Εργασίας)	30		1,5
			Με την υλοποίηση του επενδυτικού σχεδίου δεν προβλέπεται δημιουργία θέσεων εργασίας	0		0
14	M19.2_028	Ετοιμότητα έναρξης υλοποίησης της πρότασης	Εξασφάλιση του συνόλου των απαιτούμενων γνωμοδοτήσεων / εγκρίσεων / αδειών	100	5%	5

			Εξασφάλιση μέρους των απαιτούμενων γνωμοδοτήσεων / εγκρίσεων / αδειών	60		3
			Υποβολή αιτήσεων στις αρμόδιες αρχές για απαραίτητες γνωμοδοτήσεις / εγκρίσεις / άδειες	30		1,5
15	M19.2_029	Σύσταση Φορέα	Έχει συσταθεί ο φορέας υλοποίησης της επένδυσης (εταιρεία, νομικό πρόσωπο κλπ) ή δεν απαιτείται σύσταση φορέα	100	3%	3
			Δεν έχει συσταθεί ο φορέας που απαιτείται	0		0
16	M19.2_030	Εφαρμογή συστημάτων διαχείρισης και ποιοτικών σημάτων	Εφαρμογή συστημάτων διαχείρισης και ποιοτικών σημάτων / προτύπων	100	3%	3
17	M19.2_032	Σαφήνεια και πληρότητα της πρότασης	Σαφήνεια του περιεχομένου της πρότασης και πληρότητα ως προς τα απαιτούμενα για τη βαθμολόγηση δικαιολογητικά	100	10%	10
			Ασαφής περιγραφή της πρότασης αλλά πληρότητα ως προς τα απαιτούμενα για τη βαθμολόγηση δικαιολογητικά	50		5
			Ασαφής περιγραφή της πρότασης και ελλείψεις ως προς τα απαιτούμενα για τη βαθμολόγηση δικαιολογητικά	0		0
18	M19.2_033	Ρεαλιστικότητα χρονοδιαγράμματος υλοποίησης επένδυσης	Χρονοδιάγραμμα σύμφωνο με το είδος και το μέγεθος του έργου	50	5%	2,5
			Ορθολογικός προσδιορισμός των επιμέρους φάσεων υλοποίησης του έργου	50		2,5
19	M19.2_034	Ρεαλιστικότητα και αξιοπιστία του κόστους	$100 * (\text{αιτούμενο} - \text{εγκεκριμένο}) / \text{εγκεκριμένο} \leq 5$	100	5%	5
			$5 < 100 * (\text{αιτούμενο} - \text{εγκεκριμένο}) / \text{εγκεκριμένο} \leq 10$	60		3
			$10 < 100 * (\text{αιτούμενο} - \text{εγκεκριμένο}) / \text{εγκεκριμένο} \leq 30$	30		1,5
			$100 * (\text{αιτούμενο} - \text{εγκεκριμένο}) / \text{εγκεκριμένο} > 30$	0		0
20	M19.2_038	Συσχέτιση της πρότασης με Έξυπνη Εξειδίκευση (RIS)	Ναι	100	5%	5
			Όχι	0		0
ΣΥΝΟΛΟ ΒΑΡΥΤΗΤΑΣ					100%	
ΜΕΓΙΣΤΗ ΔΥΝΑΤΗ ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑ ΠΡΟΤΑΣΗΣ						100
ΕΛΑΧΙΣΤΗ ΔΥΝΑΤΗ ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑ ΕΓΚΡΙΣΗΣ (30% ΤΗΣ ΜΕΓΙΣΤΗΣ ΔΥΝΑΤΗΣ ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑΣ)						30

* το κριτήριο M19.2_033 βαθμολογείται αθροιστικά

Συνέργεια / συμπληρωματικότητα με άλλες δράσεις του τοπικού προγράμματος

Η υποδράση εμφανίζει συνέργεια και συμπληρωματικότητα με όλες τις υποδράσεις του τοπικού προγράμματος, οι οποίες συμβάλλουν στην εξυπηρέτηση της ΘΚ1 «Βελτίωση της ανταγωνιστικότητας της αλυσίδας αξίας του αγρο-διατροφικού τομέα» και συνεισφέρουν στην ενδυνάμωση της επιχειρηματικότητας, στην αύξηση της απασχόλησης και στην αύξηση της προστιθέμενης αξίας προϊόντων και υπηρεσιών με την ενίσχυση της εξωστρέφειας, την ενσωμάτωση καινοτομίας και την ανάπτυξη συνεργατικών σχημάτων, δικτυώσεις και αλυσίδων αξίας προϊόντων.

Συμπληρωματικά λειτουργούν και οι υπό-δράσεις του 19.2.4 δεδομένου ότι η αναβάθμιση των τοπικών υποδομών και υπηρεσιών, η βελτίωση της ελκυστικότητας της περιοχής και η ανάδειξη της ιδιαίτερης πολιτιστικής και περιβαλλοντικής της ταυτότητας, συνεισφέρει στη διασύνδεση μεταξύ τομέων και συμβάλει στη βελτίωση του επιχειρηματικού περιβάλλοντος.

Τέλος σημαντική συνέργεια παρουσιάζεται και με τις υπό-δράσεις του 19.2.1 μέσω της αναβάθμισης των επαγγελματικών δεξιοτήτων του ανθρώπινου δυναμικού της περιοχής και της ενίσχυσης της επιχειρηματικής κουλτούρας.

Συνέργεια / συμπληρωματικότητα με λοιπές αναπτυξιακές δράσεις στην ευρύτερη περιοχή

Υπάρχει συμπληρωματικότητα και συνέργεια με τις δράσεις ανάπτυξης επιχειρηματικότητας με τομεακές προτεραιότητες του άξονα προτεραιότητας 1 (νεοφυής επιχειρηματικότητα, ενίσχυση τουριστικών ΜΜΕ, αναβάθμιση ΜΜΕ, ενίσχυση πτυχιούχων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης κ.λπ.) του ΕΠΑνΕΚ 2014-2020, του άξονα προτεραιότητας 1 του ΠΕΠ Θεσσαλίας 2014-2020 καθώς και με τις δράσεις (ιδιωτικές επενδύσεις του πρωτογενή και του αγρο-διατροφικού τομέα, σχέδια βελτίωσης, εκκίνηση μη γεωργικών δραστηριοτήτων, νέοι αγρότες κ.λπ.) των Μέτρων 4 και 6 του ΠΑΑ 2014-2020 στην κατεύθυνση ενίσχυσης του αγρο-διατροφικού συμπλέγματος και της αύξησης της προστιθέμενης αξίας της υπαίθρου της Καρδίτσας.

Τίτλος Δράσης	Ανάπτυξη / βελτίωση της επιχειρηματικότητας και ανταγωνιστικότητας της περιοχής εφαρμογής σε εξειδικευμένους τομείς, περιοχές ή δικαιούχους		
Κωδικός Δράσης	19.2.2		
Τίτλος Υποδράσης	Ενίσχυση επενδύσεων παροχής υπηρεσιών για την εξυπηρέτηση του αγροτικού πληθυσμού με σκοπό την εξυπηρέτηση ειδικών στόχων της τοπικής στρατηγικής		
Κωδικός Υποδράσης	19.2.2.5		
Νομική βάση	ΕΠΙΛΕΞΙΜΟΤΗΤΑ ΥΠΟΔΡΑΣΗΣ		ΚΑΘΕΣΤΩΣ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ
	Καν. (ΕΕ) 1305/2013, άρθρο 19		Καν. (ΕΕ) 1407/2013
Αναλυτική Περιγραφή Υποδράσης			
<p>Από τα στοιχεία της υφιστάμενης κατάστασης αναδεικνύεται μια περιοχή παρέμβασης με αδύναμο και σε φθίνουσα πορεία δευτερογενή και τριτογενή τομέα, όπου χαρακτηριστικά το χρονικό διάστημα 2010-2016 συντελέστηκε μια μείωση του αριθμού των επιχειρήσεων της περιοχής σε ποσοστό 25%, με τις ανάλογες επιπτώσεις σε επίπεδο απασχόλησης και εισοδήματος. Οι περίπου 3.800 επαγγελματίες, επιχειρηματίες και έμποροι που δραστηριοποιούνται σήμερα στην περιοχή παρέμβασης, λειτουργούν πολύ μικρές και μικρές, οικογενειακού τύπου επιχειρήσεις με περιορισμένη έως ανύπαρκτη εισαγωγή καινοτομίας (οργανωτικής ή τεχνολογικής), με χαμηλό δείκτη εξωστρέφειας, ενώ απευθύνονται κυρίως στην τοπική αγορά και κατανάλωση.</p> <p>Βασική επιδίωξη της υποδράσης είναι η δημιουργία ή / και ενδυνάμωση μικρών επιχειρήσεων παροχής υπηρεσιών κύρια προς τον τοπικό πληθυσμό και δευτερευόντως προς τους επισκέπτες της περιοχής. Επίσης επιδιώκεται η ανάπτυξη ανταγωνιστικών και βιώσιμων επιχειρήσεων που θα παρέχουν υπηρεσίες στον τοπικό πληθυσμό εξ ίσου ποιοτικές με αυτές που παρέχονται στα αστικά κέντρα και σχετίζονται με την ποιότητα ζωής.</p> <p>Από τη διαδικασία της κοινωνικής διαβούλευσης, αλλά και της καταγραφής προτάσεων μέσω ερωτηματολογίων ενδιαφέροντος, προέκυψε ενδιαφέρον για επενδύσεις σε επιχειρήσεις παροχής υπηρεσιών (πλυντήρια, συνεργεία, τροφοδοσία, αποθηκείσεις κ.α.).</p> <p>Μέσω της υπο-δράσης μπορούν να υλοποιηθούν παρεμβάσεις ίδρυσης ή και εκσυγχρονισμού πολύ μικρών επιχειρήσεων παροχής υπηρεσιών, ενδεικτικά, όπως :</p> <ul style="list-style-type: none"> • εργαστήρια καλλιτεχνικής δημιουργίας, πλυντήρια, καθαριστήρια, κομμώσεις, γυμναστήρια, υπηρεσίες φυσικής ευεξίας, • επισκευές οχημάτων, υποδημάτων, συσκευών κ.λπ. • γραφικές τέχνες, φωτογραφίες, φωτοαντίγραφα, ανακύκλωση υλικών, υπηρεσίες εφοδιασμού • χώροι αθλοπαιδιών (μπάσκετ, βόλεϊ, ποδοσφαίρου 5x5, τένις, μίνι γκολφ, πισίνες κ.α.), • παιδότοποι, πάρκα αναψυχής, παιδικό σταθμοί, πολιτιστικά κέντρα, θεατρική σκηνή, κινηματογράφος κ.α. <p>Δεν είναι επιλέξιμες προς ενίσχυση:</p> <ul style="list-style-type: none"> - τα επαγγέλματα ή οι επιχειρήσεις που είναι πλανόδιες - εποχικές (με εξαίρεση τα παραδοσιακά επαγγέλματα) ή δεν έχουν ή δεν θα δημιουργήσουν εγκατάσταση εντός της περιοχής εφαρμογής, απαιτούν κενή θέση (όπως συμβολαιογράφος) ή πλειοδοτικό διαγωνισμό (όπως κυλικεία) ή λειτουργούν αποκλειστικά βραδινές ώρες (όπως κέντρα διασκέδασης) ή αφορούν τυχερά παιχνίδια. <p>Η εφαρμογή της υποδράσης αφορά στην ειδική κατηγορία δικαιούχων με τη μορφή πολύ μικρής επιχείρησης, οι οποίοι θα υλοποιήσουν επενδύσεις με συνολικό προϋπολογισμό έως και 150.000 €, στις οποίες προβλέπεται ένταση ενίσχυσης έως 65% των επιλέξιμων δαπανών βάσει του Καν. (ΕΕ) 1407/2013 (καθεστώς de minimis – 200.000 € ανά τριετία). Απαραίτητη προϋπόθεση ενίσχυσης αποτελεί ο ολοκληρωμένος και λειτουργικός χαρακτήρας της επένδυσης και όχι η υποβολή αίτησης στήριξης για την υλοποίηση αποσπασματικών δαπανών.</p> <p>Η χρήση ευνοϊκότερου καθεστώτος ενίσχυσης με ένταση ενίσχυσης έως 65% (καθεστώς de minimis) εξυπηρετεί τη Στρατηγική και τους στόχους της ενδυνάμωσης της μικρής και συνεργατικής επιχειρηματικότητας (πολύ μικρές επιχειρήσεις) σε κλάδους / τομείς του τριτογενή τομέα και δικαιολογείται πλήρως από τις επικρατούσες συνθήκες: χαμηλοί δείκτες ευημερίας της περιοχής, το χαμηλότερο κατά κεφαλήν ΑΕΠ σε επίπεδο χώρας, υψηλή ανεργία, το μέσο ύψος επενδύσεων των προηγούμενων προγραμμάτων Αγροτικής Ανάπτυξης, την αδυναμία πρόσβασης σε τραπεζικά ή άλλα επενδυτικά κεφάλαια, την έλλειψη άλλων χρηματοδοτικών εργαλείων, τη συγκοινωνιακή απομόνωση και τη συνεχιζόμενη οικονομική ύφεση (τεκμηρίωση στη σελ. 50).</p>			
Θεματική Κατεύθυνση που εξυπηρετείται			
<p>Η υπο-δράση σύμφωνα με τα στοιχεία της υφιστάμενης κατάστασης, τη SWOT ανάλυση και τη στρατηγική, εξυπηρετεί τη δευτερεύουσα θεματική κατεύθυνση ΘΚ3: «Διαφοροποίηση και ενδυνάμωση της τοπικής οικονομίας» (Μήτρα Συσχέτισης ΜΣ1, Πίνακας 4.3.1).</p>			
Χρηματοδοτικά στοιχεία			
	Ποσό (€)	Ποσοστό (%) σε επίπεδο Υπο-Μέτρου	Ποσοστό (%) σε επίπεδο Τοπικού Προγράμματος
Συνολικός Προϋπολογισμός	150.000,00	2,05%	1,71%
Δημόσια Δαπάνη	97.500,00	2,01%	1,55%
Ιδιωτική Συμμετοχή	52.500,00	2,14%	2,14%
Περιοχή Εφαρμογής			
<p>Η υπο-δράση εφαρμόζεται στο σύνολο της περιοχής παρέμβασης (σύνολο των Δημοτικών / Τοπικών Κοινοτήτων της Π.Ε. Καρδίτσας με εξαίρεση το σχέδιο πόλης της Δ.Κ. Καρδίτσας).</p>			
Δικαιούχοι			

Φυσικά πρόσωπα και Νομικά πρόσωπα Ιδιωτικού Δικαίου με τη μορφή πολύ μικρής επιχείρησης, όπως αυτές ορίζονται στη Σύσταση της Επιτροπής 2003/361/ΕΚ.

Κριτήρια επιλογής

A/A	ΚΩΔΙΚΟΣ	ΚΡΙΤΗΡΙΟ	ΑΝΑΛΥΣΗ	ΜΟΡΙΟΔΟΤΗΣΗ (ΚΛΙΜΑΚΑ 0-100)	ΒΑΡΥΤΗΤΑ (%)	ΤΕΛΙΚΟΣ ΒΑΘΜΟΣ
1	M19.2_001	Σκοπιμότητα της πρότασης	Συσχέτιση με το σύνολο των στόχων που αφορούν στην υπο-δράση	100	10%	10
			Συσχέτιση με το 70% των στόχων που αφορούν στην υπο-δράση	70		7
			Συσχέτιση με το 30% των στόχων που αφορούν στην υπο-δράση	30		3
			Συσχέτιση με ποσοστό μικρότερο του 30% των στόχων που αφορούν στην υπο-δράση	0		0
2	M19.2_004	Πρώθηση νεανικής επιχειρηματικότητας	Ο δικαιούχος της επένδυσης είναι νέος ≤ 35 ετών (φυσικό πρόσωπο) ή εταιρεία οι μέτοχοι της οποίας είναι στο σύνολο τους νέοι ≤ 35 ετών	100	4%	4
			Ο δικαιούχος είναι νομικό πρόσωπο και το μετοχικό/εταίρικό του κεφάλαιο το κατέχουν σε ποσοστό μεγαλύτερο ή ίσο 50% νέοι ≤ 35 ετών	50		2
3	M19.2_005	Πρώθηση γυναικείας επιχειρηματικότητας	Ο δικαιούχος της επένδυσης είναι γυναίκα (φυσικό πρόσωπο) ή εταιρεία οι μέτοχοι της οποίας είναι στο σύνολο τους γυναίκες	100	4%	4
			Ο δικαιούχος είναι νομικό πρόσωπο και το μετοχικό/εταίρικό του κεφάλαιο το κατέχουν σε ποσοστό μεγαλύτερο ή ίσο 50% γυναίκες	50		2
4	M19.2_006	Πρώθηση επιχειρηματικότητας ανέργων	άνεργοι πάνω από 3 χρόνια	100	4%	4
			άνεργοι έως 3 χρόνια	50		2
5	M19.2_007	Πρώθηση επιχειρηματικότητας σε ΑμεΑ	Ναι	100	3%	3
			Όχι	0		0
6	M19.2_008	Πρώθηση επιχειρηματικότητας συλλογικών φορέων (Συνεταιρισμοί, ΚοινΣΕΠ, κ.α.)	Ναι	100	4%	4
			Όχι	0		0
7	M19.2_009	Τίτλοι Σπουδών σχετικοί με τη φύση της πρότασης	Τίτλος σπουδών ΑΕΙ / ΤΕΙ	100	3%	3
			Πτυχίο ΙΕΚ ή ΕΠΑΣ σχετικό με τη φύση της πρότασης ή επαγγελματική κατάρτιση τουλάχιστον 200 ωρών σχετική με το αντικείμενο της πρότασης	50		1,5
			Καμία εκ των παραπάνω εκπαίδευση	0		0
8	M19.2_010	Επαγγελματική εμπειρία (Προηγούμενη αποδεδειγμένη απασχόληση σε αντικείμενο σχετικό με τη φύση της πρότασης)	(κάθε έτος επαγγελματικής εμπειρίας βαθμολογείται με 20 μονάδες - μέγιστο τα 5 έτη)	0-100	4%	4
9	M19.2_016	Δυνατότητα διάθεσης ιδίων κεφαλαίων για την έναρξη υλοποίησης του επενδυτικού σχεδίου	Ποσοστό Ιδίων Κεφαλαίων επί της ιδιωτικής συμμετοχής *100%	0-100	5%	5
10	M19.2_023	Προστασία περιβάλλοντος	Ποσοστό δαπανών σχετικών με την προστασία του περιβάλλοντος μεγαλύτερο ή ίσο του 5%	100	5%	5
			Ποσοστό δαπανών σχετικών με την προστασία του περιβάλλοντος μικρότερο του 5%	0		0
11	M19.2_025	Καινοτόμος χαρακτήρας της πρότασης / Χρήση καινοτομίας και νέων τεχνολογιών (τουρισμός / υπηρεσίες)	Οργανωτική καινοτομία / καινοτομία στο προϊόν ή στην διαχείριση και λειτουργία	100	8%	8 0
12	M19.2_026	Αύξηση θέσεων απασχόλησης	Με την υλοποίηση του επενδυτικού σχεδίου προβλέπεται η δημιουργία άνω των δύο (2) νέων θέσεων απασχόλησης σε Ε.Μ.Ε (Ετήσιες Μονάδες Εργασίας)	100	5%	5
			Με την υλοποίηση του επενδυτικού σχεδίου προβλέπεται η δημιουργία μίας έως 2 νέων θέσεων απασχόλησης σε Ε.Μ.Ε (Ετήσιες Μονάδες Εργασίας)	60		3
			Με την υλοποίηση του επενδυτικού σχεδίου προβλέπεται η δημιουργία έως μίας (1) νέας θέσης απασχόλησης σε Ε.Μ.Ε (Ετήσιες Μονάδες Εργασίας)	30		1,5
			Με την υλοποίηση του επενδυτικού σχεδίου δεν προβλέπεται δημιουργία θέσεων εργασίας	0		0
13	M19.2_028	Ετοιμότητα έναρξης υλοποίησης της πρότασης	Εξασφάλιση του συνόλου των απαιτούμενων γνωμοδοτήσεων / εγκρίσεων / αδειών	100	5%	5
			Εξασφάλιση μέρους των απαιτούμενων γνωμοδοτήσεων / εγκρίσεων / αδειών	60		3
			Υποβολή αιτήσεων στις αρμόδιες αρχές για απαραίτητες γνωμοδοτήσεις / εγκρίσεις / άδειες	30		1,5

14	M19.2_029	Σύσταση Φορέα	Έχει συσταθεί ο φορέας υλοποίησης της επένδυσης (εταιρεία, νομικό πρόσωπο κλπ) ή δεν απαιτείται σύσταση φορέα	100	3%	3
			Δεν έχει συσταθεί ο φορέας που απαιτείται	0		0
15	M19.2_030	Εφαρμογή συστημάτων διαχείρισης και ποιοτικών σημάτων	Εφαρμογή συστημάτων διαχείρισης και ποιοτικών σημάτων / προτύπων	100	3%	3
16	M19.2_032	Σαφήνεια και πληρότητα της πρότασης	Σαφήνεια του περιεχομένου της πρότασης και πληρότητα ως προς τα απαιτούμενα για τη βαθμολόγηση δικαιολογητικά	100	10%	10
			Ασαφής περιγραφή της πρότασης αλλά πληρότητα ως προς τα απαιτούμενα για τη βαθμολόγηση δικαιολογητικά	50		5
			Ασαφής περιγραφή της πρότασης και ελλείψεις ως προς τα απαιτούμενα για τη βαθμολόγηση δικαιολογητικά	0		0
17	M19.2_033	Ρεαλιστικότητα χρονοδιαγράμματος υλοποίησης επένδυσης	Χρονοδιάγραμμα σύμφωνο με το είδος και το μέγεθος του έργου	50	5%	2,5
			Ορθολογικός προσδιορισμός των επιμέρους φάσεων υλοποίησης του έργου	50		2,5
18	M19.2_034	Ρεαλιστικότητα και αξιοπιστία του κόστους	100*(αιτούμενο - εγκεκριμένο)/εγκεκριμένο ≤ 5	100	5%	5
			5 < 100*(αιτούμενο - εγκεκριμένο)/εγκεκριμένο ≤ 10	60		3
			10 < 100*(αιτούμενο - εγκεκριμένο)/εγκεκριμένο ≤ 30	30		1,5
			100*(αιτούμενο - εγκεκριμένο)/εγκεκριμένο > 30	0		0
19	M19.2_037	Αναγκαιότητα της πράξης	Δεν υπάρχει παρόμοια υπηρεσία / υποδομή στην Τοπική / Δημοτική Κοινότητα	100	5%	5
			Υπάρχει παρόμοια υπηρεσία / υποδομή στην Τοπική / Δημοτική Κοινότητα	0		0
20	M19.2_038	Συσχέτιση της πρότασης με Εξυπνη Εξειδίκευση (RIS)	Ναι	100	5%	5
			Όχι	0		0
ΣΥΝΟΛΟ ΒΑΡΥΤΗΤΑΣ					100%	
ΜΕΓΙΣΤΗ ΔΥΝΑΤΗ ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑ ΠΡΟΤΑΣΗΣ						100
ΕΛΑΧΙΣΤΗ ΔΥΝΑΤΗ ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑ ΕΓΚΡΙΣΗΣ (30% ΤΗΣ ΜΕΓΙΣΤΗΣ ΔΥΝΑΤΗΣ ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑΣ)						30

* το κριτήριο M19.2_033 βαθμολογείται αθροιστικά

Συνέργεια / συμπληρωματικότητα με άλλες δράσεις του τοπικού προγράμματος

Η υποδράση εμφανίζει συνέργεια και συμπληρωματικότητα με όλες τις υποδράσεις του τοπικού προγράμματος, οι οποίες συμβάλλουν στην εξυπηρέτηση της ΘΚ1 «Βελτίωση της ανταγωνιστικότητας της αλυσίδας αξίας του αγρο-διατροφικού τομέα» και συνεισφέρουν στην ενδυνάμωση της επιχειρηματικότητας, στην αύξηση της απασχόλησης και στην αύξηση της προστιθέμενης αξίας προϊόντων και υπηρεσιών με την ενίσχυση της εξωστρέφειας, την ενσωμάτωση καινοτομίας και την ανάπτυξη συνεργατικών σχημάτων, δικτύωσης και αλυσίδων αξίας προϊόντων.

Συμπληρωματικά λειτουργούν και οι υπό-δράσεις του 19.2.4 δεδομένου ότι η αναβάθμιση των τοπικών υποδομών και υπηρεσιών, η βελτίωση της ελκυστικότητας της περιοχής και η ανάδειξη της ιδιαίτερης πολιτιστικής και περιβαλλοντικής της ταυτότητας, συνεισφέρει στη διασύνδεση μεταξύ τομέων και συμβάλει στη βελτίωση του επιχειρηματικού περιβάλλοντος.

Τέλος σημαντική συνέργεια παρουσιάζεται και με τις υπό-δράσεις του 19.2.1 μέσω της αναβάθμισης των επαγγελματικών δεξιοτήτων του ανθρώπινου δυναμικού της περιοχής και της ενίσχυσης της επιχειρηματικής κουλτούρας.

Συνέργεια / συμπληρωματικότητα με λοιπές αναπτυξιακές δράσεις στην ευρύτερη περιοχή

Υπάρχει συμπληρωματικότητα και συνέργεια με τις δράσεις ανάπτυξης επιχειρηματικότητας με τομεακές προτεραιότητες του άξονα προτεραιότητας 1 (νεοφυής επιχειρηματικότητα, ενίσχυση τουριστικών ΜΜΕ, αναβάθμιση ΜΜΕ, ενίσχυση πτυχιούχων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης κ.λπ.) του ΕΠΑνΕΚ 2014-2020, του άξονα προτεραιότητας 1 του ΠΕΠ Θεσσαλίας 2014-2020 καθώς και με τις δράσεις (ιδιωτικές επενδύσεις του πρωτογενή και του αγρο-διατροφικού τομέα, σχέδια βελτίωσης, εκκίνηση μη γεωργικών δραστηριοτήτων, νέοι αγρότες κ.λπ.) των Μέτρων 4 και 6 του ΠΑΑ 2014-2020 στην κατεύθυνση ενίσχυσης του αγρο-διατροφικού συμπλέγματος και της αύξησης της προστιθέμενης αξίας της υπαίθρου της Καρδίτσας.

Τίτλος Δράσης	Ανάπτυξη / βελτίωση της επιχειρηματικότητας και ανταγωνιστικότητας της περιοχής εφαρμογής σε εξειδικευμένους τομείς, περιοχές ή δικαιούχους		
Κωδικός Δράσης	19.2.2		
Τίτλος Υποδράσης	Ενίσχυση επενδύσεων οικοτεχνίας και πολυλειτουργικών αγροκτημάτων με σκοπό την εξυπηρέτηση ειδικών στόχων της τοπικής στρατηγικής.		
Κωδικός Υποδράσης	19.2.2.6		
Νομική βάση	ΕΠΙΛΕΞΙΜΟΤΗΤΑ ΥΠΟΔΡΑΣΗΣ		ΚΑΘΕΣΤΩΣ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ
	Καν. (ΕΕ) 1305/2013, άρθρο 17 & άρθρο 19		Καν. (ΕΕ) 1407/2013
Αναλυτική Περιγραφή Υποδράσης			
<p>Ο πρωτογενής τομέας διαδραματίζει ιδιαίτερα σημαντικό ρόλο τόσο στην απασχόληση όσο και στη δημιουργία ΑΓΠΑ (104,88 εκατ. € το 2011) και ΑΕΠ της περιοχής παρέμβασης. Το αγρο-διατροφικό σύμπλεγμα συνιστά τον 1ο πυλώνα της Περιφερειακής Στρατηγικής Καινοτομίας Έξυπνης Εξειδίκευσης της Περιφέρειας Θεσσαλίας - RIS3 για την προγραμματική περίοδο 2014-2020.</p> <p>Από τη διαδικασία της κοινωνικής διαβούλευσης, αλλά και της καταγραφής απόψεων μέσω ερωτηματολογίων, προέκυψε ενδιαφέρον για επενδύσεις στον τομέα της οικοτεχνίας.</p> <p>Μέσω της υποδράσης επιδιώκεται να έρθει ο καταναλωτής στο χωράφι του γεωργού. Μέχρι τώρα ο τελικός καταναλωτής γνώριζε τα προϊόντα του γεωργού στα ράφια της κατανάλωσης, τώρα θα έχει την ευκαιρία να γνωρίσει και τον γεωργό αλλά και την εκμετάλλευση που παράγει το συγκεκριμένο προϊόν και όχι μόνο το τελικό προϊόν.</p> <p>Οπότε, συνδυάζοντας την αγροτική παραγωγή με εναλλακτικές υπηρεσίες και δράσεις μπορεί να αναδειχθεί η γεωργική κουλτούρα, η τοπική παράδοση και τα έθιμα, η ποιότητα των αγροτικών προϊόντων, οι καλλιεργητικές μέθοδοι παραγωγής, καθώς και οι συνήθειες της καθημερινής ζωής των κατοίκων της περιοχής.</p> <p>Μέσω της υποδράσης ενισχύονται <u>αποκλειστικά και μόνο μονάδες οικοτεχνίας</u> για την επεξεργασία γεωργικών προϊόντων και την παραγωγή:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Προϊόντα δημητριακών π.χ. πλιγούρι, μμπομπότα, • Αρτοσκευάσματα π.χ. παξιμάδια, φρυγανιές, αρτίδια, σταφιδόψωμα, κρισίνια, βουτήγματα, λουκουμάδες, με μέλι, κουλούρια, λαγάνες, διπυρίτης άρτος (γαλέτα), φύλλο κρούστας, σφολιάτα, πίτες (αλμυρές και γλυκές), • Ζυμαρικά π.χ. τραχανάς, χυλοπίτες, λαζάνια, ξυνόχονδρος, • Γλυκίσματα π.χ. χαλβάς με σμιγδάλι, σάμαλι, ραβανί, • Προϊόντα φυτικής προέλευσης με ή χωρίς γλυκαντικές ύλες, π.χ. γλυκά κουταλιού, μαρμέλαδες, κομπόστες, ζελέ φρούτων, γλυκά αλείμματα και γλυκές πάστες φρούτων και λαχανικών, φρουι γλασέ, πετιμέζι, μουσταλευριά, αμυγδαλωτά, εργολάβους, χαρουπόμελο, προϊόντα από σουσάμι,. • Προϊόντα με extra παρθένα και παρθένα ελαιόλαδα που έχουν προστεθεί αρωματικά φυτά, μπαχαρικά, αιθέρια έλαια, κ.α., • Προϊόντα φυτικής προέλευσης διατηρημένα με αλάτι, ξύδι και λάδι, επιτραπέζιες ελιές, πάστες ελιάς, τουρσιά, σάλτσες, • Αποξηραμένα προϊόντα φυτικής προέλευσης φρούτα και λαχανικά, ξηροί καρποί, όσπρια, αρωματικά φυτά, • Προϊόντα με μέλι που έχουν προστεθεί ξηροί καρποί, αποξηραμένα φρούτα, μαστίχα, κρόκος κ.α. τρόφιμα, • Γαλακτοκομικά προϊόντα, π.χ. τυρί, βούτυρο, γιαούρτι, • Λοιπά τρόφιμα, π.χ. ξύδι, χυμοί φρούτων και λαχανικών σε συσκευασία έως ενός (1) λίτρου,. • Προϊόντα σαπυνοποιίας από ελαιόλαδο. <p>Οι δικαιούχοι στο πλαίσιο της υποδράσης θα έχουν τη δυνατότητα να μην μεταποιούν αποκλειστικά την ίδια τους παραγωγή, εφόσον το επιθυμούν.</p> <p>Η εφαρμογή της υποδράσης αφορά την κατηγορία δικαιούχων με τη μορφή της πολύ μικρής επιχείρησης, οι οποίοι θα υλοποιήσουν επενδύσεις με συνολικό προϋπολογισμό έως 150.000 € και την ένταση ενίσχυσης να ανέρχεται έως 50% για πράξεις που αφορούν στο άρθρο 17 του Καν (ΕΕ) 1305/2013.</p> <p>Βάσει του Καν.(ΕΕ) 1407/2013 (καθεστώς de minimis) το συνολικό ποσό των ενισχύσεων ήσσονος σημασίας που χορηγούνται ανά κράτος μέλος σε μία ενιαία επιχείρηση δεν μπορεί να υπερβαίνει το ποσό των 200.000 € σε οποιαδήποτε περίοδο τριών οικονομικών ετών. Απαραίτητη προϋπόθεση ενίσχυσης αποτελεί ο ολοκληρωμένος και λειτουργικός χαρακτήρας της επένδυσης και όχι η υποβολή αίτησης στήριξης για την υλοποίηση αποσπασματικών δαπανών.</p>			
Θεματική Κατεύθυνση που εξυπηρετείται			
<p>Η υποδράση σύμφωνα με τα στοιχεία της υφιστάμενης κατάστασης, τη SWOT ανάλυση και τη στρατηγική, εξυπηρετεί τη κύρια Θεματική Κατεύθυνση ΘΚ3 «Διαφοροποίηση και ενδυνάμωση της τοπικής οικονομίας» (Μήτρα Συσχέτισης ΜΣ1, Πίνακας 4.3.1).</p>			
Χρηματοδοτικά στοιχεία			
	Ποσό (€)	Ποσοστό (%) σε επίπεδο Υπο-Μέτρου	Ποσοστό (%) σε επίπεδο Τοπικού Προγράμματος
Συνολικός Προϋπολογισμός	195.000,00	2,67%	2,23%
Δημόσια Δαπάνη	97.500,00	2,01%	1,55%
Ιδιωτική Συμμετοχή	97.500,00	3,97%	3,97%
Περιοχή Εφαρμογής			
<p>Η υποδράση εφαρμόζεται στο σύνολο της περιοχής παρέμβασης (σύνολο των Δημοτικών / Τοπικών Κοινοτήτων της Π.Ε. Καρδίτσας με εξαίρεση το σχέδιο πόλης της Δ.Κ. Καρδίτσας).</p>			

Δικαιούχοι						
<p>Πολύ μικρές αγροτικές επιχειρήσεις (φυσικά και νομικά πρόσωπα εγγεγραμμένα στο Μητρώο Αγροτών και Αγροτικών Εκμεταλλεύσεων (ΜΑΑΕ) συμπεριλαμβανομένων και των μελών των αγροτικών νοικοκυριών εγγεγραμμένων στο Κεντρικό Ηλεκτρονικό Μητρώο Οικοτεχνιών (ΚΗΜΟ).</p> <p>Η εγγραφή στο ΜΑΑΕ μπορεί να πραγματοποιηθεί και μετά την υποβολής της αίτησης στήριξης και της δημοσιοποίησης του πίνακα κατάταξης, αλλά σε κάθε περίπτωση πριν την έκδοση απόφασης έγκρισης πράξης.</p>						
Κριτήρια επιλογής						
Α/Α	ΚΩΔΙΚΟΣ	ΚΡΙΤΗΡΙΟ	ΑΝΑΛΥΣΗ	ΜΟΡΙΟΔΟΤΗΣΗ (ΚΛΙΜΑΚΑ 0-100)	ΒΑΡΥΤΗΤΑ (%)	ΤΕΛΙΚΟΣ ΒΑΘΜΟΣ
1	M19.2_001	Σκοπιμότητα της πρότασης (Ειδικοί ή στρατηγικοί στόχοι του τοπικού προγράμματος που εξυπηρετούνται με την υλοποίηση της πρότασης)	Συσχέτιση με το σύνολο των στόχων που αφορούν στην υπο-δράση	100	10%	10
			Συσχέτιση με το 70% των στόχων που αφορούν στην υπο-δράση	70		7
			Συσχέτιση με το 30% των στόχων που αφορούν στην υπο-δράση	30		3
			Συσχέτιση με ποσοστό μικρότερο του 30% των στόχων που αφορούν στην υπο-δράση	0		0
2	M19.2_004	Προώθηση νεανικής επιχειρηματικότητας	Ο δικαιούχος της επένδυσης είναι νέος ≤ 35 ετών (φυσικό πρόσωπο) ή εταιρεία οι μέτοχοι της οποίας είναι στο σύνολο τους νέοι ≤ 35 ετών	100	5%	5
			Ο δικαιούχος είναι νομικό πρόσωπο και το μετοχικό/εταιρικό του κεφάλαιο το κατέχουν σε ποσοστό μεγαλύτερο ή ίσο 50% νέοι ≤ 35 ετών	50		2,5
3	M19.2_005	Προώθηση γυναικείας επιχειρηματικότητας	Ο δικαιούχος της επένδυσης είναι γυναίκα (φυσικό πρόσωπο) ή εταιρεία οι μέτοχοι της οποίας είναι στο σύνολο τους γυναίκες	100	5%	5
			Ο δικαιούχος είναι νομικό πρόσωπο και το μετοχικό / εταιρικό του κεφάλαιο το κατέχουν σε ποσοστό μεγαλύτερο ή ίσο 50% γυναίκες	50		2,5
4	M19.2_007	Προώθηση επιχειρηματικότητας σε ΑμεΑ	Ναι	100	5%	5
			Όχι	0		0
5	M19.2_009	Τίτλοι Σπουδών σχετικοί με τη φύση της πρότασης	Τίτλος σπουδών ΑΕΙ / ΤΕΙ	100	5%	5
			Πτυχίο ΙΕΚ ή ΕΠΑΣ σχετικό με τη φύση της πρότασης ή επαγγελματική κατάρτιση τουλάχιστον 200 ωρών σχετική με το αντικείμενο της πρότασης	50		2,5
			Καμία εκ των παραπάνω εκπαίδευση	0		0
6	M19.2_010	Επαγγελματική εμπειρία (Προηγούμενη αποδεδειγμένη απασχόληση σε αντικείμενο σχετικό με τη φύση της πρότασης)	(κάθε έτος επαγγελματικής εμπειρίας βαθμολογείται με 20 μονάδες - μέγιστο τα 5 έτη)	0-100	5%	5
7	M19.2_012	Συμμετοχή σε υφιστάμενα δίκτυα ομοειδών ή συμπληρωματικών επιχειρήσεων	Ναι	100	5%	5
			Όχι	0		0
8	M19.2_016	Δυνατότητα διάθεσης ιδίων κεφαλαίων για την έναρξη υλοποίησης του επενδυτικού σχεδίου	Ποσοστό Ιδίων Κεφαλαίων επί της ιδιωτικής συμμετοχής *100%	0-100	5%	5
9	M19.2_018	Παραγωγή προϊόντων ποιότητας βάσει προτύπου (Βιολογικά, κλπ)	Παραγωγή σε ποσοστό > 30%	100	5%	5
			10% < Παραγωγή σε ποσοστό < 30%	60		3
			Παραγωγή σε ποσοστό < 10%	30		1,5
10	M19.2_019	Επεξεργασία πρώτων υλών παραγόμενων με μεθόδους βάσει προτύπων	Πρώτη ύλη σε ποσοστό > 30%	100	5%	5
			10% < πρώτη ύλη σε ποσοστό < 30%	60		3
			Πρώτη ύλη σε ποσοστό < 10%	30		1,5
11	M19.2_023	Προστασία περιβάλλοντος	Ποσοστό δαπανών σχετικών με την προστασία του περιβάλλοντος μεγαλύτερο ή ίσο του 5%	100	5%	5
			Ποσοστό δαπανών σχετικών με την προστασία του περιβάλλοντος μικρότερο του 5%	0		0
12	M19.2_024	Καινοτόμος χαρακτήρας της πρότασης / Χρήση καινοτομίας και νέων τεχνολογιών (Μονάδες μεταποίησης και βιοτεχνικές μονάδες)	Το προϊόν χαρακτηρίζεται ως καινοτόμο	100	10%	10
			Η παραγωγική διαδικασία στο σύνολο της χαρακτηρίζεται ως νέα ή προηγμένη, ή αφορά σε χρήση συστημάτων αυτοματισμού - ελέγχου - καταγραφής δεδομένων στην παραγωγική διαδικασία	75		7,5
			Η συσκευασία και η παρουσίαση των προϊόντων είναι νέα ή προηγμένη ή γίνεται εισαγωγή μιας σημαντικά βελτιωμένης διαδικασίας παραγωγής για τη συγκεκριμένη επιχείρηση, το αποτέλεσμα της οποίας είναι σημαντικό σε σχέση με τον όγκο παραγωγής της, την ποιότητα των προϊόντων ή το κόστος παραγωγής της	50		5
13	M19.2_028	Ετοιμότητα έναρξης υλοποίησης της πρότασης	Εξασφάλιση του συνόλου των απαιτούμενων γνωμοδοτήσεων / εγκρίσεων / αδειών	100	5%	5
			Εξασφάλιση μέρους των απαιτούμενων γνωμοδοτήσεων / εγκρίσεων / αδειών	60		3

			Υποβολή αιτήσεων στις αρμόδιες αρχές για απαραίτητες γνωμοδοτήσεις / εγκρίσεις / άδειες	30		1,5
14	M19.2_030	Εφαρμογή συστημάτων διαχείρισης και ποιοτικών σημάτων	Εφαρμογή συστημάτων διαχείρισης και ποιοτικών σημάτων / προτύπων	100	5%	5
15	M19.2_032	Σαφήνεια και πληρότητα της πρότασης	Σαφήνεια του περιεχομένου της πρότασης και πληρότητα ως προς τα απαιτούμενα για τη βαθμολόγηση δικαιολογητικά	100	10%	10
			Ασαφής περιγραφή της πρότασης αλλά πληρότητα ως προς τα απαιτούμενα για τη βαθμολόγηση δικαιολογητικά	50		5
			Ασαφής περιγραφή της πρότασης και ελλείψεις ως προς τα απαιτούμενα για τη βαθμολόγηση δικαιολογητικά	0		0
16	M19.2_033	Ρεαλιστικότητα χρονοδιαγράμματος υλοποίησης επένδυσης	Χρονοδιάγραμμα σύμφωνο με το είδος και το μέγεθος του έργου	50	5%	2,5
			Ορθολογικός προσδιορισμός των επιμέρους φάσεων υλοποίησης του έργου	50		2,5
17	M19.2_034	Ρεαλιστικότητα και αξιοπιστία του κόστους	100*(αιτούμενο - εγκεκριμένο)/εγκεκριμένο ≤ 5	100	5%	5
			5 < 100*(αιτούμενο - εγκεκριμένο)/εγκεκριμένο ≤ 10	60		3
			10 < 100*(αιτούμενο - εγκεκριμένο)/εγκεκριμένο ≤ 30	30		1,5
			100*(αιτούμενο - εγκεκριμένο)/εγκεκριμένο > 30	0		0
ΣΥΝΟΛΟ ΒΑΡΥΤΗΤΑΣ					100%	
ΜΕΓΙΣΤΗ ΔΥΝΑΤΗ ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑ ΠΡΟΤΑΣΗΣ						100
ΕΛΑΧΙΣΤΗ ΔΥΝΑΤΗ ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑ ΕΓΚΡΙΣΗΣ (30% ΤΗΣ ΜΕΓΙΣΤΗΣ ΔΥΝΑΤΗΣ ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑΣ)						30

* το κριτήριο M19.2_033 βαθμολογείται αθροιστικά

Συνέργεια / συμπληρωματικότητα με άλλες δράσεις του τοπικού προγράμματος

Η υποδράση εμφανίζει συνέργεια και συμπληρωματικότητα με όλες τις υποδράσεις του Τ.Π., οι οποίες συμβάλλουν στη διαφοροποίηση και ενδυνάμωση της τοπικής οικονομίας (υποκεφ. 4.3).

Η συνέργεια / συμπληρωματικότητα εστιάζεται στις δυνατότητες διασύνδεσης της εμπορίας και μεταποίησης των γεωργικών προϊόντων με τον τομέα των τουριστικών δραστηριοτήτων και της παροχής υπηρεσιών ώστε μέσω οργανωμένων και ισχυρών επιχειρηματικών συνεργασιών και συμφωνιών να ενδυναμωθεί η τοπική οικονομία και να δημιουργηθούν εισοδήματα και απασχόληση στον αγροτικό πληθυσμό.

Συνέργεια / συμπληρωματικότητα με λοιπές αναπτυξιακές δράσεις στην ευρύτερη περιοχή

Υπάρχει συμπληρωματικότητα και συνέργεια με τις δράσεις ανάπτυξης επιχειρηματικότητας με τομεακές προτεραιότητες του άξονα προτεραιότητας 1 (νεοφυής επιχειρηματικότητα, ενίσχυση τουριστικών ΜΜΕ, αναβάθμιση ΜΜΕ, ενίσχυση πτυχιούχων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης κ.λπ.) του ΕΠΑνΕΚ 2014-2020, του άξονα προτεραιότητας 1 του ΠΕΠ Θεσσαλίας 2014-2020 καθώς και με τις δράσεις (ιδιωτικές επενδύσεις του πρωτογενή και του αγρο-διατροφικού τομέα, σχέδια βελτίωσης, εκκίνηση μη γεωργικών δραστηριοτήτων, νέοι αγρότες κ.λπ.) των Μέτρων 4 και 6 του ΠΑΑ 2014-2020 στην κατεύθυνση ενίσχυσης του αγρο-διατροφικού συμπλέγματος και της αύξησης της προστιθέμενης αξίας της υπαίθρου της Καρδίτσας.

Τίτλος Δράσης	Οριζόντια ενίσχυση στην ανάπτυξη / βελτίωση της επιχειρηματικότητας και ανταγωνιστικότητας της περιοχής εφαρμογής		
Κωδικός Δράσης	19.2.3		
Τίτλος Υποδράσης	Οριζόντια εφαρμογή μεταποίησης, εμπορίας και/ή ανάπτυξης γεωργικών προϊόντων με αποτέλεσμα γεωργικό προϊόν με σκοπό την εξυπηρέτηση των στόχων της τοπικής στρατηγικής.		
Κωδικός Υποδράσης	19.2.3.1		
Νομική βάση	ΕΠΙΛΕΞΙΜΟΤΗΤΑ ΥΠΟΔΡΑΣΗΣ	ΚΑΘΕΣΤΩΣ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ	
	Καν. (ΕΕ) 1305/2013, άρθρο 17	Καν. (ΕΕ) 1305/2013, Παράρτημα ΙΙ	
Αναλυτική Περιγραφή Υποδράσης			
<p>Ο πρωτογενής τομέας διαδραματίζει ιδιαίτερα σημαντικό ρόλο τόσο στην απασχόληση όσο και στη δημιουργία ΑΓΠ (104,88 εκατ. € το 2011) και ΑΕΠ της περιοχής παρέμβασης. Η παραγωγή των γεωργικών προϊόντων μαζί με την πρώτη μεταποίηση και τον κλάδο τροφίμων και ποτών (αγρο-διατροφικό σύμπλεγμα) συνιστούν τον 1ο πυλώνα της Περιφερειακής Στρατηγικής Καινοτομίας Έξυπνης Εξειδίκευσης της Περιφέρειας Θεσσαλίας - RIS3 για την προγραμματική περίοδο 2014-2020.</p> <p>Από τη διαδικασία της κοινωνικής διαβούλευσης, αλλά και της καταγραφής απόψεων μέσω ερωτηματολογίων, προέκυψε μεγάλο ενδιαφέρον για επενδύσεις μεταποίησης γεωργικών προϊόντων σε γεωργικά προϊόντα. Όσον αφορά την κατηγορία μεταποίησης με τελικό προϊόν εντός του Παραρτήματος Ι της Συνθήκης, το μεγαλύτερο ενδιαφέρον συγκέντρωσαν τα αρωματικά και φαρμακευτικά φυτά, το μέλι (τυποποίηση), το γάλα (μικρά τυροκομία), τα οπωροκηπευτικά (μπροστανικά, πιπεριές, υπερτροφές κ.α.), το κρέας (κρεατοσκευάσματα, αλλαντικά), το κρασί, η τυποποίηση και εμπορία οσπρίων, η παραγωγή μαρμελάδας και γλυκών κουταλιού.</p> <p>Μέσω της υποδράσης επιδιώκεται η αύξηση της προστιθέμενης αξίας των γεωργικών προϊόντων (που υπάγονται στο Παράρτημα Ι της Συνθήκης για τη Λειτουργία της ΕΕ - ΣΛΕΕ) με τη στήριξη ΜΜΕ για τη χρήση νέων τεχνολογιών, την ενσωμάτωση διαδικασιών καινοτομίας αλλά και διαδικασιών φιλικών προς το περιβάλλον, για την αξιοποίησή τους ως εισροών και την ανάπτυξη νέων, ανταγωνιστικών και πιστοποιημένων ως προς την ποιότητα και τα χαρακτηριστικά προϊόντων με τελικό προϊόν γεωργικό.</p> <p>Ειδικότερα, μέσω της υποδράσης ενισχύονται ιδρύσεις, εκσυγχρονισμοί, επεκτάσεις, και μετεγκαταστάσεις μονάδων παραγωγής και αποθηκευτικών χώρων, συγχωνεύσεις μονάδων, μονάδες διαχείρισης υποπροϊόντων, σύμφωνα με το Παράρτημα Ι της Συνθήκης, λαμβάνοντας υπόψη τη χρηματοδότηση μέσω της Κοινής Οργάνωσης Αγοράς ανά τομέα και από άλλα χρηματοδοτικά μέσα.</p> <p>Οι κλάδοι που ενισχύονται με βάση τη στρατηγική είναι:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Κρέας – πουλερικά – κουνέλια • Γάλα • Αυγά • Σηροτροφία – μελισσοκομία – σαλιγκαροτροφία – διάφορα ζώα • Ζωοτροφές • Δημητριακά • Ελαιούχα Προϊόντα (εξαιρούνται οι ιδρύσεις ελαιολιβερίων) • Οίνος • Οπωροκηπευτικά, ακρόδρυα, ξηροί καρποί • Άνθη (ενδεικτικά: τυποποίηση και εμπορία ανθέων) • Φαρμακευτικά και Αρωματικά Φυτά • Σπόροι και Πολλαπλασιαστικό Υλικό • Ξύδι (ενδεικτικά: παραγωγή ξυδιού από οίνο, από φρούτα και άλλες γεωργικές πρώτες ύλες). <p>Ενισχύονται παρεμβάσεις συνολικού προϋπολογισμού έως 600.000 € και η ένταση ενίσχυσης ανέρχεται έως 50% βάσει του Παραρτήματος ΙΙ του Καν. (ΕΕ) 1305/2013.</p>			
Θεματική Κατεύθυνση που εξυπηρετείται			
<p>Η υποδράση σύμφωνα με τα στοιχεία της υφιστάμενης κατάστασης, τη SWOT ανάλυση και τη στρατηγική, εξυπηρετεί τη δευτερεύουσα Θεματική Κατεύθυνση ΘΚ1: «Βελτίωση της ανταγωνιστικότητας της αλυσίδας αξίας του αγρο-διατροφικού τομέα» (Μήτρα Συσχέτισης ΜΣ1, Πίνακας 4.3.1).</p>			
Χρηματοδοτικά στοιχεία			
	Ποσό (€)	Ποσοστό (%) σε επίπεδο Υπο-Μέτρου	Ποσοστό (%) σε επίπεδο Τοπικού Προγράμματος
Συνολικός Προϋπολογισμός	1.466.000,00	20,07%	16,74%
Δημόσια Δαπάνη	733.000,00	15,11%	11,63%
Ιδιωτική Συμμετοχή	733.000,00	29,85%	29,85%
Περιοχή Εφαρμογής			
<p>Η υποδράση εφαρμόζεται στο σύνολο της περιοχής παρέμβασης (σύνολο των Δημοτικών / Τοπικών Κοινοτήτων της Π.Ε. Καρδίτσας με εξαίρεση το σχέδιο πόλης της Δ.Κ. Καρδίτσας).</p>			
Δικαιούχοι			
<p>Ιδιωτικοί φορείς με καταστατικό σκοπό την υλοποίηση αντίστοιχων έργων, καθώς και φυσικά ή νομικά πρόσωπα.</p>			
Κριτήρια επιλογής			

A/A	ΚΩΔΙΚΟΣ	ΚΡΙΤΗΡΙΟ	ΑΝΑΛΥΣΗ	ΜΟΡΙΟΔΟΤΗΣΗ (ΚΛΙΜΑΚΑ 0-100)	ΒΑΡΥΤΗΤΑ (%)	ΤΕΛΙΚΟΣ ΒΑΘΜΟΣ
1	M19.2_001	Σκοπιμότητα της πρότασης (Ειδικοί ή στρατηγικοί στόχοι του τοπικού προγράμματος που εξυπηρετούνται με την υλοποίηση της πρότασης)	Συσχέτιση με το σύνολο των στόχων που αφορούν στην υπο-δράση	100	10%	10
			Συσχέτιση με το 70% των στόχων που αφορούν στην υπο-δράση	70		7
			Συσχέτιση με το 30% των στόχων που αφορούν στην υπο-δράση	30		3
			Συσχέτιση με ποσοστό μικρότερο του 30% των στόχων που αφορούν στην υπο-δράση	0		0
2	M19.2_004	Πρώθηση νεανικής επιχειρηματικότητας	Ο δικαιούχος της επένδυσης είναι νέος ≤ 35 ετών (φυσικό πρόσωπο) ή εταιρεία οι μέτοχοι της οποίας είναι στο σύνολο τους νέοι ≤ 35 ετών	100	3%	3
			Ο δικαιούχος είναι νομικό πρόσωπο και το μετοχικό / εταιρικό του κεφάλαιο το κατέχουν σε ποσοστό μεγαλύτερο ή ίσο 50% νέοι ≤ 35 ετών	50		1,5
3	M19.2_005	Πρώθηση γυναικείας επιχειρηματικότητας	Ο δικαιούχος της επένδυσης είναι γυναίκα (φυσικό πρόσωπο) ή εταιρεία οι μέτοχοι της οποίας είναι στο σύνολο τους γυναίκες	100	3%	3
			Ο δικαιούχος είναι νομικό πρόσωπο και το μετοχικό/εταιρικό του κεφάλαιο το κατέχουν σε ποσοστό μεγαλύτερο ή ίσο 50% γυναίκες	50		1,5
4	M19.2_008	Πρώθηση επιχειρηματικότητας συλλογικών φορέων (Συνεταιρισμοί, ΚοινΣΕΠ, κ.α.)	Ναι	100	4%	4
			Όχι	0		0
5	M19.2_009	Τίτλοι Σπουδών σχετικοί με τη φύση της πρότασης	Τίτλος σπουδών ΑΕΙ / ΤΕΙ	100	3%	3
			Πτυχίο ΙΕΚ ή ΕΠΑΣ σχετικό με τη φύση της πρότασης ή επαγγελματική κατάρτιση τουλάχιστον 200 ωρών σχετική με το αντικείμενο της πρότασης	50		1,5
			Καμία εκ των παραπάνω εκπαίδευση	0		0
6	M19.2_010	Επαγγελματική εμπειρία (Προηγούμενη αποδεδειγμένη απασχόληση σε αντικείμενο σχετικό με τη φύση της πρότασης)	(κάθε έτος επαγγελματικής εμπειρίας βαθμολογείται με 20 μονάδες - μέγιστο τα 5 έτη)	0-100	3%	3
7	M19.2_012	Συμμετοχή σε υφιστάμενα δίκτυα ομοειδών ή συμπληρωματικών επιχειρήσεων	Ναι	100	3%	3
			Όχι	0		0
8	M19.2_016	Δυνατότητα διάθεσης ιδίων κεφαλαίων για την έναρξη υλοποίησης του επενδυτικού σχεδίου	Ποσοστό Ιδίων Κεφαλαίων επί της ιδιωτικής συμμετοχής * 100%	0-100	5%	5
9	M19.2_017	Είδος επιχείρησης (σύμφωνα με τη σύσταση της Επιτροπής 2003/361/ΕΚ)	Πολύ μικρές επιχειρήσεις	100	3%	3
			Μικρές επιχειρήσεις	50		1,5
			Μεσαίες / Μεγάλες επιχειρήσεις	0		0
10	M19.2_018	Παραγωγή προϊόντων ποιότητας βάσει προτύπου (Βιολογικά, κλπ)	Παραγωγή σε ποσοστό >30%	100	3%	3
			10% < Παραγωγή σε ποσοστό <30%	60		1,8
			Παραγωγή σε ποσοστό < 10%	30		0,9
11	M19.2_019	Επεξεργασία πρώτων υλών παραγόμενων με μεθόδους βάσει προτύπων	Πρώτη ύλη σε ποσοστό > 30%	100	3%	3
			10% < πρώτη ύλη σε ποσοστό < 30%	60		1,8
			Πρώτη ύλη σε ποσοστό < 10%	30		0,9
12	M19.2_023	Προστασία περιβάλλοντος	Ποσοστό δαπανών σχετικών με την προστασία του περιβάλλοντος μεγαλύτερο ή ίσο του 5%	100	3%	3
			Ποσοστό δαπανών σχετικών με την προστασία του περιβάλλοντος μικρότερο του 5%	0		0
13	M19.2_024	Καινοτόμος χαρακτήρας της πρότασης / Χρήση καινοτομίας και νέων τεχνολογιών (Μονάδες μεταποίησης και βιοτεχνικές μονάδες)	Το προϊόν χαρακτηρίζεται ως καινοτόμο	100	10%	10
			Η παραγωγική διαδικασία στο σύνολό της χαρακτηρίζεται ως νέα ή προηγμένη, ή αφορά σε χρήση συστημάτων αυτοματισμού-ελέγχου-καταγραφής δεδομένων στην παραγωγική διαδικασία	75		7,5
			Η συσκευασία και η παρουσίαση των προϊόντων είναι νέα ή προηγμένη ή γίνεται εισαγωγή μιας σημαντικά βελτιωμένης διαδικασίας παραγωγής για τη συγκεκριμένη επιχείρηση, το αποτέλεσμα της οποίας είναι σημαντικό σε σχέση με τον όγκο παραγωγής της, την ποιότητα των προϊόντων ή το κόστος παραγωγής της	50		5
14	M19.2_026	Αύξηση θέσεων απασχόλησης	Με την υλοποίηση του επενδυτικού σχεδίου προβλέπεται η δημιουργία άνω των δύο (2) νέων θέσεων απασχόλησης σε Ε.Μ.Ε (Ετήσιες Μονάδες Εργασίας)	100	5%	5
			Με την υλοποίηση του επενδυτικού σχεδίου προβλέπεται η δημιουργία μίας έως 2 νέων θέσεων απασχόλησης σε Ε.Μ.Ε (Ετήσιες Μονάδες Εργασίας)	60		3

			Με την υλοποίηση του επενδυτικού σχεδίου προβλέπεται η δημιουργία έως μίας (1) νέας θέσης απασχόλησης σε Ε.Μ.Ε (Ετήσιες Μονάδες Εργασίας)	30		1,5
			Με την υλοποίηση του επενδυτικού σχεδίου δεν προβλέπεται δημιουργία θέσεων εργασίας	0		0
15	M19.2_028	Ετοιμότητα έναρξης υλοποίησης της πρότασης	Εξασφάλιση του συνόλου των απαιτούμενων γνωμοδοτήσεων / εγκρίσεων / αδειών	100	5%	5
			Εξασφάλιση μέρους των απαιτούμενων γνωμοδοτήσεων / εγκρίσεων / αδειών	60		3
			Υποβολή αιτήσεων στις αρμόδιες αρχές για απαραίτητες γνωμοδοτήσεις / εγκρίσεις / άδειες	30		1,5
16	M19.2_029	Σύσταση Φορέα	Έχει συσταθεί ο φορέας υλοποίησης της επένδυσης (εταιρεία, νομικό πρόσωπο κλπ) ή δεν απαιτείται σύσταση φορέα	100	3%	3
			Δεν έχει συσταθεί ο φορέας που απαιτείται	0		0
17	M19.2_030	Εφαρμογή συστημάτων διαχείρισης και ποιοτικών σημάτων	Εφαρμογή συστημάτων διαχείρισης και ποιοτικών σημάτων / προτύπων	100	3%	3
18	M19.2_031	Εξασφάλιση πρώτων υλών	Ποσοστό επί του συνόλου της ποσότητας πρώτης ύλης που ο φορέας έχει εξασφαλίσει από ίδια παραγωγή	0-100	3%	3
19	M19.2_032	Σαφήνεια και πληρότητα της πρότασης	Σαφήνεια του περιεχομένου της πρότασης και πληρότητα ως προς τα απαιτούμενα για τη βαθμολόγηση δικαιολογητικά	100	10%	10
			Ασαφής περιγραφή της πρότασης αλλά πληρότητα ως προς τα απαιτούμενα για τη βαθμολόγηση δικαιολογητικά	50		5
			Ασαφής περιγραφή της πρότασης και ελλείψεις ως προς τα απαιτούμενα για τη βαθμολόγηση δικαιολογητικά	0		0
20	M19.2_033	Ρεαλιστικότητα χρονοδιαγράμματος υλοποίησης επένδυσης	Χρονοδιάγραμμα σύμφωνο με το είδος και το μέγεθος του έργου	50	5%	2,5
			Ορθολογικός προσδιορισμός των επιμέρους φάσεων υλοποίησης του έργου	50		2,5
21	M19.2_034	Ρεαλιστικότητα και αξιοπιστία του κόστους	$100 * (\text{αιτούμενο} - \text{εγκεκριμένο}) / \text{εγκεκριμένο} \leq 5$	100	5%	5
			$5 < 100 * (\text{αιτούμενο} - \text{εγκεκριμένο}) / \text{εγκεκριμένο} \leq 10$	60		3
			$10 < 100 * (\text{αιτούμενο} - \text{εγκεκριμένο}) / \text{εγκεκριμένο} \leq 30$	30		1,5
			$100 * (\text{αιτούμενο} - \text{εγκεκριμένο}) / \text{εγκεκριμένο} > 30$	0		0
22	M19.2_038	Συσχέτιση της πρότασης με Έξυπνη Εξειδίκευση (RIS)	Ναι	100	5%	5
			Όχι	0		0
ΣΥΝΟΛΟ ΒΑΡΥΤΗΤΑΣ					100%	
ΜΕΓΙΣΤΗ ΔΥΝΑΤΗ ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑ ΠΡΟΤΑΣΗΣ						100
ΕΛΑΧΙΣΤΗ ΔΥΝΑΤΗ ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑ ΕΓΚΡΙΣΗΣ (30% ΤΗΣ ΜΕΓΙΣΤΗΣ ΔΥΝΑΤΗΣ ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑΣ)						30

* το κριτήριο M19.2_033 βαθμολογείται αθροιστικά

Συνέργεια / συμπληρωματικότητα με άλλες δράσεις του τοπικού προγράμματος

Η υποδράση εμφανίζει συνέργεια και συμπληρωματικότητα με όλες τις υποδράσεις του Τ.Π, οι οποίες συμβάλουν στη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας της αλυσίδας αξίας του αγρο-διατροφικού τομέα (υποκεφ. 4.3).

Η συνέργεια / συμπληρωματικότητα εστιάζεται στις δυνατότητες διασύνδεσης της εμπορίας και μεταποίησης των γεωργικών προϊόντων με τον τομέα των τουριστικών δραστηριοτήτων και της παροχής υπηρεσιών ώστε μέσω οργανωμένων και ισχυρών επιχειρηματικών συνεργασιών και συμφωνιών να ενδυναμωθεί η τοπική οικονομία και να δημιουργηθούν εισοδήματα και απασχόληση στον αγροτικό πληθυσμό.

Συνέργεια / συμπληρωματικότητα με λοιπές αναπτυξιακές δράσεις στην ευρύτερη περιοχή

Υπάρχει συμπληρωματικότητα και συνέργεια με τις δράσεις ανάπτυξης επιχειρηματικότητας με τομεακές προτεραιότητες του άξονα προτεραιότητας 1 (νεοφυείς επιχειρηματικότητα, ενίσχυση τουριστικών ΜΜΕ, αναβάθμιση ΜΜΕ, ενίσχυση πτυχιούχων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης κ.λπ.) του ΕΠΑνΕΚ 2014-2020, του άξονα προτεραιότητας 1 του ΠΕΠ Θεσσαλίας 2014-2020 καθώς και με τις δράσεις (ιδιωτικές επενδύσεις του πρωτογενή και του αγρο-διατροφικού τομέα, σχέδια βελτίωσης, εκκίνηση μη γεωργικών δραστηριοτήτων, νέοι αγρότες κ.λπ.) των Μέτρων 4 και 6 του ΠΑΑ 2014-2020 στην κατεύθυνση ενίσχυσης του αγρο-διατροφικού συμπλέγματος και της αύξησης της προστιθέμενης αξίας της υπαίθρου της Καρδίτσας.

Τίτλος Δράσης	Οριζόντια ενίσχυση στην ανάπτυξη / βελτίωση της επιχειρηματικότητας και ανταγωνιστικότητας της περιοχής εφαρμογής		
Κωδικός Δράσης	19.2.3		
Τίτλος Υποδράσης	Οριζόντια εφαρμογή μεταποίησης, εμπορίας και/ή ανάπτυξης γεωργικών προϊόντων με αποτέλεσμα μη γεωργικό προϊόν με σκοπό την εξυπηρέτηση των στόχων της τοπικής στρατηγικής		
Κωδικός Υποδράσης	19.2.3.2		
Νομική βάση	ΕΠΙΛΕΞΙΜΟΤΗΤΑ ΥΠΟΔΡΑΣΗΣ	ΚΑΘΕΣΤΩΣ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ	
	Καν. (ΕΕ) 1305/2013, άρθρο 17	Καν. (ΕΕ) 702/2014, Άρθρο 44	
Αναλυτική Περιγραφή Υποδράσης			
<p>Ο πρωτογενής τομέας διαδραματίζει ιδιαίτερα σημαντικό ρόλο τόσο στην απασχόληση όσο και στη δημιουργία ΑΓΠ (104,88 εκατ. € το 2011) και ΑΕΠ της περιοχής παρέμβασης. Η παραγωγή των γεωργικών προϊόντων μαζί με την πρώτη μεταποίηση και τον κλάδο τροφίμων και ποτών (αγρο-διατροφικό σύμπλεγμα) συνιστούν τον πρώτο πυλώνα της Περιφερειακής Στρατηγικής Καινοτομίας Έξυπνης Εξειδίκευσης της Περιφέρειας Θεσσαλίας - RIS3 για την προγραμματική περίοδο 2014-2020.</p> <p>Από τη διαδικασία της κοινωνικής διαβούλευσης, αλλά και της καταγραφής απόψεων μέσω ερωτηματολογίων, προέκυψε μεγάλο ενδιαφέρον για επενδύσεις μεταποίησης αγροτικών προϊόντων. Στην κατηγορία μεταποίησης γεωργικών προϊόντων με τελικό προϊόν μη γεωργικό, το ενδιαφέρον εστιάζεται στα αποστάγματα αλκοολούχων ποτών, στα αιθέρια έλαια και στα εκχυλίσματα.</p> <p>Μέσω της υποδράσης επιδιώκεται η αύξηση της προστιθέμενης αξίας των γεωργικών προϊόντων (που υπάγονται στο Παράρτημα Ι της Συνθήκης για τη Λειτουργία της ΕΕ - ΣΛΕΕ) με τη στήριξη ΜΜΕ για τη χρήση νέων τεχνολογιών, την ενσωμάτωση διαδικασιών καινοτομίας αλλά και διαδικασιών φιλικών προς το περιβάλλον, για την αξιοποίησή τους ως εισροών και την ανάπτυξη νέων, ανταγωνιστικών και πιστοποιημένων ως προς την ποιότητα και τα χαρακτηριστικά προϊόντων με τελικό προϊόν μη γεωργικό.</p> <p>Στο πλαίσιο της υποδράσης ενισχύονται αιτήσεις στήριξης από μεταποιητικές επιχειρήσεις οι οποίες δραστηριοποιούνται στη παραγωγή προϊόντων του Παραρτήματος Ι της ΣΛΕΕ και αξιοποιούν τα προϊόντα αυτά ως πρώτη ύλη για την περαιτέρω μεταποίησή τους.</p> <p>Οι κλάδοι που ενισχύονται με βάση τη στρατηγική είναι:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Επεξεργασία καπνού για παραγωγή πούρων ή σιγαρίδος • Ζυθοποιία • Επεξεργασία προϊόντων κυψέλης (γύρη, πρόπολη, βασιλικός πολτός και λοιπά προϊόντα) • Μονάδες παραγωγής αιθέριων ελαίων • Μονάδες πυρηνελαιουργείων • Μονάδες παραγωγής αποσταγμάτων από οπωροκηπευτικά ή αμπελοοινικής προέλευσης • Μονάδες μεταποίησης γεωργικών προϊόντων για την παραγωγή προϊόντων κοσμετολογίας και διατροφής • Μονάδες παραγωγής εμπορίας και συσκευασίας προϊόντων θρέψης φυτών • Μονάδες παραγωγής τυτιάς και συμπυκνωμάτων αυτής • Μονάδες αξιοποίησης παραπροϊόντων και υπολειμμάτων των βιομηχανικών ειδών διατροφής • Μονάδες επεξεργασίας βάμβακος και λοιπών κλωστικών ινών (όπως κλωστική κάνναβη, λινάρι) <p>Ενισχύονται παρεμβάσεις ΜΜΕ συνολικού προϋπολογισμού έως 600.000 € και η ένταση ενίσχυσης ανέρχεται έως 50% για τις πολύ μικρές και μικρές επιχειρήσεις και έως 45% για τις μεσαίες επιχειρήσεις βάσει του άρθρου 44 του Καν. (ΕΕ) 702/2014.</p> <p>Η εφαρμογή της υποδράσης αφορά στις λοιπές κατηγορίες οι οποίες εξαιρούνται της υποδράσης 19.2.2.2 χωρίς να απορρίπτεται πράξεις που μπορούν να ενταχθούν και στην υποδράση 19.2.2.2., αλλά αιτούνται μεγαλύτερου συνολικού προϋπολογισμού από 150.000 €.</p>			
Θεματική Κατεύθυνση που εξυπηρετείται			
<p>Η υποδράση σύμφωνα με τα στοιχεία της υφιστάμενης κατάστασης, τη SWOT ανάλυση και τη στρατηγική, εξυπηρετεί τη δευτερεύουσα Θεματική Κατεύθυνση ΘΚ1: «Βελτίωση της ανταγωνιστικότητας της αλυσίδας αξίας του αγρο-διατροφικού τομέα» (Μήτρα Συσχέτισης ΜΣ1, Πίνακας 4.3.1).</p>			
Χρηματοδοτικά στοιχεία			
	Ποσό (€)	Ποσοστό (%) σε επίπεδο Υπο-Μέτρου	Ποσοστό (%) σε επίπεδο Τοπικού Προγράμματος
Συνολικός Προϋπολογισμός	0,00	0,00%	0,00%
Δημόσια Δαπάνη	0,00	0,00%	0,00%
Ιδιωτική Συμμετοχή	0,00	0,00%	0,00%
Περιοχή Εφαρμογής			
<p>Η υποδράση εφαρμόζεται στο σύνολο της περιοχής παρέμβασης (σύνολο των Δημοτικών / Τοπικών Κοινοτήτων της Π.Ε. Καρδίτσας με εξαίρεση το σχέδιο πόλης της Δ.Κ. Καρδίτσας).</p>			
Δικαιούχοι			
<p>Ιδιωτικοί φορείς με καταστατικό σκοπό την υλοποίηση αντίστοιχων έργων, καθώς και φυσικά ή νομικά πρόσωπα με τη μορφή ΜΜΕ (μεσαίων, μικρών ή πολύ μικρών <u>επιχειρήσεων</u>), όπως αυτές ορίζονται στη Σύσταση της Επιτροπής 2003/361/ΕΚ.</p>			

Στρατηγική Τοπικής Ανάπτυξης με Πρωτοβουλία Τοπικών Κοινοτήτων CLLD / LEADER της Περιφερειακής Ενότητας Καρδίτσας (Φάκελος Β)

Κριτήρια επιλογής						
A/A	ΚΩΔΙΚΟΣ	ΚΡΙΤΗΡΙΟ	ΑΝΑΛΥΣΗ	ΜΟΡΙΟΔΟΤΗΣΗ (ΚΛΙΜΑΚΑ 0-100)	ΒΑΡΥΤΗΤΑ (%)	ΤΕΛΙΚΟΣ ΒΑΘΜΟΣ
1	M19.2_001	Σκοπιμότητα της πρότασης (Ειδικοί ή στρατηγικοί στόχοι του τοπικού προγράμματος που εξυπηρετούνται με την υλοποίηση της πρότασης)	Συσχέτιση με το σύνολο των στόχων που αφορούν στην υπο-δράση	100	10%	10
			Συσχέτιση με το 70% των στόχων που αφορούν στην υπο-δράση	70		7
			Συσχέτιση με το 30% των στόχων που αφορούν στην υπο-δράση	30		3
			Συσχέτιση με ποσοστό μικρότερο του 30% των στόχων που αφορούν στην υπο-δράση	0		0
2	M19.2_004	Πρώθηση νεανικής επιχειρηματικότητας	Ο δικαιούχος της επένδυσης είναι νέος ≤ 35 ετών (φυσικό πρόσωπο) ή εταιρεία οι μέτοχοι της οποίας είναι στο σύνολο τους νέοι ≤ 35 ετών	100	3%	3
			Ο δικαιούχος είναι νομικό πρόσωπο και το μετοχικό/εταιρικό του κεφάλαιο το κατέχουν σε ποσοστό μεγαλύτερο ή ίσο 50% νέοι ≤ 35 ετών	50		1,5
3	M19.2_005	Πρώθηση γυναικείας επιχειρηματικότητας	Ο δικαιούχος της επένδυσης είναι γυναίκα (φυσικό πρόσωπο) ή εταιρεία οι μέτοχοι της οποίας είναι στο σύνολο τους γυναίκες	100	3%	3
			Ο δικαιούχος είναι νομικό πρόσωπο και το μετοχικό/εταιρικό του κεφάλαιο το κατέχουν σε ποσοστό μεγαλύτερο ή ίσο 50% γυναίκες	50		1,5
4	M19.2_008	Πρώθηση επιχειρηματικότητας συλλογικών φορέων (Συνεταιρισμοί, ΚονΣΕΠ, κ.α.)	Ναι	100	4%	4
			Όχι	0		0
5	M19.2_009	Τίτλοι Σπουδών σχετικοί με τη φύση της πρότασης	Τίτλος σπουδών ΑΕΙ / ΤΕΙ	100	3%	3
			Πτυχίο ΙΕΚ ή ΕΠΑΣ σχετικό με τη φύση της πρότασης ή επαγγελματική κατάρτιση τουλάχιστον 200 ωρών σχετική με το αντικείμενο της πρότασης	50		1,5
			Καμία εκ των παραπάνω εκπαίδευση	0		0
6	M19.2_010	Επαγγελματική εμπειρία (Προηγούμενη αποδεδειγμένη απασχόληση σε αντικείμενο σχετικό με τη φύση της πρότασης)	(κάθε έτος επαγγελματικής εμπειρίας βαθμολογείται με 20 μονάδες - μέγιστο τα 5 έτη)	0-100	3%	3
7	M19.2_012	Συμμετοχή σε υφιστάμενα δίκτυα ομοειδών ή συμπληρωματικών επιχειρήσεων	Ναι	100	3%	3
			Όχι	0		0
8	M19.2_016	Δυνατότητα διάθεσης ιδίων κεφαλαίων για την έναρξη υλοποίησης του επενδυτικού σχεδίου	Ποσοστό Ιδίων Κεφαλαίων επί της ιδιωτικής συμμετοχής * 100%	0-100	5%	5
9	M19.2_017	Είδος επιχείρησης (σύμφωνα με τη σύσταση της Επιτροπής 2003/361/ΕΚ)	Πολύ μικρές επιχειρήσεις	100	3%	3
			Μικρές επιχειρήσεις	50		1,5
			Μεσαίες / Μεγάλες επιχειρήσεις	0		0
10	M19.2_018	Παραγωγή προϊόντων ποιότητας βάσει προτύπου (Βιολογικά, κλπ)	Παραγωγή σε ποσοστό > 30%	100	3%	3
			10% < Παραγωγή σε ποσοστό < 30%	60		1,8
			Παραγωγή σε ποσοστό < 10%	30		0,9
11	M19.2_019	Επεξεργασία πρώτων υλών παραγόμενων με μεθόδους βάσει προτύπων	Πρώτη ύλη σε ποσοστό > 30%	100	3%	3
			10% < πρώτη ύλη σε ποσοστό < 30%	60		1,8
			Πρώτη ύλη σε ποσοστό < 10%	30		0,9
12	M19.2_023	Προστασία περιβάλλοντος	Ποσοστό δαπανών σχετικών με την προστασία του περιβάλλοντος μεγαλύτερο ή ίσο του 5%	100	3%	3
			Ποσοστό δαπανών σχετικών με την προστασία του περιβάλλοντος μικρότερο του 5%	0		0
13	M19.2_024	Καινοτόμος χαρακτήρας της πρότασης / Χρήση καινοτομίας και νέων τεχνολογιών (Μονάδες μεταποίησης και βιοτεχνικές μονάδες)	Το προϊόν χαρακτηρίζεται ως καινοτόμο	100	10%	10
			Η παραγωγική διαδικασία στο σύνολό της χαρακτηρίζεται ως νέα ή προηγμένη, ή αφορά σε χρήση συστημάτων αυτοματισμού-ελέγχου-καταγραφής δεδομένων στην παραγωγική διαδικασία	75		7,5
			Η συσκευασία και η παρουσίαση των προϊόντων είναι νέα ή προηγμένη ή γίνεται εισαγωγή μιας σημαντικά βελτιωμένης διαδικασίας παραγωγής για τη συγκεκριμένη επιχείρηση, το αποτέλεσμα της οποίας είναι σημαντικό σε σχέση με τον όγκο παραγωγής της, την ποιότητα των προϊόντων ή το κόστος παραγωγής της	50		5
14	M19.2_026	Αύξηση θέσεων απασχόλησης	Με την υλοποίηση του επενδυτικού σχεδίου προβλέπεται η δημιουργία άνω των δύο (2) νέων θέσεων απασχόλησης σε Ε.Μ.Ε (Ετήσιες Μονάδες Εργασίας)	100	5%	5
			Με την υλοποίηση του επενδυτικού σχεδίου προβλέπεται η δημιουργία μίας έως 2 νέων θέσεων απασχόλησης σε Ε.Μ.Ε (Ετήσιες Μονάδες Εργασίας)	60		3

			Με την υλοποίηση του επενδυτικού σχεδίου προβλέπεται η δημιουργία έως μίας (1) νέας θέσης απασχόλησης σε Ε.Μ.Ε (Ετήσιες Μονάδες Εργασίας)	30		1,5
			Με την υλοποίηση του επενδυτικού σχεδίου δεν προβλέπεται δημιουργία θέσεων εργασίας	0		0
15	M19.2_028	Ετοιμότητα έναρξης υλοποίησης της πρότασης	Εξασφάλιση του συνόλου των απαιτούμενων γνωμοδοτήσεων / εγκρίσεων / αδειών	100	5%	5
			Εξασφάλιση μέρους των απαιτούμενων γνωμοδοτήσεων / εγκρίσεων / αδειών	60		3
			Υποβολή αιτήσεων στις αρμόδιες αρχές για απαραίτητες γνωμοδοτήσεις / εγκρίσεις / άδειες	30		1,5
16	M19.2_029	Σύσταση Φορέα	Έχει συσταθεί ο φορέας υλοποίησης της επένδυσης (εταιρεία, νομικό πρόσωπο κλπ) ή δεν απαιτείται σύσταση φορέα	100	3%	3
			Δεν έχει συσταθεί ο φορέας που απαιτείται	0		0
17	M19.2_030	Εφαρμογή συστημάτων διαχείρισης και ποιοτικών σημάτων	Εφαρμογή συστημάτων διαχείρισης και ποιοτικών σημάτων / προτύπων	100	3%	3
18	M19.2_031	Εξασφάλιση πρώτων υλών	Ποσοστό επί του συνόλου της ποσότητας πρώτης ύλης που ο φορέας έχει εξασφαλίσει από ίδια παραγωγή	0-100	3%	3
19	M19.2_032	Σαφήνεια και πληρότητα της πρότασης	Σαφήνεια του περιεχομένου της πρότασης και πληρότητα ως προς τα απαιτούμενα για τη βαθμολόγηση δικαιολογητικά	100	10%	10
			Ασαφής περιγραφή της πρότασης αλλά πληρότητα ως προς τα απαιτούμενα για τη βαθμολόγηση δικαιολογητικά	50		5
			Ασαφής περιγραφή της πρότασης και ελλείψεις ως προς τα απαιτούμενα για τη βαθμολόγηση δικαιολογητικά	0		0
20	M19.2_033	Ρεαλιστικότητα χρονοδιαγράμματος υλοποίησης επένδυσης	Χρονοδιάγραμμα σύμφωνο με το είδος και το μέγεθος του έργου	50	5%	2,5
			Ορθολογικός προσδιορισμός των επιμέρους φάσεων υλοποίησης του έργου	50		2,5
21	M19.2_034	Ρεαλιστικότητα και αξιοπιστία του κόστους	$100 * (\text{αιτούμενο} - \text{εγκεκριμένο}) / \text{εγκεκριμένο} \leq 5$	100	5%	5
			$5 < 100 * (\text{αιτούμενο} - \text{εγκεκριμένο}) / \text{εγκεκριμένο} \leq 10$	60		3
			$10 < 100 * (\text{αιτούμενο} - \text{εγκεκριμένο}) / \text{εγκεκριμένο} \leq 30$	30		1,5
			$100 * (\text{αιτούμενο} - \text{εγκεκριμένο}) / \text{εγκεκριμένο} > 30$	0		0
22	M19.2_038	Συσχέτιση της πρότασης με Έξυπνη Εξειδίκευση (RIS)	Ναι	100	5%	5
			Όχι	0		0
ΣΥΝΟΛΟ ΒΑΡΥΤΗΤΑΣ					100%	
ΜΕΓΙΣΤΗ ΔΥΝΑΤΗ ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑ ΠΡΟΤΑΣΗΣ						100
ΕΛΑΧΙΣΤΗ ΔΥΝΑΤΗ ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑ ΕΓΚΡΙΣΗΣ (30% ΤΗΣ ΜΕΓΙΣΤΗΣ ΔΥΝΑΤΗΣ ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑΣ)						30

* το κριτήριο M19.2_033 βαθμολογείται αθροιστικά

Συνέργεια / συμπληρωματικότητα με άλλες δράσεις του τοπικού προγράμματος

Η υποδράση εμφανίζει συνέργεια και συμπληρωματικότητα με όλες τις υποδράσεις του Τ.Π., οι οποίες συμβάλλουν στη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας της αλυσίδας αξίας του αγρο-διατροφικού τομέα (υποκεφ. 4.3).

Η συνέργεια / συμπληρωματικότητα εστιάζεται στις δυνατότητες διασύνδεσης της εμπορίας και μεταποίησης των γεωργικών προϊόντων με τον τομέα των τουριστικών δραστηριοτήτων και της παροχής υπηρεσιών ώστε μέσω οργανωμένων και ισχυρών επιχειρηματικών συνεργασιών και συμφωνιών να ενδυναμωθεί η τοπική οικονομία και να δημιουργηθούν εισοδήματα και απασχόληση στον αγροτικό πληθυσμό.

Συνέργεια / συμπληρωματικότητα με λοιπές αναπτυξιακές δράσεις στην ευρύτερη περιοχή

Υπάρχει συμπληρωματικότητα και συνέργεια με τις δράσεις ανάπτυξης επιχειρηματικότητας με τομεακές προτεραιότητες του άξονα προτεραιότητας 1 (νεοφυής επιχειρηματικότητα, ενίσχυση τουριστικών ΜΜΕ, αναβάθμιση ΜΜΕ, ενίσχυση πτυχιούχων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης κ.λπ.) του ΕΠΑνΕΚ 2014-2020, του άξονα προτεραιότητας 1 του ΠΕΠ Θεσσαλίας 2014-2020 καθώς και με τις δράσεις (ιδιωτικές επενδύσεις του πρωτογενή και του αγρο-διατροφικού τομέα, σχέδια βελτίωσης, εκκίνηση μη γεωργικών δραστηριοτήτων, νέοι αγρότες κ.λπ.) των Μέτρων 4 και 6 του ΠΑΑ 2014-2020 στην κατεύθυνση ενίσχυσης του αγρο-διατροφικού συμπλέγματος και της αύξησης της προστιθέμενης αξίας της υπαίθρου της Καρδίτσας.

Τίτλος Δράσης	Οριζόντια ενίσχυση στην ανάπτυξη / βελτίωση της επιχειρηματικότητας και ανταγωνιστικότητας της περιοχής εφαρμογής		
Κωδικός Δράσης	19.2.3		
Τίτλος Υποδράσης	Οριζόντια εφαρμογή ενίσχυσης επενδύσεων στον τομέα του τουρισμού με σκοπό την εξυπηρέτηση των στόχων της τοπικής στρατηγικής.		
Κωδικός Υποδράσης	19.2.3.3		
Νομική βάση	ΕΠΙΛΕΞΙΜΟΤΗΤΑ ΥΠΟΔΡΑΣΗΣ		ΚΑΘΕΣΤΩΣ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ
	Καν. (ΕΕ) 1305/2013, άρθρο 19		Καν. (ΕΕ) 651/2014, άρθρο 14 & άρθρο 22
Αναλυτική Περιγραφή Υποδράσης			
<p>Από τα στοιχεία της υφιστάμενης κατάστασης αναδεικνύεται μια περιοχή παρέμβασης με αδύναμο και σε φθίνουσα πορεία τουριστικό κλάδο, με κυριότερα προβλήματα την έλλειψη ανταγωνιστικότητας μεγάλου μέρους των επιχειρήσεων, την ανομοιομορφία ως προς τη διάχυση της τουριστικής κίνησης μεταξύ των τουριστικών περιοχών και το χαμηλό δείκτη εξωστρέφειας.</p> <p>Μέσω της υποδράσης επιδιώκεται η ποιοτική αναβάθμιση των παρεχόμενων υπηρεσιών και μέσω αυτού η διάχυση της τουριστικής κίνησης, η διεύρυνση της τουριστικής περιόδου, καθώς και η αύξηση προσέλκυσης επισκεπτών υψηλότερης οικονομικής στάθμης αλλά και αλλοδαπών. Επίσης επιδιώκεται η ανάπτυξη του τουρισμού της υπαίθρου και η διαφοροποίηση του τουριστικού προϊόντος με ενσωμάτωση/αναβάθμιση ειδικών ή εναλλακτικών μορφών τουρισμού.</p> <p>Από τη διαδικασία της κοινωνικής διαβούλευσης, προέκυψε έντονο ενδιαφέρον για επενδύσεις επιχειρηματικής δραστηριότητας στον κλάδο εστίασης & αναψυχής, σε επιχειρήσεις εναλλακτικών – ειδικών μορφών τουρισμού και για υποδομές διανυκτέρευσης (εκσυγχρονισμοί καταλυμάτων και δημιουργία νέων υποδομών διανυκτέρευσης).</p> <p>Μέσω της υπό-δράσης μπορούν να υλοποιηθούν παρεμβάσεις για την ίδρυση, ανάπτυξη, επέκταση, εκσυγχρονισμό δραστηριοτήτων, στους ακόλουθους κλάδους:</p> <p>α) Τουριστικά καταλύματα και ειδικές τουριστικές υποδομές σε λειτουργικές μορφές και κατηγορίες όπως καθορίζονται στην αριθ. 2986/25-11-2016 ΚΥΑ: ξενοδοχεία κλασσικού τύπου και ξενοδοχεία τύπου επιπλωμένων διαμερισμάτων, ενοικιαζόμενα επιπλωμένα δωμάτια ή διαμερίσματα, αυτοεξυπηρετούμενα καταλύματα - τουριστικές επιπλωμένες κατοικίες, μετατροπή διατηρητέων ή παραδοσιακών κτιρίων (χαρακτηρισμένα από τις αρμόδιες υπηρεσίες) για χρήση καταλύματος, εγκαταστάσεις ειδικής τουριστικής υποδομής όπως περιγράφονται στον Ν. 4276/2014 (συνεδριακά κέντρα, γήπεδα γκολφ, χιονοδρομικά κέντρα, θεματικά πάρκα, εγκαταστάσεις Ιαματικού τουρισμού όπως μονάδες ιαματικής θεραπείας, κέντρα αναζωογόνησης spa, κέντρα προπονητικού αθλητικού τουρισμού, ορειβατικά καταφύγια), ειδικές μορφές τουρισμού (οινοτουρισμός, τουρισμός υπαίθρου),</p> <p>β) υποδομές εστίασης και αναψυχής όπως ενδεικτικά: εστιατόρια και ταβέρνες, ψησταριές και ουζερί, αναψυκτήρια και καφενεία, χώροι κοινωνικών εκδηλώσεων κ.α. δεν είναι επιλέξιμες για ενίσχυση οι επιχειρήσεις που λειτουργούν αποκλειστικά βραδινές ώρες καθώς και τα κέντρα διασκέδασης χωρίς συγκρότηση εστιατορίου.</p> <p>γ) επιχειρήσεις παροχής υπηρεσιών για την εξυπηρέτηση του αγροτικού τουρισμού: εναλλακτικές μορφές τουρισμού όπως ιππικά κέντρα, δραστηριότητες νερού (κωπηλασία, υδροποδηλασία κ.α.), αεραθλητισμός (αλεξιπτωτο πλανάς κ.α.), περιηγήσεις, ποδηλασία, πεζοπορία, διάσχιση φαραγγιού (canyoning) καθώς και τουριστικά γραφεία, υπηρεσίες τουριστικής προβολής, κ.α.</p> <p>Ενισχύονται παρεμβάσεις με συνολικό προϋπολογισμό μέχρι και 600.000 € και με ένταση ενίσχυσης :</p> <p>α) έως το 65% των επιλέξιμων δαπανών για μη εισηγμένες μικρές ή πολύ μικρές επιχειρήσεις, που λειτουργούν έως 5 έτη χωρίς διανομή κερδών, οπότε η στήριξη δίνεται βάσει του άρθρου 22 του Καν. (ΕΕ) 651/2014,</p> <p>β) έως το 55% για μικρές και πολύ μικρές επιχειρήσεις βάσει του άρθρου 14 του Καν. (ΕΕ) 651/2014 για περιπτώσεις «αρχικής επένδυσης».</p> <p>«Αρχική επένδυση» θεωρείται η επένδυση σε ενσώματα και άυλα στοιχεία ενεργητικού σε σχέση με τη δημιουργία νέας επιχειρηματικής εγκατάστασης, την επέκταση της δυναμικότητας υφιστάμενης επιχειρηματικής εγκατάστασης, τη διαφοροποίηση της παραγωγής μιας επιχειρηματικής εγκατάστασης σε προϊόντα που δεν έχουν παραχθεί ποτέ σε αυτή ή τη θεμελιώδη αλλαγή του συνόλου της παραγωγικής διαδικασίας υφιστάμενης επιχειρηματικής εγκατάστασης.</p> <p>Η εφαρμογή της υποδράσης αφορά στις λοιπές κατηγορίες οι οποίες εξαιρούνται της υποδράσης 19.2.2.3 χωρίς να απορρίπτεται πράξεις που μπορούν να ενταχθούν και στη υποδράση 19.2.2.3., αλλά αιτούνται μεγαλύτερου συνολικού προϋπολογισμού από 150.000 €.</p>			
Θεματική Κατεύθυνση που εξυπηρετείται			
<p>Η υποδράση σύμφωνα με τα στοιχεία της υφιστάμενης κατάστασης, τη SWOT ανάλυση και τη στρατηγική, εξυπηρετεί τη δευτερεύουσα θεματική κατεύθυνση ΘΚ2: «Βελτίωση της ελκυστικότητας της περιοχής παρέμβασης και ενίσχυση του τουριστικού προϊόντος» (Μήτρα Συσχέτισης ΜΣ1, Πίνακας 4.3.1).</p>			
Χρηματοδοτικά στοιχεία			
	Ποσό (€)	Ποσοστό (%) σε επίπεδο Υπο-Μέτρου	Ποσοστό (%) σε επίπεδο Τοπικού Προγράμματος
Συνολικός Προϋπολογισμός	600.000,00	8,21%	6,85%
Δημόσια Δαπάνη	390.000,00	8,04%	6,19%
Ιδιωτική Συμμετοχή	210.000,00	8,55%	8,55%
Περιοχή Εφαρμογής			

Η υποδράση εφαρμόζεται στο σύνολο της περιοχής παρέμβασης (σύνολο των Δημοτικών / Τοπικών Κοινοτήτων της Π.Ε. Καρδίτσας με εξαίρεση το σχέδιο πόλης της Δ.Κ. Καρδίτσας).

Δικαιούχοι

Ιδιωτικοί φορείς με καταστατικό σκοπό την υλοποίηση αντίστοιχων έργων, καθώς και φυσικά ή νομικά πρόσωπα με τη μορφή μικρών ή πολύ μικρών επιχειρήσεων, όπως αυτές ορίζονται στη Σύσταση της Επιτροπής 2003/361/ΕΚ.

Κριτήρια επιλογής

A/A	ΚΩΔΙΚΟΣ	ΚΡΙΤΗΡΙΟ	ΑΝΑΛΥΣΗ	ΜΟΡΙΟΔΟΤΗΣΗ (ΚΛΙΜΑΚΑ 0-100)	ΒΑΡΥΤΗΤΑ (%)	ΤΕΛΙΚΟΣ ΒΑΘΜΟΣ
1	M19.2_001	Σκοπιμότητα της πρότασης (Ειδικοί ή στρατηγικοί στόχοι του τοπικού προγράμματος που εξυπηρετούνται με την υλοποίηση της πρότασης)	Συσχέτιση με το σύνολο των στόχων που αφορούν στην υπο-δράση	100	10%	10
			Συσχέτιση με το 70% των στόχων που αφορούν στην υπο-δράση	70		7
			Συσχέτιση με το 30% των στόχων που αφορούν στην υπο-δράση	30		3
			Συσχέτιση με ποσοστό μικρότερο του 30% των στόχων που αφορούν στην υπο-δράση	0		0
2	M19.2_004	Πρώθηση νεανικής επιχειρηματικότητας	Ο δικαιούχος της επένδυσης είναι νέος ≤ 35 ετών (φυσικό πρόσωπο) ή εταιρεία οι μέτοχοι της οποίας είναι στο σύνολο τους νέοι ≤ 35 ετών	100	3%	3
			Ο δικαιούχος είναι νομικό πρόσωπο και το μετοχικό/εταίρικό του κεφάλαιο το κατέχουν σε ποσοστό μεγαλύτερο ή ίσο 50% νέοι ≤ 35 ετών	50		1,5
3	M19.2_005	Πρώθηση γυναικείας επιχειρηματικότητας	Ο δικαιούχος της επένδυσης είναι γυναίκα (φυσικό πρόσωπο) ή εταιρεία οι μέτοχοι της οποίας είναι στο σύνολο τους γυναίκες	100	3%	3
			Ο δικαιούχος είναι νομικό πρόσωπο και το μετοχικό/εταίρικό του κεφάλαιο το κατέχουν σε ποσοστό μεγαλύτερο ή ίσο 50% γυναίκες	50		1,5
4	M19.2_006	Πρώθηση επιχειρηματικότητας ανέργων	άνεργοι πάνω από 3 χρόνια	100	3%	3
			άνεργοι έως 3 χρόνια	50		1,5
5	M19.2_007	Πρώθηση επιχειρηματικότητας σε ΑμεΑ	Ναι	100	3%	3
			Όχι	0		0
6	M19.2_008	Πρώθηση επιχειρηματικότητας συλλογικών φορέων (Συνεταιρισμοί, ΚοινΣΕΠ, κ.α.)	Ναι	100	3%	3
			Όχι	0		0
7	M19.2_009	Τίτλοι Σπουδών σχετικοί με τη φύση της πρότασης	Τίτλος σπουδών ΑΕΙ / ΤΕΙ	100	3%	3
			Πτυχίο ΙΕΚ ή ΕΠΑΣ σχετικό με τη φύση της πρότασης ή επαγγελματική κατάρτιση τουλάχιστον 200 ωρών σχετική με το αντικείμενο της πρότασης	50		1,5
			Καμία εκ των παραπάνω εκπαίδευση	0		0
8	M19.2_010	Επαγγελματική εμπειρία (Προηγούμενη αποδεδειγμένη απασχόληση σε αντικείμενο σχετικό με τη φύση της πρότασης)	(κάθε έτος επαγγελματικής εμπειρίας βαθμολογείται με 20 μονάδες - μέγιστο τα 5 έτη)	0-100	3%	3
9	M19.2_012	Συμμετοχή σε υφιστάμενα δίκτυα ομοειδών ή συμπληρωματικών επιχειρήσεων	Ναι	100	3%	3
			Όχι	0		0
10	M19.2_016	Δυνατότητα διάθεσης ιδίων κεφαλαίων για την έναρξη υλοποίησης του επενδυτικού σχεδίου	Ποσοστό Ιδίων Κεφαλαίων επί της ιδιωτικής συμμετοχής * 100%	0-100	5%	5
11	M19.2_017	Είδος επιχείρησης (σύμφωνα με τη σύσταση της Επιτροπής 2003/361/ΕΚ)	Πολύ μικρές επιχειρήσεις	100	3%	3
			Μικρές επιχειρήσεις	50		1,5
			Μεσαίες / Μεγάλες επιχειρήσεις	0		0
12	M19.2_023	Προστασία περιβάλλοντος	Ποσοστό δαπανών σχετικών με την προστασία του περιβάλλοντος μεγαλύτερο ή ίσο του 5%	100	5%	5
			Ποσοστό δαπανών σχετικών με την προστασία του περιβάλλοντος μικρότερο του 5%	0		0
13	M19.2_025	Καινοτόμος χαρακτήρας της πρότασης/ Χρήση καινοτομίας και νέων τεχνολογιών (τουρισμός / υπηρεσίες)	Οργανωτική καινοτομία / καινοτομία στο προϊόν ή στην διαχείριση και λειτουργία	100	5%	5
14	M19.2_026	Αύξηση θέσεων απασχόλησης	Με την υλοποίηση του επενδυτικού σχεδίου προβλέπεται η δημιουργία άνω των δύο (2) νέων θέσεων απασχόλησης σε Ε.Μ.Ε (Ετήσιες Μονάδες Εργασίας)	100	5%	5
			Με την υλοποίηση του επενδυτικού σχεδίου προβλέπεται η δημιουργία μίας έως 2 νέων θέσεων απασχόλησης σε Ε.Μ.Ε (Ετήσιες Μονάδες Εργασίας)	60		3
			Με την υλοποίηση του επενδυτικού σχεδίου προβλέπεται η δημιουργία έως μίας (1) νέας θέσης απασχόλησης σε Ε.Μ.Ε (Ετήσιες Μονάδες Εργασίας)	30		1,5

			Με την υλοποίηση του επενδυτικού σχεδίου δεν προβλέπεται δημιουργία θέσεων εργασίας	0		0
15	M19.2_027	Συμβατότητα με την τοπική αρχιτεκτονική	Διατηρητέο ή παραδοσιακό κτίριο	100	3%	3
			Παραδοσιακός οικισμός	50		1,5
16	M19.2_028	Ετοιμότητα έναρξης υλοποίησης της πρότασης	Εξασφάλιση του συνόλου των απαιτούμενων γνωμοδοτήσεων / εγκρίσεων / αδειών	100	5%	5
			Εξασφάλιση μέρους των απαιτούμενων γνωμοδοτήσεων / εγκρίσεων / αδειών	60		3
			Υποβολή αιτήσεων στις αρμόδιες αρχές για απαραίτητες γνωμοδοτήσεις / εγκρίσεις / άδειες	30		1,5
17	M19.2_029	Σύσταση Φορέα	Έχει συσταθεί ο φορέας υλοποίησης της επένδυσης (εταιρεία, νομικό πρόσωπο κλπ) ή δεν απαιτείται σύσταση φορέα	100	3%	3
			Δεν έχει συσταθεί ο φορέας που απαιτείται	0		0
18	M19.2_030	Εφαρμογή συστημάτων διαχείρισης και ποιοτικών σημάτων	Εφαρμογή συστημάτων διαχείρισης και ποιοτικών σημάτων / προτύπων	100	3%	3
19	M19.2_032	Σαφήνεια και πληρότητα της πρότασης	Σαφήνεια του περιεχομένου της πρότασης και πληρότητα ως προς τα απαιτούμενα για τη βαθμολόγηση δικαιολογητικά	100	10%	10
			Ασαφής περιγραφή της πρότασης αλλά πληρότητα ως προς τα απαιτούμενα για τη βαθμολόγηση δικαιολογητικά	50		5
			Ασαφής περιγραφή της πρότασης και ελλείψεις ως προς τα απαιτούμενα για τη βαθμολόγηση δικαιολογητικά	0		0
20	M19.2_033	Ρεαλιστικότητα χρονοδιαγράμματος υλοποίησης επένδυσης	Χρονοδιάγραμμα σύμφωνο με το είδος και το μέγεθος του έργου	50	3%	1,5
			Ορθολογικός προσδιορισμός των επιμέρους φάσεων υλοποίησης του έργου	50		1,5
21	M19.2_034	Ρεαλιστικότητα και αξιοπιστία του κόστους	100*(αιτούμενο - εγκεκριμένο)/εγκεκριμένο ≤ 5	100	5%	5
			5 < 100*(αιτούμενο - εγκεκριμένο)/εγκεκριμένο ≤ 10	60		3
			10 < 100*(αιτούμενο - εγκεκριμένο)/εγκεκριμένο ≤ 30	30		1,5
			100*(αιτούμενο -εγκεκριμένο)/εγκεκριμένο > 30	0		0
22	M19.2_035	Παροχή συμπληρωματικών υπηρεσιών / προϊόντων	Δυνατότητα παροχής συμπληρωματικών υπηρεσιών και δραστηριοτήτων σε σχέση με την κύρια δραστηριότητα (π.χ. κατάλυμα και παροχή δραστηριοτήτων εναλλακτικού τουρισμού)	100	5%	5
23	M19.2_036	Χωροθέτηση της πράξης (σύμφωνα με την Οδηγία (ΕΟΚ) 75/268)	Ορεινή	100	3%	3
			Μειονεκτική	50		1,5
			Λουπές περιοχές	0		0
24	M19.2_038	Συσχέτιση της πρότασης με Έξυπνη Εξειδίκευση (RIS)	Ναι	100	3%	3
			Όχι	0		0
ΣΥΝΟΛΟ ΒΑΡΥΤΗΤΑΣ					100%	
ΜΕΓΙΣΤΗ ΔΥΝΑΤΗ ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑ ΠΡΟΤΑΣΗΣ						100
ΕΛΑΧΙΣΤΗ ΔΥΝΑΤΗ ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑ ΕΓΚΡΙΣΗΣ (30% ΤΗΣ ΜΕΓΙΣΤΗΣ ΔΥΝΑΤΗΣ ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑΣ)						30

* το κριτήριο M19.2_033 βαθμολογείται αθροιστικά

Συνέργεια / συμπληρωματικότητα με άλλες δράσεις του τοπικού προγράμματος

Η υποδράση εμφανίζει συνέργεια και συμπληρωματικότητα με όλες τις υποδράσεις του τοπικού προγράμματος, οι οποίες συμβάλλουν στην εξυπηρέτηση της ΘΚ1 «Βελτίωση της ανταγωνιστικότητας της αλυσίδας αξίας του αγρο-διατροφικού τομέα» και συνεισφέρουν στην ενδυνάμωση της επιχειρηματικότητας, στην αύξηση της απασχόλησης και στην αύξηση της προστιθέμενης αξίας προϊόντων και υπηρεσιών με την ενίσχυση της εξωστρέφειας, την ενσωμάτωση καινοτομίας και την ανάπτυξη συνεργατικών σχημάτων, δικτύωσης και αλυσίδων αξίας προϊόντων.

Συμπληρωματικά λειτουργούν και οι υποδράσεις του 19.2.4 δεδομένου ότι η αναβάθμιση των τοπικών υποδομών και υπηρεσιών, η βελτίωση της ελκυστικότητας της περιοχής και η ανάδειξη της ιδιαίτερης πολιτιστικής και περιβαλλοντικής της ταυτότητας, συνεισφέρει στη διασύνδεση μεταξύ τομέων και συμβάλει στη βελτίωση του επιχειρηματικού περιβάλλοντος.

Τέλος σημαντική συνέργεια παρουσιάζεται και με τις υποδράσεις του 19.2.1 μέσω της αναβάθμισης των επαγγελματικών δεξιοτήτων του ανθρώπινου δυναμικού της περιοχής και της ενίσχυσης της επιχειρηματικής κουλτούρας.

Συνέργεια / συμπληρωματικότητα με λοιπές αναπτυξιακές δράσεις στην ευρύτερη περιοχή

Υπάρχει συμπληρωματικότητα και συνέργεια με τις δράσεις ανάπτυξης επιχειρηματικότητας με τομεακές προτεραιότητες του άξονα προτεραιότητας 1 (νεοφυής επιχειρηματικότητα, ενίσχυση τουριστικών ΜΜΕ, αναβάθμιση ΜΜΕ, ενίσχυση πτυχιούχων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης κ.λπ.) του ΕΠΑνΕΚ 2014-2020, του άξονα προτεραιότητας 1 του ΠΕΠ Θεσσαλίας 2014-2020 καθώς και με τις δράσεις (ιδιωτικές επενδύσεις του πρωτογενή και του αγρο-διατροφικού τομέα, σχέδια βελτίωσης, εκκίνηση μη γεωργικών δραστηριοτήτων, νέοι αγρότες κ.λπ.) των Μέτρων 4 και 6 του ΠΑΑ 2014-2020 στην κατεύθυνση ενίσχυσης του αγρο-διατροφικού συμπλέγματος και της αύξησης της προστιθέμενης αξίας της υπαίθρου της Καρδίτσας.

Τίτλος Δράσης	Οριζόντια ενίσχυση στην ανάπτυξη / βελτίωση της επιχειρηματικότητας και ανταγωνιστικότητας της περιοχής εφαρμογής		
Κωδικός Δράσης	19.2.3		
Τίτλος Υποδράσης	Οριζόντια εφαρμογή ενίσχυσης επενδύσεων στους τομείς της βιοτεχνίας, χειροτεχνίας, παραγωγής ειδών μετά την 1η μεταποίηση, και του εμπορίου με σκοπό την εξυπηρέτηση των στόχων της τοπικής στρατηγικής.		
Κωδικός Υποδράσης	19.2.3.4		
Νομική βάση	ΕΠΙΛΕΞΙΜΟΤΗΤΑ ΥΠΟΔΡΑΣΗΣ		ΚΑΘΕΣΤΩΣ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ
	Καν. (ΕΕ) 1305/2013, άρθρο 19		Καν. (ΕΕ) 651/2014, άρθρο 14 & άρθρο 22
Αναλυτική Περιγραφή Υποδράσης			
<p>Βασική επιδίωξη της υποδράσης είναι η δημιουργία ή/και η ενδυνάμωση του ιδιωτικού τομέα, της κοινωνικής οικονομίας και των συνεργατικών σχημάτων της περιοχής παρέμβασης (μη γεωργικών επιχειρήσεων), η δημιουργία μιας κρίσιμης μάζας επιχειρηματιών και ανταγωνιστικών μικρών επιχειρήσεων, στην μεταποίηση και γενικά στο δευτερογενή τομέα, σε κλάδους υψηλής αναπτυξιακής προτεραιότητας, όπως αυτοί υποδεικνύονται στην περιφερειακή στρατηγική έξυπνης εξειδίκευσης (RIS3) της Περιφέρειας Θεσσαλίας αλλά και σε σημαντικούς κλάδους, ώστε να αυξηθεί ο επιχειρηματικός ιστός και μέσω αυτού η δημιουργία και διατήρηση μιας κρίσιμης μάζας μόνιμων θέσεων απασχόλησης. Επίσης μέσω της υποδράσης επιδιώκεται η αύξηση προσφοράς ποιοτικών, καινοτόμων, πιστοποιημένων, τοπικών και αναγνωρίσιμων προϊόντων.</p> <p>Από τη διαδικασία της κοινωνικής διαβούλευσης, αλλά και της καταγραφής προτάσεων μέσω ερωτηματολογίων, προέκυψε έντονο ενδιαφέρον για επενδύσεις επιχειρηματικής δραστηριότητας, που όσο αφορά τον δευτερογενή τομέα το ενδιαφέρον εστιάζεται <u>κυρίως</u> στην παραγωγή τροφίμων και στις μικρές βιοτεχνίες ξύλου (έπιπλα) και μεταλλικών κατασκευών (αλουμινοκατασκευές, σιδηρουργία, αγροτικά μηχανήματα).</p> <p>Μέσω της υποδράσης μπορούν να υλοποιηθούν παρεμβάσεις για την ίδρυση, ανάπτυξη, επέκταση, εκσυγχρονισμό δραστηριοτήτων, στους ακόλουθους κλάδους:</p> <p><u>α) της βιοτεχνίας - χειροτεχνία</u> όπως ενδεικτικά: έπιπλα και προϊόντα από ξύλο, σίδηρο, αλουμίνιο, χάλυβα ή άλλο μέταλλο, εργαλεία, μηχανές, αντλίες, κοσμήματα, ηλεκτρονικά όργανα - συσκευές και είδη μεταλλοτεχνίας, είδη αιογραφίας - μεταξοτυπίας, ψηφιδωτά, πλεκτά - υφαντά, μάλλινα, βαμβακερά, δερμάτινα, συνθετικά είδη ένδυσης & υπόδησης, δομικά υλικά (αγωγοί, σωλήνες, πλάκες κ.α.), επιχρίσματα, χρώματα, μονωτικά, πυρίμαχα, προϊόντα από πλαστικό, ελαστικό, κεραμικό, γύψο, πηλό, τσιμέντο, γυαλί ή χαρτί, προϊόντα πέτρας, μαρμάρων ή άλλων ορυκτών, λιπάσματα, κ.λπ.</p> <p><u>β) των επιχειρήσεων παραγωγής ειδών μετά την α' μεταποίηση (εκτός αυτών που ενισχύονται στο πλαίσιο της υποδράσης 19.2.3.1)</u></p> <p><u>γ) του εμπορίου:</u> Δεν είναι επιλέξιμα για ενίσχυση τα επαγγέλματα ή επιχειρήσεις που είναι πλανόδιες - εποχικές ή δεν έχουν ή δεν θα δημιουργήσουν φυσική εγκατάσταση εντός της περιοχής εφαρμογής.</p> <p>Ενισχύονται παρεμβάσεις με συνολικό προϋπολογισμό μέχρι και 600.000 € και με ένταση ενίσχυσης :</p> <p>α) έως το 65% των επιλέξιμων δαπανών για μη εισηγμένες μικρές ή πολύ μικρές επιχειρήσεις, που λειτουργούν έως 5 έτη χωρίς διανομή κερδών, οπότε η στήριξη δίνεται βάσει του άρθρου 22 του Καν. (ΕΕ) 651/2014,</p> <p>β) έως το 55% για μικρές και πολύ μικρές επιχειρήσεις βάσει του άρθρου 14 του Καν. (ΕΕ) 651/2014 για περιπτώσεις <u>«αρχικής επένδυσης»</u>.</p> <p><u>«Αρχική επένδυση»</u> θεωρείται: η επένδυση σε ενσώματα και άυλα στοιχεία ενεργητικού σε σχέση με τη δημιουργία νέας επιχειρηματικής εγκατάστασης, την επέκταση της δυναμικότητας υφιστάμενης επιχειρηματικής εγκατάστασης, τη διαφοροποίηση της παραγωγής μιας επιχειρηματικής εγκατάστασης σε προϊόντα που δεν έχουν παραχθεί ποτέ σε αυτή ή τη θεμελιώδη αλλαγή του συνόλου της παραγωγικής διαδικασίας υφιστάμενης επιχειρηματικής εγκατάστασης.</p> <p>Η εφαρμογή της υποδράσης αφορά στις λοιπές κατηγορίες οι οποίες εξαιρούνται της υποδράσης 19.2.2.4 χωρίς να απορρίπτεται πράξεις που μπορούν να ενταχθούν και στη υποδράση 19.2.2.4., αλλά αιτούνται μεγαλύτερου συνολικού προϋπολογισμού από 150.000 €.</p>			
Θεματική Κατεύθυνση που εξυπηρετείται			
Η υποδράση σύμφωνα με τα στοιχεία της υφιστάμενης κατάστασης, τη SWOT ανάλυση και τη στρατηγική, εξυπηρετεί τη δευτερεύουσα θεματική κατεύθυνση ΘΚ3: «Διαφοροποίηση και ενδυνάμωση της τοπικής οικονομίας» (Μήτρα Συσχέτισης ΜΣ1, Πίνακας 4.3.1).			
Χρηματοδοτικά στοιχεία			
	Ποσό (€)	Ποσοστό (%) σε επίπεδο Υπο-Μέτρου	Ποσοστό (%) σε επίπεδο Τοπικού Προγράμματος
Συνολικός Προϋπολογισμός	630.000,00	8,62%	7,20%
Δημόσια Δαπάνη	409.500,00	8,44%	6,50%
Ιδιωτική Συμμετοχή	220.500,00	8,98%	8,98%
Περιοχή Εφαρμογής			
Η υποδράση εφαρμόζεται στο σύνολο της περιοχής παρέμβασης (σύνολο των Δημοτικών / Τοπικών Κοινοτήτων της Π.Ε. Καρδίτσας με εξαίρεση το σχέδιο πόλης της Δ.Κ. Καρδίτσας).			
Δικαιούχοι			

Ιδιωτικοί φορείς με καταστατικό σκοπό την υλοποίηση αντίστοιχων έργων, καθώς και φυσικά ή νομικά πρόσωπα με τη μορφή μικρών ή πολύ μικρών επιχειρήσεων, όπως αυτές ορίζονται στη Σύσταση της Επιτροπής 2003/361/ΕΚ.

Κριτήρια επιλογής

A/A	ΚΩΔΙΚΟΣ	ΚΡΙΤΗΡΙΟ	ΑΝΑΛΥΣΗ	ΜΟΡΙΟΔΟΤΗΣΗ (ΚΛΙΜΑΚΑ 0-100)	ΒΑΡΥΤΗΤΑ (%)	ΤΕΛΙΚΟΣ ΒΑΘΜΟΣ
1	M19.2_001	Σκοπιμότητα της πρότασης (Ειδικοί ή στρατηγικοί στόχοι του τοπικού προγράμματος που εξυπηρετούνται με την υλοποίηση της πρότασης)	Συσχέτιση με το σύνολο των στόχων που αφορούν στην υπο-δράση	100	10%	10
			Συσχέτιση με το 70% των στόχων που αφορούν στην υπο-δράση	70		7
			Συσχέτιση με το 30% των στόχων που αφορούν στην υπο-δράση	30		3
			Συσχέτιση με ποσοστό μικρότερο του 30% των στόχων που αφορούν στην υπο-δράση	0		0
2	M19.2_004	Προώθηση νεανικής επιχειρηματικότητας	Ο δικαιούχος της επένδυσης είναι νέος ≤ 35 ετών (φυσικό πρόσωπο) ή εταιρεία οι μέτοχοι της οποίας είναι στο σύνολο τους νέοι ≤ 35 ετών	100	3%	3
			Ο δικαιούχος είναι νομικό πρόσωπο και το μετοχικό/εταιρικό του κεφάλαιο το κατέχουν σε ποσοστό μεγαλύτερο ή ίσο 50% νέοι ≤ 35 ετών	50		1,5
3	M19.2_005	Προώθηση γυναικείας επιχειρηματικότητας	Ο δικαιούχος της επένδυσης είναι γυναίκα (φυσικό πρόσωπο) ή εταιρεία οι μέτοχοι της οποίας είναι στο σύνολο τους γυναίκες	100	3%	3
			Ο δικαιούχος είναι νομικό πρόσωπο και το μετοχικό/εταιρικό του κεφάλαιο το κατέχουν σε ποσοστό μεγαλύτερο ή ίσο 50% γυναίκες	50		1,5
4	M19.2_006	Προώθηση επιχειρηματικότητας ανέργων	άνεργοι πάνω από 3 χρόνια	100	3%	3
			άνεργοι έως 3 χρόνια	50		1,5
5	M19.2_007	Προώθηση επιχειρηματικότητας σε ΑμεΑ	Ναι	100	3%	3
			Όχι	0		0
6	M19.2_008	Προώθηση επιχειρηματικότητας συλλογικών φορέων (Συνεταιρισμοί, ΚοινΣΕΠ, κ.α.)	Ναι	100	4%	4
			Όχι	0		0
7	M19.2_009	Τίτλοι Σπουδών σχετικοί με τη φύση της πρότασης	Τίτλος σπουδών ΑΕΙ / ΤΕΙ	100	3%	3
			Πτυχίο ΙΕΚ ή ΕΠΑΣ σχετικό με τη φύση της πρότασης ή επαγγελματική κατάρτιση τουλάχιστον 200 ωρών σχετική με το αντικείμενο της πρότασης	50		1,5
			Καμία εκ των παραπάνω εκπαίδευση	0		0
8	M19.2_010	Επαγγελματική εμπειρία (Προηγούμενη αποδεδειγμένη απασχόληση σε αντικείμενο σχετικό με τη φύση της πρότασης)	(κάθε έτος επαγγελματικής εμπειρίας βαθμολογείται με 20 μονάδες - μέγιστο τα 5 έτη)	0-100	4%	4
9	M19.2_012	Συμμετοχή σε υφιστάμενα δίκτυα ομοειδών ή συμπληρωματικών επιχειρήσεων	Ναι	100	3%	3
			Όχι	0		0
10	M19.2_016	Δυνατότητα διάθεσης ιδίων κεφαλαίων για την έναρξη υλοποίησης του επενδυτικού σχεδίου	Ποσοστό Ιδίων Κεφαλαίων επί της ιδιωτικής συμμετοχής *100%	0-100	5%	5
11	M19.2_017	Είδος επιχείρησης (σύμφωνα με τη σύσταση της Επιτροπής 2003/361/ΕΚ)	Πολύ μικρές επιχειρήσεις	100	3%	3
			Μικρές επιχειρήσεις	50		1,5
			Μεσαίες / Μεγάλες επιχειρήσεις	0		0
12	M19.2_023	Προστασία περιβάλλοντος	Ποσοστό δαπανών σχετικών με την προστασία του περιβάλλοντος μεγαλύτερο ή ίσο του 5%	100	5%	5
			Ποσοστό δαπανών σχετικών με την προστασία του περιβάλλοντος μικρότερο του 5%	0		0
13	M19.2_024	Καινοτόμος χαρακτήρας της πρότασης/ Χρήση καινοτομίας και νέων τεχνολογιών (Μονάδες μεταποίησης και βιοτεχνικές μονάδες)	Το προϊόν χαρακτηρίζεται ως καινοτόμο	100	10%	10
			Η παραγωγική διαδικασία στο σύνολο της χαρακτηρίζεται ως νέα ή προηγμένη, ή αφορά σε χρήση συστημάτων αυτοματισμού-ελέγχου-καταγραφής δεδομένων στην παραγωγική διαδικασία	75		7,5
			Η συσκευασία και η παρουσίαση των προϊόντων είναι νέα ή προηγμένη ή γίνεται εισαγωγή μιας σημαντικά βελτιωμένης διαδικασίας παραγωγής για τη συγκεκριμένη επιχείρηση, το αποτέλεσμα της οποίας είναι σημαντικό σε σχέση με τον όγκο παραγωγής της, την ποιότητα των προϊόντων ή το κόστος παραγωγής της	50		5
14	M19.2_026	Αύξηση θέσεων απασχόλησης	Με την υλοποίηση του επενδυτικού σχεδίου προβλέπεται η δημιουργία άνω των δύο (2) νέων θέσεων απασχόλησης σε Ε.Μ.Ε (Ετήσιες Μονάδες Εργασίας)	100	5%	5
			Με την υλοποίηση του επενδυτικού σχεδίου προβλέπεται η δημιουργία μίας έως 2 νέων θέσεων απασχόλησης σε Ε.Μ.Ε (Ετήσιες Μονάδες Εργασίας)	60		3

			Με την υλοποίηση του επενδυτικού σχεδίου προβλέπεται η δημιουργία έως μίας (1) νέας θέσης απασχόλησης σε Ε.Μ.Ε (Ετήσιες Μονάδες Εργασίας)	30		1,5
			Με την υλοποίηση του επενδυτικού σχεδίου δεν προβλέπεται δημιουργία θέσεων εργασίας	0		0
15	M19.2_028	Ετοιμότητα έναρξης υλοποίησης της πρότασης	Εξασφάλιση του συνόλου των απαιτούμενων γνωμοδοτήσεων / εγκρίσεων / αδειών	100	5%	5
			Εξασφάλιση μέρους των απαιτούμενων γνωμοδοτήσεων / εγκρίσεων / αδειών	60		3
			Υποβολή αιτήσεων στις αρμόδιες αρχές για απαραίτητες γνωμοδοτήσεις / εγκρίσεις / άδειες.	30		1,5
16	M19.2_029	Σύσταση Φορέα	Έχει συσταθεί ο φορέας υλοποίησης της επένδυσης (εταιρεία, νομικό πρόσωπο κλπ) ή δεν απαιτείται σύσταση φορέα	100	3%	3
			Δεν έχει συσταθεί ο φορέας που απαιτείται	0		0
17	M19.2_030	Εφαρμογή συστημάτων διαχείρισης και ποιοτικών σημμάτων	Εφαρμογή συστημάτων διαχείρισης και ποιοτικών σημμάτων / προτύπων	100	3%	3
18	M19.2_032	Σαφήνεια και πληρότητα της πρότασης	Σαφήνεια του περιεχομένου της πρότασης και πληρότητα ως προς τα απαιτούμενα για τη βαθμολόγηση δικαιολογητικά	100	10%	10
			Ασαφής περιγραφή της πρότασης αλλά πληρότητα ως προς τα απαιτούμενα για τη βαθμολόγηση δικαιολογητικά	50		5
			Ασαφής περιγραφή της πρότασης και ελλείψεις ως προς τα απαιτούμενα για τη βαθμολόγηση δικαιολογητικά	0		0
19	M19.2_033	Ρεαλιστικότητα χρονοδιαγράμματος υλοποίησης επένδυσης	Χρονοδιάγραμμα σύμφωνο με το είδος και το μέγεθος του έργου	50	5%	2,5
			Ορθολογικός προσδιορισμός των επιμέρους φάσεων υλοποίησης του έργου	50		2,5
20	M19.2_034	Ρεαλιστικότητα και αξιοπιστία του κόστους	$100 * (\text{αιτούμενο} - \text{εγκεκριμένο}) / \text{εγκεκριμένο} \leq 5$	100	5%	5
			$5 < 100 * (\text{αιτούμενο} - \text{εγκεκριμένο}) / \text{εγκεκριμένο} \leq 10$	60		3
			$10 < 100 * (\text{αιτούμενο} - \text{εγκεκριμένο}) / \text{εγκεκριμένο} \leq 30$	30		1,5
			$100 * (\text{αιτούμενο} - \text{εγκεκριμένο}) / \text{εγκεκριμένο} > 30$	0		0
21	M19.2_038	Συσχέτιση της πρότασης με Έξυπνη Εξειδίκευση (RIS)	Ναι	100	5%	5
			Όχι	0		0
ΣΥΝΟΛΟ ΒΑΡΥΤΗΤΑΣ					100%	
ΜΕΓΙΣΤΗ ΔΥΝΑΤΗ ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑ ΠΡΟΤΑΣΗΣ						100
ΕΛΑΧΙΣΤΗ ΔΥΝΑΤΗ ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑ ΕΓΚΡΙΣΗΣ (30% ΤΗΣ ΜΕΓΙΣΤΗΣ ΔΥΝΑΤΗΣ ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑΣ)						30

* το κριτήριο M19.2_033 βαθμολογείται αθροιστικά

Συνέργεια / συμπληρωματικότητα με άλλες δράσεις του τοπικού προγράμματος

Η υποδράση εμφανίζει συνέργεια και συμπληρωματικότητα με όλες τις υποδράσεις του τοπικού προγράμματος, οι οποίες συμβάλλουν στην εξυπηρέτηση της ΘΚ1 «Βελτίωση της ανταγωνιστικότητας της αλυσίδας αξίας του αγρο-διατροφικού τομέα» και συνεισφέρουν στην ενδυνάμωση της επιχειρηματικότητας, στην αύξηση της απασχόλησης και στην αύξηση της προστιθέμενης αξίας προϊόντων και υπηρεσιών με την ενίσχυση της εξωστρέφειας, την ενσωμάτωση καινοτομίας και την ανάπτυξη συνεργατικών σχημάτων, δικτύωσης και αλυσίδων αξίας προϊόντων.

Συμπληρωματικά λειτουργούν και οι υποδράσεις του 19.2.4 δεδομένου ότι η αναβάθμιση των τοπικών υποδομών και υπηρεσιών, η βελτίωση της ελκυστικότητας της περιοχής και η ανάδειξη της ιδιαίτερης πολιτιστικής και περιβαλλοντικής της ταυτότητας, συνεισφέρει στη διασύνδεση μεταξύ τομέων και συμβάλει στη βελτίωση του επιχειρηματικού περιβάλλοντος.

Τέλος σημαντική συνέργεια παρουσιάζεται και με τις υποδράσεις του 19.2.1 μέσω της αναβάθμισης των επαγγελματικών δεξιοτήτων του ανθρώπινου δυναμικού της περιοχής και της ενίσχυσης της επιχειρηματικής κουλτούρας.

Συνέργεια / συμπληρωματικότητα με λοιπές αναπτυξιακές δράσεις στην ευρύτερη περιοχή

Υπάρχει συμπληρωματικότητα και συνέργεια με τις δράσεις ανάπτυξης επιχειρηματικότητας με τομεακές προτεραιότητες του άξονα προτεραιότητας 1 (νεοφυής επιχειρηματικότητα, ενίσχυση τουριστικών ΜΜΕ, αναβάθμιση ΜΜΕ, ενίσχυση πτυχιούχων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης κ.λπ.) του ΕΠΑνΕΚ 2014-2020, του άξονα προτεραιότητας 1 του ΠΕΠ Θεσσαλίας 2014-2020 καθώς και με τις δράσεις (ιδιωτικές επενδύσεις του πρωτογενή και του αγρο-διατροφικού τομέα, σχέδια βελτίωσης, εκκίνηση μη γεωργικών δραστηριοτήτων, νέοι αγρότες κ.λπ.) των Μέτρων 4 και 6 του ΠΑΑ 2014-2020 στην κατεύθυνση ενίσχυσης του αγρο-διατροφικού συμπλέγματος και της αύξησης της προστιθέμενης αξίας της υπαίθρου της Καρδίτσας.

Τίτλος Δράσης	Οριζόντια ενίσχυση στην ανάπτυξη / βελτίωση της επιχειρηματικότητας και ανταγωνιστικότητας της περιοχής εφαρμογής		
Κωδικός Δράσης	19.2.3		
Τίτλος Υποδράσης	Οριζόντια εφαρμογή ενίσχυσης επενδύσεων παροχής υπηρεσιών για την εξυπηρέτηση του αγροτικού πληθυσμού (παιδικοί σταθμοί, χώροι αθλητισμού, πολιτιστικά κέντρα, κλπ) με σκοπό την εξυπηρέτηση των στόχων της τοπικής στρατηγικής.		
Κωδικός Υποδράσης	19.2.3.5		
Νομική βάση	ΕΠΙΛΕΞΙΜΟΤΗΤΑ ΥΠΟΔΡΑΣΗΣ		ΚΑΘΕΣΤΩΣ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ
	Καν. (ΕΕ) 1305/2013, άρθρο 19		Καν. (ΕΕ) 651/2014, άρθρο 14 & άρθρο 22
Αναλυτική Περιγραφή Υποδράσης			
<p>Από τα στοιχεία της υφιστάμενης κατάστασης αναδεικνύεται μια περιοχή παρέμβασης με αδύναμο και σε φθίνουσα πορεία δευτερογενή και τριτογενή τομέα, όπου χαρακτηριστικά το χρονικό διάστημα 2010-2016 συντελέστηκε μια μείωση του αριθμού των επιχειρήσεων της περιοχής σε ποσοστό 25%, με τις ανάλογες επιπτώσεις σε επίπεδο απασχόλησης και εισοδήματος. Οι περίπου 3.800 επαγγελματίες, επιχειρηματίες και έμποροι που δραστηριοποιούνται σήμερα στην περιοχή παρέμβασης, λειτουργούν πολύ μικρές και μικρές, οικογενειακού τύπου επιχειρήσεις με περιορισμένη έως ανύπαρκτη εισαγωγή καινοτομίας (οργανωτικής ή τεχνολογικής), με χαμηλό δείκτη εξωστρέφειας, απευθυνόμενοι κυρίως στη τοπική αγορά και κατανάλωση.</p> <p>Βασική επιδίωξη της υπό-δράσης είναι η δημιουργία ή/και ενδυνάμωση μικρών επιχειρήσεων παροχής υπηρεσιών κύρια προς τον τοπικό πληθυσμό και δευτερευόντως προς τους επισκέπτες της περιοχής. Επίσης επιδιώκεται η ανάπτυξη ανταγωνιστικών και βιώσιμων επιχειρήσεων που θα παρέχουν υπηρεσίες στον τοπικό πληθυσμό εξ ίσου ποιοτικές με αυτές που παρέχονται στα αστικά κέντρα και σχετίζονται με την ποιότητα ζωής.</p> <p>Από τη διαδικασία της κοινωνικής διαβούλευσης, αλλά και της καταγραφής προτάσεων μέσω ερωτηματολογίων, προέκυψε ενδιαφέρον για επενδύσεις σε επιχειρήσεις παροχής υπηρεσιών (πλυντήρια, συνεργεία, τροφοδοσία, αποθηκείσεις κ.α).</p> <p>Μέσω της υποδράσης μπορούν να υλοποιηθούν παρεμβάσεις για την ίδρυση, ανάπτυξη, επέκταση, εκσυγχρονισμό επιχειρήσεων παροχής υπηρεσιών όπως ενδεικτικά :</p> <ul style="list-style-type: none"> • εργαστήρια καλλιτεχνικής δημιουργίας, πλυντήρια, καθαριστήρια, κομμώσεις, γυμναστήρια, υπηρεσίες φυσικής ευεξίας, • επισκευές οχημάτων, υποδημάτων, συσκευών κ.λπ. • γραφικές τέχνες, φωτογραφίες, φωτοαντίγραφα, ανακύκλωση υλικών, υπηρεσίες εφοδιασμού • χώροι αθλοπαιδιών (μπάσκετ, βόλεϊ, ποδοσφαίρου 5x5, τένις, μίνι γκολφ, πισίνες κ.α.), • παιδότοποι, πάρκα αναψυχής, παιδικοί σταθμοί, πολιτιστικά κέντρα, θεατρική σκηνή, κινηματογράφος κ.α. <p>Δεν είναι επιλέξιμα προς ενίσχυση τα επαγγέλματα ή οι επιχειρήσεις που είναι πλανόδιες - εποχικές (με εξαίρεση τα παραδοσιακά επαγγέλματα) ή δεν έχουν φυσική ή δεν θα δημιουργήσουν εγκατάσταση εντός της περιοχής εφαρμογής, απαιτούν κενή θέση (όπως συμβολαιογράφος) ή πλειοδοτικό διαγωνισμό (όπως κυλικεία) ή λειτουργούν αποκλειστικά βραδινές ώρες (όπως κέντρα διασκέδασης) ή αφορούν τυχερά παιχνίδια.</p> <p>Ενισχύονται παρεμβάσεις με συνολικό προϋπολογισμό μέχρι και 600.000 € και με ένταση ενίσχυσης :</p> <p>α) έως το 65% των επιλέξιμων δαπανών για μη εισηγμένες μικρές ή πολύ μικρές επιχειρήσεις, που λειτουργούν έως 5 έτη χωρίς διανομή κερδών, οπότε η στήριξη δίνεται βάσει του άρθρου 22 του Καν. (ΕΕ) 651/2014,</p> <p>β) έως 55% για μικρές και πολύ μικρές επιχειρήσεις βάσει του άρθρου 14 του Καν. (ΕΕ) 651/2014 για περιπτώσεις «αρχικής επένδυσης».</p> <p>«Αρχική επένδυση» θεωρείται η επένδυση σε ενσώματα και άυλα στοιχεία ενεργητικού σε σχέση με τη δημιουργία νέας επιχειρηματικής εγκατάστασης, την επέκταση της δυναμικότητας υφιστάμενης επιχειρηματικής εγκατάστασης, τη διαφοροποίηση της παραγωγής μιας επιχειρηματικής εγκατάστασης σε προϊόντα που δεν έχουν παραχθεί ποτέ σε αυτή ή τη θεμελιώδη αλλαγή του συνόλου της παραγωγικής διαδικασίας υφιστάμενης επιχειρηματικής εγκατάστασης.</p> <p>Η εφαρμογή της υποδράσης αφορά στις λοιπές κατηγορίες οι οποίες εξαιρούνται της υπο-δράσης 19.2.2.5 χωρίς να απορρίπτει πράξεις που μπορούν να ενταχθούν και στη υπό-δράση 19.2.2.5., αλλά αιτούνται μεγαλύτερου συνολικού προϋπολογισμού από 150.000 €.</p>			
Θεματική Κατεύθυνση που εξυπηρετείται			
Η υποδράση σύμφωνα με τα στοιχεία της υφιστάμενης κατάστασης, τη SWOT ανάλυση και τη στρατηγική, εξυπηρετεί τη δευτερεύουσα θεματική κατεύθυνση ΘΚ3: «Διαφοροποίηση και ενδυνάμωση της τοπικής οικονομίας» (Μήτρα Συσχέτισης ΜΣ1, Πίνακας 4.3.1).			
Χρηματοδοτικά στοιχεία			
	Ποσό (€)	Ποσοστό (%) σε επίπεδο Υπο-Μέτρου	Ποσοστό (%) σε επίπεδο Τοπικού Προγράμματος
Συνολικός Προϋπολογισμός	600.000,00	8,21%	6,85%
Δημόσια Δαπάνη	390.000,00	8,04%	6,19%
Ιδιωτική Συμμετοχή	210.000,00	8,55%	8,55%
Περιοχή Εφαρμογής			
Η υποδράση εφαρμόζεται στο σύνολο της περιοχής παρέμβασης (σύνολο των Δημοτικών / Τοπικών Κοινοτήτων της Π.Ε. Καρδίτσας με εξαίρεση το σχέδιο πόλης της Δ.Κ. Καρδίτσας).			
Δικαιούχοι			

Ιδιωτικοί φορείς με καταστατικό σκοπό την υλοποίηση αντίστοιχων έργων, καθώς και φυσικά ή νομικά πρόσωπα με τη μορφή μικρών ή πολύ μικρών επιχειρήσεων, όπως αυτές ορίζονται στη Σύσταση της Επιτροπής 2003/361/ΕΚ.

Κριτήρια επιλογής

A/A	ΚΩΔΙΚΟΣ	ΚΡΙΤΗΡΙΟ	ΑΝΑΛΥΣΗ	ΜΟΡΙΟΔΟΤΗΣΗ (ΚΛΙΜΑΚΑ 0-100)	ΒΑΡΥΤΗΤΑ (%)	ΤΕΛΙΚΟΣ ΒΑΘΜΟΣ
1	M19.2_001	Σκοπιμότητα της πρότασης (Ειδικό ή στρατηγικό στόχοι του τοπικού προγράμματος που εξυπηρετούνται με την υλοποίηση της πρότασης)	Συσχέτιση με το σύνολο των στόχων που αφορούν στην υπο-δράση	100	10%	10
			Συσχέτιση με το 70% των στόχων που αφορούν στην υπο-δράση	70		7
			Συσχέτιση με το 30% των στόχων που αφορούν στην υπο-δράση	30		3
			Συσχέτιση με ποσοστό μικρότερο του 30% των στόχων που αφορούν στην υπο-δράση	0		0
2	M19.2_004	Πρώθηση νεανικής επιχειρηματικότητας	Ο δικαιούχος της επένδυσης είναι νέος ≤ 35 ετών (φυσικό πρόσωπο) ή εταιρεία οι μέτοχοι της οποίας είναι στο σύνολο τους νέοι ≤ 35 ετών	100	3%	3
			Ο δικαιούχος είναι νομικό πρόσωπο και το μετοχικό/εταίρικό του κεφάλαιο το κατέχουν σε ποσοστό μεγαλύτερο ή ίσο 50% νέοι ≤ 35 ετών	50		1,5
3	M19.2_005	Πρώθηση γυναικείας επιχειρηματικότητας	Ο δικαιούχος της επένδυσης είναι γυναίκα (φυσικό πρόσωπο) ή εταιρεία οι μέτοχοι της οποίας είναι στο σύνολο τους γυναίκες	100	3%	3
			Ο δικαιούχος είναι νομικό πρόσωπο και το μετοχικό/εταίρικό του κεφάλαιο το κατέχουν σε ποσοστό μεγαλύτερο ή ίσο 50% γυναίκες	50		1,5
4	M19.2_006	Πρώθηση επιχειρηματικότητας ανέργων	άνεργοι πάνω από 3 χρόνια	100	3%	3
			άνεργοι έως 3 χρόνια	50		1,5
5	M19.2_007	Πρώθηση επιχειρηματικότητας σε ΑμεΑ	Ναι	100	3%	3
			Όχι	0		0
6	M19.2_008	Πρώθηση επιχειρηματικότητας συλλογικών φορέων (Συνεταιρισμοί, ΚοινΣΕΠ, κ.ά.)	Ναι	100	4%	4
			Όχι	0		0
7	M19.2_009	Τίτλοι Σπουδών σχετικοί με τη φύση της πρότασης	Τίτλος σπουδών ΑΕΙ / ΤΕΙ	100	3%	3
			Πτυχίο ΙΕΚ ή ΕΠΑΣ σχετικό με τη φύση της πρότασης ή επαγγελματική κατάρτιση τουλάχιστον 200 ωρών σχετική με το αντικείμενο της πρότασης	50		1,5
			Καμία εκ των παραπάνω εκπαίδευση	0		0
8	M19.2_010	Επαγγελματική εμπειρία (Προηγούμενη αποδεδειγμένη απασχόληση σε αντικείμενο σχετικό με τη φύση της πρότασης)	(κάθε έτος επαγγελματικής εμπειρίας βαθμολογείται με 20 μονάδες - μέγιστο τα 5 έτη)	0-100	4%	4
9	M19.2_016	Δυνατότητα διάθεσης ιδίων κεφαλαίων για την έναρξη υλοποίησης του επενδυτικού σχεδίου	Ποσοστό Ιδίων Κεφαλαίων επί της ιδιωτικής συμμετοχής * 100%	0-100	5%	5
10	M19.2_017	Είδος επιχείρησης (σύμφωνα με τη σύσταση της Επιτροπής 2003/361/ΕΚ)	Πολύ μικρές επιχειρήσεις	100	3%	3
			Μικρές επιχειρήσεις	50		1,5
			Μεσαίες / Μεγάλες επιχειρήσεις	0		0
11	M19.2_023	Προστασία περιβάλλοντος	Ποσοστό δαπανών σχετικών με την προστασία του περιβάλλοντος μεγαλύτερο ή ίσο του 5%	100	5%	5
			Ποσοστό δαπανών σχετικών με την προστασία του περιβάλλοντος μικρότερο του 5%	0		0
12	M19.2_025	Καινοτόμος χαρακτήρας της πρότασης/ Χρήση καινοτομίας και νέων τεχνολογιών (τουρισμός / υπηρεσίες)	Οργανωτική καινοτομία / καινοτομία στο προϊόν ή στην διαχείριση και λειτουργία	100	8%	8
13	M19.2_026	Αύξηση θέσεων απασχόλησης	Με την υλοποίηση του επενδυτικού σχεδίου προβλέπεται η δημιουργία άνω των δύο (2) νέων θέσεων απασχόλησης σε Ε.Μ.Ε (Ετήσιες Μονάδες Εργασίας)	100	5%	5
			Με την υλοποίηση του επενδυτικού σχεδίου προβλέπεται η δημιουργία μίας έως 2 νέων θέσεων απασχόλησης σε Ε.Μ.Ε (Ετήσιες Μονάδες Εργασίας)	60		3
			Με την υλοποίηση του επενδυτικού σχεδίου προβλέπεται η δημιουργία έως μίας (1) νέας θέσης απασχόλησης σε Ε.Μ.Ε (Ετήσιες Μονάδες Εργασίας)	30		1,5
			Με την υλοποίηση του επενδυτικού σχεδίου δεν προβλέπεται δημιουργία θέσεων εργασίας	0		0
14	M19.2_028	Ετοιμότητα έναρξης υλοποίησης της πρότασης	Εξασφάλιση του συνόλου των απαιτούμενων γνωμοδοτήσεων / εγκρίσεων / αδειών	100	5%	5
			Εξασφάλιση μέρους των απαιτούμενων γνωμοδοτήσεων / εγκρίσεων / αδειών	60		3
			Υποβολή αιτήσεων στις αρμόδιες αρχές για απαραίτητες γνωμοδοτήσεις / εγκρίσεις / άδειες	30		1,5

15	M19.2_029	Σύσταση Φορέα	Έχει συσταθεί ο φορέας υλοποίησης της επένδυσης (εταιρεία, νομικό πρόσωπο κλπ) ή δεν απαιτείται σύσταση φορέα	100	3%	3
			Δεν έχει συσταθεί ο φορέας που απαιτείται	0		0
16	M19.2_030	Εφαρμογή συστημάτων διαχείρισης και ποιοτικών σημάτων	Εφαρμογή συστημάτων διαχείρισης και ποιοτικών σημάτων / προτύπων	100	3%	3
17	M19.2_032	Σαφήνεια και πληρότητα της πρότασης	Σαφήνεια του περιεχομένου της πρότασης και πληρότητα ως προς τα απαιτούμενα για τη βαθμολόγηση δικαιολογητικά	100	10%	10
			Ασαφής περιγραφή της πρότασης αλλά πληρότητα ως προς τα απαιτούμενα για τη βαθμολόγηση δικαιολογητικά	50		5
			Ασαφής περιγραφή της πρότασης και ελλείψεις ως προς τα απαιτούμενα για τη βαθμολόγηση δικαιολογητικά	0		0
18	M19.2_033	Ρεαλιστικότητα χρονοδιαγράμματος υλοποίησης επένδυσης	Χρονοδιάγραμμα σύμφωνο με το είδος και το μέγεθος του έργου	50	5%	2,5
			Ορθολογικός προσδιορισμός των επιμέρους φάσεων υλοποίησης του έργου	50		2,5
19	M19.2_034	Ρεαλιστικότητα και αξιοπιστία του κόστους	100*(αιτούμενο - εγκεκριμένο)/εγκεκριμένο ≤ 5	100	5%	5
			5 < 100*(αιτούμενο - εγκεκριμένο)/εγκεκριμένο ≤ 10	60		3
			10 < 100*(αιτούμενο - εγκεκριμένο)/εγκεκριμένο ≤ 30	30		1,5
			100*(αιτούμενο - εγκεκριμένο)/εγκεκριμένο > 30	0		0
20	M19.2_037	Αναγκαιότητα της πράξης	Δεν υπάρχει παρόμοια υπηρεσία / υποδομή στην Τοπική / Δημοτική Κοινότητα	100	5%	5
			Υπάρχει παρόμοια υπηρεσία / υποδομή στην Τοπική / Δημοτική Κοινότητα	0		0
21	M19.2_038	Συσχέτιση της πρότασης με Εξυπνη Εξειδίκευση (RIS)	Ναι	100	5%	5
			Όχι	0		0
ΣΥΝΟΛΟ ΒΑΡΥΤΗΤΑΣ					100%	
ΜΕΓΙΣΤΗ ΔΥΝΑΤΗ ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑ ΠΡΟΤΑΣΗΣ						100
ΕΛΑΧΙΣΤΗ ΔΥΝΑΤΗ ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑ ΕΓΚΡΙΣΗΣ (30% ΤΗΣ ΜΕΓΙΣΤΗΣ ΔΥΝΑΤΗΣ ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑΣ)						30

* το κριτήριο M19.2_033 βαθμολογείται αθροιστικά

Συνέργεια / συμπληρωματικότητα με άλλες δράσεις του τοπικού προγράμματος

Η υποδράση εμφανίζει συνέργεια και συμπληρωματικότητα με όλες τις υποδράσεις του τοπικού προγράμματος, οι οποίες συμβάλλουν στην εξυπηρέτηση της ΘΚ1 «Βελτίωση της ανταγωνιστικότητας της αλυσίδας αξίας του αγρο-διατροφικού τομέα» και συνεισφέρουν στην ενδυνάμωση της επιχειρηματικότητας, στην αύξηση της απασχόλησης και στην αύξηση της προστιθέμενης αξίας προϊόντων και υπηρεσιών με την ενίσχυση της εξωστρέφειας, την ενσωμάτωση καινοτομίας και την ανάπτυξη συνεργατικών σχημάτων, δικτύωσης και αλυσίδων αξίας προϊόντων.

Συμπληρωματικά λειτουργούν και οι υποδράσεις του 19.2.4 δεδομένου ότι η αναβάθμιση των τοπικών υποδομών και υπηρεσιών, η βελτίωση της ελκυστικότητας της περιοχής και η ανάδειξη της ιδιαίτερης πολιτιστικής και περιβαλλοντικής της ταυτότητας, συνεισφέρει στη διασύνδεση μεταξύ τομέων και συμβάλει στη βελτίωση του επιχειρηματικού περιβάλλοντος.

Τέλος σημαντική συνέργεια παρουσιάζεται και με τις υποδράσεις του 19.2.1 μέσω της αναβάθμισης των επαγγελματικών δεξιοτήτων του ανθρώπινου δυναμικού της περιοχής και της ενίσχυσης της επιχειρηματικής κουλτούρας.

Συνέργεια / συμπληρωματικότητα με λοιπές αναπτυξιακές δράσεις στην ευρύτερη περιοχή

Υπάρχει συμπληρωματικότητα και συνέργεια με τις δράσεις ανάπτυξης επιχειρηματικότητας με τομεακές προτεραιότητες του άξονα προτεραιότητας 1 (νεοφυής επιχειρηματικότητα, ενίσχυση τουριστικών ΜΜΕ, αναβάθμιση ΜΜΕ, ενίσχυση πτυχιούχων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης κ.λπ.) του ΕΠΑνΕΚ 2014-2020, του άξονα προτεραιότητας 1 του ΠΕΠ Θεσσαλίας 2014-2020 καθώς και με τις δράσεις (ιδιωτικές επενδύσεις του πρωτογενή και του αγρο-διατροφικού τομέα, σχέδια βελτίωσης, εκκίνηση μη γεωργικών δραστηριοτήτων, νέοι αγρότες κ.λπ.) των Μέτρων 4 και 6 του ΠΑΑ 2014-2020 στην κατεύθυνση ενίσχυσης του αγρο-διατροφικού συμπλέγματος και της αύξησης της προστιθέμενης αξίας της υπαίθρου της Καρδίτσας.

Τίτλος Δράσης	Βασικές υπηρεσίες & ανάπλαση χωριών σε αγροτικές περιοχές					
Κωδικός Δράσης	19.2.4					
Τίτλος Υποδράσης	Στήριξη για υποδομές μικρής κλίμακας (ενδεικτικά: ύδρευση, αποχέτευση, οδοποιία εντός οικισμού), συμπεριλαμβανομένης της εξοικονόμησης ενέργειας σε χρησιμοποιούμενα δημόσια κτίρια					
Κωδικός Υποδράσης	19.2.4.1					
Νομική βάση	ΕΠΙΛΕΞΙΜΟΤΗΤΑ ΥΠΟΔΡΑΣΗΣ	ΚΑΘΕΣΤΩΣ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ				
	Καν. (ΕΕ) 1305/2013, άρθρο 20	Καν. (ΕΕ) 651/2014, άρθρο 56				
Αναλυτική Περιγραφή Υποδράσης						
<p>Από τα στοιχεία της υφιστάμενης κατάστασης αναδεικνύεται μια περιοχή παρέμβασης με χαμηλούς δείκτες ευημερίας και σημαντικές ελλείψεις σε τοπικές υποδομές, γεγονός που συναρτάται άμεσα με την ποιότητα ζωής των πολιτών και οδηγεί σε μειωμένη ανταγωνιστικότητα της σε σχέση με τα αστικά κέντρα. Μια από τις σημαντικότερες άλλωστε αιτίες για την αποχώρηση του πληθυσμού από την περιοχή παρέμβασης (ποσοστό μείωσης 11,6% του μόνιμου πληθυσμού την περίοδο 2001-2011) είναι και η έλλειψη βασικών υποδομών και η δυσκολία πρόσβασης σε μεγάλη ποικιλία υπηρεσιών, αντίστοιχων με αυτές που εξασφαλίζει η διαβίωση στα αστικά κέντρα.</p> <p>Η υποδράση αφορά σε υποδομές μικρής κλίμακας εντός οικισμών. Οι πράξεις που μπορούν να υλοποιηθούν βάσει της υποδράσης αφορούν σε έργα κατασκευής / βελτίωσης δικτύων ύδρευσης και αποχέτευσης, διαχείρισης στερεών και υγρών αποβλήτων, οδοποιίας, καθώς και έργα ενεργειακής αναβάθμισης δημόσιων κτηρίων. Στην παρούσα υποδράση δύναται να ενταχθούν και λοιπές σχετικές πράξεις, οι οποίες υλοποιούνται εντός οικισμών και αφορούν σε βασικές υποδομές για την βελτίωση της διαβίωσης του τοπικού πληθυσμού.</p> <p>Στην παρούσα υποδράση δύναται να ενταχθούν, ενδεικτικά και όχι περιοριστικά, πράξεις όπως:</p> <ul style="list-style-type: none"> Δημιουργία συμπληρωματικών υποδομών για την επέκταση και βελτίωση υφιστάμενων δικτύων ύδρευσης, (π.χ. αντλιοστάσια, συστήματα εξοικονόμησης ύδατος, συστήματα χλωρίωσης), μη συμπεριλαμβανομένης της αντικατάστασης των δικτύων. Ανάπτυξη πιλοτικών συστημάτων εναλλακτικής διαχείρισης απορριμμάτων (π.χ. ανακύκλωση, επανάχρηση, κομποστοποίηση). Εξοικονόμηση ενέργειας σε χρησιμοποιούμενα δημόσια κτίρια (π.χ. Δημαρχεία, Σχολεία, πολιτιστικά κέντρα, παιδικοί σταθμοί, ΚΑΠΗ, κ.λπ.). διευθετήσεις χειμάρρων, έργα αντιστήριξης πρανών <p>Για τις επιλέξιμες δαπάνες των ενισχυόμενων πράξεων της υπο-δράσης το συνολικό επιλέξιμο κόστος θα ανέρχεται μέχρι 600.000 €. Η ένταση ενίσχυσης ανέρχεται:</p> <p>α) για πράξεις που δεν εμπίπτουν στους κανόνες κρατικών ενισχύσεων και δεν παράγουν έσοδα 100% (Καν. ΕΕ 1305/2013, άρθρο 61),</p> <p>β) για πράξεις που δεν εμπίπτουν στους κανόνες κρατικών ενισχύσεων και παράγουν έσοδα το ποσό της επιχορήγησης δεν υπερβαίνει τη διαφορά μεταξύ των επιλέξιμων δαπανών και του κέρδους εκμετάλλευσης της επένδυσης, και το ποσοστό επιχορήγησης προκύπτει έπειτα από χρηματοοικονομική ανάλυση, έως 100% (Καν. ΕΕ 1303/2013, άρθρο 61, παρ. 7β).</p>						
Θεματική Κατεύθυνση που εξυπηρετείται						
Η δράση σύμφωνα με τα στοιχεία της υφιστάμενης κατάστασης, τη SWOT ανάλυση και τη στρατηγική εξυπηρετεί κατά προτεραιότητα την ΘΚ10: «Βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης και ποιότητας ζωής του τοπικού πληθυσμού» (Μήτρα Συσχέτισης ΜΣ1, Πίνακας 4.3.1).						
Χρηματοδοτικά στοιχεία						
	Ποσό (€)	Ποσοστό (%) σε επίπεδο Υπο-Μέτρου	Ποσοστό (%) σε επίπεδο Τοπικού Προγράμματος			
Συνολικός Προϋπολογισμός	80.000,00	1,10%	0,91%			
Δημόσια Δαπάνη	80.000,00	1,65%	1,27%			
Ιδιωτική Συμμετοχή	0,00	0,00%	0,00%			
Περιοχή Εφαρμογής						
Η υπο-δράση εφαρμόζεται στο σύνολο της περιοχής παρέμβασης (σύνολο των Δημοτικών / Τοπικών Κοινοτήτων της Π.Ε. Καρδίτσας με εξαίρεση το σχέδιο πόλης της Δ.Κ. Καρδίτσας)						
Δικαιούχοι						
ΟΤΑ Α και Β βαθμού και φορείς τους, Φορείς Δημοσίου Τομέα, ιδιωτικοί φορείς με καταστατικό σκοπό την υλοποίηση αντίστοιχων έργων						
Κριτήρια επιλογής						
Α/Α	ΚΩΔΙΚΟΣ	ΚΡΙΤΗΡΙΟ	ΑΝΑΛΥΣΗ	ΜΟΡΙΟΔΟΤΗΣΗ (ΚΛΙΜΑΚΑ 0-100)	ΒΑΡΥΤΗΤΑ (%)	ΤΕΛΙΚΟΣ ΒΑΘΜΟΣ
1	19.2Δ_111	Σκοπιμότητα της πρότασης (Ειδικοί ή στρατηγικοί στόχοι του τοπικού προγράμματος)	Συσχέτιση με το σύνολο των στόχων που αφορούν στην υπο-δράση	100	15%	15
			Συσχέτιση με το 70% των στόχων που αφορούν στην υπο-δράση	70		10,5
			Συσχέτιση με το 30% των στόχων που αφορούν στην υπο-δράση	30		4,5

		που εξυπηρετούνται με την υλοποίηση της πρότασης)	Συσχέτιση με ποσοστό μικρότερο του 30% των στόχων που αφορούν στην υπο-δράση	0		0
2	19.2Δ_113	Αναγκαιότητα της πράξης	Δεν υπάρχει παρόμοια υπηρεσία / υποδομή στην Τοπική / Δημοτική Ενότητα	100	10%	10
			Υπάρχει παρόμοια υπηρεσία / υποδομή στην Τοπική / Δημοτική Ενότητα	0		0
3	19.2Δ_117*	Ρεαλιστικότητα χρονοδιαγράμματος υλοποίησης επένδυσης	Χρονοδιάγραμμα σύμφωνο με το είδος και το μέγεθος του έργου	50	10%	5
			Ορθολογικός προσδιορισμός των επιμέρους φάσεων υλοποίησης του έργου	50		5
4	19.2Δ_119	Σαφήνεια και πληρότητα της πρότασης	Σαφήνεια του περιεχομένου της πρότασης και πληρότητα ως προς τα απαιτούμενα για τη βαθμολόγηση δικαιολογητικά	100	10%	10
			Ασαφής περιγραφή της πρότασης αλλά πληρότητα ως προς τα απαιτούμενα για τη βαθμολόγηση δικαιολογητικά	50		5
			Ασαφής περιγραφή της πρότασης και ελλείψεις ως προς τα απαιτούμενα για τη βαθμολόγηση δικαιολογητικά	0		0
5	19.2Δ_120	Ετοιμότητα έναρξης υλοποίησης της πρότασης	Εξασφάλιση του συνόλου των απαιτούμενων γνωμοδοτήσεων/εγκρίσεων / αδειών	100	15%	15
			Εξασφάλιση μέρους των απαιτούμενων γνωμοδοτήσεων/εγκρίσεων / αδειών	60		9
			Υποβολή αιτήσεων στις αρμόδιες αρχές για απαραίτητες γνωμοδοτήσεις/εγκρίσεις / άδειες	30		4,5
			Τίποτα από τα ανωτέρω	0		0
6	19.2Δ_121	Σύσταση Φορέα	Έχει συσταθεί ο φορέας υλοποίησης της επένδυσης (εταιρεία, νομικό πρόσωπο κλπ) ή δεν απαιτείται σύσταση φορέα	100	10%	10
			Δεν έχει συσταθεί ο φορέας που απαιτείται	0		0
7	19.2Δ_122	Χωροθέτηση της πράξης (σύμφωνα με την Οδηγία (ΕΟΚ) 75/268)	Ορεινή	100	10%	10
			Μειοεκτική	50		5
			Λοιπές περιοχές	0		0
8	19.2Δ_124	Εισαγωγή καινοτομίας / ΤΠΕ ή πιλοτικών καινοτόμων εφαρμογών	Ναι	100	10%	10
			Όχι	0		0
9	19.2Δ_132	Προστασία περιβάλλοντος	Ποσοστό δαπανών σχετικών με την προστασία του περιβάλλοντος μεγαλύτερο ή ίσο του 5%	100	10%	10
			Ποσοστό δαπανών σχετικών με την προστασία του περιβάλλοντος μικρότερο του 5%	0		0
ΣΥΝΟΛΟ ΒΑΡΥΤΗΤΑΣ					100%	
ΜΕΓΙΣΤΗ ΔΥΝΑΤΗ ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑ						100
ΕΛΑΧΙΣΤΗ ΔΥΝΑΤΗ ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑ ΕΓΚΡΙΣΗΣ (30% ΤΗΣ ΜΕΓΙΣΤΗΣ ΔΥΝΑΤΗΣ ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑΣ)						30

* το κριτήριο 19.2Δ_117 βαθμολογείται αθροιστικά

Συνέργεια / συμπληρωματικότητα με άλλες δράσεις του τοπικού προγράμματος

Η υπο-δράση εμφανίζει συνέργεια και συμπληρωματικότητα με όλες τις υπο-δράσεις του Τ.Π οι οποίες συμβάλλουν στη βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης και ποιότητας ζωής του τοπικού πληθυσμού (υποκεφ. 4.3).

Η υπο-δράση παρουσιάζει συμπληρωματικότητα με όλες τις δράσεις του Τ.Π. που συμβάλλουν στη βελτίωση και ανάπτυξη των παρεχόμενων υπηρεσιών προς τον τοπικό πληθυσμό, στη βελτίωση της ελκυστικότητάς της, στην προβολή των συγκριτικών πλεονεκτημάτων της και στην ανάδειξη της ιδιαίτερης πολιτιστικής και περιβαλλοντικής της ταυτότητας καθώς και στην επίτευξη κοινωνικής συνοχής και στην καταπολέμηση της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού.

Σημαντική συνέργεια, παρουσιάζει με τις δράσεις ανάπτυξης επιχειρηματικής δραστηριότητας δεδομένου ότι η αναβάθμιση των τοπικών υποδομών συνεισφέρει στη διασύνδεση μεταξύ τομέων και από κοινού συμβάλλουν στη βελτίωση του επιχειρηματικού περιβάλλοντος.

Συνέργεια / συμπληρωματικότητα με λοιπές αναπτυξιακές δράσεις στην ευρύτερη περιοχή

Η υπο-δράση εξυπηρετεί έμμεσα την προώθηση του "Δημιουργικού Τουρισμού" που αποτελεί τομέα προτεραιότητας της Περιφερειακής Στρατηγικής Καινοτομίας Έξυπνης Εξειδίκευσης (RIS3) και δορυφορική δραστηριότητα του πρώτου πυλώνα (αγρο-διατροφικό σύμπλεγμα). Παρουσιάζει δε, συνέργεια και συμπληρωματικότητα με τις προβλεπόμενες δράσεις του ΠΕΠ Θεσσαλίας (άξονας προτεραιότητας 2.α - Ανάπτυξη και αξιοποίηση ικανοτήτων ανθρώπινου δυναμικού – ενεργός κοινωνική ενσωμάτωση και 2.β - Υποδομές στήριξης και ανάπτυξης ανθρώπινου δυναμικού), μέσω της δυνατότητας ενσωμάτωσης και εξειδίκευσης ενεργειών.

Τίτλος Δράσης	Βασικές υπηρεσίες & ανάπτυξη χωριών σε αγροτικές περιοχές		
Κωδικός Δράσης	19.2.4		
Τίτλος Υποδράσης	Στήριξη για τη δημιουργία, βελτίωση ή επέκταση τοπικών βασικών υπηρεσιών για τον αγροτικό πληθυσμό, καθώς και των σχετικών υποδομών (ενδεικτικά: παιδικοί σταθμοί, αγροτικά ιατρεία)		
Κωδικός Υποδράσης	19.2.4.2		
Νομική βάση	ΕΠΙΛΕΞΙΜΟΤΗΤΑ ΥΠΟΔΡΑΣΗΣ		ΚΑΘΕΣΤΩΣ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ
	Καν. (ΕΕ) 1305/2013, άρθρο 20		Καν. (ΕΕ) 651/2014, άρθρο 55
Αναλυτική Περιγραφή Υποδράσης			
<p>Από τα στοιχεία της υφιστάμενης κατάστασης αναδεικνύεται μια περιοχή παρέμβασης με χαμηλούς δείκτες ευημερίας και σημαντικές ελλείψεις σε τοπικές υποδομές και ειδικότερα στις βασικές υπηρεσίες προς τον αγροτικό πληθυσμό, γεγονός που συναρτάται άμεσα με την ποιότητα ζωής των πολιτών και οδηγεί σε μειωμένη ανταγωνιστικότητά της σε σχέση με τα αστικά κέντρα. Μια από τις σημαντικότερες άλλωστε αιτίες για την αποχώρηση του πληθυσμού από την περιοχή παρέμβασης (ποσοστό μείωσης 11,6% του μόνιμου πληθυσμού την περίοδο 2001-2011) είναι και η έλλειψη βασικών υποδομών και η δυσκολία πρόσβασης σε μεγάλη ποικιλία υπηρεσιών, αντίστοιχων με αυτές που εξασφαλίζει η διαβίωση στα αστικά κέντρα.</p> <p>Η υποδράση αφορά τη δημιουργία, βελτίωση ή επέκταση βασικών υπηρεσιών, με σκοπό την εξυπηρέτηση και τη βελτίωση της ποιότητας ζωής του τοπικού πληθυσμού.</p> <p>Στην παρούσα υποδράση δύναται να ενταχθούν, ενδεικτικά και όχι περιοριστικά, πράξεις όπως:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Παιδικοί σταθμοί και αίθουσες δημιουργικής απασχόλησης παιδιών προσχολικής ηλικίας • Αγροτικά ιατρεία (στο πλαίσιο της εγκεκριμένης εθνικής στρατηγικής πρωτοβάθμιας υγείας) • Χώροι στέγασης κοινωνικών παντοπωλείων - ιατρείων - φαρμακείων • Δημιουργία ή εκσυγχρονισμός Κέντρων φροντίδας ηλικιωμένων και υποδομών ΚΑΠΗ • Δημιουργία πολύ-λειτουργικών ψυχαγωγικών υποδομών (π.χ. Κέντρα Νεότητας) • Κέντρα και δομές συμβουλευτικής υποστήριξης για διευκόλυνση της πρόσβασης στην απασχόληση για ΑμεΑ, ανέργους ή μέλη ευπαθών κοινωνικών ομάδων • Αθλητικοί χώροι • Δημόσιες τοπικές υποδομές για την προώθηση και εμπορία τοπικών αγροτικών ή άλλων προϊόντων (π.χ. τοπικές / δημοτικές αγορές, αγορές παραγωγών) <p>Για τις επιλέξιμες δαπάνες των ενισχυόμενων πράξεων της υπο-δράσης το συνολικό επιλέξιμο κόστος θα ανέρχεται μέχρι 600.000 €. Η ένταση ενίσχυσης ανέρχεται:</p> <p>α) για πράξεις που δεν εμπίπτουν στους κανόνες κρατικών ενισχύσεων και δεν παράγουν έσοδα 100% (Καν. ΕΕ 1305/2013, άρθρο 61),</p> <p>β) για πράξεις που δεν εμπίπτουν στους κανόνες κρατικών ενισχύσεων και παράγουν έσοδα το ποσό της επιχορήγησης δεν υπερβαίνει τη διαφορά μεταξύ των επιλέξιμων δαπανών και του κέρδους εκμετάλλευσης της επένδυσης, και το ποσοστό επιχορήγησης προκύπτει έπειτα από χρηματοοικονομική ανάλυση, έως 100% (Καν. ΕΕ 1303/2013, άρθρο 61, παρ. 7β),</p> <p>γ) για πράξεις που εμπίπτουν στους κανόνες κρατικών ενισχύσεων και για επενδύσεις που παράγουν κέρδη το ποσό της ενίσχυσης δεν υπερβαίνει τη διαφορά μεταξύ των επιλέξιμων δαπανών και του κέρδους εκμετάλλευσης της επένδυσης. Το κέρδος εκμετάλλευσης αφαιρείται από τις επιλέξιμες δαπάνες εκ των προτέρων, βάσει εύλογων προβλέψεων και το ποσοστό επιχορήγησης προκύπτει έπειτα από χρηματοοικονομική ανάλυση, έως 100% (Καν. ΕΕ 651/2014, άρθρα 53, 55, 56). Εναλλακτικά, στις περιπτώσεις εφαρμογής των άρθρων 53 και 55 του Καν. 651/2014, το μέγιστο ποσοστό ενίσχυσης δύναται να καθορισθεί στο 80% των επιλέξιμων δαπανών χωρίς την διεξαγωγή χρηματοοικονομικής ανάλυσης.</p>			
Θεματική Κατεύθυνση που εξυπηρετείται			
<p>Η υπο-δράση σύμφωνα με τα στοιχεία της υφιστάμενης κατάστασης, τη SWOT ανάλυση και τη στρατηγική εξυπηρετεί κατά προτεραιότητα την ΘΚ «Βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης και ποιότητας ζωής του τοπικού πληθυσμού» (Μήτρα Συσχέτισης ΜΣ1, Πίνακας 4.3.1).</p>			
Χρηματοδοτικά στοιχεία			
	Ποσό (€)	Ποσοστό (%) σε επίπεδο Υπο-Μέτρου	Ποσοστό (%) σε επίπεδο Τοπικού Προγράμματος
Συνολικός Προϋπολογισμός	90.000,00	1,23%	1,03%
Δημόσια Δαπάνη	90.000,00	1,86%	1,43%
Ιδιωτική Συμμετοχή	0,00	0,00%	0,00%
Περιοχή Εφαρμογής			
<p>Η υπο-δράση εφαρμόζεται στο σύνολο της περιοχής παρέμβασης (σύνολο των Δημοτικών / Τοπικών Κοινοτήτων της Π.Ε. Καρδίτσας με εξαίρεση το σχέδιο πόλης της Δ.Κ. Καρδίτσας)</p>			
Δικαιούχοι			
<p>ΟΤΑ Α και Β βαθμού και φορείς τους, Φορείς Δημοσίου Τομέα, ιδιωτικοί φορείς με καταστατικό σκοπό την υλοποίηση αντίστοιχων έργων</p>			

Κριτήρια επιλογής						
A/A	ΚΩΔΙΚΟΣ	ΚΡΙΤΗΡΙΟ	ΑΝΑΛΥΣΗ	ΜΟΡΙΟΔΟΤΗΣΗ (ΚΛΙΜΑΚΑ 0-100)	ΒΑΡΥΤΗΤΑ (%)	ΤΕΛΙΚΟΣ ΒΑΘΜΟΣ
1	19.2Δ_111	Σκοπιμότητα της πρότασης (Ειδικοί ή στρατηγικοί στόχοι του τοπικού προγράμματος που εξυπηρετούνται με την υλοποίηση της πρότασης)	Συσχέτιση με το σύνολο των στόχων που αφορούν στην υπο-δράση	100	15%	15
			Συσχέτιση με το 70% των στόχων που αφορούν στην υπο-δράση	70		10,5
			Συσχέτιση με το 30% των στόχων που αφορούν στην υπο-δράση	30		4,5
			Συσχέτιση με ποσοστό μικρότερο του 30% των στόχων που αφορούν στην υπο-δράση	0		0
2	19.2Δ_113	Αναγκαιότητα της πράξης	Δεν υπάρχει παρόμοια υπηρεσία / υποδομή στην Τοπική / Δημοτική Ενότητα	100	10%	10
			Υπάρχει παρόμοια υπηρεσία / υποδομή στην Τοπική / Δημοτική Ενότητα	0		0
3	19.2Δ_117*	Ρεαλιστικότητα χρονοδιαγράμματος υλοποίησης επένδυσης	Χρονοδιάγραμμα σύμφωνο με το είδος και το μέγεθος του έργου	50	10%	5
			Ορθολογικός προσδιορισμός των επιμέρους φάσεων υλοποίησης του έργου	50		5
4	19.2Δ_119	Σαφήνεια και πληρότητα της πρότασης	Σαφήνεια του περιεχομένου της πρότασης και πληρότητα ως προς τα απαιτούμενα για τη βαθμολόγηση δικαιολογητικά	100	10%	10
			Ασαφής περιγραφή της πρότασης αλλά πληρότητα ως προς τα απαιτούμενα για τη βαθμολόγηση δικαιολογητικά	50		5
			Ασαφής περιγραφή της πρότασης και ελλείψεις ως προς τα απαιτούμενα για τη βαθμολόγηση δικαιολογητικά	0		0
5	19.2Δ_120	Ετοιμότητα έναρξης υλοποίησης της πρότασης	Εξασφάλιση του συνόλου των απαιτούμενων γνωμοδοτήσεων/εγκρίσεων / αδειών	100	15%	15
			Εξασφάλιση μέρους των απαιτούμενων γνωμοδοτήσεων/εγκρίσεων / αδειών	60		9
			Υποβολή αιτήσεων στις αρμόδιες αρχές για απαραίτητες γνωμοδοτήσεις/εγκρίσεις / άδειες	30		4,5
			Τίποτα από τα ανωτέρω	0		0
6	19.2Δ_121	Σύσταση Φορέα	Έχει συσταθεί ο φορέας υλοποίησης της επένδυσης (εταιρεία, νομικό πρόσωπο κλπ) ή δεν απαιτείται σύσταση φορέα	100	10%	10
			Δεν έχει συσταθεί ο φορέας που απαιτείται	0		0
7	19.2Δ_122	Χωροθέτηση της πράξης (σύμφωνα με την Οδηγία (ΕΟΚ) 75/268)	Ορεινή	100	10%	10
			Μειονεκτική	50		5
			Λοιπές περιοχές	0		0
8	19.2Δ_124	Εισαγωγή καινοτομίας / ΤΠΕ ή πιλοτικών καινοτόμων εφαρμογών	Ναι	100	10%	10
			Όχι	0		0
9	19.2Δ_132	Προστασία περιβάλλοντος	Ποσοστό δαπανών σχετικών με την προστασία του περιβάλλοντος μεγαλύτερο ή ίσο του 5%	100	10%	10
			Ποσοστό δαπανών σχετικών με την προστασία του περιβάλλοντος μικρότερο του 5%	0		0
ΣΥΝΟΛΟ ΒΑΡΥΤΗΤΑΣ					100%	
ΜΕΓΙΣΤΗ ΔΥΝΑΤΗ ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑ						100
ΕΛΑΧΙΣΤΗ ΔΥΝΑΤΗ ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑ ΕΓΚΡΙΣΗΣ (30% ΤΗΣ ΜΕΓΙΣΤΗΣ ΔΥΝΑΤΗΣ ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑΣ)						30

* το κριτήριο 19.2Δ_117 βαθμολογείται αθροιστικά

Συνέργεια / συμπληρωματικότητα με άλλες δράσεις του τοπικού προγράμματος

Η υπο-δράση εμφανίζει συνέργεια και συμπληρωματικότητα με όλες τις υπο-δράσεις του Τ.Π., οι οποίες συμβάλλουν στη βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης και ποιότητας ζωής του τοπικού πληθυσμού (υποκεφ. 4.3).

Η υπο-δράση παρουσιάζει συμπληρωματικότητα με όλες τις δράσεις του Τ.Π. που συμβάλλουν στη βελτίωση και ανάπτυξη των παρεχόμενων υπηρεσιών προς τον τοπικό πληθυσμό, στη βελτίωση της ελκυστικότητάς της, στην προβολή των συγκριτικών πλεονεκτημάτων της και στην ανάδειξη της ιδιαίτερης πολιτιστικής και περιβαλλοντικής της ταυτότητας καθώς και στην επίτευξη κοινωνικής συνοχής και στην καταπολέμηση της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού.

Σημαντική συνέργεια, παρουσιάζει με τις δράσεις ανάπτυξης επιχειρηματικής δραστηριότητας δεδομένου ότι η αναβάθμιση των τοπικών υποδομών συνεισφέρει στη διασύνδεση μεταξύ τομέων και από κοινού συμβάλλουν στη βελτίωση του επιχειρηματικού περιβάλλοντος.

Συνέργεια / συμπληρωματικότητα με λοιπές αναπτυξιακές δράσεις στην ευρύτερη περιοχή

Η υπο-δράση εξυπηρετεί έμμεσα την προώθηση του “Δημιουργικού Τουρισμού” που αποτελεί τομέα προτεραιότητας της Περιφερειακής Στρατηγικής Καινοτομίας Έξυπνης Εξειδίκευσης (RIS3) και δορυφορική δραστηριότητα του πρώτου πυλώνα (αγρο-διατροφικό σύμπλεγμα). Παρουσιάζει δε, συνέργεια και συμπληρωματικότητα με τις προβλεπόμενες δράσεις του ΠΕΠ Θεσσαλίας (άξονας προτεραιότητας 2.α - Ανάπτυξη και αξιοποίηση ικανοτήτων ανθρώπινου δυναμικού – ενεργός κοινωνική ενσωμάτωση και 2.β - Υποδομές στήριξης και ανάπτυξης ανθρώπινου δυναμικού), μέσω της δυνατότητας ενσωμάτωσης και εξειδίκευσης ενεργειών.

Τίτλος Δράσης	Βασικές υπηρεσίες & ανάπτυξη χωριών σε αγροτικές περιοχές
Κωδικός Δράσης	19.2.4
Τίτλος Υποδράσης	Στήριξη για επενδύσεις για δημόσια χρήση σε υπηρεσίες και υποδομές αναψυχής, ανάπτυξης χώρων εντός οικισμών, τουριστικές πληροφορίες και τουριστικές υποδομές μικρής κλίμακας (ενδεικτικά: σημάνσεις, δημόσιοι κοινόχρηστοι χώροι, προβολή προώθηση περιοχών, ποδηλατικές διαδρομές)
Κωδικός Υποδράσης	19.2.4.3
Νομική βάση	Άρθρο 20 Καν. (ΕΕ) 1305/2013
Αναλυτική Περιγραφή Υποδράσης	
<p>Από τα στοιχεία της υφιστάμενης κατάστασης αναδεικνύεται μια περιοχή παρέμβασης με χαμηλούς δείκτες ευημερίας και σημαντικές ελλείψεις σε τοπικές υποδομές και υπηρεσίες, γεγονός που συναρτάται άμεσα με την ποιότητα ζωής των πολιτών και οδηγεί σε μειωμένη ανταγωνιστικότητά της σε σχέση με τα αστικά κέντρα.</p> <p>Η υποδράση αφορά σε έργα μικρής κλίμακας που συμβάλουν / στοχεύουν στη βελτίωση της ελκυστικότητας της περιοχής όπως άλση, πάρκα/πλατείες, μονοπάτια, διαδρομές, αξιοθέατα, καταφύγια, παρατηρητήρια, θέσεις θέας. Παράλληλα, μέσω της υποδράσης μπορούν να υλοποιηθούν πράξεις οι οποίες αφορούν στην τουριστική προβολή και εξυπηρέτηση της περιοχής εφαρμογής όπως η δημιουργία, βελτίωση και εκσυγχρονισμός των τοπικών κέντρων τουριστικής πληροφόρησης, η δημιουργία ιστοσελίδων, παραγωγή πληροφοριακού και τουριστικού υλικού, δημόσιες υποδομές που κρίνονται απαραίτητες για την αύξηση της προσβασιμότητας σε επισκέψιμους χώρους. Οι πράξεις που θα ενταχθούν μπορούν να έχουν συμπληρωματικό χαρακτήρα και με ιδιωτικές επενδύσεις.</p> <p>Στην παρούσα υποδράση δύναται να ενταχθούν, ενδεικτικά και όχι περιοριστικά, πράξεις όπως:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Σήμανση αξιοθέατων, μνημείων και άλλων σημείων τουριστικού ενδιαφέροντος • Ποδηλατικές διαδρομές • Περιπατητικές διαδρομές, μονοπάτια σε περιοχές με ιδιαίτερο περιβαλλοντικό ενδιαφέρον ή με αξιοσημείωτα χαρακτηριστικά στοιχεία, όπως γεφύρια, μύλοι, πατητήρια, βρύσες κ.α. • Τοπικά κέντρα τουριστικής πληροφόρησης • Δημιουργία ή / και εξοπλισμός παιδικών χαρών • Έργα αποκατάστασης - ανάδειξης πάρκων και περιαστικών αλσουλίων • Δημιουργία, βελτίωση και εκσυγχρονισμός υποδομών για επισκέπτες/τουρίστες (π.χ. καταφύγια, θέσεις θέας παρατηρητήρια, και υπαίθριας αναψυχής, κατασκηνωτικοί χώροι) συμπεριλαμβανομένου και συναφούς εξοπλισμού εξυπηρέτησης, ασφάλειας, προσβασιμότητας πυρόσβεσης, αντιμετώπισης έκτακτων αναγκών κ.α. • Ενέργειες προβολής και προώθησης των συγκριτικών πλεονεκτημάτων της περιοχής όπως δημιουργία ιστοσελίδων, παραγωγή πληροφοριακού και τουριστικού υλικού κ.α. <p>Στο πλαίσιο της υπο-δράσης οποιαδήποτε πράξη τουριστικής φύσης ενταχθεί θα πρέπει να στοχεύει αποκλειστικά στην εξυπηρέτηση των επισκεπτών (π.χ. σημεία πληροφόρησης) και όχι στην προβολή της περιοχής με στόχο της αύξησης της επισκεψιμότητας (παρά μόνο αιτιολογημένα σε τοπικό επίπεδο) ή την προβολή προϊόντων που συνδέονται και εξυπηρετούν ιδιωτικά συμφέροντα.</p> <p>Επίσης, στο πλαίσιο της υπο-δράσης προκειμένου να αναπλάσθουν, να αναδειχθούν και να διασθωθεί ο χαρακτήρας των οικισμών της περιοχής μπορούν να υλοποιηθούν και έργα βελτίωσης ή ανάπτυξης δημόσιων κοινοχρήστων χώρων, όπως ενδεικτικά και όχι περιοριστικά, είναι :</p> <ul style="list-style-type: none"> • Η επισκευή, επέκταση και βελτίωση πλατειών οικισμών • Η επισκευή πλακόστρωτων δρόμων (καλντερίμια), η πεζοδρόμηση δρόμων ιδιαίτερου ενδιαφέροντος • Η διαμόρφωση εισόδων οικισμών (κατασκευή πεζοδρομίου, φωτισμός) και χώρων στάθμευσης με σχετική σήμανση κοντά σε σημεία απαγόρευσης της κυκλοφορίας οχημάτων (καλντερίμια, πεζόδρομοι) • Η δημιουργία νέων και η βελτίωση υφιστάμενων χώρων πρασίνου <p>Με την προϋπόθεση ύπαρξης σχετικής μελέτης συνολικής θεώρησης αισθητικής και λειτουργικής αναβάθμισης ή ανάδειξης του οικισμού ή τμήματος αυτού.</p> <p>Για τις επιλέξιμες δαπάνες των ενισχυόμενων πράξεων της υπο-δράσης το συνολικό επιλέξιμο κόστος θα ανέρχεται μέχρι 600.000 €, ενώ στην περίπτωση <u>πράξεων άυλου χαρακτήρα</u> μέχρι 50.000 €.</p> <p>Η ένταση ενίσχυσης ανέρχεται:</p> <p>α) για πράξεις που δεν εμπίπτουν στους κανόνες κρατικών ενισχύσεων και δεν παράγουν έσοδα 100% (Καν. ΕΕ 1305/2013, άρθρο 61),</p> <p>β) για πράξεις που δεν εμπίπτουν στους κανόνες κρατικών ενισχύσεων και παράγουν έσοδα το ποσό της επιχορήγησης δεν υπερβαίνει τη διαφορά μεταξύ των επιλέξιμων δαπανών και του κέρδους εκμετάλλευσης της επένδυσης, και το ποσοστό επιχορήγησης προκύπτει έπειτα από χρηματοοικονομική ανάλυση, έως 100% (Καν. ΕΕ 1303/2013, άρθρο 61, παρ. 7β).</p>	
Θεματική Κατεύθυνση που εξυπηρετείται	
<p>Η δράση σύμφωνα με τα στοιχεία της υφιστάμενης κατάστασης, τη SWOT ανάλυση και τη στρατηγική εξυπηρετεί κατά προτεραιότητα την ΘΚ2: «Βελτίωση της ελκυστικότητας της περιοχής παρέμβασης και ενίσχυση του τουριστικού προϊόντος» (Μήτρα Συσχέτισης ΜΣ1, Πίνακας 4.3.1).</p>	
Χρηματοδοτικά στοιχεία	

	Ποσό (€)	Ποσοστό (%) σε επίπεδο Υπο-Μέτρου	Ποσοστό (%) σε επίπεδο Τοπικού Προγράμματος			
Συνολικός Προϋπολογισμός	945.000,00	12,94%	10,79%			
Δημόσια Δαπάνη	945.000,00	19,48%	15,00%			
Ιδιωτική Συμμετοχή	0,00	0,00%	0,00%			
Περιοχή Εφαρμογής						
Η υπο-δράση εφαρμόζεται στο σύνολο της περιοχής παρέμβασης (σύνολο των Δημοτικών / Τοπικών Κοινοτήτων της Π.Ε. Καρδίτσας με εξαίρεση το σχέδιο πόλης της Δ.Κ. Καρδίτσας).						
Δικαιούχοι						
ΟΤΑ Α και Β βαθμού και φορείς τους, Φορείς Δημοσίου Τομέα, ιδιωτικοί φορείς με καταστατικό σκοπό την υλοποίηση αντίστοιχων έργων						
Κριτήρια επιλογής						
A/A	ΚΩΔΙΚΟΣ	ΚΡΙΤΗΡΙΟ	ΑΝΑΛΥΣΗ	ΜΟΡΙΟΔΟΤΗΣΗ (ΚΛΙΜΑΚΑ 0-100)	ΒΑΡΥΤΗΤΑ (%)	ΤΕΛΙΚΟΣ ΒΑΘΜΟΣ
1	19.2Δ_111	Σκοπιμότητα της πρότασης (Ειδικοί ή στρατηγικοί στόχοι του τοπικού προγράμματος που εξυπηρετούνται με την υλοποίηση της πρότασης)	Συσχέτιση με το σύνολο των στόχων που αφορούν στην υπο-δράση	100	15%	15
			Συσχέτιση με το 70% των στόχων που αφορούν στην υπο-δράση	70		10,5
			Συσχέτιση με το 30% των στόχων που αφορούν στην υπο-δράση	30		4,5
			Συσχέτιση με ποσοστό μικρότερο του 30% των στόχων που αφορούν στην υπο-δράση	0		0
2	19.2Δ_113	Αναγκαιότητα της πράξης	Δεν υπάρχει παρόμοια υπηρεσία / υποδομή στην Τοπική / Δημοτική Ενότητα	100	5%	5
			Υπάρχει παρόμοια υπηρεσία / υποδομή στην Τοπική / Δημοτική Ενότητα	0		0
3	19.2Δ_117*	Ρεαλιστικότητα χρονοδιαγράμματος υλοποίησης επένδυσης	Χρονοδιάγραμμα σύμφωνο με το είδος και το μέγεθος του έργου	50	10%	5
			Ορθολογικός προσδιορισμός των επιμέρους φάσεων υλοποίησης του έργου	50		5
4	19.2Δ_118	Δυνατότητα διάθεσης ιδίων κεφαλαίων για την έναρξη υλοποίησης του επενδυτικού σχεδίου (εφ' όσον απαιτούνται)	Βαθμολογείται ο λόγος διαθέσιμων ιδίων κεφαλαίων / το σύνολο της ιδιωτικής συμμετοχής	0-100	10%	0-10
5	19.2Δ_119	Σαφήνεια και πληρότητα της πρότασης	Σαφήνεια του περιεχομένου της πρότασης και πληρότητα ως προς τα απαιτούμενα για τη βαθμολόγηση δικαιολογητικά	100	10%	10
			Ασαφής περιγραφή της πρότασης αλλά πληρότητα ως προς τα απαιτούμενα για τη βαθμολόγηση δικαιολογητικά	50		5
			Ασαφής περιγραφή της πρότασης και ελλείψεις ως προς τα απαιτούμενα για τη βαθμολόγηση δικαιολογητικά	0		0
6	19.2Δ_120	Ετοιμότητα έναρξης υλοποίησης της πρότασης	Εξασφάλιση του συνόλου των απαιτούμενων γνωμοδοτήσεων/εγκρίσεων / αδειών	100	15%	15
			Εξασφάλιση μέρους των απαιτούμενων γνωμοδοτήσεων/εγκρίσεων / αδειών	60		9
			Υποβολή αιτήσεων στις αρμόδιες αρχές για απαραίτητες γνωμοδοτήσεις/εγκρίσεις / άδειες	30		4,5
			Τίποτα από τα ανωτέρω	0		0
7	19.2Δ_121	Σύσταση Φορέα	Έχει συσταθεί ο φορέας υλοποίησης της επένδυσης (εταιρεία, νομικό πρόσωπο κλπ) ή δεν απαιτείται σύσταση φορέα	100	10%	10
			Δεν έχει συσταθεί ο φορέας που απαιτείται	0		0
8	19.2Δ_122	Χωροθέτηση της πράξης (σύμφωνα με την Οδηγία (ΕΟΚ) 75/268)	Ορεινή	100	5%	5
			Μειονεκτική	50		2,5
			Λοιπές περιοχές	0		0
9	19.2Δ_124	Εισαγωγή καινοτομίας / ΤΠΕ ή πιλοτικών καινοτόμων εφαρμογών	Ναι	100	10%	10
			Όχι	0		0
10	19.2Δ_132	Προστασία περιβάλλοντος	Ποσοστό δαπανών σχετικών με την προστασία του περιβάλλοντος μεγαλύτερο ή ίσο του 5%	100	10%	10
			Ποσοστό δαπανών σχετικών με την προστασία του περιβάλλοντος μικρότερο του 5%	0		0
ΣΥΝΟΛΟ ΒΑΡΥΤΗΤΑΣ					100%	
ΜΕΓΙΣΤΗ ΔΥΝΑΤΗ ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑ						100
ΕΛΑΧΙΣΤΗ ΔΥΝΑΤΗ ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑ ΕΓΚΡΙΣΗΣ (30% ΤΗΣ ΜΕΓΙΣΤΗΣ ΔΥΝΑΤΗΣ ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑΣ)						30

* το κριτήριο 19.2Δ_117 βαθμολογείται αθροιστικά

Συνέργεια / συμπληρωματικότητα με άλλες δράσεις του τοπικού προγράμματος
<p>Η υπο-δράση εμφανίζει συνέργεια και συμπληρωματικότητα με όλες τις υπο-δράσεις του Τ.Π, οι οποίες συμβάλλουν στη βελτίωση της ελκυστικότητας της περιοχής παρέμβασης και ενίσχυση του τουριστικού προϊόντος (υποκεφ. 4.3).</p> <p>Η υπο-δράση παρουσιάζει συμπληρωματικότητα με όλες τις δράσεις του Τ.Π. που συμβάλλουν στη βελτίωση και ανάπτυξη των παρεχόμενων υπηρεσιών προς τον τοπικό πληθυσμό, στη βελτίωση της ελκυστικότητάς της, στην προβολή των συγκριτικών πλεονεκτημάτων της και στην ανάδειξη της ιδιαίτερης πολιτιστικής και περιβαλλοντικής της ταυτότητας.</p> <p>Σημαντική συνέργεια, παρουσιάζει με τις δράσεις ανάπτυξης επιχειρηματικής και ιδιαίτερα τουριστικής δραστηριότητας δεδομένου ότι η αναβάθμιση υπηρεσιών και υποδομών αναψυχής, ανάπτυξης, τουριστικών πληροφοριών και τουριστικών υποδομών μικρής κλίμακας, συνεισφέρει στη διασύνδεση μεταξύ τομέων και από κοινού συμβάλλουν στη βελτίωση του επιχειρηματικού περιβάλλοντος.</p>
Συνέργεια / συμπληρωματικότητα με λοιπές αναπτυξιακές δράσεις στην ευρύτερη περιοχή
<p>Η υπο-δράση εξυπηρετεί την προώθηση του “Δημιουργικού Τουρισμού” που αποτελεί τομέα προτεραιότητας της Περιφερειακής Στρατηγικής Καινοτομίας Έξυπνης Εξειδίκευσης (RIS3) και δορυφορική δραστηριότητα του πρώτου πυλώνα (αγρο-διατροφικό σύμπλεγμα). Παρουσιάζει δε, συνέργεια και συμπληρωματικότητα με τις προβλεπόμενες δράσεις του ΠΕΠ Θεσσαλίας (άξονας προτεραιότητας 2.α - Ανάπτυξη και αξιοποίηση ικανοτήτων ανθρώπινου δυναμικού – ενεργός κοινωνική ενσωμάτωση και 2.β - Υποδομές στήριξης και ανάπτυξης ανθρώπινου δυναμικού), μέσω της δυνατότητας ενσωμάτωσης και εξειδίκευσης ενεργειών.</p>

Τίτλος Δράσης	Βασικές υπηρεσίες & ανάπλαση χωριών σε αγροτικές περιοχές		
Κωδικός Δράσης	19.2.4		
Τίτλος Υποδράσης	Ενίσχυση πολιτιστικών εκδηλώσεων		
Κωδικός Υποδράσης	19.2.4.4		
Νομική βάση	ΕΠΙΛΕΞΙΜΟΤΗΤΑ ΥΠΟΔΡΑΣΗΣ	ΚΑΘΕΣΤΩΣ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ	
	Καν. (ΕΕ) 1305/2013, άρθρο 20	Καν. (ΕΕ) 651/2014, άρθρο 53	
Αναλυτική Περιγραφή Υποδράσης			
<p>Η υποδράση αφορά στη διατήρηση της πολιτιστικής παράδοσης ή άλλων στοιχείων της περιοχής εφαρμογής, τα οποία προβάλλονται μέσα από τις τοπικές εκδηλώσεις. Οι πράξεις που δύναται να υλοποιηθούν θα πρέπει να συνδέονται με άμεσο τρόπο με την προβολή / διατήρηση των τοπικών στοιχείων της περιοχής όπως για παράδειγμα η παράδοση, τα έθιμα, η λαογραφία, η ιστορία, τα τοπικά προϊόντα και επαγγέλματα. Η ενίσχυση αφορά σε πράξεις άυλου χαρακτήρα.</p> <p>Στην παρούσα υποδράση δύναται να ενταχθούν, ενδεικτικά και όχι περιοριστικά, πράξεις όπως:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Παραδοσιακές πολιτιστικές εκδηλώσεις, ανταμώματα, πανηγύρια, αναβίωση εθίμων, όπως π.χ. γιορτή κρασιού, γιορτή караγκούνικης πίτας, γιορτή τσίπουρου, τα ανταμώματα, τα καλοκαιρινά τοπικά πανηγύρια, τα "Ρογκατσάρια", η "Γουρνοχαρά", τα "Κούλουμα", τα "Καραϊσκάκια", οι Πασχαλινές εκδηλώσεις σε όλες τις τοπικές κοινότητες κ.α. • Πολιτιστικά δρώμενα (τραγουδιού, παραδοσιακών χορών, θεάτρου, κ.α.) όπως π.χ. το φεστιβάλ λίμνης Ν. Πλαστήρα ή τα πολιτιστικά καλοκαίρια • Περιοδικές εκθέσεις (ζωγραφικής, φωτογραφίας, λαογραφίας, τοπικών προϊόντων κ.λπ.) και πολιτιστικοί διαγωνισμοί με θεματολογία σχετική με την παράδοση και τον πολιτισμό της περιοχής • Αθλητικές τοπικές εκδηλώσεις, όπως π.χ. ο Πλαστήριος ή Τιτάνιος δρόμος, ο κολυμβητικός διάπλους της λίμνης, οι ποδηλατοδρομίες, οι αγώνες ορεινού τρεξίματος κ.α.). <p>Οι εκδηλώσεις που θα ενταχθούν πρέπει να έχουν ως στόχο τη διατήρηση πολιτιστικών / ιστορικών / λαογραφικών κ.λπ. στοιχείων της περιοχής και όχι την προσέλκυση τουριστών ή την άμεση ή έμμεση προβολή ιδιωτικών συμφερόντων.</p> <p>Για τις επιλέξιμες δαπάνες των ενισχυόμενων πράξεων της υπο-δράσης το συνολικό επιλέξιμο κόστος θα ανέρχεται μέχρι 50.000 € (καθώς αφορά την υλοποίηση <u>ενεργειών άυλου χαρακτήρα</u>).</p> <p>Η ένταση ενίσχυσης ανέρχεται:</p> <p>α) για πράξεις που δεν εμπίπτουν στους κανόνες κρατικών ενισχύσεων και δεν παράγουν έσοδα 100% (Καν. ΕΕ 1305/2013, άρθρο 61),</p> <p>β) για πράξεις που δεν εμπίπτουν στους κανόνες κρατικών ενισχύσεων και παράγουν έσοδα το ποσό της επιχορήγησης δεν υπερβαίνει τη διαφορά μεταξύ των επιλέξιμων δαπανών και του κέρδους εκμετάλλευσης της επένδυσης, και το ποσοστό επιχορήγησης προκύπτει έπειτα από χρηματοοικονομική ανάλυση, έως 100% (Καν. ΕΕ 1303/2013, άρθρο 61, παρ. 7β),</p> <p>γ) για πράξεις που εμπίπτουν στους κανόνες κρατικών ενισχύσεων και για επενδύσεις που παράγουν κέρδη το ποσό της ενίσχυσης δεν υπερβαίνει τη διαφορά μεταξύ των επιλέξιμων δαπανών και του κέρδους εκμετάλλευσης της επένδυσης. Το κέρδος εκμετάλλευσης αφαιρείται από τις επιλέξιμες δαπάνες εκ των προτέρων, βάσει εύλογων προβλέψεων και το ποσοστό επιχορήγησης προκύπτει έπειτα από χρηματοοικονομική ανάλυση, έως 100% (Καν. ΕΕ 651/2014, άρθρα 53, 55, 56). Εναλλακτικά, στις περιπτώσεις εφαρμογής των άρθρων 53 και 55 του Καν. 651/2014, το μέγιστο ποσοστό ενίσχυσης δύναται να καθορισθεί στο 80% των επιλέξιμων δαπανών χωρίς την διεξαγωγή χρηματοοικονομικής ανάλυσης.</p>			
Θεματική Κατεύθυνση που εξυπηρετείται			
<p>Η υπο-δράση σύμφωνα με τα στοιχεία της υφιστάμενης κατάστασης, τη SWOT ανάλυση και τη στρατηγική εξυπηρετεί κατά προτεραιότητα την ΘΚ13: «Διατήρηση - βελτίωση των πολιτιστικών στοιχείων της περιοχής» (Μήτρα Συσχέτισης ΜΣ1, Πίνακας 4.3.1).</p>			
Χρηματοδοτικά στοιχεία			
	Ποσό (€)	Ποσοστό (%) σε επίπεδο Υπο-Μέτρου	Ποσοστό (%) σε επίπεδο Τοπικού Προγράμματος
Συνολικός Προϋπολογισμός	60.000,00	0,82%	0,69%
Δημόσια Δαπάνη	60.000,00	1,24%	0,95%
Ιδιωτική Συμμετοχή	0,00	0,00%	0,00%
Περιοχή Εφαρμογής			
<p>Η υπο-δράση εφαρμόζεται στο σύνολο της περιοχής παρέμβασης (σύνολο των Δημοτικών / Τοπικών Κοινοτήτων της Π.Ε. Καρδίτσας με εξαίρεση το σχέδιο πόλης της Δ.Κ. Καρδίτσας)</p>			
Δικαιούχοι			
<p>ΟΤΑ Α και Β βαθμού και φορείς τους, Φορείς Δημοσίου Τομέα, ιδιωτικοί φορείς με καταστατικό σκοπό την υλοποίηση αντίστοιχων έργων</p>			

Κριτήρια επιλογής						
A/A	ΚΩΔΙΚΟΣ	ΚΡΙΤΗΡΙΟ	ΑΝΑΛΥΣΗ	ΜΟΡΙΟΔΟΤΗΣΗ (ΚΛΙΜΑΚΑ 0-100)	ΒΑΡΥΤΗΤΑ (%)	ΤΕΛΙΚΟΣ ΒΑΘΜΟΣ
1	19.2Δ_111	Σκοπιμότητα της πρότασης (Ειδικοί ή στρατηγικοί στόχοι του τοπικού προγράμματος που εξυπηρετούνται με την υλοποίηση της πρότασης)	Συσχετίση με το σύνολο των στόχων που αφορούν στην υπο-δράση	100	15%	15
			Συσχετίση με το 70% των στόχων που αφορούν στην υπο-δράση	70		10,5
			Συσχετίση με το 30% των στόχων που αφορούν στην υπο-δράση	30		4,5
			Συσχετίση με ποσοστό μικρότερο του 30% των στόχων που αφορούν στην υπο-δράση	0		0
2	19.2Δ_116	Ρεαλιστικότητα - αξιοπιστία κόστους	100*(αιτούμενο - εγκεκριμένο)/εγκεκριμένο ≤ 5	100	10%	10
			5 < 100*(αιτούμενο - εγκεκριμένο)/εγκεκριμένο ≤ 10	60		6
			10 < 100*(αιτούμενο - εγκεκριμένο)/εγκεκριμένο ≤ 30	30		3
			100*(αιτούμενο - εγκεκριμένο)/εγκεκριμένο > 30	0		0
3	19.2Δ_117*	Ρεαλιστικότητα χρονοδιαγράμματος υλοποίησης επένδυσης	Χρονοδιάγραμμα σύμφωνο με το είδος και το μέγεθος του έργου	50	5%	2,5
			Ορθολογικός προσδιορισμός των επιμέρους φάσεων υλοποίησης του έργου	50		2,5
4	19.2Δ_118	Δυνατότητα διάθεσης ιδίων κεφαλαίων για την έναρξη υλοποίησης του επενδυτικού σχεδίου (εφ' όσον απαιτούνται)	Βαθμολογείται ο λόγος διαθέσιμων ιδίων κεφαλαίων / το σύνολο της ιδιωτικής συμμετοχής	0-100	10%	0-10
5	19.2Δ_119	Σαφήνεια και πληρότητα της πρότασης	Σαφήνεια του περιεχομένου της πρότασης και πληρότητα ως προς τα απαιτούμενα για τη βαθμολόγηση δικαιολογητικά	100	10%	10
			Ασαφής περιγραφή της πρότασης αλλά πληρότητα ως προς τα απαιτούμενα για τη βαθμολόγηση δικαιολογητικά	50		5
			Ασαφής περιγραφή της πρότασης και ελλείψεις ως προς τα απαιτούμενα για τη βαθμολόγηση δικαιολογητικά	0		0
6	19.2Δ_121	Σύσταση Φορέα	Έχει συσταθεί ο φορέας υλοποίησης της επένδυσης (εταιρεία, νομικό πρόσωπο κλπ) ή δεν απαιτείται σύσταση φορέα	100	10%	10
			Δεν έχει συσταθεί ο φορέας που απαιτείται	0		0
7	19.2Δ_122	Χωροθέτηση της πράξης (σύμφωνα με την Οδηγία (ΕΟΚ) 75/268)	Ορεινή	100	10%	10
			Μειονεκτική	50		5
			Λοιπές περιοχές	0		0
8	19.2Δ_124	Εισαγωγή καινοτομίας / ΤΠΕ ή πλοτικών καινοτόμων εφαρμογών	Ναι	100	10%	10
			Όχι	0		0
9	19.2Δ_127*	Φύση / Αντικείμενο εκδήλωσης που συνδέεται με ιστορία και τοπικά δρώμενα	Πολιτιστικό γεγονός	40	10%	4
			Ιστορικό γεγονός	40		4
			Αθλητικό γεγονός	20		2
10	19.2Δ_128	Επαναληψιμότητα εκδήλωσης στο πλαίσιο του παρόντος σχεδίου χρηματοδότησης	Διοργάνωση για 4 και άνω έτη	100	10%	10
			Διοργάνωση για 2 ή 3 έτη	50		5
			Διοργάνωση για 1 έτος	0		0
ΣΥΝΟΛΟ ΒΑΡΥΤΗΤΑΣ					100%	
ΜΕΓΙΣΤΗ ΔΥΝΑΤΗ ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑ						100
ΕΛΑΧΙΣΤΗ ΔΥΝΑΤΗ ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑ ΕΓΚΡΙΣΗΣ (30% ΤΗΣ ΜΕΓΙΣΤΗΣ ΔΥΝΑΤΗΣ ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑΣ)						30

* τα κριτήρια 19.2Δ_117 και 19.2Δ_127 βαθμολογούνται αθροιστικά

Συνέργεια / συμπληρωματικότητα με άλλες δράσεις του τοπικού προγράμματος

Η υπο-δράση παρουσιάζει συμπληρωματικότητα με όλες τις δράσεις του Τ.Π. που συμβάλλουν στη βελτίωση και ανάπτυξη των παρεχόμενων υπηρεσιών προς τον τοπικό πληθυσμό, στη βελτίωση της ελκυστικότητάς της, στην προβολή των συγκριτικών πλεονεκτημάτων της και στην ανάδειξη της ιδιαίτερης πολιτιστικής και περιβαλλοντικής της ταυτότητας καθώς και στην επίτευξη κοινωνικής συνοχής και στην καταπολέμηση της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού.

Συνέργεια / συμπληρωματικότητα με λοιπές αναπτυξιακές δράσεις στην ευρύτερη περιοχή

Η ανάδειξη της ιδιαίτερης πολιτιστικής ταυτότητας της περιοχής, εξυπηρετεί έμμεσα την προώθηση του "Δημιουργικού Τουρισμού" που αποτελεί τομέα προτεραιότητας της Περιφερειακής Στρατηγικής Καινοτομίας Έξυπνης Εξειδίκευσης (RIS3) και δορυφορική δραστηριότητα του πρώτου πυλώνα (αγρο-διατροφικό σύμπλεγμα). Παρουσιάζει δε, συνέργεια και συμπληρωματικότητα με τις προβλεπόμενες δράσεις του ΠΕΠ Θεσσαλίας (άξονας προτεραιότητας 2.α - Ανάπτυξη και αξιοποίηση ικανοτήτων ανθρώπινου δυναμικού – ενεργός κοινωνική ενσωμάτωση και 2.β - Υποδομές στήριξης και ανάπτυξης ανθρώπινου δυναμικού), μέσω της δυνατότητας ενσωμάτωσης και εξειδίκευσης ενεργειών.

Τίτλος Δράσης	Βασικές υπηρεσίες & ανάπτυξη χωριών σε αγροτικές περιοχές	
Κωδικός Δράσης	19.2.4	
Τίτλος Υποδράσης	Στήριξη για μελέτες, υπηρεσίες και επενδύσεις, που συνδέονται με τον πολιτισμό, με τη διατήρηση, αποκατάσταση και αναβάθμιση της πολιτιστικής και φυσικής κληρονομιάς των χωριών, των αγροτικών τοπίων και των τόπων με υψηλή φυσική αξία, συμπεριλαμβανομένων των σχετικών κοινωνικό-οικονομικών πτυχών, καθώς και δράσεις περιβαλλοντικής ευαισθητοποίησης (συμπεριλαμβανομένων πολιτιστικών / συνεδριακών κέντρων, μουσείων, πολιτιστικών χαρακτηριστικών της υπαίθρου – μύλοι, γεφύρια)	
Κωδικός Υποδράσης	19.2.4.5	
Νομική βάση	ΕΠΙΛΕΞΙΜΟΤΗΤΑ ΥΠΟΔΡΑΣΗΣ	ΚΑΘΕΣΤΩΣ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ
	Καν. (ΕΕ) 1305/2013, άρθρο 20	Καν. (ΕΕ) 651/2014, άρθρο 53
Αναλυτική Περιγραφή Υποδράσης		
<p>Από τα στοιχεία της υφιστάμενης κατάστασης αναδεικνύεται μια περιοχή παρέμβασης με χαμηλούς δείκτες ευημερίας και σημαντικές ελλείψεις σε τοπικές υποδομές και υπηρεσίες, γεγονός που συναρτάται άμεσα με την ποιότητα ζωής των πολιτών και οδηγεί σε μειωμένη ανταγωνιστικότητά της σε σχέση με τα αστικά κέντρα.</p> <p>Η υπο-δράση αφορά τη στήριξη για μελέτες, υπηρεσίες και επενδύσεις, που συνδέονται με τον πολιτισμό, με τη διατήρηση, αποκατάσταση και αναβάθμιση της πολιτιστικής και φυσικής κληρονομιάς των χωριών, των αγροτικών τοπίων και των τόπων με υψηλή φυσική αξία, συμπεριλαμβανομένων των σχετικών κοινωνικό-οικονομικών πτυχών, καθώς και δράσεις περιβαλλοντικής ευαισθητοποίησης.</p> <p>Στην παρούσα υποδράση δύναται να ενταχθούν, ενδεικτικά και όχι περιοριστικά, πράξεις όπως:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ανοικτά Θέατρα και αίθουσες συναυλιών - εκδηλώσεων • Πολιτιστικά κέντρα, θερμοκοιτίδες πολιτισμού και πολυλειτουργικές συνεδριακές υποδομές με πολιτιστικό χαρακτήρα • Θεατρικά, καλλιτεχνικά εργαστήρια ή εργαστήρια τέχνης, ωδεία εκμάθησης παραδοσιακών και σύγχρονων οργάνων • Αρχαία, βιβλιοθήκες με αναγνωστήρια και αίθουσες για χρήση ΤΠΕ • Μουσεία, εκθετήρια – συλλογές • Ενίσχυση πολιτιστικών συλλόγων / και αντίστοιχων άλλων φορέων μέσω της προμήθειας μουσικών οργάνων, παραδοσιακών φορεσιών, σκηνικών, κ.λπ. • Κέντρα περιβαλλοντικών δραστηριοτήτων, ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης • Ενέργειες για την περιβαλλοντική ευαισθητοποίηση (εκπόνηση και υλοποίηση προγραμμάτων και δράσεων ενημέρωσης, πληροφόρησης και δημοσιότητας, ψηφιακές εφαρμογές, δικτύωση φορέων, διοργάνωση συναντήσεων, ημερίδων, σχεδίαση ενημερωτικού υλικού και υλικού προώθησης) • Ηλεκτρονικές εφαρμογές, έντυπες, ψηφιακές και ηλεκτρονικές εκδόσεις (συμπεριλαμβανομένης της επανέκδοσης) που αφορούν την καταγραφή και ανάδειξη της πολιτιστικής, αγροτικής και λαογραφικής κληρονομιάς και της τοπικής αγροτικής οικονομίας • Παρεμβάσεις αποκατάστασης, ανάδειξης και αύξησης της επισκεψιμότητας κτισμάτων και στοιχείων της αρχιτεκτονικής, πολιτιστικής και αγροτικής κληρονομιάς με ιδιαίτερη, αισθητική και ιστορική αξία όπως βρύσες, γεφύρια και κτισμάτων στα οποία υπήρχε στο παρελθόν αγροτική παραγωγική δραστηριότητα αλλά σήμερα είναι μόνο επιδεικτικού σκοπού (π.χ. νερόμυλοι, μαντάνια, πατητήρια κ.λπ.). • Παρεμβάσεις που αφορούν την φυσική κληρονομιά, όπως μικρής κλίμακας τεχνικά έργα καθαρισμού, προστασίας ή αποκατάστασης / αναβάθμισης τοπίων και χώρων <p>Οι πράξεις που θα ενταχθούν πρέπει να έχουν ως στόχο τη διατήρηση πολιτιστικών / ιστορικών / λαογραφικών / περιβαλλοντικών κ.λπ. στοιχείων της περιοχής ή τη βελτίωση της ποιότητας ζωής των μόνιμων κατοίκων και όχι την προσέλκυση τουριστών ή την άμεση ή έμμεση προβολή ιδιωτικών συμφερόντων.</p> <p>Για τις επιλέξιμες δαπάνες των ενισχυόμενων πράξεων της υπο-δράσης το συνολικό επιλέξιμο κόστος θα ανέρχεται μέχρι 600.000 €, ή μέχρι 50.000 € (όταν αφορά την υλοποίηση <u>ενεργειών άυλου χαρακτήρα</u>) ή μέχρι 15.000 € (όταν αφορά την προμήθεια μουσικών οργάνων, στολών, οπτικοακουστικού εξοπλισμού και μικρής κλίμακας εξοπλισμού γραφείου).</p> <p>Η ένταση ενίσχυσης ανέρχεται:</p> <p>α) για πράξεις που δεν εμπίπτουν στους κανόνες κρατικών ενισχύσεων και δεν παράγουν έσοδα 100% (Καν. ΕΕ 1305/2013, άρθρο 61),</p> <p>β) για πράξεις που δεν εμπίπτουν στους κανόνες κρατικών ενισχύσεων και παράγουν έσοδα το ποσό της επιχορήγησης δεν υπερβαίνει τη διαφορά μεταξύ των επιλέξιμων δαπανών και του κέρδους εκμετάλλευσης της επένδυσης, και το ποσοστό επιχορήγησης προκύπτει έπειτα από χρηματοοικονομική ανάλυση, έως 100% (Καν. ΕΕ 1303/2013, άρθρο 61, παρ. 7β),</p> <p>γ) για πράξεις που εμπίπτουν στους κανόνες κρατικών ενισχύσεων και για επενδύσεις που παράγουν κέρδη το ποσό της ενίσχυσης δεν υπερβαίνει τη διαφορά μεταξύ των επιλέξιμων δαπανών και του κέρδους εκμετάλλευσης της επένδυσης. Το κέρδος εκμετάλλευσης αφαιρείται από τις επιλέξιμες δαπάνες εκ των προτέρων, βάσει εύλογων προβλέψεων και το ποσοστό επιχορήγησης προκύπτει έπειτα από χρηματοοικονομική ανάλυση, έως 100% (Καν. ΕΕ 651/2014, άρθρα 53, 55, 56). Εναλλακτικά, στις περιπτώσεις εφαρμογής των άρθρων 53 και 55 του Καν. 651/2014, το μέγιστο ποσοστό ενίσχυσης δύναται να καθορισθεί στο 80% των επιλέξιμων δαπανών χωρίς την διεξαγωγή χρηματοοικονομικής ανάλυσης.</p> <p>Έργα που αφορούν στη σύνταξη ή σύνθεση, επεξεργασία, παραγωγή, διανομή ψηφιοποίηση και έκδοση μουσικών και λογοτεχνικών έργων, συμπεριλαμβανομένων των μεταφράσεων το ποσό της ενίσχυσης δεν υπερβαίνει είτε τη διαφορά μεταξύ των επιλέξιμων δαπανών του κέρδους εκμετάλλευσης της επένδυσης, είτε καθορίζεται στο 70% των επιλέξιμων δαπανών, χωρίς την διεξαγωγή</p>		

Στρατηγική Τοπικής Ανάπτυξης με Πρωτοβουλία Τοπικών Κοινοτήτων CLLD / LEADER της Περιφερειακής Ενότητας Καρδίτσας (Φάκελος Β)

χρηματοοικονομικής ανάλυσης.						
Θεματική Κατεύθυνση που εξυπηρετείται						
Η δράση σύμφωνα με τα στοιχεία της υφιστάμενης κατάστασης, τη SWOT ανάλυση και τη στρατηγική εξυπηρετεί κατά προτεραιότητα την ΘΚ13 «Διατήρηση - βελτίωση των πολιτιστικών στοιχείων της περιοχής» (Μήτρα Συσχέτισης ΜΣ1, Πίνακας 4.3.1).						
Χρηματοδοτικά στοιχεία						
	Ποσό (€)	Ποσοστό (%) σε επίπεδο Υπο-Μέτρου	Ποσοστό (%) σε επίπεδο Τοπικού Προγράμματος			
Συνολικός Προϋπολογισμός	200.000,00	2,74%	2,28%			
Δημόσια Δαπάνη	200.000,00	4,12%	3,17%			
Ιδιωτική Συμμετοχή	0,00	0,00%	0,00%			
Περιοχή Εφαρμογής						
Η υπο-δράση εφαρμόζεται στο σύνολο της περιοχής παρέμβασης (σύνολο των Δημοτικών / Τοπικών Κοινοτήτων της Π.Ε. Καρδίτσας με εξαίρεση το σχέδιο πόλης της Δ.Κ. Καρδίτσας).						
Δικαιούχοι						
ΟΤΑ Α και Β βαθμού και φορείς τους, Φορείς Δημοσίου Τομέα, ιδιωτικοί φορείς με καταστατικό σκοπό την υλοποίηση αντίστοιχων έργων.						
Κριτήρια επιλογής						
Α/Α	ΚΩΔΙΚΟΣ	ΚΡΙΤΗΡΙΟ	ΑΝΑΛΥΣΗ	ΜΟΡΙΟΔΟΤΗΣΗ (ΚΛΙΜΑΚΑ 0-100)	ΒΑΡΥΤΗΤΑ (%)	ΤΕΛΙΚΟΣ ΒΑΘΜΟΣ
1	19.2Δ_111	Σκοπιμότητα της πρότασης (Ειδικό ή στρατηγικό στόχοι του τοπικού προγράμματος που εξυπηρετούνται με την υλοποίηση της πρότασης)	Συσχέτιση με το σύνολο των στόχων που αφορούν στην υπο-δράση	100	15%	15
			Συσχέτιση με το 70% των στόχων που αφορούν στην υπο-δράση	70		10,5
			Συσχέτιση με το 30% των στόχων που αφορούν στην υπο-δράση	30		4,5
			Συσχέτιση με ποσοστό μικρότερο του 30% των στόχων που αφορούν στην υπο-δράση	0		0
2	19.2Δ_113	Αναγκαιότητα της πράξης	Δεν υπάρχει παρόμοια υπηρεσία / υποδομή στην Τοπική / Δημοτική Ενότητα	100	5%	5
			Υπάρχει παρόμοια υπηρεσία / υποδομή στην Τοπική / Δημοτική Ενότητα	0		0
3	19.2Δ_116	Ρεαλιστικότητα - αξιοπιστία κόστους	100*(αιτούμενο - εγκεκριμένο)/εγκεκριμένο ≤ 5	100	10%	10
			5 < 100*(αιτούμενο - εγκεκριμένο)/εγκεκριμένο ≤ 10	60		6
			10 < 100*(αιτούμενο - εγκεκριμένο)/εγκεκριμένο ≤ 30	30		3
			100*(αιτούμενο - εγκεκριμένο)/εγκεκριμένο > 30	0		0
4	19.2Δ_117*	Ρεαλιστικότητα χρονοδιαγράμματος υλοποίησης επένδυσης	Χρονοδιάγραμμα σύμφωνο με το είδος και το μέγεθος του έργου	50	5%	2,5
			Ορθολογικός προσδιορισμός των επιμέρους φάσεων υλοποίησης του έργου	50		2,5
5	19.2Δ_118	Δυνατότητα διάθεσης ιδίων κεφαλαίων για την έναρξη υλοποίησης του επενδυτικού σχεδίου (εφ' όσον απαιτούνται)	Βαθμολογείται ο λόγος διαθέσιμων ιδίων κεφαλαίων / το σύνολο της ιδιωτικής συμμετοχής	0-100	5%	0-5
6	19.2Δ_119	Σαφήνεια και πληρότητα της πρότασης	Σαφήνεια του περιεχομένου της πρότασης και πληρότητα ως προς τα απαιτούμενα για τη βαθμολόγηση δικαιολογητικά	100	10%	10
			Ασαφής περιγραφή της πρότασης αλλά πληρότητα ως προς τα απαιτούμενα για τη βαθμολόγηση δικαιολογητικά	50		5
			Ασαφής περιγραφή της πρότασης και ελλείψεις ως προς τα απαιτούμενα για τη βαθμολόγηση δικαιολογητικά	0		0
7	19.2Δ_120	Ετοιμότητα έναρξης υλοποίησης της πρότασης	Εξασφάλιση του συνόλου των απαιτούμενων γνωμοδοτήσεων / εγκρίσεων / αδειών	100	15%	15
			Εξασφάλιση μέρους των απαιτούμενων γνωμοδοτήσεων/εγκρίσεων / αδειών	60		9
			Υποβολή αιτήσεων στις αρμόδιες αρχές για απαραίτητες γνωμοδοτήσεις / εγκρίσεις / άδειες.	30		4,5
			Τύποτα από τα ανωτέρω	0		0
8	19.2Δ_121	Σύσταση Φορέα	Έχει συσταθεί ο φορέας υλοποίησης της επένδυσης (εταιρεία, νομικό πρόσωπο κ.λπ.) ή δεν απαιτείται σύσταση φορέα	100	10%	10
			Δεν έχει συσταθεί ο φορέας που απαιτείται	0		0
9	19.2Δ_122	Χωροθέτηση της πράξης (σύμφωνα με την Οδηγία (ΕΟΚ) 75/268)	Ορεινή	100	5%	5
			Μειονεκτική	50		2,5
			Λοιπές περιοχές	0		0
10	19.2Δ_124	Εισαγωγή καινοτομίας / ΤΠΕ ή πιλοτικών καινοτόμων εφαρμογών	Ναι	100	10%	10
			Όχι	0		0

Στρατηγική Τοπικής Ανάπτυξης με Πρωτοβουλία Τοπικών Κοινοτήτων CLLD / LEADER της Περιφερειακής Ενότητας Καρδίτσας (Φάκελος Β)

11	19.2Δ_132	Προστασία περιβάλλοντος	Ποσοστό δαπανών σχετικών με την προστασία του περιβάλλοντος μεγαλύτερο ή ίσο του 5%	100	10%	10
			Ποσοστό δαπανών σχετικών με την προστασία του περιβάλλοντος μικρότερο του 5%	0		0
ΣΥΝΟΛΟ ΒΑΡΥΤΗΤΑΣ					100%	
ΜΕΓΙΣΤΗ ΔΥΝΑΤΗ ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑ						100
ΕΛΑΧΙΣΤΗ ΔΥΝΑΤΗ ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑ ΕΓΚΡΙΣΗΣ (30% ΤΗΣ ΜΕΓΙΣΤΗΣ ΔΥΝΑΤΗΣ ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑΣ)						30

* το κριτήριο 19.2Δ_117 βαθμολογείται αθροιστικά

Συνέργεια / συμπληρωματικότητα με άλλες δράσεις του τοπικού προγράμματος

Η υπο-δράση εμφανίζει συνέργεια και συμπληρωματικότητα με όλες τις υπο-δράσεις του Τ.Π, οι οποίες συμβάλλουν στη διατήρηση - βελτίωση των πολιτιστικών στοιχείων της περιοχής (υποκεφ. 4.3).

Η υπο-δράση παρουσιάζει συμπληρωματικότητα με όλες τις δράσεις του Τ.Π. που συμβάλλουν στη βελτίωση και ανάπτυξη των παρεχόμενων υπηρεσιών προς τον τοπικό πληθυσμό, στη βελτίωση της ελκυστικότητάς της, στην προβολή των συγκριτικών πλεονεκτημάτων της και στην ανάδειξη της ιδιαίτερης πολιτιστικής και περιβαλλοντικής της ταυτότητας.

Σημαντική συνέργεια, παρουσιάζει με τις δράσεις ανάπτυξης επιχειρηματικής και ιδιαίτερα τουριστικής δραστηριότητας δεδομένου ότι η αναβάθμιση υπηρεσιών και υποδομών που συνδέονται με τον πολιτισμό, με τη διατήρηση, αποκατάσταση και αναβάθμιση της πολιτιστικής και φυσικής κληρονομιάς των χωριών, των αγροτικών τοπίων και των τόπων με υψηλή φυσική αξία, συμπεριλαμβανομένων των σχετικών κοινωνικο-οικονομικών πτυχών, καθώς και δράσεις περιβαλλοντικής ευαισθητοποίησης, συνεισφέρουν στη διασύνδεση μεταξύ τομέων και από κοινού συμβάλλουν στη βελτίωση του επιχειρηματικού περιβάλλοντος.

Συνέργεια / συμπληρωματικότητα με λοιπές αναπτυξιακές δράσεις στην ευρύτερη περιοχή

Η υπο-δράση εξυπηρετεί την προώθηση του "Δημιουργικού Τουρισμού" που αποτελεί τομέα προτεραιότητας της Περιφερειακής Στρατηγικής Καινοτομίας Έξυπνης Εξειδίκευσης (RIS3) και δορυφορική δραστηριότητα του πρώτου πυλώνα (αγρο-διατροφικό σύμπλεγμα). Παρουσιάζει δε, συνέργεια και συμπληρωματικότητα με τις προβλεπόμενες δράσεις του ΠΕΠ Θεσσαλίας (άξονας προτεραιότητας 2.α - Ανάπτυξη και αξιοποίηση ικανοτήτων ανθρώπινου δυναμικού – ενεργός κοινωνική ενσωμάτωση και 2.β - Υποδομές στήριξης και ανάπτυξης ανθρώπινου δυναμικού), μέσω της δυνατότητας ενσωμάτωσης και εξειδίκευσης ενεργειών.

Τίτλος Δράσης	Ανάπτυξη και βελτίωση βιωσιμότητας δασών		
Κωδικός Δράσης	19.2.6		
Τίτλος Υποδράσης	Επενδύσεις σε δασοκομικές τεχνολογίες και στην επεξεργασία, κινητοποίηση και εμπορία δασικών προϊόντων		
Κωδικός Υποδράσης	19.2.6.2		
Νομική βάση	ΕΠΙΛΕΞΙΜΟΤΗΤΑ ΥΠΟΔΡΑΣΗΣ		ΚΑΘΕΣΤΩΣ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ
	Καν. (ΕΕ) 1305/2013, άρθρα 21 & 26		Καν. (ΕΕ) 1407/2013
Αναλυτική Περιγραφή Υποδράσης			
<p>Η περιοχή παρέμβασης αποτελείται σε μεγάλο βαθμό από δασικές εκτάσεις (37,59%), στις οποίες υπάρχουν αρκετά εκμεταλλεύσιμα δασικά συμπλέγματα. Η μεταποίηση των δασοκομικών προϊόντων είναι περιορισμένη και εστιάζεται κυρίως στην παραγωγή καυσόξυλων, με την εμπορία των οποίων ασχολείται ένας μεγάλος αριθμός επαγγελματιών, καθώς και στην παραγωγή πριστής ξυλείας. Πέραν αυτών, σημαντική ευκαιρία αποτελεί η δυνατότητα αξιοποίησης της δασικής βιομάζας (όπως αναδείχθηκε από την SWOT ανάλυση), καθώς και των υπολειμμάτων υλοτομήσεων που μέχρι σήμερα παραμένουν σχεδόν αναξιοποίητα. Η δυνατότητα αυτή παρέχεται τόσο στην παραγωγή ενέργειας (μονάδες παραγωγής ενέργειας από βιομάζα), όσο και στην χρήση τους για την παραγωγή καύσιμης ύλης (π.χ. pellet). Χαρακτηριστικό είναι το παράδειγμα της Ενεργειακής Συνεταιριστικής Εταιρίας Καρδίτσας που αναζητά συνεργασίες και μπορεί να απορροφήσει μεγάλες ποσότητες για την παραγωγή της. Επίσης, σημαντικό πλεονέκτημα είναι η λειτουργία Τεχνολογικού Τμήματος Σχεδιασμού - Τεχνολογίας Ξύλου και Επίπλου στην περιοχή.</p> <p>Μέσω της υποδράσης μπορούν να υλοποιηθούν παρεμβάσεις για την ίδρυση σύγχρονων ή / και τον εκσυγχρονισμό υφιστάμενων μονάδων μεταποίησης και εμπορίας των πρωτογενών δασικών προϊόντων καθώς και τη στήριξη των ιδιωτών δασοκαλλιεργητών, δασοκτημόνων, δήμων και ενώσεών τους, δασικών συνεταιρισμών και σχετικών μικρομεσαίων επιχειρήσεων για την ενσωμάτωση καινοτομίας και τεχνολογιών, τον εκσυγχρονισμό της υποδομής και του εξοπλισμού που απαιτείται σε όλη τη διαδικασία από την απόληψη των δασικών προϊόντων (υλοτομία, συλλογή, μετατόπιση και μεταφορά), την πρίση, την οργάνωση της επεξεργασίας και εμπορίας τους, μέχρι το στάδιο της βιομηχανικής τους μεταποίησης.</p> <p>Στις παρεμβάσεις αυτές συγκαταλέγεται κάθε επένδυση που σχετίζεται με την ανάπτυξη και οργάνωση της επεξεργασίας και εμπορίας δασικών προϊόντων, μέχρι το στάδιο της βιομηχανικής μεταποίησης όπως (ενδεικτικά) επενδύσεις σε μηχανήματα και εξοπλισμό υλοτομίας, αποκλάδωσης, αποφλοιώσης, πελέκησης, σχίσης, κορμοτεμαχισμού, ξήρανσης και αποθήκευσης ξυλείας, συμπεριλαμβανομένης και της παραγωγής πρώτης ύλης/υλικών για παραγωγή ενέργειας.</p> <p>Οι επενδύσεις που αφορούν τη χρήση ξυλείας ως πρώτης ύλης ή πηγής ενέργειας περιορίζονται σε όλες τις εργασίες εκμετάλλευσης που προηγούνται της βιομηχανικής μεταποίησης.</p> <p>Από τη διαδικασία της κοινωνικής διαβούλευσης, προέκυψε ενδιαφέρον κυρίως για τη χρήση ξυλείας ως πρώτης ύλης για την παραγωγή συσσωματωμάτων (pellet) ή καυσόξυλων, ενώ μικρότερο ενδιαφέρον παρουσίασε η πρωτογενής επεξεργασία του ξύλου (πριστή ξυλεία κ.λπ.).</p> <p>Η εφαρμογή της υποδράσης αφορά την κατηγορία δικαιούχων με τη μορφή της πολύ μικρής και μικρής επιχείρησης και την ένταση ενίσχυσης να ανέρχεται έως 65%.</p> <p>Βάσει του Καν.(ΕΕ) 1407/2013 (καθεστώς de minimis) το συνολικό ποσό των ενισχύσεων ήσσονος σημασίας που χορηγούνται ανά κράτος μέλος σε μία ενιαία επιχείρηση δεν μπορεί να υπερβαίνει το ποσό των 200.000 € σε οποιαδήποτε περίοδο τριών οικονομικών ετών.</p>			
Θεματική Κατεύθυνση που εξυπηρετείται			
Η υποδράση σύμφωνα με τα στοιχεία της υφιστάμενης κατάστασης, τη SWOT ανάλυση και τη στρατηγική εξυπηρετεί κατά προτεραιότητα την ΘΚ «Διαφοροποίηση και ενδυνάμωση της τοπικής οικονομίας» (Μήτρα Συσχέτισης ΜΣ1, Πίνακας 4.3.1).			
Χρηματοδοτικά στοιχεία			
	Ποσό (€)	Ποσοστό (%) σε επίπεδο Υπο-Μέτρου	Ποσοστό (%) σε επίπεδο Τοπικού Προγράμματος
Συνολικός Προϋπολογισμός	307.692,31	4,21%	3,51%
Δημόσια Δαπάνη	200.000,00	4,12%	3,17%
Ιδιωτική Συμμετοχή	107.692,31	4,39%	4,39%
Περιοχή Εφαρμογής			
Η υποδράση εφαρμόζεται στο σύνολο της περιοχής παρέμβασης (σύνολο των Δημοτικών / Τοπικών Κοινοτήτων της Π.Ε. Καρδίτσας με εξαίρεση το σχέδιο πόλης της Δ.Κ. Καρδίτσας)			
Δικαιούχοι			
Φυσικά πρόσωπα, Νομικά Πρόσωπα Ιδιωτικού Δικαίου, διαχειριστές δασικής γης, με τη μορφή ΜΜΕ, όπως αυτές ορίζονται στη Σύσταση της Επιτροπής 2003/361/ΕΚ.			
Κριτήρια επιλογής			

Στρατηγική Τοπικής Ανάπτυξης με Πρωτοβουλία Τοπικών Κοινοτήτων CLLD / LEADER της Περιφερειακής Ενότητας Καρδίτσας (Φάκελος Β)

A/A	ΚΩΔΙΚΟΣ	ΚΡΙΤΗΡΙΟ	ΑΝΑΛΥΣΗ	ΜΟΡΙΟΔΟΤΗΣΗ (ΚΛΙΜΑΚΑ 0-100)	ΒΑΡΥΤΗΤΑ (%)	ΤΕΛΙΚΟΣ ΒΑΘΜΟΣ
1	M19.2_001	Σκοπιμότητα της πρότασης (Ειδικοί ή στρατηγικοί στόχοι του τοπικού προγράμματος που εξυπηρετούνται με την υλοποίηση της πρότασης)	Συσχέτιση με το σύνολο των στόχων που αφορούν στην υπο-δράση	100	10%	10
			Συσχέτιση με το 70% των στόχων που αφορούν στην υπο-δράση	70		7
			Συσχέτιση με το 30% των στόχων που αφορούν στην υπο-δράση	30		3
			Συσχέτιση με ποσοστό μικρότερο του 30% των στόχων που αφορούν στην υπο-δράση	0		0
2	M19.2_004	Πρώθηση νεανικής επιχειρηματικότητας	Ο δικαιούχος της επένδυσης είναι νέος ≤ 35 ετών (φυσικό πρόσωπο) ή εταιρεία οι μέτοχοι της οποίας είναι στο σύνολο τους νέοι ≤ 35 ετών	100	3%	3
			Ο δικαιούχος είναι νομικό πρόσωπο και το μετοχικό/εταίρικό του κεφάλαιο το κατέχουν σε ποσοστό μεγαλύτερο ή ίσο 50% νέοι ≤ 35 ετών	50		1,5
3	M19.2_005	Πρώθηση γυναικείας επιχειρηματικότητας	Ο δικαιούχος της επένδυσης είναι γυναίκα (φυσικό πρόσωπο) ή εταιρεία οι μέτοχοι της οποίας είναι στο σύνολο τους γυναίκες	100	3%	3
			Ο δικαιούχος είναι νομικό πρόσωπο και το μετοχικό / εταιρικό του κεφάλαιο το κατέχουν σε ποσοστό μεγαλύτερο ή ίσο 50% γυναίκες	50		1,5
4	M19.2_008	Πρώθηση επιχειρηματικότητας συλλογικών φορέων (Συνεταιρισμοί, ΚοινΣΕΠ, κ.α.)	Ναι	100	5%	5
			Όχι	0		0
5	M19.2_009	Τίτλοι Σπουδών σχετικοί με τη φύση της πρότασης	Τίτλος σπουδών ΑΕΙ / ΤΕΙ	100	5%	5
			Πτυχίο ΙΕΚ ή ΕΠΑΣ σχετικό με τη φύση της πρότασης ή επαγγελματική κατάρτιση τουλάχιστον 200 ωρών σχετική με το αντικείμενο της πρότασης	50		2,5
			Καμία εκ των παραπάνω εκπαίδευση	0		0
6	M19.2_010	Επαγγελματική εμπειρία (Προηγούμενη αποδεδειγμένη απασχόληση σε αντικείμενο σχετικό με τη φύση της πρότασης)	(κάθε έτος επαγγελματικής εμπειρίας βαθμολογείται με 20 μονάδες - μέγιστο τα 5 έτη)	0-100	5%	5
7	M19.2_016	Δυνατότητα διάθεσης ιδίων κεφαλαίων για την έναρξη υλοποίησης του επενδυτικού σχεδίου	Ποσοστό Ιδίων Κεφαλαίων επί της ιδιωτικής συμμετοχής *100%	0-100	5%	5
8	M19.2_017	Είδος επιχείρησης (σύμφωνα με τη σύσταση της Επιτροπής 2003/361/ΕΚ)	Πολύ μικρές επιχειρήσεις	100	5%	5
			Μικρές επιχειρήσεις	50		2,5
			Μεσαίες/Μεγάλες επιχειρήσεις	0		0
9	M19.2_023	Προστασία περιβάλλοντος	Ποσοστό δαπανών σχετικών με την προστασία του περιβάλλοντος μεγαλύτερο ή ίσο του 5%	100	8%	8
			Ποσοστό δαπανών σχετικών με την προστασία του περιβάλλοντος μικρότερο του 5%	0		0
10	M19.2_024	Καινοτόμος χαρακτήρας της πρότασης / Χρήση καινοτομίας και νέων τεχνολογιών (Μονάδες μεταποίησης και βιοτεχνικές μονάδες)	Το προϊόν χαρακτηρίζεται ως καινοτόμο	100	10%	10
			Η παραγωγική διαδικασία στο σύνολό της χαρακτηρίζεται ως νέα ή προηγμένη, ή αφορά σε χρήση συστημάτων αυτοματισμού-ελέγχου-καταγραφής δεδομένων στην παραγωγική διαδικασία	75		7,5
			Η συσκευασία και η παρουσίαση των προϊόντων είναι νέα ή προηγμένη ή γίνεται εισαγωγή μιας σημαντικά βελτιωμένης διαδικασίας παραγωγής για τη συγκεκριμένη επιχείρηση, το αποτέλεσμα της οποίας είναι σημαντικό σε σχέση με τον όγκο παραγωγής της, την ποιότητα των προϊόντων ή το κόστος παραγωγής της	50		5
11	M19.2_026	Αύξηση θέσεων απασχόλησης	Με την υλοποίηση του επενδυτικού σχεδίου προβλέπεται η δημιουργία άνω των δύο (2) νέων θέσεων απασχόλησης σε Ε.Μ.Ε (Ετήσιες Μονάδες Εργασίας)	100	5%	5
			Με την υλοποίηση του επενδυτικού σχεδίου προβλέπεται η δημιουργία μίας έως 2 νέων θέσεων απασχόλησης σε Ε.Μ.Ε (Ετήσιες Μονάδες Εργασίας)	60		3
			Με την υλοποίηση του επενδυτικού σχεδίου προβλέπεται η δημιουργία έως μίας (1) νέας θέσης απασχόλησης σε Ε.Μ.Ε (Ετήσιες Μονάδες Εργασίας)	30		1,5
			Με την υλοποίηση του επενδυτικού σχεδίου δεν προβλέπεται δημιουργία θέσεων εργασίας	0		0
12	M19.2_028	Ετοιμότητα έναρξης υλοποίησης της πρότασης	Εξασφάλιση του συνόλου των απαιτούμενων γνωμοδοτήσεων / εγκρίσεων / αδειών	100	5%	5
			Εξασφάλιση μέρους των απαιτούμενων γνωμοδοτήσεων / εγκρίσεων / αδειών	60		3

			Υποβολή αιτήσεων στις αρμόδιες αρχές για απαραίτητες γνωμοδοτήσεις / εγκρίσεις / άδειες	30		1,5
13	M19.2_029	Σύσταση Φορέα	Έχει συσταθεί ο φορέας υλοποίησης της επένδυσης (εταιρεία, νομικό πρόσωπο κλπ) ή δεν απαιτείται σύσταση φορέα	100	3%	3
			Δεν έχει συσταθεί ο φορέας που απαιτείται	0		0
14	M19.2_030	Εφαρμογή συστημάτων διαχείρισης και ποιοτικών σημάτων	Εφαρμογή συστημάτων διαχείρισης και ποιοτικών σημάτων / προτύπων	100	3%	3
15	M19.2_032	Σαφήνεια και πληρότητα της πρότασης	Σαφήνεια του περιεχομένου της πρότασης και πληρότητα ως προς τα απαιτούμενα για τη βαθμολόγηση δικαιολογητικά	100	10%	10
			Ασαφής περιγραφή της πρότασης αλλά πληρότητα ως προς τα απαιτούμενα για τη βαθμολόγηση δικαιολογητικά	50		5
			Ασαφής περιγραφή της πρότασης και ελλείψεις ως προς τα απαιτούμενα για τη βαθμολόγηση δικαιολογητικά	0		0
16	M19.2_033	Ρεαλιστικότητα χρονοδιαγράμματος υλοποίησης επένδυσης	Χρονοδιάγραμμα σύμφωνο με το είδος και το μέγεθος του έργου	50	5%	2,5
			Ορθολογικός προσδιορισμός των επιμέρους φάσεων υλοποίησης του έργου	50		2,5
17	M19.2_034	Ρεαλιστικότητα και αξιοπιστία του κόστους	100*(αιτούμενο - εγκεκριμένο)/εγκεκριμένο ≤ 5	100	5%	5
			5 < 100*(αιτούμενο - εγκεκριμένο)/εγκεκριμένο ≤ 10	60		3
			10 < 100*(αιτούμενο - εγκεκριμένο)/εγκεκριμένο ≤ 30	30		1,5
			100*(αιτούμενο - εγκεκριμένο)/εγκεκριμένο > 30	0		0
18	M19.2_038	Συσχέτιση της πρότασης με Έξυπνη Εξειδίκευση (RIS)	Ναι	100	5%	5
			Όχι	0		0
ΣΥΝΟΛΟ ΒΑΡΥΤΗΤΑΣ					100%	
ΜΕΓΙΣΤΗ ΔΥΝΑΤΗ ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑ ΠΡΟΤΑΣΗΣ						100
ΕΛΑΧΙΣΤΗ ΔΥΝΑΤΗ ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑ ΕΓΚΡΙΣΗΣ (30% ΤΗΣ ΜΕΓΙΣΤΗΣ ΔΥΝΑΤΗΣ ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑΣ)						30

* το κριτήριο M19.2_033 βαθμολογείται αθροιστικά

Συνέργεια / συμπληρωματικότητα με άλλες δράσεις του τοπικού προγράμματος

Η υποδράση εμφανίζει συνέργεια και συμπληρωματικότητα με όλες τις υποδράσεις του Τ.Π., οι οποίες συμβάλουν στη διαφοροποίηση και ενδυνάμωση της τοπικής οικονομίας (υποκεφ. 4.3).

Η συνέργεια εστιάζεται στη δυνατότητα διασύνδεσης της εμπορίας και επεξεργασίας των δασοκομικών προϊόντων με τον δευτερογενή τομέα και ειδικότερα των επιχειρήσεων του κλάδου ξύλου και επίπλου, ώστε μέσω οργανωμένων και ισχυρών επιχειρηματικών συνεργασιών και συμφωνιών να ενδυναμωθεί η τοπική οικονομία και να δημιουργηθούν εισοδήματα και ευκαιρίες απασχόλησης στον αγροτικό πληθυσμό.

Συμπληρωματικά ως προς τη υποδράση λειτουργεί και η δράση για την αναβάθμιση των επαγγελματικών δεξιοτήτων, την επιμόρφωση και ενημέρωση του ανθρώπινου δυναμικού της περιοχής σε θέματα δασοκομικού τομέα.

Συνέργεια / συμπληρωματικότητα με λοιπές αναπτυξιακές δράσεις στην ευρύτερη περιοχή

Υπάρχει συμπληρωματικότητα και συνέργεια με τις προτεραιότητες του άξονα προτεραιότητας 3 του ΠΕΠ Θεσσαλίας 2014-2020 (ΕΠ 5α, Δράσεις και έργα προστασίας του δασικού πλούτου της Περιφέρειας και ιδίως από πυρκαγιές) καθώς και με τις δράσεις (μεταφοράς γνώσης και ενημέρωσης, δασικά υπομέτρα, συνεργασία κ.λπ.) των Μέτρων 1, 8 και 16 του ΠΑΑ 2014-2020 για την αύξηση της αξίας των δασοκομικών προϊόντων, της αξιοποίησης της δασική βιομάζας για την παραγωγή ενέργειας και την ενίσχυση της συμμετοχής της δασοκομίας στην αλυσίδα αξίας : δασοκομίας – ξύλου – επίπλου.

Τίτλος Δράσης	Συνεργασία μεταξύ διαφορετικών παραγόντων		
Κωδικός Δράσης	19.2.7		
Τίτλος Υποδράσης	Ανάπτυξη νέων προϊόντων, πρακτικών, διεργασιών και τεχνολογιών στον τομέα των τροφίμων και της δασοπονίας		
Κωδικός Υποδράσης	19.2.7.2		
Νομική βάση	ΕΠΙΛΕΞΙΜΟΤΗΤΑ ΥΠΟΔΡΑΣΗΣ		ΚΑΘΕΣΤΩΣ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ
	Καν. (ΕΕ) 1305/2013, άρθρο 35		Καν. (ΕΕ) 1407/2013
Αναλυτική Περιγραφή Υποδράσης			
<p>Από τη SWOT ανάλυση που πραγματοποιήθηκε στο πλαίσιο της παρούσας πρότασης, προέκυψαν ως σημαντικές αδυναμίες της περιοχής παρέμβασης, η έλλειψη εξωστρέφειας, η έλλειψη δικτύωσης και η ανυπαρξία οργανωμένων δικτύων. Επιπρόσθετα, η ανάλυση του εξωτερικού περιβάλλοντος υπέδειξε ως «απειλές», τις ισχυρές ανταγωνιστικές πιέσεις που ασκούνται σε προϊόντα και υπηρεσίες λόγω της διεθνοποίησης των αγορών και τη δυσκολία πρόσβασης των επιχειρήσεων σε επενδυτικά κεφάλαια. Οι παραπάνω παράγοντες καθιστούν αναποτελεσματική την κατά μονάς ανάληψη πρωτοβουλιών και δράσεων, αναδεικνύοντας την ανάγκη εγκαθίδρυσης συνεργασιών.</p> <p>Η εξέλιξη της τεχνολογίας στον διατροφικό τομέα, η κλιματική αλλαγή και οι μεταβολές των διατροφικών προτύπων σε παγκόσμιο επίπεδο (ενίσχυση του μεσογειακού μοντέλου διατροφής, τάση για αντικατάσταση επιβλαβών διατροφικών συστατικών) δημιουργεί ευκαιρίες για τις επιχειρήσεις του αγρο-διατροφικού κλάδου και της δασοπονίας. Ωστόσο, η ανάπτυξη «καινοτόμων» προϊόντων πρακτικών, διεργασιών και τεχνολογιών στους συγκεκριμένους κλάδους δεν μπορεί να πραγματοποιηθεί δίχως επιστημονική συνδρομή και συνεργασία με ερευνητικούς - ακαδημαϊκούς φορείς. Κατά συνέπεια, οι συμπράξεις τοπικών επιχειρήσεων με ερευνητικά/ακαδημαϊκά ιδρύματα για την ανάπτυξη νέων προϊόντων αποτελεί μία προσήκουσα επιλογή.</p> <p>Λαμβάνοντας υπόψη τα παραπάνω, στο πλαίσιο της παρούσας υποδράσης θα ενισχυθούν συνεργατικοί σχηματισμοί και δίκτυα που θα συγκροτούνται από μικρομεσαίες επιχειρήσεις, ερευνητικά ιδρύματα, υποστηρικτικούς φορείς και άλλους εμπλεκόμενους (stakeholders).</p> <p>Ενδεικτικές ενέργειες προς χρηματοδότηση στο πλαίσιο της παρούσας συνεργασίας αποτελούν:</p> <ul style="list-style-type: none"> • η συγκρότηση και λειτουργία συμπράξεων, • η επιστημονική υποστήριξη, • η έρευνα αγοράς και το πλάνο μάρκετινγκ των νέων προϊόντων, • ο εξειδικευμένος εξοπλισμός, • οι δαπάνες πιστοποίησης προϊόντων, • οι δαπάνες κατοχύρωσης πνευματικών δικαιωμάτων κ.α. <p>Η στήριξη παρέχεται στους δικαιούχους με τη μορφή επιχορήγησης επί των επιλέξιμων δαπανών και με ένταση ενίσχυσης έως 65% βάσει του Καν. (ΕΕ) 1407/2013 (καθεστώς de minimis – 200.000 € ανά τριετία).</p> <p>Δεν είναι επιλέξιμη η ίδρυση και λειτουργία ΕΣΚ.</p>			
Θεματική Κατεύθυνση που εξυπηρετείται			
<p>Η δράση σύμφωνα με τα στοιχεία της υφιστάμενης κατάστασης, τη SWOT ανάλυση και τη στρατηγική εξυπηρετεί κατά προτεραιότητα την ΘΚ «Διαφοροποίηση και ενδυνάμωση της τοπικής οικονομίας» (Μήτρα Συσχέτισης ΜΣ1, Πίνακας 4.3.1).</p>			
Χρηματοδοτικά στοιχεία			
	Ποσό (€)	Ποσοστό (%) σε επίπεδο Υπο-Μέτρου	Ποσοστό (%) σε επίπεδο Τοπικού Προγράμματος
Συνολικός Προϋπολογισμός	92.307,69	1,26%	1,05%
Δημόσια Δαπάνη	60.000,00	1,24%	0,95%
Ιδιωτική Συμμετοχή	32.307,69	1,32%	1,32%
Περιοχή Εφαρμογής			
<p>Η υποδράση εφαρμόζεται στο σύνολο της περιοχής παρέμβασης (σύνολο των Δημοτικών / Τοπικών Κοινοτήτων της Π.Ε. Καρδίτσας με εξαίρεση το σχέδιο πόλης της Δ.Κ. Καρδίτσας).</p>			
Δικαιούχοι			
<p>Συνεργατικά σχήματα φορέων, τα οποία θα απαρτίζονται από τουλάχιστον δύο ενδιαφερόμενους φορείς (όπως γεωργούς, ερευνητές, πανεπιστήμια, συμβούλους, επιχειρήσεις ή άλλους φορείς όπως περιβαλλοντικές οργανώσεις και ΜΚΟ) και θα διαθέτουν εσωτερικό κανονισμό λειτουργίας (σύμφωνο συνεργασίας). Στα σχήματα αυτά θα προσδιορίζεται ο επικεφαλής εταίρος (Συντονιστής Φορέας) του συνεργατικού σχήματος.</p> <p>Το συνεργατικό σχήμα θα μπορεί, είτε να έχει νομική υπόσταση - Νομικό Πρόσωπο είτε να καθορίζεται η μορφή και λειτουργία του σε ένα συμφωνητικό σύμπραξης/συνεργασίας, μεταξύ Φυσικών ή Νομικών Προσώπων, που θα αναφέρει ρητώς και σαφώς τον καταμερισμό των ευθυνών και των υποχρεώσεων μεταξύ των μελών του συνεργατικού σχήματος.</p>			

Κριτήρια επιλογής						
A/A	ΚΩΔΙΚΟΣ	ΚΡΙΤΗΡΙΟ	ΑΝΑΛΥΣΗ	ΜΟΡΙΟΔΟΤΗΣΗ (ΚΛΙΜΑΚΑ 0-100)	ΒΑΡΥΤΗΤΑ (%)	ΤΕΛΙΚΟ ΒΑΘΜΟ
1	M19.2_001	Σκοπιμότητα της πρότασης (Ειδικό ή στρατηγικοί στόχοι του τοπικού προγράμματος που εξυπηρετούνται με την υλοποίηση της πρότασης)	Συσχέτιση με το σύνολο των στόχων που αφορούν στην υπο-δράση	100	15%	15
			Συσχέτιση με το 70% των στόχων που αφορούν στην υπο-δράση	70		10,5
			Συσχέτιση με το 30% των στόχων που αφορούν στην υπο-δράση	30		4,5
			Συσχέτιση με ποσοστό μικρότερο του 30% των στόχων που αφορούν στην υπο-δράση	0		0
2	M19.2_011	Συμμετοχή συλλογικών ή ερευνητικών φορέων στη συνεργασία	Συμμετοχή ερευνητικού φορέα	100	10%	10
			Συμμετοχή συλλογικού ή συνεργατικού φορέα	50		5
			Κανένα από τα παραπάνω	0		0
3	M19.2_013	Αξιολόγηση συνεργατικού σχηματισμού	Για κάθε μέλος δίδονται 10 βαθμοί - μέγιστος αριθμός βαθμολογούμενων μελών 10	0-100	10%	10
4	M19.2_014	Εμπειρία του υπευθύνου στην εκτέλεση και συντονισμό έργου συνεργασίας (ο υπεύθυνος έχει συμμετάσχει τουλάχιστον σε ένα έργο συνεργασίας)	Ναι	100	10%	10
			Όχι	0		0
5	M19.2_015	Ικανότητα, εμπειρία και αξιοπιστία των μελών του δικτύου	Ποσοστό > 50% των μελών της συνεργασίας έχει συμμετάσχει σε άλλο σχήμα συνεργασίας	100	10%	10
			Ποσοστό < 50% των μελών της συνεργασίας έχει συμμετάσχει σε άλλο σχήμα συνεργασίας	0		0
6	M19.2_016	Δυνατότητα διάθεσης ιδίων κεφαλαίων για την έναρξη υλοποίησης του επενδυτικού σχεδίου	Ποσοστό Ιδίων Κεφαλαίων επί της ιδιωτικής συμμετοχής *100%	0-100	10%	10
7	M19.2_032	Σαφήνεια και πληρότητα της πρότασης	Σαφήνεια του περιεχομένου της πρότασης και πληρότητα ως προς τα απαιτούμενα για τη βαθμολόγηση δικαιολογητικά	100	15%	15
			Ασαφής περιγραφή της πρότασης αλλά πληρότητα ως προς τα απαιτούμενα για τη βαθμολόγηση δικαιολογητικά	50		7,5
			Ασαφής περιγραφή της πρότασης και ελλείψεις ως προς τα απαιτούμενα για τη βαθμολόγηση δικαιολογητικά	0		0
8	M19.2_033	Ρεαλιστικότητα χρονοδιαγράμματος υλοποίησης επένδυσης	Χρονοδιάγραμμα σύμφωνο με το είδος και το μέγεθος του έργου	50	5%	2,5
			Ορθολογικός προσδιορισμός των επιμέρους φάσεων υλοποίησης του έργου	50		2,5
9	M19.2_034	Ρεαλιστικότητα και αξιοπιστία του κόστους	$100 * (\text{αιτούμενο} - \text{εγκεκριμένο}) / \text{εγκεκριμένο} \leq 5$	100	5%	5
			$5 < 100 * (\text{αιτούμενο} - \text{εγκεκριμένο}) / \text{εγκεκριμένο} \leq 10$	60		3
			$10 < 100 * (\text{αιτούμενο} - \text{εγκεκριμένο}) / \text{εγκεκριμένο} \leq 30$	30		1,5
			$100 * (\text{αιτούμενο} - \text{εγκεκριμένο}) / \text{εγκεκριμένο} > 30$	0		0
10	M19.2_038	Συσχέτιση της πρότασης με Έξυπνη Εξειδίκευση (RIS)	Ναι	100	10%	10
			Όχι	0		0
ΣΥΝΟΛΟ ΒΑΡΥΤΗΤΑΣ					100%	
ΜΕΓΙΣΤΗ ΔΥΝΑΤΗ ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑ ΠΡΟΤΑΣΗΣ						100
ΕΛΑΧΙΣΤΗ ΔΥΝΑΤΗ ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑ ΕΓΚΡΙΣΗΣ (30% ΤΗΣ ΜΕΓΙΣΤΗΣ ΔΥΝΑΤΗΣ ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑΣ)						30

* το κριτήριο M19.2_033 βαθμολογείται αθροιστικά

Συνέργεια / συμπληρωματικότητα με άλλες δράσεις του τοπικού προγράμματος

Η υποδράση εμφανίζει συνέργεια και συμπληρωματικότητα με όλες τις υποδράσεις του Τ.Π., οι οποίες συμβάλλουν στη διαφοροποίηση και ενδυνάμωση της τοπικής οικονομίας (υποκεφ. 4.3).

Μέσω της πρόσβασης σε ενέργειες κατάρτισης, επίδειξης και ενημέρωσης και της δυνατότητας επισκέψεων σε φορείς, επιχειρήσεις και εκμεταλλεύσεις που έχουν αναπτύξει καλές πρακτικές, υπάρχουν δυνατότητες διασύνδεσης της εμπορίας και μεταποίησης των γεωργικών προϊόντων με άλλους τομείς, ώστε μέσω οργανωμένων και ισχυρών επιχειρηματικών συνεργασιών και συμφωνιών και μέσω των επενδύσεων τις οποίες δύνανται να πραγματοποιήσουν οι επιχειρήσεις, ώστε να παράγουν νέα προϊόντα ή να βελτιώσουν την ποιότητά των ήδη παραγομένων, να ενδυναμωθεί η τοπική οικονομία και να δημιουργηθούν εισοδήματα και απασχόληση στον αγροτικό πληθυσμό.

Συνέργεια / συμπληρωματικότητα με λοιπές αναπτυξιακές δράσεις στην ευρύτερη περιοχή

Η δράση βρίσκεται σε συνέργεια και συμπληρωματικότητα με τη στρατηγική "Ευρώπη 2020" για μια έξυπνη και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη, για κοινωνική συνοχή και τις σχετικές προτεραιότητες του ΠΑΑ 2014-2020 και του ΠΕΠ Θεσσαλίας.

Επίσης, συνεργεί με την περιφερειακή στρατηγική καινοτομίας - έξυπνης εξειδίκευσης (RIS3) της Περιφέρειας Θεσσαλίας και το Ε.Π. «Ανταγωνιστικότητα – Επιχειρηματικότητα - Καινοτομία» (ΕΠΑνΕΚ) 2014-2020.

Τίτλος Δράσης	Συνεργασία μεταξύ διαφορετικών παραγόντων		
Κωδικός Δράσης	19.2.7		
Τίτλος Υποδράσης	Συνεργασία μεταξύ μικρών επιχειρήσεων για διοργάνωση κοινών μεθόδων εργασίας και τη κοινή χρήση εγκαταστάσεων και πόρων καθώς και για την ανάπτυξη και/ή την εμπορία τουριστικών υπηρεσιών, που συνδέονται με τον αγροτουρισμό		
Κωδικός Υποδράσης	19.2.7.3		
Νομική βάση	ΕΠΙΛΕΞΙΜΟΤΗΤΑ ΥΠΟΔΡΑΣΗΣ	ΚΑΘΕΣΤΩΣ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ	
	Καν. (ΕΕ) 1305/2013, άρθρο 35	Καν. (ΕΕ) 1407/2013	
Αναλυτική Περιγραφή Υποδράσης			
<p>Από τη SWOT ανάλυση που πραγματοποιήθηκε στο πλαίσιο της παρούσας πρότασης, προέκυψαν ως σημαντικές αδυναμίες της περιοχής παρέμβασης, η έλλειψη εξωστρέφειας, η έλλειψη δικτύωσης και η ανυπαρξία οργανωμένων δικτύων. Επιπρόσθετα, η ανάλυση του εξωτερικού περιβάλλοντος υπέδειξε ως «απειλές», τις ισχυρές ανταγωνιστικές πιέσεις που ασκούνται σε προϊόντα και υπηρεσίες λόγω της διεθνοποίησης των αγορών και τη δυσκολία πρόσβασης των επιχειρήσεων σε επενδυτικά κεφάλαια. Οι παραπάνω παράγοντες καθιστούν αναποτελεσματική την κατά μονάς ανάληψη πρωτοβουλιών και δράσεων, αναδεικνύοντας την ανάγκη εγκαθίδρυσης συνεργασιών.</p> <p>Η μείωση της εγχώριας τουριστικής ζήτησης έπληξε ιδιαίτερα την περιοχή, καθώς ο εσωτερικός τουρισμός αποτελούσε τη βασική «πηγή» εσόδων για τις τουριστικές επιχειρήσεις. Επιπρόσθετα, η έλλειψη οργανωμένων και ελκυστικών τουριστικών πακέτων που ενσωματώνουν τα ανταγωνιστικά χαρακτηριστικά του τουριστικού προϊόντος καθιστά αδύνατη την αξιοποίηση των υψηλών τουριστικών ροών από το εξωτερικό, προς όφελος γειτονικών προορισμών.</p> <p>Η συνεργασία των τουριστικών επιχειρήσεων (διαμονής, εστίασης, οργανωμένου τουρισμού, παραγωγής προϊόντων) για την ανάπτυξη πακέτων αγροτουρισμού θα μπορούσε να συμβάλλει στη διεύρυνση της τουριστικής κίνησης, με πλήρη αξιοποίηση των τουριστικών πόρων.</p> <p>Ενδεικτικές ενέργειες προς ενίσχυση στο πλαίσιο της παρούσας συνεργασίας που αφορά αποκλειστικά μη γεωργούς αποτελούν:</p> <ul style="list-style-type: none"> • η συγκρότηση και λειτουργία φορέα αγροτουρισμού, • η «στρατολόγηση» μελών και η δικτύωση με ανάλογους φορείς, • η διαβούλευση με τους εμπλεκόμενους για τις βασικές παραμέτρους των τουριστικών πακέτων, • η έρευνα αγοράς και το πλάνο μάρκετινγκ, • η επιστημονική υποστήριξη και οι ενέργειες προώθησης των τουριστικών πακέτων αγροτουρισμού που θα αναπτυχθούν (έντυπη και ηλεκτρονική διαφήμιση, ανάπτυξη ιστοσελίδας και ηλεκτρονικών εφαρμογών, παρουσία σε εκθέσεις, ενέργειες δικτύωσης με τουριστικούς πράκτορες, ημερίδες κ.α.). <p>Η στήριξη παρέχεται στους δικαιούχους με τη μορφή επιχορήγησης επί των επιλέξιμων δαπανών και με ένταση ενίσχυσης έως 65% βάσει του Καν. (ΕΕ) 1407/2013 (καθεστώς de minimis – 200.000 € ανά τριετία).</p> <p>Δεν είναι επιλέξιμη η ίδρυση και λειτουργία ΕΣΚ.</p>			
Θεματική Κατεύθυνση που εξυπηρετείται			
<p>Η δράση σύμφωνα με τα στοιχεία της υφιστάμενης κατάστασης, τη SWOT ανάλυση και τη στρατηγική εξυπηρετεί κατά προτεραιότητα την ΘΚ «Βελτίωση της ελκυστικότητας της περιοχής παρέμβασης και ενίσχυση του τουριστικού προϊόντος» (Μήτρα Συσχέτισης ΜΣ1, Πίνακας 4.3.1).</p>			
Χρηματοδοτικά στοιχεία			
	Ποσό (€)	Ποσοστό (%) σε επίπεδο Υπο-Μέτρου	Ποσοστό (%) σε επίπεδο Τοπικού Προγράμματος
Συνολικός Προϋπολογισμός	92.307,69	1,26%	1,05%
Δημόσια Δαπάνη	60.000,00	1,24%	0,95%
Ιδιωτική Συμμετοχή	32.307,69	1,32%	1,32%
Περιοχή Εφαρμογής			
<p>Η υπο-δράση εφαρμόζεται στο σύνολο της περιοχής παρέμβασης (σύνολο των Δημοτικών / Τοπικών Κοινοτήτων της Π.Ε. Καρδίτσας με εξαίρεση το σχέδιο πόλης της Δ.Κ. Καρδίτσας).</p>			
Δικαιούχοι			
<p>Συνεργατικά σχήματα, τα οποία θα απαρτίζονται από τουλάχιστον δύο ενδιαφερόμενες επιχειρήσεις, αποκλειστικά μη γεωργούς και θα διαθέτουν εσωτερικό κανονισμό λειτουργίας (σύμφωνο συνεργασίας). Στα σχήματα αυτά θα προσδιορίζεται ο επικεφαλής εταίρος (Συντονιστής Φορέας) του συνεργατικού σχήματος.</p> <p>Το συνεργατικό σχήμα θα μπορεί, είτε να έχει νομική υπόσταση - Νομικό Πρόσωπο είτε να καθορίζεται η μορφή και λειτουργία του σε ένα συμφωνητικό σύμπραξης/συνεργασίας, μεταξύ Φυσικών ή Νομικών Προσώπων, που θα αναφέρει ρητώς και σαφώς τον καταμερισμό των ευθυνών και των υποχρεώσεων μεταξύ των μελών του συνεργατικού σχήματος.</p>			

Κριτήρια επιλογής						
A/A	ΚΩΔΙΚΟΣ	ΚΡΙΤΗΡΙΟ	ΑΝΑΛΥΣΗ	ΜΟΡΙΟΔΟΤΗΣΗ (ΚΛΙΜΑΚΑ 0-100)	ΒΑΡΥΤΗΤΑ (%)	ΤΕΛΙΚΟ ΒΑΘΜΟ
1	M19.2_001	Σκοπιμότητα της πρότασης (Ειδικοί ή στρατηγικοί στόχοι του τοπικού προγράμματος που εξυπηρετούνται με την υλοποίηση της πρότασης)	Συσχέτιση με το σύνολο των στόχων που αφορούν στην υπο-δράση	100	15%	15
			Συσχέτιση με το 70% των στόχων που αφορούν στην υπο-δράση	70		10,5
			Συσχέτιση με το 30% των στόχων που αφορούν στην υπο-δράση	30		4,5
			Συσχέτιση με ποσοστό μικρότερο του 30% των στόχων που αφορούν στην υπο-δράση	0		0
2	M19.2_013	Αξιολόγηση συνεργατικού σχηματισμού	Για κάθε μέλος δίδονται 10 βαθμοί - μέγιστος αριθμός βαθμολογούμενων μελών 10	0-100	15%	15
3	M19.2_014	Εμπειρία του υπευθύνου στην εκτέλεση και συντονισμό έργου συνεργασίας (ο υπεύθυνος έχει συμμετάσχει τουλάχιστον σε ένα έργο συνεργασίας)	Ναι	100	15%	15
			Όχι	0		0
4	M19.2_015	Ικανότητα, εμπειρία και αξιοπιστία των μελών του δικτύου	Ποσοστό > 50% των μελών της συνεργασίας έχει συμμετάσχει σε άλλο σχήμα συνεργασίας	100	10%	10
			Ποσοστό < 50% των μελών της συνεργασίας έχει συμμετάσχει σε άλλο σχήμα συνεργασίας	0		0
5	M19.2_016	Δυνατότητα διάθεσης ιδίων κεφαλαίων για την έναρξη υλοποίησης του επενδυτικού σχεδίου	Ποσοστό Ιδίων Κεφαλαίων επί της ιδιωτικής συμμετοχής * 100%	0-100	10%	10
6	M19.2_032	Σαφήνεια και πληρότητα της πρότασης	Σαφήνεια του περιεχομένου της πρότασης και πληρότητα ως προς τα απαιτούμενα για τη βαθμολόγηση δικαιολογητικά	100	15%	15
			Ασαφής περιγραφή της πρότασης αλλά πληρότητα ως προς τα απαιτούμενα για τη βαθμολόγηση δικαιολογητικά	50		7,5
			Ασαφής περιγραφή της πρότασης και ελλείψεις ως προς τα απαιτούμενα για τη βαθμολόγηση δικαιολογητικά	0		0
7	M19.2_033	Ρεαλιστικότητα χρονοδιαγράμματος υλοποίησης επένδυσης	Χρονοδιάγραμμα σύμφωνο με το είδος και το μέγεθος του έργου	50	5%	2,5
			Ορθολογικός προσδιορισμός των επιμέρους φάσεων υλοποίησης του έργου	50		2,5
8	M19.2_034	Ρεαλιστικότητα και αξιοπιστία του κόστους	$100 * (\text{αιτούμενο} - \text{εγκεκριμένο}) / \text{εγκεκριμένο} \leq 5$	100	5%	5
			$5 < 100 * (\text{αιτούμενο} - \text{εγκεκριμένο}) / \text{εγκεκριμένο} \leq 10$	60		3
			$10 < 100 * (\text{αιτούμενο} - \text{εγκεκριμένο}) / \text{εγκεκριμένο} \leq 30$	30		1,5
			$100 * (\text{αιτούμενο} - \text{εγκεκριμένο}) / \text{εγκεκριμένο} > 30$	0		0
9	M19.2_038	Συσχέτιση της πρότασης με Έξυπνη Εξειδίκευση (RIS)	Ναι	100	10%	10
			Όχι	0		0
ΣΥΝΟΛΟ ΒΑΡΥΤΗΤΑΣ					100%	
ΜΕΓΙΣΤΗ ΔΥΝΑΤΗ ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑ ΠΡΟΤΑΣΗΣ						100
ΕΛΑΧΙΣΤΗ ΔΥΝΑΤΗ ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑ ΕΓΚΡΙΣΗΣ (30% ΤΗΣ ΜΕΓΙΣΤΗΣ ΔΥΝΑΤΗΣ ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑΣ)						30

* το κριτήριο M19.2_033 βαθμολογείται αθροιστικά

Συνέργεια / συμπληρωματικότητα με άλλες δράσεις του τοπικού προγράμματος

Η υποδράση εμφανίζει συνέργεια και συμπληρωματικότητα με όλες τις υποδράσεις του Τ.Π οι οποίες συμβάλουν στη βελτίωση της ελκυστικότητας της περιοχής παρέμβασης και ενίσχυση του τουριστικού προϊόντος» (υποκεφ. 4.3).

Η συνέργεια / συμπληρωματικότητα εστιάζεται στις δυνατότητες διασύνδεσης του τομέα των τουριστικών δραστηριοτήτων με άλλους τομείς, που μπορεί να ενδυναμωθεί μέσω της πρόσβασης σε ενέργειες κατάρτισης, επίδειξης και ενημέρωσης και της δυνατότητας επισκέψεων σε φορείς, επιχειρήσεις και εκμεταλλεύσεις που έχουν αναπτύξει καλές πρακτικές, ώστε μέσω οργανωμένων και ισχυρών επιχειρηματικών συνεργασιών και συμφωνιών να ενδυναμωθεί η τοπική οικονομία και να δημιουργηθούν εισοδήματα και απασχόληση στον τοπικό πληθυσμό.

Συνέργεια / συμπληρωματικότητα με λοιπές αναπτυξιακές δράσεις στην ευρύτερη περιοχή

Η δράση βρίσκεται σε συνέργεια και συμπληρωματικότητα με τη στρατηγική "Ευρώπη 2020" για μια έξυπνη και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη, για κοινωνική συνοχή και τις σχετικές προτεραιότητες του ΠΑΑ 2014-2020 και του ΠΕΠ Θεσσαλίας.

Επίσης, συνεργεί με την περιφερειακή στρατηγική καινοτομίας - έξυπνης εξειδίκευσης (RIS3) της Περιφέρειας Θεσσαλίας και το Ε.Π. «Ανταγωνιστικότητα – Επιχειρηματικότητα - Καινοτομία» (ΕΠΑνΕΚ) 2014-2020.

Τίτλος Δράσης	Συνεργασία μεταξύ διαφορετικών παραγόντων		
Κωδικός Δράσης	19.2.7		
Τίτλος Υποδράσης	Οριζόντια και κάθετη συνεργασία μεταξύ φορέων της αλυσίδας εφοδιασμού για τη δημιουργία, την ανάπτυξη και την προώθηση βραχέων αλυσίδων και τοπικών αγορών		
Κωδικός Υποδράσης	19.2.7.7		
Νομική βάση	ΕΠΙΛΕΞΙΜΟΤΗΤΑ ΥΠΟΔΡΑΣΗΣ		ΚΑΘΕΣΤΩΣ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ
	Καν. (ΕΕ) 1305/2013, άρθρο 35		Καν. (ΕΕ) 1407/2013
Αναλυτική Περιγραφή Υποδράσης			
<p>Από τη SWOT ανάλυση που πραγματοποιήθηκε στο πλαίσιο της παρούσας πρότασης, προέκυψαν ως σημαντικές αδυναμίες της περιοχής παρέμβασης, η έλλειψη δικτύωσης και η ανυπαρξία οργανωμένων δικτύων. Επιπρόσθετα, η ανάλυση του εξωτερικού περιβάλλοντος υπέδειξε ως «απειλές», τις ισχυρές ανταγωνιστικές πιέσεις που ασκούνται σε προϊόντα και υπηρεσίες λόγω της διεθνοποίησης των αγορών και τη δυσκολία πρόσβασης των επιχειρήσεων σε επενδυτικά κεφάλαια. Οι παραπάνω παράγοντες καθιστούν αναποτελεσματική την κατά μονάς ανάληψη πρωτοβουλιών και δράσεων, αναδεικνύοντας την ανάγκη εγκαθίδρυσης συνεργασιών.</p> <p>Η υπο-δράση αφορά στην οριζόντια και κάθετη συνεργασία μεταξύ φορέων της αλυσίδας εφοδιασμού για τη δημιουργία, την ανάπτυξη και την προώθηση βραχέων αλυσίδων. Στο πεδίο αυτό, η ΟΤΔ θα επιδιώξει να ενθαρρύνει τη συνεργασία μεταξύ όλων των εμπλεκόμενων στην αλυσίδα εφοδιασμού, με στόχο την εισαγωγή τεχνογνωσίας σε όλους τους κόμβους της εφοδιαστικής αλυσίδας, τη μείωση του κόστους της παραγωγής προϊόντων, την αύξηση της προστιθέμενης αξίας, τη βελτίωση της διαχείρισης των πόρων και της ποιότητας των παραγομένων προϊόντων και τη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας.</p> <p>Υπάρχουν διάφορες μορφές Βραχέων Εφοδιαστικών Αλυσίδων. Σύμφωνα με το Ευρωπαϊκό Παρατηρητήριο LEADER, μπορεί να νοηθεί μία από τις παρακάτω οργανωτικές μορφές (LEADER European Observatory, 2000):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Απευθείας πωλήσεις εντός της αγροτικής εκμετάλλευσης ή, γενικότερα του τόπου παραγωγής, συμπεριλαμβανομένων των πωλήσεων προς τουρίστες. 2) Πωλήσεις μέσω ταχυδρομικών παραγγελιών. 3) Πωλήσεις μέσω του Διαδικτύου. 4) Κατάστημα ιδιοκτησίας των παραγωγών. 5) Διανομή κατ' οίκον. 6) Πωλήσεις σε τοπικά εστιατόρια και ταβέρνες. 7) Πωλήσεις απευθείας σε επιχειρήσεις. 8) Πωλήσεις σε παζάρια, πανηγύρια, λαϊκές αγορές, κ.λπ. 9) Πωλήσεις από τον ίδιο τον παραγωγό, σε ξεχωριστό περίπτερο, εντός τοπικών σούπερ μάρκετ. <p>Επίσης η υπο-δράση αφορά στην προώθηση και δημιουργία τοπικών αγορών στις οποίες οι παραγωγοί αγροτικών προϊόντων της περιοχής θα διαθέτουν οι ίδιοι απευθείας στον καταναλωτή τα προϊόντα τους, με σκοπό την αύξηση του εισοδήματός τους, την ανάπτυξη σχέσεων εμπιστοσύνης με το καταναλωτικό κοινό αλλά και της ωφέλειας από τη δυνατότητα πώλησης σε πιο προσίτες και ανταγωνιστικές τιμές (χωρίς μεσάζοντες). Η υποδράση αφορά αποκλειστικά γεωργούς και μεταποιητές.</p> <p>Σύμφωνα με την ελληνική νομοθεσία η ίδρυση αγοράς παραγωγών μπορεί να γίνει μόνον από φορέα των ίδιων των παραγωγών (συνεταιρισμό). Στην περιοχή έχουν εμφανιστεί προσπάθειες προς αυτή την κατεύθυνση (αγορά βιοκαλλιεργητών, ΚοινΣΕΠ), αλλά είναι διάσπαρτες, χωρίς κοινή στρατηγική και με μικρή απήχηση.</p> <p>Η στήριξη παρέχεται στους δικαιούχους με τη μορφή επιχορήγησης επί των επιλέξιμων δαπανών και με ένταση ενίσχυσης έως 65% βάσει του Καν. (ΕΕ) 1407/2013 (καθεστώς de minimis – 200.000 € ανά τριετία).</p> <p>Δεν είναι επιλέξιμη η ίδρυση και λειτουργία ΕΣΚ.</p>			
Θεματική Κατεύθυνση που εξυπηρετείται			
<p>Η δράση σύμφωνα με τα στοιχεία της υφιστάμενης κατάστασης, τη SWOT ανάλυση και τη στρατηγική εξυπηρετεί κατά προτεραιότητα την ΘΚ «Βελτίωση της ανταγωνιστικότητας της αλυσίδας αξίας του αγρο-διατροφικού τομέα» (Μήτρα Συσχέτισης ΜΣ1, Πίνακας 4.3.1).</p>			
Χρηματοδοτικά στοιχεία			
	Ποσό (€)	Ποσοστό (%) σε επίπεδο Υπο-Μέτρου	Ποσοστό (%) σε επίπεδο Τοπικού Προγράμματος
Συνολικός Προϋπολογισμός	92.307,69	1,26%	1,05%
Δημόσια Δαπάνη	60.000,00	1,24%	0,95%
Ιδιωτική Συμμετοχή	32.307,69	1,32%	1,32%
Περιοχή Εφαρμογής			
<p>Η υπο-δράση εφαρμόζεται στο σύνολο της περιοχής παρέμβασης (σύνολο των Δημοτικών / Τοπικών Κοινοτήτων της Π.Ε. Καρδίτσας με εξαίρεση το σχέδιο πόλης της Δ.Κ. Καρδίτσας).</p>			
Δικαιούχοι			

Συnergατικά σχήματα, τα οποία θα απαρτίζονται από τουλάχιστον δύο ενδιαφερόμενους φορείς αποκλειστικά γεωργούς και μεταποιητές και θα διαθέτουν εσωτερικό κανονισμό λειτουργίας (σύμφωνο συνεργασίας). Στα σχήματα αυτά θα προσδιορίζεται ο επικεφαλής εταίρος (Συντονιστής Φορέας) του συνεργατικού σχήματος.

Το συνεργατικό σχήμα θα μπορεί, είτε να έχει νομική υπόσταση - Νομικό Πρόσωπο είτε να καθορίζεται η μορφή και λειτουργία του σε ένα συμφωνητικό σύμπραξης/συνεργασίας, μεταξύ Φυσικών ή Νομικών Προσώπων, που θα αναφέρει ρητώς και σαφώς τον καταμερισμό των ευθυνών και των υποχρεώσεων μεταξύ των μελών του συνεργατικού σχήματος.

Κριτήρια επιλογής

A/A	ΚΩΔΙΚΟΣ	ΚΡΙΤΗΡΙΟ	ΑΝΑΛΥΣΗ	ΜΟΡΙΟΔΟΤΗΣΗ (ΚΛΙΜΑΚΑ 0-100)	ΒΑΡΥΤΗΤΑ (%)	ΤΕΛΙΚΟΣ ΒΑΘΜΟΣ
1	M19.2_001	Σκοπιμότητα της πρότασης (Ειδικοί ή στρατηγικοί στόχοι του τοπικού προγράμματος που εξυπηρετούνται με την υλοποίηση της πρότασης)	Συσχέτιση με το σύνολο των στόχων που αφορούν στην υπο-δράση	100	15%	15
			Συσχέτιση με το 70% των στόχων που αφορούν στην υπο-δράση	70		10,5
			Συσχέτιση με το 30% των στόχων που αφορούν στην υπο-δράση	30		4,5
			Συσχέτιση με ποσοστό μικρότερο του 30% των στόχων που αφορούν στην υπο-δράση	0		0
2	M19.2_013	Αξιολόγηση συνεργατικού σχηματισμού	Για κάθε μέλος δίδονται 10 βαθμοί - μέγιστος αριθμός βαθμολογούμενων μελών 10	0-100	15%	15
3	M19.2_014	Εμπειρία του υπευθύνου στην εκτέλεση και συντονισμό έργου συνεργασίας (ο υπεύθυνος έχει συμμετάσχει τουλάχιστον σε ένα έργο συνεργασίας)	Ναι	100	15%	15
			Όχι	0		0
4	M19.2_015	Ικανότητα, εμπειρία και αξιοπιστία των μελών του δικτύου	Ποσοστό > 50% των μελών της συνεργασίας έχει συμμετάσχει σε άλλο σχήμα συνεργασίας	100	10%	10
			Ποσοστό < 50% των μελών της συνεργασίας έχει συμμετάσχει σε άλλο σχήμα συνεργασίας	0		0
5	M19.2_016	Δυνατότητα διάθεσης ιδίων κεφαλαίων για την έναρξη υλοποίησης του επενδυτικού σχεδίου	Ποσοστό Ιδίων Κεφαλαίων επί της ιδιωτικής συμμετοχής *100%	0-100	10%	10
6	M19.2_032	Σαφήνεια και πληρότητα της πρότασης	Σαφήνεια του περιεχομένου της πρότασης και πληρότητα ως προς τα απαιτούμενα για τη βαθμολόγηση δικαιολογητικά	100	15%	15
			Ασαφής περιγραφή της πρότασης αλλά πληρότητα ως προς τα απαιτούμενα για τη βαθμολόγηση δικαιολογητικά	50		7,5
			Ασαφής περιγραφή της πρότασης και ελλείψεις ως προς τα απαιτούμενα για τη βαθμολόγηση δικαιολογητικά	0		0
7	M19.2_033	Ρεαλιστικότητα χρονοδιαγράμματος υλοποίησης επένδυσης	Χρονοδιάγραμμα σύμφωνο με το είδος και το μέγεθος του έργου	50	5%	2,5
			Ορθολογικός προσδιορισμός των επιμέρους φάσεων υλοποίησης του έργου	50		2,5
8	M19.2_034	Ρεαλιστικότητα και αξιοπιστία του κόστους	$100 * (\text{αιτούμενο} - \text{εγκεκριμένο}) / \text{εγκεκριμένο} \leq 5$	100	5%	5
			$5 < 100 * (\text{αιτούμενο} - \text{εγκεκριμένο}) / \text{εγκεκριμένο} \leq 10$	60		3
			$10 < 100 * (\text{αιτούμενο} - \text{εγκεκριμένο}) / \text{εγκεκριμένο} \leq 30$	30		1,5
			$100 * (\text{αιτούμενο} - \text{εγκεκριμένο}) / \text{εγκεκριμένο} > 30$	0		0
9	M19.2_038	Συσχέτιση της πρότασης με Έξυπνη Εξειδίκευση (RIS)	Ναι	100	10%	10
			Όχι	0		0
ΣΥΝΟΛΟ ΒΑΡΥΤΗΤΑΣ					100%	
ΜΕΓΙΣΤΗ ΔΥΝΑΤΗ ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑ ΠΡΟΤΑΣΗΣ						100
ΕΛΑΧΙΣΤΗ ΔΥΝΑΤΗ ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑ ΕΓΚΡΙΣΗΣ (30% ΤΗΣ ΜΕΓΙΣΤΗΣ ΔΥΝΑΤΗΣ ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑΣ)						30

* το κριτήριο M19.2_033 βαθμολογείται αθροιστικά

Συνέργεια / συμπληρωματικότητα με άλλες δράσεις του τοπικού προγράμματος

Η υποδράση εμφανίζει συνέργεια και συμπληρωματικότητα με όλες τις υποδράσεις του Τ.Π οι οποίες συμβάλουν στη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας της αλυσίδας αξίας του αγρο-διατροφικού τομέα (υποκεφ. 4.3).

Μέσω της πρόσβασης σε ενέργειες κατάρτισης, επιδείξης και ενημέρωσης και της δυνατότητας επισκέψεων σε φορείς, επιχειρήσεις και εκμεταλλεύσεις που έχουν αναπτύξει καλές πρακτικές, υπάρχουν δυνατότητες διασύνδεσης της εμπορίας και μεταποίησης των γεωργικών προϊόντων με άλλους τομείς, ώστε μέσω οργανωμένων και ισχυρών επιχειρηματικών συνεργασιών και συμφωνιών και μέσω των επενδύσεων τις οποίες δύνανται να πραγματοποιήσουν επιχειρήσεις και αγροτικές εκμεταλλεύσεις, ώστε να παράγουν νέα προϊόντα ή να βελτιώσουν την ποιότητά των ήδη παραγομένων, να ενδυναμωθεί η τοπική οικονομία και να δημιουργηθούν εισοδήματα και απασχόληση στον αγροτικό πληθυσμό.

Συνέργεια / συμπληρωματικότητα με λοιπές αναπτυξιακές δράσεις στην ευρύτερη περιοχή

Η δράση βρίσκεται σε συνέργεια και συμπληρωματικότητα με τη στρατηγική “Ευρώπη 2020” για μια έξυπνη και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη, για κοινωνική συνοχή και τις σχετικές προτεραιότητες του ΠΑΑ 2014-2020 και του ΠΕΠ Θεσσαλίας. Επίσης, συνεργεί με την περιφερειακή στρατηγική καινοτομίας - έξυπνης εξειδίκευσης (RIS3) της Περιφέρειας Θεσσαλίας και το Ε.Π. «Ανταγωνιστικότητα – Επιχειρηματικότητα - Καινοτομία» (ΕΠΑνΕΚ) 2014-2020.

Τίτλος Δράσης	Ανάπτυξη συνεργατισμού
Κωδικός Δράσης	19.3.1
Νομική βάση	Καν. (ΕΕ) 1305/2013, Άρθρα 44 & 61 - Καν. (ΕΕ) 1303/2013, Άρθρο 65
Αναλυτική Περιγραφή Δράσης	
<p>Αντικείμενο και στόχοι της συνεργασίας : Σκοπός της δράσης είναι η ανάπτυξη της επιχειρηματικότητας στις περιοχές της υπαίθρου που δραστηριοποιούνται οι συνεργαζόμενες ΟΤΔ και η εν γένει προώθηση της Κοινωνικής Οικονομίας, μέσω της δημιουργίας τοπικού οικοσυστήματος αλληλοϋποστηριζόμενων φορέων. Ως συνεργατικά σχήματα θεωρούνται κάθε μορφής συνεταιρισμοί (Αγροτικοί, Αστικοί όλων των κατηγοριών, ΚοινΣΕΠ όλων των κατηγοριών, Αγροτουριστικοί, Γυναικών, Δασικοί, Δασεργατικοί κ.λπ.), κοινωνικές επιχειρήσεις, καθώς και δίκτυα μικρών επιχειρήσεων και οικοτεχνιών που δραστηριοποιούνται στις Αγροτικές Περιοχές. Στο δίκτυο των αλληλοϋποστηριζόμενων φορέων, εκτός από τις συνεργατικές δομές, περιλαμβάνονται ερευνητικά κέντρα, πανεπιστημιακά και τεχνολογικά ιδρύματα, φορείς της Αυτοδιοίκησης, σχετικές ΜΚΟ, σχετικές Δημόσιες υπηρεσίες κ.λπ.</p> <p>Το Σχέδιο συνεργασίας συνάδει με τις ακόλουθες θεματικές κατευθύνσεις του Μέτρου 19 του ΠΑΑ 2014-2020 που αφορούν:</p> <ul style="list-style-type: none"> στη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας αλλά και ειδικότερα τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας της αλυσίδας αξίας του αγροδιατροφικού τομέα, στην υποστήριξη της τοπικής επιχειρηματικότητας και την ανάδειξη της τοπικής ταυτότητας, στη διασύνδεση τομέων και οικονομικών παραγόντων, στην προώθηση της συμμετοχής, της συνεργασίας, της δικτύωσης και της ανταλλαγής τεχνολογίας μεταξύ διαφορετικών περιοχών, εταίρων και κρατών, στην ενίσχυση της καινοτομίας και των καινοτόμων παρεμβάσεων, στην εισαγωγή πρακτικών για την αειφόρο ανάπτυξη της περιοχής. <p>Αναζήτηση εν δυνάμει εταίρων : Στη δράση θα επιδιωχθεί να συμμετέχει μία τουλάχιστον ΟΤΔ από κάθε Περιφέρεια της χώρας. Για την υλοποίηση του σχεδίου υπάρχει ήδη στενή συνεργασία με τις Αναπτυξιακές Εταιρείες που θα συνεργαστούν στα πλαίσια του διατοπικού προγράμματος.</p> <p>Στο σχέδιο θα συμμετέχουν 13 Αναπτυξιακές Εταιρείες: Καρδίτσας (Συντονίστρια ΟΤΔ), Αχαΐας, Δωδεκανήσου, Ηπείρου, Ηρακλείου, Θεσσαλονίκης, Ιονίων Νήσων, Τρικάλων, Δυτ. Μακεδονίας, Λέσβου, Στερεάς Ελλάδος, Πάρνωνα, Ροδόπης.</p> <p>Τεκμηρίωση της συνεργασίας : Το πρόγραμμα CLLD αποτελεί μεγάλη ευκαιρία για την ανάπτυξη των παραγωγικών συνεργατικών δομών της υπαίθρου και τη διασύνδεση αυτών τόσο μεταξύ τους, όσο και με τις αντίστοιχες που δραστηριοποιούνται στις πόλεις. Αυτό θα δώσει μεγάλη ώθηση στη διεύρυνση και ανάπτυξη του αγροδιατροφικού συμπλέγματος στην ύπαιθρο και θα επιταχύνει την εγκατάσταση βραχέων εφοδιαστικών αλυσίδων μεταξύ της υπαίθρου και των πόλεων. Οι ΟΤΔ ιδιαίτερα, με την πολύχρονη εμπειρία που διαθέτουν και την εδραίωσή τους στις αγροτικές περιοχές της χώρας, μπορούν να παίξουν το ρόλο του «επισπεύδοντα φορέα»¹, να υποστηρίξουν τα υφιστάμενα συνεργατικά σχήματα να δικτυωθούν και να αναπτύξουν συνέργειες μεταξύ τους, αλλά ταυτόχρονα, να ενθαρρύνουν ομάδες ενεργών αγροτών και άλλων κατοίκων της υπαίθρου να συνεργαστούν, παρέχοντάς τους την κατάλληλη υποστήριξη. Αυτό θα επιχειρηθεί μέσω:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Της υποστήριξης της δικτύωσης και της συνεργασίας μεταξύ των υφισταμένων συνεργατικών σχημάτων και 2) Της δημιουργίας ευέλικτου μηχανισμού ενθάρρυνσης τοπικών συλλογικών πρωτοβουλιών και της υποστήριξής τους να αποκτήσουν συνεργατικά και επιχειρηματικά χαρακτηριστικά. <p>Ανάλυση των δράσεων : Η δικτύωση και η συνεργασία μεταξύ των συνεργατικών δομών θα υποστηριχτεί μέσω της λειτουργίας «ζωντανών εργαστηρίων» (Regional Living Labs και για συντομία RLL). Πρόκειται για συναντήσεις στις οποίες συμμετέχουν ισότιμα όλοι οι εμπλεκόμενοι. Στις συναντήσεις αυτές αναζητείται με συναίνεση ένα κοινό πρόγραμμα δράσης, αμοιβαία επωφελές. Οι υπηρεσίες ευαισθητοποίησης, πληροφόρησης, ενθάρρυνσης και υποστήριξης με στόχο τη δικτύωση και τη συνεργασία των συνεργατικών σχημάτων, θα παρέχονται σε τοπικό επίπεδο από επιλεγμένα στελέχη των συνεργαζόμενων ΟΤΔ (μέσω ενεργειών της δράσης 19.2.1), τα οποία θα εκπαιδεύονται στο πλαίσιο της διατοπικής συνεργασίας. Επίσης οι μέθοδοι που θα εφαρμοστούν, τα εργαλεία και τα εκπαιδευτικά πακέτα που θα χρησιμοποιηθούν, θα σχεδιαστούν από κοινού για όλες της συμμετέχουσες ΟΤΔ σε εθνικό επίπεδο, στο πλαίσιο της διατοπικής συνεργασίας.</p> <p>Η δράση, χωρίζεται σε δύο Φάσεις:</p> <p>Προπαρασκευαστική Φάση (περιλαμβάνει τις ενέργειες):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Διατοπικές συναντήσεις εταίρων για τη ρύθμιση ζητημάτων εφαρμογής και την προετοιμασία της υλοποίησης, 2. Υπογραφή πρωτοκόλλου συνεργασίας, στο οποίο θα περιγράφονται οι κοινές δράσεις, οι συμβαλλόμενοι, ο σκοπός, τα αναμενόμενα αποτελέσματα, το αντικείμενο του κάθε συμβαλλόμενου, οι φάσεις υλοποίησης, η ανάληψη του κόστους ανά φάση, ο τρόπος συντονισμού και οργάνωσης του σχεδίου, κλπ, 3. Σύνταξη και υποβολή του σχεδίου, στην αρμόδια Υπηρεσία Διαχείρισης προς έγκριση. <p>Φάση Υλοποίησης (για λόγους μεθοδολογίας χωρίζεται σε πακέτα εργασίας (ΠΕ), τα οποία είναι):</p> <ul style="list-style-type: none"> • ΠΕ1: Δημιουργία Δομής υποστήριξης σε κάθε περιοχή με τη μορφή «Θερμοκοιτίδας Συνεργατισμού» ή «επιταχυντή συνεργατισμού» 	

- ΠΕ2: Δημιουργία RLL (Regional Living Labs)
- ΠΕ3: Δημιουργία Βάσης Δεδομένων καλών πρακτικών, εκπαιδευτικού υλικού και εκπαιδευτών
- ΠΕ4: Διάχυση – Διάδοση - Προβολή
- ΠΕ5: Μελέτη Βιωσιμότητας του Σχεδίου
- ΠΕ6: Διοίκηση – Συντονισμός.

Ο Συντονισμός του σχεδίου θα γίνει από την Αναπτυξιακή Καρδίτσας Αναπτυξιακή Α.Ε. ΟΤΑ (ΑΝ.ΚΑ Α.Ε.)

Συνοπτική ανάλυση των πακέτων εργασίας υπάρχει στο Παράρτημα του Φακέλου Β.

Προϋπολογισμός του Σχεδίου : Ο προϋπολογισμός του σχεδίου εκτιμάται στις 600.000 €.

Ο μέσος προϋπολογισμός ανά ΟΤΔ ανέρχεται στις 44.000 €.

¹ Η κατάρρευση των παραδοσιακών συνεταιρισμών και η απογοήτευση που έχει προκαλέσει στους αγρότες, σε συνδυασμό με τη δυσφήμιση που υπέστη το συνεταιριστικό κίνημα από την κακή διαχείριση, τη διαπλοκή και τη διαφθορά σε κάποιες περιπτώσεις, καθιστούν απαραίτητη την ενθάρρυνση και την υποστήριξη των ενεργών αγροτών και άλλων κατοίκων της υπαίθρου από κάποιον αξιόπιστο φορέα που θα παίξει το ρόλο του «επισπεύδοντα»

Θεματική Κατεύθυνση που εξυπηρετείται

Η δράση σύμφωνα με τα στοιχεία της υφιστάμενης κατάστασης, τη SWOT ανάλυση και τη στρατηγική εξυπηρετεί κατά προτεραιότητα την ΘΚ3 «Διαφοροποίηση και ενδυνάμωση της τοπικής οικονομίας» (Μήτρα Συσχέτισης ΜΣ1, Πίνακας 4.3.1).

Χρηματοδοτικά στοιχεία

	Ποσό (€)	Ποσοστό (%) σε επίπεδο Υπο-Μέτρου	Ποσοστό (%) σε επίπεδο Τοπικού Προγράμματος
Συνολικός Προϋπολογισμός	80.000,00	42,11%	0,91%
Δημόσια Δαπάνη	80.000,00	42,11%	1,27%
Ιδιωτική Συμμετοχή	0,00	0,00%	0,00%

Περιοχή Εφαρμογής

Η δράση θα εφαρμοστεί στο σύνολο της περιοχής παρέμβασης.

Δικαιούχοι

Οι ΟΤΔ που υλοποιούν τις στρατηγικές τοπικής ανάπτυξης με πρωτοβουλία τοπικών κοινοτήτων σύμφωνα με τα άρθρα 32-35 του Καν. (ΕΕ) 1303/2013 και φορείς που εξυπηρετούν συμφέροντα του Δημοσίου ή συλλογικά συμφέροντα του ιδιωτικού τομέα, οι οποίοι δραστηριοποιούνται στην περιοχή παρέμβασης των τοπικών προγραμμάτων ή έχουν αποδεδειγμένη εμπειρία σχετική με το θέμα της συνεργασίας και από το καταστατικό τους προκύπτει η δυνατότητα υλοποίησης των προτεινόμενων ενεργειών.

Συνέργεια / συμπληρωματικότητα με άλλες δράσεις του τοπικού προγράμματος

Η δράση έχει άμεση συνέργεια και συμπληρωματικότητα κυρίως με δράσεις μεταφοράς γνώσεων και συνεργασίας μέσω της στήριξης των συνεργατικών φορέων και αγροτών για την κατάρτιση, τις δράσεις επίδειξης και ενημέρωσης καθώς και την οργάνωση επισκέψεων σε φορείς, επιχειρήσεις και εκμεταλλεύσεις που έχουν αναπτύξει καλές πρακτικές. Επίσης αναπτύσσονται συνέργειες και με τις δράσεις επιχειρηματικότητας μέσω των επενδύσεων τις οποίες θα πραγματοποιήσουν συνεργατικές δομές.

Συνέργεια / συμπληρωματικότητα με λοιπές αναπτυξιακές δράσεις στην ευρύτερη περιοχή

Το Σχέδιο λειτουργεί συνεργατικά και συμπληρωματικά με τις δράσεις του ΠΕΠ Θεσσαλίας για την ανάπτυξη και αξιοποίηση ικανοτήτων ανθρώπινου δυναμικού – και την ενεργό κοινωνική ενσωμάτωση (Α.Π. 2α) και ειδικότερα την Προώθηση της κοινωνικής επιχειρηματικότητας και της επαγγελματικής ενσωμάτωσης σε κοινωνικές επιχειρήσεις και την κοινωνική και αλληλέγγυο οικονομία ώστε να διευκολυνθεί η πρόσβαση στην απασχόληση (ΕΠ 9ν).

Επίσης εξυπηρετεί την προώθηση του πρώτου τομέα προτεραιότητας (πυλώνα) της Περιφερειακής Στρατηγικής Καινοτομίας - Έξυπνης Εξειδίκευσης (RIS3), την ανάπτυξη του αγρο-διατροφικού συμπλέγματος), ενώ μέσω συνεργειών και συνεργασιών με τοπικούς φορείς, όπως τους ΟΤΑ της Περιοχής, Επιμελητήρια, Δίκτυα επιχειρήσεων, Συνεταιρισμούς κ.α. ενισχύει και μεγεθύνει τομεακές προσπάθειες.

Τίτλος Δράσης	Γεύσεις Ελλήνων Εκλεκτές II: Ελληνικός γαστρονομικός πολιτισμός
Κωδικός Δράσης	19.3.2
Νομική βάση	Καν. (ΕΕ) 1305/2013, Άρθρα 44 & 61 - Καν. (ΕΕ) 1303/2013, Άρθρο 65
Αναλυτική Περιγραφή Δράσης	
<p>Αντικείμενο και στόχοι της συνεργασίας: Το παρόν Σχέδιο αφορά στην ανάδειξη του ελληνικού γαστρονομικού πολιτισμού μέσω της προβολής των εκλεκτών ελληνικών γεύσεων της παραδοσιακής και σύγχρονης ελληνικής γαστρονομίας. Το Σχέδιο που υλοποιήθηκε και κατά την προηγούμενη προγραμματική περίοδο αποσκοπούσε στην επίτευξη των εξής στόχων :</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ανάδειξη και προβολή της γαστρονομικής παράδοσης της Ελλάδος, με γεύσεις, εδέσματα και προϊόντα που διαθέτουν ποιότητα, φήμη και άμεση σύνδεση με την περιοχή παραγωγής • Διασύνδεση της τουριστικής ταυτότητας των περιοχών με τα χαρακτηριστικά προϊόντα τους και ανάπτυξη του γαστρονομικού τουρισμού • Διεύρυνση του «Δικτύου Γεύσεων Ελλήνων Εκλεκτών», με ενσωμάτωση νέων μελών και χαρακτηριστικών προϊόντων από κάθε περιοχή, καλύπτοντας γεωγραφικά όσο το δυνατόν μεγαλύτερο μέρος της χώρας • Ενσωμάτωση στη σύγχρονη ελληνική κουζίνα των πιο εκλεκτών ελληνικών προϊόντων, ΠΟΠ, ΠΓΕ και επιλεγμένα, με τη δημιουργία των πιο εκλεκτών και χαρακτηριστικών γεύσεων • Δικτύωση φορέων και επιχειρήσεων που σχετίζονται με την παραγωγή εκλεκτών προϊόντων, τη γαστρονομία και τον τουρισμό ως συνεργαζόμενοι φορείς του Δικτύου, για τη συλλογική υλοποίηση δράσεων <p>Αναζήτηση εν δυνάμει εταίρων: Οι εταίροι που συμμετείχαν στο προηγούμενο Σχέδιο και νέοι εταίροι από περιοχές με αξιόλογα αγρο-διατροφικά προϊόντα και σημαντικές υποδομές γαστρονομικού πολιτισμού.</p> <p>Τεκμηρίωση της συνεργασίας: Από την μελέτη της υφιστάμενης κατάστασης στην περιοχή παρέμβασης προκύπτει ότι, ο πρωτογενής τομέας αποτελεί τον κύριο παραγωγικό τομέα της περιοχής παρέμβασης, τόσο σε όρους απασχόλησης, όσο και σε όρους εισοδήματος. Οι τομείς της παραγωγής και της μεταποίησης προσφέρουν αρκετά προϊόντα υψηλής αξίας, ενώ η τοπική γαστρονομία αντανακλά την ιδιαιτερότητα και τα χαρακτηριστικά της περιοχής και των κατοίκων της. Αυτά, σε συνδυασμό με τις υπόλοιπες ιδιότητες και τα χαρακτηριστικά της περιοχής, δημιουργούν ένα <u>δυναμικό συνολικό προϊόν</u>, το οποίο μπορεί να γίνει ιδιαίτερα ελκυστικό για τον τουριστικό κλάδο και τους εμπλεκόμενους κλάδους υπηρεσιών εστίασης, μεταποίησης κ.λπ. Η ανάδειξή του μέσω υλοποίησης του διατοπικού Σχεδίου θα συμβάλει στην ενίσχυση του πρωτογενούς τομέα της οικονομίας και στην τόνωση της εξωστρέφειας των τοπικών προϊόντων, δημιουργώντας παράλληλα «ταυτότητα - branding» για το γευστικό ιδίωμα της περιοχής. Επιπλέον, η υλοποίηση των δράσεων του Σχεδίου θα συμβάλει στην αύξηση της τουριστικής κίνησης, μέσω της προώθησης εναλλακτικών μορφών τουρισμού, όπως ο γαστρονομικός τουρισμός.</p> <p>Το σχέδιο συνεργασίας εξυπηρετεί την Τοπική Στρατηγική μέσω της επιδιωκόμενης αύξησης της προστιθέμενης αξίας των τοπικών προϊόντων και υπηρεσιών, της ανάδειξης της πολιτιστικής κληρονομιάς και ιδιαίτερης γαστρονομίας της περιοχής και της διασύνδεσης τομέων (τουρισμός, αγρο-διατροφικό σύμπλεγμα) τόσο προς όφελος των κατοίκων της όσο και των επισκεπτών.</p> <p>Ανάλυση των δράσεων που θα διεξαχθούν στο πλαίσιο του Σχεδίου Συνεργασίας</p> <p>Προπαρασκευαστική φάση : Ενέργειες σχεδιασμού, συντονισμού και υποστήριξης του Σχεδίου και διατοπικές συναντήσεις</p> <p>Κυρίως φάση :</p> <p><u>Α) Διεύρυνση και ανάπτυξη Δικτύου</u> Δράσεις διεύρυνσης και ανάπτυξης του Δικτύου Γ.Ε.Ε.</p> <p><u>Β) Σχεδιασμός δράσεων και συντονισμός Έργου</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Σχεδιασμός ταυτότητας περιοχών και τοπικών θεσμών 2. Σχεδιασμός διαδικτυακών υποδομών και marketing 3. Σχεδιασμός σήμανσης περιοχών και συστήματος προβολής των Εκλεκτών Ελληνικών Γεύσεων 4. Σχεδιασμός δικτύου καταστημάτων franchise εκλεκτών γεύσεων 5. Ομάδα έργου συντονισμού, διαχείρισης και συμβουλευτικής υποστήριξης της υλοποίησης 6. Τοπική διαχείριση και υποστήριξη υλοποίησης από τις Ο.Τ.Δ. 7. Συναντήσεις εταίρων και οργάνων διαχείρισης του Σχεδίου <p><u>Γ) Υλοποίηση δράσεων Δικτύου</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ανάπτυξη brand και δημιουργία βάσης δεδομένων 2. Ηλεκτρονικές και διαδικτυακές υποδομές 3. Υλοποίηση marketing plan και οργάνωσης προβολής 4. Συμμετοχή σε εκθέσεις 5. Σύστημα προβολής Γ.Ε.Ε. σε τουριστικές πύλες εισόδου της χώρας 6. Ανάδειξη ελληνικού οίνου, οινοπνευματωδών και γαστρονομίας 7. Ανάδειξη του πολιτισμού της ελιάς και του ελαιολάδου 8. Εργασίες διασύνδεσης της γνώσης με την παραγωγή 9. Σχεδιασμός εκπαιδευτικών δράσεων <p>Ανθρώπινοι Πόροι που θα διατεθούν για την οργάνωση της συνεργασίας:</p>	

Στελέχη από το μόνιμο προσωπικό των εταιρών, με πλήρη ή μερική απασχόληση, Σταθεροί εξωτερικοί συνεργάτες, με εμπειρία σε συγκεκριμένα έργα, Εξειδικευμένοι εξωτερικοί Σύμβουλοι, όπου απαιτηθεί κατά την υλοποίηση των δράσεων.

Συμμετέχουσες ΟΤΔ / Φορείς :

Δίκτυο Δήμων των Εκλεκτών Ελληνικών Γεύσεων και ΟΤΔ που έχουν εκδηλώσει ενδιαφέρον: Πάρωνα, Αχαΐας, Βορείου Πελοποννήσου, Δυτικής Μακεδονίας, Ημαθίας, Νομού Θεσσαλονίκης, Καβάλας, **Καρδίτσας**, Καστοριάς, Λάρισας, Λήμνου, Μεσσηνίας, Πηλίου, Σερρών, Τριχωνίδας, Φλώρινας, Φθιωτικής, Φωκικής, Χαλκιδικής

Χρηματοοικονομικοί πόροι :

Συνολικός εκτιμώμενος προϋπολογισμός Σχεδίου: 1.300.000,00 € (ΟΤΔ ΑΝ.ΚΑ Α.Ε: 30.000,00 €)

Προπαρασκευαστική Φάση : 12.500,00 €

Κυρίως Φάση: 1.287.500,00 € (Διεύρυνση και ανάπτυξη του Δικτύου: 100.000,00 €, Σχεδιασμός δράσεων και συντονισμός υλοποίησης Έργου: 287.500,00 €, Υλοποίηση δράσεων Δικτύου: 900.000,00 €)

Προσδοκώμενα αποτελέσματα από τη συνεργασία για την περιοχή

- Ενίσχυση του πρωτογενούς τομέα της οικονομίας, τόνωση της εξωστρέφειας των τοπικών προϊόντων και ενθάρρυνση της τοπικής επιχειρηματικότητας δημιουργώντας παράλληλα «ταυτότητα - branding» για το γευστικό ιδίωμα της περιοχής.
- Ευαισθητοποίηση του πληθυσμού για την ανάδειξη της τοπικής κουζίνας και της πολιτιστικής ταυτότητας.
- Αύξηση της τουριστικής κίνησης και της επιμήκυνσης της τουριστικής περιόδου μέσω προώθησης εναλλακτικών μορφών τουρισμού, όπως ο γαστρονομικός τουρισμός.
- Αναβάθμιση του πολιτιστικού επιπέδου των κατοίκων, βελτίωση της ποιότητας ζωής τους, συμβολή στην αντιμετώπιση της ανεργίας και της φτώχειας.
- Δημιουργία εθνικής στρατηγικής για την αξιοποίηση του γαστρονομικού πολιτισμού της χώρας.

Ενέργειες που έχουν ήδη αναληφθεί για τη συγκρότηση της συνεργασίας:

Μελέτη και επεξεργασία των αποτελεσμάτων του προηγούμενου Σχεδίου «Γεύσεις Ελλήνων Εκλεκτές» και του Σχεδίου δράσης του Δικτύου Δήμων Γ.Ε.Ε., σύνταξη πρότασης διατοπικής συνεργασίας, αναζήτηση εταιρών. Επικοινωνία και αποστολή πρότασης και ενημερωτικού εντύπου σε υποψήφιους εταίρους.

Προβλεπόμενος τρόπος εφαρμογής του Σχεδίου συνεργασίας:

Ορισμός ομάδας συντονισμού, Αναζήτηση, αξιολόγηση και συμφωνίες συνεργασίας με εξωτερικούς εξειδικευμένους συνεργάτες και φορείς για την υλοποίηση διαφόρων δράσεων του σχεδίου. Συναντήσεις και επικοινωνία των εταιρών και της ομάδας συντονισμού, δια ζώσης ή ηλεκτρονικά, μέσω internet, για αξιολόγηση της πορείας υλοποίησης και λήψη αναγκαίων αποφάσεων, Αξιολόγηση παραδοτέων και λήψη διορθωτικών ενεργειών όπου απαιτηθεί..

Θεματική Κατεύθυνση που εξυπηρετείται

Η Δράση σύμφωνα με τα στοιχεία της υφιστάμενης κατάστασης, τη SWOT ανάλυση και την Στρατηγική εξυπηρετεί κατά προτεραιότητα την ΘΚ2 «Βελτίωση της ελκυστικότητας της περιοχής παρέμβασης και ενίσχυση του τουριστικού προϊόντος» (Μήτρα Συσχέτισης ΜΣ1, Πίνακας 4.3.1).

Χρηματοδοτικά στοιχεία

	Ποσό (€)	Ποσοστό (%) σε επίπεδο Υπο-Μέτρου	Ποσοστό (%) σε επίπεδο Τοπικού Προγράμματος
Συνολικός Προϋπολογισμός	30.000,00	15,79%	0,34%
Δημόσια Δαπάνη	30.000,00	15,79%	0,48%
Ιδιωτική Συμμετοχή	0,00	0,00%	0,00%

Περιοχή Εφαρμογής

Η Δράση θα εφαρμοστεί στο σύνολο της περιοχής παρέμβασης.

Δικαιούχοι

Οι ΟΤΔ που υλοποιούν τις στρατηγικές τοπικής ανάπτυξης με πρωτοβουλία τοπικών κοινοτήτων σύμφωνα με τα άρθρα 32-35 του Καν. (ΕΕ) 1303/2013 και φορείς που εξυπηρετούν συμφέροντα του Δημοσίου ή συλλογικά συμφέροντα του ιδιωτικού τομέα, οι οποίοι δραστηριοποιούνται στην περιοχή παρέμβασης των τοπικών προγραμμάτων ή έχουν αποδεδειγμένη εμπειρία σχετική με το θέμα της συνεργασίας και από το καταστατικό τους προκύπτει η δυνατότητα υλοποίησης των προτεινόμενων ενεργειών.

Συνέργεια / συμπληρωματικότητα με άλλες δράσεις του τοπικού προγράμματος

Η δράση εμφανίζει συνέργεια και συμπληρωματικότητα με όλες τις δράσεις του Τ.Π., που συμβάλλουν στην αύξηση της προστιθέμενης αξίας προϊόντων και υπηρεσιών στην ενίσχυση της εξωστρέφειας, στην ενσωμάτωση καινοτομίας και ανάπτυξη συνεργατικών σχημάτων, δικτύωσεων και αλυσίδων αξίας προϊόντων και στην αναβάθμιση των επαγγελματικών δεξιοτήτων του ανθρώπινου δυναμικού και ενίσχυση της επιχειρηματικής κουλτούρας. Η συνέργεια εστιάζεται στις δυνατότητες διασύνδεσης της εμπορίας και μεταποίησης των γεωργικών προϊόντων με τον τομέα των τουριστικών δραστηριοτήτων και της παροχής υπηρεσιών ώστε μέσω οργανωμένων συνεργασιών να ενδυναμωθεί η τοπική οικονομία και να δημιουργηθούν εισοδήματα και απασχόληση στον αγροτικό πληθυσμό.

Συνέργεια / συμπληρωματικότητα με λοιπές αναπτυξιακές δράσεις στην ευρύτερη περιοχή

Το Σχέδιο λειτουργεί συνεργατικά και συμπληρωματικά με τις δράσεις του ΠΕΠ Θεσσαλίας για τη διατήρηση, προστασία, προώθηση και ανάπτυξη της φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς (Ε.Π. 6γ) καθώς και με το Επιχειρησιακό Σχέδιο για το «Καλάθι Προϊόντων Περιφέρειας Θεσσαλίας». Επίσης, εξυπηρετεί την προώθηση του «Δημιουργικού Τουρισμού» που αποτελεί τομέα προτεραιότητας της Περιφερειακής Στρατηγικής Καινοτομίας Έξυπνης Εξειδίκευσης (RIS3) και δορυφορική δραστηριότητα του πρώτου πυλώνα (αγρο-διατροφικό σύμπλεγμα). Ενώ μέσω συνεργειών και συνεργασιών με τοπικούς φορείς, όπως τους ΟΤΑ της περιοχής, Επιμελητήρια, το Δίκτυο τροφίμων και ποτών, Συνεταιρισμούς, Πολιτιστικούς Συλλόγους κ.α. ενισχύει και μεγεθύνει τομεακές προσπάθειες.

Τίτλος Δράσης	Δίκτυο Λιμνών Κεντρικής & Ηπειρωτικής Ελλάδας
Κωδικός Δράσης	19.3.3
ΕΔΕΤ	Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΓΤΑΑ)
Νομική βάση	Καν. (ΕΕ) 1305/2013, Άρθρα 44 & 61 - Καν. (ΕΕ) 1303/2013, Άρθρο 65
Αναλυτική Περιγραφή Δράσης	
<p>Αντικείμενο και στόχοι της συνεργασίας: Η εφαρμογή ενός σχεδίου συνεργασίας το οποίο εστιάζει στην αξιοποίηση και την ανάδειξη των πλούσιων φυσικών και πολιτιστικών πόρων των συνεργαζόμενων περιοχών με πυρήνα ένα κοινό στοιχείο του Φυσικού Περιβάλλοντος αυτό του Νερού και ειδικότερα των Λιμνών, θα συμβάλει στην επίτευξη των στόχων της τοπικής στρατηγικής αλλά και των στόχων του ΠΑΑ. Οι λίμνες αποτελούν αναντικατάστατο παράγοντα της ζωής, κάθε είδους και μορφής. Εντυπωσιακοί καθρέφτες ιδιαίτερου φυσικού κάλλους, αντικατοπτρίζουν στα νερά τους τη μοναδική ομορφιά των τοπίων που τις περικλείουν. Στενά συνδεδεμένες με το ανθρώπινο στοιχείο αλλά και την ανάπτυξη των πόλεων και των περιοχών που τις πλαισιώνουν, οι λίμνες μαγεύουν τους επισκέπτες τους. Οι υδάτινοι πόροι τους όμως δεν είναι ανεξάντλητοι και απειλούνται από την υπερκατανάλωση και την κακή διαχείριση, γεγονός που κάνει τη συντονισμένη προσπάθεια για την προστασία τους όλο και πιο επιτακτική. Η διαχείριση των λιμνών και των παραλίμνιων περιοχών της Ελλάδας προϋποθέτει την κατάσχεση ενός σχεδίου με συγκεκριμένους στόχους και δράσεις για την εκπλήρωση αυτών των στόχων.</p> <p>Σκοπός του διατοπικού σχεδίου είναι η βιώσιμη διαχείριση και ανάδειξη των φυσικών και τεχνητών λιμνών και των παραλίμνιων περιοχών σε τουριστικό και περιβαλλοντικό επίπεδο. Η ανάδειξη των περιοχών αυτών θα οδηγήσει στην αύξηση των τοπικών εισοδημάτων των απομονωμένων περιοχών και την αντιμετώπιση του κοινωνικού και γεωγραφικού αποκλεισμού που παρατηρείται στις περισσότερες από αυτές. Οι λίμνες μπορούν και πρέπει να αποτελέσουν τοπικούς πόλους βιώσιμης ανάπτυξης.</p> <p><u>Εντός της περιοχής παρέμβασης της Π.Ε. Καρδίτσας</u> περιλαμβάνονται, 3 λίμνες (Νικ. Πλαστήρα, Σμοκόβου και Στεφανιάδας) με εκπληκτικής ομορφιάς παραλίμνια τοπία και ιδιαίτερης οικολογικής αξίας δασικά οικοσυστήματα και παραλίμνιους οικισμούς με αξιόλογο αρχιτεκτονικό ενδιαφέρον, ενώ γύρω τους δραστηριοποιείται το σημαντικότερο τμήμα των επιχειρήσεων στον τομέα του τουρισμού. Το σχέδιο συνεργασίας εξυπηρετεί την Τοπική Στρατηγική μέσω της επιδιωκόμενης ανάδειξης της φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς και ιδιαίτερης παράδοσης της περιοχής και μπορεί να δράσει καταλυτικά ως προς την αύξηση της «εξωστρέφειας» και της επισκεψιμότητας μέσω της διασύνδεσης τομέων (τουρισμός, πολιτισμός, περιβάλλον), λειτουργώντας συμπληρωματικά με αντίστοιχες ιδιωτικές επενδύσεις (π.χ. αγροτουρισμού, αγρο-διατροφής κ.λπ.) τόσο προς όφελος των κατοίκων της όσο και των επισκεπτών. Ενώ μέσω των αναμενόμενων αποτελεσμάτων του, μπορεί να λειτουργήσει καταλυτικά στις παραλίμνιες περιοχές ενθαρρύνοντας την υλοποίηση παρεμβάσεων για την ίδρυση τοπικών κέντρων τουριστικής πληροφόρησης, την ανάδειξη - αξιοποίηση αξιοθέατων και μνημείων, την ανάπτυξη νέων μορφών εναλλακτικού τουρισμού.</p> <p>Μέσω του Σχεδίου διανοίγονται νέες σημαντικές δυνατότητες για την προώθηση ενεργειών συνεργασίας και εταιρικότητας ανάμεσα σε διάφορες περιοχές της χώρας στον τομέα του τουρισμού και της προστασίας του περιβάλλοντος και της κλιματικής αλλαγής, στην υποστήριξη της επιχειρηματικότητας και της ανάδειξης της τοπικής ταυτότητας των εμπλεκόμενων περιοχών παρέμβασης και τέλος στην εισαγωγή πρακτικών για την αιεφόρο ανάπτυξη των περιοχών.</p> <p>Βασικοί στόχοι ενός ολοκληρωμένου συστήματος διαχείρισης των λιμνών είναι:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Η διατήρηση και η ανάδειξη της φυσιογνωμίας του τοπίου, η ανάδειξη του συνολικού αποθέματος της κάθε περιοχής και η αύξηση της προστιθέμενης αξίας της κάθε περιοχής, • η τοπική ανάπτυξη ανθρωπίνων δραστηριοτήτων συμβατών με την διατήρηση του φυσικού περιβάλλοντος, η τουριστική ανάπτυξη μέσω της διαμόρφωσης προτύπων εναλλακτικών τουριστικών δράσεων (θεματικός τουρισμός), η ανάπτυξη πολυδραστηριοτήτων, η επιμήκυνση της τουριστικής περιόδου και η δημιουργία τουριστικών προορισμών και τουριστικών προϊόντων, • η συμμετοχή στα οφέλη από τη διαχείριση των τεχνητών λιμνών όλων των πολιτών και των κοινωνικών ομάδων, • η δικτύωση περιοχών με κοινά χαρακτηριστικά και η προώθηση της συνεργασίας μεταξύ των φορέων κάθε περιοχής για την ανάπτυξη, ανάδειξη και προστασία των χαρακτηριστικών της, • η ανταλλαγή καλών πρακτικών και εμπειριών από τις πιο τουριστικά ανεπτυγμένες παραλίμνιες περιοχές, • η ανάπτυξη και ενσωμάτωση στοιχείων εξωστρέφειας στις επιχειρήσεις της περιοχής παρέμβασης, ιδιαίτερα σ' αυτές που επεξεργάζονται, μεταποιούν ή τυποποιούν αγροτικά προϊόντα. <p>Στο παραπάνω πλαίσιο θα αναλυθούν οι χωροταξικές πολιτικές για τα σχέδια διαχείρισης και ανάπτυξης των παραλίμνιων περιοχών, τις τεχνητές λίμνες και τα υδροηλεκτρικά φράγματα, τη διαχείριση των προβλημάτων, αλλά και τις δυνατότητες ανάπτυξης, οικονομικής εκμετάλλευσης και προστασίας των παραλίμνιων περιοχών, τις οικονομικές, κοινωνικές και περιβαλλοντικές παραμέτρους, καθώς και την ευρωπαϊκή διάσταση στη διαχείριση των υδάτινων αποθεμάτων.</p> <p>Κοινή δράση του σχεδίου με τίτλο «Δίκτυο Λιμνών Ηπειρωτικής και Κεντρικής Ελλάδας» αποτελεί η συστηματική και τεκμηριωμένη προβολή της περιοχής, και ειδικότερα του πολιτισμού και του φυσικού της περιβάλλοντος γύρω από τις λίμνες για τη δημιουργία πρόσθετων προϋποθέσεων αύξησης της ελκυστικότητας και επισκεψιμότητας, της κινητοποίησης του ανθρώπινου δυναμικού και της προώθησης της συνεργασίας μεταξύ των εμπλεκόμενων φορέων. Στόχος επίσης είναι η μείωση της ανεργίας των παραλίμνιων οικισμών και η ανάπτυξη δράσεων για την προστασία του περιβάλλοντος και της κλιματικής αλλαγής.</p> <p>Οι ενδεικτικές δράσεις που προτείνονται στα πλαίσια του σχεδίου συνεργασίας είναι οι ακόλουθες :</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Διαχείριση και Συντονισμός του διατοπικού σχεδίου. 2. Καταγραφή της υπάρχουσας κατάστασης και ταυτοποίηση κοινών προβλημάτων καταγεγραμμένων στις λίμνες του δικτύου και τις περιοχές περιμετρικά αυτών. 3. Πληροφόρηση Δημοσιότητα για την ενημέρωση και την ευαισθητοποίηση του κοινού. 4. Μελέτη αποτύπωσης σημείων σε χάρτες και websites και ειδική χαρτογράφηση των υδάτινων συστημάτων, προκειμένου να δημιουργηθεί μια βάση δεδομένων που θα ενσωματώνει όλες τις διαθέσιμες πληροφορίες όσον αφορά την τοποθεσία, τη μορφομετρία των λιμνών, ταμειυτήρων και παραλίμνιων περιοχών ενδιαφέροντος και στην οποία θα καταγράφονται τα προβλήματα και τα πλεονεκτήματα της εκάστοτε περιοχής. 	

5. Προμήθεια και τοποθέτηση πινακίδων (ξύλινο κίοσκι) με το χάρτη στη μία όψη και ενημερωτικό υλικό – πληροφορίες, Ημερολογίου τοπικών πολιτιστικών εκδηλώσεων για την περιοχή στην άλλη όψη, σε κομβικά σημεία πλησίον της κάθε περιοχής
6. Υλοποίηση Web Portal, mobile εφαρμογές για την ανάδειξη και την σήμανση αξιολογών σημείων ενδιαφέροντος των Τεχνητών λιμνών και των παραλίμνιων περιοχών τους με πρόσβαση στην πληροφόρηση, μέσω της αξιοποίησης της τράπεζας πληροφοριών και της χρήσης νέων τεχνολογιών.
7. Εκδόσεις εντύπων, οδηγιών και χαρτών τουριστικού και λοιπού ενδιαφέροντος και αντίστοιχων ηλεκτρονικών εκδόσεων και μέσων, όπως: Έκδοση πληροφοριακού οδηγού για όλη την διαδρομή. Ο οδηγός αυτός θα διανέμεται δωρεάν σε όλες τις τουριστικές μονάδες της περιοχής οι οποίες υποδέχονται επισκέπτες καθώς και στους οργανωτές επισκέψεων και οργανωμένων εκδηλώσεων, έκδοση φωτογραφικού λευκώματος, έκδοση τρίπτυχου εντύπου, όπου θα αποτυπώνονται (κυκλικές) τουριστικές διαδρομές
8. Δημιουργία τοπικών εκπαιδευτικών πακέτων για τον τουρισμό και την ευαισθητοποίηση του κοινού για την ορθή διαχείριση των τεχνητών λιμνών.
9. Συμμετοχή και διοργάνωση αγροτουριστικών εκθέσεων, περιπατητικών και ποδηλατικών διαδρομών και λοιπών πολιτιστικών και περιβαλλοντικών εκδηλώσεων δημοσιότητας και δημιουργία ολοκληρωμένων αγροτουριστικών πακέτων σε τοπικό επίπεδο.
10. Κοινή δράση και συνεργασία με επιστημονικά εκπαιδευτικά κέντρα και ιδρύματα και διεθνείς οργανισμούς και η διενέργεια ερευνών για την αξιοποίηση νέων μορφών περιβαλλοντικής ανάπτυξης, απόλυτα συμβατών με το φυσικό, περιβαλλοντικό και πολιτιστικό περιβάλλον των μελών του.
11. Η ανταλλαγή ιδεών, γνώσεων, πληροφοριών και εμπειριών μεταξύ των μελών του Δικτύου, αλλά και με άλλους φορείς με παρόμοιους στόχους και η χρήση νέων καινοτόμων μεθόδων για την αιεφόρο ανάπτυξη των παραλίμνιων περιοχών.

Ο Συντονισμός του σχεδίου θα γίνει από την Αναπτυξιακή Φθιώτιδας ενώ προτίθενται να συμμετάσχουν στην υλοποίηση του σχεδίου η Τριγωνίδα Α.Ε., η ΑΝ.ΚΑ Α.Ε, η Αιτωλική Αναπτυξιακή και η Εταιρία Ανάπτυξης Νοτίου Αμβρακικού Α.Ε.

Χρηματοοικονομικοί πόροι: Αναμενόμενος αριθμός εταίρων: 5-7 - Συνολικός εκτιμώμενος προϋπολογισμός: 300.000 €.

Κατά τη φάση της προετοιμασίας του σχεδίου και για τη συγκρότηση της συνεργασίας πραγματοποιήθηκε αρχική επαφή της Αναπτυξιακής Φθιώτιδας Α.Ε Ο.Τ.Α με τις άλλες Αναπτυξιακές για να διαπιστωθεί εάν υπάρχει ενδιαφέρον για την υλοποίηση του σχεδίου, οριστικοποιήθηκε το τεχνικό δελτίο μετά την συμπλήρωση παρατηρήσεων, συγκεντρώθηκαν οι Δηλώσεις Πρόθεσης Συνεργασίας από τους εταίρους.

Μετά την οριστικοποίηση του Διατοπικού Σχεδίου συνεργασίας θα πραγματοποιηθούν: **1.** Συνάντηση εργασίας για τη ρύθμιση ζητημάτων εφαρμογής, **2.** Υπογραφή πρωτοκόλλου συνεργασίας, στο οποίο θα περιγράφονται οι κοινές δράσεις, οι συμβαλλόμενοι, ο σκοπός, τα αναμενόμενα αποτελέσματα, το αντικείμενο του κάθε συμβαλλόμενου, οι φάσεις υλοποίησης, η ανάληψη του κόστους ανά φάση, ο τρόπος συντονισμού και οργάνωσης του σχεδίου, κλπ., **3.** Σύνταξη και υποβολή του σχεδίου, στην αρμόδια Υπηρεσία Διαχείρισης προς έγκριση, **4.** Έναρξη υλοποίησης φυσικού και οικονομικού αντικειμένου

Θεματική Κατεύθυνση που εξυπηρετείται

Η Δράση σύμφωνα με τα στοιχεία της υφιστάμενης κατάστασης, τη SWOT ανάλυση και την Στρατηγική εξυπηρετεί κατά προτεραιότητα την ΘΚ2 «Βελτίωση της ελκυστικότητας της περιοχής παρέμβασης και ενίσχυση του τουριστικού προϊόντος» (Μήτρα Συσχέτισης ΜΣ1, Πίνακας 4.3.1).

Χρηματοδοτικά στοιχεία

	Ποσό (€)	Ποσοστό (%) σε επίπεδο Υπο-Μέτρου	Ποσοστό (%) σε επίπεδο Τοπικού Προγράμματος
Συνολικός Προϋπολογισμός	20.000,00	10,53%	0,23%
Δημόσια Δαπάνη	20.000,00	10,53%	0,32%
Ιδιωτική Συμμετοχή	0,00	0,00%	0,00%

Περιοχή Εφαρμογής

Η Δράση θα εφαρμοστεί στο σύνολο της περιοχής παρέμβασης

Δικαιούχοι

Οι ΟΤΔ που υλοποιούν τις στρατηγικές τοπικής ανάπτυξης με πρωτοβουλία τοπικών κοινοτήτων σύμφωνα με τα άρθρα 32-35 του Καν. 1303/2013 και φορείς που εξυπηρετούν συμφέροντα του Δημοσίου ή συλλογικά συμφέροντα του ιδιωτικού τομέα, οι οποίοι δραστηριοποιούνται στην περιοχή παρέμβασης των τοπικών προγραμμάτων ή έχουν αποδεδειγμένη εμπειρία σχετική με το θέμα της συνεργασίας και από το καταστατικό τους προκύπτει η δυνατότητα υλοποίησης των προτεινόμενων ενεργειών.

Συνέργεια / συμπληρωματικότητα με άλλες δράσεις του τοπικού προγράμματος

Η δράση εμφανίζει συνέργεια και συμπληρωματικότητα με τις δράσεις του Τ.Π που συμβάλλουν στην αποδοτική χρήση τοπικών πόρων στην αύξηση της προστιθέμενης αξίας των προϊόντων και υπηρεσιών, στην βελτίωση της ελκυστικότητας, στην προβολή των συγκριτικών πλεονεκτημάτων και στην ανάδειξη της ιδιαίτερης πολιτιστικής και περιβαλλοντικής της ταυτότητας, στην ενίσχυση της εξωστρέφειας και ανάπτυξη συνεργασιών και δικτυώσεων. Ειδικότερα δε με τις δράσεις ανάπτυξης επιχειρηματικής δραστηριότητας δεδομένου ότι η αναβάθμιση των τοπικών υποδομών και υπηρεσιών και η βελτίωση της ελκυστικότητας της περιοχής συνεισφέρουν στη διασύνδεση μεταξύ τομέων και συμβάλουν στη βελτίωση του επιχειρηματικού περιβάλλοντος.

Συνέργεια / συμπληρωματικότητα με λοιπές αναπτυξιακές δράσεις στην ευρύτερη περιοχή

Το Σχέδιο λειτουργεί συνεργατικά και συμπληρωματικά με τις δράσεις του ΠΕΠ Θεσσαλίας που αναφέρονται στον πολιτισμό και το περιβάλλον και εξυπηρετεί την προώθηση του "Δημιουργικού Τουρισμού" που αποτελεί τομέα προτεραιότητας της Περιφερειακής Στρατηγικής Καινοτομίας Έξυπνης Εξειδίκευσης (RIS3) και δορυφορική δραστηριότητα του πρώτου πυλώνα (αγρο-διατροφικό σύμπλεγμα). Επίσης μέσω συνεργειών και συνεργασιών με τοπικούς φορείς, όπως τους ΟΤΑ της Περιοχής, Επιμελητήρια, Πολιτιστικούς Συλλόγους κ.α. ενισχύει και μεγεθύνει τομεακές προσπάθειες.

Τίτλος Δράσης	Διατοπική δικτύωση δράσεων περιηγητικών διαδρομών στη φύση και τον πολιτισμό. "Running Trails"
Κωδικός Δράσης	19.3.4
Νομική βάση	Καν. (ΕΕ) 1305/2013, Άρθρα 44 & 61 - Καν. (ΕΕ) 1303/2013, Άρθρο 65
Αναλυτική Περιγραφή Δράσης	
<p>Αντικείμενο και στόχοι της συνεργασίας : Το σχέδιο «Φύση και αθλητισμός» αφορά τη διαπεριφερειακή συνεργασία τεσσάρων ΟΤΔ που αποφασίζουν να εξερευνήσουν μια διαφορετική διάσταση στην αξιοποίηση του ιδιαίτερου περιβάλλοντος που χαρακτηρίζει τις περιοχές τους. Το έργο προτείνεται από τις ΟΤΔ ΕΤΑΛ Α.Ε., ΑΝΔΩ Α.Ε. ΑΝΚΑ Α.Ε. και ΑΝΒΟΠΕ Α.Ε. με συντονιστή εταίρο την ΕΤΑΛ Α.Ε. Και οι 4 ΟΤΔ των περιοχών Λέσβου, Δωδεκανήσου, Καρδίτσας και Κορινθίας – Αρκαδίας έχουν ως κοινό στόχο την αξιοποίηση του φυσικού και πολιτισμικού περιβάλλοντος τους μέσα από μια συνεργασία που θα εισφέρει στην ενσωμάτωση διαφορετικών εμπειριών στα μονοπάτια και τις διαδρομές τους. Η διαφορετικότητα δύο νησιωτικών και δύο ηπειρωτικών περιοχών είναι πρόκληση για τον εντοπισμό νέων μορφών συνεργασίας, συσπείρωσης δυνάμεων και εμπειρίας για να πετύχουν την ανάδειξη των περιοχών τους ως προορισμό Αθλητικών Γεγονότων στη Φύση και τις ίδιες τις ΟΤΔ ως ικανούς φορείς για την διοργάνωσή τους. Εντός της περιοχής παρέμβασης περιλαμβάνονται, 3 λίμνες (Ν. Πλαστήρα, Σμοκόβου και Στεφανιάδας) με εκπληκτικής ομορφιάς παραλίμνια τοπία και ιδιαίτερης οικολογικής αξίας δασικά οικοσυστήματα, ένα σημαντικό δίκτυο μονοπατιών στα ορεινά και οικισμοί με αξιόλογο αρχιτεκτονικό ενδιαφέρον. Το σχέδιο συνεργασίας εξυπηρετεί την Τοπική Στρατηγική μέσω της επιδιωκόμενης ανάδειξης της φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς και ιδιαίτερης παράδοσης της περιοχής και μπορεί να δράσει καταλυτικά ως προς την αύξηση της «εξωστρέφειας» και της επισκεψιμότητας, την διασύνδεση τομέων (τουρισμός, πολιτισμός, περιβάλλον), λειτουργώντας συμπληρωματικά με αντίστοιχες ιδιωτικές επενδύσεις (π.χ. αγροτουρισμού, αγρο-διατροφής κλπ) τόσο προς όφελος των κατοίκων της όσο και των επισκεπτών.</p> <p>Ειδικότεροι στόχοι του Σχεδίου Συνεργασίας είναι οι εξής: •Εντοπισμός και Ανάδειξη διαδρομών στη φύση, το αγροτικό τοπίο, και τους ορεινούς όγκους και αξιοποίησή τους με εργαλείο την αναδυόμενη τάση ορεινών αγώνων - αγώνων Δρόμου-Βουνού. •Διάδοση της ιδέας του Αθλητισμού εκτός του αστικού περιβάλλοντος. •Ενίσχυση της Κοινωνικής Συνοχής των κοινοτήτων που συμμετέχουν λόγω της ένταξης του τοπικού πληθυσμού και συνάθροισή του κάτω από ένα σκοπό. •Ανάδειξη της φυσιογνωμίας κάθε περιοχής κάτω από ένα κοινό σκοπό. •Ανταλλαγή τεχνογνωσίας σε θέματα σήμανσης, προώθησης και προβολής των διαδρομών στη φύση. •Αξιοποίηση νέων μορφών δράσεων όπως ο συνδυασμός διαδρομών και αθλητικών γεγονότων για την ανάδειξη της ελκυστικότητας και της επισκεψιμότητας των περιοχών και την ανάπτυξη της τοπικής οικονομίας. •Διασύνδεση και ενσωμάτωση της ψηφιακής τεχνολογίας σε κοινές δράσεις για μεγιστοποίηση του οφέλους από μια ενιαία προσέγγιση. •Ενσωμάτωση της ερασιτεχνικής άθλησης στη φύση στο παρεχόμενο τουριστικό προϊόν των περιοχών και εμπλουτισμό του τουριστικού προϊόντος. •Ένταξη περιβαλλοντικής ευαισθησίας στην εκπαιδευτική διαδικασία και υιοθέτηση νέων μεθόδων εμπύχωσης και ενδυνάμωσης νέων που ασχολούνται με τον αθλητισμό •Συμβολή στην επιμήκυνση της τουριστικής περιόδου •Προβολή και προώθηση μη αναπτυγμένων τουριστικά περιοχών</p> <p>Ενδεικτικές δράσεις / θέματα : Οι ενδεικτικές δράσεις / θέματα αποτελούν τη συμβατική αποτύπωση της θεματολογίας που θα εξειδικευθεί στο σχέδιο δράσης που θα προκύψει ενσωματώνοντας την εμπειρία κάθε εταίρου, την εξειδίκευση της περιοχής και νέες πρωτότυπες καινοτόμες λύσεις και εκροές.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Προπαρασκευαστική φάση, Η συνεργασία είναι νέα, και χρήζει εξειδίκευσης μετά από αναλυτική διαβούλευση και λήψη αποφάσεων από τους εταίρους για τις αναλυτικές δράσεις που θα υλοποιήσουν. Στη συνέχεια παρουσιάζονται ενδεικτικά μετά από την προεργασία και την συζήτηση μεταξύ τους ο συνοπτικός σχεδιασμός. 2. Συντονισμός και υλοποίηση σχεδίου συνεργασίας με μια μεθοδολογία παράλληλων ενεργειών και σε σειρά εκδηλώσεων. 3. Ανάπτυξη ενός Δικτύου Περιηγητικών Διαδρομών στη Φύση και τους Οικισμούς των περιοχών με κατάλληλη σήμανση και εξειδίκευση στην χρήση για αθλητισμό (δρόμοι αγώνων στη φύση Running Trails). 4. Αξιοποίηση νέων τεχνολογιών όπως η επαυξημένη πραγματικότητα και η δικτύωση (augmented reality) 5. Δικτύωση εντός των περιοχών, μεταξύ τους αλλά και σε εθνικό και διεθνές επίπεδο όπου ασκούνται παρόμοιες αθλητικές δραστηριότητες. 6. Ένταξη της τοπικής επιχειρηματικότητας σε κοινές δράσεις, δημιουργία συστήματος εθελοντισμού και υποστήριξης από την τοπική κοινωνία. 7. Ειδικές εκδόσεις και προβολή της ταυτότητας των περιοχών σύμφωνα με το θέμα συσπείρωσης - Αθλητισμός στη Φύση - Trail Running 8. Οργάνωση πολιτιστικών δρώμενων στο αγροτικό περιβάλλον και οικισμούς. 9. Προβολή - δημοσιότητα του σχεδίου και αξιολόγηση των αποτελεσμάτων του, Ενέργειες προβολής - προώθησης, Αξιολόγηση αποτελεσμάτων, Έντυπη και ηλεκτρονική έκδοση αποτελεσμάτων, Εκδηλώσεις / ημερίδες κλπ. <p>Αναζήτηση εν δυνάμει εταίρων: Οι εταίροι του σχεδίου θα είναι εταίροι που έχουν πλήρη αντίληψη της φιλοσοφίας LEADER, και την τεχνογνωσία να εντάσσουν νέες ιδέες στις περιοχές τους πολλαπλασιάζοντας την εμπειρία των άλλων περιοχών με τις οποίες συνεργάζονται.</p> <p>Χρηματοοικονομικοί πόροι: Αναμενόμενος αριθμός εταίρων: 4 - Συνολικός εκτιμώμενος προϋπολογισμός: 150.000,00 €. προϋπολογισμός ΟΤΔ ΑΝ.ΚΑ Α.Ε.: 20.000,00 €</p> <p>Ανθρώπινο δυναμικό: Η ΕΤΑΛ Α.Ε. ως συντονιστής εταίρος ορίζει 2 άτομα υπεύθυνα των διατοπικών – διακρατικών προγραμμάτων της, ένα για τον συντονισμό και παρακολούθηση του σχεδίου και ένα για την ενιαία οικονομική παρακολούθηση και προγραμματική προσαρμογή σε προγραμματικές διαδικασίες και δεσμεύσεις που προκύπτουν από το κανονιστικό πλαίσιο. Αντίστοιχα, και κάθε εταίρος - ΟΤΔ του σχεδίου, ορίζει εκπρόσωπό της που θα συμμετέχει ενεργά στην υλοποίηση των δράσεων. Παράλληλα, θα υπάρξουν συνεργασίες με εξειδικευμένα άτομα στις επιμέρους δράσεις ανά περιοχή.</p> <p>Προτεινόμενες Ενέργειες</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Εντοπισμός και δημιουργία 4 θεματικών Περιηγητικών Διαδρομών και καταγραφή της φυσιογνωμίας τους στο κοινό σχέδιο. 2. Σήμανση και καταγραφή σε ψηφιακά και έντυπα μέσα (χαρτογράφηση) κάτω από ενιαίες διεθνείς προδιαγραφές για τον σκοπό διενέργειας αγώνων στη φύση 3. Δημιουργία κοινού συστήματος οργάνωσης αγώνων Mountain Trail, εγγραφών, προβολής, προωθητικού υλικού και ειδικών 	

προδιαγραφών αθλητισμού χρονομέτρηση, σταθμοί τροφοδοσίας, επιτροπή αγώνων κ.α.

4. Υλοποίηση της σήμανσης των 4 διαδρομών - μία σε κάθε περιοχή εταίρου

5. Διοργάνωση και υλοποίηση των 4 Αθλητικών Γεγονότων, ένα κάθε εξάμηνο που θα περιλαμβάνουν διάφορες επιμέρους αποστάσεις αγώνων ούτως ώστε να δίνεται η δυνατότητα να συμμετέχουν πολλές κατηγορίες ερασιτεχνών και σε σχέση με ηλικία αλλά και σε σχέση με το εύρος ενασχόλησης τους με τον αθλητισμό.

6. Έκδοση κοινού εντύπου αποτελεσμάτων - προβολής των περιοχών ως ειδικοί προορισμοί.

Προσδοκώμενα αποτελέσματα (βραχυπρόθεσμα – μακροπρόθεσμα)

Τα προσδοκώμενα αποτελέσματα βραχυπρόθεσμα είναι η ενσωμάτωση στο παρεχόμενο προϊόν όχι μόνο απλά τουριστικό αλλά προϊόν επισκεψιμότητας μιας περιοχής νέων ιδεών και αντιλήψεων για τις περιοχές. Αναμένεται η ενδυνάμωση της αντίληψης ότι κάθε περιοχή έχει δυνατότητα να αξιοποιήσει με ιδιαίτερο τρόπο το περιβάλλον και τον πολιτισμό της μέσα από ενέργειες που αναδεικνύουν την τοπική ταυτότητα αλλά και την φέρουσα ικανότητα. Αναμένεται να συσπειρωθεί ο τοπικός πληθυσμός μέσα από περαιτέρω ανάπτυξη γεγονότων όπως στον Αθλητισμό που φέρνει στο προσκήνιο και τη συμμετοχή των τοπικών κοινοτήτων. Επιχειρείται η διασύνδεση με την πολιτιστική ταυτότητα, την επιχειρηματικότητα και την διαφοροποίηση των επιχειρήσεων των περιοχών. Μακροπρόθεσμα αναμένεται η ενσωμάτωση της επιτυχούς υλοποίησης στις στρατηγικές ανάπτυξης των περιοχών από θεσμικούς φορείς όπως φορείς τοπικής αυτοδιοίκησης, επιμελητήρια, αθλητικά σωματεία και την ανάδειξη της σημασίας της συνεργασίας. Οι ΟΤΔ θα αποτελέσουν τον υποκινητή της συνεργασίας και του κοινωνικού διαλόγου από ομάδες νέων, στους οποίους απευθύνεται σε μεγάλο βαθμό το σχέδιο ως εργαλείο τοπικής και διατοπικής συνεργασίας.

Ενέργειες που έχουν ήδη αναληφθεί για την συγκρότηση της συνεργασίας: Ο συντονιστής εταίρος ήρθε σε επαφή με κάθε ένα ξεχωριστά από τους υποψήφιους εταίρους του σχήματος και συζήτησαν θέματα όπως: εταιρικό σχήμα, κριτήρια επιλογής εταίρων, δράσεις του σχεδίου, πόροι του σχεδίου και δυνατότητες ανάληψης δράσεων από τον κάθε εταίρο. Διαμορφώθηκαν οι αρχές του σχεδίου και το πρώτο σχέδιο δράσεων-ενεργειών στο οποίο ενσωματώθηκαν μετά από σχετική διαβούλευση προτάσεις και απόψεις των εταίρων. Οριστικοποιήθηκε το εταιρικό σχήμα, το σχέδιο δράσεων, ο προϋπολογισμός του σχεδίου και έγινε το αντίστοιχο τεχνικό δελτίο για υποβολή από τις ΟΤΔ. Τέλος Εκφράστηκε η δέσμευση των ΟΤΔ για την υλοποίηση του σχεδίου και ενσωμάτωσή του στην Τοπική Αναπτυξιακή στρατηγική τους.

Στην προπαρασκευαστική φάση θα γίνει η σχετική εξειδίκευση και θα υπάρχουν σχετικές αποφάσεις για τα παρακάτω: •Εταιρικό σχήμα - πρωτόκολλο συνεργασίας και προϋπολογισμός συμμετοχής της κάθε ΟΤΔ •Δράσεις σχεδίου και ο προϋπολογισμός τους •Ρόλος του κάθε εταίρου και δράσεις που θα υλοποιήσουν •Χρονοδιάγραμμα υλοποίησης δράσεων •Δημιουργία ομάδας έργου και τρόπου παρακολούθησης και υλοποίησης σχεδίου •Υποβολή ολοκληρωμένου σχεδίου και έγκριση από το ΥΠΑΑΤ και την αρμόδια διαχειριστική αρχή της κάθε Περιφέρειας •Τακτικές συναντήσεις σε περιφερειακό και εθνικό επίπεδο για την οργάνωση των δράσεων, με ευθύνη του συντονιστή • Δράσεις δημοσιότητας – ενημέρωσης – ευαισθητοποίησης με απώτερο στόχο την εμπλοκή του τοπικού πληθυσμού και φορέων της περιοχής.

Θεματική Κατεύθυνση που εξυπηρετείται

Η Δράση σύμφωνα με τα στοιχεία της υφιστάμενης κατάστασης, τη SWOT ανάλυση και την Στρατηγική εξυπηρετεί κατά προτεραιότητα την ΘΚ2 Βελτίωση της ελκυστικότητας της περιοχής παρέμβασης και ενίσχυση του τουριστικού προϊόντος (Μήτρα Συσχέτισης ΜΣ1, Πίνακας 4.3.1).

Χρηματοδοτικά στοιχεία

	Ποσό (€)	Ποσοστό (%) σε επίπεδο Υπο-Μέτρου	Ποσοστό (%) σε επίπεδο Τοπικού Προγράμματος
Συνολικός Προϋπολογισμός	20.000,00	10,53%	0,23%
Δημόσια Δαπάνη	20.000,00	10,53%	0,32%
Ιδιωτική Συμμετοχή	0,00	0,00%	0,00%

Περιοχή Εφαρμογής

Η Δράση θα εφαρμοστεί στο σύνολο της περιοχής παρέμβασης.

Δικαιούχοι

Οι ΟΤΔ που υλοποιούν τις στρατηγικές τοπικής ανάπτυξης με πρωτοβουλία τοπικών κοινοτήτων σύμφωνα με τα άρθρα 32-35 του Καν. (ΕΕ) 1303/2013 και φορείς που εξυπηρετούν συμφέροντα του Δημοσίου ή συλλογικά συμφέροντα του ιδιωτικού τομέα, οι οποίοι δραστηριοποιούνται στην περιοχή παρέμβασης των τοπικών προγραμμάτων ή έχουν αποδεδειγμένη εμπειρία σχετική με το θέμα της συνεργασίας και από το καταστατικό τους προκύπτει η δυνατότητα υλοποίησης των προτεινόμενων ενεργειών.

Συνέργεια / συμπληρωματικότητα με άλλες δράσεις του τοπικού προγράμματος

Η δράση εμφανίζει συνέργεια και συμπληρωματικότητα με όλες τις δράσεις του τοπικού προγράμματος που συμβάλλουν στην αύξηση της προστιθέμενης αξίας των προϊόντων και υπηρεσιών, στην βελτίωση της ελκυστικότητας, στην προβολή των συγκριτικών πλεονεκτημάτων και στην ανάδειξη της ιδιαίτερης πολιτιστικής και περιβαλλοντικής ταυτότητας της περιοχής, στην ενίσχυση της εξωστρέφειας και ανάπτυξη συνεργασιών, συνεργατικών σχημάτων και δικτύσεων. Ειδικότερα δε με τις δράσεις ανάπτυξης επιχειρηματικής δραστηριότητας δεδομένου ότι η αναβάθμιση των τοπικών υποδομών και υπηρεσιών και η βελτίωση της ελκυστικότητας της περιοχής συνεισφέρουν στη διασύνδεση μεταξύ τομέων και συμβάλλουν στη βελτίωση του επιχειρηματικού περιβάλλοντος.

Συνέργεια / συμπληρωματικότητα με λοιπές αναπτυξιακές δράσεις στην ευρύτερη περιοχή

Το Σχέδιο λειτουργεί συνεργατικά και συμπληρωματικά με τις δράσεις του ΠΕΠ Θεσσαλίας που αναφέρονται στον πολιτισμό και το περιβάλλον και εξυπηρετεί την προώθηση του "Δημιουργικού Τουρισμού" που αποτελεί τομέα προτεραιότητας της Περιφερειακής Στρατηγικής Καινοτομίας Έξυπνης Εξειδίκευσης (RIS3) και δορυφορική δραστηριότητα του πρώτου πυλώνα (αγρο-διατροφικό σύμπλεγμα).Επίσης μέσω συνεργασιών και συνεργασιών με τοπικούς φορείς, όπως τους ΟΤΑ της Περιοχής, Αθλητικούς Φορείς, Επιμελητήρια, Πολιτιστικούς Συλλόγους κ.α. ενισχύει και μεγεθύνει τομεακές προσπάθειες. Συνολικά θα αποτελέσει σύμφωνα με τα αναμενόμενα αποτελέσματά του σημαντικό εργαλείο ανάδειξης στόχων συλλογικής δράσης σε Εθνικό Επίπεδο.

Τίτλος Δράσης | Αξιοποίηση της εδαφικής καινοτομίας στη Θεσσαλία

Κωδικός Δράσης	19.3.5
Νομική βάση	Καν. (ΕΕ) 1305/2013, Άρθρα 44 & 61 - Καν. (ΕΕ) 1303/2013, Άρθρο 65
Αναλυτική Περιγραφή Δράσης	
<p>Αντικείμενο και στόχοι της συνεργασίας: Το παρόν σχέδιο αφορά το σχεδιασμό και την απόκτηση ικανοτήτων εφαρμογής μιας ολοκληρωμένης μεθοδολογίας συμπεριλαμβανομένων και των απαραίτητων συναφών εργαλείων για τον εντοπισμό, την ανάδειξη, την εγγύηση και την αξιοποίηση ιδιότυπων εδαφικών πόρων.</p> <p>Κύριοι Στόχοι του έργου είναι: α) η εκπόνηση ενός Οδηγού σχεδιασμού και εφαρμογής εδαφικών αναπτυξιακών δράσεων σε περιοχές της υπαίθρου και στην κλίμακα μικρών αγρο-διατροφικών αλυσίδων, ο οποίος θα περιλαμβάνει μια ολοκληρωμένη μεθοδολογία για i) τον εντοπισμό, ανάδειξη και ενεργοποίηση των εδαφικών (τοπικών) πόρων και ii) την οργάνωση εδαφικών μορφών συνεργασίας και συντονισμού, β) ο σχεδιασμός ενός εργαλείου Εδαφικού Συμμετοχικού Συστήματος Εγγύησης (ΕΣΣΕ) της ποιότητας και της ταυτότητας αγαθών και υπηρεσιών και γ) η εκπαίδευση στελεχών των περιοχών δράσης των ΟΤΔ για τη δημιουργία ενός καινοτομικού εργαστηρίου ανάπτυξης δεξιοτήτων για τα στελέχη των Αναπτυξιακών Εταιρειών της Θεσσαλίας και άλλων εδαφικών φορέων (Δήμοι, σύλλογοι κτλ) και απόκτησης της ικανότητας να προσαρμόζουν, εμπλουτίζουν και εφαρμόζουν την παραπάνω μεθοδολογία σε οποιαδήποτε αγρο-διατροφική αλυσίδα τοπικής ή περιφερειακής κλίμακας.</p> <p>Ο βασικός σκοπός της συνεργασίας είναι η δημιουργία ενός πόλου εδαφικής καινοτομίας και η συμβολή του σε μια πιλοτική ολοκληρωμένη εφαρμογή του οδηγού και του ΕΣΣΕ στο τομέα των οσπρίων. Επιμέρους σκοποί του Σχεδίου είναι: 1) Η ανάδειξη, εγγύηση και αξιοποίηση των εδαφικών πόρων καινοτομίας στη Θεσσαλία. 2) Η οικοδόμηση μιας νέας ανταγωνιστικότητας η οποία θα βασίζεται στην μοναδικότητα και διακρίσιμότητα του προϊόντος, μέσα από την οργάνωση της συνεργασίας και του συντονισμού για την παραγωγή και προώθηση ποιοτικών προϊόντων με ισχυρούς δεσμούς με τη περιοχή παραγωγής τους. 3) Η απόκτηση και αναβάθμιση των δεξιοτήτων των στελεχών της Θεσσαλίας που υποστηρίζουν το νέο πρότυπο της εδαφικής ανάπτυξης. 4) Η ανάπτυξη τοπικών συμμετοχικών συστημάτων εγγύησης των προϊόντων για την επίτευξη της νέας ανταγωνιστικότητας βασισμένης στη διαφοροποίηση, και την συμβολή τους στην ενημέρωση των καταναλωτών στην αύξηση – τοπικά – της προστιθέμενης αξίας των προϊόντων. και 5) Η βελτίωση των τοπικών ικανοτήτων συνεργασίας των ομάδων δρώντων για τον συντονισμό τοπικών αλυσίδων αξιοποίησης των τοπικών εδαφικών πόρων.</p> <p>Το σχέδιο βασίζεται στα αποτελέσματα του επιτυχημένου ευρωπαϊκού ερευνητικού προγράμματος «LACTIMED - Προώθηση των Γαλακτοκομικών Προϊόντων της Μεσογείου» που εφαρμόστηκε από το Εργαστήριο Αγροτικού Χώρου του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας (Εταίρου της Διατοπικής Συνεργασίας), στον γαλακτοκομικό τομέα της Θεσσαλίας, σε συνεργασία με το Γεωπονικό Πανεπιστήμιο Αθηνών και το Πάντειο Πανεπιστήμιο. Αυτό επιτρέπει και διασφαλίζει τη μεταφορά της γνώσης και της εμπειρίας αυτής και σε άλλους κλάδους - προϊόντα του αγρο-διατροφικού τομέα της Θεσσαλίας.</p> <p>Εταιρικό Σχήμα: Το σχέδιο διατοπικής συνεργασίας θα εφαρμοστεί από τις 4 ΟΤΔ της Θεσσαλίας (ΑΝ.ΚΑ ΑΕ, ΕΑΠ ΑΕ, ΑΕΝΟΛ ΑΕ, ΚΕΝΑΚΑΠ ΑΕ), τη ΘΕΣΣΑΛΙΑ-Περιφερειακή Εταιρεία Αγροτικής Ανάπτυξης (ΑΜΚΕ) καθώς και το Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας (Εργαστήριο Αγροτικού Χώρου). Η εμπειρία των 4 ΟΤΔ στην υλοποίηση αναπτυξιακών παρεμβάσεων και κινητοποίηση τοπικών δρώντων, την εμπειρία της ΘΕΣΣΑΛΙΑ-ΠΕΑΑ ΑΜΚΕ επίσης στην υλοποίηση παρεμβάσεων στον αγροτικό χώρο ως περιφερειακή έκφραση των 4 ΟΤΔ (Δομή Στήριξης των ΟΠΑΑΧ) και την εμπειρία του Εργαστηρίου Αγροτικού Χώρου στην παραγωγή γνώσεων και μεθοδολογιών εξασφαλίζει υψηλή συμπληρωματικότητα και ολοκλήρωση ως προς τις πραγματικές ανάγκες υλοποίησης της διατοπικής συνεργασίας με βάση τους στόχους που έχουν τεθεί.</p> <p>Τεκμηρίωση της συνεργασίας : Η διατοπική συνέργια - συνεργασία αποβλέπει στην παροχή ικανοτήτων, σε κάθε περιοχή μέσω των ΟΤΔ, για την εμπέδωση, προσαρμογή και εφαρμογή του οδηγού και του εργαλείου ανάδειξης των τοπικών εδαφικών ιδιοτυπιών των πόρων, ώστε είτε να οργανωθεί μια μικρή αλυσίδα στα όρια κάθε περιοχής, είτε να συμβάλλει στην δημιουργία μιας αλυσίδας σε θεσσαλική κλίμακα. Αυτό που καθιστά εφικτό έναν τέτοιο στόχο συνεργασίας είναι:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Η εμπειρία της κάθε Αναπτυξιακής Εταιρίας, δεδομένου ότι οι 4 ΟΤΔ – Αναπτυξιακές Εταιρείες της Θεσσαλίας αποτελούν τους κατεξοχήν φορείς σχεδιασμού και υλοποίησης ολοκληρωμένων αναπτυξιακών παρεμβάσεων με έμφαση στην αξιοποίηση των τοπικών δυναμικών, - Η εμπειρία του Εργαστηρίου Αγροτικού Χώρου του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας δεδομένου ότι έχει αναπτύξει το θεωρητικό, μεθοδολογικό και πρακτικό πλαίσιο του προτύπου της Εδαφικής Ανάπτυξης και την προσαρμοσμένη εφαρμογή του για την αξιοποίηση των τοπικών εδαφικών πόρων και χαρακτηριστικών περιοχών με βάση την εξασφάλιση της ιδιοτυπίας και της διακρίσιμότητας των τελικών αγαθών και υπηρεσιών. <p>Όσον αφορά την εφαρμογή του οδηγού και του εργαλείου σε έναν κοινό πόρο της Θεσσαλίας, επιλέχθηκε ο πόρος «όσπρια» γιατί :</p> <ul style="list-style-type: none"> - Η καλλιέργειά τους εκτείνεται σε όλη τη Θεσσαλία και την τελευταία πενταετία παρουσιάζει αλματώδη αύξηση (256% των καλλιεργούμενων εκτάσεων), χωρίς να συνοδεύεται από ανάλογη οργάνωση και εξειδικευμένη υποστήριξη, - Αποτελεί ένα παραδοσιακό προϊόν της Θεσσαλίας με φήμη και αναγνωρισιμότητα (βασισμένη περισσότερο στην ποιότητα και όχι στην οργανωμένη προβολή και τεκμηρίωση) τόσο των ορεινών και ημιορεινών περιοχών όσο και των πεδινών περιοχών. Υπάρχει επομένως δυνατότητα, η ανάδειξη των θεσσαλικών οσπρίων να στηριχθεί όχι μόνο στη θεσσαλική προέλευση αλλά και στα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά και την αντίστοιχη κληρονομιά της κάθε περιοχής <p>Ανάλυση των δράσεων που θα διεξαχθούν στο πλαίσιο του Σχεδίου Συνεργασίας</p> <p>Προπαρασκευαστική Φάση (Διατοπικές συναντήσεις εταίρων και προετοιμασία υλοποίησης)</p> <p>Κυρίως Φάση :</p> <p>(1) Συντονισμός του Σχεδίου Διατοπικής Συνεργασίας:</p> <p>α. Ομάδα έργου συντονισμού, διαχείρισης και συμβουλευτικής υποστήριξης της υλοποίησης - Ο Συντονισμός του σχεδίου θα γίνει από την Αναπτυξιακή Τρικάλων ΑΑΕ ΟΤΑ (ΚΕΝΑΚΑΠ ΑΕ),</p> <p>β. Τοπική διαχείριση και συντονισμός υλοποίησης από τις Ο.Τ.Δ.</p>	

γ. Συναντήσεις εταιρών και οργάνων διαχείρισης του Σχεδίου (δημιουργία σχήματος συντονισμού της Διατοπικής Συνεργασίας με τα απαραίτητα όργανα και εργαλεία για τη διαχείριση και υλοποίησή της)

(2) Σχεδιασμός Οδηγού και κατασκευής Εδαφικού Συμμετοχικού Συστήματος Εγγύησης (ΕΣΣΕ):

α. Σχεδιασμός οδηγού για τον εντοπισμό, ανάδειξη και ενεργοποίηση των εδαφικών πόρων.

β. Σχεδιασμός του Εργαλείου Εδαφικού Συμμετοχικού Συστήματος Εγγύησης. (σχεδιασμός μιας ολοκληρωμένης μεθοδολογίας εδαφικής καινοτομίας (ΟΜΕΚ) η οποία θα περιλαμβάνει ένα οδηγό εδαφικής ανάπτυξης και ένα εργαλείο εκ των κάτω εγγύησης του εδαφικού χαρακτήρα των προϊόντων αντλώντας από την αποκτηθείσα ήδη εμπειρία της εφαρμογής και λειτουργίας του εδαφικού cluster Terra Thessalia στη Θεσσαλία).

(3) Εκπαίδευση ομάδας Πόλου Εδαφικής Καινοτομίας:

α. εντοπισμός – συγκρότηση ομάδας στελεχών στην κλίμακα της κάθε Αναπτυξιακής (ΟΤΔ) για την εκπαίδευσή τους,

β. εκπαίδευση στελεχών στο πλαίσιο της εδαφικής ανάπτυξης και των μεθόδων και εργαλείων για την απόκτηση δεξιοτήτων στην εφαρμογή της εδαφικής διαδικασίας και την χρήση συναφών εργαλείων.

(4) Εφαρμογή Οδηγού και Εργαλείων:

α. βιωματική εκπαίδευση στελεχών στην εφαρμογή του οδηγού και του εργαλείου σε ένα πόρο Θεσσαλικής εμβέλειας (π.χ. όσπρια),

β. εμπλουτισμός και αναπροσαρμογή του οδηγού και του εργαλείου με βάση την πιλοτική εφαρμογή στη Θεσσαλία και ενεργή συμμετοχή των στελεχών στην εφαρμογή της κοινής μεθοδολογίας στα ζητήματα:

i) του εντοπισμού, της ανάδειξης και της ενεργοποίησης των τοπικών εδαφικών πόρων ii) της οργάνωσης εδαφικών μορφών συνεργασίας και συντονισμού και iii) της κατασκευής ενός εργαλείου συμμετοχικού συστήματος εγγύησης, τοπικών ιδιότυπων αγροδιατροφικών προϊόντων.

(5) Σχεδιασμός δημιουργίας και λειτουργίας Πόλου Εδαφικής Καινοτομίας:

α. Χάρτα συνεργασίας και καταμερισμός δράσεων,

β. Εταιρική Δομή Συνεργασίας,

γ. Σχέδιο δράσης για την οργάνωση και λειτουργία του (προσδιορισμός των αξιών και αρχών της συνεργασίας, της επιχειρησιακής οργάνωσης, και των υπηρεσιών και δράσεων που θα παρέχει ο πόλος με στόχο την υποστήριξη και ανάπτυξη ενός εδαφικού πρότυπου ανάπτυξης του αγρο-διατροφικού τομέα στη Θεσσαλία βασισμένο στους δεσμούς με τον τόπο παραγωγής και τη σχετική τοπική κληρονομιά)

Ανθρώπινοι Πόροι που θα διατεθούν για την οργάνωση της συνεργασίας :

Για την υλοποίηση του Σχεδίου θα εξασφαλιστούν συνεργασίες :

α. Με στελέχη από το μόνιμο προσωπικό των εταιρών, με πλήρη ή μερική απασχόληση. Προβλέπεται η απασχόληση με μερική/περιστασιακή απασχόληση, ανάλογα με την πορεία και τις ανάγκες υλοποίησης,

β. Με σταθερούς εξωτερικούς συνεργάτες, με εμπειρία σε συγκεκριμένα έργα και

γ. Με εξειδικευμένους εξωτερικούς συμβούλους, όπου απαιτηθεί κατά την υλοποίηση των δράσεων.

Χρηματοοικονομικοί πόροι :

Αναμενόμενος αριθμός εταιρών: 6

Συνολικός εκτιμώμενος προϋπολογισμός 6 εταιρών: 200.000,00 €

Προϋπολογισμός ΟΤΔ ΑΝ.ΚΑ Α.Ε.: 20.000,00 €

Προσδοκώμενα αποτελέσματα από τη συνεργασία για την περιοχή (βραχυπρόθεσμα, μακροπρόθεσμα):

- Αξιοποίηση τοπικών προϊόντων μέσω της ενίσχυσης της ταυτότητάς τους
- Αύξηση προστιθέμενης αξίας των προϊόντων
- Διαφοροποίηση της τοπικής αγροτικής οικονομίας που ενισχύει την ανθεκτικότητά της.
- Βελτίωση της ανταγωνιστικότητας και της εξωστρέφειας των προϊόντων
- Ανάπτυξη των τοπικών εταιρικών σχέσεων μέσα από την ενίσχυση των οριζόντιων και κάθετων συνεργασιών μεταξύ των παραγωγικών φορέων (παραγωγοί, μεταποιητές, έμποροι) και των υποστηρικτικών φορέων και μηχανισμών (δημόσιες υπηρεσίες, δημοτικές υπηρεσίες, εργαστήρια αναλύσεων, ερευνητικοί φορείς, αναπτυξιακές εταιρίες κλπ)
- Βελτίωση των ικανοτήτων των τοπικών στελεχών των αναπτυξιακών φορέων και υπηρεσιών της Θεσσαλίας.
- Ένταξη και χρήση προηγμένων τεχνολογικών εργαλείων για τις ανάγκες της εδαφικής διακυβέρνησης και της εγγύησης – πιστοποίησης των τοπικών προϊόντων.
- Υιοθέτηση συμμετοχικών διαδικασιών στις διαδικασίες λήψης αποφάσεων για την οργάνωση και το συντονισμό τοπικών αγροδιατροφικών αλυσίδων.

Ενέργειες που έχουν ήδη αναληφθεί για τη συγκρότηση της συνεργασίας:

- Μελέτη και επεξεργασία των αποτελεσμάτων των ερευνών:
  - στο έργο «Lactimed «Πρώιμη των Γαλακτοκομικών Προϊόντων της Μεσογείου» που εκπονήθηκε από το Εργαστήριο Αγροτικού Χώρου του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας
  - στο έργο «Novagrimed «Γεωργικές Καινοτομίες σε μεσογειακές εδαφικές περιοχές» στη θεματική «Προσαρμογή των μεσογειακών προϊόντων: αρωματικά φυτά»
  - «Κατασκευή του πόρου όσπρια Ελληνόπυργου»
- Συνάντηση εργασίας και ανταλλαγής απόψεων για την ανάπτυξη του Σχεδίου Διατοπικής Συνεργασίας. Επικοινωνία μεταξύ των Θεσσαλικών ΟΤΔ και του Εργαστηρίου Αγροτικού Χώρου του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας.
- Σύνταξη πρότασης διατοπικής συνεργασίας, με περιγραφή και αποσαφήνιση δράσεων του προτεινόμενου Σχεδίου ΔΤΣ.

Προβλεπόμενος τρόπος εφαρμογής του Σχεδίου συνεργασίας:			
<ul style="list-style-type: none"> - Ορισμός ομάδας συντονισμού. - Ορισμός συντελεστών υλοποίησης για τις τοπικές δράσεις κάθε εταιρού καθώς και για τις κεντρικές δράσεις. - Αναζήτηση, αξιολόγηση και συμφωνίες συνεργασίας με εξωτερικούς εξειδικευμένους συνεργάτες και φορείς για την υλοποίηση διαφόρων δράσεων του Σχεδίου. - Διαρκής επικοινωνία και ενημέρωση των εταίρων από τον συντονιστή εταίρο. - Διατοπικές συναντήσεις εταίρων και ομάδας συντονισμού, δια ζώσης ή ηλεκτρονικά, μέσω internet, για αξιολόγηση της πορείας υλοποίησης και λήψη αναγκαίων αποφάσεων. - Αξιολόγηση παραδοτέων και λήψη διορθωτικών ενεργειών όπου απαιτηθεί. - Αξιολόγηση συνολικής υλοποίησης Σχεδίου. 			
Θεματική Κατεύθυνση που εξυπηρετείται			
<p>Η δράση σύμφωνα με τα στοιχεία της υφιστάμενης κατάστασης, τη SWOT ανάλυση και τη στρατηγική εξυπηρετεί κατά προτεραιότητα τη βασική ΘΚ3 «Διαφοροποίηση και ενδυνάμωση της τοπικής οικονομίας» (Μήτρα Συσχέτισης ΜΣ1, Πίνακας 4.3.1).</p>			
Χρηματοδοτικά στοιχεία			
	Ποσό (€)	Ποσοστό (%) σε επίπεδο Υπο-Μέτρου	Ποσοστό (%) σε επίπεδο Τοπικού Προγράμματος
Συνολικός Προϋπολογισμός	20.000,00	10,53%	0,23%
Δημόσια Δαπάνη	20.000,00	10,53%	0,32%
Ιδιωτική Συμμετοχή	0,00	0,00%	0,00%
Περιοχή Εφαρμογής			
<p>Η δράση θα εφαρμοστεί στο σύνολο της περιοχής παρέμβασης</p>			
Δικαιούχοι			
<p>Οι ΟΤΔ που υλοποιούν τις στρατηγικές τοπικής ανάπτυξης με πρωτοβουλία τοπικών κοινοτήτων σύμφωνα με τα άρθρα 32-35 του Καν. (ΕΕ) 1303/2013 και φορείς που εξυπηρετούν συμφέροντα του Δημοσίου ή συλλογικά συμφέροντα του ιδιωτικού τομέα, οι οποίοι δραστηριοποιούνται στην περιοχή παρέμβασης των τοπικών προγραμμάτων ή έχουν αποδεδειγμένη εμπειρία σχετική με το θέμα της συνεργασίας και από το καταστατικό τους προκύπτει η δυνατότητα υλοποίησης των προτεινόμενων ενεργειών.</p>			
Συνέργεια / συμπληρωματικότητα με άλλες δράσεις του τοπικού προγράμματος			
<p>Η δράση εμφανίζει συνέργεια και συμπληρωματικότητα με όλες τις δράσεις του τοπικού προγράμματος που συμβάλλουν στην ενδυνάμωση της επιχειρηματικότητας, στην αύξηση της προστιθέμενης αξίας προϊόντων και υπηρεσιών, στην αποδοτική χρήση τοπικών πόρων και στην ενίσχυση της εξωστρέφειας της συνεργασίας και ειδικότερα με τη δράση που αφορά τη μεταποίηση και εμπορία γεωργικών προϊόντων.</p>			
Συνέργεια / συμπληρωματικότητα με λοιπές αναπτυξιακές δράσεις στην ευρύτερη περιοχή			
<p>Η δράση βρίσκεται σε συνέργεια και συμπληρωματικότητα με τις δράσεις των Θεματικών Στόχων ΘΣ1: Ενίσχυση της έρευνας, της τεχνολογικής ανάπτυξης και της καινοτομίας & ΘΣ3: Βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των μικρομεσαίων επιχειρήσεων και του γεωργικού τομέα (για το ΕΓΤΑΑ του ΠΕΠ Θεσσαλίας 2014-2020).</p> <p>Επίσης, το σχέδιο είναι σε συνέργεια – συμπληρωματικότητα και με το Επιχειρησιακό Σχέδιο της Περιφέρειας Θεσσαλίας για το «Καλάθι Προϊόντων Περιφέρειας Θεσσαλίας» ενώ οι προτεινόμενες δράσεις του είναι εναρμονισμένες με τη περιφερειακή στρατηγική καινοτομίας έμπνης εξειδίκευσης RIS3 - 1ος πυλώνας εστίασης (αγρο-διατροφικό σύμπλεγμα).</p>			

Τίτλος Δράσης	Διεύρυνση δυνατοτήτων ένταξης στο κοινωνικό και οικονομικό περιβάλλον παιδιών και νέων με διαφορετικό πολιτισμικό υπόβαθρο
Κωδικός Δράσης	19.3.6
Νομική βάση	Καν. (ΕΕ) 1305/2013, Άρθρα 44 & 61 - Καν. (ΕΕ) 1303/2013, Άρθρο 65
Αναλυτική Περιγραφή Δράσης	
<p>Αντικείμενο και στόχοι της συνεργασίας: Ο σκοπός του σχεδίου είναι η βελτίωση της ποιότητας ζωής των κατοίκων της περιοχής παρέμβασης, μέσω της αξιοποίησης της πολύ-πολιτισμικότητας της σύγχρονης ελληνικής κοινωνίας και της ανάδειξης της αναγκαιότητας για κοινωνική συνοχή ως προϋπόθεση για εύρυθμα λειτουργούσες τοπικές κοινωνίες. Στόχος είναι η υποστήριξη – ευαισθητοποίηση των παιδιών και των νέων ανθρώπων στις περιοχές παρέμβασης, εστιάζοντας στη διαμόρφωση τόσο τοπικά, όσο και διατοπικά, συνθηκών συνύπαρξης, αλληλεπίδρασης και τελικά αποδοχής μεταξύ της κυρίαρχης ομάδας και ευάλωτων κοινωνικών ομάδων και συγκεκριμένα Ρομά σε εθνικό επίπεδο και άλλους πληθυσμούς συμπεριλαμβανομένων των προσφύγων σε κάποιες περιοχές. Σημαντική πτυχή στο πλαίσιο του παρόντος σχεδίου αποτελεί η θεματική ενότητα, η οποία αφορά στην περιβαλλοντική ευαισθητοποίηση. Παράλληλα, στο πλαίσιο των επιμέρους δράσεων του προτεινόμενου σχεδίου, θα δοθούν προεκτάσεις στον τομέα της μεταποίησης και της εμπορίας προϊόντων και θα επιδιωχθεί η δικτύωση ανθρώπων, περιοχών και η δημιουργία προϋποθέσεων ανάπτυξης νέων θέσεων εργασίας, συνδυαστικά με όλα τα προηγούμενα, αλλά και μέσω της διεύρυνσης του υπάρχοντος πλαισίου στον τομέα της «πράσινης» οικονομίας.</p> <p>Αναζήτηση εν δυνάμει εταίρων: Ο Συντονισμός του Σχεδίου θα υποστηριχθεί από την «Αναπτυξιακή Ολυμπίας», ενώ ήδη έχουν αναζητηθεί πιθανές συνεργασίες μεταξύ των ΟΤΔ που σχεδιάζουν Στρατηγικές Τοπικής Ανάπτυξης με Πρωτοβουλία Τοπικών Κοινοτήτων CLLD/LEADER και στην περιοχή παρέμβασης υπάρχει κρίσιμη μάζα κατοίκων από τις συγκεκριμένες πληθυσμιακές Ομάδες. Έτσι πιθανοί εταίροι αποτελούν οι ΟΤΔ : Αιτωλική Αναπτυξιακή, Αναπτυξιακή Καρδίτσας, Αναπτυξιακή Ολυμπίας, Αναπτυξιακή Ελικώνα Παρνασσού και Αναπτυξιακή Βόρειας Πελοποννήσου.</p> <p>Τεκμηρίωση της συνεργασίας σε σχέση με τα χαρακτηριστικά της περιοχής και τους στόχους της στρατηγικής: Στην περιοχή παρέμβασης εντοπίζονται δύο θύλακες περιθωριοποιημένων κοινοτήτων Ρομά, ο οικισμός Μαύρικα της Δ.Κ. Καρδίτσας με 565 κατοίκους και οι δύο οικισμοί της Δ.Κ. Σοφάδων με 2.380 κατοίκους, οι οποίοι αντιμετωπίζουν σημαντικά προβλήματα πρόσβασης στην αγορά εργασίας, όπως εποχική απασχόληση, αδήλωτη εργασία, εργασιακός αποκλεισμός των γυναικών κ.λπ. και περιορισμό της επιχειρηματικότητάς τους σε ορισμένους κλάδους. (Με βάση εκτιμήσεις των τοπικών φορέων και κοινωνικών υπηρεσιών οι μόνιμοί κάτοικοι ανέρχονται σε 1.500 και 3.000 αντίστοιχα). Σύμφωνα με την Περιφερειακή Στρατηγική για την Κοινωνική Ένταξη και την Καταπολέμηση της Φτώχειας, οι Δήμοι Καρδίτσας και Σοφάδων είναι 2 από τους 3 Δήμους της Περιφέρειας Θεσσαλίας που παρουσιάζουν την υψηλότερη επίδοση ως προς φαινόμενα έξαρσης του κοινωνικού διαχωρισμού και της φτώχειας.</p> <p>Το Σχέδιο συνδέεται με την θεματική κατεύθυνση «Υλοποίηση δράσεων για την επίτευξη κοινωνικής συνοχής» και ειδικότερα τους Στόχους : Ενθάρρυνση σε δράση νέων, γυναικών, ειδικών και ευάλωτων ομάδων πληθυσμού, καταπολέμηση της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού και : Βελτίωση και ανάπτυξη με εναλλακτικό τρόπο παρεχόμενων βασικών υπηρεσιών προς τον τοπικό πληθυσμό. Παράλληλα θα συμβάλλει στην αντιμετώπιση της περιθωριοποίησης, της φτώχειας και της ευαισθητοποίησης σε θέματα περιβάλλοντος, καλλιεργώντας και προετοιμάζοντας το έδαφος για την ανάπτυξη νέων θέσεων εργασίας, είτε στον τομέα του περιβάλλοντος, είτε σε τομείς, τους οποίους το σχέδιο θα διασυνδέσει με αυτόν το τομέα.</p> <p>Ανάλυση των δράσεων που θα διεξαχθούν στο πλαίσιο του Σχεδίου Συνεργασίας: 1. Ενέργειες υποστήριξης – συντονισμού σχεδίου, συναντήσεις για το σχεδιασμό του σχεδίου, έξοδα μετακινήσεων – διαμονής, συλλογή στοιχείων (Προπαρασκευαστική Φάση) και 2. Τεχνική υποστήριξη – συντονισμός (Κυρίως Φάση)</p> <p>Το Σχέδιο Συνεργασίας περιλαμβάνει δύο κύριες κατηγορίες δράσεων, οι οποίες επιμερίζονται σε:</p> <p>A. Δράσεις Δικτύωσης σε τοπικό επίπεδο καθώς και σε διατοπικό επίπεδο, στην οποία προβλέπονται :</p> <p>α. Δύο θερινές κατασκηνώσεις ως αυτόνομες δράσεις, με έμφαση στην πολυπολιτισμική τους διάσταση. Οι κατασκηνώσεις θα έχουν διατοπικό χαρακτήρα και θα συμμετάσχουν παιδιά από όλες τις περιοχές παρέμβασης. β. Εργαστήρια δημιουργικής απασχόλησης με στόχο τη δικτύωση σχολικών μονάδων, εκπαιδευτικών και οικογενειών, καθώς και δήμων, τόσο τοπικά όσο και μεταξύ των περιοχών παρέμβασης, στο διάστημα μεταξύ των θερινών περιόδων (Σεπτέμβριος έως Ιούνιος), σε συνεργασία με φορείς που δραστηριοποιούνται αντίστοιχα σε τοπικό επίπεδο με παιδιά και νέους από την κυρίαρχη ομάδα του πληθυσμού. Τα εργαστήρια θα περιλαμβάνουν δράσεις, οι οποίες θα εφαρμοστούν αυτόνομα ή και συνδυαστικά, με θεματικές από το χώρο του περιβάλλοντος, του πολιτισμού και του αθλητισμού όπως ενδεικτικά .</p> <p>1. Δράσεις με θέμα την ανακύκλωση, εστιάζοντας στην κομποστοποίηση. Η δράση αφορά στην εφαρμογή προγράμματος κομποστοποίησης, αλλά και γενικότερα ανακύκλωσης, στο σχολείο κατά τη διάρκεια της σχολικής χρονιάς. Επιπλέον, αναφέρεται στην καλλιέργεια σχολικού λαχανόκηπου, τη διανομή κομπόστ σε κατοίκους και εμπόρους, καθώς και στη δημιουργία περιπτερού ενημέρωσης, ευαισθητοποίησης και προβολής του σχεδίου (κατασκευασμένου από τους μαθητές) στο πλαίσιο των υπαίθριων αγορών των περιοχών, ανά τακτά χρονικά διαστήματα, με στόχο την διάχυση και επικοινωνία του προγράμματος και των δράσεων.</p> <p>2. Δράσεις που θα αφορούν στην εφαρμογή νέων τεχνολογιών και στη χρήση τους ως δυναμικά εργαλεία γνωστικής ανάπτυξης. Επτά μονοήμερα ή διήμερα θεματικά projects σε καθεμία από τις συμμετέχουσες περιοχές στο διάστημα μεταξύ των θερινών περιόδων (Σεπτέμβριος έως Ιούνιος), Ενδεικτικά αναφέρονται: Δραστηριότητες στη φύση, επισκέψεις σε Κέντρα Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης, περιβαλλοντικές δομές και φυσιολατρικούς συλλόγους, αγροτουριστικά καταλύματα, αγροτικές και μεταποιητικές μονάδες των περιοχών παρέμβασης.</p> <p>3. Δράσεις για πρόσφυγες (όπου υπάρχουν): Προτείνεται πλέγμα δράσεων που θα αφορούν σε : i) Δράσεις ενημέρωσης – ευαισθητοποίησης και εμπύχωσης του τοπικού πληθυσμού, κοινωνικών εταίρων, μελών συλλόγων και άλλων μορφών συλλογικότητας (περιβαλλοντικού, αθλητικού και πολιτιστικού ενδιαφέροντος), εκπαιδευτικών πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, υπηρεσιακών δήμων και περιφερειών για την επίτευξη των παραπάνω στόχων. ii) Εκπαιδεύσεις: Εκπροσώπων των θεσμών, υπηρεσιακών στελεχών δήμων και περιφερειών και μελών των εκπαιδευτικών κοινοτήτων πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, εκπροσώπων κοινωνικών εταίρων, συλλόγων και μελών των τοπικών κοινωνιών.</p>	

Οι εκπαιδευσεις θα στηριχθούν σε βασικές αρχές διαπολιτισμικής εκπαίδευσης όπως: η διαμόρφωση θετικών αντιλήψεων για τις διαφορές μεταξύ των πολιτισμών, η αλληλεγγύη, ο σεβασμός των άλλων πολιτισμών ως ισότιμων, η εξασφάλιση του δικαιώματος για ίσες ευκαιρίες στην εκπαίδευση και στη ζωή.

Β. Δράσεις Ενημέρωσης- Προβολής, Επικοινωνίας και Διάχυσης των αποτελεσμάτων στην οποία προβλέπονται :

- Δράση για την ενημέρωση - ευαισθητοποίηση των γονέων Ρομά, των γονέων μη Ρομά, εκπαιδευτικών και διευρυμένα των κοινωνικών εταίρων τοπικά, η οποία δευτερογενώς συνδέεται με τη δικτύωση αφενός των σχολικών μονάδων, αφετέρου δομών και φορέων, το αντικείμενο των οποίων άπτεται των στόχων του διατοπικού.
- Η δημιουργία κοινής ιστοσελίδας - κοινής πλατφόρμας επικοινωνίας (forum).
- Η αναπαραγωγή CD με θεματολογία από τα δρώμενα στην κάθε περιοχή, η οποία θα επικαιροποιείται ανά τακτά χρονικά διαστήματα ανάλογα με το σχεδιασμό σε τοπικό επίπεδο και το αντίστοιχο χρονοδιάγραμμα.
- Η διοργάνωση επισκέψεων ομάδων και νέων μεταξύ των περιοχών (στο πλαίσιο των εργαστηρίων δημιουργικής απασχόλησης και των μονοήμερων ή διήμερων θεματικών project).
- Ενέργειες προβολής – δημοσιοποίησης που μεταξύ άλλων, θα περιλαμβάνουν την ανά τακτά χρονικά διαστήματα οργάνωση περιπτέρου, στο χώρο των υπαίθριων αγορών των περιοχών παρέμβασης με σκοπό την παρουσίαση και διάχυση των αποτελεσμάτων της δράσης.
- Τελικό φεστιβάλ ολοκλήρωσης του σχεδίου, διαδραστικού χαρακτήρα, με συμμετοχή των παιδιών από όλες τις περιοχές παρέμβασης.

Πόροι που θα διατεθούν για την οργάνωση της συνεργασίας : Ανθρώπινο Δυναμικό: Μόνιμο προσωπικό εταίρων και εξωτερικοί συνεργάτες. Χρηματοοικονομικοί πόροι: ποσό συμμετοχής: έως 20.000,00€ ανά εταίρο – εκτιμώμενος αριθμός εταίρων:5

Προσδοκώμενα αποτελέσματα από τη συνεργασία για την περιοχή : Υποστήριξη-ευαισθητοποίηση των παιδιών και των νέων στις περιοχές παρέμβασης και δημιουργία συνθηκών καλύτερης συνύπαρξης διαφορετικών κοινωνικών ομάδων, βασισμένης στην αποδοχή και τον σεβασμό της διαφορετικότητας κάθε ομάδας. - Εξασφάλιση κοινωνικής συνοχής. - Περιβαλλοντική ευαισθητοποίηση νέων και σύνδεσή της με την ανακύκλωση και την ποιοτική παραγωγή τοπικών προϊόντων. -Δικτύωση και ανταλλαγή εμπειριών, σε τοπικό και διατοπικό επίπεδο, μειονεκτούντων ομάδων πληθυσμού, σχολικών μονάδων, κοινωνικών εταίρων, υπηρεσιακών στελεχών δήμων, περιφερειών, διαχειριστικών αρχών ΕΣΠΑ, καθώς και αντίστοιχων αιρετών σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο.

Ενέργειες που έχουν ήδη αναληφθεί για τη συγκρότηση της συνεργασίας : Οι ενέργειες που έγιναν για τη συγκρότηση της συνεργασίας ήταν: α) αποστολή πρόσκλησης για συνεργασία, β) εκδήλωση ενδιαφέροντος και αποστολή παρατηρήσεων από τις ΟΤΔ και γ) επαφή και κατ' αρχήν συμφωνία με τους κοινωνικούς διαμεσολαβητές των περιοχών παρέμβασης, δ) σύνταξη και οριστικοποίηση του τεχνικού δελτίου σε συνεργασία με τους εταίρους.

Προβλεπόμενος τρόπος εφαρμογής του Σχεδίου συνεργασίας : Το σχέδιο υιοθετεί μια καινοτόμα μεθοδολογία, η οποία εστιάζει στην ανάδειξη των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών των διαφορετικών κοινωνικών ομάδων ως κυρίαρχο παράγοντα διαμόρφωσης ενός νέου «γίνεσθαι» τοπικά και διατοπικά, με στόχο τη διεύρυνση του κοινωνικού και οικονομικού περιβάλλοντος και την ένταξή τους σε αυτό. Σε αντίθεση όμως με τη φιλοσοφία και το σχεδιασμό προγραμμάτων που αφορούν στις αποκλεισμένες ομάδες πληθυσμού, προβλέπει την επικέντρωση των προσπαθειών στην κυρίαρχη κοινωνική ομάδα, εντάσσοντας σταδιακά, με συγκεκριμένο σχεδιασμό τοπικά, παιδιά και νέους με διαφορετικό πολιτισμικό υπόβαθρο. Κομβικό ρόλο επίσης θα διαδραματίσουν οι εκπαιδευμένοι διαμεσολαβητές στο πλαίσιο του προγράμματος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και του Συμβουλίου της Ευρώπης, με την ονομασία «ROMED», η πλειονότητα των οποίων προέρχεται από τις ομάδες – στόχο.

Θεματική Κατεύθυνση που εξυπηρετείται

Η δράση σύμφωνα με τα στοιχεία της υφιστάμενης κατάστασης, τη SWOT ανάλυση και τη στρατηγική εξυπηρετεί κατά προτεραιότητα την ΘΚ10 Υλοποίηση κοινωνικών δράσεων για την επίτευξη της κοινωνικής συνοχής και την καταπολέμηση της φτώχειας (Μήτρα Συσχέτισης ΜΣ1, Πίνακας 4.3.1).

Χρηματοδοτικά στοιχεία

	Ποσό (€)	Ποσοστό (%) σε επίπεδο Υπο-Μέτρου	Ποσοστό (%) σε επίπεδο Τοπικού Προγράμματος
Συνολικός Προϋπολογισμός	20.000,00	10,53%	0,23%
Δημόσια Δαπάνη	20.000,00	10,53%	0,32%
Ιδιωτική Συμμετοχή	0,00	0,00%	0,00%

Περιοχή Εφαρμογής

Η δράση θα εφαρμοστεί στο σύνολο της περιοχής παρέμβασης

Δικαιούχοι

Οι ΟΤΔ που υλοποιούν τις στρατηγικές τοπικής ανάπτυξης με πρωτοβουλία τοπικών κοινοτήτων σύμφωνα με τα άρθρα 32-35 του Καν. 1303/2013 και φορείς που εξυπηρετούν συμφέροντα του Δημοσίου ή συλλογικά συμφέροντα του ιδιωτικού τομέα, οι οποίοι δραστηριοποιούνται στην περιοχή παρέμβασης των τοπικών προγραμμάτων ή έχουν αποδεδειγμένη εμπειρία σχετική με το θέμα της συνεργασίας και από το καταστατικό τους προκύπτει η δυνατότητα υλοποίησης των προτεινόμενων ενεργειών.

Συνέργεια / συμπληρωματικότητα με άλλες δράσεις του τοπικού προγράμματος

Η δράση εμφανίζει συνέργεια και συμπληρωματικότητα με όλες τις δράσεις του Τ.Π. που συμβάλλουν στην ενθάρρυνση σε δράση νέων, γυναικών, ειδικών και ευάλωτων ομάδων πληθυσμού, την καταπολέμηση της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού, την ενίσχυση της εξωστρέφειας της συνεργασίας και την βελτίωση και ανάπτυξη με εναλλακτικό τρόπο των παρεχόμενων βασικών υπηρεσιών προς τον τοπικό πληθυσμό.

Συνέργεια / συμπληρωματικότητα με λοιπές αναπτυξιακές δράσεις στην ευρύτερη περιοχή

Η δράση βρίσκεται σε συνέργεια και συμπληρωματικότητα με την «Περιφερειακή Στρατηγική για την Κοινωνική Ένταξη και την Καταπολέμηση της Φτώχειας 2014-2020» στην Περιφέρεια Θεσσαλίας και του ΠΕΠ Θεσσαλίας 2014-2020 ΑΞ 2α, (Θ.Σ.9: Προώθηση

της κοινωνικής ένταξης και καταπολέμηση της φτώχειας και των διακρίσεων) ΕΠ 9ii (Κοινωνικοοικονομική ένταξη περιθωριοποιημένων κοινοτήτων, όπως οι Ρομά) και 9iii (Καταπολέμηση κάθε μορφής διακρίσεων και προώθηση των ίσων ευκαιριών).

Τίτλος Υπο-μέτρου	Στήριξη για τις λειτουργικές δαπάνες και την εμπύχωση (Λειτουργία της Ομάδας Τοπικής Δράσης, απόκτηση δεξιοτήτων και εμπύχωση στην περιοχή)
Κωδικός Υπο-μέτρου	19.4
Νομική βάση	Καν. (ΕΕ) 1303/2013, Άρθρο 34 - Καν. (ΕΕ) 1305/2013, Άρθρο 42
Αναλυτική Περιγραφή Δράσης	
<p>Το έργο αφορά την στήριξη της Ομάδας Τοπικής Δράσης της Αναπτυξιακής Καρδίτσας Αναπτυξιακής Ανώνυμης Εταιρίας ΟΤΑ για την υλοποίηση της Στρατηγικής Τοπικής Ανάπτυξης και περιλαμβάνει τις εξής ενέργειες:</p> <p>19.4.1: Αμοιβές προσωπικού και εξωτερικών συμβούλων</p> <p>Αφορά δαπάνες για τις αμοιβές στελέχωσης της Ομάδας Τοπικής Δράσης, συμπεριλαμβανομένων των δαπανών ασφάλισης και μετακινήσεων για τις ανάγκες του τοπικού προγράμματος, καθώς και αμοιβών εξωτερικών συμβούλων. Η ομάδα έργου της ΟΤΔ πλαισιώνεται από τις κατάλληλες ειδικότητες (Φάκελος Α', υποκεφ. 1.3.) δημιουργώντας ένα ισχυρό, έμπειρο, ικανό και αποτελεσματικό υπηρεσιακό πυρήνα, για την εξυπηρέτηση της τοπικής στρατηγικής, την εμπύχωση του τοπικού πληθυσμού, την παροχή συμβουλευτικής υποστήριξης των δικαιούχων για την προετοιμασία και υλοποίηση των επενδυτικών τους σχεδίων, καθώς και την ικανοποίηση των διαχειριστικών απαιτήσεων του προγράμματος.</p> <p>Επίσης, περιλαμβάνονται δαπάνες ορκωτών λογιστών, λογιστών / φοροτεχνικών, νομικών συμβούλων κλπ., δαπάνες μελέτης, εγκατάστασης, υποστήριξης, πιστοποίησης, ελέγχων διατήρησης προτύπου ποιότητας και δαπάνες εκπαίδευσης συστήματος διαχείρισης επάρκειας, που σχετίζονται με τη λειτουργία της ΟΤΔ στο πλαίσιο του τοπικού προγράμματος.</p> <p>19.4.2 Λειτουργικές δαπάνες</p> <p>Αφορά τη στήριξη της ΟΤΔ για την κάλυψη των αναγκαίων λειτουργικών δαπανών για την υλοποίηση της Στρατηγικής Τοπικής Ανάπτυξης όπως ενδεικτικά και όχι περιοριστικά: αναλώσιμα υλικά, γραφική ύλη και έντυπα, ενοίκια χώρων γραφείων, δαπάνες ηλεκτροδότησης και σταθερής τηλεφωνίας, δαπάνες κινητής τηλεφωνίας (για σύνδεση), δαπάνες θέρμανσης, κοινοχρήστων, δαπάνες καθαρισμού, έξοδα αλληλογραφίας και ταχυμεταφορών, τραπεζικά έξοδα για το άνοιγμα και την διαχείριση των λογαριασμών, έξοδων προμήθειας εγγυητικών επιστολών, προμήθεια βιβλίων, συνδρομές για θέματα αγροτικής ανάπτυξης, φορολογικά, λογιστικά, νομικά, εργατικά, τεχνικά, συνδρομές σε βάσεις δεδομένων αντίστοιχων ή συναφών θεμάτων καθώς και συμμετοχή σε συλλογικές εκπροσωπήσεις π.χ. Επιμελητήρια.</p> <p>19.4.3: Πάγια και λοιπός εξοπλισμός</p> <p>Αφορά δαπάνες εξοπλισμού και μηχανογράφησης που είναι απαραίτητες για την λειτουργία της Ομάδας Τοπικής Δράσης όπως ενδεικτικά και όχι περιοριστικά: αγορά ηλεκτρονικού εξοπλισμού, εξοπλισμού γραφείου και λοιπού εξοπλισμού, προμήθεια ή και ανάπτυξη λειτουργικών συστημάτων (software), αναβάθμιση του υφιστάμενου ηλεκτρονικού εξοπλισμού και λογισμικού, διαμόρφωση και αναβάθμιση, συντήρηση και επισκευή χώρων γραφείων, αγορά και χρηματοδοτική μίσθωση ενός επιβατικού αυτοκινήτου για τις ανάγκες μετακίνησης του Υπηρεσιακού πυρήνα, αγορά επεξηγηματικής πινακίδας κ.α.</p> <p>19.4.4: Ενέργειες εμπύχωσης</p> <p>Αφορά δαπάνες για τη πραγματοποίηση ενεργειών ευαισθητοποίησης, εμπύχωσης και διεξοδικής πληροφόρησης των τοπικών φορέων και του πληθυσμού για τους στόχους, τη στρατηγική, τις δυνατότητες που παρέχει το πρόγραμμα, τις προοπτικές ανάπτυξης της περιοχής, τα αναμενόμενα αποτελέσματα, τα επιμέρους θεματικά πεδία, τις διαδικασίες εφαρμογής κ.λπ., όπως ενδεικτικά και όχι περιοριστικά:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➢ Ενημέρωση – πληροφόρηση και ευαισθητοποίηση του τοπικού πληθυσμού σε χωρικές συναντήσεις στο πλαίσιο κάθε πρόσκλησης εκδήλωσης ενδιαφέροντος. ➢ Τη δημιουργία ενός δικτύου «πολλαπλασιαστών», στο οποίο περιλαμβάνονται πρόεδροι τοπικών κοινοτήτων και τα ηγετικά μέλη των συνεργατικών - συλλογικών σχημάτων. Από την εμπειρία που αποκτήθηκε με την εφαρμογή των τοπικών προγραμμάτων LEADER από το 1996, αυτά τα άτομα παίζουν σημαντικό ρόλο στην υποκίνηση του ανθρώπινου δυναμικού της υπαίθρου, τυγχάνουν ιδιαίτερης εκτίμησης από τις τοπικές κοινωνίες και η συνεργασία των στελεχών της ΟΤΔ μαζί τους με στόχο την ενημέρωσή τους και στη συνέχεια η από κοινού ενημέρωση του τοπικού πληθυσμού, έχει αποδώσει θεαματικά αποτελέσματα. ➢ Την εμπύχωση (animation) των φορέων της περιοχής προκειμένου να καταστεί εφικτό ένα συλλογικό έργο ή ένα έργο που πρόκειται να υλοποιηθεί από επιχειρησιακή ομάδα ➢ Την εμπύχωση και συμβουλευτική υποστήριξη εν δυνάμει δικαιούχων ➢ Την ενημέρωση και πληροφόρηση των τοπικών φορέων ➢ Δημοσιεύσεις στο τοπικό και περιφερειακό τύπο. ➢ Διαφημιστικές καταχωρήσεις σε θεματικά ηλεκτρονικά ή έντυπα μέσα. ➢ Χρήση κοινωνικών δικτύων (social media). ➢ Επικαιροποίηση του δικτυακού τόπου της ΟΤΔ. ➢ Σχεδιασμός - παραγωγή έντυπου & ηλεκτρονικού ενημερωτικού υλικού (ενημερωτικό υλικό, φυλλάδιο, αφίσες, χάρτες GIS, κ.λπ.) ➢ Σχεδιασμός - παραγωγή έντυπου & ηλεκτρονικού υλικού παρουσίασης των αποτελεσμάτων του τοπικού προγράμματος, συμπεριλαμβανομένων των δαπανών για την πολλαπλή αναπαραγωγή και διάδοσή τους. ➢ Ενέργειες λογοδοσίας και απολογισμού του Επιπέδου Λήψης Απόφασης προς τον τοπικό πληθυσμό. 	

- Συμμετοχές σε εκθέσεις τοπικού, περιφερειακού ή εθνικού χαρακτήρα.
- Δαπάνες υλοποίησης διαγωνισμών βράβευσης ιδεών και καλών πρακτικών

19.4.5: Υποστηρικτικές ενέργειες

Αφορά τη στήριξη της ΟΤΔ για τη κάλυψη των αναγκαίων δαπανών σε υποστηρικτικές ενέργειες που θα αξιοποιηθούν ως χρήσιμα εργαλεία για την εφαρμογή της Στρατηγικής Τοπικής Ανάπτυξης όπως η εκπόνηση μελετών - εμπειρογνωμοσυών (π.χ. ανάπτυξη χρηματοπιστωτικών εργαλείων, καταγραφή και προδιαγραφές σήμανσης πεζοπορικών και θεματικών διαδρομών για την προώθηση του δημιουργικού τουρισμού κ.α.) και εν γένει παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών, καθώς και για την υλοποίηση ενεργειών επιμόρφωσης και αξιολόγησης.

Επιμόρφωση: Αφορά ενέργειες επιμόρφωσης των στελεχών της Ο.Τ.Δ., αλλά και των ατόμων με ηγετικό ρόλο (εκπρόσωποι τοπικών φορέων, μέλη του Επιπέδου Λήψης Αποφάσεων, στελέχη υπηρεσιών) σε όλο το φάσμα των απαραίτητων και αναγκαίων βασικών γνώσεων, δεξιοτήτων και συμπεριφορών που επιβάλλεται να αποκτήσουν προκειμένου να διευκολυνθεί η υλοποίηση της Τοπικής Στρατηγικής.

Τα άτομα αυτά θα συμμετέχουν σε ενέργειες (ενδεικτικά) όπως επιμορφωτικά σεμινάρια, συνέδρια, ημερίδες και εκδηλώσεις σχετικά με τη διαχείριση έργων & προγραμμάτων, διοίκηση ομάδας έργου, διαχείριση συγκρούσεων, μεθοδολογίες συμμετοχικού σχεδιασμού προγραμμάτων, ενέργειες αυτό-αξιολόγησης κ.α.

Αξιολόγηση:

Η αξιολόγηση του προγράμματος σε τοπικό επίπεδο, πέρα των προκαθορισμένων σημείων της στρατηγικής, όπως δείκτες (Παραρτ VI του Καν. 808/2014), των αρχών της μεθόδου LEADER/CLLD (όπως αυτές προσδιορίζονται) και του αντικείμενου - περιεχόμενο της στρατηγικής (καθορισμός από ΕΥΔ ΠΑΑ), θα διενεργηθεί από την ΟΤΔ είτε με τη διαδικασία της αυτοαξιολόγησης είτε με την επιλογή εξωτερικού εμπειρογνώμονα.

Η διαδικασία αξιολόγησης θα εξετάζει τρία σημεία: α. την προστιθέμενη αξία του προγράμματος (κοινωνικό αντίκτυπο και τοπική κυβερνησιμότητα), β. τον μηχανισμό ανταπόκρισης (delivery mechanism) της ΟΤΔ (διοικητική συγκρότηση, συμμετοχικότητα ιδιωτικού - δημόσιου και γενικότερον ενδυνάμωσης αρχών της LEADER/CLLD μεθόδου όπως πολυτομεακότητα, συνεργασία και δικτύωση) και γ. την τοπική στρατηγική (μετρήσιμους δείκτες και επιτεύξιμο αντικείμενο).

Στην περίπτωση της αυτό-αξιολόγησης θα χρησιμοποιηθεί το ευρωπαϊκό και διεθνώς αναγνωρισμένο εργαλείο διοίκησης ολικής ποιότητας, το Κοινό Πλαίσιο Αξιολόγησης (Κ.Π.Α.) 2006 όπως αυτό έχει καθοριστεί από το Υπουργείο Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης και έχει εξειδικευτεί με πρωτοβουλία του ΕΑΔ με τη διεξαγωγή σχετικών εργαστηρίων και της σύνταξης οδηγού.

Η μακρόχρονη και συνεπής εφαρμογή από την εταιρία του Συστήματος Διαχείρισης Ποιότητας ΕΛΟΤ ISO 9001:2008 και του Συστήματος Διαχειριστικής Επάρκειας ΕΛΟΤ 1429:2008, η δέσμευση της Διοίκησης στο πιο ψηλό επίπεδο και η διεξαγωγή τακτικών επιθεωρήσεων, έχουν εμπειδώσει την έννοια της αυτό - αξιολόγησης σε όλα τα στελέχη της ΟΤΔ και της εταιρίας εν γένει. Γ' αυτό η εφαρμογή του ΚΠΑ θεωρείται φυσική εξέλιξη της στρατηγικής αυτό-βελτίωσης, διαφάνειας και δέσμευσης της εταιρίας προς την τοπική κοινωνία.

19.4.6: Λοιπές ενέργειες

Αφορά δαπάνες μετακινήσεων, διαμονής και αποζημίωσης των στελεχών της ΟΤΔ και του Επιπέδου Λήψης Απόφασης LEADER/CLLD, για τη συμμετοχή σε συνέδρια, σεμινάρια, συσκέψεις, συμβούλια και άλλες συναφείς δραστηριότητες στο πλαίσιο συμμετοχής των ΟΤΔ σε δίκτυα και όργανα, σε εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο. Επίσης περιλαμβάνει δαπάνες συνδρομών σε αντίστοιχα δίκτυα και οργανισμούς π.χ. Επιμελητήρια, Ελληνική Ένωση Αναπτυξιακών Εταιρειών, ELARD κλπ.

Το ποσοστό ενίσχυσης ανέρχεται στο **100%** των επιλέξιμων δαπανών.

Η ΟΤΔ θα κάνει χρήση του αυξημένου ποσοστού στήριξης του υπο-μέτρου (25% της συνολικής Δ.Δ. του τοπικού προγράμματος) και θα επιδιώξει την ενεργοποίηση έργων που θα συμβάλουν στην ανάπτυξη της καινοτομίας, των συλλογικών δράσεων, της δικτύωση και της συνεργασίας (όπως αυτά θα εξειδικευτούν στο εθνικό θεσμικό πλαίσιο εφαρμογής), σε ποσοστό άνω του 10% του προϋπολογισμού των υπο-μέτρων 19.2 και 19.3 (πίνακας 5.4).

Θεματική Κατεύθυνση που εξυπηρετείται

Η στήριξη της ΟΤΔ για την υλοποίηση της Τοπικής Στρατηγικής Ανάπτυξης εξυπηρετεί οριζόντια όλους τους Στόχους καθώς και το σύνολο των Θεματικών Κατευθύνσεων του τοπικού προγράμματος.

Χρηματοδοτικά στοιχεία

	Ποσό (€)	Ποσοστό (%) σε επίπεδο Υπο-Μέτρου	Ποσοστό (%) σε επίπεδο Τοπικού Προγράμματος
Συνολικός Προϋπολογισμός	1.260.000,00	100,00%	14,39%
Δημόσια Δαπάνη	1.260.000,00	100,00%	20,00%
Ιδιωτική Συμμετοχή	0,00	0,00%	0,00%

Περιοχή Εφαρμογής

Αφορά το σύνολο της Περιοχής Παρέμβασης

Εν δυνάμει δικαιούχοι

Η Ομάδα Τοπικής Δράσης Αναπτυξιακή Καρδίτσας Αναπτυξιακή Ανώνυμη Εταιρία Ο.Τ.Α.

Αρχές κριτηρίων επιλογής

Κατά τον σχεδιασμό της Στρατηγικής Τοπικής Ανάπτυξης, ελήφθησαν υπόψη οι όροι επιλεξιμότητας και τα κριτήρια επιλογής όπως αυτά ορίζονται στην με αριθ. Πρωτ 1435/14.06.2016 Πρόσκληση του ΥΠΑΑ&Τ. Η έγκριση του προτεινόμενου σχεδίου Στρατηγικής Τοπικής Ανάπτυξης συνεπάγεται την εκπλήρωσή τους.

Συνέργεια / συμπληρωματικότητα με άλλες δράσεις του τοπικού προγράμματος

Οι δράσεις του υπομέτρου 19.4 είναι συμπληρωματικές και αλληλένδετες με όλες τις υπόλοιπες Δράσεις και ενέργειες του Τοπικού Προγράμματος καθότι η λειτουργία μιας αποτελεσματικής Ο.Τ.Δ. αποτελεί την αναγκαία και ικανή συνθήκη για την επίτευξη των στόχων της Στρατηγικής Τοπικής Ανάπτυξης.

Συνέργεια / συμπληρωματικότητα με λοιπές αναπτυξιακές δράσεις στην ευρύτερη περιοχή

Η εφαρμογή της Στρατηγικής Τοπικής Ανάπτυξης με την πρωτοβουλία των Τοπικών Κοινοτήτων που χαρακτηρίζεται από τον πολυτομεακό και εν δυνάμει πολυταμειακό της χαρακτήρα βρίσκεται σε συνέργεια με τις Εθνικές (ΕΣΠΑ, ΠΑΑ 2014-2020) και Περιφερειακές αναπτυξιακές προτεραιότητες (ΠΕΠ 2014-2020). Ειδικότερα η Τοπική Στρατηγική εξυπηρετεί μέσω του πολυτομεακού της χαρακτήρα τις σημαντικότερες Θεματικές Προτεραιότητες της Περιφερειακής Στρατηγικής Καινοτομίας Έξυπνης Εξειδίκευσης της Περιφέρειας Θεσσαλίας, (αγροδιατροφικό σύμπλεγμα, δημιουργικός τουρισμός, περιβάλλον, ενέργεια, κλάδος μετάλλου & δομικών υλικών). Επίσης, η ΤΑΠΤοΚ προβλέπεται ως εργαλείο εφαρμογής χωρικών πολιτικών πολυταμειακού χαρακτήρα στα πλαίσια του ΠΕΠ (Θ.Σ.9: Προώθηση της κοινωνικής ένταξης και καταπολέμηση της φτώχειας και των διακρίσεων, ΕΠ 9d & 9vi).

4.3. ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΜΕΤΑΞΥ ΤΩΝ ΔΡΑΣΕΩΝ ΤΟΥ ΤΟΠΙΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ (ΕΓΤΑΑ)

Στα πλαίσια του τοπικού προγράμματος είναι ιδιαίτερα σημαντική η επισήμανση των δυνατοτήτων συνέργειας / συμπληρωματικότητας μεταξύ των προτεινόμενων παρεμβάσεων / δράσεων / υπο-δράσεων έτσι ώστε, με τον κατάλληλο συντονισμό, η υλοποίηση συγκεκριμένων έργων που εντάσσονται στο πρόγραμμα να οδηγούν στην επίτευξη των στόχων του και του μέγιστου δυνατού αποτελέσματος για την αποδοτικότερη αξιοποίηση των πόρων.

Στο τεχνικό δελτίο της κάθε προτεινόμενης υπο-δράσης του Τοπικού Προγράμματος έχει αποτυπωθεί συνοπτικά η συνέργεια και συμπληρωματικότητά της με τις αντίστοιχες ενέργειες που προτείνονται σε κάθε μία από τις υπόλοιπες δράσεις / υπο-δράσεις. Επίσης, στις Μήτρες Συσχέτισης, αποτυπώνεται αναλυτικά η συνέργεια και συμπληρωματικότητα των υπο-δράσεων ως προς την συμβολή τους στην εξυπηρέτηση των Στόχων και των Θεματικών Κατευθύνσεων. Αξίζει να αναφερθεί ότι καθεμιά από τις υπο-δράσεις του 19.2 και καθεμιά από τις δράσεις του υπο-μέτρου 19.3 εξυπηρετεί μια και μόνη Θεματική Κατεύθυνση αλλά μπορεί να εξυπηρετεί περισσότερους από έναν Στόχους.

Οι υπο-δράσεις μεταφοράς γνώσεων και ενημέρωσης στο πλαίσιο της δράσης 19.2.1 για την απόκτηση των κατάλληλων δεξιοτήτων και γνώσεων, μπορούν να συμβάλλουν στην ανάληψη νέας επιχειρηματικής δραστηριότητας ή και στη διαφοροποίηση υφιστάμενων επιχειρήσεων της μεταποίησης / εμπορίας / ανάπτυξης γεωργικών / δασικών προϊόντων ή του δευτερογενή και τριτογενή τομέα της οικονομίας (υπο-δράσεις στο πλαίσιο των δράσεων 19.2.2, 19.2.3 και 19.2.6). Επίσης, μπορούν να συμβάλλουν στην ανάληψη πρωτοβουλιών συνεργασίας μεταξύ διαφορετικών παραγόντων του γεωργικού και του δασικού τομέα, της αλυσίδας τροφίμων & άλλων ΜΜΕ με σκοπό τη δημιουργία συνεργατικών σχηματισμών και συμπλεγμάτων φορέων – Clusters (υπο-δράσεις της 19.2.7) δημιουργώντας νέα προϊόντα, υπηρεσίες και θέσεις απασχόλησης.

Οι παρεμβάσεις που αφορούν στις βασικές υπηρεσίες και στην ανάπτυξη χωριών της περιοχής στο πλαίσιο των υπο-δράσεων της δράσης 19.2.4, θα συμβάλλουν στη βελτίωση της ποιότητας ζωής των κατοίκων, αλλά και της ελκυστικότητας της περιοχής συνεισφέροντας στη βελτίωση του επιχειρηματικού περιβάλλοντος, στην αύξηση της επισκεψιμότητας και την οικονομική της ανάπτυξη. Αντίστοιχα, η υλοποίηση παρεμβάσεων διατήρησης, ανάδειξης και προβολής της ιδιαίτερης πολιτιστικής και φυσικής κληρονομιάς της περιοχής μπορεί να συμβάλει στη διασύνδεση μεταξύ τομέων (τουρισμός, πολιτισμός, περιβάλλον κ.λπ.) λειτουργώντας συμπληρωματικά με τις αντίστοιχες ιδιωτικές επενδύσεις τουρισμού υπαίθρου, αγρο-διατροφής κ.λπ. (υπο-δράσεις των δράσεων 19.2.2, 19.2.3 και 19.2.6).

Η εμπειρία εφαρμογής, στις προηγούμενες προγραμματικές περιόδους (LEADER+, LEADER - Άξονας 4) παρεμβάσεων ανάπτυξης βασικών υποδομών και υπηρεσιών, προβολής της πολιτιστικής ταυτότητας, σε συνδυασμό με έργα ανάπτυξης, αποκατάστασης και επανάχρησης κτιρίων αποδεικνύει ότι οι ενέργειες αυτές συμβάλλουν καταλυτικά στη βελτίωση της ελκυστικότητάς τους και δημιουργούν προϋποθέσεις για την τόνωση τουριστικών δραστηριοτήτων, με αποτέλεσμα την αύξηση του τοπικού εισοδήματος.

Οι παρεμβάσεις ανάπτυξης επιχειρήσεων στο πλαίσιο των υπο-δράσεων της δράσης 19.2.2 και 19.2.3, όπως είναι η δημιουργία και βελτίωση υποδομών διανυκτέρευσης, εστίασης, αναψυχής, εναλλακτικών μορφών τουρισμού, βιοτεχνικών μονάδων (τομέας ξύλου & επίπλου, δομικά υλικά, μεταλλικά προϊόντα), οικόπεδων κ.λπ., ενδυναμώνουν τον τοπικό χαρακτήρα και αυξάνουν την προστιθέμενη αξία της μη γεωργικής δραστηριότητας, αξιοποιώντας τα τοπικά παραγόμενα (γεωργικά και μη) προϊόντα που ενισχύονται από τις υπο-δράσεις 19.2.2.2, 19.2.3.1 και 19.2.6.2 του προγράμματος. Η συμπληρωματικότητα προκύπτει από τη διασύνδεση της παραγωγής γεωργικών και μη προϊόντων με τον τομέα των δραστηριοτήτων τουρισμού (δημιουργικός τουρισμός) και της παροχής υπηρεσιών μέσω επιχειρηματικών συνεργασιών και συμφωνιών. Η δημιουργία νέων τοπικών σημείων διάθεσης (προς επισκέπτες) ενδυναμώνει την τοπική οικονομία με αύξηση εισοδήματος και ευκαιριών απασχόλησης του αγροτικού πληθυσμού.

Η υλοποίηση δράσεων του υπο-μέτρου 19.3 που αφορούν στη διατοπική και διακρατική συνεργασία, θα συμβάλει στη σταδιακή ανάπτυξη συνεργατικής κουλτούρας και πνεύματος εξωστρέφειας για τις τοπικές επιχειρήσεις. Μέσω της απόκτησης τεχνογνωσίας και της ανταλλαγής εμπειριών, επιτυγχάνεται καλύτερη αξιοποίηση των φυσικών, ανθρώπινων και οικονομικών πόρων και συμπληρωματικά προς τις παρεμβάσεις

Στρατηγική Τοπικής Ανάπτυξης με Πρωτοβουλία Τοπικών Κοινοτήτων CLLD / LEADER της Περιφερειακής Ενότητας Καρδίτσας (Φάκελος Β)

των ιδιωτικής επιχειρηματικότητας (υπο-δράσεις των δράσεων 19.2.2, 19.2.3 και 19.2.6.2) καθώς και προς τις υπο-δράσεις μεταφοράς γνώσεων και ενημέρωσης της δράσης 19.2.1 και συνεργασίας διαφορετικών παραγόντων (υπο-δράσεις της 19.2.7), ενώ εξυπηρετούνται οι θεματικές κατευθύνσεις ΘΚ2 «Βελτίωση της ελκυστικότητας της περιοχής παρέμβασης και ενίσχυση του τουριστικού προϊόντος», ΘΚ3 «Διαφοροποίηση και ενδυνάμωση της τοπικής οικονομίας» και ΘΚ10 «Βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης και ποιότητας ζωής του τοπικού πληθυσμού».

Στον Πίνακα 4.3 που ακολουθεί παρουσιάζεται η σχέση και η συμπληρωματικότητα μεταξύ των δράσεων. Όπου υπάρχει άμεση ή έμμεση σχέση / συμπληρωματικότητα μεταξύ των δράσεων τίθεται το σύμβολο (X), ενώ όταν δεν υπάρχει σχέση τίθεται το σύμβολο (0). Στη συνέχεια για κάθε δράση αθροίζονται οριζόντια ο αριθμός των (X) και υπολογίζονται ως ποσοστό % στο σύνολο του αριθμού των δράσεων. Οι δράσεις του υπο-μέτρου 19.3 υπολογίζονται ως μία ενιαία δράση. Ο μέσος όρος των συσχέτισεων της τελευταίας στήλης δίνει το συνολικό βαθμό συμπληρωματικότητας του τοπικού προγράμματος.

Δράσεις	19.2.1	19.2.2	19.2.3	19.2.4	19.2.6	19.2.7	19.3	Αριθμός συσχέτισεων	Βαθμός Συμπληρωματικότητας
19.2.1		x	x	0	x	x	x	5	83,33%
19.2.2	x		x	x	x	x	x	6	100,00%
19.2.3	x	x		x	x	x	x	6	100,00%
19.2.4	0	x	x		x	0	0	3	50,00%
19.2.6	x	x	x	0		x	x	5	83,33%
19.2.7	x	x	x	0	x		x	5	83,33%
19.3	x	x	x	0	x	x		5	83,33%
Πίνακας 4.3: Συνολικός βαθμός συμπληρωματικότητας του τοπικού προγράμματος									83,33%

Οι δράσεις 19.2.2 και 19.2.3 παρουσιάζουν τη μεγαλύτερη συμπληρωματικότητα με ποσοστό 100%, ακολουθούν οι δράσεις 19.2.1, 19.2.6, 19.2.7 και οι δράσεις του υπο-μέτρου 19.3 με ποσοστό 83,33%, και τέλος η δράση 19.2.4 με ποσοστό 50%.

Ο συνολικός βαθμός συμπληρωματικότητας του τοπικού προγράμματος υπολογίστηκε σε 83,33% και κρίνεται ιδιαίτερα ικανοποιητικός. Τα παραπάνω στοιχεία τεκμηριώνουν τον ολοκληρωμένο και όχι αποσπασματικό χαρακτήρα του προγράμματος και ότι η επιδίωξη επίτευξης των στόχων σχεδιάστηκε με αποτελεσματικό και ορθολογικό τρόπο.

Συνέργεια / συμπληρωματικότητα υπο-δράσεων και εξυπηρέτηση των Στόχων και των Θεματικών Κατευθύνσεων

Το καθοριστικό σημείο για την αξιολόγηση της καταλληλότητας της Τοπικής Στρατηγικής είναι η ανάδειξη του κατά πόσο οι Θεματικές Κατευθύνσεις (ΘΚ) και οι Στόχοι (ΣΤ) εξυπηρετούνται από τις υπο-δράσεις και δράσεις του τοπικού προγράμματος (λαμβάνοντας υπόψη ότι κάθε υπο-δράση του 19.2 και αντίστοιχα κάθε δράση του 19.3 εξυπηρετεί μία και μόνη Θεματική Κατεύθυνση, ενώ περισσότεροι του ενός Στόχου μπορούν να εξυπηρετούν μια Θεματική Κατεύθυνση).

Για το σκοπό αυτό αλλά και για την αποδοτικότερη κατανομή των χρηματοδοτικών πόρων δημιουργήθηκαν δυο βασικές Μήτρες Συσχέτισης / Συνάφειας (ΜΣ) στις οποίες αποτυπώνεται η χρηματοδοτική βαρύτητα και η συμβολή της κάθε υπο-δράσης στην εξυπηρέτηση των Στόχων και των Θεματικών Κατευθύνσεων της τοπικής στρατηγικής.

Αρχικά δημιουργήθηκε η Μήτρα Συσχέτισης / Συνάφειας (**ΜΣ1**) μεταξύ Θεματικών Κατευθύνσεων και υπο-δράσεων του 19.2 / δράσεων του 19.3, στη μορφή του λογικού πίνακα, με τις τιμές να αναπαριστούν την ύπαρξη "✓" ή όχι "-" μεταξύ τους συσχέτισης, δηλαδή εξυπηρέτησης της ΘΚ από την υπο-δράση και την κατανομή των πόρων δημόσιας δαπάνης ανά υπο-δράση και ανά Θεματική Κατεύθυνση.

Επίσης, στη Μήτρα **ΜΣ1** αποτυπώνεται ο αριθμός των υπο-δράσεων που εξυπηρετούν καθεμιά από τις επτά Θεματικές Κατευθύνσεις.

Στη συνέχεια, δημιουργήθηκε η Μήτρα Συσχέτισης / Συνάφειας (**ΜΣ2**) μεταξύ των Στόχων (ΣΤ) και των Θεματικών Κατευθύνσεων (ΘΚ), στην οποία προσδιορίστηκε η ποσοτική συμβολή του κάθε Στόχου στην εξυπηρέτηση μιας ΘΚ μέσω συντελεστή βαρύτητας (με 1,0 προσδιορίζεται η αποκλειστική εξυπηρέτηση της ΘΚ

από τον στόχο, με 0,5 προσδιορίζεται η βασική εξυπηρέτηση της ΘΚ, και με 0,25 η μερική εξυπηρέτηση μιας ή περισσότερων ΘΚ).

Οι τελικές Μήτρες Συσχέτισης παρουσιάζουν :

ΜΣ1 (Πίνακας 4.3.1) :

- Την κατανομή της δημόσιας δαπάνης ανά υπο-δράση, δράση και υπο-μέτρο του τοπικού προγράμματος
- τον αριθμό των υπο-δράσεων του 19.2 και δράσεων του 19.3 που εξυπηρετούν κάθε ΘΚ
- τη χρηματοδοτική βαρύτητα κάθε Θεματικής Κατεύθυνσης (Δ.Δ. ΘΚ προς το σύνολο της Δ.Δ. των υπο-μέτρων 19.2 και 19.3).

ΜΣ2 (Πίνακας 4.3.2) :

- την κατανομή του ποσού Δημόσιας Δαπάνης που αναλογεί στην κάθε Θεματική Κατεύθυνση (σύνολα στηλών)
- τη χρηματοδοτική βαρύτητα (σύνολο γραμμών) του κάθε Στόχου (Δ.Δ. Στόχου προς το σύνολο της Δ.Δ. των υπο-μέτρων 19.2 και 19.3).

Από τα στοιχεία των Μητρών Συσχέτισης **ΜΣ1** και **ΜΣ2** συμπεραίνεται ότι :

Η βασική θεματική κατεύθυνση **ΘΚ3** «Διαφοροποίηση και ενδυνάμωση της τοπικής οικονομίας» έχει τη μεγαλύτερη χρηματοδοτική βαρύτητα στο τοπικό πρόγραμμα με **31,98%** (1.612.000 € Δ.Δ.) επί συνολικής δημόσιας δαπάνης ίσης με 5.040.000 € των υπο-μέτρων 19.2 και 19.3 του τοπικού προγράμματος και εξυπηρετείται από **11** υπο-δράσεις.

Οι δευτερεύουσες θεματικές κατευθύνσεις έχουν την ακόλουθη χρηματοδοτική βαρύτητα (με φθίνουσα σειρά) :

ΘΚ2 «Βελτίωση της ελκυστικότητας της περιοχής παρέμβασης και ενίσχυση του τουριστικού προϊόντος» με χρηματοδοτική βαρύτητα **31,00%** (1.562.500 € Δ.Δ.) και εξυπηρετείται από **7** υπο-δράσεις.

ΘΚ1 «Βελτίωση της ανταγωνιστικότητας της αλυσίδας αξίας του αγρο-διατροφικού τομέα» με χρηματοδοτική βαρύτητα **28,09%** (1.415.500 € Δ.Δ.) και εξυπηρετείται από **3** υπο-δράσεις.

ΘΚ13 «Διατήρηση - βελτίωση των πολιτιστικών στοιχείων της περιοχής» με χρηματοδοτική βαρύτητα **5,16%** (260.000 € Δ.Δ.) και εξυπηρετείται από **2** υπο-δράσεις.

ΘΚ10 «Βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης και ποιότητας ζωής του τοπικού πληθυσμού» με χρηματοδοτική βαρύτητα **3,77%** (190.000 € Δ.Δ.) και εξυπηρετείται από **3** υπο-δράσεις.

Υπάρχει ισόρροπη κατανομή πόρων μεταξύ των 6 από τους 9 Στόχους του Τοπικού Προγράμματος, με το υψηλότερο ποσοστό χρηματοδοτικής βαρύτητας ίσο με 16,10% να αντιστοιχεί στο στόχο ΣΤ3, ακολουθεί ο στόχος ΣΤ4 με 15,84%, οι στόχοι ΣΤ1, ΣΤ2 και ΣΤ7 με ποσοστό 14,99% ο καθένας και μετά ο στόχος ΣΤ5 με 13,84%.

Οι στόχοι ΣΤ6 και ΣΤ9 έχουν τη χαμηλότερη χρηματοδοτική βαρύτητα με 1,37% ο καθένας, ενώ ο στόχος ΣΤ8 βρίσκεται στο 6,50%.

Πίνακας : 4.3.1. Μήτρα Συσχέτισης (ΜΣ1) Θεματικών Κατευθύνσεων (ΘΚ) και Υπο-δράσεων των Υπο-μέτρων 19.2 και 19.3

Κατηγορία	ΥΠΟ-ΜΕΤΡΑ	Κωδικός	ΥΠΟΜΕΤΡΟ	ΔΡΑΣΗ	ΥΠΟΔΡΑΣΗ	ΥΠΟΔΡΑΣΗ	ΔΡΑΣΗ	ΥΠΟΔΡΑΣΗ	ΥΠΟΔΡΑΣΗ	ΥΠΟΔΡΑΣΗ	ΥΠΟΔΡΑΣΗ	ΔΡΑΣΗ	ΥΠΟΔΡΑΣΗ	ΥΠΟΔΡΑΣΗ	ΥΠΟΔΡΑΣΗ	ΥΠΟΔΡΑΣΗ	ΥΠΟΔΡΑΣΗ	ΥΠΟΔΡΑΣΗ	ΥΠΟΔΡΑΣΗ	ΥΠΟΔΡΑΣΗ	ΥΠΟΔΡΑΣΗ	ΥΠΟΔΡΑΣΗ	ΥΠΟΔΡΑΣΗ	ΥΠΟΔΡΑΣΗ	ΥΠΟΔΡΑΣΗ	ΥΠΟΔΡΑΣΗ	ΥΠΟΔΡΑΣΗ	ΥΠΟΔΡΑΣΗ	ΥΠΟΔΡΑΣΗ	ΥΠΟΔΡΑΣΗ	ΥΠΟΔΡΑΣΗ
ΤΙΤΛΟΣ	ΣΥΝΟΛΟ ΥΠΟΜΕΤΡΩΝ 19.2 & 19.3	19.2 & 19.3	19.2	19.2.1	19.2.1.1	19.2.1.2	19.2.2	19.2.2.1	19.2.2.2	19.2.2.3	19.2.2.4	19.2.2.5	19.2.2.6	19.2.3	19.2.3.1	19.2.3.2	19.2.3.3	19.2.3.4	19.2.3.5	19.2.4	19.2.4.1	19.2.4.2	19.2.4.3	19.2.4.4	19.2.4.5	19.2.6	19.2.6.2	19.2.7	19.2.7.2	19.2.7.3	19.2.7.7
Στήριξη υλοποίησης δράσεων των Στρατηγικών Τοπικών Ανάπτυξης με πρωτοβουλία Τοπικών Κοινοτήτων (CLLD/LEADER)	Μεταφορά γνώσεων & ενημέρωσης	Μεταφορά γνώσεων & ενημέρωσης στο γεωργικό και το δασικό τομέα	Μεταφορά γνώσεων & ενημέρωσης σε ΜΜΕ αγροτικών περιοχών	Ανάπτυξη / βελτίωση της επιχειρηματικότητας και ανταγωνιστικότητας της περιοχής εφαρμογής σε εξειδικευμένους τομείς, περιοχές ή δικαιούχους	Ενίσχυση επενδύσεων στην μεταποίηση, εμπροχία και/ή ανάπτυξη γεωργικών προϊόντων με αποτέλεσμα μη γεωργικό προϊόν για την εξυπηρέτηση ειδικών στόχων της τοπικής στρατηγικής.	Ενίσχυση επενδύσεων στον τομέα του τουρισμού με σκοπό την εξυπηρέτηση ειδικών στόχων της τοπικής στρατηγικής	Ενίσχυση επενδύσεων στους τομείς της βιοτεχνίας, χειροτεχνίας, παραγωγής ειδών μετά την 1η μεταποίηση, και του εμπορίου με σκοπό την εξυπηρέτηση ειδικών στόχων της τοπικής στρατηγικής.	Ενίσχυση επενδύσεων στον τομέα της οικοτεχνίας με σκοπό την εξυπηρέτηση ειδικών στόχων της τοπικής στρατηγικής.	Ορίζονται ενίσχυση στην ανάπτυξη / βελτίωση της επιχειρηματικότητας και ανταγωνιστικότητας της περιοχής εφαρμογής	Ορίζονται εφαρμογή μεταποίησης, εμπροχίας και/ή ανάπτυξης γεωργικών προϊόντων με αποτέλεσμα μη γεωργικό προϊόν με σκοπό την εξυπηρέτηση των στόχων της τοπικής στρατηγικής.	Ορίζονται εφαρμογή μεταποίησης, εμπροχίας και/ή ανάπτυξης γεωργικών προϊόντων με αποτέλεσμα μη γεωργικό προϊόν με σκοπό την εξυπηρέτηση των στόχων της τοπικής στρατηγικής.	Ορίζονται εφαρμογή ενίσχυσης επενδύσεων στον τομέα του τουρισμού με σκοπό την εξυπηρέτηση των στόχων της τοπικής στρατηγικής.	Ορίζονται εφαρμογή ενίσχυσης επενδύσεων στους τομείς της βιοτεχνίας, χειροτεχνίας, παραγωγής ειδών μετά την 1η μεταποίηση, και του εμπορίου με σκοπό την εξυπηρέτηση των στόχων της τοπικής στρατηγικής.	Ορίζονται εφαρμογή ενίσχυσης επενδύσεων παραγωγής υπηρεσιών για την εξυπηρέτηση του αγροτικού πληθυσμού (παιδική σταθμοί, χώροι αθλητισμού, πολιτιστικά κέντρα, κλπ) με σκοπό την εξυπηρέτηση των στόχων της τοπικής στρατηγικής.	Βασικές υπηρεσίες & ανάπτυξη χωριών σε αγροτικές περιοχές	Στήριξη για υποδομές μικρής κλίμακας (ενδεικτικά: ύδρευση, αποχέτευση, οδοποιία εντός οικισμών κ.λπ.), συμπεριλαμβανομένης της εξοικονόμησης ενέργειας σε χρησιμοποιούμενα δημόσια κτίρια	Στήριξη για τη δημιουργία, βελτίωση ή επέκταση τοπικών βασικών υπηρεσιών για τον αγροτικό πληθυσμό, καθώς και των σχετικών υποδομών (ενδεικτικά: παιδική σταθμοί, αγροτικά ιατρεία)	Στήριξη για επενδύσεις για δημόσια χρήση σε υπηρεσίες και υποδομές αναψυχής, ανάπτυξης, τουριστικές πληροφορίες και τουριστικές υποδομές μικρής κλίμακας, (ενδεικτικά: σημάνσεις, δημοσίοι κοινόχρηστοι χώροι, προβολή προώθηση περιοχών, ποδηλατικές διαδρομές)	Ενίσχυση πολιτιστικών εκδηλώσεων	Στήριξη για μελέτες, υπηρεσίες και επενδύσεις που συνδέονται με τον πολιτισμό, με τη διατήρηση, αποκατάσταση και αναβάθμιση της πολιτιστικής και φυσικής κληρονομιάς των χωριών, των αγροτικών τοπίων και των τόπων με υψηλή φυσική αξία, συμπεριλαμβανομένων των σχετικών κοινωνικο-οικονομικών πτυχών, καθώς και δράσεις περιβαλλοντικής ευαισθητοποίησης	Ανάπτυξη και βελτίωση βιωσιμότητας δασών	Επενδύσεις σε δασοκομικές τεχνολογίες και στην επεξεργασία, κινήτρωση και εμπροχία δασικών προϊόντων	Συnergασία μεταξύ διαφόρων παραγόντων	Ανάπτυξη νέων προϊόντων, πρακτικών, διεργασιών και τεχνολογιών στον τομέα των τροφίμων και της δασοπονίας	Συnergασία μεταξύ μικρών επιχειρήσεων για διοργάνωση κοινών μεθόδων εργασίας και τη κοινή χρήση εγκαταστάσεων και πόρων καθώς και για την ανάπτυξη και την εμπροχία τουριστικών υπηρεσιών που συνδέονται με τον τουριστικό τομέα	Ορίζονται και κάθετη συνεργασία μεταξύ φορέων της αλυσίδας εφοδιασμού για τη δημιουργία, την ανάπτυξη και την προώθηση βραχείων αλυσίδων και τοπικών αγορών					

ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ	Δημόσια Δαπάνη	%	Αριθ.	4.850.000	160.000	80.000	80.000	1.012.500	0,00	622.500	97.500	97.500	97.500	97.500	1.922.500	733.000	0,00	390.000	409.500	390.000	1.375.000	80.000	90.000	945.000	60.000	200.000	200.000	180.000	60.000	60.000	60.000
ΘΚ1) Βελτίωση της ανταγωνιστικότητας της αλυσίδας αξίας του αγρο-διατροφικού τομέα	1.415.500	28,09	3	1.415.500	-	-	-	622.500	0,00	622.500	-	-	-	-	733.000	733.000	0,00	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	60.000	-	-	60.000
ΘΚ2) Βελτίωση της ελκυστικότητας της περιοχής παρέμβασης και ενίσχυση του τουριστικού προϊόντος	1.562.500	31,00	7	1.492.500	-	-	-	97.500	-	-	97.500	-	-	-	390.000	-	-	390.000	-	-	945.000	-	-	945.000	-	-	60.000	-	60.000	-	
ΘΚ3) Διαφοροποίηση και ενδυνάμωση της τοπικής οικονομίας	1.612.000	31,98	11	1.512.000	160.000	80.000	80.000	292.500	-	-	-	97.500	97.500	97.500	799.500	-	-	-	409.500	390.000	-	-	-	-	-	200.000	200.000	60.000	60.000	-	-
ΘΚ10) Βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης και ποιότητας ζωής του τοπικού πληθυσμού	190.000	3,77	3	170.000	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	170.000	80.000	90.000	-	-	-	-	-	-	-	-
ΘΚ13) Διατήρηση - βελτίωση των πολιτιστικών στοιχείων της περιοχής	260.000	5,16	2	260.000	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	260.000	-	-	-	60.000	200.000	-	-	-	-	-	-
ΣΥΝΟΛΟ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΑΠΑΝΗΣ	5.040.000	100	26	4.850.000																											

Πίνακας 4.3.1 (συνέχεια) Μήτρα Συσχέτισης (ΜΣ1) Θεματικών Κατευθύνσεων (ΘΚ) και Υπο-δράσεων των Υπο-μέτρων 19.2 και 19.3

Κατηγορία	ΥΠΟ-ΜΕΤΡΑ																											
Κωδικός	19.2 & 19.3																											
ΤΙΤΛΟΣ	ΣΥΝΟΛΟ ΥΠΟΜΕΤΡΩΝ 19.2 & 19.3																											
	<table border="1"> <tr> <td>ΥΠΟΜΕΤΡΟ</td> <td>19.2</td> <td>19.3</td> <td>ΔΡΑΣΗ</td> <td>ΔΡΑΣΗ</td> <td>ΔΡΑΣΗ</td> <td>ΔΡΑΣΗ</td> <td>ΔΡΑΣΗ</td> <td>ΔΡΑΣΗ</td> </tr> <tr> <td>19.2</td> <td>19.3</td> <td>19.3.1</td> <td>19.3.2</td> <td>19.3.3</td> <td>19.3.4</td> <td>19.3.5</td> <td>19.3.6</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Στήριξη υλοποίησης δράσεων των Στρατηγικών Τοπικής Ανάπτυξης με πρωτοβουλία Τοπικών Κοινοτήτων (CLLD/LEADER)</td> <td>Στήριξη για την προπαρασκευή και την υλοποίηση της συνεργασίας (Διακρατική και Διατοπική)</td> <td>Ανάπτυξη συνεργατισμού</td> <td>Γεύσεις Ελλήνων Εκλεκτές ΙΙ: Ελληνικός γαστρονομικός πολιτισμός</td> <td>Δίκτυο Λιμνών Κεντρικής & Ηπειρωτικής Ελλάδας</td> <td>Διατοπική Φικτύωση δράσεων περιγητικών διαδρομών στη φύση</td> <td>Αξιοποίηση της εδαφικής καινοτομίας στη Θεσσαλία</td> <td>Διεύρυνση δυνατοτήτων ένταξης στο κοινωνικό και οικονομικό περιβάλλον παιδιών και νέων με διαφορετικό πολιτισμικό υπόβαθρο</td> <td></td> </tr> </table>	ΥΠΟΜΕΤΡΟ	19.2	19.3	ΔΡΑΣΗ	ΔΡΑΣΗ	ΔΡΑΣΗ	ΔΡΑΣΗ	ΔΡΑΣΗ	ΔΡΑΣΗ	19.2	19.3	19.3.1	19.3.2	19.3.3	19.3.4	19.3.5	19.3.6		Στήριξη υλοποίησης δράσεων των Στρατηγικών Τοπικής Ανάπτυξης με πρωτοβουλία Τοπικών Κοινοτήτων (CLLD/LEADER)	Στήριξη για την προπαρασκευή και την υλοποίηση της συνεργασίας (Διακρατική και Διατοπική)	Ανάπτυξη συνεργατισμού	Γεύσεις Ελλήνων Εκλεκτές ΙΙ: Ελληνικός γαστρονομικός πολιτισμός	Δίκτυο Λιμνών Κεντρικής & Ηπειρωτικής Ελλάδας	Διατοπική Φικτύωση δράσεων περιγητικών διαδρομών στη φύση	Αξιοποίηση της εδαφικής καινοτομίας στη Θεσσαλία	Διεύρυνση δυνατοτήτων ένταξης στο κοινωνικό και οικονομικό περιβάλλον παιδιών και νέων με διαφορετικό πολιτισμικό υπόβαθρο	
ΥΠΟΜΕΤΡΟ	19.2	19.3	ΔΡΑΣΗ	ΔΡΑΣΗ	ΔΡΑΣΗ	ΔΡΑΣΗ	ΔΡΑΣΗ	ΔΡΑΣΗ																				
19.2	19.3	19.3.1	19.3.2	19.3.3	19.3.4	19.3.5	19.3.6																					
Στήριξη υλοποίησης δράσεων των Στρατηγικών Τοπικής Ανάπτυξης με πρωτοβουλία Τοπικών Κοινοτήτων (CLLD/LEADER)	Στήριξη για την προπαρασκευή και την υλοποίηση της συνεργασίας (Διακρατική και Διατοπική)	Ανάπτυξη συνεργατισμού	Γεύσεις Ελλήνων Εκλεκτές ΙΙ: Ελληνικός γαστρονομικός πολιτισμός	Δίκτυο Λιμνών Κεντρικής & Ηπειρωτικής Ελλάδας	Διατοπική Φικτύωση δράσεων περιγητικών διαδρομών στη φύση	Αξιοποίηση της εδαφικής καινοτομίας στη Θεσσαλία	Διεύρυνση δυνατοτήτων ένταξης στο κοινωνικό και οικονομικό περιβάλλον παιδιών και νέων με διαφορετικό πολιτισμικό υπόβαθρο																					

ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ	Δημόσια Δαπάνη	%	Αριθ.	4.850.000	190.000	80.000	30.000	20.000	20.000	20.000	20.000
ΘΚ1) Βελτίωση της ανταγωνιστικότητας της αλυσίδας αξίας του αγρο-διατροφικού τομέα	1.415.500	28,09	3	1.415.500	0	-	-	-	-	-	-
ΘΚ2) Βελτίωση της ελκυστικότητας της περιοχής παρέμβασης και ενίσχυση του τουριστικού προϊόντος	1.562.500	31,00	7	1.492.500	70.000	-	30.000	20.000	20.000	-	-
ΘΚ3) Διαφοροποίηση και ενδυνάμωση της τοπικής οικονομίας	1.612.000	31,98	11	1.512.000	100.000	80.000	-	-	-	20.000	-
ΘΚ10) Βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης και ποιότητας ζωής του τοπικού πληθυσμού	190.000	3,77	3	170.000	20.000	-	-	-	-	-	20.000
ΘΚ13) Διατήρηση - βελτίωση των πολιτιστικών στοιχείων της περιοχής	260.000	5,16	2	260.000	0	-	-	-	-	-	-
ΣΥΝΟΛΟ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΑΠΑΝΗΣ	5.040.000	100	26	4.850.000	190.000						

Πίνακας : 4.3.2. Μήτρα Συσχέτισης (ΜΣ2) Θεματικών Κατευθύνσεων και Στόχων

Στόχος		ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ - ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ - ΤΟΠΙΚΗ ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ						ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΖΩΗΣ		ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ		Δ.Δ. Χ.Β. (%)	
		ΘΚ1		ΘΚ2		ΘΚ3 (Βασική)		ΘΚ10		ΘΚ13			
		Βελτίωση της ανταγωνιστικότητας της αλυσίδας αξίας του αγρο-διατροφικού τομέα		Βελτίωση της ελκυστικότητας της περιοχής παρέμβασης και ενίσχυση του τουριστικού προϊόντος		Διαφοροποίηση και ενδυνάμωση της τοπικής οικονομίας		Βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης και ποιότητας ζωής του τοπικού πληθυσμού		Διατήρηση - βελτίωση των πολιτιστικών στοιχείων της περιοχής			
		ΣΥΜΒΟΛΗ/ΒΑΡΥΤΗΤΑ	Δ.Δ. %	ΣΥΜΒΟΛΗ/ΒΑΡΥΤΗΤΑ	Δ.Δ. %	ΣΥΜΒΟΛΗ/ΒΑΡΥΤΗΤΑ	Δ.Δ. %	ΣΥΜΒΟΛΗ/ΒΑΡΥΤΗΤΑ	Δ.Δ. %	ΣΥΜΒΟΛΗ/ΒΑΡΥΤΗΤΑ	Δ.Δ. %		
ΣΤ1	Αύξηση και διατήρηση απασχόλησης	✓ 0,25	202.214 14,3%	✓ 0,25	260.417 16,7%	✓ 0,50	293.091 18,2%	-	-	-	-	755.722	14,99%
ΣΤ2	Ενδυνάμωση επιχειρηματικότητας	✓ 0,25	202.214 14,3%	✓ 0,25	260.417 16,7%	✓ 0,50	293.091 18,2%	-	-	-	-	755.722	14,99%
ΣΤ3	Αύξηση προστιθέμενης αξίας προϊόντων και υπηρεσιών	✓ 0,50	404.429 28,6%	✓ 0,25	260.417 16,7%	✓ 0,25	146.545 9,1%	-	-	-	-	811.391	16,10%
ΣΤ4	Βελτίωση ελκυστικότητας, προβολή συγκριτικών πλεονεκτημάτων και ανάδειξη της ιδιαίτερης πολιτιστικής και περιβαλλοντικής ταυτότητας της περιοχής	-	-	✓ 0,50	520.833 33,3%	-	-	✓ 0,25	17.273 9,1%	✓ 0,25	260.000 100,0%	798.106	15,84%
ΣΤ5	Ενίσχυση εξωστρέφειας, ενσωμάτωση καινοτομίας, ανάπτυξη συνεργατικών σχημάτων, δικτύωσης και αλυσίδων αξίας προϊόντων	✓ 0,50	404.429 28,6%	-	-	✓ 0,50	293.091 18,2%	-	-	-	-	697.519	13,84%
ΣΤ6	Βελτίωση και ανάπτυξη με εναλλακτικό τρόπο παρεχόμενων βασικών υπηρεσιών προς τον τοπικό πληθυσμό	-	-	-	-	-	-	✓ 1,00	69.091 36,4%	-	-	69.091	1,37%
ΣΤ7	Αναβάθμιση επαγγελματικών δεξιοτήτων ανθρώπινου δυναμικού και ενίσχυση επιχειρηματικής κουλτούρας	✓ 0,25	202.214 14,3%	✓ 0,25	260.417 16,7%	✓ 0,50	293.091 18,2%	-	-	-	-	755.722	14,99%
ΣΤ8	Αποδοτική χρήση τοπικών πόρων και δράσεις προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή	-	-	-	-	✓ 0,50	293.091 18,2%	✓ 0,50	34.545 18,2%	-	-	327.636	6,50%
ΣΤ9	Ενθάρρυνση σε δράση νέων, γυναικών, ειδικών και ευάλωτων ομάδων πληθυσμού, καταπολέμηση της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού	-	-	-	-	-	-	✓ 1,00	69.091 36,4%	-	-	69.091	1,37%
Συνολική Δ.Δ. Θ.Κ.			1.415.500		1.562.500		1.612.000		190.000		260.000	5.040.000	100%
Χρηματοδοτική Βαρύτητα Θ.Κ. (%)			28,09%		31,00%		31,98%		3,77%		5,16%		

Βαρύτητα συμβολής των Στόχων στην εξυπηρέτηση της Θεματικής Κατεύθυνσης

Αποκλειστική 1,0 Βασική 0,50 Μερική 0,25

4.4. ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΜΕ ΛΟΙΠΕΣ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΕΥΡΥΤΕΡΗ ΠΕΡΙΟΧΗ

Στο παρόν κεφάλαιο τεκμηριώνεται η συμπληρωματικότητα των δράσεων και των στόχων του τοπικού προγράμματος CLLD / LEADER με άλλες αναπτυξιακές δράσεις που υλοποιούνται, ολοκληρώνονται ή σχεδιάζονται στην περιοχή παρέμβασης τα επόμενα χρόνια και κατά τομέα είναι οι εξής:

α) Έργα υποδομών

Η ολοκλήρωση του κεντρικού τμήματος του αυτοκινητόδρομου Κεντρικής Ελλάδος Ε65 (μήκους 80 km) το 2017, αποτελεί έργο – τομή για την περιοχή παρέμβασης που θα αλλάξει τα αναπτυξιακά δεδομένα μαζί με την ηλεκτροκίνηση της σιδηροδρομικής γραμμής Καλαμπάκα - Τρίκαλα - Καρδίτσα - Παλαιοφάρσαλος.

Ο Ε65 θα συμβάλλει στην άρση της οδικής απομόνωσης της περιοχής εφόσον κατασκευαστούν το βόρειο άκρο σύνδεσης με την Εγνατία και το νότιο άκρο σύνδεσης με τον ΠΑΘΕ. Η λειτουργία του Ε65 καθώς και της ηλεκτροκίνησης του σιδηρόδρομου, θα συντομεύσει το χρόνο πρόσβασης από / προς την Αθήνα (κατά μισή ώρα), την Θεσσαλονίκη, την Ήπειρο και Δυτική Μακεδονία, διευκολύνοντας την αύξηση της επισκεψιμότητας στους τουριστικούς προορισμούς και μειώνοντας το μεταφορικό κόστος των παραγόμενων προϊόντων (γεωργικά, μεταποιημένα, τρόφιμα, δομικά υλικά κ.λπ.) ιδίως αν συνδυαστεί με τη δημιουργία σύγχρονων κέντρων logistics στους 4 κόμβους του Ε65 και στους Σ.Σ. Καρδίτσας και Σοφάδων.

Τα δύο αυτά συγκοινωνιακά έργα συμπληρώνουν και ενισχύουν την επίτευξη των στόχων αύξησης της επιχειρηματικότητας (ΣΤ2) και της βελτίωσης της ελκυστικότητας της περιοχής (ΣΤ4).

Στην ίδια κατεύθυνση αλλά σε μικρότερο βαθμό μπορεί να συμβάλλει μακροπρόθεσμα η αξιοποίηση του πεδίου προσγείωσης ελαφρών αεροσκαφών της Μυρίνης (μετά από δημιουργία των κατάλληλων υποδομών), το οποίο βρίσκεται δίπλα στον Ε65 και 7 km από την πόλη. Η πίστα είναι η μοναδική αδειοδοτημένη στην περιοχή της Δυτικής Θεσσαλίας.

Η επανεκκίνηση και ολοκλήρωση κατασκευής του έργου μερικής εκτροπής των νερών του Αχελώου προς το Θεσσαλικό κάμπο, θα αποτελέσει έργο – ανάσα για την περιβαλλοντική και υδρολογική ισορροπία της πεδιάδας της Καρδίτσας για τα επόμενα 50 χρόνια, ειδικά αν συνδυαστεί με την κατασκευή λιμνοδεξαμενών και κλειστών αρδευτικών δικτύων. Στην κατεύθυνση αυτή θα λειτουργήσει η ολοκλήρωση του κλειστού αρδευτικού δικτύου λίμνης Σμοκόβου για άρδευση περίπου 160.000 στρεμμάτων του Δήμου Σοφάδων.

Το έργο εκτροπής μπορεί να συμβάλλει καθοριστικά στους στόχους αύξησης της απασχόλησης στον πρωτογενή τομέα (ΣΤ1), στη ριζική αναδιάρθρωση των καλλιεργειών και στροφή προς προϊόντα υψηλότερης προστιθέμενης αξίας (ΣΤ3) και στην ορθολογική διαχείριση των υδάτινων πόρων (ΣΤ8).

Η ολοκλήρωση της ύδρευσης 39 οικισμών και 40.000 κατοίκων του ανατολικού τμήματος της Καρδίτσας από τη λίμνη Σμοκόβου και η ολοκλήρωση των αποχετευτικών δικτύων και των βιολογικών καθαρισμών των οικισμών Σοφάδων, Παλαμά, Μουζακίου, Μαυρομματίου και 9 οικισμών της λεκάνης της λίμνης Πλαστήρα, θα συμβάλλουν στην επίτευξη των στόχων της βελτίωσης των βασικών υπηρεσιών προς τον τοπικό πληθυσμό (ΣΤ6) και στη βελτίωση των όρων προσέλκυσης ατόμων στην περιοχή (ΣΤ4).

Η δημιουργία μητροπολιτικού δικτύου οπτικών ινών της Καρδίτσας, μαζί με την ολοκλήρωση των υποδομών εγκατάστασης οπτικών ινών κατά μήκος οδικών αξόνων για υπηρεσίες διασύνδεσης υψηλής ταχύτητας των αγροτικών περιοχών της περιοχής παρέμβασης, θα διευκολύνει τη χρήση των τεχνολογιών πληροφορικής και επικοινωνιών (ΤΠΕ) από κατοίκους και επιχειρήσεις και θα συμβάλλει στην επίτευξη των στόχων της αύξησης της προστιθέμενης αξίας προϊόντων και υπηρεσιών (ΣΤ3), της προβολής των συγκριτικών πλεονεκτημάτων και της ταυτότητας της περιοχής (ΣΤ4), της βελτίωσης βασικών υπηρεσιών προς τον πληθυσμό (ΣΤ6) και της ενδυνάμωσης της επιχειρηματικότητας (ΣΤ2).

β) Ενεργειακά έργα - ΑΠΕ

Η σχεδιαζόμενη επέκταση του δικτύου Φυσικού Αερίου προς τους οικισμούς Παλαμά, Σοφάδων και Μουζακίου, που αποτελούν το αγροτικά κέντρα της περιοχής παρέμβασης, στο πλαίσιο του νέου 5ετούς επιχειρησιακού σχεδίου της ΕΠΑ Θεσσαλίας, θα συμβάλλει καθοριστικά στην επίτευξη των στόχων ενδυνάμωσης της επιχειρηματικότητας (ΣΤ2), βελτίωσης των βασικών υπηρεσιών προς τον τοπικό πληθυσμό (ΣΤ6) και στις δράσεις εξοικονόμησης ενέργειας και μετριασμού της κλιματικής αλλαγής (ΣΤ8).

Προς την ίδια κατεύθυνση εξυπηρέτησης του στόχου της αποδοτικής χρήσης τοπικών πόρων (ΣΤ8) θα συμβάλλει η κατασκευή μέρους ή του συνόλου των μικρών υδροηλεκτρικών έργων (58,2 MW με 25 ισχύουσες άδειες παραγωγής), αιολικών πάρκων (494,05 MW με 21 ισχύουσες άδειες παραγωγής), φωτοβολταϊκών πάρκων (79,76 MW με 24 ισχύουσες άδειες παραγωγής) και μονάδων βιομάζας (30 MW με 6 ισχύουσες άδειες παραγωγής) στα ορεινά και πεδινά της περιοχής παρέμβασης.

Ήδη, 4 ΜΥΗΕ εγκατεστημένης ισχύος 5,5 MW στις τοπικές κοινότητες Κερασιάς, Καρίτσας Δολόπων του Δήμου Λίμνης Πλαστήρα και Οξυάς του Δήμου Μουζακίου, έχουν προταθεί για ένταξη στο «*πακέτο Juncker*», έναν μηχανισμό υποβοήθησης ιδιωτικών έργων μέσω της παροχής εγγυήσεων και της προσφοράς χαμηλών επιτοκίων.

γ) Χρηματοδοτικά εργαλεία

Η αξιοποίηση τοπικών κεφαλαίων και άλλων σύγχρονων χρηματοδοτικών εργαλείων όπως είναι το πρόγραμμα κάλυψης εγγυήσεων από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Επενδύσεων (ΕΤαΕ) στο χαρτοφυλάκιο δανείων 5 εκατ. €, το οποίο θα απευθύνει σε περίπου 300 δικαιούχους, (μικρο-δανειολήπτες όπως γεωργούς, ανέργους, νέους, συνεταιρισμούς, επιχειρήσεις κοινωνικής οικονομίας, πολύ μικρές επιχειρήσεις) που θα δραστηριοποιηθούν στον τομέα της «πράσινης» οικονομίας, η Συνεταιριστική Τράπεζα Καρδίτσας στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού προγράμματος για την απασχόληση και την κοινωνική καινοτομία (EaSI).

Η αξιοποίηση του χρηματοδοτικού εργαλείου θα συμβάλλει καθοριστικά στους στόχους της ενδυνάμωσης της επιχειρηματικότητας (ΣΤ2) σε όλους τους τομείς παραγωγής, της αύξησης και διατήρησης της απασχόλησης (ΣΤ1) και της ενθάρρυνσης ευπαθών πληθυσμιακών ομάδων για δράσεις αυτοαπασχόλησης και επιχειρηματικότητας (ΣΤ9).

Στην ίδια κατεύθυνση υπάρχει πλήρη συμπληρωματικότητα των σχεδιαζόμενων νέων χρηματοδοτικών εργαλείων και μηχανισμών (π.χ. Πράσινο Ταμείο, Επενδυτικά Ταμεία, Ταμεία Εγγυήσεων κ.λπ.) με όλες τις δράσεις ενίσχυσης της επιχειρηματικότητας, συνεργασιών και δικτύωσης του τοπικού προγράμματος.

δ) Αναβάθμιση ανθρώπινου δυναμικού

Υπάρχει συμπληρωματικότητα και συνέργεια των ενεργειών μεταφοράς γνώσεων & ενημέρωσης της δράσης 19.2.1 του τοπικού προγράμματος με τις δράσεις των αξόνων προτεραιότητας :

- Βελτίωση προοπτικών απασχόλησης και ανάπτυξης δεξιοτήτων ανθρώπινου δυναμικού (Α.Π. 2)
- Ανάπτυξη της διά βίου μάθησης και βελτίωσης της συνάφειας της κατάρτισης με την αγορά εργασίας (Α.Π. 7)

του Ε.Π. Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού – Εκπαίδευσης και Δια Βίου Μάθησης 2014-2020, οι οποίες όταν εφαρμοστούν θα ενισχύσουν το στόχο της αναβάθμισης δεξιοτήτων του ανθρώπινου δυναμικού (ΣΤ7) της περιοχής παρέμβασης και της ενθάρρυνσης ευπαθών πληθυσμιακών ομάδων για δράσεις αυτοαπασχόλησης και επιχειρηματικότητας (ΣΤ9).

Στην ίδια κατεύθυνση θα συμβάλλει ο άξονας προτεραιότητας 2 του ΕΠΑνΕΚ «*Προσαρμογή εργαζομένων, επιχειρήσεων και επιχειρηματικού περιβάλλοντος στις νέες αναπτυξιακές απαιτήσεις*».

ε) Έρευνα - Τεχνολογική Ανάπτυξη - Καινοτομία

Υπάρχει συμπληρωματικότητα και συνέργεια των ενεργειών ενσωμάτωσης καινοτομίας, νέας γνώσης και δημιουργίας δικτύωσης - αλυσίδων αξίας της σχετικής δράσης 19.2.7 του τοπικού προγράμματος με την ενιαία δράση Έρευνας, Τεχνολογικής Ανάπτυξης & Καινοτομίας «*Ερευνώ - Δημιουργώ - Καινοτομώ*» του Ε.Π. Ανταγωνιστικότητα, Επιχειρηματικότητα & Καινοτομία 2014-2020 (Άξονας Προτεραιότητας 1).

Η υλοποίηση της δράσης θα συμβάλλει καθοριστικά στην επίτευξη των στόχων της ενίσχυσης της εξωστρέφειας, της ενσωμάτωσης καινοτομίας, νέας γνώσης και της ανάπτυξης καινοτόμων συνεργατικών σχημάτων & αλυσίδων αξίας (ΣΤ5), της ενδυνάμωσης της επιχειρηματικότητας (ΣΤ1) στους στρατηγικούς τομείς προτεραιότητας και της αύξησης της προστιθέμενης αξίας προϊόντων και υπηρεσιών (ΣΤ3) της περιοχής παρέμβασης.

Η ενδυνάμωση και διασύνδεση της ερευνητικής δουλειάς των Ιδρυμάτων Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης, Πανεπιστημιακή Κτηνιατρική Σχολή, Τεχνολογικά τμήματα Σχεδιασμού - Τεχνολογίας Ξύλου και Επίπλου, Τεχνολογίας Τροφίμων, Διατροφής – Διαιτολογίας και των Ερευνητικών φορέων, Εθνικό Κέντρο Ποιοτικού

Στρατηγική Τοπικής Ανάπτυξης με Πρωτοβουλία Τοπικών Κοινοτήτων CLLD / LEADER της Περιφερειακής Ενότητας Καρδίτσας (Φάκελος Β)

Ελέγχου, Ταξινόμησης και Τυποποίησης Βάμβακος, Κέντρο Γενετικής Βελτίωσης Ζώων, Καπνικός Σταθμός Έρευνας και Σταθμός Γεωργικής Έρευνας Παλαμά, με την αγορά και τις επιχειρήσεις μπορεί να συμβάλλει προς την ίδια κατεύθυνση.

στ) Προγράμματα - Ενισχύσεις Επιχειρηματικότητας

Υπάρχει συμπληρωματικότητα και συνέργεια των δράσεων στήριξης επιχειρηματικών πρωτοβουλιών (19.2.2, 19.2.4, 19.2.6) του τοπικού προγράμματος με τις δράσεις ανάπτυξης επιχειρηματικότητας με τομεακές προτεραιότητες του άξονα προτεραιότητας 1 (νεοφυής επιχειρηματικότητα, ενίσχυση τουριστικών ΜΜΕ, αναβάθμιση ΜΜΕ, ενίσχυση πτυχιούχων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης κ.λπ.) του ΕΠΑνΕΚ 2014-2020, του άξονα προτεραιότητας 1 του ΠΕΠ 2014-2020 καθώς και των προβλεπόμενων καθεστώτων ενίσχυσης του νέου Αναπτυξιακού Νόμου (Ν.4399/2016).

Επίσης, υπάρχει συνέργεια και συμπληρωματικότητα με τις δράσεις (ιδιωτικές επενδύσεις του πρωτογενή και του αγρο-διατροφικού τομέα, σχέδια βελτίωσης, εκκίνηση μη γεωργικών δραστηριοτήτων, νέοι αγρότες κ.λπ.) των Μέτρων 4 και 6 του ΠΑΑ 2014-2020 στην κατεύθυνση ενίσχυσης του αγρο-διατροφικού συμπλέγματος και της αύξησης της προστιθέμενης αξίας της υπαίθρου της Καρδίτσας.

ζ) Διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις

Η ψήφιση και εφαρμογή του νέου θεσμικού πλαισίου για την κοινωνική οικονομία και επιχειρηματικότητα (εντός του 2016) μαζί με την εφαρμογή των δράσεων υποστήριξης της απασχόλησης σε κοινωνικές συνεταιριστικές επιχειρήσεις του ΕΠΑΝΑΔ 2014-2020, αναμένεται να συμβάλλει καθοριστικά στην επίτευξη των στόχων της αύξησης και διατήρησης των θέσεων απασχόλησης στον χώρο της κοινωνικής οικονομίας (ΣΤ1), της ανάπτυξης συνεργατικών σχημάτων και κοινωνικών δικτύσεων (ΣΤ5) και της ενθάρρυνσης ευπαθών πληθυσμιακών ομάδων για δράσεις αυτοαπασχόλησης και επιχειρηματικότητας (ΣΤ9).

Επομένως, υπάρχει απόλυτη συνέργεια με τις δράσεις στήριξης της κοινωνικής επιχειρηματικότητας και ενίσχυσης των δράσεων κοινωνικής συνοχής του τοπικού προγράμματος.

Τέλος, υπάρχουν παρεμβάσεις που αφορούν την ανάδειξη μνημείων και τη βελτίωση της προσβασιμότητας και της επισκεψιμότητάς τους (Κάστρο Φαναρίου, Ναός Απόλλωνα, Μυκηναϊκός τάφος, Προϊστορικοί οικισμοί, Μοναστήρια κ.λπ.) ή έργα προστασίας του περιβάλλοντος (περιοχές Natura, Αχελώος κ.λπ.) που μπορούν να συμβάλλουν στους στόχους της αύξησης της προστιθέμενης αξίας τουριστικών – πολιτιστικών προϊόντων και υπηρεσιών (ΣΤ3) και της προβολής των συγκριτικών πλεονεκτημάτων και της ιδιαίτερης ταυτότητας της περιοχής (ΣΤ4).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5. ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΟ ΠΛΑΝΟ**5.1. ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΤΙΚΟΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΟΣ ΠΙΝΑΚΑΣ ΤΟΠΙΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ**

ΜΕΤΡΟ 19 «ΤΟΠΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΜΕ ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑ ΤΟΠΙΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ (CLLD) – LEADER» ΠΑΑ 2014 -2020						
ΤΙΤΛΟΣ ΥΠΟΜΕΤΡΟΥ	ΚΩΔΙΚΟΣ	ΣΥΝΟΛΙΚΟ ΚΟΣΤΟΣ	ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΑΠΑΝΗ	ΚΟΙΝΟΤΙΚΗ ΣΥΜΜ.	ΕΘΝΙΚΗ ΣΥΜΜ.	ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΣΥΜΜ.
Στήριξη για την προετοιμασία στρατηγικής της τοπικής ανάπτυξης	19.1	80.000,00	80.000,00	72.000,00	8.000,00	0,00
ΣΥΝΟΛΟ ΥΠΟΜΕΤΡΟΥ 19.1 ΠΑΑ 2014 -2020		80.000,00	80.000,00	72.000,00	8.000,00	0,00
ΤΙΤΛΟΣ ΥΠΟΜΕΤΡΟΥ	ΚΩΔΙΚΟΣ	ΣΥΝΟΛΙΚΟ ΚΟΣΤΟΣ	ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΑΠΑΝΗ	ΚΟΙΝΟΤΙΚΗ ΣΥΜΜ.	ΕΘΝΙΚΗ ΣΥΜΜ.	ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΣΥΜΜ.
Στήριξη υλοποίησης δράσεων των στρατηγικών τοπικής ανάπτυξης με πρωτοβουλία τοπικών κοινοτήτων (CLLD/LEADER)	19.2	7.305.615,38	4.850.000,00	4.365.000,00	485.000,00	2.455.615,38
Στήριξη για την προπαρασκευή και την υλοποίηση της συνεργασίας (διακρατική και διατοπική)	19.3	190.000,00	190.000,00	171.000,00	19.000,00	0,00
Στήριξη για τις λειτουργικές δαπάνες και την εμπύχωση	19.4	1.260.000,00	1.260.000,00	1.134.000,00	126.000,00	0,00
ΣΥΝΟΛΟ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ (ΥΠΟΜΕΤΡΑ 19.2 & 19.3 & 19.4)		8.755.615,38	6.300.000,00	5.670.000,00	630.000,00	2.455.615,38
ΣΥΝΟΛΟ ΜΕΤΡΟΥ 19 ΠΑΑ 2014 -2020		8.835.615,38	6.380.000,00	5.742.000,00	638.000,00	2.455.615,38

5.2. ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΗ ΒΑΡΥΤΗΤΑ

ΜΕΤΡΟ 19 ΠΑΑ 2014 – 2020*	ΚΩΔΙΚΟΣ				ΣΥΝΟΛΟ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ (19.2, 19.3 & 19.4)
	19.1	19.2	19.3	19.4	
Συνολικό κόστος Υπομέτρου	80.000,00	7.305.615,38	190.000,00	1.260.000,00	8.755.615,38
Ποσοστό % Συνολικού Κόστους Υπομέτρου επί του Συνολικού Κόστους της Στρατηγικής Τοπικής Ανάπτυξης	0,91%	83,44%	2,17%	14,39%	100,00%
Δημόσια Δαπάνη Υπομέτρου	80.000,00	4.850.000,00	190.000,00	1.260.000,00	6.300.000,00
Ποσοστό % Δημόσιας Δαπάνης Υπομέτρου επί της Δημόσιας Δαπάνης της Στρατηγικής Τοπικής Ανάπτυξης	1,27%	76,98%	3,02%	20,00%	100,00%
Κοινοτική Συμμετοχή Υπομέτρου	72.000,00	4.365.000,00	171.000,00	1.134.000,00	5.670.000,00
Ποσοστό % Κοινοτικής Συμμετοχής Υπομέτρου επί της Κοινοτικής Συμμετοχής της Στρατηγικής Τοπικής Ανάπτυξης	1,27%	76,98%	3,02%	20,00%	100,00%

5.3. ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΤΙΚΟΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΟΣ ΠΙΝΑΚΑΣ ΤΟΠΙΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΑΝΑ ΕΤΟΣ (ΕΤΗΣΙΑ ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΑΠΑΝΗ)

ΤΙΤΛΟΣ ΥΠΟΜΕΤΡΟΥ	ΚΩΔΙΚΟΣ	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	ΣΥΝΟΛΟ
Στήριξη για την προετοιμασία στρατηγικής της τοπικής ανάπτυξης	19.1	0,00	80.000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	80.000,00
ΣΥΝΟΛΟ ΥΠΟΜΕΤΡΟΥ 19.1 ΠΑΑ 2014 -2020		0,00	80.000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	80.000,00
Στήριξη υλοποίησης δράσεων των στρατηγικών τοπικής ανάπτυξης με πρωτοβουλία τοπικών κοινοτήτων (CLLD/LEADER)	19.2	0,00	0,00	0,00	0,00	485.000,00	970.000,00	970.000,00	1.212.500,00	1.212.500,00	4.850.000,00
Στήριξη για την προπαρασκευή και την υλοποίηση της συνεργασίας (διακρατική και διατοπική)	19.3	0,00	0,00	0,00	0,00	19.000,00	38.000,00	38.000,00	47.500,00	47.500,00	190.000,00
Στήριξη για τις λειτουργικές δαπάνες και την εμπύχωση	19.4	0,00	44.000,00	180.000,00	180.000,00	180.000,00	180.000,00	180.000,00	180.000,00	136.000,00	1.260.000,00
ΣΥΝΟΛΟ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ (ΥΠΟΜΕΤΡΑ 19.2 & 19.3 & 19.4)		0,00	44.000,00	180.000,00	180.000,00	684.000,00	1.188.000,00	1.188.000,00	1.440.000,00	1.396.000,00	6.300.000,00
ΣΥΝΟΛΟ ΜΕΤΡΟΥ 19 ΠΑΑ 2014 -2020		0,00	124.000,00	180.000,00	180.000,00	684.000,00	1.188.000,00	1.188.000,00	1.440.000,00	1.396.000,00	6.380.000,00

5.4. ΑΝΑΛΥΤΙΚΟΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΟΣ ΠΙΝΑΚΑΣ ΤΟΠΙΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΑΝΑ ΥΠΟ-ΜΕΤΡΟ ΚΑΙ ΔΡΑΣΗ (ΕΓΤΑΑ)

ΚΩΔ.	ΥΠΟΜΕΤΡΟ - ΔΡΑΣΗ-ΥΠΟΔΡΑΣΕΙΣ	ΣΥΝΟΛΙΚΟ ΚΟΣΤΟΣ	ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΑΠΑΝΗ		ΚΟΙΝΟΤΙΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ		ΕΘΝΙΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ		ΙΔΙΑ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ	
			Ποσό	%	Ποσό	%	Ποσό	%	Ποσό	%
19.2	Στήριξη υλοποίησης δράσεων των Στρατηγικών Τοπικής Ανάπτυξης με πρωτοβουλία Τοπικών Κοινοτήτων (CLLD/LEADER)	7.305.615,38	4.850.000,00	66,39%	4.365.000,00	90%	485.000,00	10%	2.455.615,38	33,61%
19.2.1	Μεταφορά γνώσεων & ενημέρωσης	160.000,00	160.000,00	100%	144.000,00	90%	16.000,00	10%	0,00	0,00%
19.2.1.1	Μεταφορά γνώσεων & ενημέρωσης στο γεωργικό και το δασικό τομέα	80.000,00	80.000,00	100%	72.000,00	90%	8.000,00	10%	0,00	0%
19.2.1.2	Μεταφορά γνώσεων & ενημέρωσης σε ΜΜΕ αγροτικών περιοχών	80.000,00	80.000,00	100%	72.000,00	90%	8.000,00	10%	0,00	0%
19.2.2	Ανάπτυξη / βελτίωση της επιχειρηματικότητας και ανταγωνιστικότητας της περιοχή εφαρμογής σε εξειδικευμένους τομείς, περιοχές ή δικαιούχους	1.890.000,00	1.012.500,00	54%	911.250,00	90%	101.250,00	10%	877.500,00	46,43%
19.2.2.2	Ενίσχυση επενδύσεων στην μεταποίηση, εμπορία και/ή ανάπτυξη γεωργικών προϊόντων με αποτέλεσμα μη γεωργικό προϊόν για την εξυπηρέτηση ειδικών στόχων της τοπικής στρατηγικής.	1.245.000,00	622.500,00	50%	560.250,00	90%	62.250,00	10%	622.500,00	50,00%
19.2.2.3	Ενίσχυση επενδύσεων στον τομέα του τουρισμού με σκοπό την εξυπηρέτηση ειδικών στόχων της τοπικής στρατηγικής	150.000,00	97.500,00	65%	87.750,00	90%	9.750,00	10%	52.500,00	35,00%
19.2.2.4	Ενίσχυση επενδύσεων στους τομείς της βιοτεχνίας, χειροτεχνίας, παραγωγής ειδών μετά την 1η μεταποίηση, και του εμπορίου με σκοπό την εξυπηρέτηση ειδικών στόχων της τοπικής στρατηγικής	150.000,00	97.500,00	65%	87.750,00	90%	9.750,00	10%	52.500,00	35,00%
19.2.2.5	Ενίσχυση επενδύσεων παροχής υπηρεσιών για την εξυπηρέτηση του αγροτικού πληθυσμού με σκοπό την εξυπηρέτηση ειδικών στόχων της τοπικής στρατηγικής	150.000,00	97.500,00	65%	87.750,00	90%	9.750,00	10%	52.500,00	35,00%
19.2.2.6	Ενίσχυση επενδύσεων στον τομέα της οικοτεχνίας με σκοπό την εξυπηρέτηση ειδικών στόχων της τοπικής στρατηγικής.	195.000,00	97.500,00	50%	87.750,00	90%	9.750,00	10%	97.500,00	50,00%

ΚΩΔ.	ΥΠΟΜΕΤΡΟ - ΔΡΑΣΗ-ΥΠΟΔΡΑΣΕΙΣ	ΣΥΝΟΛΙΚΟ ΚΟΣΤΟΣ	ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΑΠΑΝΗ		ΚΟΙΝΟΤΙΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ		ΕΘΝΙΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ		ΙΔΙΑ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ	
			Ποσό	%	Ποσό	%	Ποσό	%	Ποσό	%
19.2.3	Οριζόντια ενίσχυση στην ανάπτυξη / βελτίωση της επιχειρηματικότητας και ανταγωνιστικότητας της περιοχής εφαρμογής	3.296.000,00	1.922.500,00	58%	1.730.250,00	90%	192.250,00	10%	1.373.500,00	41,67 %
19.2.3.1	Οριζόντια εφαρμογή μεταποίησης, εμπορίας και/ή ανάπτυξης γεωργικών προϊόντων με αποτέλεσμα γεωργικό προϊόν με σκοπό την εξυπηρέτηση των στόχων της τοπικής στρατηγικής.	1.466.000,00	733.000,00	50%	659.700,00	90%	73.300,00	10%	733.000,00	50,00%
19.2.3.2	Οριζόντια εφαρμογή μεταποίησης, εμπορίας και/ή ανάπτυξης γεωργικών προϊόντων με αποτέλεσμα μη γεωργικό προϊόν με σκοπό την εξυπηρέτηση των στόχων της τοπικής στρατηγικής.	0,00	0,00	0%	0,00	0%	0,00	0%	0,00	0,00%
19.2.3.3	Οριζόντια εφαρμογή ενίσχυσης επενδύσεων στον τομέα του τουρισμού με σκοπό την εξυπηρέτηση των στόχων της τοπικής στρατηγικής.	600.000,00	390.000,00	65%	351.000,00	90%	39.000,00	10%	210.000,00	35,00%
19.2.3.4	Οριζόντια εφαρμογή ενίσχυσης επενδύσεων στους τομείς της βιοτεχνίας, χειροτεχνίας, παραγωγής ειδών μετά την 1η μεταποίηση, και του εμπορίου με σκοπό την εξυπηρέτηση των στόχων της τοπικής στρατηγικής.	630.000,00	409.500,00	65%	368.550,00	90%	40.950,00	10%	220.500,00	35,00%
19.2.3.5	Οριζόντια εφαρμογή ενίσχυσης επενδύσεων παροχής υπηρεσιών για την εξυπηρέτηση του αγροτικού πληθυσμού (παιδικοί σταθμοί, χώροι αθλητισμού, πολιτιστικά κέντρα, κλπ) με σκοπό την εξυπηρέτηση των στόχων της τοπικής στρατηγικής.	600.000,00	390.000,00	65%	351.000,00	90%	39.000,00	10%	210.000,00	35,00%
19.2.4	Βασικές υπηρεσίες & ανάπλαση χωριών σε αγροτικές περιοχές	1.375.000,00	1.375.000,00	100%	1.237.500,00	90%	137.500,00	10%	0,00	0,00%
19.2.4.1	Στήριξη για υποδομές μικρής κλίμακας (ενδεικτικά: ύδρευση, αποχέτευση, οδοποιία εντός οικισμού), συμπεριλαμβανομένης της εξοικονόμησης ενέργειας σε χρησιμοποιούμενα δημόσια κτίρια	80.000,00	80.000,00	100%	72.000,00	90%	8.000,00	10%	0,00	0,00%
19.2.4.2	Στήριξη για τη δημιουργία, βελτίωση ή επέκταση τοπικών βασικών υπηρεσιών για τον αγροτικό πληθυσμό, καθώς και των σχετικών υποδομών (ενδεικτικά: παιδικοί σταθμοί, αγροτικά ιατρεία)	90.000,00	90.000,00	100%	81.000,00	90%	9.000,00	10%	0,00	0,00%

ΚΩΔ.	ΥΠΟΜΕΤΡΟ - ΔΡΑΣΗ-ΥΠΟΔΡΑΣΕΙΣ	ΣΥΝΟΛΙΚΟ ΚΟΣΤΟΣ	ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΑΠΑΝΗ		ΚΟΙΝΟΤΙΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ		ΕΘΝΙΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ		ΙΔΙΑ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ	
			Ποσό	%	Ποσό	%	Ποσό	%	Ποσό	%
19.2.4.3	Στήριξη για επενδύσεις για δημόσια χρήση σε υπηρεσίες και υποδομές αναψυχής, ανάπλασης χώρων εντός οικισμών, τουριστικές πληροφορίες και τουριστικές υποδομές μικρής κλίμακας (ενδεικτικά: σημάνσεις, δημόσιοι κοινόχρηστοι χώροι, προβολή προώθηση περιοχών, ποδηλατικές διαδρομές)	945.000,00	945.000,00	100%	850.500,00	90%	94.500,00	10%	0,00	0,00%
19.2.4.4	Ενίσχυση πολιτιστικών εκδηλώσεων	60.000,00	60.000,00	100%	54.000,00	90%	6.000,00	10%	0,00	0,00%
19.2.4.5	Στήριξη για μελέτες, υπηρεσίες και επενδύσεις, που συνδέονται με τον πολιτισμό, με τη διατήρηση, αποκατάσταση και αναβάθμιση της πολιτιστικής και φυσικής κληρονομιάς των χωριών, των αγροτικών τοπίων και των τόπων με υψηλή φυσική αξία, συμπεριλαμβανομένων των σχετικών κοινωνικό-οικονομικών πτυχών, καθώς και δράσεις περιβαλλοντικής ευαισθητοποίησης (συμπεριλαμβανομένων πολιτιστικών / συνεδριακών κέντρων, μουσείων, πολιτιστικών χαρακτηριστικών της υπαίθρου – μύλοι, γεφύρια)	200.000,00	200.000,00	100%	180.000,00	90%	20.000,00	10%	0,00	0,00%
19.2.6	Ανάπτυξη και βελτίωση βιωσιμότητας δασών	307.692,31	200.000,00	65%	180.000,00	90%	20.000,00	10%	107.692,31	35,00 %
19.2.6.2	Επενδύσεις σε δασοκομικές τεχνολογίες και στην επεξεργασία, κινητοποίηση και εμπορία δασικών προϊόντων	307.692,31	200.000,00	65%	180.000,00	90%	20.000,00	10%	107.692,31	35%
19.2.7	Συνεργασία μεταξύ διαφορετικών παραγόντων	276.923,07	180.000,00	65%	162.000,00	90%	18.000,00	10%	96.923,07	35,00 %
19.2.7.2	Ανάπτυξη νέων προϊόντων, πρακτικών, διεργασιών και τεχνολογιών στον τομέα των τροφίμων και της δασοπονίας	92.307,69	60.000,00	65%	54.000,00	90%	6.000,00	10%	32.307,69	35,00%
19.2.7.3	Συνεργασία μεταξύ μικρών επιχειρήσεων για διοργάνωση κοινών μεθόδων εργασίας και τη κοινή χρήση εγκαταστάσεων και πόρων καθώς και για την ανάπτυξη και/ή την εμπορία τουριστικών υπηρεσιών, που συνδέονται με τον αγροτουρισμό	92.307,69	60.000,00	65%	54.000,00	90%	6.000,00	10%	32.307,69	35,00%

ΚΩΔ.	ΥΠΟΜΕΤΡΟ - ΔΡΑΣΗ-ΥΠΟΔΡΑΣΕΙΣ	ΣΥΝΟΛΙΚΟ ΚΟΣΤΟΣ	ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΑΠΑΝΗ		ΚΟΙΝΟΤΙΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ		ΕΘΝΙΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ		ΙΔΙΑ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ	
			Ποσό	%	Ποσό	%	Ποσό	%	Ποσό	%
19.2.7.7	Οριζόντια και κάθετη συνεργασία μεταξύ φορέων της αλυσίδας εφοδιασμού για τη δημιουργία, την ανάπτυξη και την προώθηση βραχέων αλυσίδων και τοπικών αγορών	92.307,69	60.000,00	65%	54.000,00	90%	6.000,00	10%	32.307,69	35,00%
19.3	Στήριξη για την προπαρασκευή και την υλοποίηση της συνεργασίας (Διακρατική και Διατοπική)	190.000,00	190.000,00	100%	171.000,00	90%	19.000,00	10%	0,00	0%
19.3.1	Ανάπτυξη συνεργατισμού	80.000,00	80.000,00	100%	72.000,00	90%	8.000,00	10%	0,00	0,00%
19.3.2	Γεύσεις Ελλήνων Εκλεκτές II: Ελληνικός γαστρονομικός πολιτισμός	30.000,00	30.000,00	100%	27.000,00	90%	3.000,00	10%	0,00	0,00%
19.3.3	Δίκτυο Λιμνών Κεντρικής & Ηπειρωτικής Ελλάδας	20.000,00	20.000,00	100%	18.000,00	90%	2.000,00	10%	0,00	0,00%
19.3.4	Διατοπική δικτύωση δράσεων περιηγητικών διαδρομών στη φύση και τον πολιτισμό. "running trails"	20.000,00	20.000,00	100%	18.000,00	90%	2.000,00	10%	0,00	0,00%
19.3.5	Αξιοποίηση της εδαφικής καινοτομίας στη Θεσσαλία	20.000,00	20.000,00	100%	18.000,00	90%	2.000,00	10%	0,00	0,00%
19.3.6	Διεύρυνση δυνατοτήτων ένταξης στο κοινωνικό και οικονομικό περιβάλλον παιδιών και νέων με διαφορετικό πολιτισμικό υπόβαθρο	20.000,00	20.000,00	100%	18.000,00	90%	2.000,00	10%	0,00	0,00%
19.4	Στήριξη για τις λειτουργικές δαπάνες και την εμπύχωση	1.260.000,00	1.260.000,00	100%	1.134.000,00	90%	126.000,00	10%	0,00	0%
19.4.1	Αμοιβές προσωπικού και εξωτερικών συμβούλων	1.061.550,00	1.061.550,00	100%	955.395,00	90%	106.155,00	10%	0,00	0,00%
19.4.2	Λειτουργικές δαπάνες	91.000,00	91.000,00	100%	81.900,00	90%	9.100,00	10%	0,00	0,00%
19.4.3	Πάγια και λοιπός εξοπλισμός	18.900,00	18.900,00	100%	17.010,00	90%	1.890,00	10%	0,00	0,00%
19.4.4	Ενέργειες εμπύχωσης	63.000,00	63.000,00	100%	56.700,00	90%	6.300,00	10%	0,00	0,00%
19.4.5	Υποστηρικτικές ενέργειες (εκπόνησης μελετών, ενέργειες επιμόρφωσης, αυτό-αξιολόγηση)	22.050,00	22.050,00	100%	19.845,00	90%	2.205,00	10%	0,00	0,00%
19.4.6	Λοιπές ενέργειες	3.500,00	3.500,00	100%	3.150,00	90%	350,00	10%	0,00	0,00%
ΣΥΝΟΛΟ (19.2 - 19.3 - 19.4)		8.755.615,38	6.300.000,00	71,95%	5.670.000,00	90%	630.000,00	10%	2.455.615,38	28,05 %

5.5. ΑΝΑΛΥΤΙΚΟΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΟΣ ΠΙΝΑΚΑΣ ΤΟΠΙΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΓΙΑ ΕΡΓΑ ΚΑΙΝΟΤΟΜΑ, ΣΥΛΛΟΓΙΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ ΚΑΙ ΕΡΓΑ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ (ΕΓΤΑΑ)

ΚΩΔ.	ΥΠΟΜΕΤΡΟ - ΔΡΑΣΗ	ΣΥΝΟΛΙΚΟ ΚΟΣΤΟΣ	ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΑΠΑΝΗ		ΚΟΙΝΟΤΙΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ		ΕΘΝΙΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ		ΙΔΙΑ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ	
			Ποσό	%	Ποσό	%	Ποσό	%	Ποσό	%
19.2.2	Ανάπτυξη / βελτίωση της επιχειρηματικότητας και ανταγωνιστικότητας της περιοχής εφαρμογής σε εξειδικευμένους τομείς, περιοχές ή δικαιούχους	189.000,00	101.250,00	53,57%	91.125,00	90,00%	10.125,00	10,00%	87.750,00	46,43%
19.2.3	Οριζόντια ενίσχυση στην ανάπτυξη / βελτίωση της επιχειρηματικότητας και ανταγωνιστικότητας της περιοχής εφαρμογής	329.600,00	192.250,00	58,33%	173.025,00	90,00%	19.225,00	10,00%	137.350,00	41,67%
19.2.7	Συνεργασία μεταξύ διαφορετικών παραγόντων	276.923,07	180.000,00	65,00%	162.000,00	90,00%	18.000,00	10,00%	96.923,07	35,00%
19.3	Στήριξη για την προπαρασκευή και την υλοποίηση της συνεργασίας (Διακρατική και Διατοπική)	190.000,00	190.000,00	100,00%	171.000,00	90,00%	19.000,00	10,00%	0,00	0,00%
ΣΥΝΟΛΟ		985.523,07	663.500,00	67,32%	597.150,00	90,00%	66.350,00	10,00%	322.023,07	32,68%